بیوک

تاریخ عمومی

استانبولده فنجانجیلر یوقوشنده آغوب ماطیوسیان مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر

احمد رفيق

بيوك

تاريخ عمومى

بشريتك تكملات مدنيه، اجتماعيه، سياسيه وفكريه‌سى

آلتنجى جلد

برچوق رسملرى، خريطه‌لرى و رنكلى لوحه‌لرى جامعدر.

صاحب و ناشرى

استانبول

كتابخانهٔ اسلام و عسكرى — ابراهيم حلمى

٤٦، باب عالى جاده‌سى، ٤٦

١٣٢٨

LIBRARY
JUN 8 1966
UNIVERSITY OF TORONTO

اہلِ صلیب مُحاربہ لڑی

برنجی فصل

اون برنجی عصرده شرق ، برنجی اهل صلیب

(۱۰۷۶ - ۱۱۰۰ م)

شرقده اسلام حکومتلری

اون برنجی عصرك صوكلرینه طوغرو ، همان بش عصره یاقین برمدت، شرقده بیزانس ایمپراطورلغی ایله عربلر طرفندن تاسیس ایدیلن اسلام دولتلری حکم فرما اولمشلردی . اسلاملر طرفندن تأسیس ایدیلن بوحکومتلر متحد ومتفق بر صورتده یاشامیورلردی. شرقده، بری قاهرەده شیعی، دیکری بغدادده سنی‌اولمق اوزره ایکی‌خلیفه واردی. بو خلیفەلرك نفوذو حاکمیتلری یالکز عنوانلرندن عبارتدی ؛ صلاحیت کامله ایسه سردارلرینك وعسکرلرینك اللرنده بولونیوردی .

بو عصرده شرقده اك زیاده حکم‌فرما اولانلر، تورکستاندن کلەرك بغداد خلیفەلرینك خدمتلرینه داخل اولان تورکلردی. تورك رؤساسندن سلچوق اولا (بخارا)یه یرلشمش، بوراده بوتون تورکلری برلشدیرەرك (سلچوقیلر) نامیله‌متین ویك وجود بر تورك خاندانی تأسیس ایلمشدی . سلچوقك خلفلرندن طوغرول بك زهدوتقواسی، افعال مردانەسیله تمیز ایتمشدی. طوغرول‌بك وظائف‌دینیەسنی حقیله ایفا ایدر، جامعلر تأسیسندن، علوم‌وفنونی حمایه‌ایلمکدن اصلاخالی قالمازدی. بغدادخلیفەسی،طوغرول بکك بواوصافنه مطلع اولدیغی‌جهتله، ایران‌سردارلرینك نفوذندن قورتولمق ایستەمش ، طوغرول بکی امدادینه دعوت ایدرك کندیسنه

(سلطان شرق وغرب، امیرالمؤمنین) عنوانی ویرمشدی. اوزمان طوغرول بك بغدادخلافتنده حقیقی برصورتده سلطنت سورمش، فتوحات وموفقیتی ایله‌مملکتی بویولتمکه چالیشمشدی. حتی اخلافندن آلپ ارسلان (بیزانس) ایمپراطورلغنه تعرض ایدرك ارمنستانی‌ده ضبط ایلمشدی.

آلپ آرسلانك وفاتنده (۱۰۷۲ م) وارثلری بر درلو اتفاق ایده‌مه‌مشلر، حکومتلرینك مختلف پارچه‌لره، مختلف سلطانلقلره آیرلماسنه سببیت ویرمشلردی. بونلردن (قونیه) سلطانی سلیمان، بیزانسلیلرك آناطولیده قالان یرلرینی کاملاً ضبط ایلدیکی کبی (ازنیق) شهرینی‌ده فتح ایدوب یرلشمشدی. او زمان آناطولیده یکی برسلطانلق تأسس ایتمش، اوتاریخه‌قدر بیزانس ایمپراطورلغی (روما ایمپراطورلغی) نامنی محافظه ایلدیکی ایچون بو سلطانلغه (روم سلطانلغی) نامی ویرلمشدی. خرستیانلر بو ایمپراطورلق داخلنده قالمشلر، قوانین اسلامیه موجبنجه تبعه صفتیله‌خراج‌ویرمکه‌مجبور اولمشلر، بونکله برابرکلیسالرینی‌ده محافظه ایده‌مه‌مشلردی.

تورکلر، غربده بیزانس ایمپراطورلغنه قارشی بوموفقیتلری احراز ایلدکلری صره‌ده، دیکر تورك رؤساسی‌ده سوریه طرفلرینی ضبط ایتمشلردی. بو حوالی‌بر عصردن بری مصرخلیفه‌لرینك اداره‌سنده بولونیور، بیزانسلیلرایسه (آنطاکیه)ده اقامت ایدییورلردی. تورکلر بوفتوحاته نائل اولنجه (آنطاکیه)، (شام)، (حلب) و(طرابلس‌شام)ده هپ سلچوق بکلری حکم فرما اولمغه باشلامشلردی.

تورکلرك تشکیل ایتدکلری بوحکومتلرك همان کافه‌سی عسکری ایدی. اهالینك، اکثریتی اعتباریله مختلف جنس ومذهبه منسوب خرستیانلردن ترکب ایدن زراع، صنعتکار وتاجر قسمی، حکومته ویرکی ویرمکدن باشقه برصورتله اشتراك ایتمزدی. بونلر بلامقاومت بر حکمداردن او بر حکمدارك تابعیتی آلتنه کیررلر، حکمدارلری کیم اولورسه اولسون بوکا هیچ اهمیت ویرمزلردی. هرکس سکون وسکونت ایچنده یاشار، سیاسی انقلابلردن اك زیاده تورك بکلرینك عائله‌لری، معیتلری، ارکانی، خدمتکارلری وعسکرلری متأثر اولورلردی. شرق متین بر بازو ایله تحکملری آلتنده طوتان بو دولتلرده حکمدار عین زمانده سردار وظیفه‌سنی ایفا ایدردی. اکثریا (امیر) عنوانی آلیر، اطرافی قوله‌لره مستند قالین سورلرله محاط مستحکم بر شهرده اوطورر، جوارنده ویا اقامتکاهنده دائما بر قطعهٔ عسکریه حاضر بولوندیرردی. عسکرلر دائما ممتاز بر صنف تشکیل ایدرلر، زراع وتاجرلر طرفندن ویریلن ویرکیلرله تأمین معیشت ایلرلر، کوردکلری خدمتلره مقابل یا بر معاشه ویاخود بر مالکانه‌یه نائل اولورلردی. فقط عسکرلرك آلدقلری مالکانه‌لر، غربده‌کی زعامتلر کبی، ارثی دکلدی. عسکرلر دائما کندیلرینه باقان رئیسك تابعیتنده بولونورلردی.

غربده اولدیغی کبی شرقده‌ده عسکرلر آت اوزرنده محاربه ایدرلر، یانلرنده سایسلر بولونددیررلر، تعلیملره ، قلیج اویونلرینه ، حیثیت مسئله‌لرینه رعایت ایلرلردی . افراد سریع یورویشلی آتلره بینرلر ، اینجه ناملولی ، اوسطوره کبی کسکین بر قیلیج ، قامش صاپلی بر مزراق ، تحته بر یای قوللانیرلردی . اسلحهٔ تدافعیه‌لری خفیف بر تحته قالقان ایله طوله برمغفردن عبارتدی. شرقك بوجسور شوالیه‌لری ایله غرب شوالیه‌لرینك آغر سلاحلری وزرهلری بویوك بر تضاد تشکیل ایدردی . روایته کوره تورك امیرلرندن بری، اهل صلیبك قدسی ضبطندن صوکرا بر شی طلب ایتمك ایچون قراله مراجعت ایتمشدی . قرال امیره: «ایشتدم که سن اصیل بر شوالیه ایمشسك. فقط سنك نصل اولوبده شوالیه اولابیله‌جککی بر درلو آکلایامادم» دیمش . بونك اوزرینه امیر : « افندم ، بن عرقك وعائله‌مك عاداتنه کوره برشوالیه‌یم . بزده بر شوالیه‌ده الك زیاده تقدیر اولونان شی ، نارین وبویلو اولمقدر. » دیمشدی .

اون اوچنجی عصرده جنکاور
(بریتیش موزه‌ئومده‌در)

شرقده عسکرلر هر صنفه منسوب کیمسه‌لردن انتخاب اولونوردی. بین‌الخلق اصالته اهمیت ویرلمدیکی جهتله، اردویه داخل اولابیلمك ایچون یالکز اسلام بولونمق کفایت ایدردی. بو سببدن تورك بکلرینك معیتنده عرب، کورد، بربریه‌لی، دونمه ، قافقاسیادن آلنمه چرکس اسیرلری کبی مختلف عرقدن افراد بولونوردی . فقط اردونك قوهٔ اصلیه‌سنی تورك سواریلری تشکیل ایدردی .

شرقده تأسس ایدن بو اسلام بکلکلری حربلرك روشنه ، بکلرك حیل ودسائسنه ، وراثت محاربه‌لرینه ، اراضی تقسیملرینه ، خاندان انقراضلرینه نظراً متمادی برتحوله دوچار اولورلردی. بالخاصه سوریه طاغلرنده برچوق بکلر واردی که اراضیلری برقلعه جوارینك بویوکلکنی تجاوز ایتمزدی. فقط بونا پایدار، اوفاق بکلرك فوقنده، هپسنه حاکم، هپسنی تابعیتی آلتنده بولونددیران بویوك بکلر واردی. انلرده: سوریه‌ده حلب وشام امیرلری، فاطمیه خلیفه‌سی نامنه ادارهٔ حکومت ایدن عسکری رؤسا ایدی . بونلرك ایچنده الك زیاده قوتی حائز دیکر برامیر واردی که ،

فرات حوالیسنده اوطورور، الجزیره و ایران جوارینـه حاکم اولدیغی کبی کرك آناطولی‌یه و کرك سوریه‌یه اجرای حکم ایتمکدن خالی قالمازدی . بو امیر ، اون برنجی عصر اواخرندن اعتباراً (موصل)ده اقامت ایدن (آتا بك) ایدی.

شرقده حکم‌فرما اولان بوبکلر وامیرلر، یا بغداد و یاخود قاهره‌خلیفه‌لرندن برینه تابع بولونورلر ،ناملرینی خطبه‌ده اوقوتورلر ، بو صـورتله تابعیتلرینی اعلان ایدرلردی. اون برنجی عصرك نهایتلرنده بغداد خلیفه‌سنك بولفظی حاکمیتی بوتون آسیای غربی وسوریه حوالیسنده جاری اولمشـدی . مصر خلیفه‌سنك نفوذی ایسـه آنجق مصر ، فلسطین وشمالی آفریقا داخلنه تحدید ایدلمشـدی . خلیفه‌یه تابع امیرلر یکدیکریله دائماً محاربه ایدرلر ، ایلك فرصتده اعلان استقلال ایلمکی غایهٔ امل بیلیرلردی. فقط عمومی بر تهلکه ظهور ایدر ایتمز فرات حوا- لیسنده‌کی تورك سلطانلری متحد بر مرکز تشکیل ایدرك بوتون بکلری اطرافنه طوپلارلر، آناطولی وسوریه‌نك تکمیل عسکرلرینی جمع ایدرك خارجی تهاجملره قارشی یك وجود بر کتله تشکیل ایلرلردی.

شرقده خرستیان حکومتلری شرقده خرستیان حکومتلری بیزانس ایمپراطور- لغی ایله اوروپانك جنوب شرقیسنده‌کی حکو- متلردی. آسیاده ایسه طوروس طاغلرینك یالچین قایالری اورتاسنده، آناطولی ایله سوریه‌نك تشـکیل ایلدیکی کوشه اطرافنده ، ارمنی حکومتندن باشقه حکومت یوقدی. بوحکومتده اوطوران‌اهالی، قافقاسیه‌ده بویوك ارمنستاندن‌کلمشلردی. بو حوالی ایسه اون برنجی عصرده هم سلچوقیلرك ، هم‌ده بیزانسلیلرك تعرضلرینه اوغرامش، نهایت بو ایکی قوته قارشی پارچه‌لانمغه مجبور اولمشدی. ۱۰۷۸ سنه- لرینه طوغرو، ارمنستان تاریخنده ایکی‌عصر مدت بویوك برشان براقان(پاغراتید) خاندانك صوك‌قرالی، قاپادوکیاده، بیزانس اراضیسنه التجا ایتمش، اوراده‌بیزانسلیلر طرفندن قتل اولونمشدی. بوفلاکتدن صوکرا بویوك ارمنستاندن مهاجرت ایدنلر هردرلو قوهٔ مدافعه‌دن محروم قالمشلر، کندی پرنسلریله اداره ایدیلان کوچوك‌ار- منستانه کلمکه مجبور اولمشلردی. ارمنیلر (طوروس) حوالیسنه کلدکدن صوکرا ملتلرینك اصلاحنه ، تنویر افکارینـه خدمت ایتمشـلردی . ایچلرندن روبه‌ن ، کندیسنك (پاغراتید) خاندانه منسوبیتی ادعا ایدرك پرنسلکنی اعلان ایلمش ،

بوصورتله روپەن خاندانی تأسیس ایتمشدی. بوخاندانه منسوب پرنسلراولا(سیس) شهرینی پایتخت اتخاذ ایتمشلر ، بعده (طرسوس) حوالیسنی ضبط ایدرك اورایه یرلشمشلردی.

ارمنیلر بوصورتله توسیع اراضی ایلدکدن صوکرا تقسیمات ملکیه‌یه‌ده اهمیت ویرمشلردی. ارمنیلرده برنسه (طاقاوور) نامی ویریلیردی. بونك مادونی اولمق اوزره‌ده هرقضاده عسکری رئیسلر بولونوردی. بونلرك رئیسلری افرادایله برلکده قلعه‌ده اوطوررلر، خلقی ارثی برصورتده اداره ایدرلردی. رهبان صنفی ارمنیجه استعمال ایدردی. مذهبلری(مونوفیزیت) یعنی وحدت جوهرطرفداری اولانلرك مسلکی ایدی. راهبلر، پسقپوسلر وقاتوغیغوسلری رومادن وقسطنطینیه‌دن بسبتون آیری، طاغده، برقلعه داخلنده اوطوررلردی. ارمنستان بوصورتله اکتساب موجودیت ایلدکدن صوکرا تورکاره وبیزانسلیلره قارشی استقلالنی محافظه ایتمش ، حتی قاپادوقیا ایله کیلیکیانك برقسمنی‌ده ضبطه موفق اولمشدی. خصوصیله اهل صلیب محاربه‌لرنده مهم بر وظیفه ایفا ایلدیکی کبی اسلاملره قارشی‌ده دائما لاتینلرله اتفاق ایتمکدن خالی قالمامشدی.

قدس، قمامه کلیساسی قدسده (سن‌سه‌پولقر) دنیلن (قمامه کلیساسی) حضرت عیسانك مزارینی احتوا ایلمکده ایدی . بو کلیسا خرستیان حکمدارلرطرفندن قدسده انشا ایتدیرلمش، عرب فاتحلری ایسه حضرت عیسانك علویتنه حرمةً تربه‌یی محافظه ایلمشلردی . قدس ، تمام بش عصر مدت اسلاملرك اداره‌سنده قالمش ، بو اثناده خرستیانلر مرقد یسوعی متمادی صورتده زیارت ایلمشلردی . اون برنجی عصرده دینداراق دها زیاده سرایت ایدنجه زیارتلر دها صیق بر صورتده وقوعه کلمکه باشلامشدی . راهبلرك وجدان بشر اوزرنده‌کی تأثیر ألیمی ایسه بوزیارتلری برقات دها آرتدیرمشدی. اودورده کلیسا عادتی موجبنجه ، بر خرستیان هر هانکی بر جنایتدن ویا قتلدن طولایی کفارته مجبوراولدیغی زمان توبه‌ایچون اوزاق یرلرده‌کی محال مبارکه‌دن برینه، مثلا رومایه، سن ژاق دوقومپوستەله، قدسه کوندریلیردی. بوندن مقصد، نفسی مزاحمه کرفتار ایدرك استغفار ایتمکدن عبارتدی . بو مقدس محللر ایچنده اك محترمی‌ده حضرت عیسانك مزاری ایدی. بو مزاری زیارت ایتمك بوتون کناهلردن صیرلمق ایچون

اك مؤثر برچاره ایدی. توبه‌کارلر، کناهلرینك عفوینی ارزو ایتدکلری زمان قافله قافله طوپلانیرلر، ایتالیانك هر هانکی بر لیمانندن کمیلره بینرلر، سوریه ساحللرینه چیقارلر، اوزون کاروانلر تشکیل ایدرك (قدس)ی زیارته کیدرلر، حضرت یسوعك تربه‌سی اوکنده یالین آیاق تضرعده بولونورلردی. اکثریا (یوردان، نهرالشریعه) ده ییقانیرلر، (یه‌ریخو، اریحا) دن دفنه داللری قوپاریرلردی. بو زیارته اوروپانك همان هر مملکتندن، حتی نوروه‌جدن کلنلر اولوردی. ۱۰٦٤ده (مایانس) پسقپوسی تمام ۷۰۰۰ کشی کوندرمشـدی. حتی زیارتلرده رهنما اولملق اوزره اوفاق کتابلر یازمشلر ، بوتون مقدس محللرك اسملری ایله ارض مقدسه‌ده کی اشیای مبارکه‌نك یرلرینی درج ایلمشلردی .

(قدس)ده مزار یسوع زیارتی اهل صلیب سفرلرینك باشلیجه اسباب محرکه‌سنی تشکیل ایلمشدی. خرستیانلر حضرت عیسانك مزارینی زیارته کلیرلر، فقط بورایی اسلاملر ألنده کورمکدن متألم اولورلردی. واقعا عبادت وطاعتلرینه کیمسه مداخله ایتمزدی. فقط انلر (قدس)ك اسلاملر ألندن ضبطی روح عیسایی ممنون ایده‌جکنه قائل اولورلردی . اشیای مقدسه‌نك معجزه‌کارانه بر ماهیتی حائز اولدیغنه اعتقاد موجود اولدیغی بویله بردورده، اشیای مقدسه‌نك اك مهم واك مؤثرندن معدود اولان تربهٔ عیسایی ضبط ایتمك خرستیان جنکاورلری ایچون پك طبیعی، فقط حق وانسانیت نامنه غیرمشروع بر حرکتدی . بو سببدن شرقك پرسکون ممالکنده، اسلاملرك آسوده وطنلرنده قانلر دوکولمسنه سبب اولان اهل صلیب محاربه‌لرینك اسبابنی شرقده دکل ، بالعکس غربده ، اون برنجی عصر اواخرنده خرستیانلق عالمنده حکمفرما اولان حالت فکریه‌ده تحری ایتمك ایجاب ایدر . مع مافیه بو خصوصده شرق خرستیانلرینك ده تأثیری اولمش، بیزانس ایمپراطوری آلکسییوس قومنه‌نوس پاپا ایکنجی اوربه‌ندن امداد ومعاونت طلب ایلمشدی (۱۰۹٤ م).

برنجی اهل صلیب، قلرمونده مجلس روحانیی اون برنجی عصرده خرستیانلق تبدلات عظیمه‌یه اوغرامشدی. کلیسانك قدر و اعتباری فوق‌العاده آرتمش ، پاپا ، آرتق ایمپراطورك نفوذندن خلاص اولارق بوتون خرستیانلرك رئیس روحانیسی اولملق اوزره طانتمشـدی . مناسترلرك کافه‌سی (قلونی) مناسترینه کوره اصلاح ایدلمش ، چولده اعزه حیاتی

صلاح الدین ایوبینك اوكندن خرستیانلرك مروری

(دوقوریلك تابلوسندن)

قدسده آلتون قاپو

امرار ایدن منزوی راهبلر اوروپاده ذهد و تقوانك ، کلیسـایه حرمت و اعتبارك ظهورینه سبب اولمشلردی. کذا خرستیان رجال حربیه‌سی ، شوالیه‌لرده تشکیل وتنسیق ایدلمشدی . بونلر یکنسق بر اصول حرب قبول ایتدکلری کبی برلکده حرکت اجراسنه‌ده باشلامشلردی. اوزمانه کلنجیه قدر شوالیه‌لر هپ بربریله محاربه ایدرلردی ؛ پاپا ایسه انلرك کافه‌سنه خرستیانلق دشـمنلرینه قارشی برلشمه‌لرینی توصیه ایلمشدی . اهل صلیب محاربه‌لرینك ظهورینـه‌ده بو شوالیه‌لر ایله پاپانك توحید آمال ایتملری سببیت ویرمشدی.

دها ١٠٧٤ سنه‌سنده، پاپا یدنجی غره‌غووار خرستیان شوالیه‌لرینك باشـنه کچه‌رك « مزار یسوعه قدر حق دشـمنلریله محاربه ایده ایده » کیتمکدن بحث ایلمشدی . فقط کندیسی اساساً آلمانیا ایمپراطورینه قارشی نفسنی مدافعه‌یه مجبور اولدیغی ایچون هیـچ بر شیئه تشبث ایده‌مه‌مشدی . بالآخره پاپا ایکنجی اوربه‌ن ایسه کندیسندن اول کلن پاپالرك هپسندن زیاده‌سوزینی دیکلتمشدی. اودورده فرانسه زادکانی، اصیل برفرانسز عائله‌سنه منسوب اولان بوذاته صوك درجه مربوطدی. بناءعلیه یدنجی غره‌غووارك پلانتی آنجق ایکنجی اوربه‌ن قوه‌دن فعله کتیره‌بیلیردی.

١٠٩٥ سنه‌سی صوك بهارنده اوربه‌ن فرانسـه‌یه کله‌رك بر مجلس روحانی عقد ایتدیرمش، مجلسده فرانسه کلیسـاسنی اصلاح ایتمك ، زوجه‌سنی آلمامقده اصرار ایدن قرال فیلیپی محکوم ایتمك ارزوایتمشدی. مجلس روحانی (قلرمون)ده انعقاد ایلمشدی .

مجلسده ١٤ باش پسقپوس ، ٢٥٠ پسقپوس ، ٤٠٠دن زیاده راهب وبرقسم اهالی داخل اولمامق اوزره بیکلرجه شوالیه حاضر بولونمشدی . بوتون بو خلق شهره صیغیشامادیغی ایچون قیرلره چادرلر دیکلمشدی. مجلس روحانی ، ١٨تشرین اولده وظیفه‌سـنی اکمال ایدر ایتمز پاپا بوتون اهـالی‌یی قیره طوپلامش ، اوراده حضرت عیسانك مزارندن بحث ایلمشدی. ایراد ایلدیکی برنطقده حضرت عیسایه خدمت ایچون (اولاد هاجره) ، اسلاملره قارشی سـلاحه صـارلمالرینی توصیه ایتمش ، حتی انجیلك : « هر کس نفسنی فدا ایدرك صلیبنی یوکلنملیدر » مآلنده‌کی جمله‌سنی تکرار ایلمشدی . بوتون حاضرون پاپانك بو سوزلرندن وجدو استغراقه کله‌رك: «اللّٰه‌ایستیور! اللّٰه‌ایستیور!» دییه باغیریشمغه‌باشلامشلردی. ایشته‌بو آوازه ،

اهل صلیبك یكانه آوازهٔ حربی اولمشدی. بواثناده (پووی) پسقپوسی آده‌ماردومونته‌ی پاپانك اوكنه كله‌رك دیز چوكمش، وارض مقدسه طوغرو اجرا ایدیله‌جك سفر ایچون كندیسنی تقدیس ایتمسنی استرحام ایلمشدی. كذا بر چوق شوالیه‌لرده تقدیس ایدلمك ارزو ایتمشلردی. صوكرا انجیلده، حضرت عیسانك سوزلرینك خاطره‌سی اولمق اوزره (علی العموم قرمزی) بزدن بر صلیب یاپارق اوموزلرینه دیكمشلردی. بو صلیب او تاریخدن اعتباراً ارض مقدسه كیده‌جك بوتون زیارتچیلرك علامتی اولمشدی. بونلر كیدركن كوكسلرینه، كلیركن آرقه‌لرینه برر صلیب دیكمشلر، بو سببدن طولایی كندیلرینه (اهل صلیب) دیمشلردی.

پیه‌ر له‌میت

پاپا دها صوكرا درحال بر نظامنامه‌ده تنظیم ایلمشدی: صلیب طاقاجق اولان هر فرد مطلقا بر نذر یاپاجقدی. اسلاملرله محاربه ایتمكی تعهد ایده‌جك، مزار یسوعده بولونمانجه مملكتنه دونمیه‌جكدی. كلیساده بوكا مقابل بوتون كناهلرینی عفو ایده‌جكدی. مذكور نظامنامه‌یه كوره: « هر كیم كه پاره ویا شان وشرف قازانمق فكریله اولمایوبده صرف زهد وتقوی تأثیریله (قدس)ه كیده‌جك اولورسه، بو یولجیلقدن طولایی بوتون كناهلری عفو ایدیله‌جكدی.» بو سببدن اهل صلیب برر شخص روحانی، برر زائر ماهیتنی اكتساب ایتمشلردی. بو زیارت اثناسنده آلاجقلیلری كندیلری حقنده تعقیباتده بولونامیه‌جق، مالارینه كیم ال سوررسه آفوروز ایدیله‌جكدی.

اهل صلیبك حركتی

فرانسه شوالیه‌لری ایله پاپا، هیچ دوشونمه‌دن اهل صلیب محاربه‌لری اجراسنه قرار ویرمشلردی. بو قرار، وجد واستغراق ایچنده ویرلمش، شوالیه‌لرك ١٥ آغستوسده حركت ایتملری، كافه‌سنك‌ده (قسطنطنیه)ده برلشمه‌لری تصویب اولونمشدی. او زمان كشیشلر ایله راهبلر

بوتون فرانسه و آلمانیایی طولاشمشلر، خلقی محاربات صلیبیه‌یه تشویق ایچون ألدن کلن غیرتی صرف ایتمشلردی.

بوصورتله خلقی تشویق ایدن واعظلر ایچنده اك مشهوری آمیه‌ن راهبلرندن پیه‌ر ایدی. پیه‌ر، وقتیله قدس‌ی زیارت ایتمشدی. قیصه وضعیف وجودی، پارلاق کوزلری، بلینه ایپله باغلادیغی قوقولته‌لی البسه‌سیله خلقی محاربات صلیبیه‌یه تشویق ایدن بوراهب، اك زیاده کویلولری اغفال ایلمشدی.

ایشته بو صورتله فرانسه‌نك شمالنده بر سوری سرسری، چپلاق وپریشان، سلاحلری وذخیره‌لری غیرمکمل برحالده، چولقلری وچوجقلریله یوله قویولمشلر، پیه‌ر لرمیت ایله غوتیه سان زاووار اسمنده بر شوالیه‌نك اداره‌سی آلتنده قدسه طوغرو حرکت ایتمشلردی. بونلر اولا آلمانیادن کچمشلر، بعده (قسطنطینیه)یه کیتمك ایچون طونه بوینی تعقیب ایلمشلردی. آلمانیاده (راین) نهری سواحلنده طوپلانان دیکر چته‌لرده عین‌یولی تعقیب‌ایتمشلردی. بونلردن برقسمی‌او کنه برکچی ایله بر قاز، اسکی جرمن اساطیرینك مقدس حیوانلرینی قاتمشلر، کندیلرینه بو حیوانلری رهبر اتخاذ ایلمشلردی. دها (راین) شهرلرندن حرکت‌ایتمزدن اول یهودیلری حضرت عیسانك دشمنی اولمق اوزره قیلجدن کچیرمشلر، یهودی أولرینی خراب وپریشان ایدرك یغما ایلمشلردی. قولونیا پسقپوسی، کندی اداره‌سنده بولونان یهودیلری أوینك برنجی قاتنه صاقلادیغی ایچون یغما کرلر بالطه‌لرله قاپولری قیرمشلر، بدبخت‌یهودیلری فریادلر، انینلر ایچنده بوغازلامشلردی.

بو چته‌ردن بر قسمی‌ده ماجارستان وبلغارستان ایچلرینه داخل اولمشلردی. فقط بوراده مخوف ووحشی حرکتلرندن تلاشه دوشن ماجارلر وبلغارلر طرفندن تلف ایدلمشلردی. (قسطنطینیه)یه کله‌بیلنلرده اولا شهری یغما ایتمکله ایشه کیر-یشمشلردی. بونلر کلیسا طاملرندن قورشونلری چیقارمشلر، روملره پاره ایله صاتمشلردی. حتی شوالیه‌لری بکله‌مك بیله ایسته‌میه‌رك کندیلرینی تورکلره قارشی کوتورمکه پیه‌رلرمیتی اجبار ایتمکه باشلامشلردی. نهایت (ازنیق) جوارنده ایکی چته حالنده اردوکاه قورمشلردی. بو چته‌نك برقسمی، اردوکاهلرنده محاصره ایدیله‌رك قسماً آجلقدن أولمشلر، قسماً تسلیم اولمشلر، قسماً تلف ایدلمشلردی. بر قسمی‌ده تورکلره تعرض ایتمکه یلتنه‌رك مغلوب وپریشان ایدلمشلردی. غربدن

برسیلابهٔ وحشت حالنده شرقه مسلط اولان بوسرسریلردن آنجق برقاچ دانه‌سی ، پیه‌رلرمیت ایله برابر نفسلرینی قورتارمغه موفق اولمشلردی. دهاصوکرا پیه‌رلرمیت حقنده‌کی افسانه‌لر توالی ایتمش، (ازنیق) اوکلرنده خرستیان کمیکلرینك طاغلر تشکیل ایتدیکندن بحث اولونمشدی .

برنجی صلیب سفری (دوقودیلك تابلوسندن)

بر قاچ سنه صوکرا بر طاقم افسانه‌لر دها دوران ایتمکه باشلامشدی . روایته کوره پیه‌رلرمیت اهل صلیبك باشلیجه مشوقی ایدی . حتی اهل صلیب محاربه‌لرینك اجراسنی پاپادن اول اوبیان ایلمشدی. پیه‌ر، (قدس)ه سیاحت ایلدیکی صره‌ده (قمامه کلیساسی) نده اویومش ، رؤیاسنده حضرت عیسایی کورمشدی . حضرت عیسا پیه‌ره : « پیه‌ر ، عزیز اولادم، قالق! کیت بنم بطریقه‌. سکا وظیفه‌کی آکلاتیر بر مکتوب ویره‌جك . مملکتکه کیت. محال مقدسه‌نك سفالتنی آکلات. قدسی مشرکلر ألندن آلمالری ایچون خرستیانلرك قلبنی غلیانه کتیر!» دیمشدی . اوزمان پیه‌ر، قدس بطریقندن بر مکتوب آلوب پاپایه کتیرمش، اوتاریخدن اعتباراً محاربهٔ صلیبیه اجراسی ایچون خلقه وعظ ونصیحت ایلمکه باشلامشدی . بوافسانه ، متعصب خرستیانلرك پك زیاده خوشلرینه کیدر ، بوسببدن محاربهٔ صلیبیه‌نك پاپا تشویقی ایله اولمایوب برمنزوینك تشویقی اثری اولارق قوه‌دن فعله کلدیکنی ادعا ایدرلردی .

(قلرمون) مجلس روحانیسنده قرارلاشدیریلان اهل صلیب سفری آنجق بر سنه‌ده حاضرلانابیلمشدی . روایته کوره بوسفره ١٠٠٠٠٠ پیاده و ٦٠٠٠٠٠ شوالیه اشتراك ایدیوردی . فقط اهل صلیبك مقدارینی تعیین ایده‌جك هیچ بر

واسطه موجود دكلدى . پاپا، يازمش اولديغى بر مكتوبده ٣٠٠٠٠٠ كشى ديمشدى. اهل صليب شواليه‌لرى مزراقلر وزره‌لرله مسلح اولدقلرى كبى اوشاقلرى، ارزاق نقل ايده‌جك آرابه‌لرى‌ده يانلرنده ايدى . بوتون هيئت درت قافله‌يه آيرلمش، هرقافله (قسطنطينيه)يه قدر باشقه بر يولى تعقيب ايلمشدى .

برنجى قافله (پرووانس)ليلر ايله ايتاليانلردن مركبدى . بو قول، پاپانك وكيلى ايله طولوز قونتى برنجى ره‌يموندك اداره‌سنده اولديغى حالده ايتاليا ، دالماچيا وأپير طاغلرندن كچمشدى .

ايكنجى قافله آلمانلر ايله شمال فرانسزلرندن مركبدى. بوقول بودووان دوهه‌نو، ره‌نو، پيه‌ر دو طول ، هوغ دو سن پول ، غودوفرووا دو بويون وقاردشى بودووانك معيتنده اولديغى حالده طونه بوينى تعقيب ايلمشدى ؛

اوچنجى قافله ايتاليان اهل صليبندن وسجيليا‌ده‌كى نورمان قراللغنه منسوب شواليه‌لردن مركب اولدقلرى حالده جنوبى ايتاليا‌ده طوپلانمشلر ، نورمان پرنسلرندن طارانتلى بوئوموند ايله يكنى طانقره‌دك اداره‌سنده آدرياتيقدن كميلره بينمشلر، أپير وتراكيا حواليسندن كچمشلردى؛

دردنجى قافله فرانسه قرالنك قاردشى (وه‌رماندووا) قونتى هوغ ايله نورمانديا دوق روبه‌رك ، شارتر وفلاندر قونتلرينك اداره‌سنده اولدقلرى حالده برنديزى‌يه قدر ايتاليادن كچمشلر، ريموندك كيتديكى يولى تعقيب ايلمشلردى .

بوقافله‌لر حقيقى برراردو دكلدى. اهل صليبدن هرفرد هيچ كيمسه‌نك امرينه تابع اولماز، كندى حسابنه يولجيلق ايدردى. اهل صليب واقعا معروف و مشهور بر سه‌نيورك اطرافنه طوپلانمشلردى ؛ فقط بوكا هيچ بر وقتده اطاعت ايتمك مجبوريتنى تعهد ايتمه‌مشلردى. بوسببدن هانكى سه‌نيور خوشلرينه كيدرسه درحال انك معيتنه كچرلردى. مثلا پاپانك وكيلى آده‌مار، عسكرلكدن قطعياً آكلامديغى كبى اهل صليب اوزرينه هيچ بر نفوذ معنويسى‌ده يوقدى . بالآخره (قدس) ضبط ايديلوبده واليلكنه غودوفرووا دوبويون انتخاب اولونديغى زمان اهل صليبى انك سوق واداره ايلديكى ذهابنه دوشولمش ، اوزمان بو ذات حقنده بر چوق افسانه‌لر اويديرلمشدى. خلقك قوهٔ تخيله‌سى غودوفرووا ، متواضع وقهرمان بر شواليه اولمق اوزره تصور ايلمشدى. غودوفرووا، بوافسانه‌يه كوره، برقيلجده قوجه بر اوكوزك قفاسى قيرار، بر توركى يارى بلنه قدر كسردى. ايمپراطورلغك بايراغنى بالذات طاشيمش ، غصب سلطنته قيام ايدن رودولفى أليله اولديرمش ، ايمپراطور بايراغنى روما سورلرينه ايلك اوكجه او ركز ايلمشدى. حقيقت حالده

ایسه غودوفرووا بوتون حیاتنی اهمیتسز بر طاقم اوفاق محاربه‌لرده کچیرمش، فقط دیندارلغی وفداکارلغی ایله سائر شوالیه‌لردن تمیز ایتمشدی.

قسطنطنیه‌ده اهل صلیب

اهل صلیب (قسطنطنیه) یه قافله قافله کلمشلردی (١٠٩٦). کویلردن، تك قاتلی أولردن باشقه بر شی کورمین غربك بو وحشی شوالیه‌لری، مرمر سرایلی، یالدیز قبه‌لی، خلق ایله طولو، کنیش یوللی بو بویوك شهری کورر کورمز حیرت و مجلوبیتدن کوزلری قاماشمشدی. بوتون بو ثروت واحتشام اهل صلیبك نظر احتراصنی جلب ایتمش، روما کلیساسندن بسبتون آیری بر حالده یاشایان روملر هیچ بر وقت حرمتلرینی جلب ایده‌مه‌مشلردی. ایمپراطورك قیزی آننا قومنه‌نوسك روایتنه کوره بونلردن بری مراسم اثناسنده ایمپراطورك یرینه اوطورمش، ایمپراطور اوته‌دن بری لاتینلرك قاباللقلرینه واقف اولدیغی ایچون هیچ سس چیقارمامشدی. صوکرا قونت بودووان، مملکتك عاداتنه تابع اولمق ایجاب ایده‌جکنی بیان ایدرك اهل صلیب فرقه‌سنك بو سرسم اولادینه یر کوسترمشدی. اوزمان اهل صلیب شوالیه‌سی حدتندن کوپورمش، ایمپراطوری کوستره‌رك: « باقسه‌ك آ. بوحریف اویله تك باشنه اوطورمش طورییورده، بو قدر قوماندان آیاقده طورییور! » دییه تأثرینی بیان ایتمشدی. اهل صلیب کلیسالره هیچ رعایت ایتمه‌مش، بیزانسلیلری فوق العاده تحقیراته اوغراتمشدی. قادینلره تجاوز ایدلمش، کلیسا مزیناتی یغما اولونمش، بوتون خلق اهل صلیبك مظالمندن قورتولمق ایچون أولرینه قاپانمغه مجبور اولمشدی.

اهل صلیب قسطنطنیه‌یه کیردیکی زمان آلکسییوس قومنه‌نوس باشلیجه سه‌نیورلرندن کندیسنه اطاعت یعنی تابعیتی آلتنه کیرملرینی طلب ایتمشدی. شهره ایلك اول غودوفرووا داخل اولدیغی ایچون بونلر (په‌را، بك‌اوغلی) واروشنه یرلشدیرلمشدی. فقط غودوفرووا ایمپراطورله کندینی مساوی طوتارق بو تکلیفه راضی اولمامشدی. اوزمان ایمپراطور اهل صلیبه عسکرلرینی تعرض ایتدیرمش، غودوفرووایی تابعیت یمیننه اجبار ایلدکدن صوکرا آناطولی‌یه کچمشدی. اهل صلیبك دیکر افرادی ایسه ایمپراطوره صداقت یمینی ایتمشلر، آناطولیده اسلاملردن آلاجقلری شهرلری ایمپراطوره تسلیم ایده‌جکلرینی وعد ایتمشلردی.

شرق ايله غربك بو ايلك تماسى ايله آكلاشلەشدى كه، اهل صليب ايله بيز-
انسليلر يكديكرندن صوك درجه متنفر بولونيورلردى. بيزانسليلر غربليلرى غايت
قابا واحمق عد ايدييورلر ، ماللرينك يغما، كليسالرينك تحقير ايدلديكندن طولايى
شكايت ايليورلردى . اهل صليب ايسه بيزانسليلرى كنديلرينى زهرلەمك ويا
كنديلرينه اهانت ايتمكله اتهام ايليورلر، انلرى آلچاقلق ويالانجيلقله متهم طوتيور-
لردى. دها طوغروسى هرايكى
طرفده دينلرندن طولايى
بربرينى مؤاخذه ايدييورلردى.
شرق خرستيانلرى ايله غرب
قاتوليكلرى بيننده بردرلو اتحاد
حاصل اولاميوردى . ايمپرا-
طور توركلرى محو ايتمك
و آناطولى يى استرداد ايلمك
ايچون غربليلرك قوتندن
استفاده ايلمكى موافق كور-
ييوردى . غرب سەنيورلرى
ايسه شرقده حاكم اولمق ارزو

عسقالون محاربەسى (١٠٩٩)

ايدييورلر، ايمپراطوره منقاد اولمايى مناسب كورميورلردى .

آناطوليده اهل صليب

اهل صليبك شدت ومظالمى، تجاوز بى ادبانەسى اورا-
دەيى بولمشدى كه بيزانس ايمپراطورى اهل صليبى بر آن
اول باشندن دفع ايتمك ايستەمش، انلرى (بوسفور، بوغاز ايچى)ندن قارشى يقەيه
كچيرمشدى. اهل صليب، معيتلرنده بيزانس عسكرلرندن مركب برقطعه بولونديغى
حالده (ازنيق)ى محاصره ايتمشلر ، شهرى قورتارمق ايچون قوشوب كلن قيليچ
آرسلانك اردوسنى مغلوب ايلمشلردى (١٠٩٧) . فقط (ازنيق) تسليم اولاجغى
صرەده بيزانسليلر محصورين ايله كيزليجه اتفاق ايدرك شهره داخل اولمشلر ،
بوراده اهل صليبه قارشى شدتله مقاومت ايلمشلردى .

او زمان اهل صليب اردوسى، اطرافنه قانلر و آتشلر صاچارق آناطولى

ایچلرینه طوغرو ایلریله‌مشدی. تورك سواریلری اولا اهل صلیبه تعرض ایتمشلردی. فقط (دوریله، اسکیشهر) اوواسنده جبهه‌جبهه‌یه محاربه‌یه کیریشنجه خرستیان شوالیه‌لرینه قارشی مغلوب اولمشلردی. اهل صلیب بوموفقیتدن صوکرا ایصسز ومحرق برییلادن صوسز وارزاقسز کچمکه مجبوریت کورمشلردی. یالکز بر موله اثناسنده ٥٠٠ خرستیان صوسزلقدن تلف اولمشـدی. آتلرك اکثریسی محو اولمش، او زمان آغرلقلری قوچلره و کوپکلره طاشیتمغه مجبوریت کورولمشدی. مع‌مافیه جهل وتعصب بو بر سوری سرسری‌یی هردرلو متاعبه مقاومت ایتدیرییور، بوتون قافله قدسه طوغرو ایلریلیوردی. بو سفرده حاضر بولونان فرانسز شوالیه‌لرندن بری دییورکه: «هیچ کیمسه بربرینك لسانی آکلامیوردی. فقط هپمزده محبت وصمیمیتله یکدیکرینه مربوط بر قاردش کبی حرکت ایدییوردق.» اهل صلیب بو مشکل یورویشلردن صوکرا (کیلیکیا) طاغلرینه کلمشلر، بوراده کندیلری ایچون صمیمی دوستلره، ارمنیلره تصادف ایتمشـلر، قدسی ضبط ایتمك ایچون انلردن یاردم کورمشلردی.

اورفه‌نك ضبطی اهل صلیب شوالیه‌لرینك اك زیاده تعقیب ایتدکلری غایه، عهدلرینی یرینه کتیرمك ایچون قمامه کلیساسنه واصل اولمقدی. سه‌نیورلر ایسه بالعکس شرق سه‌نیورلریله اوغراشمق، انلرله بوی اولچوشمك ایچون قوتلرندن استفاده ایتمك ایستیورلردی. اولا بوئه‌موندك یکنی طانقره‌د (کیلیکیا) سواحلنده (طرسوس) شهرینه یرلشمك ایسته‌مشدی. غودوفروا دو بوییونك قاردشی بودووان ایسه بونکله درحال غوغایه باشلامش، طانقره‌دی (طرسوس)دن طرد ایلمشدی. صوکرا اردودن بسبتون آیریلارق جنوب شرقی‌یه، فرات ممالکنه داخل اولمش، ارمنیلرك دلالتی ایله بو حوالیده کمال سهولتله ایلریلیه‌رك (اورفه، أده‌س) اوکنه کلمشـدی.

اوزمان، اورفه‌ده حکمران اولان ارمنی بکلرندن طوروس، بودووانی کندیسنه خلف تعیین ایلمشـدی. بودووان طوروسك وفاتنی بکلمه‌دن حکومت سورمك ایسته‌مش، طوروسی جبراً فراغت ایتدیره‌رك اورفه قونتلغنی اعلان ایلمشدی.

آنطاکیه‌نك ضبطی اهل صلیب بو اثناده (آنطاکیه)دن کچمشلردی. (آنطاکیه)، دکزدن بر کونلك مسافه‌ده، (اورونت) نهری ایله صارپ

بر طاغك أتكنده زنكين بر تجارت شهری ایدی . (آنطاکیه) ده ٣٦٠ كليسا واردی. محیطی ٤٥٠ قدر قوله‌یه مستند واوقدر قالین ایدی‌که ، اوزرندن درت آتلی آرابه ایله کچیله‌بیلیردی. شهر تورکلردن آنطاکیه امیری طرفندن کزیده بر اردو ایله مدافعه ایدلمکده ایدی.

اهل صلیب (آنطاکیه) جوارینه کلدکلری زمان اردوکاهلرینی اووایه قورمشلردی. بواثناده یاغمورلر یاغمش، ارزاق توکنمش، آجلق وخسته‌لك اردوکاهده خسارات وقوعه کتیرمشدی . اردو بو صورتله قوتی غائب ایلدیکی کبی شهری ضبط ایتمك ایچون‌ده محاصره آلات وادواتنه لزوم کورولمشدی. شوالیه‌لر بو کبی آلتلری یاپاجق اقتداری حائز دکللردی . فقط بو اثناده اهل صلیبك موفقیتلری اطرافه عكس‌ایتمش، ایتالیاده‌کی خرستیان کمیجیلر، قدس زیارتجیلری، سرسریلر وقورصانلر سوریه ساحللرینه کلوب دمیر آتمشلردی . بوئه‌موند، بونی خبرآلیر آلماز اهل‌صلیبه التحاق‌ایتملرینی رجا ایتمش، نهایت رجا وابراملە کندیلرینه بر محاصره قوله‌سی یاپدیرمش ، ارزاقی‌ده کیلیکیا ارمنیلرندن تدارك ایلمشدی .

آنطاکیه محاصره‌سی بر سنه‌دن زیاده دوام ایتمش ، بواثناده آنطاکیه امیری سلچوق سلطانی ایله اتفاق ایلمشدی . سلچوق حکمداری عساکر معاونه اولمق اوزره (موصل) امیری قره بوغا ایله برابر قوتلی براردوکوندرمشدی. بواردونك مواصلتی اهل صلیب ایچون بویوك برفلاکت تشکیل‌ایده‌جکدی. فقط بو صره‌ده آنطاکیه قوله‌لرندن برینك مدافعه‌سنه مأمور ارمنی دونمه‌لرندن بر عسکر ، آمرینه اهانت ایدرك اهل صلیب قوماندانی ظن ایتدیکی بوئه‌مونده قوله‌یی تسلیم ایده‌جکنی وعد ایلمشدی . او زمان بوئه‌موند ، شهر کندیسنه ویرلمك اوزره سه‌نیورلری شهره صوقاجغنی بیان ایتمش ، فقط سه‌نیورلر ایمپراطوره ایتدکلری یمینی ایلری سوره‌رك بو تکلیفه راضی اولمامشلردی . بو اثناده تورك اردوسنك یاقلاشماسی انلری بوکاده راضی ایتمش ، آنطاکیه‌یی کندیسنه ویره‌جکلرینی بوئه‌مونده تکلیف ایلمشلردی. برکیجه (٢حزیران ١٠٩٨) بوئه‌موند، عسکرلرینی ارمنی ضابطك قومانداسنده بولونان قوله‌نك أتکنه کتیرمش ، شفقله برابر مردیونلری طیایارق هجوم ایتمشدی . بو صره‌ده اهل صلیب اووا جهتندن هجوم ایدییور ، سوقاقلری اشغال ایلیور ، اسلام اهالی‌یی قیلیجدن کچیرییور ،

مظلوم و بی کنـاه خلقی قانلره بوغیور ، أولری یغما ایدییـوردی .

اوچ کون صـوکرا قره‌بوغانك اردوسی آنطاکیه‌یی محاصره ایتمش ، اهل صلیب شهرلرده قالان ارزاقی کاملاً یغما ایلمشدی . محاصره اثناسنده آجلق او درجه بر شدتله حکم فرما اولمشدی‌که ، مظلوم خلقی غدارانه بوغازلایان بو سرسری کروهی اوت ، آغاج قابوغی، کوساله یمکه باشلامشلردی . بر چوقلری کیجه‌لین سپرلر بوینجه اینمشـلر، طاغلره قاچمق ایسته‌مشلردی. بر چوقلری‌ده بو اثناده مملکتلرینه فرار ایتمشلردی .

تامپیلیه

اوزمان بو آج ومأیوس خلق ایچنده بر قورقو حاصل اولمش. برچوقلری پرهیزطوتمایه، مناجاتده بولونمغه باشلامشلردی. اودرجه‌ده‌که، کوزلری اوکنده تجسم ایتدیردکاری روحانی منـظره‌لرك، دینی املارك تأثیریله رؤیالر کورمشلردی. ازجمله پرووانس راهبلرندن پیه‌ربارته‌لمی، رؤیاسـنده سنت آندره‌یی کورمش ، حضرت عیسی چارمیخه چاقیلدیغی زمان بوکرینی دلن مقدس مزراغك (سن پیه‌ر) کلیساسنده‌کی یرینی اوکرتمشدی. حتی سنت آندره کندیسنه: « خرستیـانلر بو مزراقله غالب کله‌جکلر ! » دیمشدی. بارته‌لمی بو رؤیایی (طولوز) قونتنه آکلاتمش ، قونت کلیسایی بر کون صباحدن آقشامه‌قدر اون ایکی عمله‌یه قازدیرتمشـدی . آقشامه طوغرو بارته‌لمی محرابك باصاماقلری جوارنده بر مزراق بولمشـدی . پرووانسلیلر بو مزراغـك حقیقةً مقدس مزراق اولدیغنـه شبهه ایتمه‌مشـلر ، نورماندلر ایسـه مزراغی اورایه بارته‌لمینك صـاقلادیغنی ادعا ایتمشـلردی . بارته‌لمی مزراغك قوهٔ معنویه‌سنی اثبات ایتمك ایسته‌مش، ألنده مزراق اولدیغی حالده یانان بر آتش اوزرندن کچمش ، آلولر ایچنـدن جیقار جیقماز تسـلیم روح ایتمشدی. اوزمان طرفدارلری، بارته‌لمینك مقدس مزراغك قدسیتنه شبهه ایتدیکی ایچون یاندیغنی ایلری سورمشلر، مقدس مزراغی اشیای قدسیه‌دن اولمق اوزره معتبر طوتمشلردی.

تورك اردوسنك جسارتی اهل صلیب ایچون بویوك بر تهلکه تشکیل ایلمشدی.

اهل صلیب بو تهلکه‌یه قارشی برچاره اولمق اوزره یالکز اون بش کون ایچون کندیلرینه باش قوماندان نصب ایتمکه قرار ویرمشلر، بوئه‌موندی انتخاب ایلمشلردی. آرتق اهل صلیب اردوسنده ایلك دفعه اولارق امرلر برکشی طرفندن ویریله‌جکدی. بوئه‌موند، محاربه امری ویردیکی زمان قافله‌لردن بعضلری محاربه ایچون چیقمق ایسته‌مه‌مشلردی؛ او زمان بوئه‌موند اردوکاهلرینی یاقدیرمش، قره‌بوغایه‌ده برسفیر کوندره‌رك صلح وسکونتله چکلمسنی تکلیف ایلمشدی. فقط تورك امیری اهل صلیب قوماندانننك بو تکلیفنه قارشی یا اسلامیتی قبول ویاخود تلف اولمایی کوزینه آلدیرماسنی سویله‌مشدی. اوزمان اهل صلیب، صلح ومسالمتدن نومید، کومه کومه شهردن چیقمشلر، (اورونت) کوپروسنی کچمشلر، محاربه نظامی آلمشلردی. قره‌بوغا، اهل صلیبك بو حرکاتنه هیچ ممانعت ایتمه‌مشدی. قره‌بوغانك اردوسی بر چوق اسلام بکلرینك عسکرلرندن متشکلدی. بو بکلر آره‌لرنده اتفاق ایده‌مدکلری کبی عسکرده کندیلرینه حسن صورتله اطاعت ایتمیوردی. بوسببدن ایلك مصادمه‌ده تورك اردوسی بوزولمش، خرستیانلر تورکلرك متروك اردوکاهلرینی یغما ایتمکه باشلامشلردی (۱۰۹۸).

اهل صلیبك بو اثناده‌کی حرکتلری وحشیانه واعتسافکارانه ایدی. اهل صلیب، اردوکاهده بولدقلری قادینلری پارچه‌لایورلر، قارنلرینی مزراقلرله ده‌شیورلردی. بو صره‌ده اهل صلیب اردوسنه بر سوری یغماجی و سرسری‌ده التحاق ایتمشدی. بونلرك باشنده سفیل وعریان قیافتی‌ایله پیه‌رلرمیت بولونیوردی. پیه‌ر لرمیت آرتق بسبتون شهرت قازانمش، کویا اهل صلیب محاربه‌لرینی آچمق ایچون جناب یسوع طرفندن مأمور تلقی ایدلمشدی. پیه‌ر لرمیتك حیاتی بالآخره تصویر اولوندیغی زمان، کندیسنه برچوق فضیلتلر اسناد ایدلمشدی. مثلا (آنطاکیه‌شرقیسی) نده، کندیسنه آجلقدن شکایت ایدنلره قارشی پیه‌رلرمیتك شو جوابده بولوندیغی سویله‌نیوردی: «کورمیورمیسکز، تورکلر هپ تلف اولمشلر؟ بوندن ایی یمکمی اولور؟» صوکرا، عسکرك تورك جسدلرینی آتشده قیزارتارق یدکلری تصویر ایدیلیور: «اهل صلیب، تورك اتی یمکی، بیرلی برطاووس قوشی یمکه ترجیح ایلمشلردر» دینیوردی.

اهل صلیب (آنطاکیه)ده برقاچ آی دیکلنمشدی. فقط بو اثناده مدهش بر مرض ساری ایچلرندن بر چوغنك محوینه سبب اولمشدی. پاپانك وکیلی آده‌مارده بومیانده ایدی.

بوذات، وصایا ونصایحی ایله سه‌نیورلر بیننده دائما حسن مناسبتك ادامه‌سنه غیرت ایلمشدی. وفاتنده ایسه اهل صلیب بیننده‌کی اختلافلر، برر محاربه، برر حرب شکلنی آلمغه باشلامشدی. اول امرده ایلك منازعه پرووانسلیلر ایله نورمانلر بیننده باشلامشدی. نورمانلردن بوئه‌موند (آنطاکیه)یی کندیسنه آلیقویمق ایستیور، پرووانسلی ره‌یموندده ، بو صره‌ده آناطولی طرفلرینی قسماً ضبط ایدن، بیزانس ایمپراطوریته ویرلمسنی ارزو ایلیوردی. بوسببدن بوئه‌

قدسده هوسپیتالیه‌لر شاتوسی

موندی (آنطاکیه) یه براقوب کیتمك ایسته‌مه‌مش ، شوالیه‌لر ایسه (قدس)ه کیتمك ایچون صبرسزلق کوسترمشلردی. نهایت بونجه منازعه‌لره واختلافلره سبب اولان (آنطاکیه) شهرینی محو ایده‌جکلرینی بیان ایلمشلردی . بوتهدید اوزرینه ره‌یموند یوله چیقمش ، سوریه‌نك مستحکم شهرلرندن (معره)یی محاصره ایلمشدی . بواثناده بوئه‌مونده اردویه یتیشنجه، شهر ضبط ایدلمش، نورماندیا وپرووانس اهالیسی طرفندن اشغال اولونمشدی. نورماندلر ایله پرو- وانسلیلر بیننده بو شهرك‌ده تقسیمی اوزون بر منازعه میدانه چیقارمش، بومنازعه هفته‌لرجه سورمشدی. نهایت پرووانسلیلر جانلری صیقیلارق شهری یاقمشلردی. ره‌یموند، زحمتلی یو- رویشلره دوام ایدرك ساحله طوغرو ایلریله‌مش، اولا(طرابلس شام)ی ضبط ایتمك ایسته- مشدی. اهل صلیب بوراده اوچ آی قالمشدی . نهایت ره‌یموند، ایمپراطور آلکسییوسك ورودینه انتظار ایدرك شهردن آیرلمامق ایسته‌مشدی . اهل صلیب ره‌یموندك بو ارزوسنه مانع اولمق ایچون چادیرلرینی یاقمشلر، قاریشیق وپریشان برحالده (قدس)ه طوغرو یوللانمشلردی.

قدسك ضبطی

اهل صلیب قدسه طوغرو ایلریله‌دیکی اثناده ایدی که مصرده حکمران اولان فاطمیه خلیفه‌سی، سلچوقیلرك دوچار اولدقلری مشکلاتدن استفاده ایدرك (قدس)ی استردادده موفق اولمشدی (۱۰۹۸). فقط عین زمانده‌ده اهل صلیبك ایلریله‌دیکنی خبر آلنجه، شهری سلاحسز واوفاق قطعه‌لر حالنده زیارت ایتملرینه مساعده ایتمشدی. اهل صلیب اولا سلچوقیلره قارشی فاطمیلرله اتفاق ایتمك ارزو ایتمشلر، فقط (قدس)ك بر درلو اسلاملر ألنده قالماسنه راضی اولمامشلردی. بو سببدن شهردن دائما اوزاقلاشارق ساحل بوینجه ایلریلیورلر، شو صورتله (قدس)ك آرقه‌سنی چویرمکه چالیشیورلردی. اهل صلیبك قوتی بو اثناده ۲۵۰۰۰ جنكاوردن عبارت بولونیوردی.

اهل صلیب (قدس)ه یاقلاشدقلری زمان بسبتون بربرندن آیرلمشلردی. صوکرا (قدس)ه حاکم تپه‌لر اوزرینه قارماقاریشیق، پریشان بر قافله حالنده کلمشلر، اورادن (قدس)ك جامعلرینی وسورلرینی کورر کورمز، کندیلرینی بو-رایه قدر ایصال ایلدیکندن طولایی، او زمانك عادتی اوزره، قوللرینی اوزاتارق دیز چوکمشلر، جناب حقه شکرلر ایتمشلردی. فقط شهرك اطرافی سورلرله محاط اولدیغی ایچون شهره کیرمکه موفق اولامامشلر، (قدس)ی منتظم بر محاصره ایله آلمغه غیرت ایتمشلردی.

اهل صلیب، (قدس) اطرافنده‌کی خراب وصیجاق چوللرده هردرلو وسا-ئطدن محروم بولونیوردی. خصوصیله محاصره آلاتی میدانه کتیرمك ایچون اودون، یاشامق ایچون ارزاق، همان مفقود حکمنده ایدی. (سه‌درون) نهری قورومش، صهرنجلر کاملاً قاپانمشدی. کونشك یاقیجی حرارتلری آلتنده متفسخ صولردن باشقه برشی قالمامشدی. اهل صلیب بومشکل وضعیتده قالدقلری صره‌ده ایدی که، (یافه)یه کلن جنویز کمیلری کندیلرینه ارزاق وآلات کتیرمش، او زمان اهل صلیب اردوسنده (قدس)ی ضبط ایچون قوی امللر حاصل اولمغه باشلامشدی. اهل صلیب قدسدن برقاچ فرسخ مسافه‌دن آغاجلر کسیورلر، اخشاب قوله‌لر ومرديونلر انشا ایدییورلردی. اهل صلیب بوتون آلات وادواتی حاضرلادقدن صوکرا هجومه آرتق قراروپرمشلردی. فقط هجومی اجرا ایتمزدن‌اول، سلاحلری ألّلرنده، یالین آیاق، شهر اطرافنده دینی مراسم اجرا ایتمشلر، صوکرا بر کون

آقشامه ، بر کونده اوکلهیه قدر هجوم ایله مشغول اولمشلردی. بعده اخشاب قوله‌لردن برینك اوزرندن سپرلره تخته‌لر اوزاتارق کوپرو مقامنده قوللانمشلر ، بورادن اولا ایکی نورماندیا شوالیه‌سی ، صوکرا غودوفرووا دو بوییون ایله قارداشی کچمشلردی. بر مدت صوکراده نورمانلر دیکر جهتدن آچدقلری کدیکدن شهره کیرمکه موفق اولمشلردی . اهل صلیبك (قدس)ه دخولی پك قانلی ، پك غدارانه ایدی. غربك بوسرسری متعصبلری ، اوکلرینه کلنی کسییورلر ، بی کناه اهالی‌یی قیلیجدن کچیرییورلردی . بوتون خلق (جامع عمر)ه التجا ایتمشلردی . اهل صلیب معابده حرمتی‌ده نظر اعتباره آلمامشلر ، جامع عمرده او قدر انسان قانی دوکمشلردی‌که، معصوم وبی کناه، آیاقلر آلتنده قالان اسلام جسدلری قانلر اوزرنده یوزمکه باشلامشدی . او درجه‌ده‌که، سه‌نیوبوسك‌ده تصدیقنه نظراً : « جامع عمرده اسلام قانی آتلی بر سوازینك دیزلرینه قدر چیقاجق بر درجه‌یی بولمشدی » . صوکرا بو وحشی خلق، یالین آیاق مزار یسوع اوکنه کلمشلر، تربهٔ عیسی اوکنده قانلی اللریله مناجاتده بولونمشلردی . بو مناجات بر مدت قدر فاصله‌دار اولمش ، آرتق اوندن صوکرا قتللر وجنایتلر ، یغمالر وشناعتلر بربرینی ولی ایلمشدی (۱۵ تموز ۱۰۹۹) .

اهل صلیب (قدس)ی ضبط ایتدکدن صوکرا نه درلو اداره ایده‌جکلرینی بر درلو کسدیره‌مه‌مشلردی . رهبان صنفی قدسه راهب بر حکمدار تعیننی ارزو ایدییورلر، شوالیه‌لر ایسه شهرك ایچلرندن برینه تودیعنی ارزو ایلیورلردی . نهایت قدسك اداره‌سی غودوفرووا ده بوییونه تودیع ایدلمش ، کندیسنه (مزار یسوعك مدافعی) عنوانی ویرلمشدی .

بوصره‌ده مصردن کوندریلان ۲۰۰۰۰ کشیلك براردو (عسقالون) جهتندن ظهور ایتمشدی. خرستیانلر بواردو سایه‌سنده کنیش بر نفس آلمشلر، اسلاملری رجعته مجبور ایلمشلردی . روایته کوره غودوفرووا آلقیشلرله (قدس قرالی) انتخاب اولونمش ، فقط حضرت یسوعك دیکنلی اکلیل طاشدیغی بریرده آلتون تاج کیمکی مناسب کورمدیکی ایچون قبول ایتمه‌مشدی . بو روایت بالآخره طولوز قونتندن ویاخود بودوواندن ظهور ایتمشدی .

ایکنجی فصل

شرقده فرانق بکلکاری، اون ایکنجی عصرده اهل صلیب

(۱۱۰۰ - ۱۱۹۹)

قدس قراللغی

اهل صلیب محاربه‌لری تمام اوچ سنه سورمشدی. نهایت بوتون بو خونریزلکلر و قتاللر نتیجه‌سنده آناطولینك درت نقطه‌سنده بر طاقم خرستیان سه‌نیورلری یرلشمشدی که انلرده: (اورفه)ده بودووان، (آنطاکیه)ده بوئه‌موند، (طرابلس شام)ده ره‌یموند، (قدس)ده غودوفرووا ایدی. بو بکلکلر بر حکومت شکلنده دکلدی؛ خرستیانلرك بوحوالیده اشغال ایتدکلری یرلر هنوز بر قاچ قلعه‌دن عبارتدی. فقط بو قلعه‌لرك هر بری بر مرکز فتوحات تشکیل ایدییوردی. بو بکلکلر ایچنده اول امرده الك فقیری (قدس قراللغی) ایدی. اهل صلیب، عهدلرینی یرینه کتیردکدن صوکرا مملکتلرینه چکلمشلردی. غودوفرووا ایسه ۲۰۰ شوالیه ایله یالکز باشنه قالمشدی. صوکرا ۱۱۰۰ سنه‌سی حزیرانده ونديك کمیلری (یافه)یه کلدکلری زمان، کندیلرندن یاردم ایسته‌مشدی. انلرده آلنه‌جق شهرلرك اوچده بری کندیلرینه ویرلمك اوزره ایکی آی مدت یاردم ایتمکه رضا کوسترمشلردی. نهایت غودوفرووا وفات ایتمش، قارداشی بودووان (اورفه) دن قالقارق (قدس) قراللغنه کچمشدی. بودووانك معیتنده بواثناده ۲۰۰ شوالیه ایله ینه اوقدر مقدارده پیاده بولونیوردی. قدس قراللغی تشکیل ایدن (قدس) ، (رمله) ،

(حیفا) و(یافه) شهرلری بو قوتله اشغال ایدیله جکدی . قدس قراللغی ایله اوروپا بیننده اتصالاتی تأمین ایدن یگانه لیمان، (یافه) ایدی. ١١٠٢ سنه‌سنده بوحوالی‌یی زیارت ایدن برسیاحك افاده‌سنه کوره اودورده یافه‌دن قدسه کیدن یول اوزرنده الآن عرب سواریلری واردی. یولك جوارنده کومولمه‌مش انسان جسدلری، خراب کویلر و قصبه‌لر کورولیوردی.

صلیب محاربه‌سنه کیدرکن

بو ذات دییورکه: «اسلاملرك تعرضنه دوچار اولسه ایدك، محو اولدیغمز کوندی. برکت ویرسین که جناب حق بزی قورتاردی...» قدس قراللغی او قدر فقیر ایدی‌که، اسکی پسقپوسلقلرك بیله برقسمنی لغوه مجبوریت حاصل اولمش، بوصورتله خرستیانلر زماننده، اسلاملر زمانندەکندن دها آز پسقپوسلق قالمشدی.

قدس قراللغنك اك حقیقی مؤسسی، بودووان (١١٠٠-١١١٨) اولمشدی. بودووان مصر اردولرینك تعرضلرینی کمال موفقیتله پوسکورتمکه موفق اولمش، ساحلده‌کی شهرلردن بر چوغنی وندیك وجنویز تاجرلرینك یاردیمی ایله برر برر ضبطه موفق اولمشدی. بونلردن (صور) ١١٢٤ده، (عسقالون) ١١٥٣ده ضبط ایدلمشدی. بوشهرلر ضبط ایدلدکدن صوکرا (قدس) قراللغی تام بر قراللق اولارق وجوده کلمشدی. بوقراللق ساحلده (عسقالون)دن (بیروت)ه قدر امتداد ایدییور، بو حسابجه اسکی (فنیکه) ایله فلسطینك بر پارچه‌سنی احتوا ایلیوردی.

سوریه پرنسلکلری سوریه‌ده یالکز بوئه‌موند معیتنده‌کی نورمانلر قالمشلر، انلرده (آنطاکیه)یه یرلشمشلردی. بوئه‌موند مملکتنی دها زیاده بویولتمك ایچون (حلب)ی محاصره ایتمشدی. فقط ارمنی پرنسلرندن برینك دعوتی

اوزرينه آناطولى‌يه كلمش ، بوراده توركلرك سوارى قطعه‌سى طرفندن باصقينه دوچار اولارق مغلوب واسير ايدلمشـدى (١١٠٠) . بونك اوزرينه طانقره‌د ، كنديسنى قدس پرنسى طانيتديرمغه برچوق زمان اوغراشدقدن صوكرا آنطاكيه‌يى توركلرك تعرضندن قورتارمغه موفق اولمشدى (١١٠١).

بو اثناده شرقه يكى براهل صليب دها كلمشدى . بو اهل صليب اسلاملره قارشى احراز اولونان مظفريت خبرلرى اوروپايه شايع اولور اولماز تشكل ايتمشدى. شرقه‌يكيدن استيلا ايدن بو هيئت، همان هر مملكته منسوب خرستيانلردن تركب ايدييوردى. ايچلرنده ميلان باش پسقپوسنك رياستى آلتنده ٥٠٠٠٠ ايتاليان، بورغونيا، بلووا، نه‌وه‌رقونتلرى، لانون، صوو آصون وپارس پسقپوسلرى، باويه‌را قونتى، زالسبورغ باش پسقپوسى، آوستريا غراندوشه‌سى بولونيور، هيئت سفريه‌ايله برابر برچوق‌ده قادين اثبات وجود ايدييوردى. اهل صليبدن ايلك اول(قسطنطينيه)يه كلنلر، لومبارلر اولمشدى (١١٠١). بيزانس ايمپراطورى بونلرى آناطولى‌يه يوللامق ايسته‌مش ، فقط بونلر ايمپراطورك تكليفنى قبول ايتميه‌رك شهر اطرافنده‌كى وا- روشلره تعرض ايتمشلردى. ايلك‌بهار اولنجه فرانسزلرله آلمانلرده بونلره التحاق ايتمشلر، يولده كليركن (طونه) بوينده ايمپراطورك خدمتنده بولونان پچه‌نه‌كلرله محاربه ياپمشلردى.

اهل صليب اوچ اردويه آيرلمشـدى : ٢٦٠٠٠٠ كشى قدر تخمين اولونان برنجى اردو بالخاصه لومبارلر ايله فرانسزلردن مركبدى . بو اردو ، طولوزلى ره‌يموند وبر بيزانس قطعهٔ عسكريه‌سى ايله آناطوليدن حركت ايدرك بوئه‌موندى قورتاراجق، (بغداد) اوزرينه يورويه‌جكدى . اردو اولا (آنقره) اوكنه كلمش ، شهرى آلوب بيزانسليلره تسليم ايتمش ، صوكرا (قيزيل ايرماق) ساحللرينى تعقيب ايدرك اسلاملرله مسكون بر مملكت داخلندن ايلر- يله‌مشدى . افراد آچلقدن او درجه بيتاب ، قاريشيق ، غير منتظم بر حاله كلمشدى‌كه (قيزيل ايرماق) ساحللرنده اسلام اردوسنك تعرضنه دوچار اولديغى زمان مقاومت ايده‌جك اقتدارى قالمامشدى. نهايت محاربه‌نك ايكنجى كونى طارماطاغين اولمش، پريشان ومغلوب برحالده قره‌دكز ساحللرينه طوغرو فرار ايلمشدى. شواليه‌لر بو اثناده (سينوب)ه كلمشلر ، اورادن كميلره بينه‌رك (قسطنطينيه)يه عودت ايلمشلردى. ايچلرندن قورتولاميانلر، راهبلر وقادينلر، اسير وتلف ايدلمشلردى.

ايكنجى اردو ، قونت دونه‌وه‌ر قومانداسـنده اولديغى حالده بر قاچ هفتـه صوكرا حركت ايدرك لومبارلره يتشمك ايسته‌مش ، بولاماينجه سوريه‌يه متوجهاً حركت ايتمك اوزره جنوبه طوغرو يورومشدى . يولده اسلاملرك تعرضندن لرزان وبالخاصه صوسزلقدن بيتاب قالمش، بونك اوزرينه طوروس طاغلرى آتكنده پريشان ومغلوب ايدلمشدى .

اوچنجی اردو ، آكیتانیالیلر ایله آلمانلردن مركب و ۱۰۰۰۰۰ كشی قوتنده ایدی. بواردو، ایمپراطورك لاتینلری توركلره تسلیم ایدرك اهانتده بولوناجغنه دائر شایعه‌لرجیقماسی اوزرینه اعتماد ایده‌مه‌مش ، طوغرو آناطولی ساحللرینه متوجهاً حركت ایلمشدی . فقط ایچلرندن بیكلرجه‌سی آناطولیدن كچمكی كوزلرینه یدیره‌میه‌رك بر قسمی سوریه‌یه كلمشلر ، بر قسمی‌ده مملكتلرینه عودت ایلمشلردی . دیكر برقسم خاق‌ده (ازنیق) و (قونیه)دن ایلك اهل صلیبك تعقیب ایتدكاری یولی طوتمشلردی . نهایت آغستوس اواخرنده صوسزلقدن وبورغونلقدن بیتاب قالارق (هه‌راقله) جوارنده بر اسلام اردوسی ایله محاربه‌یه طوتوشمشلر ، نتیجه‌ده بلا مقاومت فرار ایتمشلر ، همان كاملاً تلف ایدلمشلردی . ایچلرندن یالكز آكیتانیالی كیلیوم ایله باویه‌رالی وه‌لف قاچمغه موفق اولمشلردی . بو مدهش محاربه اثناسنده اهل صلیبه التحاق ایدن زادكاندن پك چوق كشی تلف اولمشدی. روایته كوره آوستریا آرشیدوشسی ایدا، تورك امراسندن بری طرفندن اسیر ایدیله‌رك انكله ازدواج ایتمش ، نورالدین زنكی بو قادیندن دنیایه كلمشدی .

اهل صلیب محاربه‌سی جسیم قوتلرله اجرا ایدلدیكی حالده اسلاملرك شدتله مقاومتلری سایه‌سنده كاملاً عقیم قالمشدی . حتی بو سفرده اوچ بویوك اردو محو اولمش، بواردولرك دوكونتیلری (آنطاكیه)یه التجا ایلمشدی. طولوزلی ره‌یموندده بونلر میاننده ایدی. طانقره‌د ، ره‌یموندی توقیف ایتدیرمش ؛ (آنطاكیه) ایله (عكا) بیننده هیچ بر شهر اشغال ایتمیه‌جكنه یمین ایتدیردكدن صوكرا صالیویر-مشدی. ره‌یموند بونك اوزرینه اوفاق بر جنویز فیلوسنه راكب اولارق مفارقت ایلمشدی. بعده ره‌یموند (طرابلس شام) اوكنه كله‌رك بویوك برقلعه بنا ایتدیر-مشدی. بوصره‌ده نورمانلرك رئیسی بوئه‌موند توركلره اسیر اولدیغی جهتله اهل صلیب قوماندانسز قالمشلردی . فقط طانقره‌د ، عموجه‌سنی قورتارمقدنسه انك یرینه ادارهٔ حكومت ایتمكی ترجیح ایلمشدی. نهایت ارمنی پرنسلرندن بری بوئه‌موند ایچون فدیهٔ نجات ویرمش (۱۱۰٦) ، بوئه‌موند قورتولور قورتولماز ارمنیلرله برلشمش، (اورفه)ده اوطوران بودووان وتابعی ایله‌ده برلشه‌رك (حران) شهرینه قارشی بویوك بر سفر اجرا ایلمشدی . بوئه‌موندك بو سفری اجرادن مقصدی اسلاملری سوریه‌دن آیرمقدی. فقط اسلاملر بوتعرضدن خبردار اولنجه ۱۰۰۰۰ كشیلك بر قوتله (حران) اوكنه كلمشلر ، اجرا ایدیلن محاربه‌ده خرستیانلرك تعرضنه اوغرایارق مغلوب اولمشلردی. خرستیان شوالیه‌لری مظفریت نشئه‌سیله دها ایلریلره آتیلمشلر، اوزمان اسلاملر طرفندن پریشان ایدلمشلردی. ایچلرندن بر قسمی‌ده (حران) عساكر محافظه‌سی طرفندن خطرجعتلری كسیله‌رك پریشان

اولمشلردی. اسلاملر بو مظفریتی متعاقب (اورفه)یی محاصره ایدرك (آنطاکیه) جوارینی ضبط ایتمشلر، بیزانسلیلرده کیلیکیا شهرلرینی اشغال ایلمشلردی. طولوزلی ره‌یموند ایسه بو صره‌ده فتوحاتنه دوام ایلمشدی.

بوئه‌موند بو فلاکت اوزرینه اوروپادن قوهٔ معاونه آلمغه کیتمش (۱۱۰۴)،

سن برنار (پ قوله‌نك تابلوسندن)

اوچ سنه ایچنده ۳۵۰۰۰ کشیلك بر اردو طوپلامغه موفق اولمشدی. صوکرا بو اردویی (برينديزی)ده ۲۳۰ قدر کمی‌یه ارکاب ایلمش، فقط سوریه‌یه کتیره‌جك یرده بیزانس ایمپراطورلغنی ضبطه قیام ایلمشدی. بوئه‌موند اولا (دراج)ی محاصره ایتمش، محاصره آلات وادواتی انشا ایتمك ایچون کمیلرینی تخریب ایلمش، بواثناده بیزانس دونانماسی واسطه‌سیله خطوط اتصالیه‌سی کسیلنجه آجلقدن ویورغونلقدن صلح طلبنه مجبور اولمشدی. نهایت بیزانس ایمپراطوری آلکسیپوسه تابع اولمش، کندیسنه (آنطاکیه) شهری قید حیات شرطیله براقلمشدی. بوئه‌موند برمدت صوکرا ایتالیایه کله‌رك اوراده وفات ایلمشدی (۱۱۱۱).

بو صره‌ده اسلام بکلری آره‌سنده حصوله کلن رقابتلر ، اهل صلیبك پك زیاده ایشلرینه یارامشدی. ازجمله (موصل)ی أله کچیرمك ایسته‌ین اسلام بکلرندن بری، شهری بودووانك یاردیمی ایله‌أله کچیرنجه کندیلرینی اسارتدن عفو ایتمشدی. بونلر شهرلره دوندکاری صره‌ده ، طانقره‌د شهری کندیلرینه تسلیم ایتمك ایسته‌مه‌مش، حلب امیری رضوان ایله بونلرك علیهنه اتفاق ایلمشدی. اوزمان اهل صلیب جس منفعت ایله مقصد وغایه‌سنی او درجه شاشیرمشدی که ، منفعتلرینی محافظه ایچون اسلاملرله دوست اولمشدی . نته‌کیم طانقره‌د اسلاملرله اتفاق ایتمش ، بودووان ایله تابعی‌ده ارمنیلر واسلاملرله برلشه‌رك قارشی‌قارشی‌یه چارپیشمشاردی.

بوئه‌موندك وفاتنده بیزانس ایمپراطوری، طانقره‌ده (آنطاکیه)یی تسلیم ایتمسنی تکلیف ایلمشدی. طانقره‌د بو تکلیفی رد ایتمش، ایمپراطور آلکسییوس بوجواب اوزرینه پرووانسلیلرایله قدس قرالنه مرخصلر کوندره‌رك نورماندلرله محاربه ایتمك ایچون کندیسی ایله برلشمه‌لرینی تکلیف ایلشدی. فقط بو اثناده قونیه سلطانی (فیریکیا)یی خراب ایتمکه باشلادیغی جهتله اوکا قارشی مدافعه‌ده بولونمغه مجبور اولمشدی. بو سببدن آنطاکیه پرنسلکنی، مستقل ونورمان پرنسلر طرفندن اداره اولونور مستقل بر حکومت اولمق اوزره براقمشدی . دها صوکرا طولوزلی ره‌یموندده (طرابلس)ده وفات ایدنجه اوغلی برتران یرینه کلمش ، (طرابلس)ی آلمش، قدس قراللغنه طرابلس قونتی صفتیله یمین ایتمشدی.

خرستیانلرك تشکیلاتی اهل صلیب سفرلری اثناسنده خرستیانلر بربرینی متعاقب درت مستقل حکومت ضبط ایتمشلردی که انلرده: قدس قراللغی، آنطاکیه پرنسلکی، اورفه‌قونتلغی، طرابلس قونتلغی ایدی. بوحکومتلرك کافه‌سی برر پرنس طرفندن اداره اولونورلر ، یکدیکرینه قارشی محاربه ایدرلردی. قدس قرالی اکثریا دیکر پرنسلره تابعیت یمینی ایتدیرردی ؛ فقط قراللغی خارجنده‌کی تأثیری، نفوذدن عاری بر نوع معنوی حاکمیتدن عبارتدی.

اهل صلیب شرق ممالکنی‌اسکی‌یونان خلقنك احفادندن خرستیانلرله مسکون بولمشلردی. مسلمانلر بو اهالی‌یی دینلرنده سربست براقمشلر، کندیلرندن یالکز خراج طلب ایلمشلردی. بویرلی اهالینك پسقپوسلری وپطریقلری الآن باقی‌ایدی. فقط بوتون روم خرستیانلر کبی انلرده پاپایه تابع دکللردی. کویلولرله اصناف‌هپ

بو صنف اهالیدن ایدی . لاتینلر ، غرب کلیساسندن آیرلدقلری جهتله روملردن نفرت ایتدکلری ایچون انلره تبعه معامله‌سی ایدرلردی . بو سببدن غربدن کلن قاتولیکلر شرقده یوکسك صنفلری تشکیل ایتمشلر ، بوتون نفوذ و صلاحیتی کندیلرینه حصر ایلمشلردی . اهل صلیبك اکثریسی نذرلرینی ایفا ایدر ایتمز مملکتلرینه دوندکاری جهتله بوزادکان شرقده اقلیتی تشکیل ایلمشلردی. فقط بونلرك شرقده‌قالانلری یالکز پاره قازانمق فکرینه تابع اولانلری ایدی. شوالیه‌لر بررسه‌نیور کبی قالمشلر، تاجرلر بورژووا صنفنی تشکیل ایلمشلردی. اهل‌صلیب شوالیه‌لرینك همان کافه‌سی فرانسز ایدی . سوریه‌نك بوتون پرنس عائله‌لری فرانسه‌لی ایدی . شرقده اوطوران غربلیلر بیننده فرانسزجه همان لسان عمومی حالنه کلمشدی . تاجرلرك همان کافه‌سی ایتالیان ایدی. ایتالیانك شرقده تجارت کمیلری بولوندیران اوچ لیمانی واردی‌که انلرده: وندیك، جنوه‌و پیزه‌ایدی. بوشهرلر خلقی اهل‌صلیبك مظفریتلرینی طویار طویماز کندیلری‌ده اشتراك ایتمك ایچون سوریه لیمانلرینه حرب سفینه‌لری کوندرمشلردی . پرنسلرك قلعه‌لری ضبط ایتمرینه بونلر یاردم ایتمشلر، کندیلرندن اجرت‌ده آلمشلردی . بر شهر ایتالیانلرك یاردیمی ایله ضبط اولوندیغی زمان ایتالیانلر ایچون بعضاً شهرك اوچده برینی اشغال ایتمك اوزره، برمحله، بر چارشی ، بر کلیسا ، بر حمام ، بر فرون ، بر دیختیم ، بر مغازه تأسیس اولونور، ویرکی ویرمدن قره‌یه اشیاچیقاروب صاتمق حقی بخش‌ایدیلیردی. بومحله‌ده هپ ایتالیانك نفوذی جاری اولور، ایتالیادن والی کوندریلیردی. قدس قراللغنده‌کی شهرلرك برچوغی وندیکك، طرابلس قراللغی‌ایله آنطاکیه پرنسلکی‌ده جنوه‌نك حاکمیتنده بولونوردی.

اهل صلیبك اشغال ایتدیکی مملکت دائما تهدیده معروض قالیردی . همان هر سنه اسلام سواریلری کویلری خراب ایدرلردی. خرستیانلر، بوتون مملکتی نفوسلری ایله طولدیراجق قدر چوق اولمادقلری ایچون هپسی‌ده یا ساحلده‌کی مستحکم شهرلرده ویاخود داخلده صارپ طاغلر اوزرنده‌کی شاتولرده ، چول حدودینه قدر امتداد ایدن مملکتده اوطوررلردی . شهرلرده یاشایان بورژووالر تجارتله زنکین اولورلردی . بونلر هندستاندن ارزاق ، قماش ، بهارات ، مسك ، کافوری، فیل دیشی وانجی آلیرلر، انلری ایتالیا، مارسیلیا وبارسلون تاجرلرینه

صاتارلردی . بوندن باشقه پورتقال ، اینجیر، بادم، شکر، شرابو زیتون یاغی کبی سوریه‌نك طبیعی محصولاتی ایله بو حوالیده اعمال اولونان طرابلس قماشلری ، (صور) ادوات زجاجیه‌سی کبی معمولاتی‌ده صاتارلردی .

شاتولرده اوطوران شوالیه‌لر ، کویلردن بر چوقلرینه مالك بولونورلردی . بونلر سوریه کویلولرندن ویرکی آلیرلر ، اسلام کاروانلرینی صویارلردی. غربده اولدیغی کبی شرقده‌ده حرب ، عادتا قازانجلی بر ایش حالنه کلمشدی . شوالیه‌لر اسلام مملکتلرینه هجوم ایدرلر ، شهرلری خراب ویغما ایلرلر، اهالی‌یی اسارت آلتنه آلیرلر ، کندیلرندن فدیهٔ نجاتی آلمادقجه صالیویرمزلردی . محاربه‌لردن صوکرا اسلام اسیرلرینی کاملاً قتل ایدرلردی . بر مدت صوکرا ایکی طرفده‌ده فدیهٔ نجات آلمادن اسیر صالیویرمه‌مك عادتی حکم فرما اولمغه باشلامشدی . عصامه‌نك روایتنه کوره فرانسز سه‌نیورلرندن بری اسلاملر طرفندن اسیر ایدلمش (۱۱۱۹) ، حیاتی قورتارمق ایچون فدیهٔ نجات اولارق ۱۰۰۰۰ آلتون تکلیف ایلمشدی . بونك اوزرینه امیر : « آتابکه کوتوریکز . بلکه قورقوتولورسه دها فضله‌ویرر.» دییه‌اسیری آتابکه‌کوندرمشدی. شرقلیلر، مملکتلرینه‌کلن بواجنبیلرك همان کافه‌سنه (فرنك) نامی‌ویرمشلردی. شارلمان زماننده بوتون‌غرب خرستیانلری فرانق ایمپراطورلغی نامی‌آلتنده طوپلاندقلری ایچون بوعادت اوزماندن قالمشدی.

شرقده اوطوران شوالیه‌لر ایله بوژووالر همان شرقلی اولیویرمزلردی ؛ عادتلرینی وقانونلرینی اثمامحافظه ایدرلردی. مملکتی ضبط ایدن سه‌نیورلره (قرال) ، (پرنس) و(قونت) نامای ویریلیردی . بونلره یاردم ایدن شوالیه‌لرده (بارون) ویا (سیر) نامنی آلیرلردی. یکی برمملکت ضبط اولوندقجه پرنس بو مملکتی بویوك مالکانه‌لره آییرارق‌شوالیه‌لره زعامت مقامنده تقسیم ایدر ، بوکا مقابل کندیلرندن خدمت بکلردی . بو صورتله دره‌بکلك اصولی شرقده‌ده تطبیق ایدیلیردی . بوتون مالکانه‌لر زعامت اولدیغی کبی بوتون شوالیه‌لرده تایعلردن عبارتدی .

آوروپاده اولدیغی کبی سوریه‌ده‌ده پرنسلرله شوالیه‌لرك حقوق ووظائفی هیچ بریازلمش قانونله تقیید ایدلمه‌مشدی . بوتون دعوالر (آسیز) دنیلن شوالیه محکمه‌لری طرفندن رویت اولونوردی . اون ایکنجی عصر صوکلرینه طوغرو بعض ذوات قدس قراللغنده محکمه‌لر طرفندن تطبیق اولونان عادتلری قلمه آلمشلر ، بو عادتلردن مرکب مجموعه‌یه (آسیز دو ژه‌روزالم ، قدس محکمه قانونلری) نامی ویرمشلردی . قدسده او صره‌ده ایکی طرز محکمه موجود اولدیغی ایچون بو مجموعه‌ده محکمه قانونلری ایکی قسمه آیرلمشدی . شوالیه‌لره عائد فصلی، شوالیه سرایلرنده جاری عادتلردن یعنی دره‌بکلك حقوقندن باحثدی. بورژووالره

عائد فصلیده بورژووا محکمه‌لرینك عادتلرندن عبارتدی . بو عادتلر جنوبی اوروپا شهرلرنده تجارت خصوصنده تطبیق اولونان عادتلردی. اون اوچنجی عصرده (آسیز) دنیلن بوقانونلرك مجبوری اولماسی تصدیق ایدلمش ، حتی بونلرك وقتیله (قدس) غودوفرووا دو بوییون طرفندن آلندیغی زمان یازیلان قانونلر اولدیغی ظن ایدلمشدی. حقیقت حالده ایسه بوفکرلر بالآخره (آسیز)لرك قیمتنی آرتدیرمق ایچون مخصوص اویدیرلمشدی .

عسکری صنفلر

قدسه کلن زیارتچیلر یورغونلقدن بیتاب بر حالده واصل اولورلردی . ایچلرندن بر چوغی خسته دوشرلر ، متروك ومنسی بر حالده قالیرلردی . قدس اهل صلیب طرفندن آلندیغی تاریخدن صوکرا (۱۰۹۹) فرانسز زادکانی بر آره‌یه کله‌رك بویله دوشکون خسته‌لری تداوی ایتمك ایچون بر خسته‌خانه تأسیس ایتمشلردی . بونك ایچون دینی بر هیئت تشکیل اولونمشدی . هیئتك اعضاسی خسته‌لرله فقرایه باقاجقلر، صو و أتمکدن باشقه بر شی یمیه‌جکلر، غایت قابا البسه کییه‌جکلردی. صوکرا بوتون خرستیان مملکتلره آدملر کوندره‌رك صدقه طوپلایاجقلردی. جمعیتك تأسیس ایتدیکی خسته‌خانه‌یه (سن ژان) خسته‌خانه‌سی نامی ویرلمشدی. دها صوکرا بو خسته‌خانه‌نك ماهیتی دکیشمش ، بورایه خسته باقیجی راهبلرده آلنمشدی. خسته خانه‌یه ۲۰۰۰ قدر خسته کلیر، هرکون صدقه‌لر توزیع اولونوردی. حتی روایته کوره صلاح‌الدین ایوبی خسته‌خانه‌یه تبدیل قیافت ایدرك کیتمش، بونلرك خسته‌لر حقنده‌کی شفقت ومعامله‌لرینی بالذات کورمشدی. بو صورتله تشکیل اولونان جمعیته (سن ژان هوسپیتالیه‌لری) نامی ویرلمشدی . علامتلری آیاق اوجنده برلامبه ، باشنده بر خاچ اولدیغی حالده یره یاتمش بر خسته رسمندن عبارتدی . فقط بو جمعیته داخل اولان شوالیه‌لر، عین زمانده اسلامله قارشی محاربه ایتمکه مجبور رجال عسکریه‌دن عبارت ایدی . بورایه آلنانلر ، زادکان شوالیه‌لر ایله پرنسلرك غیر مشروع چوجقلری ایدی . جمعیته داخل اولمق ایچون تام تجهیزاته مالك اولمق ، و یاخود جمعیتك سلاحخانه‌سنه ۲۰۰۰ صول قدر برپاره ویرمك لازمدی . سوریه حکومتلرینك همان کافه‌سنده پرنسلر، هوسپیتالیه‌لرك کویلرده شاتو، شهرلرده أو انشا ایتملرینه مساعده ویرمشلردی. بللی باشلی اوطوردقلری یرلر آنطاکیه وطرابلس شهرلری ایله طبریه جواری ومصر حدودی ایدی . آوروپانك همان هر طرفنده هوسپیتالیه‌لرك مالکانه‌لری واردی. روایته کوره اون‌اوچنجی عصرده بوتون مالکانه‌لری ۱۹۰۰۰نه

بالغ اولمشدی . هر مالکانه‌ده، بر (قوماندور) معیتنده اولمق اوزره، برقاچ شوالیه بولونوردی . الیوم (سن ژان) نامی طاشییان بر چوق قصبه‌لر هپ بو اسکی هوسپیتالیه‌لره منسوب (قوماندورلق)لردن عبارتدی.

(هوپیتال) تبدیل ماهیت ایتمدن اول، شوالیه‌لردن بعضلری خسته‌باقیجیلغندن اوصانارق کندی ذوقلرینه موافق بر خدمت بولمشلردی . ١١٢٣ده آیریجه بر هیئت تشکیل ایدلمشدی. بو هیئتك وظیفه‌سی قدس زیارتجیلرینی اسلاملره قارشی محافظه ایتمك ایچون انلره رفاقت ایلمکدی . قرال بودووان، سراینك برقسمنی، اسکیدن حضرت سلیمان معبدینك انشا اولوندیغی محلده‌کی معبدی بونلره ویرمشدی. بو سببدن کندیلرینه (قدسك فقیر قاردشلری) ویاخود (تامپلیه‌لر، معبدیلر) نامی ویر-لمشدی. سن برنار بونلری حمایه‌سنه آلارق بر نظامنامه یازمش، سیطوراهبلرینك عاداتی قسماً بونلره‌ده تطبیق ایدلمشدی. بو صنفی تشکیل ایدنلر: شوالیه‌لر، سرژانلر (پیاده‌لر) وراهب شاکردلری ایدی . پاپا تامپلیه‌لره پك مساعد طاورانیردی . بو سببدن (تامپل) یالکز پاپایه تابع، مستقل بر ماهیت اکتساب ایلمشدی. اوروپا پرنسلری بورالرده اوطوران شوالیه‌لری تقدیر ایتدکلری جهتله کندیلرینه برچوق هدیه‌لر ویرمشلردی. یالکز (تامپل)ك اوروپاده ١٠٠٠٠ مالکانه‌سی، مثلاقبریس آطه‌سنی ١٠٠٠٠٠ آلتونه صاتین آلاجق درجه‌ده، زنکین برخزینه‌سی واردی . خسته-خانه ایله معبد هپ فرانسز مؤسساتندن معدوددی . آلمانلر دها صوکرا ارض مقدسه دها چوق برقوتله کلدکدن صوکرا انلرده برخسته‌خانه تأسیس ایتمشلردی. قدسده (هوپیتال)دن آیری برده آلمان زیارتجیلرینه مخصوص بنا واردی . اهل صلیب (عکا)یی محاصره ایتدیکی اثناده بو بنا انشا ایدلمش، بورایه هپ آلمان شوا-لیه‌لری نقل ایدلمشدی. (تویتون شوالیه‌لری) بو شوالیه‌لردی. ایمپراطورایکنجی فردریقك اقامتی اثناسنده بونلر بر چوق مالکانه‌لر صاتین آلارق (عکا) جوارنده (مونفور) شاتوسنی صاتین آلمشلردی.

بو صورتله تشکل ایدن اوچ صنف، هپ راهب هیئتلرندن عبارتدی. یکانه دستورلری: فقر، بکارلق، اطاعت ایدی. هرصنف (قلونی) ویا (سیطو) مناسترلرنده‌کی نظامه کوره تأسس ایتمشدی. بوتون صنف (شاپیتر ژه‌نه‌رال) دنیلن مناستر رؤسا-سندن مرکب برمجلس طرفندن اداره اولونوردی. راهبلرعین زمانده شوالیه وظیفه‌سنی

حائز بولونورلردی. رئیسلری اکثریا بویوك سه‌نیورلردن مرکبدی. قیافتری یاری روحانی، یاری عسکری ایدی. آرقه‌لرینه شوالیه زرهی کییرلردی. هوسپیتالیه‌لرك البسه‌سی سیاه، خاچلری بیاض ایدی. تامپلیه‌لرك البسه‌سی بیاض، خاچلری قیرمزی ایدی. تویتون شوالیه‌لرینك البسه‌سی بیاض، خاچلری سیاه ایدی. هرصنف، خزینه‌سی، مالکانه‌لری، استحکاملری وعسکرلری ایله اوفاق برحکومت کبی ایدی.

ایکنجی اهل صلیب سوریه‌ده خرستیان حکومتلرینی تأسیس ایتمك ایچون برسفر کافی کلمشدی؛ فقط بو حکومتلر صاغلام بر صورتده تأسس ایتمه‌مشدی. اسلاملر ساحلدن چیقارلدقلری حالده داخلده‌پك زیاده کسب قوت ایتمشلردی. خرستیانلر ایسه یانلرنده محاربلرك پك آزینی آلیقو یمشلردی. بناءعلیه بوراده اساسلی برصورتده یرلشه‌بیلملری ایچون اوروپادن قوهٔ امدادیه کتیرملری لازمدی. بونك ایچون ایلك اهل صلیب سفرینی دها بر چوق سفرلر تعقیب ایلشدی.

اون ایکنجی عصرك نصف اولنده اهل صلیب اوفاق قطعه‌لر حالنده شرقه کله‌رك فرانق پرنسلرینه فتوحاتلرینی بیترمك ایچون یاردم ایتمشلردی. بو اثناده اهل صلیبك قارشیسنه غایت جسور بر خصم چیقمش، انلره قارشی اسلام طوپراغنی کمال شجاعتله مدافعه ایلشدی. موصل آتابکی عمادالدین زنکی سوریه‌نك بر چوق اسلام بکلرینی انقیادی آلتنه آلدقدن صوکرا خرستیان حکومتاری‌ده محوه قرار ویرمشدی. اورفه قونتلغی اسلاملره الك یاقین اولدیغی ایچون ایلك اول‌ده اورفه‌یه اوغرامشدی.

فقط تورکلر بردنبره شهرك قارشیسنده ظهور ایتمشلر، دیوارلرینی لغملرله بر هوا ایتمشلر، دسورلرینی ییقه‌رق کدیکلردن کیرمشلر، بوتون اهالی‌یی قیلیجدن کچیرمشلردی. بوصره‌ده دیکر خرستیان حکومتلر اورفه‌نك امدادینه عسکر کوندرمکه موفق اولامامشلردی. خرستیانلرك دوچار اولدقلری بو فلاکت، عظیم برقورقو حاصل ایلشدی. اوزمان غربده بویوك برحرمت واعتباره مظهر اولان سن برنار، راهبلر اداره‌سنده بویوك بر اردو تشکیلنه قرار ویرمشدی. ذاتاً فرانسه قرالی یدنجی لوئی‌ده کفارته احتیاج کوردیکی ایچون اهل صلیب سفری اجراسنه اوده قرار ویرمشدی. سن برنار، پاپانك توصیه‌سی اوزرینه اهل صلیبی تشکیله مأمور اولمشدی. اوسنه بورغونیاده برمجلس عقد اولونمش، پاپا ایله قرال مجلسده اثبات

وجود ايتمشلردى. اهل صليبى تشويقى ايدن بو ايكى ذات مجلسه كلير كلمز، وقتيله (قلرمون) مجلس روحانيسنده اولديغى كبى، هرطرفدن آلقيشلر ياپيلمش، پاپانك مكتوبى قرائت ايدلمشدى. سن برنارك تشويقاتى خلق اوزرنده او درجه بويوك بر تأثير حاصل ايلمشدى كه، قراليچه أله ئونور ايله سراى قادينلرندن بر چوغى اهل صليبه داخل اولمق ارزوسنده بولونمشلردى. سن برنار، فرانسه نك برچوق كويلرنده وعظ ونصيحتده بولوندقدن صوكرا آلمانيايه كچمش، بوراده، همان هر طرفده بر عزيز كبى قبول ايدلمشدى. صوكرا (اسپير) كليساسنده بر نطق ايراد ايدرك جرمانيا قرالى اوچنجى قونرادى تشويق ايتمش، كليسانك دوچار اولاجنى فلاكتلردن، اهل صليبك محسناتندن بحث ايلمشدى. او زمان قرالىده ، اهالى يى ده اهل صليبه داخل ايتمش، بو صورتله يكى بر سفر حاضرلامغه موفق اولمشدى.

بو دفعه تشكل ايدن اردو ، فرانسه وآلمانيا اردولرندن مركبدى . هر اردونك باشنده قرال ايله پاپانك وكيلى بولونيور، هربرى بر چوق ياپا افرادايله برابر تقريباً ٧٠٠٠٠ شواليه دن تركب ايديوردى . هر ايكى اردوده ايلك اهل صليبك خط حركتنى تعقيب ايده جك ، طونه وتراكيا حواليسندن ايلريليه جكدى . آلمانلر ايلك اوكجه يوله چيقه رق (حزيران ١١٤٧) تراكيا واديسندن كچمشلر ، قسطنطينيه واروشلرينى يغما ايلمشلردى . حتى محاربه ايتمكه او قدر جان آتمغه باشلامشلردى كه ، قدسه كيتمك ايچون الك قيصه يولدن، ازنيق وقونيه اوزرندن حركتى كوزه آلديرمشلردى. فقط بوغير منتظم ، پريشان عسكرلر، سريع بر يورويش اجرا ايده مه مشلردى . توركلرك خفيف وچالاك سواريلرى بونلرك اطرافنده طولاشيورلر ، شواليه لر ايسه آغر زرهلرى وسلاحلرى ايله انلرى تعقيبه موفق اولاميورلردى . نهايت صوسزلقدن بيتاب ، قوۀ معنويه لرى پريشان بر حالده ساحله طوغرو كلمشلر ، اوراده فرانسزلرله برلشمك ايسته مشلردى . بو أثناده ايچلرندن بر چوغى سفالت ومتاعبدن محو اولمش ، بر قسمى (ازنيق) ه كله رك اوراده فرانسزلرله برلشمشدى. بو صره ده فرانسز اهل صليبى قسطنطينيه دن هنوز كلمشدى . ايمپراطور ايمانوئل ، فرانسزلرى بر آن اول باشندن صاومق ايچون آلمانلرك (قونيه) يى ضبط ايتدكلرينى سويله مش ، بو صورتله پايتختى بويوك بر فلاكتدن خلاص ايلمشدى .

فرانسزلر، آلمانلرك فلاكتنه سبب اولان يولى تعقيب ايتمه مك ايچون ساحلى تعقيب ايدرك ازمير وآياثلوغ طريقى ايله كيتمشلر ، قايالر ايچنده طار يوللره تصادف ايتمشلردى . بو أثناده انتظامنى غائب ايدن شواليه لر توركلرك تعرضنه دوچار اولمشلردى . اهل صليب بو صورتله (پامفيليا) ساحلرينه كلمشلر، بوراده افراد ايچون اولدقجه ييه جك بولمغه موفق اولمشلردى. بعده ساحل يولنى تعقيب ايتمك ارزو ايدرك بيزانسليلردن كمى ايسته مشلردى . بيزانسليلر اهل صليب ايچون او قدر آز كمى كوندرمشلردى كه شواليه لرك همان جزئى بر قسمى راكب اولابيلمش، قسم ديكرى قره يولنى تعقيب ايدرك كاملاً پريشان اولمشدى. اهل صليبك بومدهش

ایکی اردوسندن فلسطینه بر قاچ شوالیه قطعه‌سی ایله ایکی قرالدن باشقه کیمسه واصل اولاما-
مشدی (١١٤٨) . بو قوت‌ده الك صوکنده قدس شوالیه‌لری ایله برلشه‌رك (شام)ه تعرض
ایتمکه قرار ویرمشدی . اهل صلیب ایلك اول شامك باغچه‌لرینه تعرض ایتمشلردی . فقط بو
أثناده آتا بك طرفندن کوندریلن اردونك ورودی او-
زرینه (شام)ده‌ده بارینامامشلر، کمیلرینه بینه‌رك اوروپایه
عودت ایلمشلردی .

فرانسز صلیب نفری

اوروپالیلرك بو بیوك محاربهٔ صلیبیه‌سی هیچ
بر نتیجه‌یه منجر اولمامشدی . خرستیانلر دوچار
اولدقلری بو متوالی ، طاقت سوز فلاکتلردن
او درجه متأثر اولمشلردی‌که ، بر چوقلری بو-
تون خطالرینی بیزانسلیلرك اغفالاتنه و یاخود
شرق خرستیانلرینك اهانتنه حمل ایتمشلردی .

قدسك خرستیانلرده آلنماسی اهل صلیب بو یورغونلقلره
دوچار اولدیغی اثناده ایدی‌که سلطان نورالدین
(اورفه)یی آلمش ، موفقیاتنه دوام ایدرك
(شام)ی‌ده استرداد ایتدکدن صوکرا (قدس)
قراللغنك ایلری موقعلرینه تعرض ایلمشدی .
بو صره‌ده خرستیانلر بیننده‌ده نفاق و عداوت
حصوله کلمکه باشلامشدی . بوعداوتلر قراللر
وقرالیچه‌لر، بارونلروقونتلر بیننده پیدا اولمشدی.

اوزمانه قدر خرستیانلر جنوبدن هیچ بر تهدیده
معروض اولمامشلردی. مصرده فاطمیه خلیفه‌سی اهل
صلیب ایله دائما صلح وسکونت ایچنده یاشامشدی.
فقط نورالدین فتوحات وموفقیاتنی مصره قدر تمدید ارزوسنده بولونور بولونماز
احوال ووضعیت بسبتون تبدیل ماهیت ایلمشدی. مصرده خلافت، لفظی بر نفوذی
حائزدی . بوتون قوت واقتدار وزیرك ألنده ایدی . بو سببدن وزارت مقامی ،
فاطمیه خلیفه‌سنك سردارلری بیننده منازع فیه قالمش، بونلردن شاور (بشام)ه فرار

ایدرك سلطان نورالدیندن امداد طلب ایلمشدی. اوزمان نورالدین، كردسردارلرندن شیركوه قوماندهسیله مصره بر اردو كوندرمشدی . شاور ، سلطان نورالدینك حمایهسیله وزیر اولمش ، فقط بر آز صوكرا آندنده تهلكهیه معروض اولدیغنی كورونجه قدس قرالنه مراجعت ایلمشدی . او زمان خرستیانلر مصر اردوسیله برلشهرك شیركوهی مصردن چیقارمغه موفق اولمشلردی. شیركوه، مصره ایكنجی دفعه تعرض ایتمش ، بو دفعهده موفق اولامامشدی . فقط بو سفر خرستیانلر ، حس منفعته هر درلو حسیات وجدانیهیی فدا ایدرك متفقلرینه تعرض ایتمشلر، مصره استیلا و بوتون شهری یغما ایلمشلردی (۱۱۶۸). شاور، بوسفر بوتون اهانتلرندن مأیوس وپشیمان ، نورالدیندن امداد طلب ایلمشدی . او درجهده كه ، فاطمیه خلیفهسی عاضد ، نورالدینه زوجهسنك صاچلرندن كوندرهرك : « سكا صاچلرینی تقدیم ایتدیكم قادینلر فرنكلرك تعرضلرندن كندیلرینی خلاص ایتمكزی استرحام ایدییورلر. » دیمشدی .

بوسفر شیركوه تكرار مصره كوندرلمش، فقط بوسفراوزون مدت قالمشدی. بو مدت اثناسنده، شاوری اولدیرتمش ، وزارت مقامنی كندی اشغال ایدرك خلیفه نامنه مصرك یكانه حاكمی اولمشدی . شاورك وفاتنده یكنی صلاح الدین كندیسنه خلف اولمش ، بو اثناده خلیفهده وفات ایدنجه مصر خلیفهلكنی كاملاً لغو ایلمشدی (۱۱۷۱) . صلاح الدین ، اوچ سنه صوكرا ، نورالدینك وفاتندن بالاستفاده سوریه والجزیره حوالیسنی یاواش یاواش ضبط ایدرك سلطان لقبنی آلمشدی. صلاح الدین، حمیت وشجاعتده فریداولدیغی ایچون خرستیانلری شرقدن دفع وطرد ایلمكی كندیسنه اك بویوك بروظیفه بیلمشدی .

صلاح الدینك ظهوری اهل صلیبی بویوك بر تهلكه قارشیسنده بولوندرمشدی. شمدی، قدس وجوارینه یرلهشن خرستیانلر اك جسور اسلام قهرمانلری طرفندن شرقدن وجنوبدن تهدید ایدیلیورلردی. خرستیانلر (عسقالون) جوارنده غیر مأمول بر موفقیته نائل اولمشلر ، (یوردان) قربنده بویوك بر مغلوبیت كوردكدن صوكرا صلاح الدینك قونیه سلطاننه قارشی اجرا ایلدیكی سفرلر اثناسنده ایكی دفعه متاركه یوزی كورمشلردی. فقط بواثناده ینه بر درلو راحت طورمامشلردی. خرستیان سهنیورلرندن برینك شامدن عربستانه كیدن كاروانه تعرض

ایتمسی، صلاح الدینك شكایاتنی موجب اولمش ، قدس قرالنك جواب ردی ایسه ، اسلامیتك شانلی قهرمانندە بویوك بر حس انتقام اویاندیرمشدی . صلاح‌الدین بو جواب رد اوزرینە ، كاروانە تعرض ایتدیرن رەنوبی أليله اولدیرمكه یمین‌ایتمشدی. اوزمان بوتون الجزیرە، سوریه ومصردە خرستیانلرە قارشی جهاد اعلان اولنمش ، آززمان ایچندە قدس قراللغی استیلا و طبریه محاصرە ایدلمشدی (۱۱۸۷) .

قرون وسطادە راهبلر

خرستیانلر شهرك غرب طرفندە اردوكاه قورمشلردی. خرستیان اردوسنك قوتی ، روایته كورە ، ۲۰۰۰ شوالیه و ۱۸۰۰۰ پیادەدن تركب ایتمشدی . هوا او قدر صیجاق ایدی‌كه ، قوماندانلر محاربه ایچون تردد كوسترمشلردی. نهایت بر صباح محاربه‌یه قرار ویرلمش ، اوكله‌یه قدر اسلاملرله چارپیشلمش ، صوكرا خرستیانلر مغلوب وبیتاب ، (خطین) تپه‌سنه چكلمشلردی. او زمان چالیلری واوتلری طوتوشدیرمشلر ، شوالیه‌لری صوسزلقدن ، حرارتدن ودوماندن بیتاب بر حاله كتیرەرك تپه‌لردن آشاغی آتمشلر ، اطرافلرینی چویرمشلر ، أله كچیره‌بیلدكلرندن انتقام آلمشلردی . آرتق قدس قراللغی كاملاً صلاح الدینك ألینه كچمشدی . صلاح الدین ایتدیكی یمینی یرینه كتیرمش ، كاروان حیدودلغنی اجرا ایدن رەنوبی كندی أليله تلف ایتمش ، تامپلیه‌لر ایله سن ژان شوالیه‌لرینی اعدام ایتدیره‌رك خرستیانلرە درس تأدیب ویرمشدی . بر قاچ هفته ایچندە ، (قدس) و(صور) مستثنی اولمق اوزرە ، بوتون شهرلر تسلیم اولمشلردی . صلاح الدین

(قدس)ی‌ده محاصره ايتمشدی . شهرك ديوارلری اوزرنده كديكلر آچيليرآچيلماز خرستيانلر درحال تسليم اولمشلر ، ماللرينی آلمامق وبوكا مقابل اركككلر ١٠ ، قادينلر ٥ ، بوتون فقرا ٣٠٠٠٠ آلتون ويرمك اوزره شهردن چيقمغه مساعده آلمشلردی. قدسدن چيقمغه موفق‌اولانلر سفالت وپريشانی‌ايچنده تلف‌اولمشلردی.

صلاح‌الدين، مظفر وقهرمان اردوسيله قدسه داخل اولديغی زمان بوتون صليبلری‌وچانلری يیقديرمش، جامعلری بخورلروكول صولريله تعطيرايتديرمشدی. بر زمانلر جناب عمرك فضل و علويتنه شاهد اولان بو يرلرده شمدی ينه اذان محمدی اوقونمغه باشلامشدی. صلاح‌الدين بوپارلاق وشانلی غالبيتی متعاقب چادرينه اوطورمش، بوتون قاپولرينی آچديرمش، زيارتجيلری كمال تواضعله قبول ايدييور، انلره قيمتدارهديه‌لرويرييوردی. قدسك ضبطی‌عالم اسلامده بويوك‌برسرورحصوله كتيرمشدی. هر كس، حقك ظلم وتعصبه غلبه‌سنی كمال شوق ايله آلقيشلامشدی.

اوچنجی اهل صليب

قدسك اسلاملر طرفندن استردادی خرستيانلری بويوك بر دهشته دوچار ايلمشدی . پاپا اوچنجی اوربه‌ن بوتون پرنسلره مكتوبلر يازمش ، اسلاملر عليهنده محاربه ايتمك ايچون انلری تشويق ايلمشدی. صوكرا عمومی پرهيزلر، مناجاتلر امر ايتمش ، اهل صليبه داخل اولاجقلرك بوتون كناهلری ايچون كفارت اعلان ايلمشدی. بوسفر اهل صليبه اوچ حكمدار اشتراك ايلمشدی. انلرده: آلمانيا، فرانسه و انكلتره حكمدارلری ايدی . آلمانياده فره‌دريق باربروس بوتون آلمان رجالنی (مايانس)ده طوپلامش، جمله‌سنی محاربه‌ٔصليبيه‌يه‌دعوت‌ايلمشدی. صوكرا، قونرادك سفرنده‌فلاكتلره‌سببيت‌ويرن غلبه‌لكدن‌اجتناب ايچون لااقل بش مارق ثروتی اولميانلرك اردويه داخل اوللری منع ايدلمشدی. آلمان‌اردوسی ١٠٠٠٠٠ كشی قوتنده اولديغی حالده ايلك اهل‌صليبك تعقيب ايتديكی يولدن حركت ايتمش، هر قطعه بر قوماندانك معيتنده اولمق‌اوزره بشيوز كشی‌يه آيرلمش ، ٦٠ سه‌نيوردن مركب اولمق اوزره آيريجه برده ديوان حرب تشكيل اولونمشدی. اهل صليب اولا بيزانسليلرله محاربه‌يه مجبور اولمشلر، نهايت چناق قلعه بوغازينی كچمك ايچون كميلر آله ايدرك خراب و پريشان كويلر اورتاسنده، آناطولی‌يه داخل اولمشلردی. فقط آز برزمان صوكراارزاق‌واوتدن محروم، بوتون باركيرلرينی غائب ايتمشلر ، تورك سواريلرينك تعرضلرندن بيتاب

قالارق (قونیه) اوکنه کلمشلردی . اهل صلیب بوراده ایکی قوله آیرلمشلردی : قوللردن بری شهرك قاپولرینی زورلایارق داخل اولمش ، دیکری ایمپراطورك معیتنده اولدیغی حالده : «عیسی غالب! عیسی حکم فرما!» دییه باغیرارق تورکلری کری چکلمکه مجبور ایتمشدی. اهل صلیب برقاچ کون قدر شهرده استراحت ایتدکدن صوکرا طوروسك طاشلق طاغلرندن کچمشلر، سوریه یه واصل اولمشلردی. فقط بر آقشام فره دریق نهر کنارنده یمك یدکدن صوکرا ییقانمق ایستەمش ، نهرك آقینتیسنه قاپیلارق محو اولمشدی . او زمان آلمانلر نومید و مضطرب، پریشان اولمشلر، برقسمی کمیلره بینمشلر، بر قسمی ده (آنطاکیه)یه کیدرك اوراده ساری خسته لکدن تلف اولمشلردی (۱۱۹۰).

آلمانلر صلیب محاربه لرینه حاضرلاندقلری صرده، یکدیکریله خصمانه یاشایان فرانسه و انکلتره قراللری اسلاملر علیهنده اتفاق ایدرك هر ایکی مملکتده محاربهٔ صلیبیه اعلان ایتمشلردی (۱۱۸۸). حتی ایدیله جك مصارفی قاپاتمق اوزره هرکسك وارداتندن عشرینی ویرمسنی تکلیف ایتمشلر ، بوکا (صلاح الدین عشری) نامنی ویرمشلردی . حاضرلقلر بو صورتله اکمال اولوندقدن صوکرا ایکی قرال یوله قویولمشلردی .

فرانسزلر ایله انکلیزلر بو سفر قره یولندن صرف نظر ایدرك دکز یولنی اختیار ایتمشلردی. فرانسه قرالی فیلیپ اوکوست (جنوه)دن بینمش، ریشار فرانسه وایتالیادن کچمش، مسیناده هرایکی اردو برلشمشدی. ایتالیانلر بو اجنبیلره نظر نفرتله باقمشلردی . ایچلرندن بری بر انکلیزله غوغا ایتمش ، بونك اوزرینه ریشار (مسینا)یی یغما ایتمش ، حتی بو اثناده کوستردیکی جسارتدن طولایی کندیسنه (آرسلان یوره کی) لقبی ویرلمشدی. بو صره ده فیلیپ ، سجیلیا قرالنه کیزلیجه مکتوب یازارق ایجابنده انکلیزلره قارشی کندیسنه معاونت ایده جکنی وعد ایلمشدی. بوتون قیش اردولر بربریله دوکوشه دوکوشه ایلریله مشلردی . ۱۱۹۱ سنه سی ایلك بهارنده فرانسزلر سوریه یه کلمشلر، پیشلری صره کلن انکلیزلر ایسه روزکارك شدتیله (قبریس) ساحللرینه آتیلمشلردی. او زمان (قبریس)ی اداره ایدن ایساق قومنه نوس انکلیز کمیلرینی یغما ایتدیرمشدی . ریشار درحال آطه یه چیقمش، ساحلی مدافعه ایدن بیزانس عسکری اوزرینه آتیلمش ، یکرمی بش

كون ایچنده آطه‌یی ضبط ایلمشـدی . اهالیدن یرلرینك یاریسنی آلدقدن صوكرا شوالیه‌لرینه زعامت ،قامنده طاغیتمش، بوتون قلعه‌لره عسا كر محافظه‌ یرلشدیرمشدی.

ایكی قرال سوریه‌یه كلدكلری زمان، بو حوالی‌یه طوپلانان اهل صلیب ایكی سنه‌دن بری (عكا) محاصره‌سیله مشغول بولونیورلردی . اهل صلیب اوواپه طوپلانمشلر، شهری برخندق قله محاصره ولیمانی كمیلرله آبلوقه ایدییورلردی . بو اثناده صلاح‌الدین ایوبی، اردوسیله برابر (عكا)یی قورتارمغه كلمش، برتپه كنارنده اردوكاه قورمشدی . صلاح الدین ، محصورین ایله مخابراته دوام ایدییور، بونك ایچون كوكرجینلردن استفاده ایلیوردی. آره صره اسـلام كمیلری شهره ارزاق وذخیره صوقمغه موفق اولیوردی .

آرسلان یوره‌كی ریشار

عكا محاصره‌سی پك آغر جریان ایدییوردی. اهل صلیب ایتالیادن كتیر- دكلری كرسـته‌لرله بش قاتلی اوچ قوله انشاسنه موفق اولمشلر، اسلاملر بو قوله‌لری ده یاقمشلردی. صوكرا قیشك یاغمورلری اردوكاهده مهلك برمرض ساری ظهورینه سبب اولمشدی. نهایت فرانسزلر فیلیپ او كوست ایله، آلمانلرده آوستریا دوقی له‌ئوپولد ایله برابر كلمشلر، ایكی سنه دوام ایدن برمحاصره‌دن صوكرا شهرده بولونان عسكرلر تسلیم اولمشلردی. عكا محاربه‌لری ریشارك شان وشهرتنی آرتدیرمشدی. ریشار (عكا)یه كیردیكی زمان مظالم اجراسندن خالی قالمامشدی. بونك اوزرینه صلاح‌الدین ایوبی ریشاره قارشی صلح تكالیفنی اجرا ایتمه‌مش ، بو صورتله ایكی طرف بیننده بر متاركه حاصل اولمشدی.

عکا محاربه‌سندن صوکرا فیلیپ اوکوست فرانسه‌یه دونمکه مجبور اولمش، فقط مالکانه‌سندن هیچ برینه تعرض ایتمیه‌جکنه دائر ریشاره یمین ایلمشدی. ریشار بو اثناده اوفاق تفك سفرلرله وقت غائب ایتمشدی. نهایت (قدس) اوزرینه یورومکه قرار ویردیکی زمان قیش حلول یتمش، یاغمورلر وصوغوقلر حکمفرما اولمشدی. ریشار (عکا)یه کلدیکی زمان، قاردشی ژانك فرانسه قرالی ایله اوزلاشارق مالکانه‌سنه تعرض ایتدیکنی خبر آلمش، ودرحال فرانسه‌یه عودت ایلمشدی. بو اثناده صلاح ایوبی، مدید بر سلسلهٔ شان وظفر براقارق، ترك حیات ایلمشدی (١١٩٣).

صوکرا ایتالیادن حرکت ایدن یکی بر اهل صلیب، خرستیانلرك سوریه ساحللرنده‌کی شهرلری کاملاً آلمالرینی تسهیل ایلمشدی (١١٩٧). فقط ایمپراطور آلتنجی هانرینك وفاتی اوزرینه بونلرده طاغیلمش، او زمان (قدس) اسلاملر ألنده قالمشدی. اون ایکنجی عصرده خرستیانلرك شرقده‌کی نقاط حاکمیتی تبدیل موقع ایلمشدی. خرستیانلر، داخلده فتح ایتدکلری یرلری ألدن چیقارمشلر، ساحلره طوغرو آتیلمشلردی. قدس قراللغی صرف (فنیکه)یه منحصر قالمشدی. (عکا)، مرکز اداره‌سنی تشکیل ایتمش، تامپلیه‌لرایله هوسپیتالیه‌لر مناسترلرینی بورایه نقل ایتمشلردی. طرابلس قونتلغی ایله آنطاکیه پرنسلکی بر حکمدارك اداره‌کیرمشدی. (اورفه) کاملاً ألدن چیقمش، اون ایکنجی عصرده شرقده تأسس ایدن درت خرستیان حکومتی ایکی‌یه تنزل ایلمشدی. بوکا مقابل خرستیانلر غربده ایکی یکی حکومت تأسیسنه موفق اولمشلردی. انلرده: قبریس قراللغی ایله کیلیکیاده ارمنی پرنسلردن ایکنجی له‌ئون طرفندن اداره اولونان اوفاق قراللق ایدی. بو قراللق آلتنجی هانری طرفندن ضبط ایدیله‌رك اداره‌سی له‌ئونه تودیع ایدلمشدی. له‌ئون، نفوذ و حاکمیتنی طوروس طاغلرینك اوته‌لرینه، غرباً پامفیلیا حدودینه، شرقاً فرات ساحللرینه قدر توسیع ایلمشدی. صوکرا اوروپادن شوالیه‌لر وتاجرلر کتیره‌رك شاتولره وشهرلره یرلشدیرمش، ارمنی رؤساسنی تابعلکه و مالکانه‌لرینی زعامته تحویل ایلمشدی. رهبان صنفی ایله عوام صنفنك اصرارینه رغماً غرب عادات وقوانیننی قبول ایتمش، تبعه‌سنه پاپانك نفوذینی طانیتمشدی. بعده پاپا بر وکیل کوندره‌رك (طرسوس)ده ارمنستان قرالنه تاج کیدیرمش، بو صورتله یکی بر کوچوك ارمنستان قراللغی تأسیس ایتمشدی. بو قراللقده، ارمنی قالان اهالینك فوقنده برده فرانسز کبار صنفی تشکل ایتمش، قراللق عادتا فرانق حکومتی ماهیتنی اکتساب ایلمشدی.

اوچنجی فصل

اون اوچنجی عصرده اهل صلیب، محاربات صلیبیه‌نك نتایجی

(۱۱۹۹ - ۱۲۹۱)

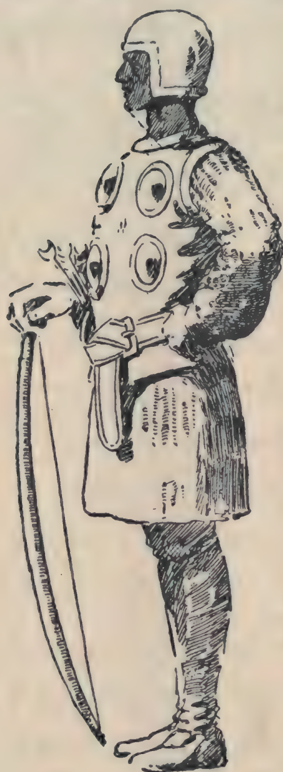
دردنجی اهل صلیب اوچنجی اینوسان پاپا اولدیغی زمان (قدس)ك ضبطنی کندیسی ایچون مهم بر وظیفه عد ایلمشدی. اینوسان، بوتون حکمدارلر حضرت عیسانك تابعلرندن معدود اولدقلری جهتله انك مالکانه‌سنی فتح ایتمك ایچون صوك درجه غیرت کوسترملری ایجاب ایدر، فکرنده بولو- نیوردی. اینوسان، محاربهٔ صلیبیه‌یه خلقی تشویق ایچون بوتون قاتولیك مملکتلره مأمورلر کوندرمشدی. بوندن باشقه صنوف رهبانیه‌ده اهل صلیبی تجهیز ایچون ماللرینك قرقده برینی ویرمکه، کلیسالر هدیه طوپلامغه باشلامشدی. بو اثناده حکمدارلر هپ کندی حربلریله مشغول اولدقلری ایچون محاربهٔ صلیبیه‌یه اشتراك ایده‌مه‌مشلردی. فقط بو صره‌ده فرانسز خطیبلرندن فولق دو نویی اهالیده او درجه بر غیرت وخواهش اویاندیرمشدی‌که، آز بر مدت ظر- فنده تمام ۲۰۰۰۰۰ کشی‌یه صلیب توزیع ایتمکه موفق اولمشدی. حتی شامپانیا وبلووا قونتلرینی‌ده محاربهٔ صلیبیه‌یه تشویق ایتمش، بو صورتله فرانسه‌نك شمال شرقیسنده سه‌نیورلردن وشوالیه‌لردن مرکب بر اردو وجوده کتیرمشدی. اردو بو صورتله طوپلاندقدن صوکرا ارض مقدسه قدر کیتمك ایچون بر دونانمایه لزوم حاصل اولمشدی. بو احتیاجی اورتادن قالدیرمق ایچون ایچلرندن آلتی ذات

وندیك سناتوسندن دوناتما ایستەمکه کیتمشلردی که، شامپانیا سەنیورلرندن وبللار دوون‌ده بونلر میاننده بولونیوردی . وندیك سناتوسی بو مراجعت اوزرینه ٤٥٠٠ شوالیه، ٩٠٠٠ سایس و ٢٠٠٠٠ پیادەنك نقل واعاشەسنی تأمین ایتمش وسفره آیریجه ٥٠ قدر غالەر اشتراك ایتدیرمشـدی . اهل صلیب‌ده بوکا مقابل ٨٥٠٠٠ مارق ویرمشلر، اثنای سفرده ألده ایدیلەجك غنائمك اهل صلیب ایله وندیکلیلر بیننده تقسیم ایدلمسنی قرارلاشدیرمشلردی . اهل صلیب بو سفر ایچون کندیلرینه پیەمونت پرنسلرندن بونیفاسی انتخاب ایتمشلردی . بونیفاس شجاعتی ایله شوالیەلرك، علو جنابی ایله شاعرلرك حرمتنی جاب ایلمشدی . وند- یکلیلرده، او زمانلر طقسان یاشلرنده بولونان داندولو قوماندا ایدییوردی .

اهل صلیبك یکانه مقصدی، اسلاملره مصرده تعرض ایلمکدی. سفرك (قسطنطینیه) اوزرندن اجراسنده وندیکلك منافع فوق العادەسی واردی . اهل صلیب (وندیك)ده طوپلانمشلردی . فقط وندیکه ویرەجکلری پارەیی کاملاً تأدیه ایدەمدکلری ایچون وندیك سناتوسی، متباقی ٣٤٠٠٠ مارق ایچون وندیکلك حسابنه محاربه ایتملرینی شرط اتخاذ ایلمشـدی . اهل صلیب بو تکلیفی قبول ایتمشلردی . بونك اوزرینـه وندیك حکومتی آدریاتیق ساحللرنده تجارتی سکتەدار ایدن (زارا) شهرینی محاصره ایچون اهل صلیبی بورایه کتیرمشـدی . پاپا، بو تعرضی خبر آلیر آلماز خرستیان بر شهره تجاوزی موافق کورمەمش، اهل صلیبی آفو- روزله تهدید ایلمشدی . فقط اهل صلیب (زارا)یی ضبطه موفق اولنجه (١٢٠٣) پاپا یالکز وندیکلیلری آفوروز ایتمش، اهل صلیبك بویله آفوروزایدلمش کیمسەلرله سفره کیتملرینه سس بیله چیقارمیەرق انلری کاملاً عفو ایلمشدی .

بو اثنـاده قسطنطینیەده سرای اختـلالی حکم فرما ایدی . ایمپراطور ایساق، اوچنجی آلکسییوس طرفندن حکومتدن اسقاط ایدلمش، کوزلری اویدیر- لمش، اوغلی آلکسییـوس ایله برابر حبس ایدلمشـدی . آلکسییوس بالآخره محبسـدن فرار ایدرك (١٢٠١) اولا پاپادن، صوکرا آلمانیا قرالی وکندیسنك انشتەسی فیلیپدن امداد طلب ایتمش، اهل صلیب ایچون بر توصیەنامه آلمغه موفق اولمشدی . آلکسییوس (زارا) اوکنده اهل صلیب ایله برلشمش، اوچنجی آلکسییوسك غصب ایتدیکی تخت سلطنت استرداد ایدلدیکی تقدیرده کندیلرینـه

٢٠٠٠٠٠ مارق ایله ١٠٠٠٠ عسکر تدارك ایده‌جکنی وپاپانك نفوذ وحاکمیتی تصدیق ایتدیره‌جکنی وعدایلمشدی. بونك اوزرینه داندولو بو فرصتدن بالاستفاده اهل صلیبی قسطنطینیه اوزرینه سوروکله‌مشدی. داندولونك فکرنجه بو حرکت محاربهٔ صلیبیه‌نك باشلانغجی اولاجقدی. پاپا بو حرکتی نظر لاقیدی ایله تلقی ایتمش، یالکز بیزانسلیلرك جناب حقه وکلیسایه قارشی ایشله‌دکلری جنایتلرك مجازاتنی تعیین ایتمك اهل صلیبك وظیفه‌سندن معدود اولمادیغنی سویله‌مکله اکتفا ایلمشدی. بوصره‌ده اهل‌صلیب (قسطنطینیه)یه اخراج ایدلمشدی. ایمپراطور آلکسییوسك معیتنده انضباطسز واجرتلی عسکرلر بولونیور، شهر یالکز ورانغ دنیلن محاربه‌یه آلیشقین خاصه عسکرلری ایله وندیکلیلره اوته‌دن بری خصومت بسله‌ین (پیزه) تاجرلری طرفندن مدافعه اولونیوردی. اوچنجی آلکسییوس، اون‌اوچ کون دوام ایدن برمحاصره‌دن صوکرا فرار ایتمش، ایساق محبسدن چیقاریلارق اوغلی دردنجی آلکسییوس ایله برابر ایمپراطور اعلان اولونمشدی. فقط آلکسییوس اهل صلیبه ایتدیکی وعدلرك ایکیسنی‌ده طوتامامش، کندیلرینه نه ٢٠٠٠٠٠ مارقی ویره‌بیلمش، نه‌ده رهبان صنفنی پاپایه تابع قیلمغه موفق اولمشدی. حتی بیزانسلیلر کاملاً آیاقلانمشلر، بشنجی آلکسییوس نامیله کندیلرینه یکی برایمپراطور نصب ایتمشلردی. بو ایمپراطورده اهل صلیبه سکز کونه قدر شهردن چیقمالرینی تکلیف ایلمشدی.

نورمان نفری

اهل صلیب بو تکلیفه اهمیت ویرمیه‌رك یکیدن محاصره حرکاتنه باشلامشلردی (١٢٠٣). بو صره‌ده قیش یاقلاشیور، اردو ارزاقدن صیقینتی چکیوردی. اهل صلیب ایچون کری چکلمك امکان خارجنده ایدی. بویله بر حرکت وقوعنده خط رجعتلرینك قطع ایدیله‌جکی همان محقق کبیدی. فقط بو ایکنجی

محاصره پك مشكل اولمشدی . نتیجه‌ده اهل صلیب سورلر اوکنده بر محاربه اجرا ایدرك ایمپراطورك بایراغی ایله حضرت مریمك معجزه‌لی تصویرینی آلمغه موفق اولمشلر ، بر قاچ کون صوکرا (قسطنطینیه)یی هجوم ایله ضبط ایلشلردی . اهل صلیب ، قوماندانلری طرفندن منع ایدلدکلری حالده شهری ینه ضبط واحراق ایتمشلردی .

بشنجی و آلتنجی محاربهٔ صلیبیه اوچنجی اینوسان (قدس) ی ضبط ایتمکدن بر درلو وازکچمه‌مشدی. ۱۲۱۳ده تکرار بر اهل صلیب سفری امر ایتمش، هرکیم ارزو ایدرسه، حتی جانیلره بیله، صلیب ویرلمسنی امر ایتمشدی. هرهفته غایت مدبدب بر آیین یاپیلاجق، جناب حقدن ظفروغالبیت تمنی‌ایدیله‌جکدی. بونلررسول اکرم حقنده تجاوزاتده بولونیورلر، اسلامیتك آرتق صوك کونلری یاقلاشدیغنی خلقه تلقین ایتمك ایستیورلردی.

بو محاربه‌یه اوچ قرال اشتراك ایتمشدی: انکلتره قرالی ژان، مجارستان قرالی آندراشی، آلمانیا ایمپراطوری وسجیلیا قرالی ایکنجی فره‌دریق. بواوچ حکمدارك اوچی‌ده پاپایه تابعدی. او سنه عقد ایدیلن (لاطران) مجلس روحانیسنده بوتون اهل‌صلیبك (مسینا) ایله (برینده)دن ۱۲۱۷ده حرکت ایتملری قرارلاشدیرلمشدی . بوندن باشقه شوالیه‌لر تمام اوچ سنه هیچ بر حرب ویاجرید یاپمیه‌جقلر، راهبلرده کلیرلرینك یکرمیده برینی تأدیه ایده‌جکلردی. بواثناده پاپایله انکلتره قرالی وفات ایتمش ، بوتون حرکات ایکی سفره منحصر قالمشدی . بونلردن مجارستان قرالی ۱۲۱۷ده، ایمپراطور ایکنجی فره‌دریقده اون سنه صوکرا حرکت ایلشلردی .

(چوجقلر محاربهٔ صلیبیه‌سی)ده بواثناده وقوعه کلمشدی. روایته کوره واندوملی أتیه‌ن اسمنده کنج بر چوبان کندیسنك قدسی قورتارمق ایچون جناب حق طرفندن کوندرلدیکنی بیان ایدرك بوتون فرانسه‌یی طولاشمشدی . صوکرا باشنه بر سورو چوجق طوپلامش ، کویلولر، عمله‌لر و قادینلرده بونلرده التحاق ایلشدی . أتیه‌ن ، اطرافی خالیلرله اورتولو بر آرابه ایچنده اولدیغی حالده ۲۰۰۰۰ کشی‌ایله حرکت ایتمشدی. فقط مارسیلیاده ایکی تاجر کندیلرینی‌سوریه‌یه قدرکوتوره‌جکلرینی وعدایدرك‌بونلری‌اغفال‌ایتمشلر، بعده مصره‌کوتوره‌رك اسیر مقامنده صاتمشلردی . روایته کوره ایکنجی فره‌دریق ۱۲۲۹ده بونلرك متباقیسنی اسارتدن خلاص ایلشدی . صوکرا آلمانیاده دیکر بر چوجق اردوسی‌ده اون یاشنده بر چوجغك اداره‌سنده‌اولدیغی‌حالده کمی‌یه بینمك ایچون (برینده)ه کلمش، بوراده پسقپوس‌طرفندن توقیف‌ایدلمشدی. صوکرا‌ایملکتلرینه‌دونمك‌ایسته‌مشلرسه‌ده، یولده، آلمانیایه‌کلمدن‌تلف‌اولمشلردی.

١٢١٧ محاربهٔ صليبيه‌سی آلمانلر ايله ماجارلردن مركبدی. بو قافله‌لر (آدرياتيق) دكزی ساحلنده كائن (سپالاطو) دن كميلره بينه‌رك (عكا)يه متوجهاً حركت ايتمشلردی. بعده (عكا)ده برسنه كچيرمشلر، بو اثناده سوريه خرستيانلری ايله غوغا ايتمكدن باشقه ايش كورمه‌مشلردی. بر مدت صوكرا كنديلرينه آلمانيادن كلن شمال آلمانلری‌ده التحاق ايتمشلر، فقط بورايه كلنجيه قدر برسنه مدت پورتكيزده محاربه‌لر اجرا ايتمشلردی.

بو اثناده حكومات اسلاميه ايچنده اك قوتلی حكمدار، مصر سلطانی ايدی. مصر سلطاننك عسكری هپ مملوكلردن، حربه آشنا عسكرلردن مركبدی. اهل صليب بو جسور عسكرلره قارشی اوزون مدت اوغراشمغه مجبور اولاجقدی.

ارض مقدسه‌ده‌كی خرستيانلر، اهل صليبی اولا مصره تعرض ايتمكه تشويق ايتمشلردی. بونك ايچون بوتون اهل صليب (دمياط)ده قره‌يه اخراج ايدلمشدی. (دمياط)، اوچ محيط ونيل اورتاسنه انشا ايدلمش بويوك برقوله ايله مدافعه اولونمقده ايدی. كميجيلر بورايه اخشاب بر برج انشا ايدرك ايكی كمينك ديره‌كلری آره‌سنه قويمشلر، بورادن قوله‌يه چيقه‌رك شهری محاصره و آهاليی‌ی آجلقدن تسليمه مجبور ايتمشلردی. محاصره اوزون مدت دوام ايتمشدی. او درجه‌ده‌كه، محاصرينك آلتيده بری مرض ساريدن تلف اولمشدی. كذا محصورين‌ده پك زياده صيقندی چكمش، حتی مصر سلطانی، اهل صليبه كری دونمك ايسته‌دكلری تقديرده كنديلرينه حضرت عيسانك حقيقی صليبی ايله قدس قراللغنده مالك اولديغی شيلرك كافه‌سنی تركه راضی اولديغنی سويله‌مشدی. فقط پاپانك وكيلی اسپانيول راهبلرندن پهلاژ بو صره‌ده اهل صليبك باش قوماندانلق وظيفه‌سنی ايفا ايلديكی جهتله بو تكليفی رد ايتمشدی. نهايت اهل صليب (دمياط)ی باصقين صورتيله آلمش، شهری يغما ايتمش، ٤٠٠٠٠٠ آلتون قدر غنائم الده ايتمشدی. ايتاليانلر (دمياط)ه درحال يرلشدكلری كبی بوراسنی مصرله تجارتلرينك مركزی حالنه كتيرمشلردی.

اهل صليبك بو موفقيتی اوروپاده بويوك بر تأثير حاصل ايتمشدی. بو تأثير شرقده‌ده حصوله كلمش، اسلاملر (قدس)ی تخليه ايتمك ارزولری كوسترمشلر، خرستيانلرده مصری استيلايه حاضرلانمشلردی. فقط بو حركت اودرجه بطائتله

اجرا ایدلمشدی که، مصر سلطانی بو کیوشکلکدن بالاستفاده منتظم براردو طوپلامغه موفق اولمش، (منصوره) نامیله برده استحکام بنا ایلمشدی.

اهل صلیب بوتون قیش (دمیاط)ی هانکی طرفك آلاجغنی قرارلاشدیر-مقله کچیردکدن صوکرا آلمان اهل صلیبی ایله بر قات دها قوت بولمش، بونك او-زرینه یورویشه باشلامشدی. مصر سلطانی بواثناده (دمیاط)ه مقابل (قدس)ی ویرمکه راضی اولمش ایسه‌ده پەلاژ بوتکلیفی‌ده رد ایلمشدی. اهل صلیبك مقصدی (منصوره)یی محاصره ایلمکدی؛ فقط بونلر نیلك هر سنه حصوله کلن فیضانلرینی هیچ نظر اعتباره آلمامشلردی. فی‌الحقیقه او سنه نیل فیضان ایتمش، خرستیان اردوکاهی عادتا بر آطه‌کبی نیلك صولری اورتاسنده قالمشدی. اسلاملر بوفرصتدن بالاستفاده خرستیانلرك خط رجعتلرینی کسمشلر، جمله‌سنی آجلقدن بیتاب براقدقدن صوکرا (دمیاط)ی ترك ایتمك اوزره چکیلوب کیتملرینه مساعده ایتمشلردی. بواثناده ایمپراطور فره‌دریق ایله مصر سلطانی بیننده بر معاهده عقد اولوندیغی کبی مناسبات دوستانه‌ده تأسیس ایدلمشدی.

فره‌دریقك حرکتندن صوکرا فرانسز شوالیه‌لری (قدس)ه تعیین اولونان مأمورلر علیهنده عصیان ایتمشلردی. تمام اون‌بش سنه قدس قراللغی حربلر وشقا-وتلرله صارصیلمشدی. خرستیانلرك شرقده‌کوستردکلری بوضعفه قارشی اسلاملرك بویوك موفقیتلر ألده ایتملری قابلدی؛ فقط بو اثناده سوریه والجزیره‌یه قدرامتداد ایدن اسلام حکومتلری‌ده رقابتلر وعداوتلرله دوچار ضعف اولمشلردی. نهایت ۱۲۴٤ده خوارزمدن کلن برتورك اردوسی (قدس)ی آنسزین باصمش، خرستیان اردوسنی (غزه) جوارنده مغلوب ایلمشدی.

یدنجی وسکزنجی اهل صلیب

اهل صلیب شرقده بو مغلوبیتلره اوغرادیغی صره‌ده دردنجی اینوسان (لیون) مجلس روحا-نیسنده درت سنه قدر صلح ومسالمت اوزره بولونلماسنه قرار ویرمش، (قدس)ی استرداد ایتمك ایچون بویوك براهل صلیب سفری تشکیل ایتمك ایسته‌مشدی. فقط بو اثناده آلمانیا وایتالیا، پاپایله ایمپراطور بیننده وقوعه کلن محاربه‌لرله مشغولدی. بو سببدن صوك ایکی محاربهٔ صلیبیه‌یی فرانسه قرالی سن لوئی اجرا ایلمشدی. کذا پاپا، نوروه‌ج قرالی هاکینی‌ده محاربهٔ صلیبیه‌یه تشریك ایتمشدی.

یدنجی محاربهٔ صلیبیه‌ده طبق بشنجینك عینی اولمشدی. سن‌لوئی بو محاربه‌یه باشلامق ایچون (سن دەنیس) مناسترندن مراسم فوق‌العاده ایله سنجاق آلمش، سیاه البسه‌لر کییه‌رك حقیقی بر زائر کبی قدسه متوجهاً حرکت ایلمشدی. کذا شوالیه‌لری‌ده عین قیافتی لابس اولدقلری حالده یوله چیقمشلردی. اهل صلیبك طوپلاناجقلری نقطه، (قبریس) آطه‌سی ایدی. سن لوئی بوراده ایکی سنه‌لك زاد وذخیره‌یی تماماً طوپلا- مشدی. حتی بوتون اهل صلیب قیشی بوراده کچیر- مشلر، اهالی ایله متمادیاً دوکوش ایتمشلردی. نهایت ایوبیلرله محاربه ایتمکه قرار ویره‌رك طوغرودن طوغرویه مصره تعرض ایلمشلردی. اهل صلیب ایلك بهارده (١٢٤٩) ١٢٠سی بویوك و١٦٠٠ی کوچوك کمیلرله (دمیاط)ده قره‌یه چیقمشلردی. اسلاملر، اهل صلیبك چوقلغنه قارشی شهری مدافعه ایده‌میه- جکلرینی آکلایارق چکلمشلر، فرانسزلر ایرته‌سی کون شهره بلا محاربه داخل اولمشلردی. فقط نیلك فیضانی انلری بر قاچ آی معطل بر حالده براقمش، بوعطالت اردونك نظام و انتظامنی‌ده رخنه‌دار ایلمشدی.

اهل صلیب نفری

بو اثناده مصر سلطانی وفات ایتمش، الجزیره والیسی بولونان اوغلی تورانشاه کلنجیه قدر مملکتك مدافعه‌سنی امیر فخرالدین درعهده ایلمشدی. بوصره‌ده اهل صلیبه‌ده قوهٔ امدادیه کلمشدی. یکی قوهٔ امدادیه انکلیز سه‌نیورلری ایله سن‌لوئینك قاردشی آلفونسك اردوسندن عبارتدی. اهل صلیب بو صورتله قوت کسب ایلدکدن صوکرا اجرا ایدیله‌جك حرکاتی مذاکره ایتمش، سن‌لوئینك قاردشی روبه‌ر طوغرودن طوغرویه (قاهره) اوزرینه یورومکی ترجیح ایلمشدی. فقط بو یورویش غایت بطی بر صورتده اجرا ایدلمش، (دمیاط) ایله منصوره بیننده‌کی مسافه تمام بر آیده قطع اولونمشدی.

بشنجى محاربهٔ صليبيه‌ده اولديغى كبى خرستيانلر ينه (منصوره‌يى) محاصره ايتمشلر، قانالر اورتاسنده وقوملر اوزرنده اردوكاه‌قورمشلردى. حتى (منصوره) ايله اسلاملرك آتش رومى ايله ياقدقلرى اوچ قوله بيننده‌كى قانالى كچمك ايچون اللى كونده بر سد انشا ايتمشلردى. بو صره‌ده بدويلردن برى سن‌لوئى‌يه قانالدن كچيله‌بيله‌جك بر نقطه كوسترمش، اردونك برقسمى اردوكاهده قالمش، ديكر قسملرى كچيددن مرور ايلمشدى. الك‌اوكده، اسلام اصول حربندن آكلايان تامپيليه‌لر كيده‌جكلردى. فقط آرطووالى روبه‌ر الك‌اوكده كنديسنك كيتمسنى رجا ايتمش، سن‌لوئى‌ده بو ارزويه موافقت ايلمشدى. روبه‌ر، سن‌لوئى‌يه وقتسز محاربه‌يه كيريشميه‌جكنى وعد ايتديكى حالده اسلاملرى كورر كورمز اوزرلرينه آتيلمش، بو اثناده فخرالدين‌ده داخل اولديغى حالده بر چوق اسلام تلف اولمشدى. قونت دارطووا اسلاملرى (منصوره)يه قدر تعقيب ايتمشدى. اسلاملر بيبرسك رياستى آلتنده طوپلانارق شهرى قاپامشلر، خرستيانلرك خط رجعتلرينى كسمشلر، ٣٠٠ فرانسز، ٨٠ تامپيليه وهمان بوتون انكليزلرى تلف ايتمشلردى. صوكرا دونانمالرى‌ده ايلرى آتيلارق خرستيان دونانماسنى كاملاً پريشان ايلمشدى. اودرجه‌ده‌كه، اهل‌صليب اردوسنك قسم متباقيسى قانالك برى طرفنه آتيلمش، سن‌لوئينك اسير اولماسنه عادتا رمق قالمشدى (١٢٥٠).

خرستيانلر دوچار اولدقلرى فلاكت ومغلوبيتلردن بيتاب اولدقلرى حالده حرارتدن، تفسخ ايتمكه باشلايان انسان جسدلرندن، ييه‌جك فنالغندن صوك درجه متأثر اولمغه باشلامشلردى. اردويى اعاشه ايچون كاروانلرك كلمسى امكان خارجنده ايدى. اسلاملر بوتون خطوط مواصله‌يى كسمشلردى. اهل صليب نيلده چيقان بالقلردن باشقه ييه‌جك بولامامشدى. بو صره‌ده سارى بر مرض اردوكاهده فلاكتلر توليد ايتمكه باشلامشدى. (اسقوربوت) نوعندن برخسته‌لك بوتون‌ديش أتلرينى چوروتيور، باجاقلرك دريسنى سيم سياه بر حاله كتيرييوردى. اهل صليب خسته‌لكدن وفلاكتدن يرندن قيلدامیه‌جق برحالده هيچ برحركت كوستره‌ميوردى. سن‌لوئى، اردوسنى (دمياط)ه كتيرمكه قرارويرمش، فقط آرقه‌دن كوپرويى ييقمايى هيچ خاطرينه كتيرمه‌مشدى. مملوكلر بوفرصتدن بالاستفاده اهل صليبى تعقيب ايتمشلر، بر چوقلرينى تلف واسير ايتمكه موفق اولمشلردى. سن‌لوئى، بو اثناده كنديسى ايچون قاچمق

ممکن اولدیغی حالده، دمدارده قالمشـدی. نهایت اوده مقاومتدن عاجز قالارق اسیر ایدلمش، بوتون اردوسی ایله برابر اسلاملر ألینه دوشمشدی. مملوکلر بوتون اسیرلری باغلایارق (منصوره)یه کتیرمشـلر، ایچلرندن یالکز زنکینلرینك حیاتنی محافظه ایلمشلردی. تورانشاه، قرال ایله سـه‌نیورلردن بعضیلرینی صالیویرمك ایچون (فلسـطین)دن بر قاچ شهر ایسته‌مش، سن لوئی‌یی شدتله تهدید ایلمشدی. نتیجـه‌ده (دمیاط) ایله ٨٠٠٠٠٠ آلتـون فدیهٔ نجاته راضی اولمشـدی. سن لوئی ایله مملوکلر بیننده بر معـاهده عقد اولونمشدی. فقط تورانشاهك (الجزیره)دن کتیردیکی ذواته دها التفاتکار طاورانماسی سـلطان بیبرس ایله ممـلوکلرك جانلرینی صیقمش، اوزمان مدهش بر اختـلال علائمی باش

سن لوئینك وفاتی (دوقودیلك تابلوسی)

کوسترەرك سلطان قتل ایدلمش، اهل صلیب اسـیرلری‌ده متعدد دفعه‌لر تهلکه‌یه معروض قالمشدی.

اهل صلیب، عقد ایتدکلری معاهده موجبنجه (دمیاط)ی تخلیه ایتمشلردی. سن لوئی وعد ایتدیکی پاره‌یی ویره‌رك سوریه‌یه کلمش، بوراده اوچ سنه مدت قوای معاونه بکله‌مش، بو اثناده تورانشاه‌ده قتل ایدیله‌رك ایوبیلرك سلطنتنه خاتمه چکلمشدی. سن لوئی سوریه‌ده بولوندیغی مدت ظرفنده یالین آیاق (ناصره)یی زیارت ایتمش،

(صیدا) جوارنده چوروین انسان نعشلرینی کومه‌رك (سن، عزیز) عنوانی احراز ایلمشدی. حتی فرانسه‌یه عودتنده محاربهٔ صلیبیه اجراسنی قطعیاً ذهننده‌ن چیقارمامشدی. ۱۲۷۰ده اوغللریله برابر تکرار حرکت ایتمش، فقط معیتنه پك آز شوالیه آلابیلمشدی. اهل صلیب محاربه‌لری، اسلاملرك جسارتلری ومدافعهٔ وطن خصوصنده‌کی غیرتلری قارشیسنده دائما مغلوبیتلر و فلاکتلرله نتیجه‌لندیکی جهتله فرانسه‌ده اهل صلیبه التحاق ایچون هیچ برخواهش قالمامشدی. حتی محاربهٔ صلیبیه‌یه جان آتانلر بیله امتناع ایتمکه باشلامشلردی. نهایت سن‌لوئی، معیتنه پاره‌ایله و سائر وعدلرله آلابیلدیکی عسکرلرله حرکت ایتمشدی. بو صره‌ده وندیك حکومتی مصر سلطانی ایله بوزوشمق ارزو ایتمدیککندن اهل صلیبه کمی تدارك ایتمکدن امتناع ایتمش، سن‌لوئی جنویزلردن آلدیغی کمیلرله یوله چیقمشدی. اهل صلیب (ساردنیا) آطه‌سنه، (قاغلیاری)شهرینه کلدیکی زمان بر مجلس عقد اولونمشدی. بو مجلسده سن‌لوئینك قاردشی و سجیلیا قرالی شارل دانژو، سن‌لوئی‌یی مصر و یا سوریه‌یه کیتمکدن صرف نظر ایتدیرمشدی. شارل دانژونك مقصدی، تونسده‌کی اسلاملردن انتقام آلمقدی.

فی‌الحقیقه، سجیلیا قراللغی هوخن‌شتاوفن خاندانینه تابع بولوندیغی صره‌ده تونسده حکمران اولان بنی‌حفص بونلره ویرکی ویرمکه‌راضی اولمشدی. ۱۲۶۶ده هوخن‌شتاوفن خاندانینك مغلوبیتی اوزرینه، بنی‌حفص سلطانلرندن مستنصر، شارل دانژویه ویرکی ویرمکدن امتناع ایلمشدی. بوسببدن سن‌لوئی، شارلك بوتوصیه‌سنی قبول ایتمشدی. شارل کندیسنه او درجه تأميناتده بولونمشدی‌که، تونس سلطانی خرستیانلرك بو مدهش اردوسنی کورر کورمز درحال خرستیان اولور دیمشدی. سن‌لوئینك اردوسی (قارطجه) خرابه‌لرینه چیقمش، سورلرده کدیکلر آچمش، شهر اطرافنه خندکلر قازمش، فقط نتیجه‌ده کندی محاصره اولونارق صوسزلقدن اذیت چکمکه باشلامشدی. سن‌لوئینك مقصدی شارل دانژو کلزدن اول تعرض ایتمه‌مك، امیره محاربه ایتمدن خرستیانلغی قبول ایتدیرمکدی. سن‌لوئی صافدرونانه امللرله دمکذار اولدیغی صره‌ده شدتلی بر وبا اردوکاهی محو ایتمکه باشلامش، فرانسز اکابرندن اك مهملری وفات ایتمشدی. حتی شارل، اردوسی ایله برابر کلدیکی صره‌ده سن لوئی‌ده حیاتنك صوك دقیقه‌لرینی کچیرمش، نهایت مغلوبیت

ومحرومیت ایچنده ترك حیات ایلمشدی (٢٥ آغستوس). سن‌لوئینك وفاتی متعاقب خرستیانلر، اسلاملرك تعرضلرینه مقابله ایتمشلر، تونس كولنك بر قسمنی اشغال ایلمشلردی. فقط لوئینك وفاتی ایله اك بویوك بر قوهٔ محركه‌دن محرومیتلرینی حس ایدرك مملكتلرینه دونمك ایسته‌مشلر، نهایت سلطانی سجیلیایه ویركی ویرمكه، خرستیان اسیرلرینی اعاده ایتمكه، ٢١٠٠٠٠ آلتون تضمینات ویرمكله برابر تونسده خرستیانلرك حریت مذهبیه‌سنه رعایت ایلمكه راضی ایلدكدن صوكرا عودت ایلمشلردی.

اهل صلیب محاربه‌لرینك صوكی

١٢٧٠ده اجرا ایدیلن محاربهٔ صلیبیه، خرستیانلرك شرقه صوك تهاجملرینی تشكیل ایلمشدی. تمام بر عصر مدت پاپا ایله خرستیان پرنسلر (قدس)ی اسلاملر ألندن غصب ایچون سفرلر حاضرلامشلر، ویركیلر طوپلامشلر، فقط سوریه‌یه كیده‌جك بر اردو طوپلامغه بر درلو موفق اولامامشلردی. بوصره‌ده عثمانلیلرك ظهوری، عثمانلی قوتنك بوتون عظمتی ایله شرقدن غربه طوغرو ایلریله‌مسی غربك متوالی مهاجماتنه خاتمه چكمش، اوزمان محاربهٔ صلیبیه حال تعرضیدن تدافعی‌یه كچمشدی. واقعا بو اثناده اسپانیا، پروسیا وماجارستانده ینه صلیب محاربه‌لری وقوعه كلمشدی؛ فقط ارض مقدس، خرستیان مهاجماتندن الی‌لابد سالم قالمشدی. حتی وقتیله سوریه‌یه كلن خرستیانلرده تماماً دفع وطرد ایدلمشدی.

سوریه خرستیانلری، اوروپادن كله‌جك قوای امدادیه‌دن محروم قالنجه، اسلاملرك تعرضاتنه اوزون مدت مقاومت ایده‌مه‌مشلردی. بیبرس مصره سلطان اولدیغی زمان (١٢٦٠)، خرستیانلر ألنده بولونان شهرلری بربربر ضبط ایلمشدی. بیبرسك بواثناده تعقیب ایتدیكی مسلك، خرستیانلرك ساحلی شهرلره یرلشمه‌لرینه میدان ویرمه‌مك ایچون بو شهرلری برر برر تخریب ایتمك، داخلده‌كی قلعه‌لری تحكیم ایلمكدی. بو سببدن (سه‌زاره)، (یافه) و (آنطاكیه) شهرلری كاملاً تخریب ایدلمشدی. بیبرسك وفاتی اوزرینه تخریباته نهایت ویرلمشدی. فقط امیر قلاون سلطان اولور اولماز (١٢٨٠) بو مسلكی تعقیب و اكمال ایتمش، اولا (طرابلس شام)ه تعرض ایتمش، هوسپیتالیه‌لرك استحكامنی آلمش، اركككلری قتل، قادینلری وچوجقلری اسیر ایتمشدی. صوكرا (قدس) اوزرینه كله‌رك خرستیانلرك حركاتنی تقلید ایلمشدی. یالكز (عكا) شهری بویوك برمقاومت كوسترمش، فقط اسلاملرك

محاصره آلات وادواتنه قارشی اوده مقاومت ایده‌میه‌رك آتشلر ایچنده ضبط ایدلمشدی (١٢٩١). سوریه‌نك بو مهم ومتین نقطه‌لری ألده ایدلدکدن صوکرا دیکر شهرلر بر بر تسلیم اولمشلردی. بو صورتله سوریه‌ده‌کی خرستیان پرنسلکلری بر بر محو اولونمش، فرنکلرك برقسمی تلف، برقسمی مهاجرته مجبور ایدلمشدی.

سوریه‌دن فرار ایدنلرك قسم اعظمی (قبریس)ه التجا ایلمشدی. قبریس برمدت دها رفاه وترقی ایچنده ایکی عصره یاقین مدت دوام ایتمشدی. وندیك، جنوه وبارسلونا شهرلری قبریس ایله مناسبات تجاریه‌ده بولونمشلردی. قبریس قراللرندن بری اسلاملردن (ازمیر)ی آلمش، اسکندریه‌یی یغما ایتمشدی (١٣٦٥). صوکرا جنویزلرله محاربه ایدرك قوت وحاکمیتلرینی ضایع ایلمشدی.

سوریه خرستیانلرینك مهاجرتلرندن ارمنستانده استفاده ایتمشدی. ارمنیلر بو اثناده مصر مملوکلرینه ویرکی ویریبورلر، داخلی منازعه‌لرله دوچار ضعف اولمش بولونیورلردی. بومنازعه‌نك یکانه اسبابی‌ده اختلافات دینیه‌دن نشأت ایدیوردی. اهالی کندی ارمنی دینی محافظه ایدییور، قرال ایله عسکرلر فرانسزلردن معاونت کوره‌جکلرینی امید ایدرك قاتولیك کلیساسی ایله برلشمك ارزو ایلیورلردی. فرانسز شوالیه‌لری ارمنستانه التجا ایدنجه قرال طرفدارانك قوتی آرتدیرمشلردی. صوکرا ایتالیان تاجرلری ساحلده (لایازو، یمورطه‌لق) لیمانی تأسیس ایتمشلر، موغول ممالکندن کلن امتعه‌یی اوروپایه بورادن یوللامشلردی.

ارمنستانده روبه‌ن خاندانی منقرض اولنجه (١٣٤٢) قاتولیك پرنسلر کندیلرینی ارمنیلره بر درلو قبول ایتدیره‌مه‌مشلردی. او زمان داخلی محاربه‌لر تکرار باش کوسترمشدی. مملوکلر، ارمنستانك دوچار اولدیغی بو قاریشیقلقلردن استفاده ایدرك قراللغه هجوم ایتمشلر، شهرلری محو و اوردویی مغلوب ایلمشلردی. ارمنستان قرالی آلتنجی له‌ئون، طاغده بر قلعه‌یه التجا ایتدیکی حالده اسیر ایدیله‌رك (قاهره)یه کتیرلمشدی (١٣٧٥). ارمنستان بو صورتله محو اولمش، وبو صورتله اسلاملر ألینه کچمشدی.

کذا تامپیلیه‌لرده اولا (قدس)ه چکلمشلر، دها صوکرا (پارس)ه کلمشلردی. تویتون شوالیه‌لری اولا وندیکه، بعده (مارینبورغ)ه کلمشلردی. هوسپیتالیه‌لر ایسه (رودوس)ی ضبط ایدرك ١٥٢٢ سنه‌سنه قدر محافظه ایتمشلردی. ازمیر جوارنده‌ده برچوق یرلر هوسپیتالیه‌لرك ألرینه کچمشدی.

اهل صلیب محاربه‌لرینك ماهیتی اهل صلیب محاربه‌لری تعصبك برطغیانندن، خرستیانلغك اسلامیته خصومتندن نشأت ایتمش غیر مشروع بر فوراندن عبارتدی. بو فورانی حصوله کتیرنلر، قورو بر تعصب ایچون میلونلرجه انسان قانی دوکولمسنه سبب اولانلر، ظاهرده حضرت یسوعك وکیلی کبی کورونه‌رك خلقی اغفال، باطنده ایسه حرص انسانیلرینی تطمینه چالیشمقله ترویج آمال ایدن پاپالر ایدی. پاپالر بوتون قاتولیکلرك مشترك

رئیسلری بولونمق جهتیله بو سفری ترتیبه غیرت کوسترمشلر، اهل صلیب محاربه‌لرینه دینی بر ماهیت بخش ایلمشلردی. بناءعلیه محاربهٔ صلیبیه دینی بر محاربه‌دن عبارت اولدیغی کبی اهل صلیبك هر فردی‌ده مسلح بر حاجیدن عبارتدی. بونلر، مرقد یسوعی زیارته کیتدکلری جهتله کلیسا انلرك بوتون کناهلرینی عفو ایدییوردی. اهل صلیب، یاقراللك ویا نفوذلی بر سه‌نیورك، ویاخود پاپانك بر وکیلنك معیتنه طوپلانارق جسیم قافله‌لر حالنده حرکت ایدرلردی. بونکله برابر هیچ بر انضباطه تابع اولمازلر، عهدلرینی یرینه کتیردکدن صوکرا یا بسبتون سربست قالیرلر، ویاخود باشقه بر قطعه‌یه کچرلردی. حتی ایسترلوسه مملکتلرینه‌ده دونه‌بیلیرلردی. شو حالده اهل صلیب اردوسی، عین یولدن حرکت ایدن پریشان، انضباطسز، فکر اتحاددن محروم، قلبلری تعصب وشقاوتله مالی بر

دیار بکر بکی یولق آرسلانك مسکوکاتی
(برلینده‌در)

انسان سوروسندن عبارتدی. بوسورو، بارکیرلر اوزرنده، قاریشیق وغیرمنتظم آغرلقلرله، آغر آغر حرکت ایدردی. اردویی تشکیل ایدن سرسریلر ویغماکرلر، محاربه ایتمکه مجبور اولدقلری ایچون آرقه‌لرینه قالین زرهلر کییرلردی.

اهل صلیب، یالکز بیزانس ایمپراطورلغندن کچمك، آناطولیده تورکلرك جسور وجنکاور سواریلری ایله چارپیشمق ایچون کونلر وآیلر غائب ایدردی. صوکرا ایصسز وچوراق اووالرده حرارتدن بیتاب، ارزاقدن محروم قالارق آجلقدن وصوسزلقدن، یورغونلقدن وانضباطسزلقدن کوندن کونه پریشان اولوردی. اهل صلیب، قوردقلری اردوکاهلرده کندیلرینه ایی باقمازلر، محرومیت وضرورت ایچنده قالیرلر، وقتلرینی عیش وعشرت وسفاهتله کچیررلر، صوکرا ساری مرضلر ظهورینه میدان ویره‌رك ییغین ییغین تلف اولورلردی. مملکتلرندن جسیم بر اردو حالنده چیقان بو متعصبلر، سوریه‌یه آنجق اوفاق بر قطعه حالنده کله‌بیلیرلردی. ایشته بوتون بو اسبابدن طولایی اون ایکنجی عصرده، پاپالرك حرص ومنفعتلرینی تطمین ایچون قدس یوللرنده بیکلرجه انسان تلف اولمشدی.

نهایت اهل صلیب قره‌دن اجرا ایدیلن بو قانلی یولجیلقدن واز کچمش ، اون او-
چنجی عصرده محاربهٔ صلیبیه هپ دکز یولیله اجرا ایدلمشدی . او زمان وندیك
کمیلری اهل صلیبی آتلری و آغرلقلریله ارض مقدسه نقل ایتمش، بوراده حقیقی
محاربه‌لر اجرا ایدلمشدی. اهل صلیبك شو صورتله دکز یولنی اختیار ایتمسی،اهل
صلیب محاربه‌لرینك ماهیتنی بسبتون دکیشدیرمشدی .
خرستیانلر اسلاملره قارشی عددجه مساوی قوتلرله محاربه ایتدکلری زمان
منافع دائما کندیلری طرفنده اولوردی . ایری بارکیرلری ، قالین زرهلری ایله
اویله کثیف طابورلر تشکیل ایدرلردی که ، اکثریا اوفاق بارکیرلر اوزرنده
حرکت ایدن عربلر خرستیانلره قارشی اوقلری و قلیجلری ایله بویوك بر ضرر
ایقاع ایده‌مزلردی. فقط خرستیانلراحراز ایتدکلری موفقیتلردن استفاده ایتمزلر،
بر مدت صوکرا مملکتلرینه دونه‌رك اسلاملری کاملاً سربست براقیرلردی .
خرستیانلرك بو حرکتلری، ضعفلرندن ایلری کلیردی . ارض مقدسه خروشان
بر سیل حالنده کلن بو فاصله‌لی وغیر منتظم قوتلر (قدس)ی ضبط ایده‌بیلیر ،فقط
اوزون مدت محافظه‌یه مقتدر اولامازدی . مملکتی اك زیاده محافظه‌یه یاردم
ایدنلر: اراضی ضبط ایتمك ایچون کلن شوالیه‌لر ایله، پاره قازانمق ایچون کلن تا-
جرلر ایدی. قدسك محافظه‌سنی اك زیاده بونلر ارزو ایدییورلر، اهل صلیبك مو-
فقیتلرینی انلر تسهیل ایلیورلردی. حتی حرکاتی انلر اداره ایدییورلر، محاصره آلات
وادواتنی انلر اعمال ایلیورلر، شهرلر آلیورلر، اسلاملرك تعرضلرینه شدتله مقاومت
کوستریورلردی . یوقسه غربدن، ایمپراطورلر و قراللر معیتنده کمال دبدبه ایله
حرکت ایدن اهل صلیب اردولری هیچ بر ایش کوره‌مه‌مشلر ، هپسی‌ده ذلت
و سفالت، محرومیت و مغلوبیت ایچنده تلف اولمشلردی. بوسفرلردن اك‌زیاده مو-
فقیتله ختام بولانلری، سوریه‌نك ضبطی ایله نتیجه‌له‌نن برنجی، بیزانس ایمپراطورلغنك
ضبطنی انتاج ایدن دردنجی محاربهٔ صلیبیه ایدی. بو محاربه‌لرك بری ایتالیا نور-
مانلری، دیکری‌ده وندیکلیلر طرفندن اداره ایدلمشدی. بونکله برابر اردو فکر
اتحاد و انضباطدن کلیاً محروم ایدی. اهل صلیبك غیرت و شجاعتی ، مقصدسز،
کور کورینه بر قوتدن عبارتدی. بوقوتك تجربه کورمش انسانلر طرفندن توجیه
و اداره‌سنه احتیاج واردی. بو سببدن اهل صلیب عادی بر واسطه‌دن عبارت

قالمشدی؛ سوریه‌ده خرستیان پرنسلکلرینی تأسیس ایدنلر ایسه سرسریلر وتاجرلردی. بونلر عادتا زمانمز مهاجرلرینك وظیفه‌سنی ایفا ایتمشلردی. فقط نفوسلری برمملکتی کاملاً طولدیراجق قدر چوق اولمادیغی ایچون یرلیلر آره‌سنده، کومه کومه، اردوکاه شکلنده قالمشلردی. سوریه‌ده تأسیس ایدیلن فرانق پرنسلکلری ایسه بر قاچ بیك فرانسز شوالیه‌سی ایله ایتالیا تاجرلرندن مرکب برکبار هیئتندن عبارت ایدی. بو پرنسلکلرده اهالی کیمك اداره‌سنه کیرر کیرسین هیچ سس چیقارمازلردی. حکومت ایله اردو بیننده هیچ فرق کوزه‌دلمز، اردو مغلوب اولنجه حکومت‌ده انکله برابر منقرض اولوردی. شرقده تأسس ایدن بو پرنسلکلر ایکی عصردن زیاده دوام ایتمشدی. انلری بیزانسلیلرله اسلاملره‌قارشی انجق بویوك مقیاسده بر مهاجرت قوتلندیره‌بیلیردی؛ فقط قرون‌وسطی آوروپاسی بو مهاجرتی تأمین ایده‌جك هیچ بر قوتی حائز دکلدی.

تمام یارم عصر مدت خرستیان حکومتلری سوریه‌نك اوفاق پرنسلری، موصلك آتا بکلری ایله چارپیشمشلر، مغلوبیت وفلاکت ایچنده قالمشلردی. یالکز مصر حکومتی ایله بر مدت صلح وسکونت ایچنده یاشامشلردی. فقط صلاح‌الدین ایوبی، (قاهره) خلافتنی قالدیروبده مصرده مملوکلر حکومت عسکریه‌سی تأسس ایدر ایتمز خرستیانلر (مصر) جهتندن شدتلی تعرضلره اوغرامشلر، قهرمان‌صلاح الدینك غیرت وفداکاریسی قارشیسنده مغلوبیت و انهزامدن باشقه بر شی کورمه‌مشلردی. واقعا صلاح‌الدینك وفاتندن صوکرا بر عصره یاقین بر مدت ینه حکومتلرینك پریشان انقاضنی محافظه ایده‌بیلمشلردی؛ فقط بو موفقیته آنجق اسلام حکمدارلرینك کندیلرینی‌اهمال ایتملری یوزندن نائل اولمشلردی. خرستیانلر ایچون صلیب محاربه‌لری نه‌درجه‌بر قدسیتی حائزایسه، بومحاربه‌لر اسلاملر ایچون‌ده‌مدافعهٔ وطن نقطهٔ نظرندن اك مبجل برجهاد دیمکدی. بوجهاد متوالی برصورتده اجرا ایدلمیور، آره‌ده بر قاچ سنه‌لك فاصله‌لرده وقوع کلیوردی. بونکله برابر، اسلام حکمدارلرینه قارشی‌خرستیان پرنسلرینك کافه‌سی‌ده اتفاق ایتمیوردی. خرستیانلر واسلاملر بیننده شخصی‌احتراصلر، دینی خصومتلردن زیاده‌تأثیراجرا ایدییوردی. اکثریا خرستیانلرك خرستیانلرله، اسلاملرك اسلاملرله محاربه ایتدکلری کورولیوردی بعضاً خرستیان بر پرنس اسلام برحکمدارایله اتفاق ایدییوردی. معمافیه

خرستیان اردوکاهنده‌ده هیچ بر وقت اتفاق حاصل اولمامشدی. اهل صلیبی یکدیکرینه ربط ایدن شوق دیندارانه، قلبلرنده یرطوتان تجارت رقابتلری، جنسیت وملیت عداوتلرینی بردرلو سوندیره‌میوردی. مثلا مختلف حکومتلر بیننده، فرانسزلر ایله انکلیزلر و آلمانلر، جنوه تاجرلری ایله وندیك تاجرلری، تامپلیه‌لر ایله هوسپیتالیه‌لر اره‌سنده عداوتلر پیدا اولیور، حتی برچوق دفعه‌لر محاربه‌لرده وقوعه کلیوردی. ۱۲۵۶ده وندیکلیلر ایله جنویزلر، محله‌لری بیننده‌کی تپه اوزرینه انشا ایدیلن بر مناستر ایچون یکدیکریله محاربه ایتمشلردی.

کذا اوروپادن کلن اهل صلیب ایله سوریه‌یه یرله‌شن فرنکلر بیننده‌ده عین اختلافلر ظهور ایدییوردی. فرنکلر شرق اهالیسی ایله اختلاط ایده‌ایده انلرك عادتلرینی، طرز استحماملرینی، اثوابلرینی کاملاً قبول ایتمشلر، تورکلر طرزنده خفیف سواریلر تشکیل ایتمشلر، (تورقوپول) تعبیر اولونان اسلام عسکرلری قوللانمغه باشلامشلردی. حتی اسلام حکمدارلره قومشو نظریله باقارق انلرله محاربه ایتمه‌مکه بیله قرار ویرمشلردی. بوسببدن شرقده اوطوران خرستیانلرك حالت فکریه‌لری بسبتون دکیشمشدی. غربدن کلن شوالیه‌لر ایسه اسلاملره قارشی عظیم برحرص و عداوتله کلیرلر، کافه‌سنی محو ایتمك فکریله حرکت ایتدکلری ایچون شرق خرستیانلرینك مسامحه‌کارانه سیاستلرندن ممنون اولمازلردی. بونلر قره‌یه چیقار چیقماز اسلام اراضیسنه آتیلیرلر، شهرلری صویمق و یاقمق حسیله غلیانه کله‌رك اکثریا شرق خرستیانلرینك سوزلرینه قولاق آصمازلر، انلرك وصایاسنی اهانت صورتنده تلقی ایدرلردی. اودرجه‌ده‌که، قرون وسطانك غرب مؤلفلری ارض مقدس خرستیانلرینی خائن واخلاقسز دییه تصویر ایدرلر، سوریه حکومتلرینك محوینه سبب انلری کوسترلردی. واقعا شرق خرستیانلری ثروت و رفاهه دوشکونلکلری ایله اهل صلیبك غایه‌سنی عقیم براقیرلردی؛ فقط غرب شوالیه‌لری‌ده تدبیرسزلکلری و انضباطسزلقلری، ظلملری ویولسزلقلری ایله شرق خرستیانلرندن آشاغی قالمازلردی.

صلیب محاربه‌لرینك نتایجی اهل صلیب محاربه‌لری میلیونلرجه انسانلرك تلف اولماسنه سببیت ویرمش، نتیجه‌ده اسلاملرك و بیزانسلیلرك ضررینه اولمق اوزره شرقده یکی یکی قاتولیك حکومتلر تشکیل

ایدلمشدی . بو حکومتلر فرانسز شوالیه‌لری و ایتالیان تاجرلری طرفندن اشغال اولونمشدی. بو صورتله تأسیس حکومت ایدن خرستیانلر آز بر قوتده اولدقلری ایچون شرقده، سوریه ویونانستانك كنیش لیمانلرنده، یالڭیز قایالری اوزرنده خراب وپریشان قلعه انقاضندن باشقه بر شی براقمغه موفق اولامامشلردی . یالکز، ایکی عصره یاقین دوام ایدن حاکمیتلری اثناسنده اوروپا خرستیانلری ایله شرق بیننده عظیم بر رابطه تأسیسنه موفق اولمشلردی.

اهل صلیبی ، قدس زیارتچیلرینی نقل ایتمك ایچون بحر سفید شهرلرندن بر چوغی سیر وسفرلر تشکیل ایتمشلردی. شوالیه‌لرك برلکده کوتوردکلری بارکیرلر هپ کمیلرله نقل اولونمشدی . بحرسفید قورصانلرینه قارشی مقابله ایچون بو کمیلر تجهیز ایدلمش، اکثریا برفیلو بردن حرکت ایتدیرلمشدی . زیارتچیلرك نقلی بویوك بر تجارت تشکیل ایلمشدی. بو تجارت ، بحر سفیدك بر قاچ بویوك شهرینه حصر ایدلمشدی. ایتالیاده اك مهم شهرلر ونديك، پیزه وجنوه، فرانسه‌ده مارسیلیا ایدی. تامپلیه‌لرده هرزیارت موسمنده بر کمی کوندرمك امتیازینی الده ایتمشلردی.

قدس ضبط اولوندقدن صوکرا خرستیانلر قره‌دن ودکزدن میلیونلرله ، آقین آقین شرقه کلیرلردی . محاربۀ صلیبیه انلر ایچون بر تدقیق وتتبع تشکیل ایدردی. کویلرندن ویا شاتولرندن چیقدقلری زمان برشی بیلمزلر، بردنبره بویوك شهرلرده، یکی مملکتلرده کندیلرینی کورر کورمز انسانیت ومدنیت نامنه یکی فکرلر حاصل ایتمکه باشلارلردی . بوتون بو یکیلکلر انلری دوشونمکه سوق ایدردی . صوکرا ، شرقلیلرله مناسباتده بولونورلر ، شرق عادات وصنایعندن بر چوغنی اقتباس ایدرلردی .

محاربۀ صلیبیه وقوعه کلنجیه قدر غربلیلرك اسلاملر حقنده همان طوغرو هیچ بر فکرلری یوقدی . ایلك اهل صلیب، اسلاملری وحشی وبت‌پرست ظن ایدرلردی. حضرت محمدك نامنی طویدقلری زمان برصنم ظن ایدرلر، دین اسلامك علویت وصفوتندن بی خبر بولونورلردی . اون اوچنجی عصرده خرستیانلر اسلامیتك نه دیمك اولدیغنی آكلامشلر، اسلاملرك کندیلرندن دها متمدن برقوم اولدقلرینی تقدیر ایلمشلردی. حتی مدنیتلرینی ایلری کوتورمك ایچون بو آكلا- یشدن پك زیاده استفاده ایتمشلردی .

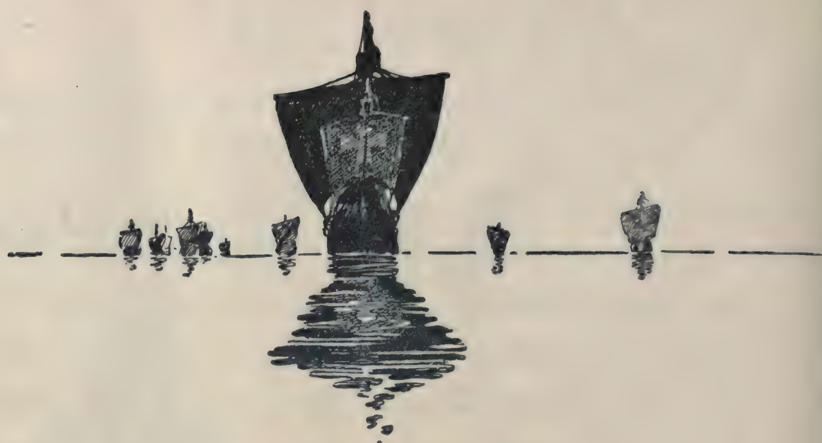
غرب خرستیانلری قرون وسطاده عربلردن وبیزانسلیلردن عادات وصنایع جهتیله پك چوق شیلر اقتباس ایتمشلردی . فقط شرق صنایعنی اوروپایه نقل ایدنلر یالکز محاربهٔ صلیبیه یه اشتراك ایدنلر دکلدی . شرق مدنیتی اساساً تکمیل آفریقا ساحلی ایله اسپانیاده تأسس ایتمشدی . خرستیانلر، مصر ، تونس، اسپانیا اسلاملری وقسطنطینیه اورتودوقسلریله منتظماً مناسبات تجاریه‌ده بولونورلردی . بو مناسبات سایه‌سنده شرقدن پك چوق اقتباساتده بولونمشلردی . بو سببدن شرق عاداتنك کاملاً اهل صلیب معرفتیله نشر وتعمیم ایدلمش اولماسی طوغرو دکلدی . اهل صلیبك اوروپایه کتیردیکی برشی وارسه اوده طوغرودن طوغرویه سوریه‌دن انتقال ایدن شیلردی . بونلردن عسکری اولانلری : یای ، طاوول ، بوری ، صارغیلی مزراق ؛ نباتاته عائد بولونانلری : صوسام ، قایصی وقارپوز ایدی . خرستیانلر دائما تراش اولورلرکن شرقده اوطوردقدن صوکرا صقال صالیویرمکه باشلامشلردی . کذا یل دکرمنلرینی‌ده سوریه‌دن اقتباس ایتمشلردی.

شوالیه‌لر، برچوق جنکاورلر ایچنده کندیلرینی طانیتمق ایچون بعض علامات ممیزه طاقارلر، اکثریا قالقانلرینك اوزرینه بویا ایله رسم یاپدیررلردی. صلیب محاربه‌لری اثناسنده بو تزیینات برعائله علامتی مقامنه قائم اولمش، آرمه‌لر بالآخره بورادن ظهور ایتمشدی . آرمه‌لرك رنکلری وخاچلری هپ شرقدن اقتباس ایدلمشدی. اهل صلیب محاربه‌لرینك دیکر برنتیجه‌سی‌ده شواولمشدی که اوده: اسیرلرك آزاد ایدلمسی ، قرال نفوذینك آرتماسی ، دره‌بکلك اصولنك تبدلی ، داستانی شعرلرك ترقیسی، ایتالیانك کسب ثروت ایتمسی، دینی زیارتلرك قیمتدن دوشمه‌سی، پاپا نفوذینك آزالماسی ، خلاصه طقوزنجی عصردن اون اوچنجی عصره قدر بر چوق تبدلات وقوعه کلمسی ایدی .

مأخذلر:

لاویس رامبو، تاریخ عمومی، جلد ۲ — شپامه‌ر، تاریخ عمومی، جلد ٤ — صحائف الاخبار، جلد ۲ .

اوروپای شرقی و غربی حکومتلری

برنجی فصل

دره‌بکلك، کویلولر، زادکان، اصول حکومت

(۹۰۰ — ۱۴۰۰)

دره‌بکلکك بدایتلری شارلمان ایمپراطورلغنی تشکیل ایدن مملکتلرده اونجی عصر هنگامنده پك بویوك تبدلات وقوعه کلمشدی. اون برنجی عصر اواخرینه طوغرو بو حوالیده هیئت اجتماعیه ایله اصول حکومت بسبتون دکیشمشدی. بوطرز حکومتده، (دره‌بکلك اداره‌سی)ندن عبارتدی. بو یکی اصول اداره، قاروله‌نژ ایمپراطورلغك انقراضنی تعقیب ایدن مشوش دورلر ظرفنده ظهور ایتمش، صوکرا اون برنجی عصرده جنوبی ایتالیاده، اون ایکنجی عصرده شرقك لاتین حکومتلرنده، اون دردنجی عصرده اسقاندیناو ممالکنده تأسس ایلمشدی.

دره‌بکلك، منتظم، طوغرو، قواعد سالمه‌یه مربوط براصول اداره دکلدی. بودورده هیئت اجتماعیه‌یه اك زیاده تأثیرایدن اوچ عادت واردی که انلر شارلمان ایمپراطورلغنده‌ده موجوددی. اوده: بویوك املاك، — رهبانك غیری اولان ملك صاحبلرینك سلاحلرینی بالذات تدارك ایدرك کندی مصرفلریله حربه کیتملری — رهبانك ملك صاحبی اولمق صفتیله حائز اولدیغی موقعدن عبارتدی. هیئت اجتماعیه باشلیجه

ایکی صنفه آیرلمشدی . انلرده : بویوك مالکانه‌لرده اوطوران کویلولر ، املاك صاحبی بولونان وعسکرلر ایله رهباندن تشکل ایدن زادکان صنفی ایدی .

کویلولر، بویوك مالکانه‌لر طقوزنجی عصردن صوکرا قارولەنژ ایمپراطورلغنده، اراضیسنی کندی أکوب بیچن اوفاق ملك صاحبلرندن اثر قالمامشدی . بوتون اراضی، زراعتله بالذات مشغول اولمیان بویوك املاك صاحبلرینك اداره‌سنه کچمشدی . هر مالکانه ، بر قصبه جسامتنده ایدی . مالکانه‌لرده اراضی یکدیکرینه غیر مساوی ایکی پارچه‌یه آیرلمشدی. اك کوچوکی، املاك صاحبنك أوینه یاقین محلدن افراز اولونور ، املاك صاحبی بورایی کندی حسابنه ایشله‌تیردی . بو اراضی‌یه (أندومینی قاتا ، افندینك اراضیسی) دیرلردی . بو اراضینك محصولاتی مال صاحبنك اولوردی . مال صاحبنك وکیلی بوراده اوطورر ، مالکانه‌نك متباقی قسملری مالکانه‌ده اوطوران کویلو عائله‌لرینه تقسیم اولونوردی . بونلر اکثریا افندینك أوی اطرافنده عادتا بر قصبه وجوده کتیره‌جك وجه ایله کومه‌لر تشکیل ایدن اوفاق قولبه‌لرده اوطوررلردی . اراضینك زرعی هر عائله‌ده بابادن اولاده انتقال ایدردی. زراع، تارلانك محصولنی کندیلری آلیرلر ، بوکا مقابل ملك صاحبنه ویرکی ویررلر ، ایش کوررلر ، تابعیتنده یاشارلردی . ویرکیلر ایله کوروله‌جك ایشلرك نوعی متعدد وهر مملکتك عاداتنه کوره متحولدی . املاك صاحبنك کویلولردن طلب ایده‌جکی وظائف هیچ بر قانون ایله تعیین ایدلمه‌مشدی . مع‌مافیه طرز حیات ومعاشرت بربرینك عینی اولدیغی ایچون همان هر طرفده عین اصول جاری اولوردی .

قصبه کویلونك بوتون حیاتنه حاکم اولان اك بویوك مالکانه ، قصبه ایدی . افندینك خانه‌سی بو قصبه‌نك ایچنده غایت صاغلام، باغلری، چایرلری ، حوضلری و اورمانلریله واسع بر مالکانه‌دن عبارتدی . أوك اطرافنده ایشجیلرك أولری بولونوردی . ایشجی أولری ایکی چشید ایدی. بری آولو اطرافنه انشا ایدلمش، باغچه‌لی، زنکین وبر چفت اوکوزه مالك کویلولرك أوی ؛ دیکری‌ده فقیر کویلولره مخصوص تك بر أودن عبارتدی. اهالی چوغالنجه بو أولرك هیئت عمومیه‌سی برقصبه تشکیل ایدردی. فرانسه‌ده بوقصبه‌لره اسکی روما لساننده (ویللا) کلمه‌سندن (ویل)، اهالیسنه‌ده (ویله‌ن) دیرلردی. انکلتره‌ده(هام)، آلمانیاده (هایم)،

هاوزن) كلمه‌لری‌ده عین معنایه دلالت ایدردی. هر قصبه‌یه تابع بر اراضی‌واردی. مرور زمان ایله بو اصول تبدیل ایدلمش، مالکانه برقاچ کشی‌یه تقسیم اولونمشدی. او زمان هر حصه صاحبی، مالکانه صاحبنه دوشه‌جك (أندومی نی قاتا) ایله کویلولری بیننلرنده تقسیم ایتمشلر، فقط قصبه‌نك شکل خارجیسنی دکیشدیرمه‌مشلردی.

اون اوچنجی عصرده شوالیه

بو صورتله تشکل ایدن قصبه‌لر شمدیکی ادارهٔ عوامك اساسنی تشکیل ایلمشلردی.

(ره‌زه‌رو) تعبیر اولونان مالکانه صاحبنك اراضیسی داخل اولمامق اوزره، قصبه‌یه تابع اراضی بر چوق قسملره آیریلیر، بو قسملر کویلولر بیننده بابادن أولاده انتقال ایدردی. بر کویلو، یالکز براراضی پارچه‌سنه صاحب اولمازدی؛ اکثریا بر کویلینك مختلف اراضی قسملرنده اوزون وانجه شرید شکلنده، پارچه پارچه اراضیلری‌ده بولونوردی. هر کویلو کندی اراضیسنی ایستدیکی قدر پارچه‌لره آییرابیلیردی. فقط بو تقسیم، اراضینك محصولاتنه نظراً اولوردی. شاید بو حدی تجاوز ایدر، اوفاق براراضی بر چوق قسملره آیریلیرسه، او زمان ساری بر مرض ویا مدهش بر قحط وغلا باش کوسترر، اهالی ایله وسائط اعاشه بیننده موازنه‌یی حاصل ایدردی. آلمانیاده اراضی‌صاحبلری یرلرینی تقسیم ایده‌مزلردی؛ بو سببدن اون ایکنجی عصردن اعتباراً آلمانیاده زنکین کویلولردن مرکب بر صنف وجوده کله‌بیلمشدی.

کویلرده اوطوران اهالی‌یه (روستیچی)، (ویله‌ن) و(باوئر) تعبیر ایدرلردی. الیوم فرانسزجه (ویله‌ن) کلمه‌سی (کریه) معناسنه کلدیکنه نظراً، کویلولره اودرجه حرمت ایدلمدیکی آکلاشیلیر. مع‌مافیه بو آشاغی طبقه خلق ایچنده احوال اجتماعیه‌سی بسبتون باشقه بر صنف خلق دها واردی. بو سببدن کویلولر: (اسیر) و(حر) صنفلرینه آیرلمشلردی.

اسيرلر

اسيرلر اسكى روما اسراسنك خلفلرى و يا حفيدلرى ايدى ؛ بونلره (سه‌رف) تعبير اولونوردى . اسيرلرك حيات اجتماعيه‌سى مرور زمان ايله تدريجى بر صورتده دكيشمشدى . افندى ، عين زمانده ملك صاحبى ايدى . انك عندنده اسير ، بر واسطهٔ زراعت ايدى ؛ افندينك اندن طلب ايتديكى شى ، مالكانه‌سنك قيمتنى آرتديراجق ايشلر كورمك ايدى . كويلو اسيرلرك صاتيلماسى اصولى قالقديغى جهتله آرتق بونلرده ازدواج ايده‌بيليرلر ، عين مالكانه‌يه يرلشيرلر ، بوراده بر چفتجى عائله‌سى تشكيل ايدرلردى . هر عائله‌يه افندى طرفندن بر أو و بر پارچه اراضى ويريلير ، بو صورتله اسير بر نوع ملك صاحبى اولوردى .

اسيرلر چيفتجيلك وظيفه‌سى ايفايه باشلايوبده افنديلر كنديلرندن يالكز ايش طلب ايتدكلرى تاريخدن اعتباراً اسيرلك بر نوع خدمتكارلق مقامنه قائم اولمشدى .

اسيره اراضى بادهوا ويرلمزدى . ملك صاحبى عين زمانده اسيرك افنديسى بولونديغى جهتله كنديسندن ويركى و آنغاريه طلب ايدردى . اسيردن طلب ايديلن شى : (قاپيتاسيون) ، (فورمارياژ) و (مه‌ن مورط) ايدى . (قاپيتاسيون) ، هر سنه ويريلن شخصى ويركيدن يعنى بر نوع خراجدن عبارتدى . افندى اسيرلرى اوزرينه حاكميت مطلقه‌يى حائز اولمق حسبيله بو ويركى‌يى وضع ايدر ، اكا اسارتنى ضمناً اخطار ايلردى . (فور مارياژ) ، سه‌نيورلكده اجنبى بر شخص ايله ازدواج ايدنلر طرفندن ويريلير بر نوع ويركيدن عبارتدى . عين مالكانه‌ده اوطوران كويلولر او مالكانه داخلنده ازدواج ايتدكلرى تقديرده بونلر افنديـنك حاكميتى آلتندن چيقمازلر ، ازدواجلرى ايچونده بر شى ويرمكه مجبور بولونمازلردى . فقط خارجدن برى ايله ازدواج ايتدكلرى تقديرده قادين ، افنديـنك حاكميتى آلتندن چيقار ، او زمان افنديسندن مساعده آلمغه مجبور اولوردى . ايشته قادينك بو ازدواجه مساعده آلمق ايچون افنديسنه ويرديكى ويركى‌يه (فور مارياژ) ديرلردى . (مه‌ن مورط) ، اسير بلا اولاد وفات ايتديكى زمان ، اسيرك املاكنه افنديـنك صاحب اولماسى ايدى . اساساً بر اسير عائله‌سى أوينه و تارلاسنه آنجق افنديسنك مسامحه‌سى سايه‌سنده متصرف ديمكدى . اسير عائله‌سى بر حيات اولدقجه حق تصرفك باقى قالماسى مرور زمان ايله عادت حكمنه كيرمشدى . فقط عائله محو اولور ويا طاغيليرسه او زمان اسيرك باشقه مملكتلرده‌كى چوجقلرى اصلا نظر اعتباره آلنماز ، حق تصرف افندى‌يه راجع اولوردى . شايد افندى بو اراضى‌يى اسيرك اقرباسنه ويره‌جك اولورسه ، غايت فاحش بر قيمت ايله ويرردى . ايشته ملك صاحبنك بو حجز و وراثت حقنه (مه‌ن مورط) تعبير اولونوردى . فقط بو صورتله اراضينك تكرار صاتين آلناسى ايچون تعامل ومقاوله ايله تعيين ايدلمش بر حد واردى : جرمانيا مملكتلرينك بر چوغنده افندى وارثلردن بر شى ويا بر حيوان فضله آليردى . ايشته بو سببدن بر اسير حق تصرفنى وفاتندن صوكرا كيمسه‌يه براقاماز ، مدت حياتنده ايسه افنديسنك موافقتى اولمادن كيمسه‌يه صاتوب فراغ ايده‌مزدى .

اسکی روما اسارتنك بعض تقیداتی الآن باقی قالمشدی. مثلا افندی، براسیری بولوندیغی محلدن آییرامیه‌جغی کبی اسیرده باشقه بر یره قابل دکل یرلشه‌مزدی. شاید افندیسندن مساعده‌سنی آلمادن صاووشاجق اولورسه اوزمان افندیسنی ایشلرندن محروم براقمش اولور، فراری کبی تعقیب اولونور، افندیسی طرفندن تکرار مالکانه‌سنه جلب ایدیلیردی. افندینك بوحقنه (حق تعقیب) تعبیر اولونوردی. حتی سه‌نیورلر بوتعقیباتی اجرا ایده‌بیلمك ایچون آره‌لرنده مقاوله‌لرعقدایدرلر، تحقیقات اجرا ایلرلردی. فقط بالآخره بوحقك شدتی تخفف ایتمش، اون ایکنجی عصرده فرانسه‌ده اسیرك اولا: افندیسنه بیان معلومات ایتمك، ثانیاً سه‌نیورك مالکانه‌سنده متصرف اولدیغی املاکدن فراغت ایتمك اوزره مالکانه‌دن صاووشماسنه مساعده ایدلمشدی. اسارت بوتون آوروپاده مختلف نامله موجوددی. شارلمان زماننده اعتباراً اسیرلر کویلو اهالینك اکثریتنی تشکیل ایدییوردی. اسیرلرك حق تصرفنه مالك اولان بر کیمسه، حر بیله اولسه ینه اسیر اولوردی.

آزادلیلر اسارت دائمی دکلدی؛ بر اسیرك آزادلی اولماسی‌ده ممکندی. اسکی اسیرلرده اولدیغی کبی بر افندی یا مراسم مخصوصه و یاخود برمقاوله ایله اسیرینی آزاد ایده‌بیلیردی. افندی اسیرینی آزاد ایتمك ایچون علوجناب اثری اولارق حرکت ایتمزدی. اسیرلر یا پاره ویررلر ویاخود افندیلرینه الی‌الابد ویرکی ویره‌جکلرینی وعد ایدرك کندیلرینی آزاد ایتدیررلردی. افندی‌ده بوکا مقابل اسیرلرك وظائف مخصوصه‌سندن و بالخاصه بلا ولد وفات وقوعنده مالرینی حجز ایتمکدن صرف نظر ایدردی. دها طوغروسی آزادلیلرك شرائط اجتماعیه‌سی کندیلریله افندیلری بیننده عقدایدیلن مقاوله‌یه تابع بولونوردی. مع‌مافیه آزادلیلر هر حالده حق تصرفلرینه مالك بولونورلردی. حق تصرفه مالك بر اسیر ایله بر آزادلی بیننده‌کی فرق یالکز وظیفه اعتباریله ایدی.

بویوك مالکانه‌لرده بوکبی اسیرلر و آزادلیلر موجود اولدیغی کبی حرانسانلرده واردی. حر انسانلر، اسیرلر کبی افندیلرینه قارشی بروظیفه ایله مکلف دکللردی. یالکز افندینك اراضیسی اوزرنده اوطوردقلرندن طولایی کندیسنه تابع بولونورلردی. دها طوغروسی بونلر دائمی چفتلك صاحبلرندن عبارتدی. اللرنده بولونان اراضی، اصل مالکانه‌نك برقسمندن عبارتدی. بواراضی‌یی کندی حسابلرینه

زرع ایدرلر، مالکانه صاحبنه یاچفتلك اجارەسی ویامحصولك برقسمنی ویررلردی. مالکانەصاحبی بونلردن یرلرینی آلامادیغی کبی ویرکیلریندەده آرتدیراما‌زدی. بونلر تکالیف قدیمەلرینه رعایت ایتمك اوزره حق تصرفلرینی ایستدکلری کبی استعمال ایدرلر، یرلرینی ایستەدکلرینه ویررلر، فراغ ایدرلر، حتی پارچالا بیلیرلردی. بونلردن باشقه هرمالکانەده (هوت، مسافرلر) تعبیر اولونان صوکرادن کلمه اجنبیلرده واردی.

بو مختلف طبقەیه منسوب کویلولرك مقداری مملکتە و زمانه کوره تحول ایتمشدی. بدایتده اسیرلرك مقداری هپسنه فائق ایدی. اسارت، اسکی روما اسارتی ایله جرمن خدمتکارلغنك بقیەسی ایدی. بو وظیفه اراضی‌یه تابع واراضی ایله حصوله کلیردی. یکیدن اسیر آلمق عادتی قالقدقدن صوکرا اسیرلرکده مقداری آزالمغه باشلامشدی. اسرا کویلرندن بری آزاد فرمانی آلیر آلماز، اسیرلرك اشغال ایتدکلری اراضی کوچولور، حر بر اراضی هیچ بر وقت اسارته آلنمادیغی ایچون بردهاده بویویه‌مزدی. اون ایکنجی عصرده متمدن مملکتلرده اسارتدن اثر قالمامشدی.

کویلولر و سەنیورلر قرون وسطی کویلولرینك برخاصهٔ متمایزەسی وارسه، اوده هر کویك صاحبنه تابع اولماسی ایدی. بو کبی کوی صاحبلرینه لاتینجه (دومینوس)، آلمانجه (هەر)، فرانسزجه (سەنیور) دیرلردی. سەنیور، یابویوك ویا کوچوك، ویاخود شوالیه، قونت ویاقرال اولابیلیردی. کذا عسکرلردن، پسقپوسلردن، راهبلردن ویاقادینلردن‌ده سەنیورلر واردی. کویلولر ایله سەنیورلر بینندەکی مناسبات هپ بربرینك عینی ایدی. یعنی کویلولردن وا-ردات وخدمت بکلەمك، بوکا مقابل انلره یرلرینه تصرفی تأمین ایتمك ایدی. دها طوغروسی سەنیور، کویلولرینی جر منفعته آلت ایتمکدن باشقه بر شی یاپمازدی.

سەنیورلرك شو صورتله صاحب نفوذ اولمالرینك منشائی دائما تغلبدن، غصب حقوقدن، قوینك ضعیفه غلبەسندن ایلری کلمشدی. مثلا مأمورلر دائرهٔ مأموریتلرندەکی حقلرینی حق تصرف درجەسنه کتیرمشلر، کلیسا ایچون تعیین ایدیلن عشرلری کندیلری آلمشلر، بر چوق سەنیورلر جوار مالکانەلردەکی اهالیدن حق صیانت آلده ایتمکه موفق اولمشلر، بو صورتله استحصال ایلدکلری منافعی کندیلری ایچون مکتسب برحق شکلنه قویمشلردی. کویلولر اولا ظلم وجبر ایله آلنان بو ویرکیلری، کوردیریلن آنغاریەلری (سوءتعامل) عدا ایتمشلر، فقط بالآخره

بوسوء‌تعامل عادت تأثیریله تأسس ایدنجه اكا (دره‌بكلك حقوقی) تعبیر ایلمشلردی.

دره‌بكلك حقوقی هر قصبه‌ده بر برینك عینی اولمازدی. حتی بعض وظیفه‌لر مختلف ناملرله یاد اولونوردی. بو وظیفه‌لرك الك مهملری ویركیلر، تكالیف و آنغاریه‌لردن عبارتدی.

ویركیلر ویركیلر یا نقداً ویا عیناً تسویه ایدیلیردی. یا معین زمانلرده ویریلیر ویاخود بعض لزوم‌اوزرینه تحصیل ایدیلیردی. نقداً ویریلن ویركیلر: اسیرلر ایچون خراج، اموال محجوزه استردادی‌ایچون بدل، (سانس)دنیلن ایجار، وچنتكدن عبارتدی. ایجار، اسكیدن قالمه بر عادته نظراً هر چفتلك ایچون آلنان پاره‌دن عبارتدی. چفتلك صاحبی معین زمانده بو ایجاری ویرمیه‌جك اولورسه، سه‌نیور حق تصرفی استرداد ایدر ویاخود آلاجغی پاره‌یی فضله بر جزای نقدی ایله برابر تحصیل‌ایدردی. اكثر مملكتلرده أو ویا اوجاق ایچوزده ایجار آلینیردی. چنتك، ملك صاحبلرینك عائله‌سندن سنه‌ده بر ویا برقاچ دفعه تحصیل ایدیلیردی. بو پاره تحصیل اولوندیغی زمان عادتا چتله طرزنده بر تحته پارچه‌سنه چنتك یاپیلدیغی ایچون بو طرز ویركی‌یه (تای، چنتك) تعبیر ایدرلردی. جزیه مقامنده آلنان بو طرز تكالیف او درجه تعمم ایتمشدی‌كه، هر كویلو بو ویركی‌یه منتظم بر صورتده تأدیه‌یه غیرت ایدردی. اون اوچنجی عصر اواخرنده همان هر طرفده جزیه تحصیل اولونوردی. اكثریا سه‌نیورك زوجه‌سی فقیرلردن جزیه آلنماسنه توسط ایدر، بو صورتله فقرایی جزیه‌دن خلاص ایلردی.

معین زمانلرده عینا ویریلن ویركیلر، بالخاصه حصاد زماننده صوكرا أله ایدیلن محصولك‌بر قسمندن عبارتدی. بونك ایچون سه‌نیور بغدای، یولاف، اوت، اوزوم، طاووق وبال مومندن بر قسمنی كندیسنه آلیقور، اكثریا مواشیدنده حیوان باشنه یا پاره ویا حبوبات تحصیل ایدردی.

سه‌نیورلر بوتون بو تكالیفی بر طاقم وظائفه ربط ایتمشلر، بو صورتله تكمیل طلبلرینه انحصار شكلی ویرمشلردی. بو انحصار اونجی عصردن إعتباراً باشلامش واسمنه (بانالیته) دنیلمشدی. سه‌نیورلرك بوانحصارلری، اسمندنده آكلاشیلدیغنه‌كوره، (بان)لر یعنی سه‌نیورك نشر ایتدیكی نظامنامه‌لر واسطه‌سیله تأسس ایتمشدی. سه‌نیورلرك كویلولره تحمیل ایتدكاری بو وظیفه‌لر، سه‌نیورك دكرمننده بغدای اوكوتمكدن، باغ بوزومنده اوزوم أزمكدن، فروننده اتمك پیشیرمكدن عبارتدی. سه‌نیور، اورماننذن اودون كسدیردیكی ویا چایرلرنده

قویونلرینی اوتلاتدیغی ، دره‌لرنده بالق آولاتدیغی ایچونده بر اجرت طلب ایدر ، بوندن باشقه کندی طارلالرینی وکندی اولچولرینی قوللاندیرردی . صوکرا حصاد موسمنده کندی محصولنی رقابتسز بر صورتده صاتار ، کویلولرك محصوللرینی صاتمالرینه اندن صوکرا مساعده ایدردی . بوتون بو انحصارلر ، سه‌نیور ایچون منفعتلی اولدیغی نسبتده کویلولر ایچون مضرت تولید ایدردی.

سه‌نیور ، حقوق عدلیه‌یه مالك اولدیغندن طولاییده کویلولردن ویرکی آلیردی . سه‌نیورلرك بو حقلری ، اهالیدن جزای نقدی آلمقدن عبارتدی. ایجابنده ماللری‌ده حجز اولونور ، اعدام جزاسنه‌ده حکم ایدیلیردی . سه‌نیورلرك حق عدلیسی ، تأمین ایلدیکی منافعه کوره (حقوق عالیه)، (حقوق عادیه) نامیله ایکی قسمه آیرلشدی. حقوق عالیه ، ٦٠ صولدن فضله جزای نقدی آلابیلمك حق ایدی . کذا اعدام وحجزده بو حقه داخلدی . سه‌نیورلرك بو حقلری بر امتیازدن عبارت دکلدی؛ بوده برنوع جزیه ایدی . جزیه کبی بوحق‌ده کیفی ویا محدود اولابیلیردی ؛ یعنی سه‌نیور بوپاره‌یی یا ایستدیکی کبی آلیر ویا کیفنه کوره دکیشمز برصورتده تعیین‌ایدردی . علی العموم جزای نقدیلرك

قرون وسطاده ژاندارمه

مقداری معین ایدی. هر جرم ایچون بر جزای نقدی تعیین ایدلمشدی . اکثریا سه‌نیور ، کویلولر ایله برمقاوله عقد ایدرك جزای نقدینك مقدارینی تعیین ایدردی. ازجمله ١٢٢٩ده بلچیقا کویلرندن برنده جزای نقدیلرك مقداری شو صورتله قرارلاشدیرلمشدی : «کفر ایچون ٤ صول ، طایاق ایچون ١٠ صول ، قان آقارسه ٢٠ صول . طابانجه ایله اورمق ایچون ٣٠ صول، دکنکله دوکمك ایچون ٢٠ صول ، قان آقارسه، ٤٠ صول». غایت آغر جنایتلر (مثلا قتل، یانغین، سرقت) ایچون تعیین ایدیله‌جك جزا ، سه‌نیورك کیفنه تابعدی. سه‌نیور یا اعدام جزاسی ویرر ، ویاخود نفی وحجز جزالرندن برینی تعیین ایدردی .

کذا هر سنه اوچ دفعه طوپلانان عدلیه مجلسلرنده بولونمقدن عفو ایدلمك ایچون ویریلن اجرت ایله سه‌نیورك محکمه‌سنده دعوی آچان کویلولرك ویره‌جکاری محاکمه مصارفی ، مقاوله تصدیقی ایچون ویریله‌جك مصارفلرده سه‌نیورك حقوق عدلیه‌سندن معدوددی .

تكاليف، آنغاريه‌لر

تكاليف، سه‌نيورك هيچ بر نام ايله اولمقسزين غير منتظم بر صورتده آلديغى ويركيلردن عبارتدى. بو ويركيلرك الك مهمى قصبه صاحبى اولميان سه‌نيورلرك (اسكان واعاشه) حقلرى ايدى. بر سه‌نيور هر هانكى بر قصبه‌يه كلديكى زمان كويلولر سه‌نيورى قبول ايتمك، اسكان ايتمك، معيتنى، باركيرلرينى وشاهينلرينى بسله‌مك وظيفه‌سى ايله مكلف بولونورلردى. بو مدهش وظيفه تدريجى برصورتده نظام آلتنه آلنمش، بر سه‌نيورك قاچ دفعه اسكان ايديله‌بيله‌جكى، نه‌قدر انسان وحيوان كتيره‌جكى، نه‌قدر صحن يمك واتمكه حقى اولديغى قرارلاشديرلمش، بعده بو حق سنوى بر ويركى‌يه تحويل ايدلمشدى. بوندن باشقه سه‌نيورك أوينه لزومى اولان ارزاق، يوك باركيرى، صابان، اوت وحتى ياتاق كبى موادى‌ده على العموم كيفى ويا معين بر فيئات ايله آلمق حقى اولديغى كبى ايستديكى اشيايى تاجرلردن اودونج آلمق صلاحيتى ده واردى.

آنغاريه‌لر قرون وسطادن اول‌ده موجوددى. املاك صاحبى معيتنده‌كى كويلولردن كندى ايشلرى ايچون، حكومت‌ده يوللرى وكوپرولرى محافظه‌ايچون آنغاريه طلب ايدردى. بو ايكى نوع آنغاريه قرون وسطاده تماماً موجود ايدى. فقط الك مهملرى، املاك صاحبنك آنغاريه‌سى ايدى. كويلولر سه‌نيورك تارلاسنى سورمك، مالكانه‌سنى أكمك، باغلرنده چاليشمق، بغدايلرينى بيچمك ودمتلرينى دوزه‌لتمك ايچون كنديسنه ياردم ايدرلردى. على‌العموم بو ايشلر هپ برنظام آلتنه آلنمشدى. آنغاريه كوره‌جك كيمسه سنه‌ده معين كونلرده ايش كورمك وظيفه‌سيله مكلفدى. او زمان ياباالذات ايش كورر، وياخود صابان، حيوان ويااوفاق آرابه‌لرله چاليشير، اعاشه‌سنه سه‌نيور طرفندن باقيليردى. كويلولر سه‌نيورك اشياسنى نقل ايدرلر، اودوننى طاشيرلر، سپارشلرينى ايفا ايدرلردى. يوللرينى تعمير ايدرلر، أولرينى ياپارلر، شاتوسنك اطرافنه خندك وحوض قازارلردى. فيضان ويا حريق وقوعنده درحال امداده يتيشيرلر، محاربه‌لرده ياردم ايدرلر، سه‌نيورك شاتوسنده كيجه كوندوز نوبت بكلرلردى. حتى سه‌نيور جوار قومشولرندن بريله محاربه ايتديكى زمان سه‌نيورلرينك معيتنده كيدرلردى. دره‌بكلك زماننده اسكى حكومت آنغاريه‌لرندن يالكز يوللرى، كوپرولرى وسدلرى محافظه ايشلرى قالمشدى؛ فقط بو آنغاريه‌لرى سه‌نيور آنغاريه‌سندن آيرد ايتمك غايت مشكلدى.

کویلولرك مكلف اولدقلری بو قدر تكالیفی طوپلامق، بونجه ایشلری طلب ایتمك غایت قاریشیق ومشكل بر ایشدی. سەنیور بونلرله قطعیاً مشغول اولمازدی. برقاچ كشیش مناسترلری مستثنی اولمق اوزره قرون وسطاده طوغرودن طوغرویه سەنیور طرفندن اداره اولونان هیچ بر بویوك مالكانه موجود دكلدی. سەنیور، همان هر طرفده بوتون ایشلرینی وكیله كوردیرر، كویلولر دائما وكیل ایله تماسده بولونوردی. هر مالكانەده یا كویلولردن ویا اسیرلردن بر وكیل بولونوردی. بونلره (ماژور) ویااسكی روماليلرك تعبیری وجه ایله (ویلليكوس)، آلمانجه (مایەر) ویا (شولت هایس) دیرلردی. وكیلك حق تصرفی سائر كویلولرككدن فضله ایدی. اكثریا بو وظیفه بر عائلەیه توارث ایدوب كیدردی. برنجی عصردن اعتباراً هر مالكانه ارثی بر وكیل طرفندن اداره اولونور، مالكانه صاحبی بو وكیلی اصلا عزل ایدەمزدی. اكثریا بر مالكانه برقاچ سەنیوره منسوب اولدیغی زمان، وكیل انی جملەسنكناملرینه اداره ایدر، بوتون واردات ومنافع، مشترك مال صاحبلری بیننده تقسیم اولونوردی. اون اوچنجی عصردن صوكرا بر چوق كویلر، آیری آیری سەنیورلر نامنه حركت ایدن وكیللر معرفتیله اداره اولونمشدی. اكثریا مناستره عائد بر مالكانەده بر وكیلك بر قاچ كویه طاغیلمش كویلولری اداره ایلدیكی واقع اولوردی. او زمان وكیل جوار كویلردن برنده اوطورر، آلمانلر بو أوه (فرون هوف، آنغاریەأوی) تعبیر اولونوردی. بر سەنیورك مختلف كویلرده اراضیسی بولوندیغی تقدیرده بونی دها بویوك بر وكیلك ادارەسنه ویرر، بو وكیله شمال مملكتلرده (پرەوو)، جنوبده (بەل)، آلمانیاده (آمتمان) وبعضاً ده (درەبكی) نامی ویریلیردی. مرور زمان ایله بو وكیللرده وظیفەلرینی ارثی بر حاله كتیرمشلر، حتی اراضیلری كندیلرینه زعامت اولارق آلمشلردی. وكیل، املاك صاحبنك حقیقی بر ممثلی ایدی. خصوصی املاكنی او اداره ایدر، بنالرینه باقار، آنغاریەلرینه نظارت ایلر، معین ویركیلری طوپلار، غیر معین اولانلری تعیین ایدر، فرونلری ودكرمنلری ایجاره ویرردی. صوكرا سەنیورك امرینی منادیلر واسطەسیله خلقه اعلان ایدر، ارباب جرائمی توقیف ایتدیرر، عدالتی اجرا وجزای نقدیلری تحصیل ایدر، كویلولری ایجابنده سەنیورك اردوسنه سوق ایلردی. بوتون بو ایشلر ایچون وكیل هیچ بر اجرت آلماز، یالكز تحصیلاتك بر قسمنی كندیسنه آلیقویارق معاشنی كندی كندینه چیقاریردی.

دره‌بکلك اداره‌سنك ماهیتی دره‌بکلك اداره‌سی ظلم واستبداداوزرینه‌مؤسسدی. دها طوغروسی بوتون بر کوی، خلقنی برمستبدك کیف وارزوسنه تابع قیلمقدن عبارتدی. کویلولر طاش طاشیرلر، خرج یاپارلر، دیوارجیلق ایدرلر، حاصلی سه‌نیورك رفاه واستراحتنی تأمین ایتمك و خزینه‌سنی طولدیرمق ایچون بوتون قوتلرینی صرف ایلرلردی. مالکانه‌لر کویلولره تقسیم اولونور وبو صورتله زرع ایدیلیردی. املاك صاحبی، کویلولری کندی اراضیسنده کونده‌لکجی، طوغرودن طوغرویه ایشلتدیکی یرلرده‌ده مستأجر صفتیله استخدام ایدردی. فقط بو کونده‌لکجیلره هیچ بر پاره ویرمز، چفتلکلرینی‌ده هیچ بر زمان اللرندن آلامازدی. دها طوغروسی مال صاحبی عین‌طوپراق اوزرنده کویلولری وراثت طریقیله ابقا ایلدیکی ایچون اراضی‌یه صاحب اولمق حقندن کندی کندینی محروم ایدردی. کویلولر بووارثی مظهریتدن طولایی، برنوع ایجار دیمك اولان نقدی ویاشخصی تکالیفی ویرمکه مجبور اولورلردی. سه‌نیوره ویریلن بو ویرکیلر و آنغاریه‌لر، مالکانه صاحبنك طوپراق ویره‌رك مقابلنده آلدیغی اجرتدن عبارتدی. یالکز زمان حاضرله شو فرق واردی‌که، قرون وسطی کویلولری حق‌تصرفلرینه دائمی‌صورتده مالك بولونورلردی. بو حق تصرف دها متین و تملکه دها یاقین ایدی. بونکله برابر (دره‌بکلك حقوقی) ینه هرکسك نفرتنی موجب اولمش، بواصولی تکمیل اوروپادن قالدیرمق ایچون جهد وغیرت کوسترلمشدی. بونك‌ده سببی، کویلولرك املاك صاحبی اولور اولماز سه‌نیورلری بر مستبد، نائل اولدیغی خدمتلره مقابل هیچ برشی ایفا ایتمه‌ین برغاصب تلقی ایتملری ایدی.

۱۱ و ۱۲ نجی عصرده شوالیه

دره‌بکلك اداره‌سنك دیکر بر خاصهٔ متمایزه‌سی‌ده، سه‌نیورلر ایله کویلولر بیننده توسط وظیفه‌سی کوره‌بیله‌جك بر حکومتك موجود اولمامسی ایدی. اون اوچنجی عصر ارباب حقوقندن برینك تعبیری وجهایله « کویلو ایله سه‌نیور بیننده اللهدن باشقه توسط ایده‌جك کیمسه یوقدی ». اکثر مملکتلرده کویلولر منافع

مشترکەلرینی مذاکره ایچون سەنیورك اذنی اولمادقجه طوپلانامازلردی . اذنسز طوپلانمق، جزای نقدی‌ی مستلزم بر جنایت عد اولونوردی. بوسببدن کویلولر، کندیلرینی مدافعه ایدەجك هر درلو وسائطدن محروم اولدقلری حالده سەنیوره ویا وکیلنه تابع بولونورلردی . سەنیور هم حاکم، هم مدعی اولور ، حقوقنی تعیین ایدەجك هیچ بر فائق قوته تابع بولونمازدی. بناءعلیه کویلولرك احوال وشرائط حیاتیەسی سەنیورك ویاوکیلنك طبع ومزاجنه تابع بولونوردی .

قرون وسطاده بوتون کویلولر بوطرز ادارەیه تابع دکللردی. قرون‌وسطاده بر چوق کویلولر واردی‌که بونلر مملکتك یالکز پرنسنه تابع بولونورلر ومنتظم بر اداره آلتنده یاشارلردی.

زادکان قرون وسطاده، همان بوتون اوروپاده، پاره قازانمق ایچون ایش کورمکه احتیاجی اولمیان زنکینلر ، هیئت اجتماعیەدن آیری بر صنف تشکیل ایتمشلردی. کلیسا رجالی مستثنی اولمق اوزره بو صنفی تشکیل ایدن ذوات ، هپ عسکرلردن عبارتدی. دها شارلمان زماننده حر انسانلرك همان کافەسی سلاح طاشیمغه مجبور ایدلمشدی. نفسنی مدافعه لزومی ، بوش وسرسریانه طولاشمق ذوقی بر چوق کیمسەلری عسکرلکه سوق ایتمش، اوروپاده عسکرلردن مرکب بر کبار صنفی وجوده کلمشدی. اودرجەده‌که، خلقی خدمت عسکریەیه اجبار ایچون حکومتك تشویقنه هیچ لزوم قالمامشدی . رهبانك غیری اولانلر عسکرلکدن حظ ایتدکلری جهتله همان هر کس عسکر اولمشدی.

عسکر اولمق ایچون اك برنجی شرط ، تجهیزاتنی کیسەسندن تدارك ایدەبیلمکدی . بو دورده یعنی طقوزنجی عصردن اعتباراً محاربه هپ آتلی اجرا ایدلدیکی ایچون ، قرون وسطی عسکرلری‌ده فرانسەده (شوالیه) ، جنوب ممالکده (قاوەر) ، اسپانیاده (قابالەرو) ، آلمانیاده (ریتەر) اولورلردی . حتی اسکی لاتینجه متنلرده عسکره ویریلان (میلەس) کلمەسی (شوالیه) کلمەسیله مرادف اولمغه باشلامشـدی . اوروپاده حرب دائما عین شرائط داخلنـده اجرا ایدیلیر ، بوتون عسکرلر عین صورتله مجهز بولونوردی . محاربه ایچون تام تجهیزاتنی حامل بر شـوالیه ، وجودینی دائما بر زرهله محافظه ایدردی . اون برنجی عصر اواخرینـه کلنجیه قدر شوالیەلرك قوللاندقلری زرهلر کوساله ویا دمیر لوحەلر ویاخود معدنی خلقەلرله مجهز ، (برووان) تعبیر اولونان برنوع زرهدن عبارتدی. صوکرا بونك یرینه قوللی وباشلقلی بر کوملك کبی کیيلەجك اوستی آچیق، (هوبەر) تعبیر اولونور بر نوع زره قائم اولمشـدی . (هوبەر) اولا آیاقلره قدرایندی ؛ صوکرا دیزلره قدر قیصالتلدیغی زمان، باجاقلره (شوص،

دیزلك) کییلمش ، آیاغه مزراق دمیری شکلنده بر مهموز طاقیلمشدی . باشلق اکسه ایله قفا طاسنی محافظه ایدر وچکیه قدر اینردی .

شوالیه، محاربه اثناسنده باشنی (هوم) ایله محافظه ایدردی. وجودی ضربه‌لردن محافظه ایچون (ئه‌کو) تعبیر اولونان قالقان قوللانیلیردی. (ئه‌کو)، تحته وکوساله‌دن ، معدنی باغلرله بربرینه مربوط ، اورتاسنده یالدیزلی بر دمیر باغله بیتشدیرلمش بر قالقاندی . بو قالقانك یو-وارلاق ، مستطیلی وحتی آت اوزرنده بولونان بر آدمی آیاقلرینه قدر محافظه ایده‌جك در-جه‌ده اوزون اولانلری‌ده واردی. شوالیه‌لرك اسلحهٔ تعرضیه‌لری کنیش وقبضه قیلج، اوزون وانجه صاپلی ، اوجی معین شکلنده بر دمیرله مجهز مزراقدن عبارتدی . دمیرك آلتنه درت کوشه‌لی بر بز طاقیلیردی. شوالیه‌لر بوصورتله تجهیز اولوندقدن صوکرا کندیلرینی قولایلقله مدافعه ایدرلر ، محاربه‌ده جانلی بر قلعه کبی حرکت ایلرلردی . فقط بو سلاحلرله کندیلرینی او قدر آغیرلاشدیررلردی‌که، برشوالیه‌یی محاربه‌یه کوتورمك ایچون آیری بر آته احتیاج کورولوردی . بو سببدن هرشوالیه‌نك، بری اوزرینه بیندیکی (پال فرووا ، بینك آت) ، دیکری‌ده یدکده کوتوریلن (ده‌قستریه ، یدك بارکیری) ندن عبارت اولمق اوزره ایکی آتی بولونوردی . محاربه زمانی شوالیه سلاحلرینی قوشانیر ، یدك بارکیرینه بینر ، مزراغی آلنده، دشمن اوزرینه آتیلیردی .

بو دورك الك مهم رجال عسکریه‌سی، شوالیه‌لردی . محاربه حکایه‌لرنده هپ شوالیه‌لردن بحث اولونوردی . محاربه‌لری انلر اجرا ایدرلردی . شوالیه‌لردن ماعدا خفیف بر صورتده تجهیز ایدلمش دها بر طاقم سواریلرده بولونوردی‌که ، بونلرك وظیفه‌سی شوالیه‌نك محاربه بارکیرینی سوق ایتمك، قالقانی طاشیمق،محاربه زمانی سلاحلرینی قوشانمسنه یاردم ایتمك وشوالیه‌یی آتنه بیندیرمك ایدی. بوسوا-ریلره (واله) ویا (ئه‌کوییه، سایس) دیرلردی. ئه‌کوییه‌لرصاحبلرینی‌قیرپارلر، قاباایتمك ییرلر، شوالیه‌لرك صوك درجه دوننده بولونورلردی. اون اوچنجی عصرده شوا-لیه‌لر ایله ئه‌کوییه‌لر بیننده‌کی فرق‌ده قالقمش، هرایکی طبقه لشه‌رك رهبانك‌غیری، یوکسك برصنف وجوده کلمشدی. بو صنفه اسکی لاتینجه‌دن (نوبیلیس، زادکان)، آلمانلرده (أدل) نامی ویرلمشدی .

عسکرلك حیاتنی کچیره بیلمك ایچون چالیشمادن یاشایابیلمك وسائطنه مالك اولمق لازمدی. قرون وسطاده تأمین معیشت ایچون درجهٔ کفایه‌ده وارداته زادکاندن باشقه مالك اولان یوقدی . بو وارداتده علی العموم طوپراقدن کلیردی. هرزادکانك برمالکانه‌سی بولونوردی . بونی بالذات زرع ایتمك، حیثیتنه طوقوندیغی ایچون کویلولره زرع ایتدیرردی. زادکان ، معیتنده چالیشان بو کویلولره نسبتاً بر سه‌نیور موقعنی حائزدی . بو سببدن زادکانه لاتینجه (دومینوس) ، اسپانیولجه (دون) دیرلردی . فقط زادکان بیننده‌ده بر چوق فرقلر، ثروتجه اختلافلر واردی‌که، ئه‌کوییه‌دن قراله وارنجیه قدر بر نوع سلسلهٔ مراتب وجوده کتیرردی .

سلسلهٔ مراتبده اك یوكسك قدمه‌یی اشغال ایدنلر : (قرال، دوق، مارکی، قونت کبی) عنوان صاحبی پرنسلر ایدی . بونلر یوزلرجه قصبه‌لره ، بوتون برایالته صاحب اولدقلری کبی بر قاچ بیك شوالیه ایله‌ده حربه کیده‌بیلیرلردی . دها صوکرا بر قاچ قصبه‌یه صاحب اولان یوکسك زادکان کلیردی . بونلرك رسمی عنوانلری اولمادیغی ایچون هر مملکتده آیری آیری اسملرله یاد اولونورلردی . مثلا غربده وفرانسه‌نك جنوبنده (بارون) ، شرقده (سنیر) ویا (سه‌نیور) ، لومباردیاده (قاپیته‌ن) ، اسپانیاده (ریقوس هومبر) ، آلمانیاده (هه‌رر) ، انکلتره‌ده (لورد) ودها صوکرالری ، معیتلری افرادینی بایراق آلتنه طوپلادقلری ایچون ، (بانه‌ره) نامی ویرلمشدی .

بو صنفدن صوکرا اصل اسکی شوالیه صنفی ، دها صوکراده (ئه‌کویه‌لر) کلیرلردی. ئه‌کویه‌لره آلمانیاده (أدل قنه‌خت) ، انکلتره‌ده (سیقیر) ، اسپانیاده (أنفاذون) دیرلردی. شو حالده زادکان درت صنفه آیرلمشدی‌که ، بو صنفلرك هر بری : پرنس، دوق، قونت کبی ارکاندن ، بارونلر کبی ضابطلردن ، شوالیه‌لر کبی عسکرلردن وئه‌کویه‌لر کبی خدمتکارلردن عبارتدی . فقط صرف ثروت اوزرینه تشکل ایدن بو سلسلهٔ مراتبده ، مشترك بر حیات عسکریه بوتون درجاتی بربرینه قاریشدیرمش ، او زمان تکمیل شوالیه‌لر بر صنف ، بر زادکان صنفی تشکیل ایلمشلردی .

اون اوچنجی عصرده، ایکی صنف خلق تشکل ایتمشدی . انلرده: زادکان (ژانتیلوم)، وعوام (پوته‌سطاتیس) ایدی. بوایکی صنف اصلا بربرینه قاریشمازدی. زادکان اولادی اولمیان کیمسه، شوالیه حیاتنی کچیره‌بیله‌جك درجه‌ده زنکین دخی اولسه، ینه شوالیه‌لکه قبول ایدلمزدی . زادکاندن اولمیان برقیز ، زادکان ایله أولنه‌مزدی . بو صورتله ازدواج ایدنلر ، حیثیتلرینی قیبارلردی : زوجه‌لری زادکان میاننه قبول ایدلمز ، چوجقلرینه زادکان نظریله باقیلمازدی . بو عادت اون سکزنجی عصره قدر دوام ایتمش ، واك زیاده فرانسه وآلمانیاده حکم فرما اولمشدی .

شوالیه‌لك شوالیه‌لرك وجوده کتیردکلری بو جنکاور صنفنك بعض عادتلری واردی که‌بونکا بوتون شوالیه‌لر تابع اولورلردی. شوالیه‌لرك سلاحلری غایت آغردی . بونلری قوللانابیلمك ایچون اولا تعلیم یاپمق لازمدی. شوالیه‌لر ایچون سلاح طاشیمق بر شرفدی ؛ بو شرفه نائل اولمازدن اول اکا لیاقت کسب ایتمك ایجاب ایدردی. هیچ برکیمسه فطرةً شوالیه طوغمازدی. قرال بیله شوالیه اولمغه محتاجدی. هر کنج زادکان، شوالیه اولمادن عسکرلك اوکرنمکه محتاجدی. اوده آته بینمك، سلاح قوللانمق، مردیونه طیرمانمق ایدی. بوصنعتلری‌ده یا بابا-

سنك أوینده ویا بر یاباnجینك یاننده اوکره‌نیردی. علی‌العموم کنج زادکانك باباسی اوغلنی کندیسندن دها زنکین برسه‌نیورك أوینه کوندریر، چوجق اوراده بسله‌نیر و اوراده تعلیم کورردی. خدمته اولا نه‌کویه‌لکله باشلار، صوکرا اوطه خدمتی کورردی. بو اثناده سه‌نیورك ألبسه‌سنی کیدیرر، چیقاریر، یمکنی کتیرر، سفره‌سنی دوزه‌لتیر، یاتاغنی یاپاردی. اسکیدن مخل حیثیت عد ایدیلن بو ایشلره

بر شاتونك قازه‌ماتلری

قرون وسطی زادکانی شایان مفخرت بر ایش نظریله باقارلردی. بش یاشندن اون بش یاشنه قدر دوام ایدن بو مدت ظرفنده، چوجق هنوز سلاح طاشیمق حقنه مالك بولونمازدی. اون سکز الی یکرمی یاشنده بو تعلیملر بیتدکدن صوکرا، شاید شوالیه کبی یاشایاجق قدر زنکین ایسه، عسکری مراسمله شوالیه مسلکنه داخل اولوردی. بونك ایچون‌ده بر بانیوده ییقانیر، آرقه‌سنه (هوبه‌ر) و (هوم) دنیلن زرهی کییردی. طاقاجغی قیلجی یا برشوالیه‌دن، یا باباسندن ویاخود کندیسنی بسله‌ین سه‌نیوردن آلیردی. شوالیه‌لك ایچون بو صورتله قیلج مراسمی یاپمق الك مهم بر مسئله ایدی. علی‌العموم شوالیه، کنج شوالیه‌نك اکسه‌سنه بر یومروق ایندیرر، بوکا (قوله) دیرلردی. دها صوکرا یکی شوالیه بارکیره بینر، مزراغنی

آلیر ، دزت نعل قوشار ، صورت مخصوصه‌ده حاضرلانان بر یایمه انسان اوزرینه مزراغنی ایندیررردی . شوالیه‌نك شوصورتله تعلیمنه (که‌نته‌ن) نامی ویریلیردی .
بالآخره رهبان صنفی شوالیه سلکنه داخل اولمانی قاریشیق ودینی مراسم شکلنه صوقمشلردی. کنج شوالیه پرهیز طوتدقدن صوکرا شوالیه تعلیمی یاپمازدن برکیجه اول دعا ایدر، بوکا (وه‌یه‌یه دارم) تعبیرایدرلردی. صباحلین کلیساده دعاده حاضر بولونور ، قیلجنی محرابك اوزرینه قور، راهب طرفندن تقدیس ایتدیرر-دی. دها صوکرا کنج شوالیه‌یه کلیساده فقراوارامل حقنده‌کی وظیفه‌لری تلقین اولونوردی . شوالیه‌لر یالکز زنکینلردن انتخاب ایدیلیردی . فقیر زادکان ، شوالیه مراسمنك وشوالیه حیاتنك مصارفنی باشه چیقارامیه‌جقلری ایچون بوتون عمرلرنجه نه‌کوییه اولارق قالیرلردی. ایشته بو صورتله ایکی نوع نه‌کوییه واردی که بر قسمی شوالیه اولاجق صنفه، دیکر قسمی‌ده ثروته مالك اولمیانلردی.

شوالیه دونژونلری، شاتولری واولری قرون وسطی زادکانی یالکز عسکرلك ایتمزلر، اولرینی‌ده بر استحکام حالنه قویارلردی. بونك ایچون شاتوانشا ایدیله‌جك محلك اطرافنه کنیش ودرین بر خندك قازیلیر، چیقان طوپراق ایچ طرفه آتیلارق صنعی بر تپه ، (موط) وجوده کتیریلیردی . بعده اطرافنه بر شرانپول چوریلیر، بو شرانپول جابجا قوله‌لرله تحکیم ایدیلیردی. چوره‌نك ایچنه خدمتکارلره مخصوص اقامتکاهلر، آخورلر ، انبارلر ومغازه‌لر انشا اولونور، اوزرلرینه اخشابدن درت کوشه بو-یوك بر قوله یاپیلیردی . محاصره وقوعنده قوله‌نك آتش آلماسنه مانع اولمق ایچون یکی کسیلمش حیوان دریلری قاپلانیردی . بورالره (دونژون) یعنی (افندینك اوی) دیرلردی . بو اوك قاپوسی، خندکدن بر کوپرو ایله کچیلدکدن صوکرا آچیلیردی . اونجی عصرده اوروپانك شمالنده انشا اولونان (دونژونلر) بوطرزده ایدی. جنوب طرفلرنده ایسه کاملاً طاشدن بنا اولونوردی. اون ایکنجی عصرده بو عادت تعمم ایتمش ، صوکرا یوارلاق قوله‌لرك یرینه درت کوشه‌لی وزاویهٔ قا-ئمه‌لی قوله‌لر قائم اولمشدی . بو قوله‌لره لاتینجه (قاستروم) ، جنوبده (قاسته‌ل) ، شمالده (شاتو)، انکلیزجه (قاستل) دیرلردی. شاتو، استحکاماتك هیئت عمومیه‌سنی تشکیل ایدردی . شاتو ، صارپ برتپه اوزرینه ، قایالق بر برون ویا صنعی برتپه‌یه

هر طرفه حاکم اولابیله‌جك وجه ایله انشا اولونوردی. شاتو دائما منفرد واطرافی صو ایله طولو برصورتده انشا ایدیلیر، اطرافنه برچوق مانعلر ییغیلیردی. قیردن شاتویه طوغرو ایلریلندیکی زمان، اولا (بارباقان) دنیلن خندك ایلریسنده‌کی استحکامه، دها صوکرا خندکه، خندك کریسنده‌ده (بار) تعبیراولونان شرانپوللره،

اون دردنجی واون بشنجی عصرده مستحکم قاپو

بارلردن صوکرا، محیطك طیش طرفنده‌کی طار یوله تصادف اولونوردی. محصورین، شاتونك اوزرنده دوریه یولی اوزرنده طولاشیرلر، مازغاللردن محاصرینه اوق، طاش، أریمش زیفت، قاینار زیتون یاغی دوکرلر، محیطی بوصورتله مدافعه ایدرلردی.

وقت صلحده محیط داخلنه خندك اوزرندن بر (آصمه کوپرو) ایله کیریلیردی. بو کوپرو ایجابنده قالدیریلارق شاتو ایله مواصله کاملاً قطع اولونوردی.

صوكرا بر قاپو اوكنه كلينير ، بو قاپو دمير بر پارمقلقله مسدود بولونديريايردی. بعده قبه‌لی بر قاپودن كچيلدكدن صوكرا محيطه داخل اولونوردی . بعض بويوك شاتولرده‌بومحيط همان بر قصبه قدر بويوك اولوردی . وقت حربده جوار كويلولر حيوانلری واشيالريله بورايه التجا ايدرلردی .

شاتونك باشليجه بناسی، (دونژون) ايدی. دونژون اوچ درت قاتلی جسيم بر برقوله‌دن عبارتدی. دونژونه طاش بر مرديونله چيقيلايردی. (بوژانسی) دونژونی ٤٠متره يوكسكلكنده و٢٤ متره‌قطرنده، (قوسی) دونژونی ٦٤متره‌يوكسكلكنده و ٣١ متره قطرنده ايدی . سه‌نيور بوراده اوطورر ، دعوتاليلرينی بورايه قبول ايدردی. اوطه‌سی وخزينه‌سی بوراده بولونور ، بورادن نوبتجيلر اطرافی ترصد ايدر، دشمنه قارشی كنديني بورادن مدافعه ايلردی.

بو استحكاملر بوتون اوروپاده سه‌نيورلرك اقامتكاهلری عدادينه داخل اولمشلردی. حتی بو سببدن زينت ودبدبه‌لی اقامتكاهلره (شاتو) نامی ويرلمشدی. فقط بو كبی جسيم بنالری يالكز زنكينلر انشا ايتديره‌بيليرلردی . بونك ايچون شاتولر آنجق سه‌نيورلرك بولوندقلری محللرده انشا ايدلمش ، شاتولرك مقداری ثروت عموميه ايله برابر تزايد ايلمشدی.

ثروتلری پك زياده اولميان زادكان، قالين ديوارلی، صاغلام قاپولی، يوكسك پنجره‌لی أولرده اوطوررلردی. بو كبی أولره لاتينجه (مانه‌وه، اقامت ايتمك) كلمه‌سندن (مانووار ، اقامتكاه) ديرلردی. شهرلرده اوطوران زادكان، بعضاً طبق كويلرده ياپيلان مستحكم أولر كبی بنالر انشا ايتديررلردی. بوبنالرك كافه‌سی قالين ديوارلی برر استحكامدن عبارتدی. دوار مرديونلری مازغاللردن آيدينلق آلير، رطوبتلی وقارانلق صالونلرينه طار آرالقلردن ضيا كليردی. بورالرده حيات، خصوصيله قيش كيجه‌لری، قسوت انكيز برصورتده مرورايدردی. كوزل موسملرده ايسه، محيط خارجنده، باغلرده وقت كچيريلايردی . شاتوده اوطوران بر سه‌نيورك باشليجه اون بش درلو اكلنجه‌سی واردی: آو، بالق آوی، اسقريم، جريد، شطرنج، يمك وايچمك، شاعرلرك شرقيلرينی ديكله‌مك، آبی آوی سير ايتمك، مسافر قبول ايتمك، قادينلرله كوروشمك، سرای خلقی بولونديرمق، چايرلرده كزينمك، ايصينمق، وجودندن قان آلديرمق، قار ياغاركن سير ايتمك . . . بو اكلنجه‌لرك كافه‌سی سه‌نيورك مطلقا

طیشاری چیقماسنه احتیاج حاصل ایدردی. کویلولر نه قدر کنز نکه مقتدر دکللرسه، زادکانده اودرجه چوق طولاشیرلردی. فقط اراضی‌یه صوك درجه مربوطیت

طقوزنجی عصرده راهب قیافتی

کوسترلر، شاتولرینك و اراضیلرینك اسمنی کندیلرینه لقب اولارق قوللانیرلردی. (بوشار دو مونمورانسی، آنکه‌رراند دو قوسی) کبی.

تابعیت، زعامت قرون وسطاده دره بکلکك یالکز اسمی واردی؛ حقیقت حالده قرون وسطی هیئت اجتماعیه‌سی دره بکلکدن متنفردی.

قرون وسطی رجال حربیه‌سی بربرندن متفرق بر صورتده یاشامازلردی. بوتون عسکرلر بر قوماندانه تابع بولونورلردی. بو قوماندانه (سه‌نیور)، معیتی افرادینه‌ده (واسال، تابع) دیرلردی. سه‌نیور، دائما زنکینلردن، اصحاب حیثیتدن، بویوك املاك

صاحبلرندن ایدی. کندیسنه خدمت و یا بکجیلك ایدن شوالیه‌لر ایله ئه‌کویه‌لری بسلر، محافظه ایدر، احتمالکه کندیلرینه اجرت‌ده ویرردی . سه‌نیور ایله معیتی ارکانی براوطه‌ده یرلر، ایچرلر، محاربه‌یه برلکده کیدرلردی. تابع، سه‌نیورك حقیقی خدمتکاری ایدی. اوکا سفرده خدمت ایدر، نره‌یه کیتسه آرقه‌سندن کیدر، محاربه‌ده سه‌نیورینی محافظه ایچون نفسنی فدا ایلردی. فقط بو خدمتکارلقده‌اویله برحس اخوت موجود ایدی‌که، سه‌نیوری تابعندن تبعید شویله طورسون، بالعکس اره‌لرنده متقابل وحقیقی برزابطه‌تأسیس‌ایدردی. سه‌نیورایله تابعی بیننده‌کی بو رابطه، سه‌نیورك خدمته کیررکن تابعك ایتدیکی یمین‌ایله تأید ایدردی. بویمینه بهمه‌حال لزوم‌واردی؛ چونکه تابعلك آنادن طوغما دکلدی. ارزو ایدنلرصوکرادن تابع اولورلر، زعامته نائل اولمق ایچون تابع‌اولمغه لزوم کوررلردی. تابعلکه کیرمك ایچون خصوصی مراسم موجوددی. بومراسم، سه‌نیورك حقوقنی تأیید ایدردی. تابع اولاجق کیمسه، باشی آچیق وسلاحسز، سه‌نیورك حضورینه کلیر، اوکنده دیز چوکر، آلینی سه‌نیورك اللرینه قور ، کندیسنك آدمی اولاجغنی سویلردی. سه‌نیور، بونك آغزندن اوپه‌رك آیاغه قالدیرر ، (اوماژ) دنیلن تابعیت مراسمی بو صورتله اجرا ایدیلیردی . مراسم اثناسنده تابع آلینی اشیای مقدسه‌یه ویا ایجیله باصارق سه‌نیوره صادق قالاجغنه، یعنی تابعیت وظیفه‌سنی‌ایفا ایلیه‌جکنه دائر یمین ایدر، بوکاده (تحلیف، فووا) نامی ویریلیردی. تابعیت وتحلیف ، بربرندن آیری ایکی معامله ایدی. بری بر تعهد، دیکری بریمیندن عبارتدی . فقط یمینسز تابعیت اولمادیغی ایچون نهایت بونلرك ایکیسی بربرینه قاریشدیرلمشدی .

سه‌نیور، بو تعهداته مکافات اولمق اوزره تابعنه بر زعامت ویرردی. بوزعامت‌ده علی‌العموم اراضیدن عبارت اولوردی . سه‌نیور، تابعنه زعامت ویردیکنی اثبات ایچون یابر باستون ویابر الدیون ویرر ، بومعامله‌یه‌ده (أنوه‌ستیتور) تعبیر ایدیلیردی. فقط سه‌نیورك ویردیکی شی، اراضینك کندی دکلدی؛ یالکز تمتعندن عبارتدی. تابع بو اراضینك یالکز متصرفی اولوردی. بو مقاوله ، آنجق طرفین عاقدین صاغ قالدقلری مدتجه مرعی اولابیلیردی . تابعك وفاتنده زعامت ینه سه‌نیورك اولوردی . سه‌نیورك وفاتنده تابع زعامتنی آنجق یکی سه‌نیوره تابعیت کوسترمکله محافظه ایده‌بیلیردی . فقط بالآخره بو اصول‌ده تخفیف ایدلمش ،

تابعلرك وفاتنده سه‌نيورك زعامتلرى اوغللرينه ويرلمشدى . بو صورتله زعامتده‌ده توارث ميدانه چيقمشدى . دها طوغروسى زعامت صاحبى سه‌نيورله بر تابعيت مقاوله‌سى عقد ايتمك ارثى برشكل كسب ايلمشدى . بو اصول، لومبارديا‌ده ۱۰۳۷ سنه‌سنده قرال ايكنجى قونراد طرفندن تصديق ايدلمش ، آلمانياده اون اوچنجى عصره قدر دوام ايلمشدى.

دره‌بكلك وظائفى تابعلره ويريلن زعامت ، مجاناً ويرلمزدى . بوكا مقابل تا-بعك‌ده سه‌نيوره قارشى بعض وظائف اجرا ايتمسنه لزوم حاصل اولوردى. بووظائف همان هر طرفده بر، يالكز صورت تطبيقى مختلفدى. اول امرده بر تابع ، تابعلكه كيرركن يمين ايتمك شرطدى . كذا سه‌نيورك وفاتى وقوعنده‌ده بو يمينى ايفا ايلمكه مجبوردى . شايد بو يمينى ايتميه‌جك اولورسه زعا-متدن ساقط اولوردى . كذا هانكى زعامت ايچون كنديسنك آدمى اولاجغنى‌ده سويلر، شايد زعامت بر قاچ شيدن عبارت ايسه ، بونلرك كافه‌سنى برر برر تعداد ايدردى . زعامتك قيمتنى دوشورمه‌مك ، هيچ بر قسمنى ضياعه اوغراتمامق ، باشقه برينه قارشى زعامتى محافظه ايتمك تابعك وظيفه‌سى ايدى . كذا سه‌نيوره يمين ايلكله، اكا فنالق ايتمه‌مكى ، نه شخصنه ، نه‌ده اموالنه ، نه شرفنه ، نه‌ده عائله‌سنه تعرض ايتمه‌مكى‌ده تعهد ايدردى. بوتعهد ، سه‌نيور ايله تابع بيننده متقا-بلاً جارى اولوردى. تابعك وظائف مثبته‌سى (خدمت) ويا (ياردم) ايله (وصايا)دن عبارتدى . ياردم، اول امرده عسكرى ايدى. تابع، سه‌نيورك عسكرى ديمكدى. حربده سه‌نيوره ياردم ايتمك يكانه وظيفه‌سى ايدى. ذاتاً زعامت بونك ايچون وير-يليردى . بدايتده غير محدود اولان بومكلفيت بالآخره تحديد ايدلمش، مختلف نوعلره آيرلمشدى : مثلا تابع ، سه‌نيوره سفرلرده ، دشمن مملكتنه آقينلرده رفاقت ايده‌جك ، سه‌نيورك شاتوسنده يا يالكز ويا عائله‌سيله برلكده عسكرلك ياپاجق ، سه‌نيورى ايستر ايستمز شاتوسنى سه‌نيوره ويره‌جكدى . ياردم ، اكثر احوال معينه‌ده تابعك عيناً ويا بدلاً بر نوع اعانه ويرمسى ديمكدى . تابع على العموم تابعيته داخل اولديغى اثناده تابعيتنى تمثيل ايتمك اوزره سه‌نيوره هديه اولارق بر مزراق، بر آلتون ويا كوموش مهموز ، بر چفت الديون ، بر باركير ويا پاره ويرمك مجبوريتنده ايدى . هر سه‌نيور ويا تابع تبدلنده سه‌نيوره

تضمینات ویرمك شرطدی. شاید تابع زعامتی صاتاجق اولورسه، صاتین آلان بو معامله‌یی سه‌نیوره تصدیق ایتدیرر، اوچ سنه‌لك وارداتنی صاتیش حقی اولمق اوزره سه‌نیوره ترك ایدردی. سه‌نیور، فوق العاده مصرفلرینك بعضلرینه تا- بعلرینی‌ده اشتراك ایتدیرر، کذا آوه چیقدیغی زمان معیتنی تابعنك خانه‌سنده اسکان ایتمك حقنه‌ده مالك بولونوردی. بو وظیفه اون اوچنجی عصرده تماماً تعیین ایدلمشدی.

تابعك (وصایا) حقی، غایت مشکل مسئله‌لرده سه‌نیورك یاننه کیدوب کندیسنه بعض وصایاده بولونمقدن عبارتدی. سه‌نیور، ایجابنده بوتون تابعلرینی طوپلاردی. مجلس اکثریا پاسقالیه، پانته قوت وپیل باشنده طوپلانیردی. بو مجلس حرب وصلح وعادات دکیشمه‌سی کبی سه‌نیورلکه متعلق مشکل مسئله‌لر ظهورنده اجتماع ایدردی. کذا سه‌نیورك تابعلری بیننده وقوعه کلن اختلافلری حل ایچون محکمه وظیفه‌سنی‌ده کوررردی. مجلسه سه‌نیور ریاست ایدر، حکملری سه- نیور ویرردی. سه‌نیورك یالکز باشنه سرای ارکانی ایله حکم ویرمسی اولامازدی؛ چونکه ایجابنده محکوم اولان ذاتك حکمی ویره‌نی دوئللویه دعوت ایتمسی‌ده جائزدی. بونك ایچون سه‌نیورك محکمه‌سنده تابعلرده حاضر بولونورلردی.

دره‌بکلك اداره‌سنده قادینلر و چوجقلر دره‌بکلك اداره‌سی واقعا صرف جنکاورلر بیننده بر رابطه تأسیس ایتمك اساسنه مستنددی؛ فقط بواداره‌ده قادینلر وچوجقلرده نظراعتباره آلینیردی. بر سه‌نیور وفات ایدرسه، سن رشده بالغ اولمیان چوجغنك حق تصرفی اولما- دیغندن یرینه اك یاقین اقرباسندن بری کچر، وارداتدن او حصه‌دار اولور، سه‌نیور نامنی او آلیر، چوجغك تحصیل و تربیه‌سنی او درعهده ایدردی. چوجق سن رشده بالغ اولنجه شوالیه اولور، او زمان تابعلرینه یمین ایتدیرردی. بوحق قیز- لره‌ده بخش اولونور، او زمان کندیلرینه (دام)، اسپانیولجه (دونا) دینیردی.

قادینلرله چوجقلر دره‌بکلك اداره‌سنده انجق سه‌نیورلرك و تابعلرك وارثی اولمق اوزره نظراعتباره آلینیرلردی. بر تابع، سن‌رشده بالغ اولمیان چوجقلر ترك ایدرك وفات ایدرسه، سه‌نیور بو تابعك اراضیسنی اهلنه توديع ایدر، چوجق سن رشده واصل اولمادقجه زعامتی عهده‌سنه توديع ایتمزدی. قادین، زعامت

وظیفه‌سنی ایفا ایده‌مزدی. بو سببدن بعض مملکتلرده زعامت قیزلره تودیع اولونماز، اوفاق یاشده ارککلره وحتی اك اوزاق اقربایه ویریلیردی. فقط اون برنجی واون ایکنجی عصرلرده قیزلرکده وراثتی قبول ایدلمش، قیزلر سه‌نیور اولابیلدکلری کبی تابعلکده داخل اولمشلردی. تابع اولان بر قادین، سه‌نیورك مساعده‌سی اولمادن أولنه‌مز، اکثر مملکتلرده سه‌نیورك کوستره‌جکی اوچ درت شوالیه‌دن برینی انتخابه مجبور اولووردی.

دره بکلك اداره‌سنده رهبانه

دره بکلك اداره‌سنده رهبان اسکی تشکیلاتنی محافظه ایتمشدی. بو تشکیلات، شرف وحیثیت ویرده مادونلرك مافوقه اطاعت قطعیه‌لری اساسنه مستند ایدی. بناءعلیه رهبان تشکیلاتنه دره بکلك اداره‌سی هیچ بر تأثیر اجرا ایتمه‌مشدی. راهب شاکردلری، طبق قادینلر کبی، سلاح طاشیمق حقندن محروم بولونورلردی. فقط قادینلر کبی بالآخره انلرده دره بکلك اداره‌سنه داخل اولمشلردی. ازجمله پسقپوسلرینه ویا کلیسالرینك صاحبلرینه خدمتکارلق ایدن محله پاپاسری، راهبلرینه تابع اولان کشیشلر، طبق بر کویلونك سه‌نیورینه قارشی اولان وضعیتنده قالمشلر، انلرده تابعلر کبی راهبلرینه اطاعت ایتمشلردی.

بو دورده راهبلرك یوکسك طبقه‌لری، بر چوق عصردن بری کندیلرینه هدیه ایدیلن جسیم اراضیلره مالك بولونورلردی. چونکه خرستیان مملکتلرك همان کافه‌سنده رهبانك غیری اولان خلق، کلیسا عزیزینك آخرتده کندیلرینه شفاعت ایتمسی ایچون هدیه‌لر ویررلر، نذرلر کتیررلر، اراضی ترك ایدرلردی. پسقپوس، راهب، پاپاس بو اراضینك وارداتی ایله عادتا زنکین سه‌نیورلر کبی کچینیرلردی. بونلرده سه‌نیورلر کبی کندیلرینی مدافعه ایچون عسکر بسلرلر، کلیسا مالکانه‌سنك بر قسمنی زعامت صورتیله طاغیدیرلر، کندیلرینه تابعیت یمینی ایده‌جك تابعلر تدارك ایدرلردی. (پره‌لا) تعبیر اولونان پسقپوسلرله راهبلر، شارلمان دورندن بری بویوك مأمورلره معادل اولدقلری ایچون قراله تابعیت یمینی ایدرلر، حربده عسکرلریله برابر اردویه التحاق ایلرلردی. بو سببدن پسقپوسلر ایله راهبلر یوکسك بر صنف تشکیل ایتمشلر، نهایت انلرده زادکان آره‌سنه قاریشمشلردی. خرستیان مملکتلرك کافه‌سنده رهبان صنفی بکار اولدیغی جهتله بونلرده وراثت جاری اولاماز، پسقپوس

ویا راهبلکه زادکان بر راهب شاکردندن ماعداسی انتخاب اولونامازدی. بونلردن بر چوقلری راهب اولدقدن صوکراده اسکی چوجقلق عادتلرینی محافظه ایدرلر، آوجیلق، سرخوشلق وجنکاورلك ایتمکدن خالی قالمازلردی. راهبلر مناسترلرینی جوار شوالیه‌لره قارشی مدافعه‌یه مجبور اولدقلری ایچون اکثریاسه‌نیورلردن بعضیلرینه پاره ویره‌رك کندیلرینی مدافعه ایتدیررلردی.

سه‌نیور خدمتجیلری

قراللر و پسقپوسلر کبی، غایت زنکین سه‌نیورلرك‌ده مسلح خدمتجیلری واردی. بونلره لاتینجه (مینیسته‌رییه‌ل)، آلمانجه (دینست‌مان) دیرلردی. بوصنفه داخل اولمق بویوك برشرفدی؛ چونکه بویوك بر سه‌نیورك خدمتجیلری زادکان ایله اهالی بیننده متوسط بر طبقه تشکیل ایدرلردی. زنکین برسه‌نیورك أوی عادتا تام بر هیئت اجتماعیه تشکیل ایدر، بوراده بوتون خدمتلر، دولت خدماتنه بکزردی. یالکز سه‌نیورك معیتنه مأمور درت کشی واردی: سفره‌

جرید اویونی (اون اوچنجی عصر)

جی، شرابدار، امیر آخور، کیلارجی. دها بویوك سه‌نیور خانه‌لرنده فضله اولارق، آوجی، اودونجی و آشجی‌ده بولونوردی. بوندن باشقه سه‌نیورك ترزیلری، قوندره‌جیلری، سلاحجیلری واتمکجیلری‌ده آیری برصنف تشکیل ایدرلردی. سه‌نیورك خدمتجیلری عین زمانده بر شوالیه صنفی تشکیل ایدرلر، حربده سه‌نیورله برابر کیدرلر، ایجابنده شاتولری محافظه ایدرلوردی.

آلمانیاده‌کی (دینست‌مان)لر ایسه اصللرینی محافظه ایدرلر، یعنی شوالیه بیله اولسه‌لر، اسیرلکلرینی محافظه ایلرلردی. بو شوالیه‌لره (اسیر شوالیه‌لر،

اون‌فرایه ریتتەر) نامی ویررلردی . بو شوالیه‌لر افندیلرینك اذنی اولمادن نه بر شی آلابیلیرلر وصاتابیلیرلر، نه‌ده ازدواج ایدرلردی. برافندینك (دینستمان)لری آیریجه بر صنف تشکیل ایدرلردی. بونلر عین رنکده البسه کییرلر، آره‌لرنده ازدواج ایدرلر، بوتون منازعه‌لرینی افندینك محکمه‌سنده حل وفصل ایدرلردی.

دره‌بکلك عاداتی واصول اداره دره‌بکلك اداره‌سنك الك ظاهری والك مهم علامتی، اراضی‌یه صورت تصرفدن عبارتدی. طقوزنجی عصره کلنجیه قدر علی‌العموم تصرف، حق فراغه مالك اولمق و هیچ بر شیله مکلف اولمامق اوزره تام برتصرفدن (آللو) عبارتدی. فقط املاك صاحبلری‌ده مالل‌رینی تقسیمه باشلادقلری تاریخدن اعتباراً اوچ نوع تصرف میدانه چیقمشدی: (آللو، تصرف قطعی)، (فییه‌ف، زعامت)، (تونور، تصاحب). قرون وسطاده بو تصرفلر مرور زمان ایله ارثی بر شکله کیرمشدی . بر ملکك صاحبی ارزو ایدرسه ملکنی بو اوچ نوع تصرفدن برینه قلب ایده‌بیلیر، مثلا اراضیسنه تصرف قطعی ایله صاحب ایکن بونی زعامته تحویل ایلیه‌بیلیردی.

اراضی ایکی طرزده توارث ایدیله‌بیلیردی : اسکی روما وجرمن قانونلری موجبنجه ملك، ارکك وقیز نظر اعتباره آلنمیه‌رق، چوجقلر بیننده مساواتاً تقسیم اولونوردی . بوقاعده، تصرف قطعی ایله ألده ایدیلن اراضی‌یه تطبیق ایدیلیردی. بوکا (حقوق تعاملیه) دیرلردی . زعامتلرك انتقالنده ایسه وارثلرك حقوقنه مقابل سه‌نیورك حقوقی‌ده نظر اعتباره آلینیردی. زعامت اساساً غیرقابل انقسام ویالکز ایش کوره‌بیله‌جك وارثه انتقال ایده‌بیله‌جکی جهتله دائما ارککه، واکبره انتقال ایدردی. بوکاده (دره‌بکلك حقوقی) دیرلردی. بالآخره بوقاعده، تعامل تأثیری ایله بوزولمش، املاك کوچوك وبویوك قاردشلر بیننده، ارکك اولاد بولونمادیغی زمانده قیزلر بیننده تقسیم اولونمشدی.

حربلر وجبرید اویونلری دره‌بکلك زماننده هر اصیل، عسکر عد اولونور، آره‌ده خصوصی بر مقاوله اولمادقجه ایستدیکی ایله حرب ایتمك حقنی حائز بولونوردی . بو سببدن ، صداقت یمینی ایدیله‌جکی زمان طرفین عاقدین یکدیکرینك (حیات واعضاسنه) رعایت ایده‌جکلرینه‌ده عهد ایدرلردی . حرب ، حقوق مشترکه‌دن معدوددی . حربی اولجه اصولاً اعلان

ایتمدن باشلامامغه صوك درجه رعایت ایدیلیردی . حربی اعلان ایچون دشمنه علی العموم بر الدیون کوندریلیردی . بو الدیون ، میدان اوقومق یعنی آرتق بر برینه اعتماد ایدلمدیکنی اثبات ایتمك دیمکدی . اکثریا بر تهدید ایله‌ده اکتفا ایدیلیر، بعضاً بردنبره وسائط جبریه‌یه توسل اولونوردی . طرفین مخاصمینك عائله‌لری‌ده حربه اشتراك ایدرلردی. تابعلری اولانلر دعوت ایدرلر، ودرحال سفره مباشرت ایلرلردی. بو سفرلر پك یکنسق ایدی . آتلی جنكاورلر دشمن اراضیسنه هجوم ایدرلر، سورولرینی قالدیررلر، آغاجلرینی کسرلر، أکینلرینی یاقارلر، کویلرینه آتش ویررلر، کویلولری دوکرلر وکسرلردی. حربدن مقصد، خصمك شاتولرینی ضبط و آدملرینی اسیر ایتمکدی. بوده‌یا باصقینله ویاخود محاربه ومحاصره ایله واقع اولوردی. محاصره‌لرده، شرقده الك زیاده تکمل ایدن آلتلر قوللانیلیردی. محاربه، یکدیکری اوزرینه درت نعل قوشان شوالیه کتله‌لرینك مصادمه‌سندن عبارتدی. الك مهم ماده خصمی بارکیرندن دوشوروب یره آتمقدی . پیاده‌لر دائما ارقه‌دن کلدکلری ایچون بویله آتندن دوشن دشمن شوالیه‌لرینی یاقالارلر، بارکیرلرینی ضبط ایدرلردی. اسیرلرك علی العموم زرهلری چیقاریلیر ، بر بارکیره باغلانارق سوق اولونوردی. اکثریا غالب اولان طرف، بونلری شاتوسنه حبس ایدر، زنجیرلرله باغلار، یر آلتنده محبسه قاپاتیر، کندیلرندن نفسلری وشاتولری ایچون فدیهٔ نجات آلمغه چالیشیردی. حرب، شوالیه ایچون براکلنجه و برتجارت یرینه قائم اولوردی.

حرب اولمادیغی زمانلر ، شوالیه‌لر جرید اوینارلردی . بونك ایچون ایکی قطعه تشکیل اولونور، ایکیسی‌ده آچیق بر اووایه چیقارق سلاح ایله طبق حقیقی بر محاربه اجرا ایدرلردی. بو محاربه، حقیقی محاربه‌لردرجه‌سنده تهلکه‌لی اولوردی. ۱۲٤۰ده (نوبس) حربلرنده ٦۰ شوالیه تلف اولمشدی. جریدلرده‌ده، طبق محاربه‌لرده اولدیغی کبی، اسیر آلینیر، فدیهٔ نجات طلب اولونوردی. فدیهٔ نجات تجارتی اوقدر قازانج تأمین ایتمکه باشلامشدی که شوالیه‌لردن وحتی سنیورلردن بعضلری تاجرلره ، بورژووالره و راهبلره قارشی محاربه اجرا ایلمشلردی . اکثریا بونلری یولده توقیف ایدرلر ، حبسه قویارلر ، فدیهٔ نجات آلمق ایچون هر درلو اذیتلر اجرا ایدرلردی . آلمانلر بو شوالیه‌لره (راوب‌ریتتەر ، حیدود شوالیه‌لر) نامی ویررلردی.

صلح و متاركهٔ الهيه، صلح قرالى بو دائمى حربلردن يالكز شواليه‌لر حظ ايدرلردى. فقط حرب حقوق مشتركه‌دن معدود اولديغى جهتله حربه نهايت ويرمك ايچون خصوصى بر مقاوله، بر (صلح) لازمدى. صلحه رعايت ايتديرمك ايچونده قوته لزوم واردى. اوننجى عصردن صوكرا كليسا، حربه نهايت ويرمك ايچون شواليه‌لره يمين ايتديره‌رك صلحى تأسيسه غيرت ايلمشدى. بونك ايچون كويلولر و راهبلر كبى مدافعه‌دن محروم كيمسه‌لرى حمايه اولوناجق، بونلره تعرض ايدنلر آفوروز ايديله‌جكدى. كليسانك تأسيس ايلديكى بو صلحه (صلح الهى) نامى ويرلمشدى. فقط بر مدت صوكرا (١٠٤١) (طولوز) مجلس روحانيسى دها ايلرى‌يه وارمش، يورطى و بازار كونلرى حرب ايدلمه‌مسنه قرار ويرمشدى. بو كاده (متاركهٔ الهيه) دنيلمشدى. بو قرار برنجى اهل صليبى كشاد ايدن (قله‌رمون) مجلس روحانيسى طرفندن تصديق ايديله‌رك (١٠٩٥) بوتون خرستيان مملكتلره تشميل ايدلمشدى. بو متاركه سايه‌سنده، سنه‌ده ٢٤٠ كون صلح ايله كچه‌جك، حرب ايچون ١٢٠ كون قالمش اولاجقدى. فقط بو قراره‌ده حرفياً رعايت ايدلمه‌مشدى.

اون بشنجى عصرده زره

مجلس روحانينك مقرراتنى تطبيق ايچون اون برنجى عصرده هر پسقپوس دائره‌سنده، پسقپوسك رياستى آلتنده بر صلح جمعيتى تأسيس ايدلمشدى. بو جمعيتك بر خزينه‌سى، بر محكمه‌سى، برده ميليس حالنده طوپلانارق محله پاپاسلرى طرفندن سوق واداره ايديلن (صلح اردوسى) واردى. بو تشكيلاتدن اون ايكنجى عصر اواخرنده پك آز اثر قالمشدى. پرنسك ذى‌قدرت بولونديغى مملكتلرده پرنس بالذات صلح اعلان ايدر، خلافنده حركت ايدنلرى جزاى نقدى واعدام ايله تهديد

ایلردی. مثلا نورماندیاده (دوق صلحی)، آلمانیاده (قرال صلحی) ویا (لاندفریدن، مملکت صلحی) حکم‌فرما اولوردی. برنجی فره‌دریق بر (صلحنامه، فریدبریف) قلمه آلدیرمشدی. فقط بو صلحه رعایت ینه قابل اولمازدی. مثلا فرانسه‌ده قرال اکثریا حربه مانع اولامازدی. دهاطوغروسی قرون‌وسطاده صلح، مستثنی بر حال عد اولونوردی.

عدلیه

دره‌بکلك هیئت اجتماعیه‌سنجه، عموم ایچون سیان بر عدالت موجوددکلدی. صلح کبی عدالت‌ده حقوق مشترکه‌دن معدود دکلدی. قرون وسطاده عدالت بر نوع امتیازدن معدوددی. هر صنف ایچون آیری بر عدالت و آیری بر محکمه واردی. رهبان صنفی کلیسا محکمه‌لرنده، بورژووالر شهر محکمه‌لرنده محاکمه ایدیلیردی. حرکیمسه‌لر، قونتك ریاستی آلتنده بولونان مملکت محکمه‌سنه کیدرلردی.

بو محاکمه‌لر فرانسه‌ده اونجی، آلمانیاده اون اوچنجی عصره قدر دوام ایلمشدی. دها صوکرا عمومی محکمه‌لرك یرینه خصوصی محکمه‌لر قائم اولمشدی. کویلو سه‌نیورك محکمه‌سنده، زادکان تابعی دره‌بکلك محکمه‌سنده محاکمه ایدیلیردی. مع‌مافیه عرف وعادات تأثیریله رهبانك غیری محاکم ایچون بر طاقم قواعد مشترکه تأسس ایتمشدی. یالکز کلیسا محکمه‌لرنده روما اصول محاکمی دوام ایتمش، دیکرلرنده بونك ضدی بر اصول تعقیب ایدلمشدی. روما حقوقی موجبنجه حاکم بوتون جنایتلری تعقیب ایدر، مظنونلری توقیف ایتدیرردی. حکم ویرمزدن اول تحقیقات لازمه اجرا وبالخاصه تحریری و ثائق الده ایده‌رك مسئله حقنده تنویر افکار ایتمکه چالیشیر، بعده عقل ومحاکمه‌سنه نظراً قرار ویرردی. اصل قرار، محکمه اعضاسی طرفندن ویریلیردی. رئیس، محکمه‌یی اداره وقراری تبلیغ ایلردی. محکمه منافع عمومیه نامنه حرکت ایتمزدی؛ یالکز دعوی وقوعنده مداخله ایدردی. حتی برجنایت بیله وقوعه کلمش اولسه، مجروحك کندیسی ویا اقرباسی دعوی ایتمدکجه ایشه قاریشماز، جنایت محاکمه‌لرینی‌ده مظنون ایله مظنون علیه بیننده بر دعوی شکلنده رؤیت ایدردی. بونلرك هر ایکیسنه عین معامله ایدیلیر، ایکیسی‌ده عین محبسه کوتورولور، مظنون ایله مظنون‌علیه بر طوتولوردی.

کذا وقعه‌نك نه‌صورتله جریان ایتدیکنی تحقیق وتدقیق ایتمك‌ده محکمه‌نك وظیفه‌سی دکلدی. محکمه یالکز طرفینك کندیسنه تبلیغ ایتدکاری خصوصاتی تدقیق ایدر، قاعدهٔ عدل ومنطقدن زیاده عادت تأثیریله تأسس ایدن طرزلره کوره حکم ویریلیردی. مدعی، اولا دعوی ایچون بر کون طلب ایلر، بوکون کلنجه شکایتنی آکلاتارق یمین ایدردی. بوکا قارشی مدعیٔ علیه‌ده حکمی بکلمه‌دن یمین ایدر، صوکرا یمین‌صره‌سی شاهدلره کلیردی. دهاصوکراده حاکم طرفندن حکم ویریلیردی. بو اثناده اصوله مغایر برسوز صرفی، مدعینك اتهام ایدلمسنه قدر میدان ویرردی. (لیل)ده یمین اثناسنده انجیلك اوزرندن الینی قیلداتان کیمسه دعوایی غائب ایدردی. بوندن باشقه دعوایه نه‌کبی سوزلرله باشلاناجغنی‌ده بیلمك لازمدی؛ چونکه دعوی

بو سوزلره كوره جريان ايدردی. بو سببدن: «آغزدن چيقان سوز بردها كری دونمز !» تعبيری ضرب مثل اولمشدی.

جنايت محكمه‌لرنده ايكی شاهد يمين ايدرسه مظنون محكوم ايديليردی. مظنون اولا برنجی شاهدك يمين ايتمسنه سس چيقارماز، فقط ايكنجی شاهد يمين ايتمك ايچون ديز چوكه‌جكی صره‌ده بونك يالانجی شاهد اولديغنی سويلر ويميننی تصديق ايتمزدی. دعوی، دليل ايله، يمين ايله، محاربه ايله وحكم الهی ايله حل وفصل اولونوردی. دليل، اسكی روماليلردن قالمه؛ يمين‌ده باربار عادتلرندن ايدی.

اوردالی (اوردالی) نامی ويريلن حكم الهی كليسا طرفندن قبول ايدلمش بر باربار عادتی ايدی. بو اصول، محاربه ايده‌ميه‌جك اولانلره وبالخاصه قادينلره، بعضاً‌ده كويلولره تطبيق اولونوردی. طقوزنجی عصرده مظنونلره (صو، خاچ، اتمك پارچه‌سی كبی شيلره) يمين ايتديريليردی. اون برنجی واون ايكنجی عصرده اك زياده قوللانيلان شی، آتش ايدی. بونك‌ده ايكی طرزی واردی: مدعیٔ عليه ألينی قاينار صوايله طولو بر قازغانه باطيرر، وياخود مدعیٔ عليهك ألينه قيزديرلمش دمير سورولوردی. بودميره (ژوويس) ديرلردی. مدعیٔ عليهك ألی بر مدت باغلانير، بر قاچ كون صوكرا آچيليردی. شايد هيچ برشی اولمامش ايسه، او زمان دعوايی قازانيردی. بواصول، كليسا طرفندن تأسيس ايدلديكی حالده بالآخره لغو ايدلمشدی (١٢١٥ مجلس روحانيسی).

دوئللو ارككلر وبالخاصه بوتون زادكان ايچون دعوانك اك طبيعی نتيجه‌سی دوئللو يعنی محاربه‌يه دعوت ايدی. مدعیٔ عليه، بودوئللودن قاچينمقدن زياده مدعی‌يی ويا شاهدينی بالذات تشويق ايدردی. او زمان دعوی بر حرب شكلنه تحول ايدر، محكمه‌نك وظيفه‌سی‌ده بو حربك شرائطنی تعيين ونتيجه‌سنی تفتيشدن عبارت قاليردی. بالجمله دعاويده اولديغی كبی محاربه‌ده بر چوق تعاملی افعالدن عبارتدی. انلرده: دعوت، كون انتخابی، دوئللو منطقه‌سنك چيزلمسی، يمين، اعلان، محاربه ومغلوبك اعترافی ايدی. دوئللوده‌سلاحلر كمال دقتله معاينه اولونوردی. شواليه محكمه‌لرنده زره، قالقان وقيلچ؛ زادكانك غيری اولانلرك محاكمه‌سنده‌ده قالقان ودكنك استعمال اولونوردی.

دوئللو قرون وسطی هيئت اجتماعيه‌سنك اك زياده سوديكی بر اصول ايدی. بو اصولی كويلولرده استعمال ايدرلر، هله بعض مالكانه‌لرده‌كی اسيرلر دوئللو

ایتمکی بر امتیاز عد ایلرلردی . قادینلر وحتی علیل اولانلر بیله یرلرینه مبارز طوتمق صلاحیتنه مالك بولونورلردی. دوئللو یالکز جنایت وقوعنده اجراایدلمز، تملك و یا وراثت دعوالرندهده اجرا ایدیلیردی . بعضاً حقوق مسئله‌سنی حل ایچونده دوئللو استعمال ایدلمشدی . اونجی عصرده آلمانیاده برنجی اوطا یکنلرینی اوغلنك حق وراثتدن محروم ایدوب ایده‌میه‌جکنی ، اون اوچنجی عصرده آلفونس دو قاستیل، قراللغنه روما حقوقنی قبول ایتمسی ایجاب ایدوب ایتمیه‌جکنی قرارلاشدیرمق ایچون ایکی مبارزه دوئللو ایتدیرمشلردی .

زادکان محکمه‌لرنده دوئللو بر حکمی فسخ ایتدیرمك ایچونده استعمال اولونوردی. قاعدةً قرون وسطی عدلیه‌سنده استیناف یوقدی . دعوایی غائب ایدن کیمسه ، حکم ویره‌نی دوئللویه دعوت ایدرك ابطال حکمه صلاحیتدار اولابیلیردی . شاید بو مجادله‌ده غالب گله‌جك اولورسه ، ویریلن حکم ابطال ایدیلیردی . کذا بر شخصی شاهدلکدن منع ایچونده دوئللو قوللانیلیردی .

اعتراف جرم ، جزالر دعوالرك شو بیان اولونان طرزده اجراسی ، شبهه وقوعنده ، وبرده مدعیٔ علیه کندیسنه اسناد اولونان جرمی انکار ایتدیکی زمان اولوردی . مظنون ، کمال مشکلات ایله اتهام ایتدیریلیر، بو اثناده مدعی ایله شاهدلری‌ده تهلکه سالم اولامازلردی. فقط مجرم، جرم مشهود حالنده یاقالانه‌جق اولورسه ، کندیسنی یا قالایانلرك شهادتی مظنونك اتهام ایدلمسنه کفایت ایدردی . شاید مظنون اعتراف جرم ایدرسه ، اوزمان دعوی قولای حل اولونوردی . بو سببدن حاکم مظنونه اذیت ایده‌رك کندیسنی اعتراف جرمه مجبور ایدردی . بو اصول بالآخره اون بشنجی عصرده همان عمومی بر عادت حکمنه گیرمشدی .

محاکمه ، قتلك جزاسی اعدامدی . سرقت ایچون آدم آصیلیر ، قتل وقوعنده قاتل پارماقلق اوزرینه یاتیریلیر ویا اعدام ایدیلیردی . قادینلر آصیلماز ، دیری دیری طوپراغه کومولوردی . شاید جانی وفات ایدرسه ، جسدی اعدام ایدیلیردی . فرار ایدرسه ، قالبی یاپیلارق آصیلیردی . انتحارك جزاسی‌ده قتل جزاسنك عینی ایدی . انسان تلفنه سبب اولان حیوان یا آصیلیر ویاخود دیری دیری کومولوردی .

تعامل قرون وسطى هيئت اجتماعيه‌سى تعاملدن باشقه بر شى طانيماز، هر هانكى برقوهٔ تشريعيه طرفندن تعيين اولونان قانونى حسن تلقى ايتمزدى. پرنس، تعاملى دكيشديرمكه احتياج مبرم حس ايتديكى زمانلرده مملكتك اشرافنى طوپلار، انلرله مذاكره ايتدكدن صوكرا قرار ويرردى. تعامل هر مملكتده باشقه درلو ايدى. حتى تعاملرى بر برينه بكزه‌ين ايكى دره‌بكلك بيله بولمق امكان خارجنده ايدى. تعامل، زادكان، بورژووالر، راهبلر و كويلولر ايچون بر برينك عينى دكلدى. تعامل، يازلمش‌ده دكلدى؛ بر حيات قالان اختيارلرك حافظه‌لرنده منقوش اسكى عادتلردن عبارتدى. هر هانكى بر تعاملك طوغرو اولوب اولماديغنى آكلامق لازم كلديكى زمان تحقيقات اجرا ايديلير، هر كس بوكبى حاللرده نه صورتله معامله اولونديغنه دائر خاطرنده نه‌قالمش ايسه اونى سويلردى. قرون وسطى انسانلرى ايچون طوغرو برشى، اولجه‌ده واقع اولان شيلردى. طوغرو اولميان شيلرده، يكى شيلردى. هر نسل، كنديسندن اولكى نسله تقليد ايدر، حتى ترقى ايدرسه، هيچ خبرى اولمادن، احتياج تأثيريله ترقى ايلردى.

يدنجى شارلك فرانق آرشه‌رى

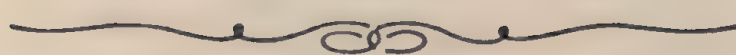
شواليه عادات واخلاقى تعامل تأثيريله قيود آلتنده ياشايان قرون وسطى هيئت اجتماعيه‌سنده، دره‌بكلك شواليه‌لرينك اخلاقى اكثريا برطاقم قاريشيقلقلره سببيت ويرردى. بو اخلاقده، تعاملك مختلف طرزده ادراك ايدلمسى اساسنه مستندايدى. دره‌بكلك اخلاقنجه، ارقداشه، سه‌نيوره وتابعنه ايديلان يمينى طوتمق لازمدى. اصل قانون، طوغرولقدى. طوغرو بر آدم، سوزينى طوتان كيمسه ديمكدى. طوغرولق، سوزينه صادق قالمقدى. ناموسلى بر آدم‌ده صادق

وجسور کیمسه دیمکدی. صداقتله یکدیکرینه مربوط انسانلر بیننده مجادله او-
لامازدی. تابع ایله سه‌نیور بیننده ویاخود سه‌نیورك تابعلری بیننده اختلاف واقع
اولاجق اولورسه، بودعوی سه‌نیور محکمه‌سنده رؤیت اولونوردی.

کذا شوالیه دیمك، قوی وجسور بر جنکاور دیمکدی. بو سببدن شوا-
لیه‌نك بر قیلجده زرهلی برجنکاوری آتندن دوشورمه‌سی، سلاحلی برشوالیه‌یی
یاقالایوب بر قولیله باشنه قدر قالدیرابیلمسی، بر اوطوروشده قویونك درتده
برینی ویاخود ایکی طاووق ویاایکی قاز ییه‌بیلمسی لازمدی. بویله برکیمسه‌نك هیچ
برفرددن قورقوسی‌ده اولمایاجقدی. برشوالیه‌نك قورقاق عد ایدلمه‌سی ایچون هر
درلو شدتلره کوکس کرمسی ایجاب ایدردی. بوکا (حیثیت) نامی ویریلیردی.
حیثیت، اون سکزنجی عصره کلنجیه قدر اوروپاده حکمفرما اولمشدی. حیثیتی
طانیان بر شوالیه‌نك هیچ‌برشیدن کری طورمامسی لازمدی. حتی اولان برشیئه
کیم تجاوز ایدرسه انکله محاربه ایتمك شوالیه‌نك حیثیتی ایجابندندی. بو سببدن
حیثیت ایله یمین، یکدیکریله غیرقابل تألیف شیلردی.

دره‌بکلك حکومتلری دره‌بکلك اصول اداره‌سی بر مملکتك اهالیسی بیننده
حکومت وجوده کتیره‌بیله‌جك وجه‌ایله برر رابطه تأسیس
ایده‌مه‌مشدی. دره‌بکلك اداره‌سنده نه عمومی ویرکی، نه عمومی خدمت
عسکریه، نه‌ده عمومی محاکم واردی. ویرکی، خدمت عسکریه، محاکم، هپ خصوصی
ایدی. حقوق مشترکه، کندیسنی چیندیره‌جك درجه‌ده زنکین کیمسه‌لرك استقلالندن
عبارتدی. تابعلك رابطه‌سی کیوشر کیوشه‌من هر سه‌نیور حکمدار کسیلیردی.
بو سببدن اون اوچنجی عصرده: «هر بارون، کندی بارونلغنك حکمداریدر»
دنیلمشدی. حتی مؤرخ کیزوده دره‌بکلك اداره‌سنی تعریف ایدرکن: «تصرفك
سلطنتله اختلاطی» صورتنده تصویر ایلمشدی. سه‌نیورلك کوچوك مقیاسده بر
حکومتدی. بوحکومتك کندیسنه‌مخصوص اردوسی، تعاملی، امرنامه‌سی، محکمه‌سی
ودار آغاجی‌واردی. بوراده‌اوطوران کیمسه‌لر، یابانجیلره (اجنبی، فوره‌ن) دیرلردی.
فرانسه اراضیسی، هپ بوکبی سه‌نیورلکلره تقسیم ایدلمشدی. هرمنطقه‌ده بربرندن
دها صاحب نفوذ سه‌نیورلر واردی. صوکرا بوسه‌نیورلرك نفوذینه‌ده حاکم، اسکی
شهرلر موجوددی. بوشهرلرك عسکرلری وپاره‌لری اولدیغی کبی کلیسا طرفندن‌ده

حمایه اولونورلردی. فرانسه‌ده دره‌بکلك اون‌برنجی عصرده باشلامش، اون‌ایکنجی عصرده بیتمشـدی . انکلتره‌ده قراللق کاملاً قرالك اداره‌سنده بولوندیغی ایچون هیچ بر دره‌بکلك حکومتی تأسس ایتمه‌مشدی. اسپانیاده اسکی خرستیان قراللغی اسلاملر طرفندن محوایدلدیکی جهتله بوراده خرستیان ولایتلرك رئیسلری کندیلرینه قرال عنوانی ویرمشلر ، نه‌قدر ولایت وارسه اوقدر قراللق تشکیل ایلشلردی . ایتالیا و آلمانیاده ایمپراطور حکومتك پارچه‌لانماسـنه مانع اولدیغی ایچون دره‌بك حکومتلری آنجق اون‌اوچنجی عصرده تأسس ایلمشدی. فقط بوتون مملکتلرده دره‌بك حکومتلری تشـکل ایدر ایتمز دره‌بکلك اداره‌سنه متعلق موجود شیلر زیروزبر ایدلمشدی .

ایکنجی فصل

فرانسه

(۱۳۶۸-۱۴۹۸)

فرانسه و یوز سنه حربی

فرانسه اون برنجی عصرده واون بشنجی عصرك نصف اولنده مدهش بر بحران كچیرمشدی. بو بحران اثناسنده فرانسه‌نك ملی قراللغی و حتی حریت واستقلالی بیله بر چوق دفعه‌لر محو اولمق تهلكه‌سنه معروض قالمشدی. بو بحرانلرك همان كافه‌سی‌ده انكلتره ایله‌وقوع بولان حربلر یوزندن میدانه چیقمش، وبر عصردن زیاده برمدت فرانسه تاریخنی اشغال ایلدیكی جهتله بو محاربه‌لره (یوز سنه حربی) دنیلمشدی. یوز سنه حربی متوالی سفرلر، میدان محاربه‌لری، محاصره‌لر، متاركه‌لرومغلوبیتلردن صوكرا احراز اولونان مظفریتلردن عبارت بر حرب دكلدی. بو حرب فرانسه ایچون اوزون وألملی بر نشوونما خسته‌لكی ایدی. فرانسه، بو خسته‌لكدن كاملاً قورتولمش وتبدیل شكل ایتمش بر حالده میدانه چیقمشدی. او تاریخه كلنجیه قدر فرانسه‌ده حكومت هنوز مشكوك بر حالده ایدی. پارلمنتو ایله مجالس عمومیه‌نك وضعیتلری مبهم بر حالده بولونیوردی. بو مشكوكیتی ازاله‌یه یوز سنه حربی سبب اولمشدی. دها طوغروسی فرانسه‌ده حس ملی، روابط اتحاد، وطن محبتی بو حربدن صوكرا ظهور ایتمشدی. بو سببدن یوز سنه حربی یالكز عادی بر حرب دكلدی؛ فرانسه تاریخنده اوزون بر دورهٔ تكامل، مهم بر صفحهٔ حیاتیه تشكیل ایلمشدی.

كوزل فیلیپك وفاتندن اون درت سنه صوكرا قاپه‌ت خاندانینك هیچ اركك نسلی قالمامشدی. واقعا كوزل فیلیپك اوچ اوغلی اولمشدی؛ فقط بونلرك هیچ اركك چوجغی اولما-

مشدی . حق بونلردن اوننجی لوئی وفات ایتدیکی زمان یالکز بر قیزی قالمشدی . بونك او-
زرینه لوئینك قاردشی بشنجی اوزون فیلیپ (رەنس)دە رسم تتوجی اجرا ایتدیرمش ، دها
صوکرا قراللغی زادکان ، پسقپوس و بورژووالردن مرکب مجلسه تصدیق ایتدیرمشدی .
بعده قاردشی بشنجی کوزل شارل کندیسنه خلف اولمش ، فقط اوده قیز اولاددن باشقه
وارث براقامشدی . کوزل شارلك وفاتنده وراثت مسئلەسنی حل ایچون بر مجلس طوپلانمش ،
بو مجلسده هیچ بر قادینك و اوغلنك تعامل خلافنه اولارق فرانسه تختنه جالس اولامیه-
جغنه قرار ویرلمشدی . بالآخره بو قانونه (سالیك قانونی) دنیلمشدی . شو حالده بو قا-
نون موجبنجه ، وفات ایدن قرالك همشیرەسی ایزابەلك اوغلی و کوزل فیلیپك حفیدی ، واو
صرەدە انکلتره قرالی، اوچنجی ادوارد فرانسه تختنه جلوسدن محروم اولیور، بالعکس فرانسه
قراللغنه کوزل فیلیپك برادرزادەلرندن فیلیپ دووالووانك انتخاب اولونماسنه سببیت ویریلیور-
دی . بناءعلیه فیلیپ دو والووا ، آلتنجی فیلیپ عنوانیله فرانسه قرالی اولمش ، بو صورتله
فرانسه تاج قرالیسی قاپەت خاندانك اوفاق نسلنه ، والووا خاندانه انتقال ایلمشدی .

والووا خاندانی بر بچق عصردن زیاده اجرای حکومت ایتمشدی (١٣٢٨-١٤٩٨) .
بو خاندان‌دن فرانسەدە یدی قرال اجرای سلطنت ایتمشدی : آلتنجی فیلیپ دو والووا
(١٣٢٨-١٣٥٠) ، ایی ژان (١٣٥٠-١٣٦٤) ، بشنجی شارل (١٣٦٤-١٣٨٠) ،
آلتنجی شارل (١٣٨٠-١٤٢٢) ، یدنجی شارل (١٤٢٢-١٤٦١) ، اون برنجی لوئی
(١٤٦١-١٤٨٢) . بو قراللرك همان کافەسی‌دە ادارهٔ حکومت خصوصنده قاپەت خاندانی
درجەسنده لیاقت ومزیت کوسترەمەمشلردی . بو خاندانك فکر سیاسی ، ذوق سلیمی انلرده
قطعیاً کورولمەمشدی . ایچلرندن اقتدار واداره صاحبی یالکز ایکی قرال یتشمشدی. انلرده:
بشنجی شارل ایله اون برنجی لوئی ایدی . فقط بونلرده هیچ برصورتله نه فیلیپ اوکوسته،
نەدە سن لوئی‌یه مقیس اولابیلیرلردی . یوز سنه حربی ، والووا خاندانی زماننده وقوعه
کلمش ، اون برنجی لوئی دورندەدە بورغونیا خاندانه قارشی محاربەلر اجرا ایدلمشدی . یوز
سنه حربی اثناسنده فجیع بر بحران کچیرن فرانسه ، بورغونیا خاندانه قارشی اجرا ایدیلن
مجادلەلردە انقسامه اوغرامق ، یکی بر درەبکلك ظهوریله درت یوز سنه اول ، قارولەنژیلرك
سقوطی اثناسندەکی حاله کرفتار اولمق تهلکەسنه معروض قالمشدی .

یوز سنه حربنك اسبابی یوز سنه حربنه یکانه سبب، قاپەت خاندانندن انکلتره قرالی اوچنجی ادواردك فرانسه تختنده قاپەت‌خاندانه خلف اولمق ادعاسنده بولونماسی‌ایدی. بوآشاده ادوارد (کویەن)دەکی مالکانه-
سندن طولایی فرانسه قرالنك تابعی بولونیوردی . فقط قادینلرك وبو قادینلردن
اولاد اركك چوجقلرك حق وراثتی حائزاولامیەجقلرینه قرار ویرن زادکان مجلسی
ادواردك مدعیاتنی عقیم براقیر براقماز ادوارد کندیسنه ترجیحاً فرانسه قرالی
انتخاب اولونان ذاته، فیلیپ‌دو والووایه تابعیت یمینی ایتمکدن احتراز ایلەمش ، فقط

اوزون ومتاعب آلود مذاکره‌لر، وبالخاصه حرب تهدیدلری اوزرینه بو یمینی اجرا ایلمکه رضا کوسترمشدی (۱۲۳۱). ادوارد، قلبی احتراص ایله مملو اولدیغی حالده ایتدیکی یمیندن آلتی‌سنه صوکرا پشیمان اولمش، یمینی انکار ایتدیکی کبی تکرار کوزل فیلیپك وراثتی دعواسنه قیام ایلمشدی. فقط ادواردك بو صورتله تبدیل مسلك ایتمسنه، اك زیاده آرطووالی روبه‌رك دسیسه‌لری و دها صوکراده منافع تجاریه ایله (فلاندر) مسئله‌سی سببیت ویرمشدی.

آرطووالی روبه‌ر، فرانسه قرالنك اقرباسندن ایدی. فیلیپ‌دووالووایه‌قارشی ساخته‌کارلق وسوءقصد ایله اتهام اولونارق جزادن قورتولمق ایچون انکلتره‌یه فرار ایتمش، بوراده ادواردی مدعیاتنی ایلری سورمك ایچون تشویق ایتمکدن برلحظه خالی قالمامشدی. فلاندر مسئله‌سنه کلنجه: او صره‌لرده بو اراضی فرانسه قراللغی اقسامندن بر قونتلق تشکیل ایلمکده ایدی. فلامانلر غایت زنکین، ثباتکار، عزم متین صاحبی انسانلردی. بونلر اك زیاده چوقه اعمال ایدرك کسب ثروت ایتمشلر، آزبرزمان ایچنده قونتلرندن حریت وسربستی استحصالنه موفق اولارق‌شهرلرینی حقیقی برجمهوریت حالنه کتیرمشلردی. فلامان شهرلرندن (بروژ)، (غاند) و(ایو) شهرلری آرتق قونتك نفوذینی طانیمادقلری کبی قرالك مداخله‌سنی‌ده پك زور قبول ایتمکه باشلامشلردی. حتی ۱۳۲۵ده (بروژ) اهالیسی فلاندر قونتی لوئی دونه‌وه‌ری توقیف وحبس ایتمشلردی. فقط آلتنجی فیلیپ دووالووا قرال اولور اولماز قونته ایدیلن بو حقارتك انتقامنی آلمغه قوشمش، عاصیلری (قاسه‌ل) جوارنده مغلوب ایلمشدی. بو سببدن فلاندر اهالیسی فیلیپه قارشی سونمك بیلمز بر عداوت بسلمکه باشلامشلردی. اوچنجی ادوارد، فلامان چوقه‌جیلره لزومی اولان انکلیز یونلرینك انکلتره‌دن اخراجنه مانع اولوبده انکلتره‌ده چوقه‌فابریقه‌لری تأسیسنه تشبث ایتمسی اوزرینه بو خصومت برقات دها آله‌ولنمشدی. ادواردك بو تشبثی، فلاندر ایچون بویوك بر فلاکتدی. بو سببدن (غاند) چوقه تاجرلرندن ژاق آرته‌وه‌لد انکلتره قرالنه مراجعت ایتمش، قرالك بوممانعتدن صرف نظر ایتمسی ایچون بوتون فلامانلرك کندیسنی حکمدار مشروع طانیمایه حاضر بولوندقلرینی، بناء علیه فرانسه تاج قرالیسنی طلب ایدرك قرال عنوانی حائز اولدیغی تقدیرده کندیسنه معاونت ایده‌جکلرینی سویله‌مشدی. بوتون بوسببلره، دها اوزاق ودها عمومی بر

طاقم اسبابده انضمام ایلمشدی. انلرده: وقتیله قاپەت خاندانی ایله پلانطاژەنەلر بیننده حاصل اولان عداوت، انکلیزلرك (کویەن) اراضیسنی ألدە بولوندرمایه صوك درجه محتاج بولونمالری، خصوصیله کندیلرنده بولونمیان شرابلری فرانسەدن کتیرمکه احتیاج کوسترملری ایدی. بو اسبابك کافەسی بریره طوپلانمش، انکلتره قرالی اوچنجی ادواردك فرانسه قرالنه اعلان حرب ایتمسی ایچون مهم و معقول سببلر تشکیل ایلمشدی.

یوز سنه حربی ۱۳۳۷ سنەسنده باشلامش، ۱٤٥۲ سنەسنده، یوز اون آلتی سنه صوکرا ختام بولمشدی. فقط بو مدت ظرفنده فرانسزلرایله انکلیزلر متوالی صورتده بر بریله چارپیشمامشلردی. حربك بدایتنده برچوق دفعەلر متارکه عقد ایدلمشدی. اصل حرب اللی بش سنەدوام ایتمش، آلتمش برسنەده صلح وسکونت ایچنده مرور ایلمشدی. حرب اکزیادە آلتنجی فیلیپ، ایی ژان، بشنجی شارل، آلتنجی شارل ویدنجی شارل زمانلرنده وقوع کلمشدی. انکلیزلر آلتنجی فیلیپ ایله ایی‌ژان زماننده (۱۳۳۷-۱۳٦۰) فرانسەنك همان بوتون غربنی ضبط ایتمشلردی. فقط بشنجی شارل (۱۳٦۹- ۱۳۷۸) فرانسەنك غائب ایتدیکی بواراضی‌یی دوکەقلەنك یاردیمی ایله کاملاً استرداد ایلمشدی. آلتنجی شارل ایله یدنجی شارلك ایلك زمانلرنده (۱٤۱۳-۱٤۲۹) انکلیزلر (لووار) نهرینك شمالندن اعتباراً بوتون فرانسەیی ألده ایتمشلردی. اوزمانده ژاق دارقك ظهوری انکلیزلرك مظفریاتنه قطعی برخاتمه چکمش، نهایت بوتون انکلیزلر فرانسه قراللغندن دفع وطرد ایدلمشدی (۱٤۲۹-۱٤٥۳).

آلتنجی فیلیپ، ایی ژان آلتنجی فیلیپ ایله ایی‌ژانك زمان حکومتنده یوز سنه حربی فرانسه ایچون یوبوك فلاکتلر تولید ایلمشدی. آلتنجی فیلیپ زماننده فرانسز دونانماسی (لەقلوز)ده باصقینەاوغرایارق محوایدلمش (۱۳٤۰)، قرال، دونانماسندن محروم اولنجه انکلترەیه تعرضدن محروم قالمشدی. بونك اوزرینه اوچنجی ادوارد قوتلی براردو ایله فرانسەیه استیلا ایتمش (۱۳٤٦)، نورماندیایی خراب و(سن ژرمەن) وارونشەقدر (پارس)ە تقرب ایلمشدی. ادوارد، بو اثناده آلتنجی فیلیپك فائق قوتلرینه قارشی کری چکلمکه مجبور اولمش، فقط (قوسی)ده پارلاق بر مظفریت احراز ایلمشدی (۱۳٤٦).

ایکی اردو یدنجی شارلك زمانەقدر وقوعه کلن محاربەلرك همان کافەسندە انکلیزلر غالب کلمشلردی. بومظفریتلرك کافەسنی دەاردولرینك مکملیتی سایەسنده قازانمشلردی. او دورده اوچنجی ادوارد خدمت مکلفۀ عسکریەیی تمامیله تأسیس ایلمشدی. هر انکلیز اون آلتی یاشندن آلتمشنه قدر عسکرلك ایتمکله مکلفدی.

هرکس کندی ثروتنه کوره تجهیزاتنی اکمال ایدردی. مثلا ایستر زادکاندن، ایستر بورژووالردن اولسون، لااقل ۱۴۰۰ فرانغه مالك اولان بر کیمسه، بر بارکیرایله تام بر شوالیه تجهیزاتنی تدارك ایتمکله مکلفدی. سواری، اردوده ایکنجی درجه‌ده بر اهمیتی حائزدی. اردونك صنف اصلیسنی پیاده تشکیل ایدییوردی. بو پیاده الك صاغلام والك نشانجی افراددن انتخاب اولونوردی. پیاده‌لر (قوتولیه، پیچاقجیلر) ایله (آرشه، تیرانداز) لردن مرکبدی. (قوتولیه‌لر) پیچاق، تخته صاپلی اوزون بر پیچاق و دها طوغروسی بر نوع سونکو قوللاندقلری ایچون انلره بو نام ویریلیردی. پیچاغك نامملوسی غایت کسکین اولدیغی کبی تجهیزاتده اوفاق بر نقصان وقوعنده وجوده پك قولای کیره‌بیلیردی. تیراندازلر پورصوق آغاجندن ایکی متره اوزونلغنده وغایت خفیف بریای قوللانیرلر، کمرلرنده بردمت اوق طاشیرلردی. انکلیز تیراندازلری محاربه‌ده بوتون اوقلرینی یره بوشالتیرلر، صول آیاقلرینی اوقلرك اوزرینه یاتیرلر، اوقلری آلمق ایچون یالکز اکیلمکله اکتفا ایدرلردی. انکلتره‌ده یورطی کونلرنده اوق اویونلرندن باشقه اویونه مساعده ایدلمزدی. بو سببدن انکلیز تیراندازلری انداختده بویوك بر مهارت کوسترلر، ایکی یوز متره‌دن بیله هدفلرینه اصابت ایتدیررلردی. اوقلرینك منزلی ایکی یوز یکرمی متره ایدی. بوندن باشقه یایلرینی فوق العاده برمهارتله قوللانیرلر، دقیقه‌ده ۱۰:۱۲ اوق آتارلردی. عین زمانده، فرانسزلرك قوللاندقلری (آرباله‌ت) ایله اوچ درت اوقدن فضله آتیلامازدی. بناءعلیه انکلیزلرك اوقی حقیقی بر مکرر آتش وظیفه‌سی ایفا ایدردی. فقط انکلیز اردوسنك حقیقی فائقیتی، انضباطك مکملیتنده ایدی. افراد اطاعت وانقیاده، آمرلرینك کندیلرینه کوستردکلری صره داخلنده محاربه ایتمکله واقف بولونیورلردی. خصوصیله بوقاعده‌یه سواریده صوك درجه رعایت ایدیلیردی. افراد، نسباً دکل، حائزاولدقلری ثروتلر اعتباریله سواری وپیاده‌یه آیریلیرلردی. فرانسز شوالیه‌لرنده‌کی دره‌بکلك غروری انکلیزشوالیه‌لرنده موجود دکلدی. دهاطوغروسی انکلتره قراللرینك عسکرلری قاوالیه یعنی سواری، فرانسز قراللرینککی ایسه دره‌بکی عسکری یعنی شوالیه ایدی.

انکلیز عسکرلری بو درجه منتظم اولدقلری حالده فرانسز سواریلری کندیلرینه قوماندە ایدلمسنه بردرلو تحمل ایده‌مزلردی. هپسی‌ده کندیلرینك

هجوم اثناسنده ایلك صفده بولونمادقلرینه حدت ایدرلر، زادكان اولمیانلره وبالخاصه پیاده‌لره قارشی دائما نفرت كوسترلردی. فرانسز اردوسنده پیاده‌لر، انكلیز اردوسنده كنك بسبتون عكسی اولمق اوزره، اردونك اقلیتنی تشكیل ایدرلر، علی العموم اجرتله خدمت ایدن جنویزلر-دن مركب بولونورلر-دی. ایشته (قیره‌سی) محاربه‌سی بو طرز وتر-كیبده ایكی اردو ایله اجرا ایدلمشدی.

بورغونیا دوقی شارل

قیره‌سی محاربه‌سی

قیره‌سی محاربه‌سی ایكی ار-دونك ماهیتلری بیننده كی فرق ایله انكلیزلرك اسباب تفوقنی آكلامغه صوك درجه مساعد ایدی. محاربه‌نك بدایتنده او-چنجی ادوارد، معیتنده-كی ۳۰۰۰۰ كشی ایله رجعت ایتمش، بواثناده فرانسه قرالنك ۶۰۰۰۰ بیك كشیلك اردوسی ایله تعقیب ایدلمشدی. حتی اویله بر آن اولمشدی كه، ادوارد آرتق محواولدیغنه حكم ایتمشدی؛ چونكه اوصره‌ده فرانسزلر ایله (صوم) نهری آره‌سنده قالمش، نهرك بوتون كوپرولرینك كسیلمش وعسكرله اشغال ایدلمش بولوندیغنی كورمشدی. فقط بو اثناده ادوارد عسكرینی كچیره‌جك بر كچید بولمش، فرانسزلرك تجاوزلرندن قورتوله‌رق فرانسه

قرالنه ایکی کون قدر تقدم ایتمشدی. ادوارد بو تقدمدن بالاستفاده (قیره‌سی)نك شمال طرفنده طاتلی میلده بر صرت بولمش، عسکرینی بوراده اوچ قوله آییرارق اخذ موقع ایلمشدی. بو صره‌ده فیلیپ، انکلیزلری آرامق ایچون (آبه‌ویل)دن حرکت ایتمشدی. ایکی اردو بیننده وقوعه کلن محاربه پك شدتلی اولمشدی. ایلك دفعه فرانسز سواریلری میدانه چیقارچیقماز فیلیپ بوتون اعتدال دمنی غائب ایلمشدی. حتی معیتنده‌کی عسکرلر پك زیاده یورغون اولدقلری حالده فیلیپ بونلره ینه تعرض امری ویرمش، محاربه‌یی‌ده غائب ایلمشدی. (قیره‌سی محاربه‌سی) بر طاقم متوالی تعرضلردن عبارت اولمش، محاربه‌ده فیلیپ کیجه‌لین فرار ایدرك جوار شاتولردن برینه التجا ایلمشدی.

قاله‌نك ضبطی ادوارد، (قیره‌سی) مظفریتنی احراز ایلدکدن بر هفته صوکرا (قاله)یی‌ده محاصره ایتمشدی (۱۳۴۷). قاله محافظی ژان‌دوویه‌ن قادینلر وچوجقلردن مرکب اون یدی بیك کشی‌یی قلعه‌دن طیشاری چیقارمش، انکلیزلره آلتی آی متمادیاً مقاومت ایلمشدی. ادوارد ایسه (قاله)یی آلمادقجه هیچ بر طرفه قیلدامیه‌جغنی کوسترمك ایچون اردوکاه محلنه اخشاب أولردن بر شهر انشا ایتدیرمشدی. بو سببدن فیلیپ شهری آبلوقه‌دن قورتارمغه موفق اولامامش، شهرده زادوذخیره بیتنجه، ادوارد ایله مصالحه ایتمکدن باشقه چاره قالمامشدی. ادوارد، اهالینك حیاتنی محافظه ایچون آلتی بورژووانك فدای نفس ایدرك یالین آیاق، آرقه‌لرنده کوملك، بوینلرنده ایپ، حضورینه کلملرینی وشهرك اناختارلرینی بو صورتله تسلیم ایلملرینی تکلیف ایتمشدی. بونك اوزرینه الك زنکین بورژوالردن أوستاش دوسه‌ن‌پیه‌ر صداقت وفدا کاریده هرکسه نمونه اولمش، ارقداشلریله برابر ادواردك چادرینه کلدیکی زمان ادوارد بونلرك باشلرینی کسدیرمك ایسته‌مش، نهایت انکلتره قرالیچه‌سنك رجاسی اوزرینه عفو ایتمشدی.

عقد ایدیلن معاهده موجبنجه فرانسزلر شهری تماماً تخلیه ایتمشلر، یالکز یکرمی قدر بورژووا انکلتره قرالنك تابعیتنی قبول ایدرك شهرده قالمغه موفق اولمشلردی. ادوارد، شهرك بوش أولرینه انکلتره‌نك شوالیه‌لر ایله بورژووالر کتیره‌رك یرلشدیرمش، (قاله) بو صورتله یالکز انکلیز تصرفنه کیرمه‌مش، عین زمانده بر انکلیز شهری اولمشدی. انکلیزلر (قاله)یی ضبط ایتدکدن صوکرامانش

دکزینك فرانسه سواحلنده غایت امین بر لیمانه مالك اولمشلر، بوسایه‌ده اردولرینی ایستدکلری زمانده وایستدکلری نقطه‌ده قره‌یه اخراج ایلمکی تأمین ایتمشلردی.

پوواتیه

فیلیپ زماننده پاپانك مداخله‌سیله حربه فاصله ویرلمشکن ایی‌ژانك دور حکومتنده تکرار مباشرت ایدلمشدی (۱۳۵۵). بوندن اول (قیره‌سی) محاربه‌سی فرانسز شوالیه‌لرینك انضباطسزلغی یوزندن غائب ایدلمشـدی. پوواتیه محاربه‌سنده‌ده بوتون فلاکت ایی‌ژانك غباوتی یوزندن وقوعه کلمشدی.

انکلیزلر قاله‌مظفریتنی احراز ایلدکدن صوکرا (قیره‌سی محاربه‌سی)نك حقیقی غالبی پرنس دوغال(لیموزه‌ن)، (سه‌ن‌طونژ)، (وانده) و(پوواطو) جوارینی دوچار خسار ایتمکه باشلامشدی. پرنس دوغال، آرقه‌سنه سیاه رنکده زره کیدیکی ایچون کندیسنه (قره پرنس) عنوانی ویرلمشدی. پرنس آرابه‌لرینی غنائمله طولدیرمش، (بوردو) اوزرینه طوغرو چکلمکه باشلامشدی. فقط بوصره‌ده ایی ژانك اردوسنه تصادف ایدنجه (پوواتیه)دن درت کیلومتره مسافه‌ده (موپه‌رتوویس) موقعنده، اطرافی چیتلر وباغلرله محاط بر تپه اوزرینه اردوکاه قورمشدی. ژان، بو اثناده خصمنی احاطه و آجلقدن تسلیمه مجبور ایده‌بیلیردی؛ فقط بونی شوالیه‌لك شـانئه لایق کورمه‌مش، عسکرینی طار بر یولدن تعرضه کچیرمشدی. صوکرا بوتون شوالیه‌لرینی دوز براوواده آتدن ایندیرمشدی. فرانسز عسکرلری طار کچیددن کچرکن انکلیز اوقلرندن پك زیاده تلفاته دوچار اولمشلردی. او زمان انکلیز سواریسی تعرضـه کچمش، درحال اوواْیه طوغرو ایتمش، بوراده فرانسز پیـاده‌لرینی پك آزبرزمان ایچنده مغلوب ایلمشدی. ژان، بالطه‌سی ألنده، اوغلی فیلیپك یاردیمی ایله قهرمانانه بر مقـاومت ابراز ایلمش، نهایت انکلیزلرك شدتلی صـولتلرینه قارشی تسلیمه مجبور اولمشدی (۱۳۵۶). قره‌پرنس، اسیرینه فوق‌العاده نزاکتله معامله ایتمش، آقشام سفره‌سنه دعوت بیله ایلمشـدی. صوکرا (بوردو) و (لوندره)یه کتیرمش، بوراده (بره‌تینیي) معاهده‌سی عقد ایدلمشدی (۱۳۶۰). بومعاهده مو- جبنجه غرب ایالتلری ایله (قاله)دن ماعدا ژان اوچ میلیون آلتون (۴۰ میلیون فرانق) فدیهٔ نجات ویرمکه مجبور اولمشدی. فقط (بره‌تینیي) مصالحه‌سی فرانسه‌یی‌ینه بردرلو راحت براقمامشدی. فرانسه طوپراغی انکلیزلرك خسارندن قورتولدقدن صوکراده ایشسز کوچسز عسکرلر، (بویوك بلوکلر)ی تشکیل ایدن چته‌لرطرفندن تخریب ایدلمشدی.

بويوك بلوكلرك پك زياده اهميتى واردى . او دورده فرانسه قرالنك اردولرى يالكز سه‌نيورلردن عبارت دكلدى . سه‌نيورلر ، دره‌بكلك عاداتى اوزره ، سنه‌ده بر قاچ كون قدر خدمت ايدرلر ، وظيفه‌لرينى ايفا ايلدكدن صوكرا مملكتلرينه چكيليرلردى. دره‌بكلك دورنده اجرا ايديلن آنى تعرضلردن ماعدا اوزون حربلر وقاريشيق حركتلر اجرا اولونديغى زمان، قراللر دائما امرلرى آلتنـده بولونديراجق عسكرلره احتياج حس ايدرلردى . بونلردن بر چوقلرى معاشـلى ايدى . مثلا فيليپ اوكوست ايله كوزل فيليپك بويله عسـكرلرى واردى . يوز سنه حربنك بدايتنده معاش اولدقجه يوكسك ايدى. تجهيزاتى مكمل بر شواليه‌نك معاشى كونده اون فرانقدن عبارتدى . معاشدن ماعدا عسكرلر حربده غنائمدن، اسيرلردن آلنان فديه‌لردن‌ده اسـتفاده ايدرلردى . شو حالده عسكرلك خوش بر صنعتـدى . بو سببدن هر مملكتدن ، حتى ايتاليا ، اسپانيا وآلمانيادن بر چوق كشيلر فرانسه‌يه عسكرلك ايچون كليرـ لردى . انكلتره قرالنك كندى عسكرلرندن ماعدا ، معاشـلى قطعه‌لرى‌ده واردى . واقعا بو دورده بر چوق محاربه‌لر دره‌بك شواليه‌لرى طرفندن اجرا وغائب ايدلمشدى ؛ فقط بو حرـ كاتك تفرعات قسملرى مسلكاً عسكراولانلرطرفندن اجرا اولونمشدى.(بره‌تينى مصالحه‌سى)ندن صوكرا صلح ومسالمت تقرر ايدنجه عسكرلك‌ده كارينه كساد عارض اولمشدى . او زمان بوـ تون عسكرلر كندى حسابلرينه حرب ايتمكه باشلامشلردى . بونك ايچون بر چوق قطعه‌لر بر يره طوپلانمشـلر ، تشكيلاتلرينى اكمال ايتمشـلر ، (بويوك بلوكلر) نامى ويريلن تشـكيلاتى وجوده كتيرمشلردى .

(بويوك بلوكلر) حربده جر منفعت ايچون تشكيل ايدلمش بر نوع آنونيم شركتلردن عبارتدى . بو شركتك حصه‌دارلرى عين زمانده عمله‌لكنى‌ده ايفا ايدرلردى. سرمايه‌سى ايسه هركسك وجودى ايله شجاعتندن عبارتدى . بلوكلر ، صنف ومليت نظر اعتبـاره آلنمايارق فرانسزلر ، غاسـقونياليلر ، انكليزلر ، بره‌تانياليـلر ، فلامانلر، زادكان، بورژووا وكويلولردن انتخاب ايديليردى . هر محاربه اثناسنده ألده ايديلن غنيمت مشترك بر صنديغه قونور، بعده حصه‌دارلر بيننده تقسيم اولونوردى. حصه‌دارلر حقيقى برر اوفاق حكومت تشكيل ايدرلردى. بونلرك كنديلرينه مخصوص نعلبندلرى . سراجلرى ، قصابلرى ، ترزيلرى ، چاماشـيرجيلرى ، طبيبلرى ، جراحلرى ، حسابلرينى طوتاجق ، يازيلرينى يازاجق، تاجرلره ويريله‌جك رخصتناـ مه‌لرى قصبه‌لره، شاتولره وحتى شهرلره كوندريله‌جك تسـليم تكليفلرينى قلمه آلاجق كاتبلرى بولونوردى . بونلردن ماعدا قادينـلرينى و چوجقلرينى‌ده يانلرنده كوتوررلردى . بو هيئتلر زينت ودبدبه‌دن حظ ايدرلر ، مكمل البسه ، زينته مخصوص قماشلر ، كوموش قابلر ومجوهرلر استعمال ايدرلردى . حتى ايچلرندن بر چوقلرى دهشتلى ثروت جمعنه موفق اولمشلردى . بو بلوكلره (حيدودلر) ويا (قطاع طريق) نامى ويررلردى . بو دورده ياشايان مؤرخ فرووااسار، بويوك بلوكلر حقنده غايت مهم معلومات ويرمشدر. فرووااسار، بويوك بلوكلرك قوماندانلرندن برى لساندن سويله‌نن بر نطق درج ايتمشدركه ، بو نطقده او زمانك عاداتنه دائر غايت مهم معلومات موجوددر . بو نطقدن آكلاشيلديغنه كوره بويوك بلوكلر افرادى ، اسيرلرى بارـ كيرلرى ارقه‌سنده سـورروكلرلر ، قيرباچله دوكرلر ، أللرينى قيصقاجله صـيقارلر ، ياقارلر ، چواللره طيقارلر ، اورسـلر آلتنده أزرلر ، كنديلرندن بو كبى أذيتـلرله پاره وفديهٔ نجات

آلمغه چالیشیرلردی . اك زیاده خوشلاندقلری اكلنجه ایسه كویلولرك دیشلرینی طاشله بر بر قیرمق ویاخود أللرینی وبیلكلرینی كسمكدی . چته‌لرك اورتالغه ویردكاری دهشت او راده‌یه كلمشدی‌كه ، (پیقاردیا)ده بوتون كویلولر اورمانلر ایچنده ویرآلتی كویلرنده یاشامق ایچون مملكتلرینی ترکه مجبور اولمشلردی . (لووار) ساحللرنده كویلولر هرآقشام حیوانلریله برابر صاللره بینرلر ، كیجه‌یی نهر اورتاسنده كچیررلردی . یالكز (اوقزه‌ر) و (طونه‌ر) حوالیسنده حیدودلرك اللی استحكاملری واردی. فرانسه‌نك هیچ بر كوشه‌سی بومصیبتدن مصون قالامامشدی .

برتران دوكه‌قله‌ن

بشنجی شارل فوق العاده ابراز مساعی ایتمش، مملكتنی مشهور دوكه‌قله‌نك غیرتیله بو فلاكتدن قورتارمغه موفق اولمشدی .

دوكه‌قله‌ن برتران دوكه‌قله‌ن، بویوك بلوكلرك برقسمنی بره‌تانیایه، برقسمنی‌ده اسپانیایه‌چكه‌رك فرانسه‌یی بومصائبدن قورتارمشدی. فرانسه‌تاریخنده غیرت وشجاعتیله بویوك بر نام براقان بوذات، بره‌تانیاده، (ره‌ن) شهرنده طوغمشدی(١٣٢٠). كندیسی اصیل برعائله‌دن دنیایه كلمش، اون‌قارداشنك اك بویوكی ایدی. چیركین وقابا بر طبیعتده اولماسی حسبیله كندیسنی هیچ كیمسه‌یه، حتی اقرباسنه بیله سودیرمه‌مشدی. دوكه‌قله‌ن اون‌یدی یاشنده ایكن‌عاریةً برزره آلارق كیمسه‌نك‌خبری اولمادن جرید اویونلرندن برینه داخل اولمش، خصملرندن اون بشنی بردن‌مغلوب ایتمشدی. فقط بو اثناده باباسی محاربه ایچون ایلری آتیلنجه ، دوكه‌قله‌ن یوزندن ماسكه‌سنی چیقارمش، باباسنه كیم اولدیغنی كوسترمشدی. دوكه‌قله‌نك بو مظفریتی

كنديسنه اقرباسنك محبتنى جلب ايلمشدى. دوكه‌قله‌ن پك كنج ياشده فرانسه قرالنك خدمتنه داخل اولمشدى. بوذات، يكى سيستمده برشواليه، دها طوغروسى شواليه اولمقدن زياده جسور بر جنكاور ايدى. دوكه‌قله‌ن، هردرلو قاعدهٔ نزاكته‌رعايت ايدرك يالكز ضربه ايندیرمكدن زياده استحصال موفقيته غيرت ايتمكه باقاردى. مثلا ايى ژان، دشمنى آجلق تأثيريله كنديسنه تسليم ايتمكى موافق كورمزدى. دوكه‌قله‌ن ايسه بو حركتى غايت مصيب كورر، فرصت دوشدكجه حيل حربيه‌دن استفاده ايدردى. بونكله برابر هر زمان جسارت و استقامت ابرازندن‌ده خالى قالمازدى. دوكه‌قله‌ن ايلك مظفريتى (قوشه‌ره‌ل)ده احراز ايتمش، بوراده ناوار قوتى فنا شارلك چته‌لرينى كاملاً مغلوب ايلمشدى.

١٣٦٩ده انكليزلر تكرار محاربه‌يه باشلادقلرى زمان دوكه‌قله‌ن (قونه‌تابل) يعنى باش قوماندان رتبه‌سنى احراز ايدرك دشمنى مغلوب ايتمك ايچون يكى برتعبيه وجوده كتيرمشدى: دوكه‌قله‌ن، آرتق بويوك محاربه‌لر اجرا ايتميوردى. دشمنه قارشى هيچ بر قوت چيقارلميور، غايت مستحكم شهرلر وقصبه‌لر يالكز عسكرله اشغال ايديليوردى. بو سببدن انكليز اردوسى نه‌راحت ايده‌جك، نه‌ده عسكرينى اعاشه ايليه‌جك برير بولابيله‌جكدى. فرانسزلر بونلرى اوزاقدن‌تعقيب ايدييورلر، شدتلى برچرخه محاربه‌سى ياپيورلر، دشمنك دمدارى ايله يانلرينى تعجيز ايليورلر، اوفاق‌اوفاق محاربه‌لرله دشمنى يورغون دوشورمكه چاليشيورلردى. (قاله)يه چيقان اوچ انكليز اردوسى بربرينى متعاقب بو صورتله محو ايدلمشدى. بو قوللردن ٣٠٠٠٠ كشيدن مركب‌اولان صوك‌قول قره‌يه چيقارق فرانسه ايچلرينه‌دالمشدى. فقط ايچلرندن آنجق بش آلتى بيك كشى (بوردو)يه قدر كله‌بيلمشلر، بالآخره انلرده آجلقدن تلف اولمشلردى (١٣٧٣).

بو اثناده فرانسزلر (بره‌تينى) مصالحه‌سيله ترك اولونان قلعه‌لرى محاصره ايدييورلردى. حتى‌بونلردن قرق‌قدرينى ضبط ايتمشلر (١٣٧٠)، يدى سنه صوكرا بو حواليده‌كى يوز يكرمى اوچ قلعه‌يى ضبطه موفق اولمشلردى. دوكه‌قله‌ن وفات ايتديكى زمان، بو قلعه‌لرك كافه‌سنى الده ايتمشلردى.

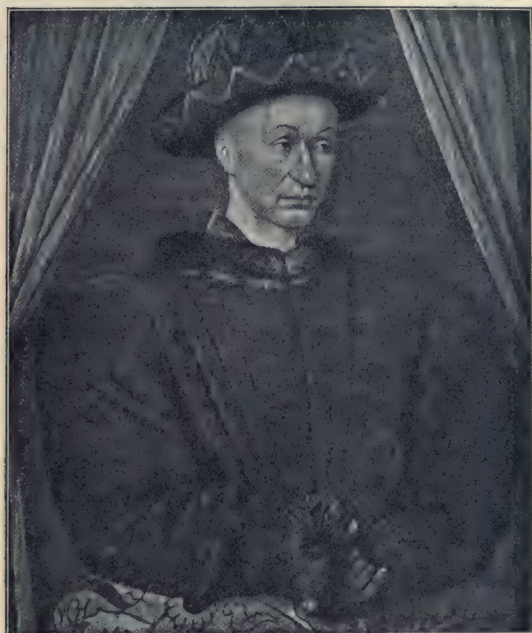
دوكه‌قله‌نك تدبيروجسارتى قرال بشنجى شارلك‌ده طبايعنه موافقدى. شارلك باباسى ايى ژان ايله بويوك پدرى فيليپ دو والووا، قرال شواليه‌لر مياننده نمونه

اولمغه شایان ذواتدندی. بونلر غایت یاقیشیقلی، دینچ، عالیجناب، دبدبه‌یه، جریده، سلاح دوکوشلرینه دوشکون بر ر قهرمان ایدی. فقط بشنجی شارل انلره هیچ بکزه‌مزدی. شارل، پارسده سراینك پنجره‌سندن انکلیزلرك یاقدقلری شهرلرك آلونی سیرایدر: «اونلر بویله دومانلر چیقارمقله بنی قراللغمدن اخراج ایده‌مزلر!» دیردی. صحتی غایت فنا اولدیغی کبی کندی‌ده چلیز وخسته‌اقلی ایدی. فقط ذکاسی پارلاق، افکاری متین ومنور ایدی. اجدادندن سن‌لوئینك دیندارلغنی، وظیفه‌سنه صداقتنی دائما تخطر ایدردی. مطالعه‌دن، ارباب کمال ایله مصاحبتدن ذوقیاب اولوردی. پاره‌سنی شوالیه شنلکلرینه صرف ایتمز، قراللغنه لایق اولدیغی موقعی ویره‌جك اسبابه توسل ایدردی. بوسببدن (لووز) سراینی انشا ایتدیره‌رك بورایه کتبخانه‌سنی یرلشدیرمشدی. بوندن باشقه پارسك شرقنده، ظریف باغچه‌لرله مزین کوزل بر محله تشکیل ایلمشدی. عین زمانده‌ده دوکه‌قله‌نك معیتنه اردولر ویرمکدن خالی قالمامش، طوپلر دوکدیرمش، انکلتره‌ساحللرینی یغما ایده‌جك کمیلر انشا ایتدیرمش، شهرلرك استحکاملرینی ترصین ومعاشلرینك منتظماً ویرلمسنی تأمین، تبعه‌سنك حسن اداره‌سنی تسهیل ایلمشدی. شارل، باباسی ایله بویوك پدرینك دوچار ایتدکلری فلاکتدن مملکتی خلاص ایلمش، بوسببدن (عاقل) عنواننه مظهر اولمشدی.

آلتنجی شارل بشنجی شارل وفات ایتدیکی زمان انکلیزلرك ألنده فرانسه‌ده (بایون)، (بوردو)، (برست)، (شربورغ) و (قاله‌دن) باشقه اراضی قالمامشدی. او صره‌ده هیچ بر معاهده امضالانمسنه لزوم حاصل اولمادن، صرف انکلتره‌ده وقوعه کلن خاندان سلطنت اختلاللری یوزندن، اوتوز بش سنه مدت صلح ومسالمت حکم فرما اولمشدی. صوکرا حرب آلتنجی شارل زماننده ینه باشلامش (۱۴۱۳)، تمام اوتوز بر سنه دوام ایلمشدی (۱۴٤٤). یوز سنه حربنك اك بویوك دوری‌ده بو اولمشدی.

او زمان فرانسه داخلی حربلرله چالقانیوردی. آلتنجی شارل ایسه عقلدن کلیاً محروم بولونیوردی. قرالك برادرزاده‌لرندن بورغونیا دوقی قورقوسز ژان، آلتنجی شارلك قاردشی دوق دورله آنه لوئی‌یی قتل ایتدیرمش (۱٤۰۷)، بوسببدن قورقوسز ژانك طرفدارلری (بورغونیالیلر) ایله دوق دورله آنك اوغلی شارله طرفدار اولانلر یعنی (آرمانیاقلر) بیننده قانلی محاربه‌لر باش کوسترمشدی. هر ایکی

طرفده پارس ایله قرالی ألده ایدوب قرال نامنه ادارهٔ حکومت ایچون غیرت ایدییورلردی. فقط آرمانیاقلر هرایکی مقصدیده ألده ایتدکلری صرهده ایدی که، انکلتره قرالی بشنجی‌هانری حربه تکرار باشلامش، آرمانیاقلری (آزه‌نقور)ده مغلوب ایتمشدی (١٤١٥).

فرنسه قرالی یدنجی شارل

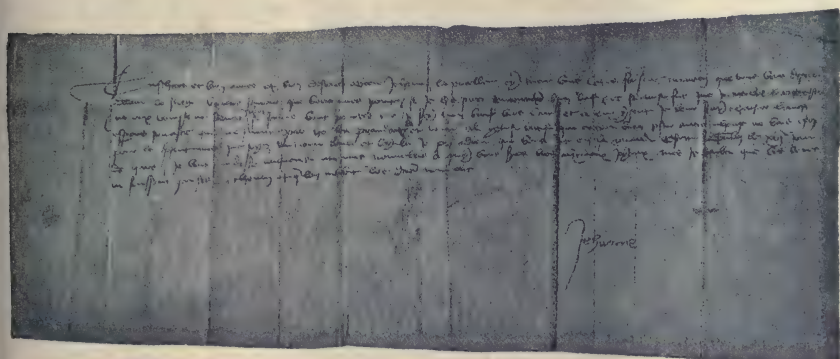
رقیبلری مغلوب اولور اولماز بورغونیه‌لیلر پارسه حاکم اولمشلردی. فقط بورغونیا دوقی انکلیزلره قارشی یالکز باشنه مقاومت ایده‌جك درجه‌ده قوتی بولونمادیغنه قانع اولارق آرمانیاقلرله باریشمغه چالیشمشدی. او صره‌ده آرمانیاقلرله برابر، آلتنجی شارلك اوغلی ولی عهد حکومت (دوفه‌ن) شارل بولونیوردی. فقط (مونته‌رو)ده وقوعه کلن ملاقات اثناسنده بورغونیا دوقی قورقوسز ژان قتل ایدلمش (١٤١٩)، بونك اوزرینه اوغلی ایی فیلیپ، باباسنك انتقامنی آلمغه چالیشمشدی. فیلیپ (طروی) معاهده‌سنی عقد ایدرك (١٤٢٠) انکلتره قرالی بشنجی هانری ایله اتفاق ایتمش، آلتنجی شالك قیزی ایله ازدواج ایتمش اولان هانری‌یی بو معاهده ایله شارلك یرینه فرانسه ولی عهدی طانیمشدی. شو حالده، بوندن بویله فرانسه وانکلتره قراللقلری بر کشینك ألنده بولوناجقدی. فقط بشنجی هانری ایله آلتنجی شارل عین سنه‌ده (١٤٢٢) وفات ایدنجه، بورغونیا دوقنك یاردیمی ایله بشنجی هانرینك اوغلی آلتنجی هانری پارسده انکلتره

وفرانسه قرالی اعلان اولونمش، دیکر طرفدن دوفه‌ن شارل‌ده (بورژ)ده قراللغی اعلان ایلمشدی .

یدنجی شارل او زمان انکلیزلر ، بورغونیا دوقی ایله عقد ایتدکلری اتفاق سا-یه‌سنده فرانسه‌نك بوتون شمال حوالیسنه حاکم اولمشلردی. یدنجی شارلك اراضیسی ایسه صرف(بورژ قراللغی)ندن عبارت قالمشدی. حتی‌بوصره‌ده شارل ، دعواسنی غائب ایتمك درجه‌لرینه کلمشدی .

شارل ، مالك اولدیغی جزئی بر پاره‌یی‌ده ندیملریله ییوب بیتیریور ، قراللغی ذوق ونشئه ایچنده محو ایدییوردی . آلتنجی شارلك جنتی ، قاردشی دوق دور-له‌آن ایله بورغونیا دوقی بیننده‌کی عداوت و بو عداوت نتیجه‌سی ازلارق ظهور ایدن قتللر وداخلی حربلر ، انکلتره قرالی بشنجی هانرینك یکیدن تعرضه‌کچمسی احضار ایدن اك مهم سببلردی . هانری (آزه‌نقور) مظفریتی و(طروی) معاهده-سندن صوکرا فرانسه‌یه تماميله حاکم اولمش، بوقوجه ممالکی برانکلتره مستملکه‌سی حالنه قویمانی تصور ایتمشــدی . فرانسه بو اثناده بویوك بربحران وسفالته غرق اولمشدی . فقط دیکر طرفدن فرانسز وطنپرورلکی بوتون بو مصائب وفلاکتلر ایچنده اویانمغه باشــلامشدی . کویلولر ، بورژووالر ، مختلف ایالتــلرده بولونان زادکان ، کندیلرینك غالبلرندن بسبتون باشقه انسانلر اولدیغنی، بوتون فرانسزلرك عین والده‌نك اولادلری و عین وطنك یاورولری بولوندیغنی حس ایدییورلردی . بو طویغو ذاتاً پوواتیه محاربه‌سی هنکامنده (قومپییه‌ن) کویلولرنده تماميله حاصل اولمشــدی . بونلر ایکی کویلونك قومانداسی آلتنده بولوندقلری حالده انکلیزلره قارشی ثباتکارانه مقاومت کوسترمشــلر ، هجوملر یوسکورتمشلردی. (آزه‌نقور) فلاکتندن صوکرا ایسه انکلیزلره قارشی خصومت دها شدتلی بر صورتده ابراز ایدلمشدی . بونك اك مکمل مثالنی‌ده (روآن) کویلولری کوسترمشلردی. انکلتره قرالی بشنجی هانری قرق بش بیك کشیلك بر اردو ایله شهری محاصره ایتدیکی زمان مدافعه ترتیباتی کویلولر طرفندن اتخاذ ایدلمشــدی . او زمان بونلرك النده قوتلی بر طوپجی بولونیور ، بو قوۀ مدافعه ، آله‌ن بلانشارکبی جسور برقهرمان طرفندن اداره اولونیوردی . بو کویلولر تمام یدی آی مقاومت ایتمشلردی. حتی شهرده ارزاقی تصرف ایتمك ایچون اختیار ، قادین ، ایشــه یارامیه‌جق اولانلری

کاملاً چیقارمشلر ، نهایت اوت یمکه مجبور اولنجه ، آجلقدن وصوسزلقدن تلف اولمشلردی . شهرده او درجه آجلق حکم فرما اولمشدی که، برکدی ۲٤۰، بر فاره ۳۲ غروشه صاتیلمشدی . نهایت آجلق (روآن) خلقنی تسلیمه مجبور ایلمشدی. بشنجی هانری بومظفریت اوزرینه آلەنبلانشاری اعدام ایتدیرمشدی. فقط انکلتره قرالی اهالیدن تابعیت طلب ایلدیکی زمان ، بوتون زادکان مالل‌رینک حجز ایدلمسنی ترجیح ایدرك ، سفالتدن اولمکی مرجح کوره‌رك جواب رد ویر-

ژان دارقك رەنس اهالیسنه مکتوبی

مشلردی . ژان دارق ، ایشته بوتون بو طنپرورانه حسلرك اك پارلاق تمثالنی تشکیل ایلمشدی .

ژان دارق (موز) نهرینك صول ساحلنده ، لوررەن ایله شامپانیا حدودنده (دوم رەمی) شهرنده دنیایه کلمشدی . ژان ، حال ووقتی یرنده ، دیندار بر عائله‌یه منسوبدی . عموجه‌لرندن بری راهب وغایت مشفقدی . باباسی ، بر نوع کوی رئیسی ایدی . جوارده‌کی (ووقولور) قصبه‌سی کبی (دوم رەمی) اهالیسی‌ده انکلیزلر ایله بورغونیالیلر طرفندن اشغال اولونان بر مملکتده یدنجی شارله دائما صادق قالارق یاشامشلردی . ژان اون اوچ یاشنده ایکن ، لاهوتی بر سس ایشتمشدی. بو سس کندیسنه: « ایی وعاقل اول . کلیسایه صیق صیق کیت ! » دیمشدی . صوکرا معنوی تجلیلره مظهر اولمش ، بویوك بر آیدینلق ایچنده اعزه‌یی کورمکه باشلامشدی. بونلردن سن میشه‌ل ، ژانه فرانسه‌یه کیتمسنی توصیه ایتمشدی.

دها صوکرا بو تجلیلر برقات دها صیقلاشمشدی. (اورله‌آن) محاصره ایدلدیکی صره‌ده اعزه ژانه فرانسه‌یی قورتارماسنی ، انکلیزلری فرانسه‌دن آتماسنی توصیه ایلمشلردی. اوزمان ژان، اون آلتی یاشنده ایدی . ژان سیاه صاچلی ، لطیف ، کنج ایریسی ، متین بنیه‌لی بر قیز ایدی . سیماسی غایت جاذب ، صداسی لطیف ، وضع وحرکتی متواضعانه ایدی . ژان بر

چوق ترددلردن صوكرا باباسنه عزيمتندن بحث ايتديكى زمان، پدرى جنكاورلر ايچنه كيتمكدنسه كنديسنى صوده بوغمايى ترجيح ايده‌جكنى سويله‌مشدى . او زمان ژان ، بودريقوره ، (ووقولور) عسكرلرينه قومانده ايدن ضابطه مراجعت ايتمش، اصرار وابرام كوستره‌رك نهايت (شينون)ه ، قرال يدنجى شارلك حضورينه چيقمايه موفق اولمشدى . ژان يوله چيقمازدن اول (ووقولور) اهاليسى كنديسنه بر بارگير ايله بر زره صاتين آلمشلردى (١٤٢٩) . ژان ، يوز اللى بش كيلومتره‌لك بر يولدن ، دشمن چته‌لرى ارەسندن كچمش ، بو مسافه‌يى اون بر كونده قطع ايلمشدى . فقط (شينون)ه كلديكى زمان هيچ كيمسه‌دن اعتماد كوره‌مەمشدى . ژان ، قرالك حضورينه چيقديغى زمان ، انكليزلرى طرد ايتمك ايچون جناب حق طرفندن كوندرلديكنى سويله‌مش ، صوكرا قراله معنوى بر چوق اسرار آكلاتمشدى . شارل ، ژانك بو مأموريتنى تحقيق ايچون عقائد دينيه اربابى ايله رهباندن مركب بر مجلس عقد ايتديرمش ، نهايت ژانك صلابت دينيه‌سنه اعتمادتام حاصل ايدر ايتمز، (اورله آن)ك امدادينه يتشمك اوزرينه ژاندارقه اوفاق بر اردو تسليم ايلمشدى. ژان ، سفره باشلامازدن اول انكليز اردوسى قوماندانلرينه خطاباً بر بيانامه يازديرمش ، بو بياننامه‌ده انكليزلرك فرانسه‌دن چيقمالرينى تكليف ايلمشدى . ژانك بياننامه‌سى شويله باشلايوردى . « اى ، تيرانداز لر ، اورله آن شهرى اوكنده بولونان عسكرلر! اورادن ، الله رضاسى ايچون مملكتكزه چكيلكز . چكيلميه‌جك اولورسه‌كز باكر ژانى بكله‌ييكز . ياقينده يانكزه كله‌جك ، فقط سزه ضرر ويره‌جكدر » .

ژاندارق اون ياشنده كنج بر قيز اولديغى حالده فوق‌العاده بر حس جنكاورانه‌يه مالكدى. خصوصيله اعماق وجداننده حكم فرما اولان اعتقاداتمى عسكرلرينه وقوماندانلرينه‌ده تلقين ايديور ، انلرده وظيفه‌سنك قدسيتنه ، مظفريتنك قطعيتنه دائر اعتماد حاصل ايليوردى. ژان، آز زمان ايچنده (اورله آن) كيرمش ، انكليزلرك (اورله آن) ى محاصره ايچون يول باشلرينه ياپدقلرى استحكاملرى برر برر ييقمش، صوكرا استحكاملرك الكمتيننه قارشى تعرضلر اجرا ايلمشدى. هجوم تام باشلاياجغى صره‌ده اوموزندن يارالانمش، فقطينه هجومى تكرار ايتمكدن خالى قالمامشدى. نهايت ثبات وغيرتى، هجومده جسارتى ايله انكليزلرى چكلمكه مجبور ايلمشدى.

(اورله آن)ك خلاصى بوتون فرانسه‌ده خارق العاده بر تأثير حصوله كتيرمشدى . آرتق اهالى، ژانك من طرف‌الله كوندرلديكنه ايمان ايتمكه باشلامش ، ژانه بر طاقم معجزه‌لر عطف واسناد ايدلمش ، مداليه‌لر باصديرلمش ، عزيزه‌لر طرزنده رسملرى وجوده كتيرلمشدى. ژان بو اثناده بوتون خلقك حس وطنپروانه‌سنى ايقاظ ايلديكى ايچون ژانك معيتنده حرب ايتمك ارزوسيله هر طرفدن آقين آقين اهالى كلمشدى.

(اورله آن)ك خلاصندن صوكرا ژان، قرال شارلى (رەنس)ە كوتورەرك تقديس ايتديرمك ايستەمشدى. فقط شارل، برچوق كيمسەلرك تشويقاتنه قاپيلارق ايكى آى قدر تردد كوسترمشدى. ژان (پاژى)دە انكليزلرك اك مشهور قوماندانلرندن طالبويه قارشى پارلاق بر مظفريت احراز ايدنجه شارل، ژاندارقك تكليفنه راضى اولمشدى. اواثناده (لووار) ايله (رەنس) بيننده‌كى اراضى انكليزلرله بورغونياليلرك ألنده ايدى. فقط (طروى) ضبط اولوندقدن صوكرا شارل (رەنس) شهرينه كلمش، كليساده رسم تقديسى ايفا ايتديرمشدى. آرتق شارل بو تاريخدن صوكرا، ژاندارقك ديديكى كبى، حقيقى بر قرال اولمش، بوتون فرانسه قراللغى كنديسنه قالمشدى. ژان بو صرەده مظفريتدن بسبتون يأسه دوشن انكليزلرك پريشانئ افكارندن استفاده ايچون (پارس) اوزرينه يورومك ايستەمشدى. شارلك نديملرى ژاندارقك مظفريتلرينى چكەمدكلرى ايچون بوحركتى تأخيرايتمشلردى. حتى ژان دارقى (لووارم جوارينه كتيرمشلر، افعال ومظفرياتنى تعجيل ايتمشلر، فقط كنديسنى بوتون قيش بريره قميلداتمامشلردى. نهايت ژان ايلك بهارده بورغونياليلرك (قومپيەن) ى محاصره ايتدكلرينى خبر آلير آلماز كيمسەنك خبرى اولمادن فرار ايتمش، شهره هجوم ايچون قهرمانلقلر كوستررديكى صرەده آتندن دوشوب اسير ايدلمشدى. ژان اسير ايدلدكدن صوكرا انكليزلره ١٣٥٠٠٠ فرانغه صاتيلمشدى. يدنجى شارل، ژاندارقى صاتين آلمق، وطنى خلاص ايدن بوفدا كار قيزى قورتارمق ايچون هيچ برتشبثده بولونمامشدى. حتى نديملرى بوحالدن ممنون اولمشلردى. حال بوكه برچوق شهرلرده اهالى ژان دارقك اسارتنى خبر آلنجه، تأثردن كوز ياشلرى دوكمش، اك اوزاق كويلره وارنجيه قدر بوتون خلق ژانك خلاصى ايچون جناب حقه دعالر ايتمشدى.

نهايت ژان (رو آن)ە كتيرلمشدى (١٤٣٠). انكليزلر بوراده ژان حقنده بر دعوى آچمشلر، نفوذ معنويسنى قيرمايى كنديلرينه وظيفه بيلمشلردى. ژان، سفره باشلامازدن اول، انكليزلرى فرانسەدن دفع وطرد ايچون من طرف الله مأمور اولديغنى سويله‌مشدى. شمدى انكليزلر ايچون ژانك من طرف الله كوندرلمديكنى، ياپديغى حركتك بر اغفالدن، ايشتديكى سسلرك و كورديكى تجليلرك بر يالاندن عبارت اولديغنى اثبات ايتمك لازمدى. بو حقيقتلر ميدانه چيقاريلاجق اولورسه

فرانسزلرك نتيجهٔ ظفر حقنده‌كی اعتمادلری صارصیلاجق، اوزمان برشیطان قیزینه تشریك افعال ایتدیکی ایچون قرال یدنجی شارل‌ده تذلیل ایدلمش اولاجقدی. انكلیزلر، بو وظیفه‌یی ایفا ایچون (بوردو) پسقپوسی پیه‌ر قوشونی كندیلرینه معاون

ژان دارق

آلمشلر، ژان علیهنده مفتریانه اسنادلرده، اتهاملرده بولونمشلردی. حتی ژان بو اسنادلردن غلیانه كله‌رك بر كون حاكملرینه: «سز هپ بنم علیهمده اولان شیلری یازییورسكز. لهمده اولان شیلری هیچ یازمق ایسته‌میورسكز!» دیمشدی. ژانك محاكمه‌سی درت آی سورمش، بو اثناده محبسده، كیجه كوندوز آیاقلری زنجیرلر

ایچنده، زنجیرله دیرکه باغلی اولارق یاتیرلمشدی. حاکملری کندیسنی ساعتلرجه استنطاق ایتمشلر، ذهنی چلمك ایچون هر درلو دسیسه‌لره مراجعت ایتمشلر، ژانك سحربازلغنه بر درلو قرار ویره‌مه‌مشلردی.

نهایت ژان رافضیلکله اتهام ایدلمش، ارکك البسه‌سی کیدیکندن طولایی حقنده تعقیبات اجرا اولونمشدی. فقط ژانك اعترافده بولونماسی امکان خارجنده اولدیغی ایچون حیله‌یه مراجعت ایدلمشدی: ژانی بر سدیه اوزرینه قویارق (سنت اوئه‌ن) مزارلغنه کوتورمشلر، یانی باشنده‌ده، کندیسنی سیاستگاهه کوتوره‌جك بر جلاد کوندرمشلردی. صوکرا، کندیسنی نه کبی خطالرله اتهام ایدییورلرسه اوخطالری بر کاغده یازوب ویرمشلر، اڭ صوڭ سوز اولمق اوزره: «یا بونلری اقرار ایده‌جکسك ویاخود بوکون آتشه آتیلاجقسك!» دیمشلر، بونکله برابر کندیسنی انکلیزلرك ألندن قورتاراجقلرینی‌ده وعد ایتمشلردی. ژان بر سنه دوام ایدن بر محبوسیت، درت آی امتداد ایدن بر مجادله تأثیریله بیتاب، آتشده یانمق فلاکتی قارشیسنده دوچار دهشت اولارق بو وعدلره قانمش، نهایت: «کلیسانك امرینه منقاد اولیورم!» دیمشدی. ژان یازی بیلمدیکی ایچون ألندن طوتارق امضا ایتدیرمشلر، بوصورتله ژانك رافضی، بت‌پرست، جنلره آلت اولدیغنی اثبات ایتمشلردی. بونك اوزرینه پسقپوس قوشون، ژانی حبس مؤبده محکوم و انکلیزلره تسلیم ایلمشدی. انکلیزلر ایسه ژانی آتشه یاقمق ایسته‌دکلری ایچون قوشونك بو قرارینه صیقلمشلر، نهایت امللرینه نائل اولمق ایچون ایجاب ایدن بهانه‌یی بولمشلردی: ژان، اعتراف جرم ایتدیکی زمان بوندن بویله ارکك البسه‌سی کیمه‌مکه‌ده یمین ایتمشدی. انکلیزلر ایسه ژانه ارکك البسه‌سندن باشقه البسه ویرمه‌مشلر، بونك اوزرینه ژانی تکفیر ایدرك آتشده یانمغه محکوم ایلمشلردی.

او کون مایسك صوڭ کونلری ایدی (۱٤۳۱). ژان، اطرافی بیکلرجه عسکرله محاط اولارق بازار میدانه کوتورلمشدی. کندیسنه وقت اعدامك حلول ایتدیکی، آتشه آتیلاجغی سویلندیکی زمان، حیاتنك هنوز اون طقوزنجی بهارینی کوره‌ن بو کنج قیز، عظیم بر مأیوسیت ایچنده قالمشدی. ژان، اضطرابندن ومأیوسیتندن آجی آجی باغیرمغه، صاچلرینی یولمغه باشلامشدی. فقط ایچنده یاناجغی آتشك اوکنه کلیرکلمز بوتون اعتدال دمنی، بوتون قهرمانلغنی اظهار ایتمشدی. او زمان ژان انکلیزلره خطاباً، ایشتدیکی صدالرك، کوردیکی تجلیلرك طوغرو اولدیغنی سویله‌مش، کوزلری اوکنه بر صلیب کتیرلمسنی رجا ایلمشدی. آتشك آلولری وجودینی صارمغه باشلادیغی زمان ژان بوتون عزیزلردن

استمداد ایتمش ، نهایت اسم یسوعی خفیف خفیف تکرار ایدەرك تسلیم روح ایلمشدی . انكلیزلر ژان دارقك كوللرینی (سن) نهرینه دوكدیرمشلردی .

ژان دارق ، تاریخده یكانه مخلوقدر . آرنست لاویسك دیدیكی كبی : « عقل ومحاكمەیی اك زیاده غریق حیرت ایدنده ، قابالق وشدتله مالی بر عصرده بو كنج كویلو قیزینك متانت اخلاقیه‌جه اكتساب ایلدیكی یوكسكلكدر. ژاندارق ذروهٔ انسانیتك مرتبهٔ قصواسنه ایصال ایدن خواص ، روحنك صفوتی ، قلبنك حلمی ، انجه ذكاسنك شایان حیرت وضوحی ، اذواق روحانیه‌یه طوغرو عزمنك تمایلاتیدر . بو سببدن ژان دارق ایله سن لوئی فرانسه تاریخ قدیمنك برر شرف وجاذبه‌سنی تشكیل ایدرلر» .

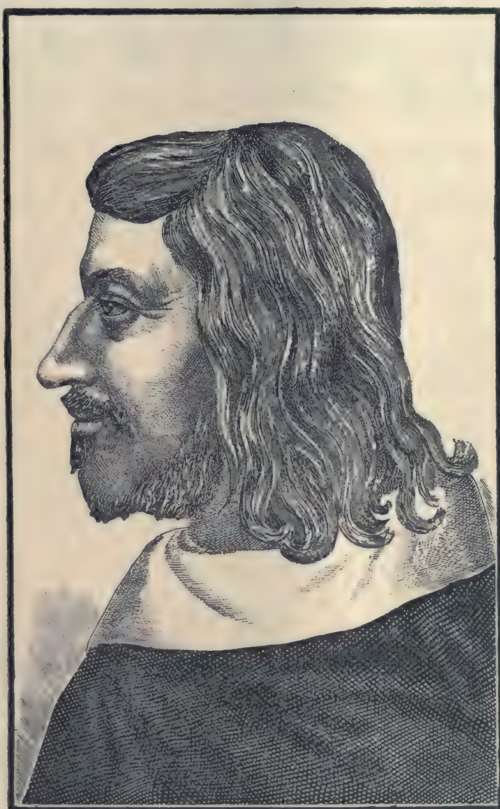
یوز سنه حربنك نتایجی یوز سنه حربی بیتدیكی زمان فرانسه صوك درجه دوچار خسار اولمش ، نفوسی خیلیدن خیلی ضیاعه اوغرامشدی . بر چوق منطقه‌لرده ، متروك و خراب كویلرده بر كشیدن ماعدا نفوس قالمشدی. بر چوق شهرلر همان كاملاً محو اولمشدی. فقط فرانسه بومدهش فلاكتی پك چابق تعمیر ایلمشدی. فرانسه‌نك یوز سنه حربندن اك زیاده قازاندیغی شی ، اوچ یوز سنه‌دن بری انكلیزلر ألنده بولونان (كویه‌ن) ی استرداد ایدرك انكلیزلری فرانسه طوپراغندن چیقارماسیدر . دها صوكراده موجودیت ملكیه وسیاسیه‌سنی ادراك ایتمش اولماسیدر. یوزسنه حربندن اول واقعا فرانسزولایتلری واردی؛ فقط فرانسز قومی موجود دكلدی. فرانسزلر بوتون اخوتلرینی،بوتون صمیمیتلرینی فلاكت وپریشانی ایچنده آكلامشلر ، او تاریخدن اعتباراً فرانسز وطنپرورلكنك ایلك اساسنی قورمشلردی.

انكلیزلر فرانسه‌دن طرد ایدلدكدن صوكراده صلح وسكونت تأسس ایده‌مه‌مشدی . یدنجی شارله خلف اولان قرال اون برنجی لوئی (١٤٦١-١٤٨٣)ده اسلافنك كندی أللریله تشكیل ایتدكاری یكی بر دره‌بكلكه قارشی مجادله‌یه مجبور اولمشدی .

قابه‌ت خاندانی ، كندی مالكانهٔ قرالیه‌لرندن بر قسمنی كوچوك اوغللرینه ویرمكی عادت ایتمشلردی . بوكا او دورده (آپاناژ ، خاص) تعبیر اولونوردی . بوندن مقصد ، مه‌رووه‌نژلر زماننك خاطراتنی احیا ایلمكدی ؛ مه‌رووه‌نژیلرده قرالك چوجقلری پدرلرینك وفاتنده قراللغی بینلرنده تقسیم ایدرلردی . خاصلر قراللغك اقسامندن ایدی. خاص صاحبی اولان كیمسه اوراده نوعما اجرای حكومت ایدر ، فقط قراله تابعیت یمینی ایتمكه مجبور بولونوردی . اون بشنجی عصر اواسطنده بو صورتله فرانسه‌ده اسكی دره‌بكلك بقایاسی یاننده، بره‌تانیا دوقه‌لغی كبی قراللقدن آیرلمش درت بویوك خاندان واردی‌كه انلرده : سكزنجی لوئی زماننده قالمه (آنژو خاندانی) ، سن‌لوئی زماننـدن قالمه (بوربون خاندانی) ، بشنجی شارل زماننده قالمه (اورله‌آن خاندانی) ایدی. بونلرك هپسندن صاحب نفوذ اولانی‌ده (بورغونیا خاندانی) ایدی.

بورغونیا خاندانی

بورغونیا خاندانی ایی ژان زماننده قالمه ایدی. ژان کوچوك اوغلی جسور فیلیپه (پوو آتیه) محاربه‌سنده کوستردیکی شجاعت وغیرته مکافاتاً بورغونیا دوقلغنی ویرمشدی. (لووار) ایله (صاوون) بیننده‌کی بو قونتلغك مرکزی (دیژون) شهری ایدی. بالآخره بورغونیا دوقه‌لری کرك فرانسه‌ده و کرك یابانجی مملکتلرده‌ده بر چوق یرلرالده ایتمکه موفق اولمشلردی. از جمله (فلاندر)، (برابانت) و (لوکسمبورغ) اراضیسی‌ده بورغونیا دوقه‌لغنه انضمام ایلمشدی. بورغونیا دوقه‌لغی ایکی پارچه‌یه آیرلمشدی. بر قسمی اصل بورغونیا، دیکر قسمی‌ده فلامان حکومتی ایدی. بو ایکی حکومت بیننده هیچ بر رابطه موجود دکلدی. حکومتك بو ایکی پارچه‌سنك بردن اوبرینه کیتمك ایچون بر طاقم یابانجی مملکتلردن کچمك

فرانسه قرالی ایی ژان

لازمدی. ایی فیلیپ (آرراس) معاهده‌سی موجبنجه فرانسه قرالنه تابعیت یمینی ایتمه‌مك امتیازینه نائل اولدیغی جهتله اوتاریخدن اعتباراً قرال کبی ادارهٔ حکومت ایتمش، یالکز قرال نامنی آلمامشدی. فقط کندیسی بر چوق قراللردن دها معروف ودها زنکیندی. (دوق) نامی آکیلدیغی زمان، همان هر کس بورغونیا دوقه‌سی اولدیغنی آکلاردی. بورغونیا دوقی انکلیزلرله اتفاق ایتمك سایه‌سنده مملکتنده اون بش سنه صلح ومسالمت تأسیس ایتمش، بو سایه‌ده رفاه وترقی‌یده

تأمين ايلمشدى. بورغونيا، شرابلرى ايله؛ فلاندر، قماش وطوقومالريله كنديسنه پك چوق ثروت تأمين ايتمشدى. هيچ بر سراى، بورغونيا سراى قراليسى درجه‌سنده محتشم ومزين دكلدى. بوراده خارق العاده شنلكلر ياپيلير، ازجمله (سوكلون نذرى) دنيلن مشهور ضيافت بوراده ويريليردى. بوضيافتده اهل صليبه اشتراك ايتمك ايچون سوكلون اوزرينه يمين ايديلير، ضيافتك ترتيب واجراسى ايچون روايته كوره، فرانسه قرالنك بر سنه‌لك وارداتى صرف اولونوردى.

اون برنجى لوئى فرانسه قرالى غايت ساده بر حيات امرار ايلديكى ايچون بورغونيا سراى قراليسنك احتشامى نظره برقات دها چارپاردى. فرانسه قرالى اون برنجى لوئى باركيرله (آبه‌ويل)ه كيرديكى زمان بوتون خلق پارلاق بر منظره كوره‌جكنز دييه قرالى كورمك ايچون قوشوشمشلردى. فقط قرالك ساده‌لكنى، احتشامدن كلياً عارى اولديغنى كورنجه: «چوق شى! فرانسه قرالى بومى؟ باركيرنى والبسه‌سنى صاتسه‌ك، يكرمى فرانق ايتمز!» ديمشلردى. لوئى اوائناده آرقه‌سنه غايت ساده برشى كيمش، دبدبه ومراسمدن حظ ايتمديكى ايچون بو صورتى اختيار ايلمشدى. اون برنجى لوئى حربدن اجتناب ايدردى؛ بو سببدن، فيليپ اوكوست كبى اوده مذاكرات صلحيه‌يى حربه ترجيح ايلمشدى. بونك ايچون‌ده تعقيب ايتديكى يكانه مسلك، هر شيئه پاره قوتيله نائل اولمقدى. لوئى، كتم اسرارده، استعمال حيله‌ده جداً تفرد ايتمشدى.

ظالم شارل و اون برنجى لوئى ايى فيليپك اوغلى ظالم شارل، اون برنجى لوئينك اك بويوك دشمنى ايدى. بو خصومت لوئينك بورغونيا دوقى اولديغى تاريخدن اعتباراً باشلامشدى. ظالم شارل، خصومتى موقع فعله قويمق ايچون ايكى هدف تعقيب ايدردى. انلرده: فرانسه قرالنك نفوذينى كاملاً محو ايتمك، كندى حكومتنى بر قات دها بويوتەرك قراللق تاجنى آلمقدى. ظالم شارل بر كون فرانسه‌دن بحث ايدركن: «قراللغى او قدر ارزو ايدييورم كه بر قرال كورمكدنسه آلتى قرال كورمكى ترجيح ايده‌جكم» ديمشدى. شارلك بوندن مقصدى، فرانسه قراللغنك انقسامنى تمنى ايتمكدى. شارل بو فكرينى موقع فعله قويمق ايچون اولا انكلتره قرالندن، صوكرا بر چوق سه‌نيورلردن وازجمله اون برنجى لوئينك قارداشى برەتانيا دوقى بەرريدن معاونت كورمشدى. شارل،

اون برنجی لوئی علیهنده اوچ دفعه اتفاق عقد ایتمش ، بو اتفـاقلر قرالك حسن اداره ایده‌مدیکی منافع عمومیه‌یی مدافعه ایتمك ، فقیر اهالی‌یی فلاکتدن قورتارمق ایچون عقد ایدلدیکی جهتله (منافع عمومیه اتفاقلری) نامی آلمشدی. اون برنجی لوئی بوتون بو اتفاقلره قارشی سلاحدن زیاده سیاست تأثیریله غلبه ایلمشدی. فقط ایکنجی اتفاقده، اون برنجی لوئینك مهارتنه قربان اولماسنه رمق اولمشدی. لوئی، ظالم شارلك فعالیتنی عقیم براقمق ایچون (لیه‌ژ) اهالیسنی کیزلیجه عصیانه تشویق ایلمشدی .

ایی فیلیپ وظالم شارل

عین زمانده‌ده ظالم شارل ایله‌ده مذاکراته کیریشمك ایسته‌مش، کندیسی ایله (په‌رون)ده بولونمشدی. فقط شهره کلیر کلمز (لیه‌ژ) اهالیسنك عصیان خبری کلنجه ، شارل بر مدت اون برنجی لوئی‌یی حبس ایتمکی تصور ایتمش ، نهایت شامپانیایی متفقی دوق دوبه‌رری‌یه ویرمکه یمین ایتدیردکدن صوکرا صالیویرمشدی. شامپانیا دو-قه‌لغی بورغونیـا ایله فلاندر بیننده ارتباطی تأمینه یارایاجغی ایچون اون برنجی لوئی بو وعدینی یرینه کتیرمه‌مش ، شـامپانیانك یرینه (کویه‌ن) حوالیسـنی ویرمشـدی . اوچنجی اتفاق تشـکیل ایدلدیکی صره‌ده، دوق دوبه‌رری بوراده وفات ایلمشدی .

ظالم شارلك تأسیس ایلدیکی اوچنجی اتفاقده دیکر اتفاقلر کبی ثمره‌سز قالمشدی. اون برنجی لوئی بره‌تانیا دوقنی مغلوب ایتمش، ظالم شارلده (بووه)یی ضبط ایچون

اجرا ایلدیکی تشبثده موفق اولامانجه متارکه عقدینه مجبور اولمشدی (۱۴۷۲).

ظالم شارلك متارکه عقدندن مقصدی دیکر فکرینی ، یعنی قراللق عنوانی آلمق وبوتصورینی قوه‌دن فعله کتیرمك ایچوندی. دها طوغروسی فرانسه ایله آلمانیا بیننده اسکی (لوطاره‌نژی) قراللغی تأسیس ایلمکدی. شارل اولا فلاندر ایله بورغونیایی برلشدیرمك ایسته‌مش، صوکرا تابعی بولوندیغی ایمپراطور ایکنجی فره‌دریقدن قراللغی تصدیق ایتمسنی رجا ایلمشدی. مذاکرات ایی بر نتیجه آلمش ، دوق ایله ایمپراطور رسم تتویجك اجراسی ایچون (تره‌و)ده بولوشمشلردی. فقط مراسمك اجراسندن ایکی کون اول اوچنجی فره‌دریق، اون برنجی لوئینك وصایاسنه وپاره‌سنه قاپیلارق (تره‌و)دن صاووشمشدی. لوئی بواثناده اسویچره‌لیلری‌ده ظالم شارل علیهنه تشویق ایتمش، بو صورتله بورغونیا خاندانك محوینه موفق اولمشدی (۱۴۷۷).

بورغونیا قونتی ژان

اون برنجی لوئینك مقصدی ظالم شارلك بوتون ممالکنی ألده ایتمکدی. شارل ، کندیسنه وارث اولارق یکرمی یاشنده بر قیز، ماری‌یی براقمشدی. ماری‌ده ایمپراطورك اوغلی آرشیدوق ماقسیملیه‌ن ایله ازدواج ایتمشدی . بو سببدن لوئی ، شارلك میراثندن بویوك بر شی آلمغه موفق اولامامشدی. دها صوکرا، خلفی سکزنجی شارل زماننده بره‌تانیا دوقه‌لغی فرانسه‌یه آلنمش، سکزنجی شارل بلا ولد وفات ایدنجه والووا خاندانی‌ده منقرض اولمشدی (۱۴۹۸) .

اون بشنجی عصرده فرانسه اصول اداره‌سی

اون بشنجی عصرده فرانسه قراللرینك اجرا آتی، بربرندن آیری آیری ایکی صفحه ارائه‌ایدر. برنده دره‌بکلك اداره‌سنك سلاحلی مبارزه‌لر، عدلی تجزلر، قانلی دوئلولرله امحاسی، دیکرنده‌ده قراللغك کندی مالکانه‌لری وتابعلرینك مالکانه‌لری اوزرنده‌کی حقلرینك تقرری، قرالك عزم و ارزوسنك حقوق مشترکه عدادینه دخولی کورولور. بووظیفه‌یدنجی شارل زماننده ملت ایله قرال طرفندن ایفا ایدلمش، ملتی بالخاصه (مجالس عمومیه) تمثیل ایلمشدی. بوندن باشقه برده (مجالس بلدیه) واردی که، بو مجلسلرله قرالك ویرکیسی طوپلاناجغی زمان مذاکره ایدلمشدی. دها صوکرا کویلولر قرالك ذوق وارزوسنه تسلیمیت‌نامه کوستردکدن صوکرا (قرال مجلسی) بوتون نفوذینی اکتساب ایلمشدی. قرال مجلسی، تشریعی واداری، مالی وعدلی حقوق وصلاحیتی حائزدی. اعضاسی حکمدار طرفندن ایشلرك طبیعتنه کوره انتخاب ایدیلیردی. مجلس، پرنسلر ایله اکابردن وبره‌لالردن و بالخاصه علوم عدلیه‌ده وقوفی بولونان اوفاق زادکاندن

فرانسه قرالی سکزنجی شارل

ترکب ایدردی. اون برنجی لوئی زماننده بو اصول اداره ترك ایدلمش، قراللك نفوذی بوتون حاکمیتنی کوسترمشدی اون برنجی لوئی بو حاکمیتی تماميله استعمال ایتمش، بعض زمانلرده مسئولیتی تقسیم ایچون مبعوثان ملتله مذاکراتده بولونمشدی.

١٤٨٤ **مجالس عمومیه‌سی** سکزنجی شارلك جلوسنده ملت حقوقنی طلب ایتمکه دعوت اولوندیغی زمان، یدنجی شارل زماننك اصول اداره‌سنی طلب ایتمشلردی. بو مجلسلره، مالکانهٔ قرالی خارجنده‌کی ایالتلر ایلك دفعه اولمق اوزره مبعوث کوندرمشلردی. حق رأی کویلره قدر تشمیل ایدلمش، شهرلرك برچوقلرنده اوچ صنف خلق مبعوثلرینك انتخابنه اشتراك ایتمشدی. حتی بو اثناده باش وکیل بر نطق ایراد ایدرك فرانسز قومنك اقوام سائره‌یه قارشی رجحان کوستردیکنی بیان ایتمشدی. مجلسده ایلك اول آتش جزاسی علیهنده ادارهٔ کلام ایدلمش، بو صورتله فکراً بر اویانیقلق کوسترلمشدی. حتی فیلیپ پوط، ایراد ایلدیکی بر نطقده: «ملت حاکمه، قراللری انتخاب ایله وجوده کتیرمشدر. قراللرك وظیفه‌سی ملتدن استفاده وملتك ضررینه کسب ثروت ایتمك دکل، کندی منفعتلرینی اونوتارق ملتی زنکینلشدیرمك وانلری بختیار ایلمکدر. شاید بونك خلافنده حرکت ایده‌جك اولورلرسه ظلم ایتمش اولورلر.» دیمشدی. مجالس عمومیه بو دستوری قبول ایدرك بوندن بویله هر ایکی سنه‌ده بر منتظماً طوپلانماسنی طلب ایلمشدی.

فقط سرای قرالی مجلسك مقرراتندن بعضیلرینی چوروتمش، طلب ایدیلن شیلری قسماً یرینه کتیرمشدی. چونکه باش وکیل: «قراللغك منافعی، قراللك منافعی دیمکدر. بناءعلیه قرال کندی نفسنه چالیشمقله ملتك منافعنه چالیشمش اولور» دیمشدی. باش وکیلك عدم قبولی ایما ایدن بو بیاناتی صیزلتی‌یی موجب اولمش، فقط مجلسده ویریلن قرارلرك بر قسمی قوانین میاننه ادخال اولونمشدی.

دارالفنون، پارلمنتو بو عصرك بدایتنده پارس دارالفنونی بویوك بر نفوذی حائزدی. معلملری، کلیسانك یاپدیغی کبی حکومتی اصلاحه غیرت ایدر، معلملرینه وشاکردلرینه تعلق ایدن دعوالری پارلمنتویه عرض ایدردی. دارالفنون کبی پارس پارلمنتوسی‌ده بر چوق سیاسی مقصدلر تعقیب ایدردی. اون برنجی لوئی پارلمنتویه صرف امور عدلیه‌یه مأمور اولوب احوال مالیه‌یه و یا حربه

مداخله ایتمك صلاحیتی داخلنده بولونمادیغنی اعتراف ایتدرمشدی . یالکز ارا-
ده‌لری قید ایتمك صلاحیتنی ابقا ایتمش، پارلمنتونك قیدمعامله‌سنی ردایتمك صلاحیتنی
قبول ایتمه‌مکله برابر بو اثناده بعض اعتراضات سرد ایدلمسنه مساعده
کوسترمشدی .

بوندن باشقه قراللر، سه‌نیورلرك حقوقنی‌ده حمایه‌ایتمشلردی. حتی اون برنجی
لوئی، زادکان‌ایچون برشوالیه صنفی احداث‌ایلمشدی. بوندن‌باشقه، ممکن‌اولدیغی‌قدر
ناحیه‌لرك استقلالنی‌تحدید ایتمکله برابر، بورژووا صنفنه‌ده‌مساعدات بخش‌ایلمشدی.
مثلا اصناف جمعیتلرنده بوتون نفوذ اوسته باشلرینك أللرینه کچمش، شهرلرده‌ایسه
اهالیدن مرکب مجلس عمومینك نفوذی زادکان مجلسلرینك یاننده هیچ منزله‌سنه
اینمشدی . بو سببدن اهالینك الك آشاغی طبقه‌سنك فوقنده، بورژووالردن مرکب
بر زادکان صنفی وجوده کله‌رك زادکانه قارشی قرال درجه‌سنده متانت وشدتله
مبارزه ایلمشدی.

اردو ، مالیه ، عدلیه

یدنجی شارل زماننده الکزیاده اردو، مالیه وعدلیه اصلاح
ایدلمشدی. ژان‌دارق ظهورایتدیکی زمان اردو همان‌کاملاً
یرلی میلیسدن ، صوکرا وطنی مدافعه ایده‌جك یرده بالعکس صویوب صوغانه
دوندیرن‌چته‌لردن مرکبدی. یدنجی شارل کندیسنی‌محافظه ایچون اسویچره‌لیلاردن
اجرتلی عسکر قوللانمشدی . قراللغك اداره‌سنی ایسه صرف کندیسنه تابع ملی
بر اردویه تودیع ایلمشدی . او تاریخدن اعتباراً قوماندانلری نصب ایتمك قرالك
صلاحیتی داخلنده ایدی. قوماندانلر ، حدودده وعسکر بسلیه‌جك شهرلرده او-
طوررلردی. شاید بونلر مملکتك حسابنه یاشامق ایچون داخل ممالکه کیره‌جك
اولورسه کویلولر بونلره قارشی مقاومت ایدرلردی.

یدنجی شارلك الك مهم تشکیلات عسکریه‌سی (اوردونانس بلوکلری) ایله
(فرانق آرشه)لر ایدی (۱۴۴۸) . (فرانق آرشه)لر فرانسه‌نك ایلك ملی پیاده‌سنی
تشکیل ایلمشدی. طوپجی بدایتده صرف قرالك ألنده بر قوتدی. فرانسه یدنجی
شارل طرفندن تأسیس ایدیلن نظام وانتظامی‌محافظه ایتمش‌اولسه‌یدی غیرمغلوب بر
حکومت موقعنی‌احراز ایدردی. فقط زادکان، دائمی اردوبی ملت ایچون بریوك،
قرال ایچون برواسطهٔ تغلب عدایلدکلری ایچون بواردونك علیهنده بولونمشلردی.

اون برنجی لوئی باباسنك تشکیلات عسکریه‌سنی قسماً تعدیل ایلمشدی . فرانق آرشه‌لر، وقت حضرده کندی أولرینه طاغیلمش بولوندقلری جهتله سفرلر اجراسنه رغبت کوسترمه‌مکه باشلامشلردی . اون برنجی لوئی نهایت بونلری طوپلامقدن واز کچه‌رك اجرتلی اجنبیلر قوللانمشدی .

اردونك اصلاحندن صوکرا ویرکینك اصلاحی باشلامشدی. حکومتك ایکی منبع وارداتی واردی: مالکانه، فوق‌العاده رسوم ویا حرب رسومی. وقت صلحده قرال مالکانه‌نك وارداتیله کچینیردی. بعضاً بویوك بر احتیاج ایچنده قالدیغی زمان بومالکانه‌دن برقسمنی ترهین ایتدیکی ده واقع اولوردی. خارق‌العاده مصارف ویاحرب مصارفی، (تای)، (ئه‌د) و(غابه‌ل) دنیلن ویرکیلرله قاپادیلیردی. اون بشنجی عصرده (تای) دنیلن چفتچیلر بر نوع املاك ویرکیسندن، (ئه‌د) و(غابه‌ل)لرده مشروبات، امتعه وطوز رسومندن عبارت اولمشدی.

اون برنجی لوئی بو ویرکیلری آزالتمق شویله طورسون ، بالعکس بالواسطه رسومك مقدارینی آرتدیرمش، شکایت ایدنلری‌ده تأدیب ایتدیرمشدی.

بودورده اجرا ایدیلن اصلاحات عدلیه باشلیجه ایکی نقطه اوزرنده ایدی : وضع قوانین ، ادارهٔ عدلیه . اون برنجی لوئی ، تعاملك متنوع اولماسی نظر دقته آلنمایارق عموم قراللق داخلنده تطبیق اولونابیله‌جك برقانون وضعنه تشبث ایلمشدی. فقط بو فکر پك نابهنکامدی. یدنجی شارل ایسه دها قابل تطبیق بر فکر تعقیب ایدرك بوتون تعامللرك نشرینی امر ایتمشدی.

فرانسه‌ده صلح عمومی انکلیزلرك طردندن صوکراده تقرر ایده‌مه‌مش ایدی ؛ فقط اهالی ینه چالیشمغه وقت بولابیلمشلردی . کویلولر تارلالرینی سورمکه ، أولرینی تعمیر ایتمکه باشلامشلردی . حربدن خسار کورن بر چوق شهرلر یکیدن احیا ایدلمشدی . بو دورك اك زنکین آدمی، ژاق‌کور ایدی. بوذات حرب مصارفی ایچون اکثریا بلا فائض پاره ویرمشدی. فقط اکتساب ایلدیکی امتیازات خصملرینك حسدینی موجب اولمش ، ژاق‌کور احتکار ایله اتهام ایدیله‌رك حبس اولونمشدی .

ینه بودورده، قسطنطینیه‌دن طرد اولونان بیزانس عالملری فرانسه‌یه قبول ایدلدیکی کبی مطبعه‌جیلق‌ده (راین) نهری حوضه‌سندن (پارس)ه نقل ایدلمش (۱٤٦۹) ، اولونچ که‌رینغ ، مارته‌ن قرانچ ، میشه‌ل فرایبورکه وژان فوره‌ست ، (صوربون) جوارنده بر مطبعه تأسیس ایدرك دینی أثرلر طبعنه باشلامشلردی.

اوچنجی فصل

انکلتره

(۱۲۷۲ - ۱۴۸۵)

برنجی ادوارد پدری اوچنجی هانری وفات ایتدیکی زمان برنجی ادوارد ، فلسطینده اهل صلیب محاربه‌لریله مشغول بولونیوردی . ایتالیایه کلدیکی زمان ایسه قراللغنی خبر آلمشدی . ادوارد ۱۲۵۹ معاهده‌سی موجبنجه متبوعی اوچنجی فیلیپه تابعیت یمینی ایتمك ایچون پارسه کلمش ، صوکرا (کویه‌ن)ه عزیمت ایلمشدی. ادوارد او تاریخدن اعتباراً کندیسنك امور اداره‌ده بهرهٔ فوق العاده‌سی بولوندیغنی کوسترمشدی .

ادواردك دور حکومتی ، بربرینه غیر مساوی ایکی دوره آیریلابیلیر . بو دورك ایلك یکرمی سنه‌سی هر نقطهٔ نظردن پارلاق جریان ایتمش ، انکلتره تاریخنك اك مهم صفحه‌سنی تشکیل ایلمشدی . ادوارد بو دورده بویوك بر قرال ، مسعود بر پرنس اولدیغنی کوسترمشدی . صوك اون بش سنه اثناسنده ایسه بالعکس غیر مأمول قاریشیقلقلر ، وخیم خطالر بوتون فکرلری تشویش ایتمش ، انکلتره‌نك امنیتنی اخلال ایدرك متعاقب دورلرك فلاکتلرینی احضار ایلمشدی .

برنجی ادوارد، بویوك بر واضع قانون ایدی. تأسیس ایلدیکی نظامنامه‌لرده شخصیتنی تماماً کوسترمشدی . بوقانونلرده روما قوانیننك اساس وافکاری موجود دکلدی . ادوارد ، انکلتره‌یه عودت ایدرایتمز قانونلر وضعنه باشلامشدی. ۱۲۷۵ده (وەسمه‌نسته‌ر)، ۱۲۷۶ده

(بی‌غامیس) قانوننی ، ۱۲۷۹ ده (ده‌ره‌لیژیبیوزیس) قانوننی اعلان ایلمشدی . بو قانونلر وا- سطه‌سیله خرسزلر وقاتللره قارشی ایدیله‌جك جزالر تعیین ایدلمش ، سه‌نیورلرك حقوق تصریح اولونمشدی . بو دورده یهودیلر هر طرفده ظلم وحقارت کورمکده ایدی . انکلتره‌ده بوتون تاجرلر یهودیلرك احتکارینه هدف اولمشلردی . بو حال ، اهالینك نفرت وخصومتنی جلب ایتمش ، ادوارد یهودیلرك انکلتره‌دن قطعیاً طردلرینی امر ایلمشدی (۱۲۹۰) . بونك اوزرینه یهودیلرك یرینه ایتالیان صرافلر قائم اولمشدی . ادوارد ، یهودیلرك مفارقتی ایله حاصل اولان آچیغی قاپامق ایچون اون بشده بر ویرکی طلب ایتمش ، رهبان صنفی بو ویرکی صیزلانارق ویرمشدی .

غال واسقوچیا مسئله‌لری

برنجی ادوارد زماننك اك مهم وقایعی ، (غال) و (اسقوچیا) احوالی ایدی . اوچنجی هانرینك وفاتندن صوکرا غال پرنسی له‌وه‌لین قرال ادوارده تابعیت یمینی ایتمکدن امتناع ایتمش ، بوندن باشقه ادوارد علیهنه بعض تشویقاتده بولونماسی حربك ظهورینه سببیت ویرمشدی . بو حرب ، ملی بر حرب اولمشدی . هر طرفدن اعانه‌لر ویر- لمش ، جسیم بر اردو ادواردك قوماندا سنده اولارق جمع ایدلمشدی . انکلیزلر غال اراضینك طاغلق منطقه‌لرنده بر چوق مشکلاته معروض اولدقلری حالده بو مسئله‌یی چارچابق حل وفصل ایتمشلر، له‌وه‌لینی أولدیرمشلردی. أدوارد، (غال)ی ضبط ایتدکدن صوکرا درحال اصلاح ایتمش، اراضیسنی قونتلقلره تقسیم ایلمشدی. بعده یکی شهرلر انشا ایدلمش ، بو شهرلرده انکلیز عنصری هپسنه غلبه ایلمشدی . حتی أدواردك اوغلی ایکنجی أدوارد ، (غال)ده بر شاتوده دنیایه کلمشدی . ادوارد، غال اهالیسنك محبتنی اوغلنه جلب ایتمك ایچون غاللی برسودنته طوتمش، اوغلنه (پرنس دو غال) عنوانی ویرمش، واو تاریخدن اعتباراً ولیعهد سلطنت او- لانلره بو عنوانك ویرلمسی عادت اولمشدی (۱۳۰۱) .

ادوارد بو موفقیتدن صوکرا (کویه‌ن)ه کلمش ، او صره‌ده بری سیاستله مشغول اولمشدی. ادوارد بو سیاستنده فرانسه‌ایله دائما ایی کچینمك یولنی طوتمش، (کویه‌ن) قونتلغنده بوتون نظردقتنی ادارهٔ داخلیه‌یه، تجارته وشهر یوللرینك محا- فظه‌سنه حصر ایتمشدی. بوراده بر چوق شهرلر تأسیس ایلدیکی کبی اعطا ایتدیکی امتیازات سایه‌سنده‌ده دوقه‌لغك منابع وارداتنی آرتدیرمش وامنیت داخلیه‌یی تأسیس ایلمشدی.

ادوارد، قراللغنه دوندیکی صره‌ده ایدی که، اسقوچیا وراثت مسئله‌سی ظهور

ایتمشدی. اسقوچیا قطعه‌سی انکلیز نورمان مدنیتی ایله تماسه کلدیکی تاریخدن اعتباراً پك چابق ترقی ایلمشدی. اسقوچیا، انکلتره قراللری طرفندن ضبط اولوندقدن صوکرا قراله کاملاً تابع اولمش، فقط بالآخره تابعیتده اختلاف ظهوره کلمشدی. برنجی ادوارد بو اختلافك اوکنی آلمق ایچون اوچنجی آلکساندرك یکانه وارثی ماغریتی اوغلنه آلمق ایسته‌مش، او صره‌ده نوروه‌جده بولونان ماغریتك وفاتی اوزرینه اسوچیا تختی منحل قالمشدی. بو اثناده بر چوق سلطنت مدعیلرینك اورتایه چیقماسی، اسقوچیالیلری قرال ادوارده مراجعته مجبور ایلمشدی. ادوارد بو مراجعتی قبول ایتمش، فقط اول امرده اسقوچیالیلرك کندی تابعیتنه کیرملرینی تکلیف ایتمش، اهالی‌یه تابعیت یمینی ایتدیرمك ایچون اسقوچیایی طولاشمشدی. بوتون اختلاف، اسقوچیا قرالی آرسلان کیلیومك قاردشی داویدك قیزلرینه انحصار

ویلیام واللاس

ایتمشدی. ادوارد بو اختلافی حل ایتمك ایچون کوچوك قیزك اوغلی روبه‌ربروسه ترجیحاً بویوك قیزك اوغلی جون باللییولی قرال اعلان ایلمشدی.

بو اثناده (غال)ده مدهش براختلال وقوعه کلمش، بواختلالك باصدیرلماسی عقبنده اسقوچیاده‌ده اختلاللر باش کوسترمشدی. ادوارد براردو ایله اسقوچیایه کیرمش، بوصره‌ده باللییولك تابعیت یمیننده‌ن واز کچدیکنی خبر آلمشدی. بونك اوزرینه اسقوچیا اهالیسی عاصی تلقی ایدرك اوزرلرینه یورومش، احراز ایلدیکی ایلك موفقیت اوزرینه بوتون مملکتده حاکم اولمشدی. بوتاریخدن اعتباراً اسقوچیا انکلتره‌یه تابع کورونمشدی. فقط بونك بر خیال اولدیغی آشکاردی. اسقوچیاده

قرالك مامورلری برچوق ظلمده بولونمشلر، نهایت ویلیام واللاسك عصیان ایتمسنه سببیت ویرمشلردی. ادوارد بو خبری آلیر آلماز واللاسه قارشی حرکت ایتمش، ایشته او زمان مدهش بر مصادمه وقوعه کلمشدی. بو مصادمه‌ده انکلیزلر اسلحه‌لرنده‌کی مکملیت وتعبیه‌لرنده‌کی مهارت سایه‌سنده غلبه‌یی تأمین ایلمشلردی. ادوارد بو موفقیت نتیجه‌سنده واللاسی اسیر ایتمش، ظلم وحقارت ایچنده تلف ایلمشدی.

اوزمان ادوارد، (غال)ده یاپدیغی کبی، ضبط ایتدیکی مملکتده یکی براداره تأسیس ایتمك ایسته‌مش، فقط یکی تبعه‌سنك نفوذینی هیچ خاطرینه کتیرمه‌مشدی. فی الحقیقه اسقوچیانك انکلیزلر طرفندن ضبطی آنغلو ساقسونلره قارشی نورمان استیلاسنك تأثیرینی حاصل ایلمشدی. بونلرك کافه‌سی اجنبی استیلاسی آلتنده ملیتلرینك، وحدت ملیه‌لرینك قیمتنی تقدیر ایتمشلر، روبه‌ر بروسك تشویقی ایله تکرار عصیان ایتمشلردی. واقعا یکی قرال، روبه‌ر بروس، قرال ادوارده قارشی مغلوب اولمشدی؛ فقط ادواردك وفاتی ایله اسقوچیا بواوزون حربك بوتون ثمراتنی اقتطاف ایلمشدی. اوزمان اسقوچیاده وحدت سیاسیه واستقلال ملی حاصل اولمش، برنجی ادواردك اسقوچیا ایچون تصمیم ایتدیکی فکرلر تمام اوچ عصر صوكرا ظهوره کله‌بیلمشدی. برنجی ادواردك اسقوچیا موفقیاتی الك چوق اختلافات سیاسیه ایله مشکلات داخلیه عقیم براقمشدی.

بو اختلافه الك زیاده پاره مسئله‌سی سبب اولمشدی. غال، اسقوچیا، کویه‌ن محاربه‌لری پك بهالی‌یه اوطورمش، بر چوق دفعه‌لر بارونلر وراهبلر قراللغك مصارفنه تشریك ایدلمشلردی. بعده قرال بوتون ملت مبعوثلرندن مرکب بر مجلس عقد ایتدیرمش، بو مجلس انکلتره تاریخ نظاماتنده مهم بر نقطۀ تحول تشکیل ایلمشدی. دها طوغروسی قرال ملتك احتیاجاتنی آکلامق ایچون بوتون ملت مبعوثلرینی حضورینه طوپلامش، دها طوغروسی کندی نفوذینی تزیید ایتمك ایچون پارلمنتولره بو شکلی ویرمشدی. فقط بو حرکتی ایله پارلمنتو مخالفتنه دها زیاده قوت ویردیکنی دوشونه‌مه‌مشدی.

بو اثناده ملته واکابر رجاله الك زیاده لزومی اولان شی، (بویوك فرمان) احکامنه اطاعتدی. حتی ۱۲۷۹ده (قانطوربه‌ری) پسقپوسی ایله په‌قام، بو فرمانك بر صورتنك هر سنه مکتب وکلیسا قاپولرینی آصیلماسنی توصیه ایلمشلردی. فقط ادوارد، اسقوچیا محاربه‌لری اثناسنده بویوك فرمانه مخالف حرکت ایتمش، بونك اوزرینه (قانطوربه‌ری) پسقپوسی مخالفت ایدنجه قرال بویوك فرمانی تصدیق ایلمشدی. ادوارد، حریت پرور بر قرال دکلدی. تحصیل وتربیه‌سی، زمانك حالت روحیه‌سی بوکا مانعدی. فقط ادوارد علویت طبعی، عظمت افعالی ایله انکلتره‌نك الك بویوك قراللرندن معدوددی.

ایکنجی ادوارد ایکنجی ادوار یکرمی اوچ یاشنده حکمدار اولدیغی زمان، آبدال، هوائی مشرب، معند بر طبیعتده ایدی. ذوق وسفاهتدن باشقه بر شیدن حظ ایتمز، عزم ذاتیسنی قطعیاً استعمال ایلمزدی. دور اداره‌سی، باباسنك دور اداره‌سنك بسبتون عکسی ظهور ایتمشدی.

ایکنجی ادوارد اولا اسقوچیایی ألدن چیقارمش، داخلده ایسه بوتون امور اداره‌یی کوزده‌لرینك ألینه براقمشدی. ادواردك کوزده‌لرندن اك برنجی واك سو-کیلیسی پیه‌ر دوغاباسطون ایدی. ادوارد سوء افعال وحرکاتی ایله خلقك نفرتنی جلب ایتمشدی. حتی، باباسنك حیاتنده نفی ایتدیردیکی کیمسه‌لری تکرار جلب ایتمش، اداره‌ٔ حکومتی انلرك ألینه ویرمشدی. بونك اوزرینه زادکاندن طوماس دولانقاستر ایله سه‌نیورلرك اك صاحب نفوذ اولانلری قرال علیهنده عصیان ایتمشلر، اداره‌ٔ حکومتی کندی ألرینه آلمشلردی. ادوارد، کوزده‌سی علیهنده‌کی مقرراتدن قطعیاً ممنون اولمیه‌رق بو مقرراتی فسخ ایتمش، بو حرکتی ایله لوردلرك عداوتنی جلب ایلمشدی. فقط نتیجه‌ده غلبه لوردلر طرفنده قالمش، اداره‌ٔ حکومتی طوماس دولانقاستر درعهده ایتمشدی. بو اثناده قرالك تشکیل ایتدیکی فرقه، طوماس دولانقاستری مغلوب ایدنجه، ادوارد خصملرندن شدتلی بر انتقام آلمشدی. تمام درت سنه قرالك تشکیل ایتدیکی فرقه رأس کارده قالمش، فقط بونلرده داخل مملکتده حاضرلانان فورتنه‌لردن بی خبر قالارق کسب ثروت ایتمکدن باشقه بر شی دوشونمه‌مشلردی.

بو اثناده، ۱۳۲۲ عصیانندن حیاتلرینی قورتاران روژه مورتیمه‌ر ایله سیر دوموتفورك غیرتی ایله ایکنجی ادوارد خلع ایدلمش، یرینه کوزل فیلیپك قیزی ایزابه‌ل ایله موتیمه‌ر اداره‌ٔ حکومتی درعهده ایلمشدی.

اوچنجی ادوارد، ایکنجی ریشار مورتیمه‌ر درت سنه دوام ایدن اداره‌ٔ حکومتنده انکلتره‌یه نافع بر ایش کوره‌مه‌مشدی. اسقوچیالره استقلال تام ویرمش، فقط او زمانه قدر نظارت آلتنده بولوندیریلان اوچنجی ادواردك ألینه کچه‌رك تلف اولمش، اوچنجی ادوارد مستقل بر صورتده اجرای حکومت ایتمکه باشلامشدی. اوچنجی ادوارد اون سکز یاشنده ایدی. یارم عصره یاقین دوام ایدن زمان حکومتنده نفوذ شخصیسی بویوك بر تأثیر اجرا ایلمشدی. اوچنجی ادوارد صرف نفسی ایچون چالیشمش، احوالدن فوق العاده بر صورتده

استفاده ایتمشدی. اوچنجی ادواردك ایلك زمانلری اختلاللرله باشلامش ، نهایت فرانسه‌نك اسقوچیا امورینه مداخله ایتمسی انکلتره ایله فرانسه بیننده یوزسنه حربنك ظهورینه وسیله تشکیل ایلمشدی . اوچنجی ادوارد، بو حربی غایت قوتلی وسائط حربیه ایله اجرا ایلمشدی .

انکلتره قرالی اوچنجی ادوارد

اوچنجی ادواردك اردوسی ، تابعیتلرندن طولانی خدمت عسکریه ایله مکلف بارونلر ویا شوالیه‌لردن مرکبدی . وقت حربده دونانماسنی حاضرلامق ایچون (بش لیمان بارونلری)نه برامیر کوندریر ، قوتلی بر دونانما طوپلامغه بو صورتله موفق اولوردی. فقط مصارف حربیه‌یی قاپاتمق ایچون مالکانهٔ ملتك وارداتی ایله قناعت ایده‌من‌دی. بو واردات کافی کلمدیکی ایچون اکثریا استقراضلر وویرکیلرله یاشاردی . بوتون پاره‌یی ، یهودیلرك یرینه قائم اولان ایتالیانلردن آلیر، بو آچیغی اورتمك ایچونده اهالی‌یه غایت آغر ویرکیلر تحمیل ایدردی . حرب، ملت نامنه اولدیغی ایچون اهالی بو آغر ویرکیلره سس چیقارمادن تحمل ایدرلردی. بوندن باشقه تجارت وصنایعك ترقیسی‌ده بوکا بر درجه‌یه قدر مساعد بر تأثیر اجرا ایلردی . تجارت وزراعتك ترقیسنه الك زیاده اوچنجی ادوارد طرفندن انکلتره‌یه ادخال ایدیلن آلتون مسکوکات سبب اولمشدی. بو مسکوکات اوچنجی هانریدن سکزنجی هانری‌یه کلنجیه قدر اصلا تغشیش ایدلمه‌مشدی. اوچنجی ادواردك نفوذ شخصیسی بویودیکی حالده، او زمانه قدر قرالك نفوذ مطلقنه قارشی اتحاد ایدن صنوف ملت بربرندن آیرلمغه باشلامشدی. بونلر بیننده‌کی رقابت، مخالفتی ضعفه دوچار ایتمش، پارلمنتو ایله حصوله کلن ترقی‌یی بر درجه‌یه قدر عقیم براقمشدی .

اون‌اوچنجی عصرده پارلمنتویه مخالف حرکت ایدنلرك رأس‌کارنده رهبان بولونیوردی. فقط اون دردنجی عصرده رهبان بو وظیفه‌دن فراغت ایلمشدی .

بو دورده پارلمنتو لوردلرله رهبان واهالینك اقسام متباقیه‌سندن مرکبدی. پارلمنتوده آیری آیری ایکی غروپ حاصل اولمش ، بونلره (لوردلر قاره‌سی) ، (عوام قاره‌سی) نامی ویرلمشدی . بو ایکی قاره‌نك نفوذ وصلاحیتلری بربرینك عینی دکلدی . لوردلر حکومت ایشلرینی کورمك وقراله ایجاب ایدن وصایاده بولونمق ، مبعوثلرده بومقرراته رضا کوستروب اجرا ایلمك ایچون طوپلانیرلردی. فقط لوردلرك مقداری کتدکجه تناقص ایتمش، اداره‌لری‌ده بویوزدن پك زیاده قولایلاشمشدی.

جون ویقلیف

اون‌برنجی عصرده لوردلر قاره‌سنه دائما عین لوردلر ایله انلرك طوغرودن طوغرویه وارثلری چاغیریلیردی . لوردلر قراللغه لزومی اولان مجلسی تشکیل ایلدکلری حالده مبعوثلر بر استدعا ایله مراملرینی ترویج ایتدیررلردی . فقط دیکر جهتدن‌ده مبعوثلرك موافقتلری اولمادن ویرکی طوپلامق امکان خارجنده بولوندیغی ایچون مبعوثلر ویرکی حقنده‌کی قرارلرینی اجتماعك صوکنه تعلیق ایدرلر ، کندی طلبلری اجرا ایدلدکجه بوبابده هیچ بر قرار ویرمزلردی . مبعوثلر بو واسطه ایله مملکتك ادارهٔ داخلیه‌سی ایله قراللغك سیاست عمومیه‌سنه مداخله‌ایتمکه باشلامشلردی. مع‌مافیه پارلمنتونك ترقیسی پك آغر اولمش، اون‌بشنجی واون آلتنجی عصرلرده یالکز قراللغك قرارلرینی وحتی الك احمقانه ضربهٔ حکومتلری قید وظیفه‌سندن باشقه بر ایش کورمه‌مشدی. پارلمنتو شو صورتله انقسامه اوغرادیغی جهتله سیاسی بر قرال بوکا قارشی مهم بر وظیفه ایفا ایده‌بیلیردی . مبعوثان ، کندیسنه بر از صیزیلتیدن صوکرا ایستدیکی پاره‌یی‌ویردیکی ایچون ادوارد مبعوثلره برچوق مساعداتده بولونمشدی.

اوچنجی ادوارد زماننده فرانسه‌ده (قیره‌سی) محاربه‌سی اجرا اولوندیغی

صره ده اسقوچیا تکرار عصیان ایتمش، فقط بو اثناده کاملاً تحت انقیاده آلنمشدی. (قیره سی) محاربه سی ایله (پوواتیه) محاربه سی آره سنده، انکلتره ده قاره وبا ظهور ایدرك برچوق شهرلره سرایت ایتمش، بر چوق یرلرده اهالینك همان نصفی تلف اولمشدی. صوکرا مدهش بر بحران اقتصادی یوز کوسترمشدی. بونکله برابر صنوف اجتماعیه انقسامه اوغرادیغی حالده انکلیز قومنك روحی بوتون وحدت واتحادینی محافظه ایلمشدی. انکلتره برچوق عصرلر اجنبی تأثیراتی آلتنده قالدیغی حالده اوچنجی ادوارد زماننده بو تأثیردن ده قورتولمشدی. محاکمده انکلیزجه قوللانلمش، فرانسزجه، سرای وکبار عائله لرینك لسانی مقامنه قائم اولمشدی.

انکلتره قرالی دردنجی هاری وزوجه سی ژان

نهایت انکلیزلرك فرانسزلره قارشی احراز ایلدقلری پارلاق مظفریتلر افکار وتصوراتی ایقاظ ایتمش، ملی شعر اوزمانه قدر اجنبی آشیلرینك نشو ونما بولدیغی بر طوپراقده بوتون کمالاتیله فیض بولمغه باشلامشدی.

انکلیز ادبیاتی بو اثناده منبعنی حربدن آلدیغی حالده ینه صرف حرب مو-
ضوعلرندن عبارت قالمامشدی .

اوچنجی ادوارد دورینك اك مشهور آدمی، ویقلیف ایدی. ویقلیفك حیاتی
پك مجهولدی. ویقلیف (اوقسفورد)ده تحصیلنی اكمال ایتمش، فرانسیسکەن راهبلردن
کیلیوم اوقهامك آثارندن استفاده ایلمشدی. اوقهام، بواثرلرنده کلیسا ایله حکومت
بیننده‌کی مناسباتدن بحث ایتمشدی. ایشته بواثرلردن استفادهٔ فکریه‌ده بولونان
ویقلیف، بواثناده حاکمیت ملیه اساسلرینی مدافعه ایلمشدی.

اوچنجی ادواردك زمان حکومتی أليم برصورتده نهایت بولمشدی. قرالیچه
فیلیپا وفات ایتمش ، قرال، سرسری برقادینك، آلیس پەررەرسك عشقنه فریفته
اولمشدی. کندیسی اساساً اختیاراولدیغندن بواثناده موجود فعالیتی‌ده ضایع ایلمشدی.
نهایت اوغللرندن (لانقاستر) دوقی ژان ، ویقلیف ایله عقد رابطه ایدرك رافضلیکه
قدر کوزه آلدیرمشدی. بو حرکتی ایله کندیسنی پارلمنتویه‌ده دشمن کوسترمشدی.
بو اثناده پارلمنتوده قراله شکایتده بولونمش، قرالك مترەسی نفی ایدلمشدی . فقط
ادوارد، پارلمنتونك نفوذنی قیرمغه موفق اولور اولماز مترەسنی تکرار کتیرتمش،
بر مدت صوکراده وفات ایلمشدی (۱۳۷۷).

اوچنجی ادواردك وفاتنده انکلترەده برانقلاب حاضرلانیوردی. بوانقلابی حاضرلایان،
ویقلیف ایدی . ویقلیف پاپانك نفوذ جسمانیسنه تعرض ایتدکدن صوکرا نفوذ روحانیسنه ،
قاتولیك کلیساسی سلسلهٔ مراتبنه ودیلنجیلرطریقتنه‌ده تعرض ایلمشدی. ویقلیفك دستورینه نظراً
رهبان، یدلرنده بولونان اموالی حسن صورتله اداره ایده‌مزلرسه قراللر بونلری استرداد ایتمك
صلاحیتنه مالك اولاجقلردی. ویقلیفك بوفکری پاپا اون برنجی غرەغوارطرفندن اتهام ایدلمش،
فقط ویقلیف پرنسس دوغال طرفندن حمایه ایدیله‌رك برائت قازانجه برقات دها جسارتلنمشدی.
ویقلیف، کتب مقدسه‌ده افکار الهیه‌نك غایت صریح برصورتده بیان ایدلمش بولوندیغنه اعتقاد
ایلدیکی جهتله توراتی هر کسك آکلایابیله‌جکی بر شکله قویمق ایسته‌مش ودرحال انکلیزجه‌یه
ترجمه ایتمشدی. عین زمانده، آرقه‌لرنده قابا بر پوستکی، باشلرنده کنیش بر شاپقه، آیاقلرنده
اوستی آچیق آیاق قابلری اولدیغی حالده برچوق راهبلر واسطه‌سیله احکام انجیلی‌ده تلقین ایتدیر-
مشدی. بو راهبلر اك زیاده کویلولری عصیانه تشویق ایلمشلردی.

کویلولرك عصیاننه‌ده اك زیاده قارەوبا سبب اولمشدی. دیکر جهتدن ویرکیلرك آغرلغی‌ده
هر کسی بیزار ایلمشدی. بوتون بوحاللر کویلولری بیزار ایتمش، اهالی بویوك برعصیان هیئتی تشکیل
ایلمشدی. نتیجه‌ده عصیان باصدیرلمش ، عصیانك باشلیجه مشوقی اولمق اوزره ویقلیف محکوم
ایدلمشدی (۱۳۸۲). ویقلیف بو محکومیت اوزرینه (لوطەر وورث) شهرینه چکیله‌رك اوراده

(تريبا لوغوس) نامندەكی اثرنی یازمش ، ختام عمرینی بوراده متروك ومنسی بر حالده كچیر- مشدی (١٣٨٤). بو تاریخدن اعتباراً اوقسفورددەكی تحصیلده نظر تفتیش آلتنه آلنمشدی. ویقلیف انكلیز نثرینك ودینك وزمانمزدەكی طرز تلقیسنك اساسلرینی وضع ایلمشدی .

انكلترەده حصوله كلن بو قاریشیقلقلر اثناسنده قرال ایكنجی ریشار دائما قاردشنك وصایتی آلتنده یاشامش ، مستقلاً ادارهٔ حكومته باشلادیغی تاریخدن اعتبارآده خوف ووسوسه‌یه، ظلم‌واندیشه‌یه تابع اولارق اعتسافات اجراسندن كری طورمامشدی. حتی بر زمان بوتون قوهٔ محا كمه‌سنی غائب ایدرك اكابر رجالی نفی ایتدیرمشدی. ریشار، صوك زمانلرنده ایرلاندایه سفر اجرا ایتمش، بواثناده‌هانری دولانقاستر انكلترەیه چیقارق ریشاری ترك‌حكومته مجبور ایلمشدی (١٣٩٩).

لانقاستر خاندانی ، دردنجی هانری هانری‌دولانقاستر، برفرقه رئیسی اولدیغی حالده پارلمنتو طرفندن قراللغه اصعاد ایدلمشدی. برسنه‌صوكرا مخلوع قرالك طرفدارلری عصیان‌ایتمشلرسه‌ده بوعصیانده باصدیرلمشدی . دها صوكرا اسقوچیا اختلالی باش كوسترمش ، فقط لانقاستر خاندانینك اك‌بویوك دشمنی دوق دورله آنك قتلی، جنوبی غالك تحت انقیاده آلنماسی قرالك بر مدت راحت نفس آلماسنی تأمین ایلمشدی .

دردنجی هانری ایله خلفلرینك سیاستی احوالك ایجاباتیله حصوله كلمشدی. بو سیاست صوك درجه محافظه‌كارانه و مشروطیت‌پرورانه ایدی. هانری ، پارلمنتو طرفندن انتخاب ایدلدیكی ایچون انكله برابر چالیشمشدی. حتی‌نفوذ قرالی‌بی‌تحكیم ایچون بوتون صلاحیتی مجلس خصوصی‌یه ویرمش ، مجلس اعضاسنی پارلمنتویه انتخاب ایتدیرمش، حكومتك بو ایكی بویوك مجلس بیننده هر درلو اختلافاته‌نهایت ویرمشدی. صوكرا، ویقلیفك تشكیل ایتدیكی رهبان صنفنه قارشی مجادلاتده بو- لونمشدی . هانری، حكومتده بومهم اجراآتده بولوندقدن صوكرا بویوك اوغلی بشنجی هانری‌یه تودیع سلطنت ایتمشدی. بشنجی هانری بوتون موجودیتی ایله قراللق وظیفه‌سنی ایفا ایلمشدی. خصوصیله فرانسه حربی كندیسنه شان و شرف تأمین ایلمش ، سفره مباشرت ایده‌جكی صره‌ده اوچنجی ادواردك حفیدی قونت كه‌مبریج طرفندن ترتیب ایدیلن اختلال جمعیتنه قارشی مجادلاتده بولونمغه مجبور اولمشدی. هانری‌غایت جسور وعسكر برقرالدی. هانرینك وفاتیله برابرانكلترەنك قرون وسطی حیاتی ودها طوغروسی قهرمانلق دوری‌ده ختام بولمشدی .

یرینه کچن آلتنجی هانری بر مدت قدر غلاچه‌سته‌ر ایله ویلیام دولاپولك نفوذی آلتنده یاشامش، خصوصیله دوق‌دوسوففولق بو اثناده احواله حاکم اولمق ایچون برچوق دسیسه‌لره مراجعت ایلمشدی. فقط دوق‌دوسوففولقك وفاتیله ظهور ایدن احتراصلر، (چفته کل) حربنك اساسنی تشکیل ایلمشدی.

انکلتره قرالی بشنجی هانری

چفته کل حربی چفته کل حربی ربع عصر قدر دوام ایتمش و باشلیجه ایکی صفحه کچیرمشدی: ایلك صفحه‌ده زادکانك برقسمی قرالك ناظرلری علیهنه قیام ایلمش، فقط بر مدت صوکرا منافع عمومیه نامنه حائز اولدیغی ماهیتی غائب ایدرك یورق و لانقاستر خاندانلری بیننده بروراثت محاربه‌سی شکلنه تحول ایلمشدی. دها طوغروسی بو حربده دساتیردن زیاده اشخاص مبارزه ایتمش، مملکت آلت اوست اولمش، الك زیاده‌ده زادکان صارصلمشدی.

اون‌بشنجی عصرده حکومتده اولدیغی کبی هیئت‌اجتماعیه‌ده‌ده زادکانك نفوذی آرتمشدی. رهبان صنفی واقعا بوتون ثروتنی محافظه ایتمش، فقط نفوذ سیاسیسنی کلیاً غائب ایلمشدی. وسط طبقه‌یه منسوب انسانلرك وکیللری‌ده کندیلرینی پارلمنتوده تمثیل ایتمشلردی. پارلمنتوده بونلردن الك‌زیاده حائزنفوذاولانلر، کوچوك زادکانك مبعوثلری‌ایدی. زادکانك باشنده پرنسلره دها صوکرا بویوك عائله رئیسلری بولونیوردی. بونلرك کافه‌سی قوتلی برر فرقه تشکیل ایلمشلردی. قرال، زادکانك بو نفوذینه قارشی هیچ بر شی یاپمغه مقتدر دکلدی. انتخابات، بویوك سه‌ییورلرك نظارتی آلتنده اجرا اولوندیغی ایچون پارلمنتونك‌ده نفوذی قالمامشدی.

خصوصيله آلتنجى هانرى غايت عفيف ، فقط فكراً ضعيف ايدى. لانقاستر خاندانته منسوب بوتون قراللر كبى ملى مشروطيته صوك درجه رعايت ايلمشدى . ينه انلر كبى ملته هر درلو حقوق وامتيازاتى ويرمش ، نهايت كندى عليهنه قوتلى فرقه‌لرك تشكلنه سبب اولمشدى. حتى بو اثناده ايرلاندالى بر سرسرى، ژاق غاد، مارش قونتى ادوارد دومورتيمه‌رك ولد طبيعيسى اولديغنى ادعا ايدرك ۲۰۰۰۰ كشيلك بر قوتله لوندره‌يه كلمش، ريشار دويورقك رأس كاره كچمسنى طلب ايلمشدى. نهايت بو حال يورق خاندانى ايله لانقاسترلر بيننده شدتلى بر عداوت حصولنه سبب اولمشدى . بو اثناده هانرينك تجنن درجه‌سنده خسته‌لانماسى و يرينه اوغلى شارلك حكمدار اعلان اولونماسى اوزرينه دوق دو يورق وصايتى درعهده ايتمش ، بر مدت صوكراده قراللق ادعاسنه قالقيشمشدى. بو ادعا چفته كل حربنه سببيت ويرمشدى. لانقاستر خاندانك آرمه‌سنده (قرمزى كل) ، يورق خاندانك آرمه‌سنده‌ده (بياض كل) بولونديغى ايچون بو حربه (چفته كل) حربى نامى ويرلمشدى .

دوق دويورقك وصايتى اثناسنده مارش قونتى ادوارد حكومتى غصب ايتمش و بر قاچ مظفريتله تحكيم موقع ايدرك انكلتره قراللغنى احراز ايلمشدى . ادوارد ، حظوظات ماديه‌سندن باشقه بر شى دوشونمديكى ايچون انكلتره‌يه نافع بر اثر وجوده كتيرمه‌مش ، يرينه كچن قاردشى ريشارده غصب حكومت صورتيله قرال اولمش (۱۸۴۳)، بوصورتله يورق خاندانى رأس كاره كچمشدى. چفته كل حربى شدتلى مصادمه‌لر ، خونريزانه قتللر ، موجب عار اهانتلرله مدهش بر وراثت محاربه‌سى اولمشدى. نهايت يورق خاندانك جلوسندن ايكى سنه صوكرا اوچنجى ريشار لانقاستر خاندانندن هانرى تودورايله اجرا ايلديكى محاربه‌ده مغلوب وتلف اولمش، هانرى تودور، يدنجى هانرى ناميله قرال اولارق انكلتره‌ده (تودور) خاندانى تأسيس ايلمشدى.

چفته كل حربنك نتايجى

چفته كل حربى پك مهم نتيجه‌لر حاصل ايلمشدى. اول امرده قراللرك نفوذنى تزييد ايتمش، زادكانك نفوذنى محو ايلمشدى. بر چوق سه‌نيورلر قانلى مجادله اثناسنده تلف اولمش ، بر چوق عائله‌لردن اثر قالمامشدى . بونلرك اللرنده بولونان وانكلتره‌نك همان بشده برينى تشكيل ايدن يرلر هپ قرالك اداره‌سنه كچمشدى. بو سببدن قرال كسب ثروت ايتمش، پاره ايسته‌مك ايچون پارلمنتويه مراجعت ايتمسنه لزوم قالمامشدى. او تاريخدن اعتباراً انكلتره قراللرى اهالينك رأى وفكرينى صورمغه لزوم كورمدن عينيله بر حكمدار مطلق كبى اجراى حكومت ايلمشلردى. بو دورده بر چوق كاركير بنالر ياپيلمش، لوندره، يورق وبريستول كبى شهرلر پك زياده كسب ثروت ايلمشدى.

دردنجی فصل

آلمانیا

(۱۲۷۳-۱۴۹۲)

هابسبورغلر ریشار دوقورنو آیك وفاتندن صوكرا رومادە و آلمانیادە، قراللغە ضایع ایتدیكی نفوذی اعادە ایچون دوشونولمكە باشلامش، بر مدت بری جرمانیا تاجنە انحصار ایدن ایمپراطورلق نامی خلقك قوۂ خیالیەسندن بردرلو زائل اولامامشدی. بوسببدن پاپا، منتخبلری طوپلامش، كندیلرینەایكنجی درجەدە نفوذی حائز برقوتی، هابسبورغلردن برینی قرال انتخاب ایتدیرمشدی. بو ذات، رودولف اسمندە بر اسویچرەلی ایدی. اوتنجی غرەغوارك رودولفی انتخاب ایتدیرمسی بوتون آلمانیادە حسن صورتلە تلقی ایدلمش، رودولف كلیسا اموالنی اعادە ایتدیردیكی كبی یكی بر اهل صلیبەدە ریاست ایلمشدی.

رودولف، فاصلۂ سلطنت زماننده ایمپراطورلقدن آلنان اموالیدەاعادەایتدیرمشدی. شیللەرك دیدیكی كبی: «آرتق ایمپراطورسز كچن مدهش زمانلردن اثر قالمامشدی. دنیا یكی بر حاكم بولمش، قیلیچ دوری بیتمش، نەضعیفك، نەدەمسالمتلە یاشایان انسانلرك جبابرەدن قورقولری قالمامشدی». فقط رودولف، شاعرك بو خیالاتی قوەدن فعلە كتیرەمەمشدی. رودولف اولابوهمیا قرالی ایكنجی اوطاقارایلە محاربە ایدرك آوستریالیلری تأمین ایتمش، بعدە خصوصی حربلر و متوالی یغمالرلە چالقانان آلمانیایی تسكینە غیرت ایلمشدی. اول امردە (راوب ریتەر) دنیلن یغماجی شوالیەلری تأدیب ایتمش، مملكتدە صلح وسكونتی تقریرە موفق اولمشدی.

رودولف زماننده ایمپراطورلق یکی بر ماهیت کسب ایلمشدی : رودولف واقعا نظری اولارق سلفلری کبی حاکمیت عمومیه مسلکنی تعقیب ایتمش ، فقط حقیقتده صرف آلمانیا ایچون کندی نفوذینی تقویه‌دن باشقه بر شی دوشونمه‌مشدی.

رودولف وهابسبورغ

بو سببدن ایتالیایه سفرلر، رومادە رسم تتوجلر، اهل صلیب محاربه‌لری آرتق قالمامشدی. رودولف غایت متین و عملی دوشونمش ، لاتین خرستیانلرك رئیسی اولمق وظیفه‌سنی نظر اعتباره آلمامشدی. حتی بر آلماندن زیاده بر آوسترالی کبی حرکت ایتمش ، خاندانننك نفوذینی تقویه‌دن باشقه برشی دوشونمه‌مشدی. رودولف اردویه کندینی سودیرمش ، غایت متواضعانه وساده برحیات امرار ایتمشدی . آچ قالدیغی زمان باغچه‌دن کندی الیله حاووج قوپارمش ، صوسز قالدیغی زمان عسکری ایچمدکجه کندیسنه صو کتیرتمه‌مشدی. دها طوغروسی رودولفك سیاسی موفقیتلرندن زیاده خصوصی اوصافی نامنك اعتلاسنی تأمین ایلمشدی.

رودولف ، آلمان تاجنی کندی خاندانننه ارثی بر حاله کتیرمك ایسته‌مش ایسه‌ده بو مقصدینه نائل اولامامشدی. حتی بو املنه موفق اولمق ایچون اتفاقلر آرامش، انکلتره قرالی ایله آنژوخاندانننك محبتنی جلب ایچون فداکارلقلر اختیارایتمش، فقط بوطاتلی املنه موفق اولمادن وفات ایتمشدی. رودولف، قرالك نفوذی ایله صلح ومسالمتی تأسیس ایتمش، فقط خاندان تأسیسنه موفق اولامامشدی. وفاتنده فرانسه‌نك غرب حدودلرنده‌کی تجاوزات آرتمش، بوتهلکه‌یی برطرف ایتمك ایچون (مایانس) پسقپوسنك توصیه‌سی اوزرینه فرانسه‌یه خصومتله شهرت بولان آدولف دوناساو انتخاب ایدلمشدی. آدولف ، زمان حکومتنده ایمپراطورلق

سوداسنه دوشمش، انکلتره یه پاره ایله اتفاقی صاتمشدی . نهایت کندیسنی انتخابه طرفدار اولانلر پاپا سکزنجی بونیفاسدن آدولفك خلعنی طلب ایتمشلردی. پاپانك جواب ردی اوزرینه ایکی رقیب بیننده محاربه وقوعه کلمش ، آوستریالی آلبه‌ر بو محاربه‌ده آدولفی کندی الیله تلف ایدرك ایمپراطور اولمشدی.

آلبه‌ر ، ایمپراطورلغی کندیسنه تأمین ایتدیکی حالده اصولاً ده انتخابی اجرا ایتدیرمشدی . فقط حکومتنك دها ایلك زمانلرنده پاپا سکزنجی بونیاسفدن بویوك بر مقاومت کورمشدی. آلبه‌ر، بوکا مقاومت ایچون کوزل فیلیپ ایله اتفاق ایتمش، بو اتفاقنك سه‌نیورلر طرفندن تصویب ایدلمه‌مسی اوزرینه پاپا ایله‌ده اویوشمانك یولنی بولمشدی . آلبه‌رك بوتون دوشونجه‌سی، آلمانیانك ترقیسنی تأمیندن زیاده ایمپراطورلغی خاندانه تخصیص ایله کندی ثروتنی تزییددن عبارت قالمشدی . بو سببدن نظردقتنی اولا بوهمیایه عطف ایتمشدی. آلبه‌ر، اولا بوهمیاده خاندان انقراضندن استفاده ایدرك بو حوالی‌یی الده ایتمش، تورینکه مسائلنه مداخله ایدرك مغلوب اولمش ، بو تاریخدن اعتباراً کندیسنه بر دور سقوط حاضرلامشدی . بعده جنوبی آلمانیاده وقوعه کلن عصیانی باصدیرمق ایچون کیدرکن یکنی صو آبلی شارل طرفندن تلف ایدلمشدی .

اسویچره‌لیلرك استقلالی آلبه‌رك شوصورتله تلف اولدیغی صرده‌ده هابسبورغ خاندانڭ اراضیسنه جوار محللرده ، (شیویتس)، (اوری) و (اونته‌روالدن) حوالیسنده ، پدرانه بر اداره آلتنده حرعائله‌لر یاشایورلردی. بوعائله‌لر اون ایکنجی واون اوچنجی عصرده ایمپراطورلر ایله پاپالر بیننده وقوعه کلن محاربه‌لردن استفاده ایدرك اعلان حریته موفق اولمشلردی . ایشته بو صره‌ده هابسبورغ خاندانڭ ارثی حاکمیتلری آلتنده بولونان بو اهالی ، ایمپراطورلقده حکم فرما اولان فترتدن استفاده ایدرك بسبتون اعلان حریت ایتمشلردی . روایته نظراً ویلهلم ته‌ل‌ده بو اثناده ظهور ایتمشدی. فقط بویله برقهرمانك حقیقةً موجود اولوب اولمادیغنه دائر قطعی بر وثیقهٔ تاریخیه موجود دکلدر. اودورده، اسویچره‌نك بوطاغلق ونظرفریب کوشه‌سنده ظلملر اجرا ایدرلردی. بو مظالمی تصویر ایچون شاعر شیللهر (ویلهلم ته‌ل) نامنده بر فاجعه یازمش، بو فاجعه‌ده اسویچره‌لیلرك استقلالنی ، ویلهلم ته‌لك شجاعتنی، هابسبورغلرك مرخصی که‌سله‌رك حکو-

مت دائره‌سی او کنه شابقه‌سنی قویارق خلقی شابقه‌سنه حرمت ایتدیردیکنی، ویلهلم تەلك شابقه‌یه حرمت ایتمدیکندن حبس وتوقیف ایدلدیکنی، صوکرا کندیسنه مجازات اولارق اوغلنك باشنه برألما قونوب بوکا اوق آتدیرلدیغنی، ویلهلم تەلك اوقی اوغلنه اصابت ایتدیرمدن ألمایی دویردیکنی کندیسنه خاص قدرت شاعرانه ایله تصویر ایلشدر.

هابسبورغ خاندانك ماهیتی آوستریالی آلبه‌رك وفاتیله هابسبورغ خاندانك طالع واقبالی‌ده زوال بولمشدی. بو خاندانك زمان حکومتنده ایمپراطورلق ماهیت اصلیه‌سندن زیاده ظواهرینی محافظه ایلشدی.

آلمانیا ایمپراطوری یدنجی هانری

آلمانیا وحدتنی غائب ایتمش، فقط شهرلر ترقی ایتمش، زکی، معلوماتی وچالیشقان انسانلر یتشمشدی. رودولف حکمدار اولدیغی زمان آلمانیا اراضیسنی بر چوق پارچه‌لره آیرلمشدی. آلمانیا آرتق دوقه‌لقلردن، قونتقلردن، پسقپوسلقلردن مرکب برهیئت متحده‌دکلدی؛ هربری حاکمیتی کندیسی ایچون تأمینه چالیشان بر چوق سه‌نیورلکلردن عبارت اولمشدی. آلمانیانك شمالنده، جنوبنده، غربنده عین حال، عین پارچه‌لانما موجوددی. آلمان ایمپراطورلرینك (عمومی ایمپراطورلق) سودالری کلیاً عقیم قالمشدی. ایمپراطورلرك دانیمارقه، ماجارستان، پولونیادن بیله تابعیت یمینی ایسته‌مکه یوزلری قالمامشدی. بو سببدن هابسبورغ خاندانی، نفوذینی یالکز آلمانیاده طانیتدیرمق ایچون صرف غیرت ایلشدی.

لوكسنبورغ وباويه‌را خاندانى

ايمپراطورلق تاجى ١٣٠٨ سنه‌سنده الآن نظر احترامى جلب ايتمكده ايدى. حتى بر مدت كوزل فيليپ بيله بو ارزويه قاپيلمشدى. فيليپ پاپا، بشنجى قله‌مانى نفوذى آلتنده بولونديرديغى ايچون بو مقصدينى تسهيل ايده‌بيليردى. فقط حاكميت عموميه‌نك قاپه‌ت خاندانه انتقالى پاپانك پك خوشنه كيده‌جك بر شى دكلدى. بناءعليه پاپا، كوزل فيليپك نامزدلكنى ظاهرى بر صورتده التزام ايتمشدى. نهايت منتخبلر كوزل فيليپ‌ده، آلبه‌رك اوغللرينده نظر اهميته آلمامشلر، درايت وشجاعتيله تميز ايدن هانرى دو لوكسنبورغى ايمپراطور انتخاب ايلمشلردى.

ايمپراطور لوئى دو باويه‌ر

هانرى، يدنجى هانرى ناميله ايمپراطور اولنجه، يكانه آرزوسى ايمپراطورلغى تأسيسدن عبارت اولمشدى. هانرى اولا بوهميه ايشلرينه مداخله ايتمش، بوهميايى لوكسنبورغ خاندانى‌نك اراضيسنه الحاق ايلمشدى. وفاتنده آلمانيا برسنه مدت بويوك بر فترت ايچنده قالمشدى. آلمانيايه انتخاب ايديله‌جك حكمدارك هابسبورغ ويا لوكسنبورغ خاندانى‌نك برندن انتخاب ايدلمسى لازمدى. يدنجى هانرينك اوغلى هنوز كوچوك اولديغندن ايمپراطورلغه يكى بر نامزد آرانمش باويه‌را دوقى لوئى ايمپراطور اعلان ايدلمشدى. فقط بو اثناده آوستريا دوقى كوزل فره‌دريق، لوئينك قراللغنى تصديق ايتمه‌مش، ايكى خاندان بيننده شو صورتله

اختلاف حاصل اولمشدی . پاپا یکرمی ایکنجی‌ژان بواختلافی تسکین ایچون مدا-
خله ایدنجه ، یکی بر مبارزه حاضرلانمغه باشلامشدی .
لوئی احوالدن استفاده ایتمش ، آوستریا اردوسنك جنوبی صو آبده ، (مور-
غارتن)ده مغلوب اولماسندن بالاستفاده بو حوا-
لیده‌کی آوستریا مالکانه‌سنی کاملاً مملکتنه الحاق
ایلمشدی. صوکرا، خصمنه بالفعل تعرض ایدرك
مغلوب ایتمش ، فقط ایمپراطورلغی هنوز پاپا طر-
فندن تصدیق ایدلمدیکی ایچون خصملری لوئینك
اجرا ایتدیکی محاربه‌لری عادتا پاپالغه قارشی تجاوز
صورتنده تلقی ایتمشلردی . پاپا، بونك اوزرینه
کوزل فیلیپك اوچنجی اوغلی دردنجی شارلی
نامزد انتخاب ایلمشدی . لوئی، پاپانك تجاوزاتنه
عین شدتله مقابله ایتمشدی . حتی پاپایی رافضیلکله
اتهام ایلدیکی کبی انتخابنی‌ده فسخ ایتدیرمش ،
وقتیله کوزل فیلیپك یاپدیغی کبی عمومی بر مجلس
روحانی عقدینی طلب ایتمشدی (١٣٢٤) . لوئی ،
دها صوکرا کوزل فیلیپله‌ده اویوشمش ، نهایت
پاپا ایله اوزون بر مجادله‌ده بولونمشدی. پاپا یکرمی
ایکنجی ژانك وفاتیله لوئی بویوك بر دشمندن
قورتولمشدی . فقط اون ایکنجی به‌نووانك
آلمانیا ایشلرینه مداخله ایتمسی اوزرینه بوتون
آلمان پرنسلری برلشه‌رك (ره‌نس)ده بر (قورفه-
راین) عقد ایدرك بو انعقادده آلمان منتخبلری طرفندن انتخاب اولونان کیمسه‌نك
مشروع وحقیقی بر آلمانیا قرالی اولاجغنی وبونك ایچون پاپانك تصدیقنه لزوم اولمادیغنی
قرارلاشدیرمشلردی. صوکرا، (فرانقفورت)ده اجتماع ایدرك قرال عنوانی ایله برابر
ایمپراطورلق عنوانی‌ده ویرمك کندی صلاحیتلری داخلنده بولوندیغنی بیان ایتمشلردی.
بناءعلیه پاپا ایله لوئی بیننده وقوعه‌کلن مجادله، آلمان پرنسلرینك غلبه‌سیله نتیجه‌لنمشدی.

ایمپراطور دردنجی شارل

فرانسه قرالى ايله پاپا آلتنجى قله‌مان (ره‌نس) اتحادينى كنديلرينه طوغرودن طوغرويه بر تجاوز عد ايدرك لوئى‌يه قارشى بو هميالى ژانك اوغلى شارل دو لوكسنبورغى رقيب اولارق ايلرى سورمشلردى. فقط لوئى بو اثناده پرنسلرك كندى حقنده‌كى توجهلرندن استفاده ايده‌جك يرده بالعكس بجريكسزلك وحرص وطمع كوسترمش، نهايت بوتون پرنسلرى كندى عليهنه جلب ايدنجه پاپادن استمداد ايلمشدى. بونك اوزرينه پاپا لوئى‌يى كمال طنطنه ايله آفوروز ايتمش، يرينه بوهميالى شارل ايمپراطور انتخاب ايدلمشدى (١٣٤٦).

بوهميالى شارل شارلك ايمپراطور انتخاب اولونماسى، كليساسنك نفوذينى قيرمق ايسته‌ين آلمان سه‌نيورلرينك هيچ خوشلرينه كيتمه‌مشدى. غير ممنونلردن بر قسمى آلمان تاجنى انكلتره قرالنه تكليف ايتمشلر، فقط بو تشبثلرنده هيچ برينه موفق اولامامشلردى. شارلك ايلك دورلرى اميدلرله مالى كچمش، حتى پاپا ايله قرال بيننده‌كى صميميت، برمدت قدر اسكى ايمپراطورلق فكرلرينك قوه‌دن فعله كلمسنه اميدلرده حاصل ايتديرمشدى. فقط شارلده بو فكرى ساحهٔ امكانه كتيره‌جك قابليت مفقوددى. شارلك ايكنجى سنهٔ حكومتنده آلمانياده قاره‌وبايه ظهور ايتمش، خلق يهوديلردن انتقام آلمغه قالقيشه‌رق موجود يهوديلرى قتل واتلاف ايلمشدى. بوهميالى دردنجى شارل بو قاريشيقلقلرى تسكين ايتمكه بردرلو موفق اولامامش، بو اثناده ايشه پاپا مداخله ايتمشدى. شارل ايمپراطورلق تاجنى ألده ايتمك ايچون ايتاليايه سفر اجرا ايتمش، فقط بو سفرده هيچ بر موفقيت استحصال ايده‌مه‌مشدى. اوزمان آلمان قراللغنك نفوذ مادى ومعنويسى قيرلمش، ايمپراطور نامى فخرى بر عنواندن عبارت قالمشدى.

آلتون فرمان شارل ايتالياده موفقيتسز، آلمانياده نفوذسز بر حالده قالمش، فقط آلمانيانك تاريخ مشروطيتنده غايت مهم بر اثر براقمشدى؛ اوده ١٣٥٦ سنه‌سنده اعلان ايلديكى (آلتون فرمان) ايدى. بو فرمان منتخب پرنسلرك، قونتلرك وسه‌نيورلرك موافقتى ايله تنظيم اولونديغى ايچون بويوك بر اهميتى حائزدى.

شارل حكومتنك دها ايلك سنه‌لرندن اعتباراً نظام و انتظامى تاسيسه غيرت ايتمش، پرنسلر ايله شهرلر بيننده حصوله كله‌جك اتفاقك نه‌درجه بر اهميتى حائز اولاجغى

دردنجی شارلك آلتون فرمانی (١٣٥٦)

(ویانه کتبخانه‌سنده)

ادراك ایلمشدی . بو سببدن شارل آلتون فرمانی اعلان ایدرك دها طوغروسی آلمانیانك مشروطی فترتنی ادامه ایتمش ، مملکتی بر حکومت متحده حالنه قلب ایلمشدی. آلتون فرمان ایکی قسمدن مرکبدی. برنجی قسم روما قرالنك انتخابندن، ایکنجی قسمده قوانین ملکیه ایله حق وراثتدن و مسالمت عمومیه‌دن باحثدی . آلتون فرمان موجبنجه حکمدار، ممتاز یدی منتخب طرفندن انتخاب اولوناجق ، انتخابات فرانقفورتده مایانس پسقپوسنك ریاستی آلتنده اجرا ایدیله‌جکدی . بونك ایچون اکثریت آرا کافی ایدی . بعده قرال (ئه‌قس‌لاشاپه‌ل ، کولن)ده تقدیس ایدیله‌جك، منتخبلر بویوك بر نفوذه مالك اولاجقدی. پرنسلر پاره باصدیراجقلر، ویرکی طوپلایاجقلر، کندی مالکانه‌لرنده‌کی معدنلری ایشله‌ته‌جکلردی. بونلره قارشی وقوع بولاجق بر تجاوز، عینیله ایمپراطوره قارشی اولمش کبی تلقی ایدیله‌جکدی.

شهرلر، هانزه

شارلك آلتون فرمانی آلمانیاده مشروطی بر فترت تأمین ایتمش، فقط تجارتك ترقیسنه، آلمانیانك زنکینلشمه‌سنه مانع اولامامشدی. آلمانیانك بویوك شهرلرنده‌کی اهالی ، فرانسه و ایتالیاده اولدیغی کبی سه‌نیورلر طرفندن آزاد ایدلمشلردی.

کذا بر چوق شهرلرده ایمپراطورلر ایله پاپالر بیننده‌کی قاریشیقلقلردن استفاده ایدرك کاملاً اعلان حریت ایتمشلردی . بو شهرلر اوفاق اوفاق جمهوریتلر تشکیل ایدرك (سربست شهرلر)دن معدود اولمشلردی . بو شهرلرك آیریجه محکمه‌لری ، اردولری ، مالیه‌لری بولونوردی . ایستدکلری کبی معاهده‌لر عقد ایدرلر، اتفاق ایدرلر، اتحادلر تشکیل ایلرلردی. شهرلرك تشکیل ایتدکلری اتحاددن مقصد ، تجاری منفعتلرینی مدافعه‌دن عبارتدی . بو سربست شهرلرده بورژووا صنفی بویوك بر فعالیت کوسترر ، خصوصیله صنایع فوق العاده ترقی ایدردی. فقط آلمانیانك یوللری منتظم وامین اولمادیغی ایچون تاجرلر یولده صویولمق تهلکه‌سنه معروض اولورلردی . بو سببدن شهرلر ، بر نوع ضابطه وظیفه‌سی یاپمق ومواصلاتی تأمین ایلمك ایچون آره‌لرنده اتفاقلر عقد ایتمشلردی . بو اتفاقلره (هانزه) تعبیر ایدلمشدی . (هانزه)لرك اك بویوکی (هانزه اتحادی) ایدی. بواتحاد اون دردنجی عصر اواخرنده (١٣٦٠-١٣٧٠) فوق العاده ترقی ایتمشدی . هانزه اتحادینه سکسان شهر داخل اولمشدی . بو شهرلرك اك مترقیلری لوبه‌ك ، هامبورغ ، برم ، دانزیغ ، قولونیا شهرلری ایدی . هپسنك مرکزی (لوبه‌ك) شهری ایدی . هر سنه، اتحاده داخل اولان شهرلرك مبعوثلری منافع مشترکه‌لرینی بوراده مذاکره ایدرلردی . مذاکره‌ده قاعدهٔ اساسیه عموم مبعوثلرك منافع منفرده‌یی حمایه ایتملری ایدی . (هانزه اتحادی)نك ممالك اجنبیه‌ده ، روسیه ، نورومج ، فلاندر وانکلتره‌ده درت بویوك تجارتکاهی واردی . بو تجارتکاهلر حقیقی برر ایچ قلعه کبیدی. ایچلرنده، او مملکت رجالیله مبادلاتده بولونمق ایچون بر پازار ، صاتین آلنان امتعه‌یی قویمق ایچون

مغازه‌لر بولونوردی . مغازه مستخدمینی عین زمانده بورالری مدافعه وظیفه‌سیله مکلفدی .

ایمپراطور سیکیزموند (دوره‌رك تابلوسندن)

هانزه‌نك ، دوناتماسی واردی . لزوم کوردیکی شرطلری قراللره قبول ایتدیره‌جك ، مثلا دانیمارقه قرالنی ترك حکومته اجبار ایده‌جك ، اسوه‌جلیلر ایله نوروه‌جلیلری کندی واسطه‌سیله تجارتده بولونمغه مجبور ایلیه‌جك نفوذ واقتدار کوسترمشدی. اون دردنجی عصرده شمال وبالطق دکزلرنده سیر سفائن انحصاری کاملاً (هانزه)نك ألنده ایدی. هانزه‌نك باشلیجه مرکز مبادله‌سی (فلاندر)ده (بروژ) شهرنده ایدی . شمال مملکتلرینك بوتون محصولاتنی ، روسیه‌نك کنوبری، زیفتی، دریسی، نوروه‌جك کرسته وبالغی، پولونیانك بغدایی هپ بوراده مبادله ایدیلیردی. کمیلری فلاندرك قماشلرینی ، فرانسه‌نك شرابلرینی ، شرقك بوتون محصولاتنی طاشیرلردی . او درجه‌ده‌که، هانزه اتحادی سایه‌سنده اون دردنجی واون‌بشنجی عصرده آلمانیا مدید بر اغتشاش سیاسی ایچنده بیله ثروتنك دائما آرتدیغنی کورمشدی. هانزه اتحادی اون یدنجی عصرك نصف اخیرینه قدر دوام ایلمش، الیوم آلمانیاده (هامبورغ) ، (برمن) و (لوبه‌ك) شهرلری اسکی هانزه اتحادینك خاطره‌سی اولمق اوزره سربست شهر اولمق اوزره قالمشلردی .

شارلك خلفلری

دردنجی شارلك زمان حکومتی واقعا آلمانیا ایچون او درجه نافع اولمامشدی ؛ فقط خلفی وه‌نچه‌سلاو (سرخوش) و(تنبل)

عنوانلرینه لیاقت کسب ایده‌جك بر ماهیتده ایدی. وه‌نچه‌سلاو (صو آب) اتحادی ایله پاپایه قارشی اوغراشمش ، هیچ بر موفقیت استحصال ایده‌مه‌مشدی . حتی افعال وحرکاتی ایله آلمان زادکانی‌ده کوجندیرمش ، نهایت خلع ایدیله‌رك یرینه منتخبلردن روبه‌رت انتخاب ایدلمشدی. روبه‌رتك اك مهم حرکتی، مسالمت عامه‌یی تأسیس ایچون تشکل ایدن (سنت‌وه‌مه) جمعیتنك موفقیاتنی تسهیل ایتمسی ایدی . بو جمعیتك وظیفه‌سی صرف عدلی‌ایدی. آلمانیا فترت‌حالنده بولوندیغی‌ایچون بونك اپی خدمتی کورولمشدی. (وه‌مه) محکمه‌لرینك عددی آز زمان ایچنده چوغالمشدی. بو محکمه‌نك قراریله اعدامه محکوم اولانلر درحال اعدام ایدیلیردی. وه‌مه‌محکمه‌سنك عرفی‌نفوذی آلمانیایی دهشت ایچنده براقمشدی. امور عدلیه دوزه‌لنجیه‌قدر آلمانیاده بو محکمه‌نك حکمی جاری اولمش، نفوذی اون‌آلتنجی عصره قدر دوام ایتمشدی.

روبه‌رتك وفاتنده یرینه‌سیکیزموند انتخاب ایدلمشدی. سیکیزموند غایت مقتدر بر حکمداردی. قونستانس مجلس روحانیسی ایله هوسیتلرك حربنه اشتراك ایتمسی نامنك‌بقاسنه‌خدمت ایتمشدی. سیکیزموند، حیاتنك صوك زمانلرینه طوغرو آلمانیاده اوچ بویوك خاندانك تزیید نفوذ ایتمسنه مساعده ایتمشدی که، انلرده هوهنزوله‌رن، وه‌تتین وهابسبورغ خاندانی ایدی. سیکیزموند، هوهنزوله‌رن خاندانیله غایت‌خوش کچینیردی. فقط بوخاندانلر ایچنده اك‌زیاده ترقی‌ایدنی ، هابسبورغلر ایدی . حتی سیکیزموند، قیزی ألیزابه‌تی آوسترلی‌یا آلبه‌رته ویره‌رك هابسبورغ خاندانك آلمانیا وراثتنه‌ده مداخله ایتملرینی تأمین ایتمشدی.

سیکیزموند وفات‌ایدنجه لوکسنبورغ خاندانك ارکاك نسلی منقطع اولمشدی. لوکسنبورغ خاندانندن اوچ قرال کلمشـدی . بونلرك اوچی‌ده متشبث و عزم‌پرور قراللردی. واقعا آلمانیایی تشکیل ایدن بوتون عناصری برلشدیرمکه موفق اولامامشلردی. فقط عزملرینی کوسترمشلر، فعال بر عرقه منسوب اولدقلرینی اثبات ایتمشلردی.

اون بشنجی عصرده هابسبورغلر سیکیزموندك وفاتیله یرینه دامادی آوستریالی آلبه‌رت آلمانیا ایمپراطوری اولمشدی. ایکنجی آلبه‌رتك زمان حکومتی قیصه سورمشدی؛ فقط بوذات، خاندانك همان‌ایکنجی

مؤسسى اولمشدى. چونكه اوتاريخدن اعتباراً تاج ايمپراطورى بوخاندانك آلندن هيچ بر وقت ضايع اولمامشدى. آلبەرت مستقيم، ذكى وجسوردى. كنديسنه ترتب ايدن وظائفى تماميله آكلامش، دينى افتراقه نهايت ويرمك، صلح و مسالمتى تأسيس ايتمك وايمپراطورلغك اوزمانه قدر دوچار ضعف اولان نفوذينى ادامه ايتمك ايستەمشدى. فقط ايكى سنه ايچنده وفات ايتمش، يرينه ينه هابسبورغلردن فرەدريقى انتخاب ايتمشلردى. فرەدريق ديندار، ناموسكار، متقصد، فقط عين زمانده فعلياتدن مجتنب بر آدمدى. اللى سنه دوام ايدن زمان حكومتى ايمپراطورك نفوذى و ايمپراطورلغك حيثيت خارجيەسى نقطهٔ نظرندن سوء تأثير حاصل ايتمشدى. برنسلر هر كون مملكتك

ايمپراطور اوچنجى فرەدريق (اينسبروقده)

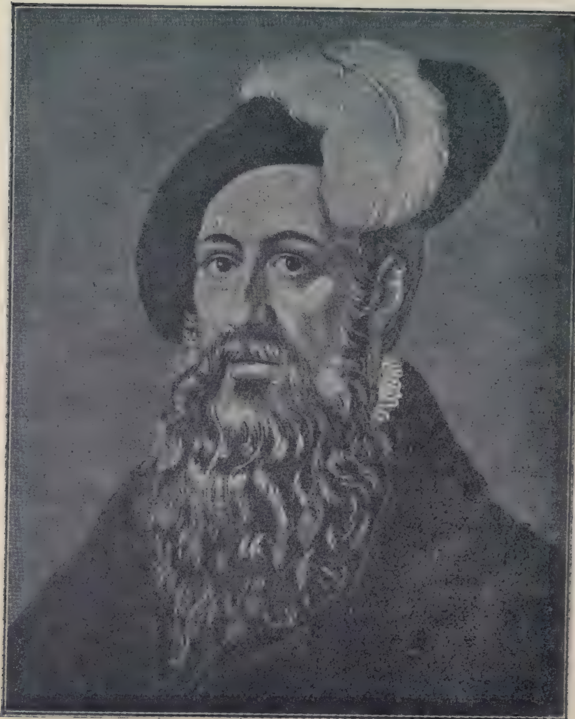
ضررينه توسيع نفوذ ايتمشلر، فرەدريقدن هيچ بر ممانعت كورمەمشلردى. فرەدريق نەكليسايى اصلاح، نەده آلمانيانك تشكيلات سياسيەسنه همت ايتمشدى.

تاج كيمك ايچون (روما)يه كيدن صوك ايمپراطور ،فره‌دريق ايدى. فره‌دريق هيچ برشيده موفق اولامامشدى . ايمپراطورك داخلده‌كى نفوذى هيچ منزله‌سنده اولديغى كبى خارجده‌ده كيتدكجه دوچار ضعف اولمايه باشلامشدى . شله‌زويغ هولشتاين او زمانه قدر ايمپراطورلغك نفوذى آلتنده ايكن ، دانيمارقه‌يه تابع اولمشدى. فره‌دريق بوهميا وماجارستانده‌ده نفوذينى غائب ايتمش ، آلمانيا غربه طوغرو چكلمكه باشلامشدى. فره‌دريقك الك مهم اجراآتى اوغلى ماقسيميله‌نى كنديسنه خلف تعيين ايتمسى ايدى . بو تاريخدن اعتباراً ايمپراطورلقده وراثت حقوقاً تصديق ايدلمه‌مكله برابر فعلاً تطبيق ايدلمشدى .

اون بشنجى عصرده آلمانيا آلمانيا سياسةً تدنى ايتمش ايسه‌ده احوال اجتماعيه‌بو تدنيدن اودرجه متأثر اولمامشدى. ايالت جمعيتلرى پرنسلره‌قارشى هركسك حقوقنى مدافعه ايتمشلر، پرنسلرك عدليه و ويركى ايشلرينه مداخله ايتملرينه مانع اولمشلردى . پرنسلر، ايمپراطورى نفوذلرى آلتنه آلدقلرى حالده كنديلرى ايالت مجلسلرينك نفوذى آلتنه كيرمشلردى. بناءعليه ايالت مجلسلرى (لاندشته‌نده‌لر) آلمانلرك حقوقنى مدافعه ايچون يكانه واسطه‌دن معدوداولمشلردى. آلمان قومى‌حقوقنى كمال متانتله مدافعه ايتمش، اسكى عنعناتى ايله اصول محا كمه‌سنى اجدادندن موروث مال‌مقدس كبى تلقى ايلمشدى. جرمن حقوقنده روماحقوقندن زياده حريت فرديه‌يه رعايت‌ايدلديكى‌ايچون آلمانياده‌مختلف صنوف‌اجتماعيه دهاحر بر صورتده توسع ايتمشدى. ممالك‌سائره‌ده دره‌بكلك‌اداره‌سى مترقى‌اولديغى حالده آلمانياده حرانسانلره عائد، مملكتك همان‌هرطرفنده برچوق يرلرموجوددى. كذاحريتك پك زياده حكم فرما اولماديغى يرلرده بيله كويلو صنفلرينك احوال اجتماعيه‌سى او درجه فنا دكلدى. شهرلرك برقسمى‌ده كويلولرك شرائط اجتماعيه‌سى اوزرنده نافع بر تأثير اجرا ايلمشدى. شهرلر يالكز تجارى وصناعى مراكزدن معدوددكلدى؛ بوراده زراعت‌ده بويوك برموقع اشغال ايدردى.

حيات اجتماعيه آلمانياده شهرلر يالكز اقتصاد وعدليه نقطهٔ نظرندن ترقى ايتمه‌مشدى؛ فكراً‌ده بويوك بر ترقى كوسترمشدى . آلمان افكارى بويوك بر كشايش بولمش، يكى‌يكى مكتبلر كشاد ايدلمشدى. (غرانيس‌والد)،(بال)، (فريبورغ)، (اينغولشتاد)، (ژه‌و) كبى شهرلرده يكى‌يكى دارالفنونلر آچيلمشدى .

قولونیا شهری آلمانیانك روماسی مثابه‌سنده ایدی . یالكز بوشهرده ایكی بیكدن زیاده شاكرد ومعلم موجوددی. كذا صنعت‌ده ترقی‌ایتمكه باشلامش ، اون بشنجی عصرده غایت‌ظریف كلیسالر انشا ایدلمش، مبانیٔ عمومیه، شاتولر، مستحكم‌قاپولر، حتی بورژووا أولری بیله بویوك بر صنعت داخلنده یاپیلمشـدی . بوندن باشقه آلمانیـاده بر چوق صنعتكارلر وهیكلتر- اشلرده یتشمشـدی كه ، اك مشهورلری آدام قرافت، سه - باستیه‌ن لینده‌ناست ، أتیه‌ن لوخنه‌ر ایدی.

كوتنبه‌رغ

تاریخ مدنیتده بویوك بر وظیفه ایفا ایدن‌مهم‌براختراع‌ده ینه آلمانیاده وجوده كلمشدی؛ اوده‌مطبعه- جیلق ایدی. دار- الفنـونلرك احداثی بو صنفك ترقیسـنه پك زیاده خـدمت ایلمشـدی . مطبعه- جیلغك ترقیسـنه اك زیاده خدمت ایدن، متحرك حرفلردی . مطبعه‌جیلق اون بشنجی عصرده مایانسـلی كوتنبه‌رغ طرفندن ایجاد ایدلمشدی (١٤٣٩). بو صنعت ١٤٦٠ده (استرازبورغ) و(بامبه‌رغ)ده معلوم ایدی؛ فقط‌بوتون اسراری ١٤٦٢ده میدانه چیقمشـدی . معاصرلر بو صنعتك اهمیتنی درحال تقدیر ایتمشلردی . حتی روایته كوره ١٤٦٢ده اون برنجی لوئی (طور) مسكوكات مدیری نیقلا ژه‌نصونی مطبعه‌جیلق‌تحصیلی ایچون (مایانس)ه كوندرمشدی . اون بشنجی عصرده مطبعه‌لر

او درجه تکثر ایتمشـدی که آلمانیاده بیکی متجاوز مطبعه آچیلمشـدی . یالکز (نورنبه‌غ)ده یکرمی بش مطبعـه واردی. دها صـوکرا بوتون شهرلرده ، حتی مناسترلرك، زنکین بورژووالرك أولرنده‌ده مطبعه‌لر تأسیس ایدلمشدی. مطبعه‌جیلق منافع مادیه ویانقدیه تأمین ایدن بر صنعت اولمق اوزره تلقی ایدلدیکی کبی کلیسانك وعلومك ترقیسنه خادم قوتلی برواسطه اولمق اوزره‌ده مظهر حرمت اولمشدی . اون بشنجی عصرك نصف اخیرنده آلمانیاده طبع اولونان کتابلرك قسم اعظمی ، رهبانك احتیاجات فکریه‌سـنی تطمین ایچون وجوده کتیرلمشدی. راهبلر، کتاب یاپان وصـاتانلر ایچون عفو ذنوب اعلان ایتمشـلردی . کتابجیلق، قوپیه‌جیلغك بر ترقیسی صورتنده تلقی ایدلمش، (فرانقفورت)ده‌کی کتاب پنایرنده پك زیاده رغبته مظهر اولمشدی . مطبعه‌جیلق ایتالیا، فرانسه واسپانیایه آلمانیادن انتشار ایتمشدی. حتی وه‌مفه‌لینغ : «بز آلمانلر، شمدی اوروپانك پازار فکریسنه هر زمان حاکمز ! » دیمشـدی .

بناءعلیه اون‌بشنجی عصرده آلمانیاده بسبتون یکی بر حیات وجوده کلمشدی که، بوحیات مملکتك انحطاط سیاسیسی‌ایله طبان طبانه ضد ایدی. بو سببدن حکومتك احوال سیاسیه‌سی‌ده اصـلاحه چالیشلمش ، آلمانیاده هر نقطهٔ نظردن اصلاحات لزومی حس ایدلمشدی.

بشنجی فصل

ایبریا قراللقلری ، قوانین و نظامات

(١٢٨٤-١٤٧٤)

قاستیل قراللری

سانشو ، باباسنك وصیتنامەسی خلافنه قرال اولدیغی زمان بویوك بر حرص وطمع کوسترمشدی . سانشو، سوء اخلاق ایله مشهردی: وقتیله قاستیل دونانماسیله (جبل الطارق) ی ترصده مأمور اولدیغی زمان قرالك کندیسنه کوندردیکی پارەیی آننەسنه ویرمش ، عسکری پارەسز وارزاقسز براقارق ابویوسفك دونانماسنه مغلوب اولمشدی. سانشو، قرال اولدقدن صوکراده عین اخلاقسزلغی کوسترمش ، اکابر رجالدن بر چوغنی اولدیرتمش ، الجزیرەیی مغربیلردن استرداد ایدەمەمش، وفاتنده یرینه اوغلی دردنجی فردیناند حکمدار اولمشدی (١٢٩٥).

دردنجی فردینادك زمان صباوتی ، قراللغی أله کچیرمك ایچون وقوعه کلن خاندان منازعەلریله کچمشدی. فردیناندن صوکرا اون برنجی آلفونس (١٣١٢-١٣٥٠)، ظالم پیەر، طراسطاماره خاندانندن (١٣٦٩-١٤٦٨) ایکنجی واوچنجی هانری ایله ایکنجی ژان و اونجی هانری حکمدار اولمشلردی . طراسطاماره خاندانی زماننده شبه جزیرەده بر از صلح وسکونت حاصل اولمشدی . بونلردن دردنجی هانری خصوصیت حالندەکی عدم انتظام ایله خلقك توجهنی ضایع ایلمشدی. بونك اوزرینه مملکتده داخلی فترت هیچ برزمان اکسیك اولمامشدی.

آراغون و ناوار قراللرى

قاستيل بو داخلى قاريشيقلقلرله مشغول اولديغى صره‌ده آراغونده نظام وانتظام يولنه كيرمكه باشلامشدى. بونك‌ده سببى، آراغونده ادارهٔ حكومته مقتدر وماهر قراللر كلمش اولماسى ايدى. آراغون قراللرينك الك‌مشهورلرى اوچنجى آلفونس، ايكنجى ژاثم ايدى.

ناوار قراللغى ايسه قاستيل و آراغون قراللرندن بسبتون باشقه بر ماهيتى حائزدى. بو قراللق فرانسه، نه‌ورو، آراغون، فووا و آلبه‌ر خاندانلرى طرفندن اداره ايدلمش، صنوف اجتماعيه بيننده رقابتلر و داخلى اختلاللرله اوزون مدت رخنه‌دار اولمشدى. اون‌بشنجى عصر اواخرنده ناوار قراللغنده خراب كويلردن، پريشان قصبه‌لردن باشقه آثار مدنيه قالمامشدى. اهالينك نفوسى ۸۰۰۰۰ كشى‌يه تنزل ايتمش، مملكتى دوچار ضعف ايدن بو فترت اجنبى استيلاسى ايچون الك مهم اسبابى تهيه ايلمشدى.

قاستيل و آراغون قراللقلرى داخلى انتظامسزلقلرله بر مدت چالقاندقدن صوكرا آراغونلى ايكنجى ژان زماننده برلشمشلردى. ايكنجى ژانك الك مهم اجراآتى بو اولمش، آراغون ايله قاستيلك برلشمه‌سى اسپانيانك آتيسى ايچون بويوك بر قوت تشكيل ايلمشدى. ژان برچوق زماندن برى قاستيل خاندانه‌خلف اولمايى قورمشدى. دردنجى هانرى وفات ايدنجه، همشيره‌سى ايزابه‌ل خلف اولمش، پورتكيز قرالى اللى ياشنده اولديغى حالده ايزابه‌ل ايله ازدواجه طالب چيقمشدى. فقط (ژيرون) پرنسى فرديناند، ايزابه‌لك دها زياده خوشنه كيتديكى ايچون انكله ازدواج ايتمش، بوصورتله آراغون ايله قاستيل يكديكريله برلشمشدى (۱٤٦۹).

ايبريا قراللقلرنده نظامات، پورتكيز

ايبريا شبه‌جزيره‌سنده نظامات ومؤسسات اون اوچنجى عصردن اون‌بشنجى عصره قدر تشكل ايده‌بيلمشدى. بونظامات، پورتكيز، قاستيل، ناوار و آراغون قراللقلريله قاتالونياده هپ بر برندن باشقه ايدى. مثلا پورتكيزك نظاماتى قاستيل نظاماتنه اويديريلارق وجوده كتيرلمشدى. قراللق، انتخابى وارثى ايدى. قرالك يرينه بوراده اوغلى وياحفيدى‌نجه بيليردى. شايدقرال خلفسز وفات ايدرسه قاردشنك قراللغى اعلان ايديليردى. فقط قاردشنك اوغلى ده نسباً دكل، (قورته‌ز)ك انتخابيله قرال اولابيليردى. قرالك قيزلرى‌ده قرال زاده اولمق حيثيتيله قرالك وراثتنه داخل ايديله-

بیلیرلردی. احوال وخامت کسب ایتدیکی زمان قورته‌ز مجلسلری قرالك ارزوسی اوزرینه طوپلانیردی. قورته‌زلرك تشکیلاتنه ، صورت اجتماعنه ، طرز مساعیسنه دائر معین برقانون موجود دکلدی. اك زیاده معین برشی وارسه، اوده اوچ صنف خلقك اتفاق آرا ایله قرار ویرملری ایدی.

پورتکیزده رهبان بویوك بر وظیفه ایفا ایتمش ، اکثریا قرالك نفوذینی بیله صارصمق اقتداری کوسترمشدی . زادکان ، بدایتده (ریقوس هوموس ، زنکینلر) ایله (أنفانصونه‌ز)لردن مرکب اولدقلری حالده بویوك امتیازاته مالك اولمشلردی . فقط بونلرك وظیفه‌لری عسکری ودینی ایدی . عربلره اسیر اولوبده دینینی ترك ایتمین هرپورتکیزلی زادکان صاییلیر، قادینلره قیلیجی ویامزراغیله طوقونان هرزادکانده عزل اولونوردی. حکومت بر طاقم (قونجه‌لهه، ناحیه)لره تقسیم ایدلمشدی .

آراغون قرالی ایکنجی ژان

پورتکیز اراضیسی غایت محصولداردی. اهالی طوپراقدن، دکز تجارتندن، کشفیاتدن، مستملکه تأسیسندن استفاده ایدردی . پورتکیزك تدنیسنه اك بویوك سبب، رهبان ایله قرال بیننده وقوعه کلن مجادله‌لردی. پورتکیز قراللغی پاپایه صوك درجه تابعدی . پاپا ایکنجی لوچییوس پورتکیز قراللغنی بسبتون اداره‌سی آلتنه آلمق ایستەمش، قراللغی سنوی ویرکی‌یه باغلامشدی. پورتکیز قراللرندن برچوقلری

بو معنوی نفوذه قارشی مجادلاتده بولونمشلر ، بعضاً اکا التجا ایتمشلردی . نهایت عادل پیه‌ر کلیسا ایله قرال بیننده‌کی مناسباتی یولنه قویمش (١٣٤١)، قرالك امتیازاتی خللدار ایتمیه‌جك نه‌قدر رهبان امتیازاتی وارسه جمله‌سنی ابقا ایلمشدی . بو تاریخدن اعتباراً قرال‌ایله رهبان بیننده‌کی مدید مجادله‌لرده ختام بولمشدی. بونکله

لیزبون شهری (اسکی بر رسمدن)

برابر پورتکیزلر مملکتلرینی مغربیلردن آلمق ایچون بر عصر ، رهبان نفوذندن قورتولمق ایچون‌ده ایکی یوز اللی سنه غیرت ایتمشلردی.

قاستیل نظاماتی قاستیل، هرشیدن زیاده زادکان مملکتی ایدی. قاستیل قراللری انتخاب‌ایله اولوردی. قورته‌زلر ولی‌عهدك حقوقنی تصدیق‌ایدرلر، ولی عهد قراللغك حریتنه رعایت ایده‌جکنه دائر یمین ایتمدکجه کندیسنه صداقت یمینی ایتمزلردی . وراثت اون اوچنجی عصر اواخرینه کلنجیه قدر هنوز تعیین ایدلمه‌مشدی . هر جلوسده مطلقا بر قاچ مدعیٔ سلطنت اورتایه آتیلیردی . کذا قرالك حقوقی‌ده ظاهراً پك کثیر ایدی. قرال، اعلان حرب وعقد صلح ایدر ، عسکری وملکی مأمورلر تعیین ایلر، تبعه‌سندن هردرلو اعانه‌لر وویرکیلر ایستردی. فقط نفوذ و اقتداری مطلق دکلدی . قرال (قونسه‌یو ره آل ، قرال مجلسی)ك

مراقبه‌سی آلتنده بولونور ، (قورته‌ز)لر طرفندن موافقت ایدلمدکجه یکیدن هیچ ویرکی قویامازدی. قرال مجلسی، مملکتك اك بویوك زادکانیله بورژووا مرخصلرندن مرکبدی. بومجلس، ملکی، عسکری وسیاسی مصالح عمومیه ایله مشغول اولوردی. بوندن باشقه برده محکمهٔ استیناف وظیفه‌-نی کورردی.

(قورته‌ز)لر، حکومتی تشکیل ایدن درت صنف خلقك مبعوثلرندن مرکب بولونوردی. انلرده: پره‌لالر ، ریقوس هومبرلر ، شوالیه‌لر و ناحیه رجالی ایدی . (قورته‌ز)رك حقوقی‌ده تشکیلات وظیفه‌لری کبی غیرمعیندی. قورته‌زلر، حکمداره شکایت ایتمك، خطالرك تعمیر ایدلمسنی طلب ایتمك حقنه مالك بولونورلردی؛ فقط بوحق، تصویب ایدلمش برحق دکلدی. قورته‌زلرك اك صریح حقی وارسه اوده یکی بر ویرکی وضعنه مساعده حقندن عبارتدی .

قاستیل قراللغنك یکانه حاکملری زادکان ایله رهبان ایدی. دها غوطلر زمانده رهبان اسپانیاده حاکمانه بر نفوذ اجرا ایتمشدی. رهبان اون‌بشنجی عصرده پك زیاده کسب ثروت ایتمشدی: عربلردن استرداد اولونان شهرلرك اوچده بری کلیسایه تخصیص اولونوردی. رهبان، عین زمانده عسکری بر وظیفه ایله‌ده مکلف اولدقلرندی بوثروت واقتدار سایه‌سنده مملکتده بویوك بر نفوذ اجرا ایدرلردی. قاستیل قراللغنك ترقیسنه زادکان‌ده مانع تشکیل ایدرلردی . تمیز زادکاندن اولمق ایچون اجدادی میاننده یهودی وعرب بولونمامق شرطدی. زادکانه (هیدالغو ، فیدالغو) نامی ویریلیردی . زادکان شوالیه‌لردن بعضلری قهرمانانه سرکذشتلر کچیرمك ایچون سیاحته چیقارلردی؛ بوکیملره (قابالله‌رو آندانته، سرسری شوالیه) دیرلردی. زادکانك بویوك مالکانه‌لری بولونوردی. بونلر قراللرینه قارشی پك زیاده صداقت کوستررلر ، فقط خاندانلرینك شان و شرفنی ، امتیازلرینك محافظه‌سنی هر شیئه ترجیح ایلرلر، حقلرینه اوفاق بر تجاوز وقوعنده درحال عصیان ایدرلردی . حتی بونك ایچون اجنبی قراللرله‌ده اتفاق ایدرلردی . مملکت بو درجه منقسم بولوندیغی حالده قراللر ینه قوانینده وحدت کوزه‌تمکه غیرت ایتمشلردی . از جمله سن فردیناند اسکی ویزیغوط قانوننی ترجمه ایتدیرمشدی . مع مافیه قاستیلده فترت شدتله حکم فرما اولدیغی ایچون بو قانونلرك او درجه تأثیری کورولمه‌مشدی .

ناوار نظاماتی ناوارده بویوك شهرلر، زنکین سه‌نیورلر یوقدی. بوراسی‌اوفاق زنکینلر و کویلولر مملکتی ایدی. ناوارده هر کسك حقوقی (فوئه‌رو) دنیلن امتیازات ایله تعیین ایدلمشدی. ناوارده رهبان صنفی فقیر ایدی. پسقپوسك وارداتی آنجق ٣٠٠٠ دوقه‌یه بالغ اولوردی. نفوذی قراللق اراضیسنه بیله شامل دکلدی. زادکان بدایتده اوچ طبقه‌دن مرکبدی: فیدالغولر، شوالیه‌لر، ریقوس‌اومبرلر. زادکاندن هرفردك غایت بویوك امتیازلری واردی. قرالك زادکان اراضیسی اوزرنده‌کی حقوقی محاکم عالیه ایله استیناف مسائلنه تعلق ایدردی. قرال شاتولرینك محافظلغی‌زادکاندن باشقه‌سنه توديع اولونامازدی. زادکان خدمت بدنیه وویرکیدن معاف ایدی. شوالیه‌لرك کندیلرینه مخصوص قیافتلری واردی.

زادکانك غیری خلق شهرلرده، وادیلرده، طاغلرده و اووالرده اوطوردقلرینه نظراً مختلف شرائطی حائز بولونورلردی. شهرلرده اهالی قراله ویرکی ویررلردی. وادیلرده جمعیتله یاشارلر، اووالرده یاقراله، یاکلیسایه ویا سه‌نیوره تابع بولونورلردی.

حکومتك اداره‌سی قراله‌عائددی. قراللق ارثی‌وانتخابی ایدی. قرالك‌وظیفه‌سی مملکتی مدافعه و (فوئه‌رو)نك محافظه‌سنه همت ایتمکدی. احوال وخیمه‌ده قرال (قورته‌ز)لر جمع ایدردی. اون دردنجی عصرده قورته‌زلرك اجتماعی منتظم بر قانون صره‌سنه کیرمشدی. ئه‌ورو خاندانندن‌کلن قراللر زماننده ناوارقراللغنك ادارهٔ عمومیه‌سی‌ده اصلاح ایدلمشدی. قرالك معیتی، کذا زینت ودبدبه‌سی‌ده واردی. سرای قرالی مصارفی سنوی ٤٥٠٠٠ لیرایی بولمشدی.

آراغون نظاماتی آراغون‌نظاماتی بدایتده ناوار نظاماتنه پك مشابهدی. چونکه هر ایکی مملکت‌ده عین نظامی، عین (فوئه‌رو)یی اساس اتخاذ ایلمشدی. فقط آراغون قراللغنك عربلره قارشی اجرای فتوحات ایله وسعت‌کسب ایتمسی، مملکتك نظامات ملیه‌سی اوزرنده بویوك برتأثیر اجرا ایلمشدی. آراغونده اسلاملره قارشی فتوحات ایله برابر ثروت‌دهٔ تزاید ایلمشدی. عربلردن هر ضبط ایدیلن‌شهر برچوق محله‌لره (باریو) تقسیم ایدیله‌رك ریقواومبرلرك اداره‌سنه‌ویرلمش، شهرلرك عربلره قارشی مدافعه‌سی انلره توديع ایدلمشدی. بو سببدن آراغون (ریقوس‌اومبرلر)ی بك بویوك‌مالکانه‌لره صاحب‌اولمشلردی. آراغون، اسپانیانك اك

آریستوقراتیك مملکتی اولمشدی . خصوصیله قاتالانلرله مناسبات پیدا ایدلمسی ، آراغونلیلرك حاکمیت عامه افکاریله پرورده اولمالرینی تأمین ایلشدی .

آراغونده اولدیغی کبی هیچ برطرفده کبار صنفی فوق‌العاده غرور کوستر-مز ، قانونه‌ده هیچ بر یرده بوراده اولدیغی قدر رعایت ایدلدیکی کورولمزدی . بوندن باشقه آراغونده بر چوق ذی‌قدرت شهرلر واردی‌که ، بونلرك امتیازاتی قاستیلده‌کی شهرلرك امتیازاتندن دها زیاده ایدی . خصوصیله (قورته‌ز)ك نفوذی فوق‌العاده ایدی. قورته‌ز، حقیقی بر حق تشریعی‌یی حائزدی . قرالك مأمورلری علیهنده‌کی شکایاتی دیکلر، هر ایکی سنه‌ده بر منتظماً انعقاد ایدردی . (قورته‌ز)، درت صنف خلقك مبعوثلرندن ترکب ایدردی. قورته‌زلرك اجتماع فاصله‌لری اثنا-سنده، هر صنفدن ایکیشر کشی اولمق اوزره، سکز اعضادن مرکب برقومیسیون اجتماع ایدر ، قوانینك تمامئ تطبیقنه ، ویرکیلرك حسن تحصیلنه دقت ایلردی . قورته‌زك نفوذ وصلاحیتی، قرالك امتیازاتنی تحدیدایدردی. واقعا قرالك وظیفه‌سی قوهٔ اجرائیه ریاستندن عبارتدی؛ فقط لیاقت واقتدار شخصی صاحب اولان قراللر حکومتلری اوزرنده بویوك وفائق بر تأثیر اجرا ایدرلردی.

قاتالونیا نظاماتی

قاتالونیاده قرالك صلاحیتی آراغونده‌کندن دها محدوددی . قاتالونیا، آراغون هیئت متحده‌سنك باشلیجه قسمنی تشکیل ایلدیکی جهتله مصارفات عمومیه‌نك نصفنه اشتراك ایدر ، حقوق و قوانینه تمامیله رعایت ایلردی. آراغوندن یکانه‌فرقی، لسان جهتیله ایدی . اهالی صنف اعتباریله برسلسلهٔ مراتب تشکیل ایدردی؛ بوصنفلرك برندن دیکرینه ترفیع ایتمك‌قابلدی. صنف عسکری سه‌نیورلر وشوالیه‌لردن‌مرکبدی. بورژوادن برکیمسه سه‌نیورلك صاتین آلارق زادکاندن اولابیلیردی . زادکاندن‌اولان برکیمسه اوتوز یاشنه قدر عسکرلك ایتمه‌مش ایسه زادکاندن صاییلمازدی.

قاتالونیانك سیاسی نظاملری آراغونککنه پك بکزردی. بوراده (قورته‌ز)هر اوچ سنه‌ده بر طوپلانیردی. مبعوثلر، بلا تفریق سن ومسلك عائله رئیسلری طرفندن انتخاب او-لونوردی. مبعوث غایت آغر بر خطاده بولوندیغی زمان وکالتدن ساقط اولوردی . قرال ، (قورته‌ز)ك اجتماع ایده‌جکی شهری دکیشدیره‌مز، مسائل مغلقه‌نك کافه‌سی حل ایدلدکجه مجلسی فسخ ایده‌مزدی. مبعوثلره معاش وامتیازات ویریلیردی. بوراده (بارسلونا) شهری حقیقی بر جمهوریت تشکیل ایلشدی. شهرده دارالفنونلر یاپیلمش، تجارت فوق‌العاده ترقی ایلشدی. قا-

تالا نلرك فكر تشبثكارانه‌سی خارق العاده ایدی. اون اوچنجی عصراواخرندن اعتبارآبارسلون
گمیجیلری سوریه و مصر ساحللرینه کلیرلر، قبریس ایله معاملات تجاریه‌ده بولونورلردی.
بیزانسلیلرله‌مناسبتلری جنویزلرك حسدینی‌جلب‌ایتمش، قاتالانلرك (قسطنطینیه)دن اخراجی‌ایچون
تشبثات اجرا ایدلمشدی. بارسلون تجارتی، مصرك عثمانلیلر واسپانیانك ایکنجی فیلیپ‌طرفندن
ضبطنه قدر مترقی وفعال بر صورتده دوام ایلمشدی.

ایبریا مدنیتی ایبریاده نظاماتك، لسانك، عرقك اساسی بر اولدیغی حالده تشکل
ایدن حکومتلرده بویوك بر تخالف موجوددی. قاتالانلر متشبث
وعزم قوی صاحبی، جمهوری مؤسساته مالك انسانلردی.

آراغون، صرف کبار صنفنه مستند، امتیازاتنی سلاحله مدافعه‌یه حاضر بر
مملکتدی. قاستیل، رهبان ورهبانك‌غیرندن‌زنکین سه‌نیورلرله اداره اولونور، فکر
سیاسیدن محروم برحکومتدی. ناوار، فقیر ومنفرد (فوئه‌رو)دن باشقه برشی‌ایله
ادامهٔ موجودیت ایده‌مزدی. پورتکیز، کلیسا تحکمی آلتندن قورتولمق ایچون
اوغراشیردی. ایشته قرون وسطاده اسپانیا بو وضعیتده ایدی. بونکله برابر شبه
جزیره‌ده کلیسالر، آبده‌لر انشا ایتمکدن ینه خالی قالمازدی. یالکز (طوله‌دو،
طلیطله) کلیساسی ایکی بچق عصرده انشا ایدلمشدی. (سه‌ویل) کلیساسنه ۱۴۰۱
سنه‌سنده باشلانمشدی. کلیسانك بناسنه باشلاناجغی زمان: «اویله بویوك بر کلیس
یاپالم‌که‌بونی‌بیتیره‌جك‌اولانلر بزم دلیلکمزه حکم‌ایتسینلر!» دیمشلردی. شمال‌ایالتلرده
اسپانیوللرك (غوتیك) طرزلری محتشم ووقور ایدی. اسپانیول صنعتنده ثروت
واحتشام واردی. هندستانك بوتون آلتونلری اللرنده اولدیغی ایچون پاره‌یی بول
بول صرف ایدرلردی.

قرون وسطاده اسپانیول ادبیاتی‌ده مترقی ایدی. بو دورك اك بویوك محررلری‌خانداز
پرنسیدن دون مانوئه‌ل، لوپه‌زدو آیالا ایدی. کلیسا، تیاترویی منع ایتدیکی حالده تیاترویا
دائرده اثرلر وجوده کتیرلمشدی. قاستیل قرالی اونجی آلفونس، شعریله تمیز ایتمشدی. شعر
وادبیات بوصورتله ترقی ایتدیکی کبی باله‌نسیا (۱۲۰۸)، سالامانق (۱۲۴۹)، والادولید
(۱۴۳۰)، ساراغوس (۱۴۷۴)، قوآمبر (۱۲۷۰) ولیزبون (۱۲۹۰)ده برچوق‌دارالفنونلر
آچیلمش، علم وفنك ترقیسنه‌ده غیرت اولونمشدی.

آلتنجی فصل

اسقاندیناویا، دانیمارقه، فلمنك

(۱۲۳۰-۱۴۸۰)

اسوەج ، نورووەج اسوەجدە قرال أریقك وفاتی اوزرینە تبدل خاندان وقوعە كلمش، حكومت (فولقونغس) خاندانڭك ادارەسنە كچمشدی. بو خاندانڭدن كلن قراللر ایچندە اڭ مشهوری ماغنوس ایدی . ماغنوس زمانندە اسوەج ایلە نورووەج برلشەرك شبە جزیرەدە اتحاد حصولە كلمشدی . فنلاندیا كورفزندن نورووەج وسوند بوغازلرینە قدر بوتون اراضی ماغنوسك ادارەسندە بولونیوردی. فقط ماغنوس اسوەجلیلرلە نورووەجلیلرك مدعیاتنی تألیف ایدەمەمش، نهایت، زماننده حصولە كلن اسقاندیناویا اتحادی ینە زمانندە بوزولمشدی. بودور ظرفندە اسوەجك سیاست خارجیەسندە شایان اهمیت هیچ بر واقعە ظهورە كلمەمشدی . داخلی اختلاللر و اختلافلر خارجلە اوغراشمایە فرصت براقمامشدی. دانیمارقە ایلە خصومت اسكیسی كبی دوام ایلمشدی . شمالە كلنجە: بو جهتدە اڭ مهم خصم اولمق اوزرە فینوالرە تصادف ایدلمشدی . **۱۴۵۶** سنەلرینە طوغرو اسوەجلیلرلە فینوالرك و آلمانلرك متفق اوردولری نووغرودلی روسلرلە محاربە ایتمشلردی . ینە بودوردە اسوەج ایلە آلمانیا بیننده دوستانە مناسبات جاری اولمش، هانزە شهرلری اسوەج تجارتنی ألدە ایتمشلردی. بونلرك یكانە آنتربولری (غوطلاند)

آطه‌سنده (ویسبی) شهری ایدی . غربی وجنوبی اوروپا ایله مناسبات همان کسیلمش کبیدی .

اسوه‌جده قرال عین فاملیادن انتخاب اولونور ، وداءما بویوك اوغلی وارث اولوردی . قراللر بویوك اوغللرینی دها صاغلقلرنده تقدیس ایتدیررلردی . کوچوك اوغللرینه‌ده بول بول خاصلر بخش ایتدکلری جهتله بونلر بویوك قارداشلریله سلطنت غوغاسنه کیریشمك ایچون لازم کلن وسائطه مالك بولونورلردی. اسوه‌جده زادکان ایکی طبقه‌یه آیرلمشدی : انلرده قرالك سراینده خدمت ایدن زادکان ایله اسکی قبیله رئیسلرندن یتیشن زادکان ایدی. ایکنجی صنفه منسوب زادکان کندی کویلرنده نفوذلری وثروتلریله یاشارلردی . قرال مجلسی بو زادکاندن تشکیل ایدردی. کذا رهبان صنفی‌ده ترقی ایتمش، آززمان ایچنده مالکانه صاحبی اولمشدی.

نوروه‌جده بشنجی هاقونك وفاتی اوزرینه یرینه کچن اوغلی ماغنوس (۱۲۴۳ - ۱۲۸۰) انکلیزلرله صلح معاهده‌لری عقد ایتمش ، قرال مجلسنك صلاحیتنی تعیین ایلمشدی . وفاتنده اوغللری رهبانه قارشی مجادلاتده بولونمشلردی . فقط بویوك بلا ولد وفاتلری اوزرینه نوروه‌چ تاج قرالیسی اسوه‌جده‌کی فولقونغسلره انتقال ایتمش ، بو اتحاد ۱۸۱٤ سنه‌سنه قدر دوام ایلمشدی .

دانیمارقه مظفر والده‌مار زماننده دانیمارقه‌یه تابع اراضینك بر چوغی الدن چیقمشدی . خلفلری زماننده ایسه رهبانه قارشی مجادلات دوام ایلمشدی . دانیمارقه‌ده بو دور اثناسنده کلن قراللرك اك مشهورلری أریق و والده‌مار ایدی . بالخاصه والده‌مار مملکتی احیایه چالیشمش ، فقط ویرکیلری آرتدیرماسی اهالینك نفرت وعداوتنی موجب اولمشدی . والده‌مار خلقك غلیانی اوزرینه آلمانیایه قاچمقدن باشقه چاره بولامامشدی . اون اوچنجی عصر اواخرنده (واندیك) تعبیر اولونان لوبه‌ك ، ویشمار و ستراالزوند شهرلری هپ شمال قومشولرك نفوذینه تابع اولمشلردی . اون بشنجی عصرده ایسه بو شهرلرك کافه‌سی (هانزه)یه تابع اولارق کمیلری وپاره‌لریله ودانیمارقه‌نك داخلی ایشلرینه قاریشمغه باشلامشلردی. دانیمارقه شهرلرینك همان اکثرنده لوبه‌کلیلر بر چوق محله‌لر تأسیس ایتمشلر، حاکملر نصب ایتمشلر، امتعه ادخال ایلمشلردی. دها صوکرا لوبه‌کلیلرك نفوذی بوتون (هانزه) شهرلرینه سرایت ایلمش ، بونلرك رقابتی

ودانیمارقه شهرلرینك هنوز ظهوره باشلایان تجارت وصنایعنی محو ایتمشدی . دا-
نیمارقه‌لیلر بو دورده آلمانلرله دائما دوستانه مناسباتده بولونمشلردی .

دانیمارقه‌ده تبدل سلطنت بر اثر ضعف تولید ایلمشدی . هر قرال وفاتندن اول اراضیسنی اوغللرینه تقسیم ایتمش ، بو تقسیملرك همان کافه‌سی یوزندن داخلی حربلر ظهور ایتمشدی. کذا وراثتك بابادن اوغله انتقالی‌ده هنوز تعین ایتمه‌مشدی. اکثریا قراللر بویوك اوغللرینی کندیلرینه وارث عد ایتمشلر، فقط بو واسطه ایله قاردشلرینك ادعای سلطنت ایتملرینه مانع اولامامشلردی. یکرمی سنه ایچنده اوچ قرال تلف اولمش، داخلی حربلر متوالی برصورتده دوام ایلمشدی. بونك اوزرینه زادکان مداخله ایتمش، نهایت قرالك انتخابی اولماسنه قرار ویرلمشدی. باشقه مملکتلرده قراللق دائما رهبان صنفندن یاردم کوردیکی حالده دانیمارقه‌ده بونك عکسی ظهور ایتمشدی. راهبلرك نفوذی‌ده سه‌نیورلرککی ایله برابر آرتمش ، پسقپوسلر بردنبره زنکینله‌شه‌رك شاتولر، خدمتکارلر ، تابعلر ألده ایتمشلر ، پاره‌لر کسدیرمشلردی . صوکرا قراله هیچ ویرکی ویرمه‌مشلر ، بونك اوزرینه اون اوچنجی عصرده قرال ایله رهبان بیننده‌کی مجادلاته سببیت ویرمشلردی . بو مجادله‌لر اثناسنده پسقپوس قرالی آفوروز، قرال‌ده پسقپوسی حبس ایتمش، نتیجه‌ده قراللق رومانك (أنته‌ردی) قرارینه دوچار اولنجه، مسئله ینه پسقپوسك تأیید نفوذیله نتیجه‌لنمشدی.

رهبان ایله زادکان ترقی ایتدکلری صره‌ده بورژووا صنفی کمال مشکلات ایله ترقی ایده‌بیلمشدی. بوکاده یکانه سبب، هانزه شهرلریله رقابت ایدیله‌مه‌مسی ایدی. کویلولر، اسکی اهمیتلرینی ضایع ایتمشلردی . اولجه قرالك وضع ایتدیکی قانون بوتون ملتك رضاسی اولمادن نه اختصار ، نه‌ده تعدیل ایدیله‌بیلیردی . فقط دها صوکرالری قرال حرب وصلح مسئله‌لرینی ملی مجلسلره تودیع ایتمکدن صرف نظر ایلمش، بوتون مسائلی تابعلریله مذاکره ایدرك تسویه‌یه باشلامشدی.

قالمار اتحادی نوروەج ودانیمارقه متحد برحکومت تشکیل ایتمزلرکن قالمار اتحادی (۱۳۹۶) ایله ایکی حکومت برلشمشدی . بو اتحادك تأمیننه ، نوروەج قرالنك زوجه‌سی مارغریت سبب اولمش، دانیمارقه تخت قرالیسی منحل قالیر قالماز ایکی حکومتی بو قادین اداره ایلمشدی . مارغریت ، بو ایکی حکومتك برلشمسنی تأمین ایلدکدن صوکرا زوجه‌سی هاقون جهتندن اسوەج اوزرینه

حقوق ادعا ایتمش، نتیجه‌ده اوچ قراللغك برلشمه‌سی (قالمار)ده تصدیق ایدلمشدی. بو اثناده عقد اولونان معاهده مبهم وناتمام ایدی. مذکور معاهده‌نامه موجبنجه اوچ مملکت بر قرال طرفندن اداره اولوناجقدی؛ فقط قرالك هانکی اوغلنك کندیسنه خلف اولاجغی تعیین ایدلمه‌مشدی. کذا اوچ مملکتك خارجی بر دشمن مشترکه قارشی صورت اتحادلری‌ده معین دکلدی. بو سببدن مارغریتك دها صوك زمانلرنده اختلاف باش کوسترمشدی. اولا یکی تبعه دانیمارقه‌لی مأمورلری چکه‌مدکلری ایچون عدم ممنونیت کوسترمکه باشلامشلردی. ثانیاً مارغریتك صرف دانیمارقه منافعنه اولمق اوزره هولشتاین ایله حربه کیریشمسی دیکر ایکی قراللغك عدم ممنونیتنی موجب اولمشدی. مارغریتك دور حکومتی بو ممنونیتسزلکلرله نتیجه‌لندیکی کبی خلفلرینك زمانی‌ده اوچ قراللغك اداره‌سی ورقابتی یوزندن دائمی اختلافلرله کچمشدی.

اسقاندیناو ممالکی بو دور اثناسنده علم وفنجه ترقی ایده‌مه‌مشدی. دانیمارقه ادبیاتی کبی اسوه‌ج ادبیاتی‌ده غایت فقیر ایدی. یالکز دینی کتابلر ترجمه ایدلمش، بوتون ادبیات قرون وسطی تأثیرندن قورتولامامشدی.

فلمنك اسوبچره، هوللاندا و بلچیقا حکومتلری قرون وسطی بدایتلرنده عرق وجغرافیه نقطهٔ نظرندن هیچ بر وحدتی حائز بولونمیورلردی. بو اوچ مملکتدن اسوبچره (آرل) و (آلمانیا)دن، دیکر ایکیسی‌ده لمانیا وفرانسه‌دن مؤخراً میدانه چیقمشلردی. بونلردن فلمنك اراضیسی (اسقوط) نهرینك شرقنده لوطاره نژی یاخود آشاغی لورره‌ن ایله غربده فلاندر قطعه‌لرندن مرکبدی. بو سببدن فلمنكك اون ایکنجی عصره قدر احوال تاریخیه‌سی ایمپراطورلق ایله فرانسز تاریخنه صوك درجه مربوطیتی حائزدی.

لوطاره‌نژی قطعه‌سی‌هانری (۹۲۵) طرفندن آلمانیایه الحاق ایدلمش وجرمن حکمدارلری طرفندن اداره اولونمشدی. ایمپراطورلر بر مدت یرلی خاندانلرك احتراصاتنه تابع اولمشلر، فقط بر مدت صوکرا بوراده‌ده دره‌بکلکلك حکم فرما اولدیغنی کورمشلردی. اوزمان اسکی لوطاره‌نژینك وحدتی زائل اولمش، پسقپوسلقلری، دوقه‌لقلری، هه‌نو، نامور، لوکسنبورغ، هوللاندا وبلچیقا قونتلقلریله لوطاره‌نژی قطعه‌سی باشقه بر شکل اکتساب ایتمشدی. اوتاریخدن اعتباراً‌ده لوطاره نژی قطعه‌سی ایمپراطورلغك اداره‌سندن چیقمشدی

فلاندرك تاریخی بدایتده لوطاره‌نژینك تاریخندن بسبتون باشقه ایدی. فلاندر اهالیسی، تابعی بولوندقلری ایمپراطورلردن هیچ قورقمازلر، انلره قارشی دائما جرأتکارانه حرکت ایدرلردی. اون ایکنجی واون اوچنجی عصرلرده فلاندرده فرانسز نفوذی جاری اولمشدی. فلاندر قونتنك نفوذی کتدکجه زوال بولمشدی. اون اوچنجی عصرده فلاندر، هوللاندا وبرابانت‌ده حکمران اولان خاندانك ارکك نسلی منقطع اولمش، بوحولیده بورغونیا پرنسلرینك نفوذی اجرای تأثیرایلمشدی. حتی ایی فیلیپ زماننده باویه‌را خاندانك فلمنکده‌کی اراضیسی‌ده بورغونیا خاندانه انتقال ایتمشدی. (لیه‌ژ) لیلرك‌ده مقاومتی منکسر اولنجه بوتون فلمنك قطعه‌سی بورغونیا دوقنك اداره‌سنه کچمشدی. آرتق بوممالکتلر ایچون دره‌بکلك حربلری بسبتون قاپانمشدی.

فلمنك تجارتی

فلمنك مدنیتنك اك مهم عاملی تجارت وصنایع ایدی. بو عامللر سایه‌سنده غایت جسیم صنایع شهرلری وجوده کتیرلمش، بو صورتله حیات ملیه‌نك توسعنه یاردم ایدلمشدی. قرون وسطی بدایتنده فلمنکدن کچن (موز)، (راین) و(اسقوط) نهرلری اك بویوك تجارت یوللرینی تشکیل ایلمشدی. آنغلوساقصون قراللر زماننده فلمنك انکلتره ایله تجارته باشلامشدی. اون ایکنجی عصرده، اهل صلیب محاربه‌لری دورنده اوروپاده حیات اقتصادیه باشلامش، اوزمان (فلاندر) قطعه‌سی غرب تجارتنك اك بویوك آنترپوسی مقامنه قائم اولمشدی. بو قطعه بر طرفدن قسطنطینیه‌دن باشلایارق روسیه وبالطقدن، دیکر طرفدن‌ده بحرسفید وفرانسه‌دن کچن یوللرك برلشدکلری نقطه‌ده بولوندیغی جهتله بوتون جهانك امتعه‌سی بورایه طوپلانمشدی. فلاندر، شرق ایله پك بویوك تجارت معامله‌لرینه کیریشمش، سوریه اسلاملریله برلشه‌رك معاملاتده بولونمشدی. اون دردنجی عصرده فلامان لیمانلرك اهمیتی برقات دها آرتمش، هانزه شهرلری باشلیجه آنترپولرینی (بروژ)ده تأسیس ایلمشلردی. تویتونیا شوالیه‌لری تجارت آزانسلری، لومبارلر بانقه‌لر وجوده کتیرمشلردی. بورایه همان هرملتدن انسانلر کلمشدی. فقط یوز سنه صوکرا بوثروت تجاریه‌ده آزالمغه باشلامش، فلاندرده ظهور ایدن داخلی قاریشقلقلر اجنبیلری را حتسز ایتمشدی. اون بشنجی عصرده ایسه بوتون تجارت (آنوه‌رس)ده اجتماع ایلمشدی.

صنایع فلمنكك صنایعی‌ده تجارتی درجه‌سنده ترقی ایتمشدی. (دام) شهری حقیقی براخراجات وادخالات لیمانی اولمشـدی . بو حوالیـده دها رومالیلر زماننده چوقه اعمالنه باشلانمشدی. اون اوچنجی واون دردنجی عصرلرده فلمنك چوقه‌لرینك شهرتی آرتمش ، یموشاقلق ، ظرافت والوان جهتیله سائر مملكتلرده یاپیلان قماشلردن تمیزایتمشدی. چوقه اعمالی (فلاندر)ده خارق العاده ترقی ایلمشدی. بوتون چوقه‌جیلره ، بوباجیلره براتلر ویرلمش ، صنعتلرینك ترقیسنه صوك درجه اهتمام کوسترلمشدی.

فلمنكه موادابتدائیه دائماخارجدن كلمشدی. مملكتده‌كی یونلر كفایت ایتمدیكی ایچون بو یوك بریتانیا ایله اسپانیادن كتیرلمشدی . اهالینك نفوسی آرتجه بوتون صنعتكارلر اوروپا شهرلرینه طاغیلمشلردی. اوزمان برچوق شهرلرده فلامان چوقه‌جیلری كورولمشدی. فلمنكك یكانه صنایعی، چوقه اعمالی دكلدی؛ شمال دكزی ساحللرنده رینغاوموزینا آولری مملكته بویوك بر ثروت تأمین ایدردی. (لیه‌ژ)ده اون دردنجی عصرده، جسیم برمعدن كموری اوجاغی یوزلرجه عمله‌یی اشغال ایلردی. (هه‌نو)ده مرمر وطاش چیقاریلیردی. فلمنكك بو دهشتلی فعالیت تجاریه وصنایعه‌سی مملكته سیاست درجه‌سنده منافع تأمین ایلمشدی . مملكتده عرق و لسان مختلف اولدیغی حالده حیات اقتصـادیه‌ده موجود وحدت بوتون فكرلری عین فعالیت اطرافنده جمع ایتمشدی .

شهرلر، اهالی فلمنك شهرلری قرون وسطی بدایتنده ظهور ایتمش ، تجارت وصنایع تأثیریله توسع ایلمشدی . اكزیاده‌ده نهر یوللری، تجارت یوللری اوزرنده ظهور ایتمشدی. اون دردنجی عصرده (بروژ) و(غاند) شهرلرینك ٨٠:١٠٠٠٠٠ نفوسی واردی. اهالی، كاملاً صنایع وتجارتله مشغول اولمق اوزره تاجر وصنعتكار نامیله ایكی صنفه آیرلمشدی. غربده‌كی شهرلرده تاجرلر كندیلرینه مخصوص (كیلدلر) ویا(هانزه)لر تشكیل ایلمشلردی. بونلر برشركتدن عبارتدی. تاجرلر بو صورتله شركت وجوده كتیره‌رك نفوذ اقتصـادی‌یی أللرینه آلدقلری تاریخدن اعتباراً سیاستجه‌ده بویوك بر نفوذه مالك اولمشـلردی . شهرلر كندی كندیلرینی اداره‌یه باشلادقلری زمان، بلدیه‌یی هپ بو (كیلدلر)ه منسوب تاجرلر اداره ایلمش، بلدیه رئیسلری وحاكملر بونلردن انتخاب ایدلمشدی. فلمنكك بوطرز

اداره‌سی مملكت ایچون غایت نافعدی. اولا غایت ماهرانه، عازمانه، مدبرانه وواقفانه ایدی. بوسایه‌ده شهرلرك امتیازات تجاریه‌سی آرتدیرلدیغی کبی صنایعجه ترقیلرینه‌ده اهتمام کوسترلمشدی. بوکامقابل‌ده امتیازاته قارشی دائما حسودانه، مغرورانه وطرفکیرانه بر اداره ایدی. مجلسده بولونان زادکان کندیلرینه افندی و یا سه‌نیور عنوانی ویررلردی. بونلر قیافتلری و طرز حیاتلریله صنعتکارلره قارشی فائقیت اجتماعیه کوسترمك ایسترلردی. بناءعلیه فقیرلرایله زنکینلر بیننده قانوناً عدم‌مساوات حاصل اولمشدی. بوسببدن چوق زمان کچمدن بوطرز اداره‌یه قارشی شکایتلر یوکسلمشدی.

اون برنجی عصره طوغرو شهرلرده اهالینك نفوذی آرتمغه باشلامشدی. (غاند)و(لیه‌ژ) شهرلرنده حاکمیت‌عامه اساسنه مستندقانونلر وضع ایدلمشدی.

فلمنك، بورغونیا دوقلرینك الینه کچدکدن‌صوکرا مملکتده پرنس نفوذینك آرتماسنه چالیشلمش، اداره ومحاکمه‌ده وحدت حصولنه غیرت ایدلمشدی.

علوم وفنونه فلمنکده حیات فکریه‌ده حیات سیاسیه واقتصادیه کبی باشلامشدی. فلمنك قطعه‌سی آلمانیایه فرانسه مدنیتنك کیرمسنه باشلیجه واسطه‌یی تشکیل ایلمشدی. فقط بدایتده (لوطاره‌نژی) قطعه‌سی آلمانیا ایمپراطورلغنه تابع بولوندیغی زمانلر فلمنك علوم وفنونی‌ده آلمانیا تأثیری آلتنده قالمشدی. فقطاون ایکنجی عصرده احوال‌بسبتون دکیشمش، فلمنك طلبه‌لرینك قسم‌اعظمی (پارس) دارالفنوننه دوام‌ایتمکه باشلامشدی. خصوصیله جنوب ولایتلری فرانسزجه تکلم ایتدکلری ایچون بو حرکاته دها زیاده بر غیرتله اشتراك ایلشلردی. فلمنکده فرانسزجه پك زیاده تعمم ایتدیکی حالده (فلاندر) حوالیسنده ملی لسانك تکملنه ینه مانع اولامامشدی. بو ادبیات اولا شعرله باشلامش، نثر دها صوکرا تکمل ایتمشدی. بونکله برابر فرانسزجه یازمقدن‌ده اجتناب ایدلمه‌مش، عین طرز افاده، عین طرز تفکر فرانسزجه‌ده‌ده کوسترلمشدی. خصوصیله تاریخه پك زیاده رغبت اظهار ایدلمشدی. بودورك اك مهم مؤرخلری ژان‌دوطرموز، ژاق دوهه‌مریقور، ژان لوبه‌ل ایدی. فلمنکده لاتین ادبیاتنه‌ده اهمیت ویرلمشدی.

فلمنکده تحصیل عالی دور انتباهدن‌اول ترقی ایتمه‌مکله برابر تحصیل‌وتدریس قرون وسطاده اولدقجه تعمم ایلشدی. شهرلرده ایرکندن مکتبلر تأسیس ایدلمش، بورژووا چوجقلری بورایه حساب ویازی اوکرنمك ایچون دوام ایلشلردی. دها

صوكرا (لووه‌ن) دارالفنوننك تأسيسى (١٤٣٢) فلمنكليلرى پارس دارالفنوننه دوامدن‌ده وارسته قيلمشدى.

معمارى ورسم فلمنك، تاريخ ادبياتده درجهٔ ثانيه‌ده بر اهميتى حائز اولديغى حالده تاريخ صنعتده بسبتون باشقه بر موقع احراز ايلمشدى. فلمنكك زنكين وصناعت‌پرور شهرلرنده غايت كوزل وظريف بنالر انشا ايدلمشدى. فقط ايچه بر زمان فلمنك معماريسى، طرز واسلوبى، روش وپلانى ايله هپ آلمان اصولنى محافظه ايلمشدى.

اون‌دردنجى عصردن اعتباراً صنعت‌ملى ياواش‌ياواش كنديني كوسترمشدى. تزيينات اجنبى موده‌للرينك تأثيراتندن قورتولديغى كبى بنالرك ترتيباتى‌ده هيچ بر تأثير آلتنده وجوده كلمه‌مشدى. فلمنكك انافس آثار معماريسى كليسالردن زياده عمومى بنالرده كنديني كوسترمشدى. اون اوچنجى عصر نهايتنده (بروژ) قوله‌سى انشا ايدلمش، نهايت اون بشنجى عصرده جنوبى اوروپاده دور انتباه ظهور ايدنجه فلمنك معمارلرى ملى طرز واسلوبلرينى ترك ايتميه‌رك (بروكسه‌ل) و(لووه‌ن) بلديه دائره‌لرى كبى نفيس بديعه‌لر وجوده كتيرمشلردى. بو بيوك ومحتشم بنالرك يانده پنبه واسمر رنكلرى، خطلرنده‌كى وتزييناتنده‌كى ظرافت ايله نظرى جذب ايدن بنالر وجوده كتيرلمشدى.

فلمنكده معمارى ايله برابر هيكلتراشلق و رسم‌ده ترقى ايتمشدى. (بروژ) نوتردامنده‌كى (مارى‌دوبورغونى)نك مزارى فلمنك هيكلتراشلرينك نفيس آثارندن معدوددى. خصوصيله رسمده طبع ملى بوتون تفرعاتيله تظاهر ايلمشدى. اك‌مشهور رساملر وان‌ئه‌يق، روژه دولاپاستور، مه‌مليغ ايدى. قرون وسطاده فلمنك مدنيتنك آثارى بونلرك اثرلرنده مندمجدى.

يدنجی فصل

ایتالیا، ایتالیاده دور انتباه، پاپالق و کلیسا

(١٢٦٨-١٤٩٢)

فرده وسطاده ایتالیا اون اوچنجی عصرك نصف اخیرنده ایتالیاده مختلف طرزده اداره‌لر موجوددی. جنوبی ایتالیاده شارل‌دانژو ادارهٔ مطلقه‌یی تأسیس ایله مشغول اولدیغی صره‌ده طوسقانا برچوق جمهوریتلره آیرلمش بولونیور، پیه‌مونت حوالیسنده دره‌بکلك اداره‌سی حکم‌فرما اولیوردی. بودره‌بکلکلر، شهرلرینی عادتا اوفاق برر حکومت شکلنه قلب ایدییورلردی. ازجمله پیه‌مونتده حکم‌سورن عائله‌لر ایچنده صاوواقونتلری بوصورتله حرکت ایتمشلردی. دها صوکرا اون اوچنجی عصرده بر چوق عائله‌لر ظهور ایدرك امور حکومتی أللرینه آلمشلر، نوعما مستقل برر حکومت تشکیلنه موفق اولمشلردی.

شارل‌دانژو ایتالیاده حکومت سوردیکی اثناده غایت ظالمانه حرکت ایلمشدی. زماننده سجیلیاده عصیان ظهور ایتمش، پالرمو شهری کلیسانك نفوذی آلتنده حر بر اداره تأسیس ایلمشدی.

ایتالیاده ادارهٔ مطلقه‌یی حائز محلار بولوندیغی کبی وندیك، جنوه ویبزه کبی بحری جمهوریتلرده موجوددی. اهل صلیب دورنده بو جمهوریتلر شرق و غرب تجارتنی ألده ایدرك پك زیاده کسب ثروت ایتمشلردی. جنوه‌لیلر ١٢٦١ ده پاله‌ئولوغوسك (قسطنطینیه)ده لاتین ایمپراطورلغنی محو ایتمسنه یاردم ایتمشلر، وندیکلیلرده یکیدن تأسسنه غیرت ایلمشلردی. وندیك

بو سببدن طولانی جنوه‌لیلره قارشی بویوك بر خصومت باغلامشدی. حتی بو یوزدن برچوق محاربه‌لر وقوعه کلمش، جنوه‌لیلرك غالبیتلریله نتیجه‌لنمشدی. او زمان وندیك دوننماسنه‌قومانده ایدن آندره داندولو، مغلوبیت عارینه تحمل ایده‌مدیکی ایچون کندی کندینی تلف‌ایتمشدی. او هنکامده اسیر ایدیلن وندیکلیلر آره‌سنده مشهور سیاح مارقوپولوده بولونیوردی . فقط جنوه‌لیلرك اك بویوك مظفریتلری ، پیزه‌یه قارشی احتراز ایتدکلری (مه‌لوریا) غالبیتی ایدی (١٢٨٤). جنوه‌لیلر خارجه قارشی بو مظفریتلری احراز ایتدکلری حالده داخلاً اغتشاش ایچنده بولونیورلردی. دوریا ، غریمالدی ، سپینولا کبی عائله‌لر ادارهٔ حکومتی ألده ایتمکه اوغراشیورلر، اهالی ایله زادکان یکدیکریله مبارزاتدن خالی قالمیورلردی . خارجی حرب بیتر بیتمز داخلی اختلافلر درحال باش کوستریبوردی.

بو اثناده پیزه‌ده بویوك برعصیان ظهورایتمش، طوسقانا شهرلری بوفرصتدن‌بالاستفاده پیزه‌یه تعرض ایلمشدی. شهرك مدافعه‌سنه قونت اوغولاین تعیین اولونمشدی. اوغولاین ، آغر شرائط داخلنده عقد صلح ایتمش ، فقط بالآخره حکومتی ألده ایتمکه چالیشدیغی صره‌ده غوآلدینی و سیسموندی عائله‌لری طرفندن ایکی اوغلی وایکی یکنی ایله برلکده اسیرایدلمشدی (٢٨٨) شاعر دانته (دی‌وین قومه‌دی)سنی بو حادثه‌دن اقتباس ایدرك یازمشدی .

وندیك وندیك سیاستی ایسه بسبتون باشقه ایدی. وندیکده زادکان کتدکجه کسب نفوذ ایدرك (دوژ)لرندن نفوذ اداره‌یی ألده ایتمش ، (دوژ)ك نفوذی کتدکجه تناقص ایلمشدی. دوژك وظائفی چوق، نفوذی آز قالمشدی.

دوژك بوتون معاملاتی مجلسلرطرفندن مراقبه‌ده بولوندیریلاجقدی. کذا اهالینك‌ده نفوذینی آزالتمق‌ایچون دوژلرك انتخابی (بویوك مجلس)ه توديع‌ایدلمشدی. بو مجلس ٤٨٠ اعضادن مرکبدی. (بویوك مجلس) قانونلری امضا ایتدیکی کبی بوتون مأمورلری‌ده نصب ایتمك صلاحیتنی حائزدی. بدایتده هراهل وطن بویوك مجلسه داخل اولابیلیردی. بالآخره بونك ایچون‌ده شرائط درمیان ایدلمش، نهایت‌بویوك مجلسه دخول، اوزمانه قدر مجلسه داخل اولان عائله‌لره تخصیص اولونمشدی . بو تبدلاته قارشی اهالی مقاومت کوسترمش ، بونك اوزرینه (اونلر مجلسی) تشکیل ایدیله‌رك اهالینك حرکاتی‌ده ترصد آلتنه آلنمشدی.

وندیك اك‌زیاده جنوه ایله اوغراشمش (١٣٥٠-١٣٥٥)، داندولو زماننده جنوه ایله مقاوله عقد ایدلمشدی .

فلورانسه فلورانسه‌ده حاکمیت عامه اساسنه مستند بر اداره حکمفرما ایدی . بوراده تجارت و صنایعك ترقیسی یوزندن زنکین بورژوا صنفلری تشکل‌ایتمش وکوندن کونه تزیید نفوس ایلمشدی. نهایت حکومت بونلرك اداره‌سنه

کچمشدی. فقط زادکان بوکاتحمل ایده‌مدکلری ایچون عصیانلر واغتشاشلرا کسیک اولمامشدی. بونکله برابر فلورانسه ، مآثر مدنیه کوسترمکدن‌ده خالی قالمامشدی. شهر کتدکجه توسع ایتمش ، آرنولفو (سه‌نیور سرایی)نی وجوده کتیرمش ، دانته آلکیه‌ری آثاریله کندینی طانیتدیرمغه باشلامشدی . بوتون اوروپا پرنسلری استقراض ایچون فلورانسه بانکرلرینه مراجعت ایتمشلردی . فلورانسه، ایتالیانك پایتخت فکریسی حالنه تحول ایلمشدی . فقط شهرده فرقه منازعه‌لری اکسیك اولمامش، (بیاضلر) و(سیاهلر) نامیله‌سرچی عائله‌لری ایله قورصودونافی طرفدارلری بیننده مجادله‌لر وقوعه کلمشدی . بو مجادله‌لرده غلبه‌یی(سیاهلر) قازانمشدی (۱۳۰۱) .

ناپولی قرالی آلفونس
(برلین موزه‌سنده)

فلورانسه داخلی اختلالردن هیچ بر زمان آزاده قالمامشدی. نهایت مه‌دیچی‌عائله‌سی‌صرافلقدن تخت‌حکومته قدر صعود ایدرك فلورانسه‌نك ترقیسنه خدمت ایلمشدی. بو عائله‌دن قوزما دو مه‌دیچی زماننده فلورانسه جمهوریتی (طوسقانا)نك قسم اعظمی ایله (پیزه)یه حاکم اولمشدی. فلورانسه الك زیاده لوران دومه‌دیچی زماننده ترقی ایلمشدی . بو اثناده عثمانلیلرك (اواطرانت)ه تجاوز ایتملری پاپانك نفوذنی قیرمش ، فلورانسه جمهوریتی بو ضعفدن بالاستفاده حاکمیتنی تزییده موفق اولمشدی (۱٤۸۰).

ناپولی ناپولی قرالی روبه‌ر دانژونك وفاتنده یرینه حفیده‌سی ژان کچمش ، فقط ژانك‌زوجی وماجارستان قرالی لوئینك قاردشی آندره‌نك برکیجه سراینده بوغولماسی اوزرینه ناپولی ایله ماجارستان قرالی بیننده اختلاف حاصل اولمشدی .

بو اختلاف نتيجه‌سنده لوئى ايتاليايه كيرمش ، پاپا ناپولى‌يه تابع اولديغى ايچون بو تابعيتدن قورتولمق فكريله لوئينك حركاتنى تصويب ايلمشدى. لوئى ايتاليايه كيردكدن صوكرا ژان باريشمش ، پاپاده ژانك عفوينى اعلان ايتمشدى . ژان تأييد حكومت ايتدكدن صوكرا ناپوليده غايت ضعيف بر اداره حكم فرما اولمشدى . دها صوكرا كلن حكمدارلرده نفوذ داره‌يى أللرينه آلمق ايچون مجادلاتده بولونمقدن باشقه بر ايش كورمه‌مشلردى.

ميلانه قرون وسطاده لومبارديا، وه‌نه‌تيا واميلينك بوتون شهرلرنده برچوق سه‌نيورلكلر تشكل ايتمشدى . بونلرك قويلرى ضعيفلرينى محو ايتمشلر ، بو صورتله قوتلى حكومتلر تأسيس ايلمشلردى. بو عائله‌لر ايچنده الك ذى نفوذ اولانى، ويسقونتى عائله‌سى ايدى . ويسقونتى عائله‌سى خارجده كنديلرينه قارشى تشكيل

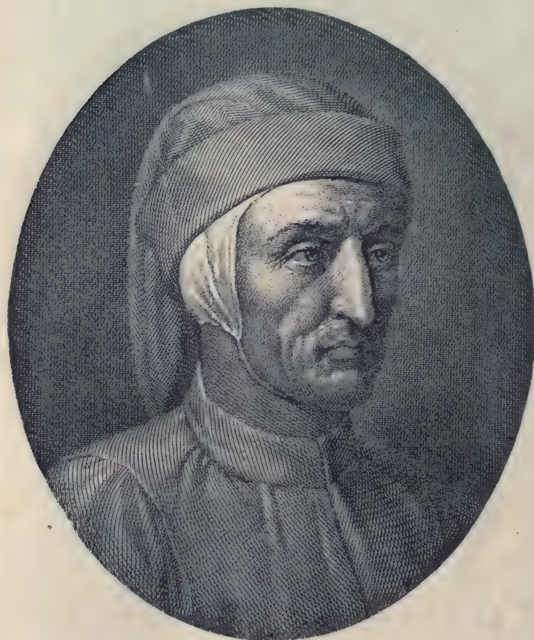

قرال ره‌نه وزوجه‌سى ژان
(برلين موزه‌سنده)

اولونان اتفاقلره مقابله ايتدكلرى كبى داخلده‌ده صنايع ، ادبيات وصنايع نفيسه‌يى تشويقدن خالى قالمامشلردى. اون‌دردنجى عصرك اورتالرينه طوغرو ژان ويسقونتى بويوك بر نفوذ قازانمشدى . فقط ويسقونتينك اراضيسى بالآخره ادواردك الك بويوك خصملرندن برناموسى ايله غاله آس بيننده تقسيم اولونمش ، غاله آس زماننده ايسه ميلانك نفوذ وشوكتى زائل اولمشدى . بر مدت صوكرا ميلان دوقى فيليپ مارى ويسقونتى اسكى يرلرينى قسماً ضبط ايتمش ، بو اثناده (قوندوتيه‌ررى)- لردن پك زياده ياردم كورمشدى . مارى ويسقونتيدن صوكرا ميلانده فيليپ مارينك ولد طبيعيسنك زوجى فرانسووا سفورزا ميلان دوقى اولمش، بو اثناده ميلانده قاريشيق ومجادله‌لى بر حيات كچيرلمشدى .

روما

بو دورده وسطی ایتالیاده سکون وسکونت ایچنده دکلدی . پاپالرك روما اوزرنده هیچ نفوذلری قالمامشدی . حتی ایچلرندن اوروپا حکمدارلرینی اداره‌لری آلتنده بولوندیرمق ایستیانلر بیله بو عصیانلره واختلاللره قارشی مقاومت ایده‌میه‌رك رومادن قاچمشلر ، فرانسه‌یه التجا ایتمشلردی . پاپالرك رومادن غیوبتلری احوالی بر قات دها وخامتلندیرمشدی . روما سفالت وفلاکت ایچنده حزین بر منظره ارائه ایتمکه باشلامشدی . روما خلقی بر چوق دفعه‌لر پاپالره مراجعت ایدرك عودت ایتملرینی رجا ایلمشلر ، فقط سوزدن وموا‌عیددن باشقه بر شیئه دسترس اولامامشلردی .

دانته

آلتنجی قله‌مان پاپا انتخاب اولوندیغی زمان روما خلقی پاپایه تکرار مراجعت ایتمش ، بوسفر بر میخانه‌جینك اوغلی قولا ده ریئنچی‌یی‌ده مرخصلر یاننده کوندرمشدی . قولا ، خطابت و بلاغتی ایله رفقاسی میاننده تمیز ایتمش ، حتی پاپانك‌ده خوشنه کیدرك رومادە پاپا مجلسنه کاتب نصب اولونمشدی (١٣٤٤). قولا، رومایه عودتنده برقات دها تزیید نفوذ ایتمش، دها صوکرا اسکی روما جمهوریتنی احیایی تصور ایلمشدی . فی‌الحقیقه قولا رومادە مسالمتی تأمین ایتمش ، ذی نفوذ بارونلری چیقارمش، (تریبون دو پوپل) عنواننی آلارق رومایه تماماً حاکم اولمشدی. حتی ایلك موفقیتلرله او درجه شوق وغیرته کلمشدی‌که رومایی بوتون ایتالیا هیئت متحده‌سنك مقری حالنه کتیرمك ایسته‌مشدی . اسکی رومانك احیاسی خاطره‌لری بوتون ذهنلرده بویومش، قولاده ریئنچی‌یه هر طرفدن سفیرلر کلمشدی.

شاعر پەترارقدە بوتشبثاتی بوتون صمیمیتی ایلە آلقیشلامشدی. فقط رنجی طبعاً جنکاور اولمادیغی ایچون کندیسنە قارشی وقوع بولان بر مهاجمەدە رومادن فرار ایتمش ، (آبروز) دە اختیـار اقامت ایتمش ، دها صـوکرادە پاپا آلتنجی قلەمان طرفندن حبس ایدلمشدی .

رنجینك مفارقتی اوزرینە روما فترت ایچندە قالمش ، بر مدت صـوکرادە پاپالر، قاردینال آلبورنوزك غیرتی ایلە رومادە تأیید حاکمیت ایتمکە موفق اولمشلر-دی . پاپا بشـنجی اوربەن رومایە عودت ایدرك پارلاق بر رسم قبولە مظهر اولمشدی (۱۳٦۷) .

ایتالیادە دور انتباه دور انتباه ایتالیادە ایلك دفعە اولمق اوزرە بو هنکامدە ظهورایتمشدی. دورانتباه (رونەسانس)، ازمنۂ قدیمەانافس آثارینك تقلیدندن و دها طوغروسی قرون وسطی افکار و اشکالنك یرینە یکی فکرلر و یکی شکللر قویمق ایچون حصولە کلن حرکت فکریە و صنعتکارانەدن عبارتدی . صنعتکارلر ومتفکرلر اسکی سقولاستیك شکللردن صرف نظر ایدرك طبیعتە ومشاهدات صحیحەیە رجعت ایتمشلردی. کذا اصول نفی ایلەافلاطون فلسفەسیدە پك زیادە رغبت بولمش، سعادت مادیە آرتمش، اینجە بر مدنیت، ظریف بر اخلاق بوحرکتك ترقیسنی تأمین ایلمشـدی. اعتقادات، نفوذە تابعیتدن قورتولارق عقل وتنقیدە تابع اولمشدی. بو حرکت فکریە بدایتدە صرف یوکسك صنفلرە انحصار ایتمش ، فقط مطبعەجیلغك ایجادی بوتون هیئت اجتماعیەنك تحصیل و تربیەسنە ، افکار جدیدەسنە وسعت وکشایش بخش ایلمشدی.

ازمنۂ قدیمە آثار وافکارینـە رجوع ایلە باشلایان دور انتباهك ایلك اول ایتالیادە ظهور ایتمسی، ایتالیانك بوفکری ملی برعنعنە اولمق اوزرە تعقیبە باشلا-ماسندن ایلری کلمشدی. فی الحقیقە روما محیطندە، خرابەلر ایچندە یاشایان ایتالیانلر ازمنۂ قدیمە افکارینی آکلامغە وبوافکاری تدقیق و تقلید ایتمکە اقوام سائرەدن دها زیادە مستعد ایدی. سائر مملکتلردە ایسە دورانتباه ایتالیانلر واسطەسیلەنفوذ ایتمش، تدقیقات علمیە ازمنۂ قدیمەیە وقوف ایلە ترقی ایلمشدی. دور انتباهك نەدن طولایی ایلك اول ایتالیادە باشلادیغنی کوسترمك ایچون پك چوق سببلر موجوددی: اولا رومادە اسکی عنعنات دائماباقی قالمشدی. رومایە کلن سیاحلر، شهرك خرابەلرینی

حیرتله تماشا ایدرلر، قلبلرنده اسکی رومایه قارشی عمیق براحترام حس ایلرلردی. دانته‌نك دیدیکی کبی: «روما دیوارلرینك طاشلری هر کسك حرمتی جلب ایتمکه لایقدی. شهرك مبنی بولوندیغی یرایسه هر کسك دیدیکندن دهازیاده شایان تقدیس ایدی». کذا ایتالیانجه لاتینجه‌دن مشتق ولاتینجه‌یه‌ده صوك درجه یاقین اولدیغی ایچون ایتالیـا اهالیسی اسکی رومالیلره کندی جدلری نظریله باقمشلر-دی. ایشته بوسببدن دور انتباه اولا ایتالیاده باشلا-مش، صوکرا هر طرفه سرایت ایلمشـدی. مع مافیه ازمنهٔ قدیمه، قرون وسطاده بسبتون اونو-دلمش ده دکلدی. بودور-ده ازمنهٔ قدیمه هر کسه معلومدی؛ فقط کیمسه طرفندن تقدیر ایدلمز-دی. برچوق ملتزملر از-منهٔ قدیمـه آبده‌لرندن ستونلر چیقاریرلر، یکی بنالرده قوللانیرلردی.

په‌ترارق

مثلا قوره‌نت طرزنده بر ستونی دوری طرزنده‌کی بر سـتونك یاننه قویارلردی. ازمنهٔ قدیمه هیکللرینك بر چوغی محو اولمش، پراقسیته‌لیس ایله فیدیاسك نامیلری اونودلمشدی. ویرژیله هر کس سحرباز نظریله باقمغه باشلامشدی.

ایتالیانلرك اسکی یونان وروما مدنیتندن بولدقلری یکانه میراث، روما حقوقی ایدی. روما حقوقی ایلك اول ایتالیاده تدقیق ایدلمشدی. پارس دارالفنونی بر علم و عرفان مرکزی تشکیل ایتدیکی صره‌ده بر چوق کشیلرده ایتالیایه، (بولونیا)یه کله‌رك علم حقوق تحصیل ایدییورلردی. عقل ومنطق وتجربه اوزرینه تأسس ایدن بو علم ایتالیا مکتبلرنده اولانجه

كالنى بوليوردى . ايتاليا افكارينك اڭ زياده متوجه بولونديغى نقطه‌لر ، پاپا وايمپراطور ، ادارهٔ مطلقه وشهرلرك سربستيسى ايدى. پارسده آرسطوته‌ليس حقنده مناقشات دوام ايدركن (بولونيا)ده موثوق آبده‌لر اوزرنده تدقيقات اجرا ايديليوردى. بولونيا ارباب حقوقى ، اوروپاده (حكومت) حقنده يكى بر فكر اورتايه قويمشلردى . بوندن باشقه ايتاليانلر ، سائر قوامدن دها زياده حريت فكريه اظهار ايلمشلردى. بونك‌ده سببى پاپا ايله و دها طوغروسى كليسا ايله غايت ياقيندن تماسده بولونمالرى ايدى. ايتاليانلر كليسانك هر درلو دسائسنه‌واقف اولدقلرى ايچون دين حقنده هركسدن دها زياده مادى دوشونمكه باشلامشلردى . فرانسه‌ده رافضيلرى كورمكه كيمسه تحمل كوستره‌مديكى حالده روماده پاپايه كفر ايدنلر حقنده تعقيبات بيله اجرا ايدلمزدى. بناءعليه روما حقوقى ايله ذهنلرده حاصل اولان سربستى‌يى هيچ برقوت اخلال ايده‌مه‌مش، لاتينلرله يونانيلره قارشى برتمايل حاصل اولمشدى . ايشته دور انتباه بو تمايلك تكاملندن ميدانه چيقمشدى .

ازمنهٔ قديمه آثارى ايلك دفعه اون بشنجى عصر صنعتكارلرى طرفدن تقليد ايدلمه‌مشدى. اون برنجى واون اوچنجى عصرده قامپوسانطو، پيزه‌لى‌نيقولا، آرنوفو، ژان و آندره طرفندن‌ده تقليد ايدلمش، فقط بوحركت چوق مدت دوام ايتمه‌مشدى. اصل دور انتباه، ايتاليانك اڭ بويوك محررلريله باشلامشدى . بونلردن يالكز دانته (١٢٩٥-١٣٢١) قرون وسطى رجالندن‌ايدى. لاتينجه يازديغى بوتون شعرلر هپ سقولاستيك ايدى . سياسى نظريه‌سى ايمپراطورلغه قارشى بويوك بر مفتونيتدن عبارتدى . بناءعليه دانته ، دور انتباهك مبشرلرندن معدود دكلدى ؛ بو صفته اڭ زياده لايق اولان، په‌ترارق ايدى.

په‌ترارق تاريخ ادبياتك اڭ مهم اشخاصندندى. (لور)ه قارشى عشق و مجلوبيتى ، هر ايكيسنك‌ده نامنى ابقا ايلمشدى. حياتنده شهرتنى اڭ زياده آرتديران ، لاتينجه اثرلريدى. مخابراتنده دائما طبيعتنك انكشافنى، حالت فكريه‌سنى، حياتنك وقايع و حادثاتنى تحليل ايتمش، بو افكاره نه صورتله دسترس اولديغنى تصوير ايتمشدى. په‌ترارق اوتوز بر ياشنده ايكن (دانطو) تپه‌سنه چيقمش ، بوراده اوزون مدت بولوطلرى، طاغلرى، صحرالرى و دكزلرى، تماشا ايدرك اسكى ايتاليانك خاطراتنى احيايه چاليشمش ، صوكرا جيبندن سنت اوكوستنك اعترافاتنى چيقارارق شوسطرلرى اوقومش: « انسانلر طاغلرك ذروه‌لرينى، طالغه‌لرك عظمتنى، سماللرك كنيشلكنى ، بحر محيطك فسحتنى ، يلديزلرك سيرينى تقدير ايدرلر، فقط كنديلرينى اونوتورلر » . شاعر بو سطرلرى اوقودقدن صوكرا كتابى قاپامش ، بو تاريخدن اعتباراً فكرك هر شيدن زياده شايان تبجيل وتقدير اولديغنى ادراك ايلمشدى . په‌ترارقك بوتون آثارنده حب‌شان، حزن وألم وعشق موجوددر. حب‌شان، دور انتباهك علامات مميزه‌سندندر.

په‌ترارق افكار ادبيه ايله اسكى لاتين تدقيقاتنى هر شيئه ترجيح ايلديكى ايچون ابن الرشد فلسفه‌سنى تعقيب ايدنلرله ، ارباب حقوق واطبايه قارشى مناقشات قلميه‌ده بولونمش ،

کذا سیاستلەده اشغال ایدرك میلان قوتنی ویسقونتی‌یه کاتبلك ایتمشدی. پەترارق، صاغلغنده بویوك بر شان وشرفه نائل اولمشدی. هر سنه ییل باشنده (پادو) دارالفنوننك بوتون طلبەلری أللرنده مومله، بورولر چالارق پەترارق زیارتنه کلیرلر، کندیسنه عرض احترام ایدرلردی. حتی رومادە شاعرك رسم تتوجی اجرا ایدلمش، حقنده مدحیەلراوقونمشدی.

پەترارقدن صوکرا بوقاچیونك‌ده دور انتباهده بویوك تأثیری کورولمشدی. بوقاچیو (۱۳۰۳ - ۱۳۷۵) پارسده طوغمش، ناپولیده ژانك سراینده یاشامشدی. اك مشهور اثری (دەقامەرون)در. بوقاچیو بو اثرینی پەترارقه کوندرمش، فقط پەترارق اوقومغه تنزل ایتمدن کری یوللامشدی. بوقاچیو، لاتین آثارینی برعالم کبی تدقیق ایتمش، (دە ژەنەآلوژییا دە ئودوم) نامیله بر اساطیر کتابی وجوده کتیرمشدی.

پەترارق ایله بوقاچیو ازمنۀ قدیمەیه مجلوبیت حسنی اورتایه قویدقدن صوکرا، ایتالیانك بوتون کبار صنفی بو مسلکی ترویج ایتمش، فلورانسەده حقیقی برمکتب وجوده کلمشدی. بو ذوق تعمم ایتدکجه، یونان مؤلفلرینی دها یاقیندن تدقیقە احتیاج حس ایدلمشدی. فی‌الحقیقه او زمانه قدر لاتینلر یونانیلری اوقومازلردی. یونانیلرك نظریات فنیه وفلسفیەسی عربه عربلر سایەسنده انتشار ایتمشدی. یونانستان ایله ایتالیا بیننده مناسبات ادبیه وفکریه آنجق اون دردنجی عصرده تاسس ایدەبیلمشدی. مثلا پەترارق یونان لساننه واقف دکلدی. هومەری اوقومق کندیسنه میسر اولمامشدی. فقط بالآخره فلورانسەده یونان لسانی تحصیل ایدلمش، بیزانس ایمپراطورلغنك سقوطی ایله ایتالیایه فرار ایدن بیزانس عالملری بر چوق کتابلر وال یازیسی اثرلر کتیرەرك یونان آثارینك بقیەسنی‌ده ایتالیایه نقله وساطت ایتمشلردی.

اون اوچنجی واون بشنجی عصرده ایتالیاده دارالفنونلرده تکثر ایتمشدی. دارالفنونلرده اوقونان درسلر: حقوق سیاسیه، ملکیه وطبابت ایدی. دها صوکرا علم بیان، فلسفه، هیئت ویونان لسانی‌ده علاوه ایدلمشدی. کذا، رهبان ایچون عبرانیجه، طبیبلر ایچون عربجه تحصیلی مجبوری اولمشدی. معلملره بول معاش ویرلمش، علم لسان معلملرینك هرشهرده تدریساتده بولونمالرینه مساعده ایدلمشدی.

اون‌بشنجی عصر مؤلفلری ازمنۀ قدیمەیه بویوك برمجلوبیت حس ایتدکلری ایچون هپسی‌ده ازمنۀ قدیمه مؤلفلرینی تقلید ایتمشلر، بو صورتله بر یکی لاتین ادبیاتی وجوده کتیرمشلردی. دور انتباه یالکز تربیۀ فکریه ایله ادبیاته انحصار ایتمەمشدی؛ فلسفەیه ومحصولات فکریەنك کافەسنه اجرای تأثیر ایلمشدی. خصو-

صیله افکار فنیه‌نك اویاندیغی ، دور انتباهك اك مهم نتایجندن بری ایدی . فیلو-سوفلر ، آریسطوته‌لیسك موثوق متنلرینی بولمشلر، قرون وسطی مکتبنه اجرای نفوذ ایدن بو بویوك استادی ایلك اوکجه تدقیقه باشلامشلردی. دها صوکرا افلا-طون مسلکی‌ده طانیلنجه ، آریسطوته‌لیس ایله افلاطون طرفدارلری بیننده مناقشه‌لر میدانه چیقارمشلر-دی . بو اثناده اك بویوك رولی ، یونان ولاتین کلیسا-لرینك برلشمه‌سنی مذاکره ایچون ایتالیایه کلن راهب به‌ساریيون (١٤٠٣-١٤٧٢) اوینامشدی . به‌ساریيون ایتالیاده دها زیاده منفعت تأمین ایده‌جکنی آکلاینجه بوراده قالمش ، رومادە قار-دینال رتبه‌سنه نائل اولمش، حائز اولدیغی نفوذ وقوت سایه‌سنده افلاطون فلسفه‌سنی تشویق ایلمشدی . بو صو-رتله افلاطون فلسفه‌سنك ادبیات اوزرینه تأثیری اولدیغی کبی صنعت اوزرنده دها بویوك تأثیری کو-رولمشدی . یونان فلسفه‌نك تعمم وانتشاری خرستیانلق فکرینك ضعفه اوغرا-ماسنه سبب اولمش ، او زمان فکری بر پت پرستلك حصوله کلمشدی .

جیيوانی بوقاچیيو

اون بشنجی عصرده مراکز ادبیه اون دردنجی عصرك علم السنه اربابندن شاعرلری طرفندن (طوسقانا) ده وبالخاصه فلورانسه‌ده وجوده کتیریلن دور انتباه حرکاتی، بوتون ایتالیایه انتشار ایتمشدی. آلمانیا فترت ایچنده پریشان، فرانسه، انکلتره واسپانیا خونریزانه حربلرله مشغول ایکن ایتالیاده (قوندوتییه‌ری)لرك نسبتاً خفیف محاربه‌لرندن باشقه اغتشاش موجود

دکلدی. بو اختلاللر ایتالیانك سعادت مادیه‌سنی صارصیور، احوال سیاسیه‌نك هیئت عمومیه‌سی ایسه دور انتباهه بالعکس مساعد بولونیوردی. خصوصیله یکی فکرلر ادارهٔ جمهوریه‌دن زیاده تیرانلر طرفندن تسهیل ایدیلیوردی. آرتق حکمدار ایله اهالی‌یی بربرندن آییران ارثی اصالتدن اثر قالمامشدی. اون بشنجی عصرده غیرمشروع بر چوجق ایله مشروع بر چوجق بیننده همان پك آز فرق کوزه‌دیلیوردی. بو سببدن رأس کاره کچن رؤسا ذوق وطنطنه‌یه انهماك ایدییور، صنعتکارلری حمایه ایلیوردی. آلمانیا وفرانسه‌ده‌کی زادکان تقبیح ایدلدیکی کبی اصالتك قیمت ذاتیه‌دن عبارت بولوندیغی نظریه‌سی‌ده ایلری سورولیوردی. بویله بر جمعیتده اخذ موقع ایده‌بیلمك ایچون ظرافته، ظواهره، تزیه ومودا قیافتلره، نزاهت لسانیه‌یه اهمیت ویرمك لازم کلیوردی. صالونلره رونقنی قادینلر بخش ایدییوردی. دور انتباه یالکز تربیهٔ شخصیه‌نك غایه‌سنی تکمیل ایتمیور، آیریجه بر محیط فکری‌ده وجوده کتیرییور، وبو محیطده آنجق حکمت بدایع حکم‌فرما اولیوردی. دور انتباه واقعا بوتون ایتالیاده تعمم ایتمشدی؛ فقط هر یرده عین درجه‌ده دکلدی. الك زیاده تکمل ایتدیکی شهر، فلورانسه ایدی. دها صوکرا بو حرکات روما واسطه‌سیله تمرکز ایتدیرلمش، ناپولی، میلان وونه‌دیك شهرلری ایکنجی درجه‌یی اشغال ایلمشدی.

قوزما دو مه‌دیچی

فلورانسه، مه‌دیچیلر اون بشنجی عصر اواخرینه کلنجیه قدر دور انتباه تاریخی فلورانسه‌نك تاریخندن باشقه برشی دکلدی. بو شهر بوتون تفو-

قنی لهجه‌سنك بوتون ايتاليان ادبياتنه حاكم اولماسی سايه‌سنده قازانمشدی. دانته، بوقاچيو، په‌ترارق، ماكياوه‌ل، برونه‌لله‌سقو، دوناته‌للو، له‌ئوناردو‌وه‌نچی، ميكه‌ل آنژ، دها طوغروسی دور انتباهك الك بويوك متفكرلری، الك بويوك محررلری، الك دها پرور صنعتكارلری هپ فلورانسه‌لی ايدی. اهالی كنديلرينك بويله بر وظيفه ايفا ايتدكلرينه قانع بولوندقلری ايچون ايتاليانك الك ظريف آبده‌لرينه مالك اولمق ارزو ايدرلردی.

فلورانسه‌نك بو فكری وصنعتكارانه فعاليتی الك زياده فلورانسه‌ده اجرای حكومت ايدن مه‌ديچيلر طرفندن حمايه وتشويق ايدلمشدی. خاندانك مؤسسی قوزما (١٣٨٩ - ١٤٦٤) انشا آتة پك زياده مراقلی ايدی. سن لوران كليساسی، سن ماری مناستری انك طرفندن انشا ايتديرلمشدی. الك مشهور معمارلری ميكه لوززو ايله برونه‌لله‌سقو، هيكلتراشی‌ده دوناته‌للو ايدی. كنديسی (قاره‌جيچی) قصرنده ياشاره (اومانيستلر) يعنی دور انتباه ادبا وشعراسی ايله صنعتكارلرينك مصاحبه‌لرندن ذوقياب اولوردی. قوزما كنديسنه بر كتبخانه تأسيس ايتمك ايسته‌مش، قرق بش مستنسخ كتيرته‌رك ايكی يوزی متجاوز دينی اثر جمعنه موفق اولمشدی. اوغلی پيه‌ر (١٤١٤ - ١٤٦٩)، زمانك الك مشهور رساملريله الفت ايلمشدی. فقط مه‌ديچی عائله‌سی ايچنده الك زياده تميز ايدن، پيه‌رك اوغلی لوران دو مه‌ديچی (١٤٦٩ - ١٤٩٢) ايدی. والده‌سی لوقره‌چيا، زمانك الك معلوماتلی قادينی ايدی. بالخاصه دينی شعرلر ايله تميز ايتمش، زمانك حركات ادبيه‌سنه رياست ايدرك اوغلنی افلاطون فلسفه‌سنی اوكرنمكه تشويق ايلمشدی. مه‌ديچی عائله‌سندن قوزما، صنعت وادبياتك مراقليسی ايدی؛ لوران ايسه اصل صنعتی و دهاسيله تميز ايتمشدی. لوقره‌چيا دوناتينك عشقيله سوزان اولارق يازديغی شعرلر، په‌ترارقك شعريله مقايسه ايديله‌بيله‌جك بر ماهيتده ايدی. لوران ئه‌پيكورمسلك فلسفيسنه مجلوب، موسيقی‌يه، شرابه وقادين حسننه مفتون، افراطدن متوقی، افعال وقابليتلری، سرعت انتقال وافكاريله ممتاز بر ذاتدی. لورانك سراينده فكر بشرك كافهٔ شعباتنه منسوب صنعتكارلر، رياضيلر، جغرافيون، اطبا، حكما، علما، مؤرخلر، اديبلر، معمارلر، هيكلتراشلر، رساملر وحكاكلر بولونوردی. حتی كنديسی باغچه‌سنده بر مكتب تأسيس ايتمش، ميكه‌ل آنژ بو مكتبدن يتشمشدی. مه‌ديچيلرله برابر انلره مخاصم ديكر عائله‌لرده انلرك اثرينی تعقيب ايتمشلردی. فلورانسه صنعت و ادبياتده بو صورتله تكمل ايتمش، فقط اون بشنجی عصرك نهايتنه طوغرو صاوونارول طرفندن اداره ايديلن ارتجاع دينی اثناسنده انحطاطه يوز طوتمشدی.

دور انتباه حركاتنه پاپالرده اشتراك ايتمشلر، (آوينيون) پاپالری بو خصوصده تميز ايلمشلردی. پاپا بشنجی مارته‌ن، ايكنجی پی (١٤٥٨ - ١٤٦٤)، ايكنجی پول (١٤٦٤ - ١٤٧١)، دردنجی سيكستوس (١٣٧١ - ١٤٨٤)، سكزنجی اينوسان (١٤٨٤ - ١٤٩٢) فكرلری وصنعته مجلوبيتلريله صنايعی ورسمی حمايه ايدرك انلره دينی ماهيتلرينی محافظه ايتديرمشلردی. بو سببدن پاپالرده دور انتباه حركات فكريه وصنعتكارانه‌سنده يوكسك بر موقع اشغال ايلمشلردی.

ناپولی، میلانو، وندیك ناپولی خلقی فکراً جوال وعصبی، انضباطه غیرمستعد اولدقلری ایچون کندیلرینه مخصوص برمسلك صنعتکارانه تأسیس ایده‌مه‌مشلردی. ناپولیده اك زیاده ادبیات ترقی ایتمش، بالخاصه قرال آلفونس(۱٤٤۲-۱٤٥۸) یونان آثارینی ترجمه وبرده مدالیه صالونی تأسیس ایتمشدی. مثلا کنت قورسك اثرینی مطالعه ایدرك خسته‌لکدن شفایاب اولمش، تیت لیوك برنسخه‌سی کندیسنه کوندریلیر کوندرلمز قوزما دو مه‌دیچی ایله مصالحه ایتمشدی.

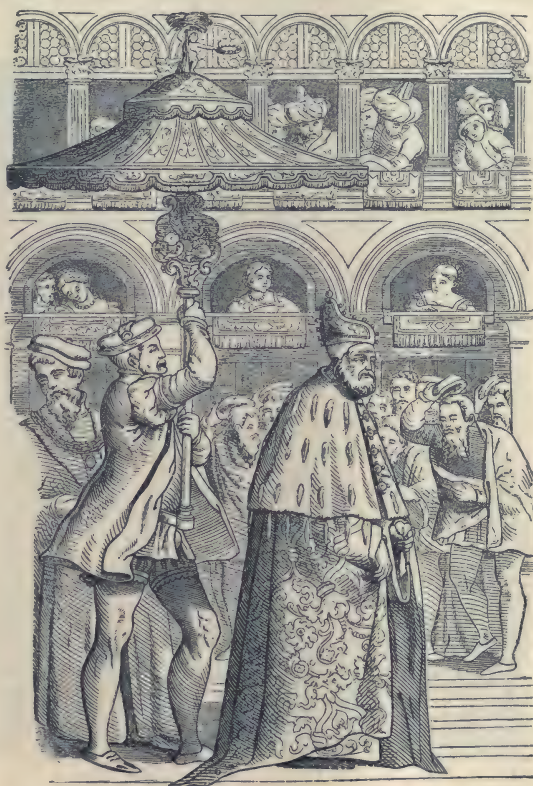

لوران دو مه‌دیچی

میلانده دور انتباهه اك زیاده سفورزا عائله‌سی خدمت ایتمش، بومانت ایله لئوناردو وه‌نچی بوراده یتشمشدی.

وندیکه کلنجه: اون بشنجی عصرده وندیك دورانتباه حرکاتندن خارج قالارق بوحرکاته آنجق اون آلتنجی عصرده داخل اولابیلمشدی. وندیکده خلقك بوتون فعالیتی تجارت وسیاستله مشغول بولوندیغی ایچون ادبیات وصنعتله اوغراشمغه وقت بولامامشدی. وندیکك صنایع نفیسه‌ده کندیسنه مخصوص بر عنعنه‌سی واردی. وندیکده زادکان غایت زنکین اولدقلری ایچون سرایلرینی وکلیسالرینی اك نفیس هیکللر ولوحه‌لرله سوسله‌مشلردی. ازجمله (سن مارق) کلیساسنك جبهه‌سی اون بشنجی عصرده یاپیلمشدی (۱٤۸٥). بودورده وندیك رساملرینك

اك مشهوری جیيووانی بەللینی (١٤٢٧-١٥١٦) ایدی. بو ذات فاتح سلطان محمد طرفندن استانبوله جلب ایدلمش، فاتحك سرايلرینی پك نفيس اثرلرله تزیین ایلمش، حتی پادشاهك آیریجه برده تصویرینی یاپمشدی. بو تصویر الیوم لوندرەده (بریتیش موزەئوم)دەدر.

یکی انتخاب اولونان دوژك مراسمله کچیشی

وندیکده رسم ایله برابر مسکوکات ومدالیه اعمالیده ترقی ایلمشدی. پەترارق، کتبخانەسنی وندیکه ترك ایلمشدی. بەساریيون ٩٠٠ کتاب براقمشدی. دها صوکرا ذوق ادبی وندیکدەده حاصل اولمش، لاتین وایتالیان شاعرلری چوغالمغه باشلامشدی.

رەنەسانسك مرکزینی تشکیل ایدن بو شهرلردن ماعدا (مانطو)ده غونزاغ، (اوربین)ده مونتەفەلطرو، (ئەست)ده فەرار عائلەلریده صنعت وادبیاتی حمایه ایلمشلردی. وقتیله آوغوستوس زمانندە ادبا وشعرایی حمایه ایدن روما شوالیەلرندن (مەسەن)ك نامنه نسبتله بوکبی صنعت وادبیات صاحبلرینه (مەسەن) عنوانی ویرلمشدی. (مەسەن) نامنی آلان حکمدارلر هم علم وصنعتی حمایه ایتمشلر، همده مملکتلرینی حسن صورتله اداره ایلمشلردی.

صنعتده تکامل ایتالیاده اولدیغی کبی اوروپانك سائر مملکتلرندەده صنعتده انتباه، (رەآلیزم) یعنی مشاهدهٔ طبیعیه یه رجوع حرکتی ایله فن وصنعتدەکی ترقینك نتیجەسی اولمق اوزره ظهور ایتمشدی. (اومانیزم) نامنی آلان آثار ادبیه ایله ازمنهٔ قدیمه مودللرینك تأثیراتی دها صوکرا تظاهر ایتمش، بونك اوزرینه

(ایده آلیزم) اساسنه مستند بر تکامل وجوده کله‌رك اوده اون آلتنجی عصرك بدایتنده یکی بر قلاسیك صنعت ظهوره کتیرمشدی . بو تکامله ایلك اول (پیزه) صنعتکارلری داخل اولمشلردی. بونلر اولا طبیعتی تقلید ایله باشلامشلر،(ره آلیزم) اصولنی میدانه قویمشلردی . بونکله برابر انسان شکللری هنوز منتظم بر طرزده وجـوده کتیریله‌مـه‌مش ، کوی منـظره‌لری ایسـه بسبتون اهمال ایدلمشـدی . اون بشنجی عصرك ایلك سنه‌لرنده (فلورانسـه)ده ره‌آلیزم فوق العاده ترقی ایده‌رك صنعتده بویوك بر تبدل حصوله کتیرمشـدی . او زمان علائم وجهیه‌یی تصویرده بویوك بر قدرت کوسترلمش، علم تشریح صنعتکارانه بوتون اثرلره اساس اتخاذ ایدلمشـدی. صنعتکارلر ، صـاوونارولك دینی مظالمنه قارشی بیله صـنعتلرنده ترقیدن خالی قالمامشلردی. بو اثنـاده خطی منـاظر برونه‌لله‌سقو طرفندن میدانه قونولمش ، قواعد اسـاسیه‌سی‌ده آلبه‌رتی (١٤٣٥) طرفندن وضع ایدلمشـدی . رسـمده مانته‌غنا ایله پوللایوئولو ، وه‌رروچیو تمیز ایتمشدی . له‌ئونار دو وه‌نچی ایله میکه‌ل آنژده بونلر سایه‌سنده یتشمشلردی.

به‌للینی

دور انتباهده فلمنك ، فرانسه وآلمانیانك‌ده تأثیرلری کورولمشدی . ایتالیان صنعتکارلری فنی اختراعلرك قسم اعظمنی فلاماندیادن آلمشلردی . خصوصـیله هوائی مناظری ، یاغلی بویا ترکیباتنی فلامانلردن اقتباس ایتمشلردی. حکاکلق ایتالیاده پك آغر ترقی ایتمشدی. آلمانیاده اعزه رسملرنده قوللانیلان شمشیر اوزرینه حك ، بوراده او درجه رغبته مظهر اولمامشدی.

ایتالیاده اك زیاده رواج بولان، یاغلی بویا رسم ایدی. رسـاملر هم طبیعتی تقلید ایتمشـلر ، موضوعلرینی حیات معاصریندن انتخاب ایلمشـلردی . اك زیاده یاپدقلری رسملر دینی واساطیری موضوعلر اوزرینه ایدی . قرون وسطاده انسان رسملری موجود دكل ایکن شمدی انلرده یاپیلمغه باشلانمشدی . کوی منظره‌لرینه او درجه رغبت ایدلمزدی ؛ یالکز (طوسقانا) ایله (اومبری)ده حقیقی کوی منظره‌لری عد اولونابیله‌جك زمینلر اوزرینه رسملر یاپیلمشدی.

بو دورده قاریقاتوره پك زیاده اهمیت ویرلمشدی . قاریقاتور ، دشمنلرینك رسملرینی دیوارلر اوزرینـه یاپدیرارق انلری تزذیل ایچـون حکمدارلر ألنـده‌آلت انتقام مقامنـده ایدی . ایشته بو کبی شعبات صـنعتده فلمنکلیلر ایله فرانسزلر ایتالیانلره تقدم ایتمشـلردی . دها طوغروسی ایتالیان صنعتی، شمال صنعتنك الهاماتیله وجوده کلمشدی. ایتالیانلرك موجدانه اورتایه قویدقلری صنعت ، معماری ایدی .

قلاسیك صنعت ایتالیان صنعتی اولا طبیعته رجوع ایتدکدن صوکرا ایکنجی برصفحه‌یه داخل اولمشدی‌که، اوده ازمنهٔ قدیمه‌یی تقلید ایله برابر (ایده‌آلیزم)ده تکامل کوسترمکدن عبارتدی . ازمنهٔ قدیمه تأثیری ایتالیاده دوراندباهك‌ظهورینه بادی اولمقدن‌زیاده‌بودورك ماهیتنی تعیین ایلمشدی. صنعتکارلر اوزرینه تأثیری‌ده‌محررلراوزرینه اولان تأثیرندن صوکرا و انلر واسطه‌سیله‌اولمشدی. یعنی اولافکر، صوکرا شکل قبول ایدلمشدی. یالکز معماری‌مستثنی ایدی. واقعا اسکی روما معماریسنی قبول ایتمك ایتالیانلر ایچون پك قولایدی؛ فقط او زمانلر یاپیلان بنالر احتیاجات حاضره‌یه توافق ایتمیوردی. بونك ایچون انلر یالکزنمونه اتخاذ ایدلمکله اکتفا اولونمش، ازمنهٔ قدیمه آثارینك اساسلرندن زیاده قاعده‌لری قبول ایدلمشدی. رسم وهیکلتراشلقده اك‌چوق انتخاب اولونان موضوعلر اساطیری ویونان روما تاریخنه متعلق موضوعلردی. کذا اك‌زیاده نظر دقتی جالب نقطه‌ده، بوتون رسملرده دینی ماهیتك محـافظه ایدلمش اولماسیدی . حتی صنعتکارلرك بر قسمی راهبدی.

قلاسیك صنعتك ترقیسی ایچون لاتین محررلرك کافه‌سندن استفاده ایدلمش، اوویدك(تناسخ)ی، لوسیه‌لك آثاری صنعتکارلره پك‌چوق موضوعلرالهام‌ایلمشدی. فقط یاپیلان ایشلر بوتون یکی طرزده‌ایدی. قیافتلر هپ یکی ایدی. (رنك محلی ، قولور لوقال)ه اصلا اهمیت ویرلمه‌مشدی. اکثریا اسکی اثرلر ألده بولوندیغی زمان بو نقطه‌یه‌ده رعایت ایدلدیکی اولمشدی . کذا یالکز اسکی اثرلر تقلید ایدلمه‌مش، اسکی روما صنعتکارلرینك‌ده فائقیتلری تسلیم ایدلمش، انلره تقلید ایتمکه ، انلره

یاقلاشمغه‌ده غیرت کوسترلمشدی. اسکی آثار قوللکسیونلرینك بوخصوصده بویوك فائده‌سی کورولمشدی. هیکلتراشلر اولا چپلاق تصویرلر وجوده کتیرمکه انهماك کوسترمشلر، ازمنهٔ قدیمه تزییناتنه صوك درجه مجلوب اولمشلردی.

روماصنعت ترسیمنی قوپیه ایتمین رساملر جمعیت‌حاضره‌ایله تماسده‌بولوندقلری جهتله‌ازمنهٔ قدیمه مودللرندن آنجق معماری قواعدی‌ایله تزییناتی قبول‌ایتمشلردی. دها صوکرا افلاطونك حکمت بدایعی ادبا واسطه‌سیله تعمم ایدنجه ناتورالیزم رغبتدن دوشمش، بونك یرینه اون آلتنجی عصرده ایده‌آلیزم رواج بولمشدی. اون بشنجی عصرده ره‌آلیزم الآن حکم‌فرما اولمشدی. بودورده صنعتکارلرك شخصیتی بسبتون حر ومستقل ایدی. حکومت صنعتکاری تشویق ایدر، صنعتنه مداخله ایده‌مزدی. مکتبلردن وآقاده‌میلردن قطعیاً اثریوقدی. دورانتباه‌صنعتکار-لرندن بر چوغنك منشائی غایت فقیرانه ایدی. مانته‌غنا چوجقلغنده چوبانلق ایتمشدی. برونه‌للەسقو، له‌ئونار دووه‌نچی، میکه‌ل آنژهپ برر مأمور اولادی‌ایدی. یوکسك بورژووالر، چوجقلرینك صنعتکار اولدیغنی ارزو ایتمزلردی. صنعتکار اولمق انلرك عندنده، قیمتدن دوشمك دیمکدی. فی‌الحقیقه صنعتکارلرك حیاتی پك زیاده اصلاحه محتاجدی. اولا آز پاره آلیرلر، ثانیاً ادبا درجه‌سنده رغبت کور-مزلردی. صنعتکارلر، آنجق یونان صنعتکارلری طانیلدیغی زمان، (مه‌سه‌ن)لر طرفندن حمایه ایدلمشلردی. بونلردن بر چوقلری عین زمانده ادبادن ایدی. مثلا آلبه‌رتی رسمه، معماری‌یه وهیکلتراشلغه دائر اثرلر نشر ایلشدی.

معماری دور انتباهك اك‌زیاده تجدید ایلدیکی صنعت، معماری ایدی. بوصنعتده اك‌چوق اجرای تأثیرایدن دهاده، برونه‌للەسقو ایدی. معماریده قرون وسطی طرزینه قارشی قطعی بر تهاجم وقوعه کلمشدی. آرتق معماریده غوتیك طرزه رغبت قالمامشدی. اك‌زیاده نظر دقته آلنان نقطه، غایت یوکسك وکنیش قبه‌لر انشا ایتمکدی. یکی‌مسلك معماریده اك‌چوق موجدانه اولان یرلر، کمرلرده ودیرکلرده ایدی. بو ایکی نقطه‌ده تبدلات اجرا ایدیلنجه، بنالرك جسامتی تبدیله لزوم حاصل اولمشدی. کلیسالرده پلان، اولکی عصرلرده اولدیغی کبی ایدی. کلیسا پلانلری هپ روما خاچی شکلنده ایدی. اکثریا یونان خاچی شکلنده‌ده کلیسالر بنا ایدلمشدی. مبانیٔ عمومیه معماریسنده او درجه بویوك بر تجدد واقع

اولمامشدی. اون بشنجی عصر نهایتنده بلدیه دائره‌لری انشا ایدلمش، اوزمانه قدر ایسه آنجق سرایلردن باشقه بر شی یاپیلمامشدی. بو دورك معمارلری اوچ صنفه آیریلابیلیردی. بو صنفلرك مرکزلری‌ده فلورانسه، میلان وونديك ايدی. برنجی صنف، خطلرده‌کی ساده‌لك؛ ایکنجی صنف، تزییناتده تنوع؛ اوچنجی صنف‌ده بیزانس وشرق صنایعنك تأثیری نقطهٔ نظرندن تمیز ایلمشدی.

برونه‌للەسقو

فلورانسه مسلکنك استادی برونه‌للەسقو ایدی. بو بویوك معمار فلورانسه‌ده طوغمش، اوراده وفات ایلمشدی (١٣٧٧ - ١٤٤٤). برونه‌للەسقو، قیصه بویلو، چیرکین، ذکی، قانی صیجاق، عزم متین صاحبی بر آدمدی. باباسی، هوسنه قطعیاً مانع اولمامش، کندیسنی بر صنعتکارك یاننه چراقلغه ویرمشدی. برونه‌للەسقو (روما)یه بر سیاحت اجرا ایدرك مسلکنی تعیین ایلمشدی. برونه‌للەسقو (روما)ده چالیشمش، معماری صنعتنك دقایقنه اوراده واقف اولمشدی. فی‌الحقیقه زمانمز قلاسیك طرزینك یگانه موجدی برونه‌للەسقودر. طرز معماریسنده خارق العاده بر صمیمیت موجوددر؛ صنعیلکدن اثر یوقدر.

برونه‌للەسقودن صوکرا آلبه‌رتی (١٤٠٤ - ١٤٨٤) اك برنجی موقعی اشغال ایدر. آلبه‌رتی علم وفن ایله‌ده تمیز ایتمشدی. یالکز پلانلرینی یاپار وانشاآتنه نظارت ایدردی. آلبه‌رتی (فلورانسه)ده (روچه‌للاس) سراینك، (مانطو)ده (سنت آندره) کلیساسنك رسملرینی یاپمشدی. آلبه‌رتیدن صوکرا شاکردی روصه‌للینو (١٤٠٩-١٤٦٤) واتیقانده چالیشمش، معماریده بویوك بر مهارت ابراز ایلمشدی. بو دورده قلاسیك طرز فلورانسه‌ده پك زیاده رواج بولمشدی. مایانولر، سان غاللولر عادتا برر صنعتکار عائله‌سی تشکیل ایدرك بوتون ایتالیایه یاپیلمشلردی.

ایتالیانك شمالنده اك زیاده غوتیك طرز رغبت بولمش، بو طرزده رغبتدن دوشنجه رومان طرز معماریسنه انجذاب کوسترلمشدی. بو طرزك اك بویوك استادی دونا دی آنجه‌لو برامانت ایدی. بو صنعتکار لومباردیا طرزینی اساس اتخاذ ایدرك میلان کلیسالرنده چا-

لیشمشدی . وندیکده ایسه عنعنات محلیه تعقیب ایدلمش ، غوتیك طرزی ایله بیزانس وعرب معماریسی یکدیکرینه مزج اولونمشدی . بوراده کلیسالر اودرجه مکمل اولمامقله برابر سرایلر غایت لطیف ایدی . بو سرایلرك اك ظریفی (سان مارقو) سرایی ایدی . وندیك معمارلرینك اك مشهورلری لومباردیلر ایله فراجییوقوندو ایدی .

هیکلتراشلق ایلك دور انتباهده اك زیاده مرغوب اولان صنعت ، هیکلتراشلق ایدی. بوصنعت، یونان هیکلتراشلغندهکی وسعتی بولمامقله برابرافادهٔ حسیات نقطهٔ نظرندن اکاده تفوق ایتمشدی. بوصنعتك اك برنجی اوصافندن بریده ظرافت ایدی . فلورانسه مسلکی هپسنه فائق اولدیغی جهتله هر طرفده بو طرز جای قبول بولمشدی.

ایتالیا صنعت هیکلتراشیسی ، اك پارلاق دوری اولان اون بشنجی عصرده، معماری کبی ازمنهٔ قدیمهنك نفوذینه تابع اولمشدی. کیبهرتی ایله یاقوپودهللا-کوئهرچییا هپ غوتیك طرزدن استفاده ایتمشلردی. فقط بونلر میاننده موجد عدینه شایان اولان، دوناتهللو ایدی. بو صنعتکارلرك کافهسیده چپلاق هیکللری نقصاندن عاری یاپامامشلر، یالکز فلورانسه هیکلتراشلری چوجق هیکللری یاپمقده تمیز ایتمشلردی. کذا یارم هیکللر اعمالنده زمانمزك رهآلیزم طرزینی کوسترمشلردی. بونلر یونان ویا روما صنعتکارلرینی تقلید ایتمکدن زیاده طبیعتی تقلید ایله اکتفا ایلمشلردی. کیبهرتی بو طرزده غایت نفیس تابلولر وجوده کتیرمشدی . هیکللرك اعمالنده مرمر، طاش، طونج، مینهلی پیشمش طوپراق، تخته، ستون، بالمومی، فیل دیشی، حاصلی هردرلو مالزمه استعمال ایدلمشدی. آبدهلر، هیکللر، محراب قاپولری ایچون اك زیاده طونجدن استفاده ایدلمشدی.

اون بشنجی عصرك اك بویوك هیکلتراشی یاقوپودهللا کوئهرچییا ایدی (١٣٧١ - ١٤٣٨) ایدی . بو ذاتك اك نفیس اثری ، (بولونیا)ده (سان پهطرونییو) قاپوسندهکی تزیینات ایدی .

دهللا کوئهرچییادن صوکرا کیبهرتی، قرون وسطی صنعتنی مشاهدات حقیقیهیه تبدیل ایتمکه چالیشمشدی . ایکیسیده خرستیانلغه تابع اولمشلر ، ایکیسیده فلامانلردن پك چوق شی اوکرنمشلردی . کیبهرتی (١٣٧٨ - ١٤٥٦) فلورانسهده بویومش، هیکل اعملی وتزیینات مسابقهلرینه کیریشمش ، فقط برونهللهسقونك دهای صنعتکارانهسی قارشیسنده افول ایتمشدی. دها صوکرا اوده صنعت واقتدارینی کوسترهرك ١٤٢٥ده (باتیسهر) قاپوسنی اعمل ایلمشدی. کیبهرتینك بوقاپو اوزرنده حضرت سلیمان ایله سبا ملکهسی بلقیسك ملاقاتنی کوستررتصویری خارق العادهدر .

كيبه‌رتى، غوتيك طرزدن چكمك ايچون نه‌درجه احتياطلى حركت ايتمش ايسه ، دونا-
ته‌للونك آثارنده بونك بسبتون عكسى مشاهده اولونور. دوناته‌للو، كيبه‌رتينك شاكردى ايدى.
صرف صنعته حصر وجود ايتمش، صرف هيكلتراشلقله اوغراشمشدى . دوناته‌للو هيكلتراشلغك
هرشعبه‌سيله مشغول اولمش، تخته‌دن، طونجدن، رنكلى پيشمش طوپراقدن پك نفيس اثرلر وجوده
كتيرمشدى. دوناته‌للو اولا (ناتوراليزم) ايله باشلامش. قوهٔ خياليه‌سنك بوتون هوائيلكارينه
تسليم فكر ايتمشدى. فلورانسه (قا-
مپانيل) نده‌كى هيكللرى (ره‌آليزم)ه
اك پارلاق بر نمونه‌در. كيبه‌رتى
ايله دوناته‌للودن صوكرا فلورانسه‌ده
غايت ماهر بر صنف هيكلتراش يتيشه‌رك
بو استادلرى تقليد ايتمشلر، پك لطيف
اثرلر وجوده كتيرمشلردى. انلرده :
به‌نه‌ده‌تتو (١٤٤٢ - ١٤٩٧)،
چى‌ويتاله ، فه‌رروچى ايدى .

دوناته‌للو

رسم

ايتاليان رسمى اك زياده كليسايه خادم، فقط
دينى ماهيتدن معرا ايدى .
دها طوغروسى كليسانك طلب
ايتديكندن فضله تفرعاتى احتوا
ايديوردى. بو صنعتده حيات
حقيقيه تماميله تصوير ايدلمشدى.
ازمنهٔ قديمه رسملرندن يالكز
تزيينات اقتباس ايدلمشدى. بوتون تصويرات، تورات حكايه‌لرى اساسنه مستنددى.
حضرت عيسانك رسمى هپ اون‌دردنجى عصرده تصور اولونان سيمايه نظراً وجوده
كتيرلمشدى. حضرت مريم، آرتق هوالرده حكم‌فرما اولميوردى؛ مريمك تصويرى
دقتلى، ساكن، بختيار بر والده طرزنده وجوده كتيريلميوردى . ملائكه، ذى‌حيات
سيمالرله طولديريليوردى .

ايتاليان صنعت ترسيمنده ايلك اوكجه تميز ايدنلرك يعنى (پريميتيفلر)ك اك بيوكلرى
آنجه‌ليقو (١٣٨٧-١٤٥٥) ايدى. مينياتورجيلكدن يتشمش، آثارنده ملكانه معصوميتى
كوسترمكله تميز ايلمشدى . (تتوج مريم) نامنده‌كى اثرى پارسده، (لوور) موزه‌سنده‌در .
ايتاليا‌ده (پيريميتيفلر)دن صوكرا برچوق مهم مسلكار وجوده كلمشدى‌كه انلرك‌ده اك مهملرى:

فلورانسه، پادو، طوسقانا وونديك مسلكلری ایدی. بومسلكلری تأسیس واحیا ایدن رساملر، پك كزیده اثرلر وجوده كتیره‌رك ایتالیاده دور انتباهك تكملنه خدمت ایلمشلردر.

كلیسا و پاپالق اون ایكنجی واون اوچنجی عصرلرده پاپالق نفوذی كسب قوت ایتمش، قدرت واتساعنك حد اعظمیسنه واصل اولمشدی. اون دردنجی و اون بشنجی عصرلرده ایسه بالعكس حس اولوناجق درجه‌ده تدنی ایلمشدی. بویوك پاپالر نادر یتشمش، كلیسا غایت وخیم حادثه‌لرله قاریشارق اسكی نفوذینی غائب ایلمشدی. سكزنجی بونیفاسك فرانسه قرالیله اوغراشماسی، (بابل اسارتی)، غرب كلیساسنده حصوله كلن آیریلق، بال مجلس روحانیسی كلیسانك نفوذی اوزرینه بویوك برتأثیر اجرا ایلمش، بوصورتله اصلاحات دورینه برحاضرلق وجوده كلمشدی.

آوینیون پاپالری ویانه مجلس روحانیسی عقد اولوندیغی صره‌ده پاپا آرتق رومادە وحتی ایتالیاده‌ده اوطوراميوردی. بوردو پسقپوسی بشنجی قلەمان (لیون)ده رسم تتوجی اجرا اولوندقدن صوكرا (بوردو) و(پوواتیه) شهرلرنده اوطورمش، نهایت (آوینیون)ده اختیار اقامت ایلمشدی (۱۳۰۹). ایتالیانلر پاپالرك رومادە بولونمامسندن حدتلنه‌رك بونلری فرانسه‌نك اسیری كبی تلقی ایتمشلر، حتی بو سببدن پاپالرك (آوینیون)ده اقامتلرینه (بابل اسارتی) نامنی ویرمشلردی. حال بو كه پاپالر (آوینیون)ده كندی اراضیلرنده اوطوررلر، بوراده ایتالیاده كندن دها سربست یاشارلردی. فقط پاپالرك، دها طوغروسی سن پیه‌رك خلفلرینك (روما)ده اوطورمالرینه دیناً لزوم حس ایدلدیكی جهتله بشنجی قله‌مانك وفاتنده ایكی فرقه حاصل اولمش، فرانسز قاردینااللر پاپانك (روما)یه‌عودتنك علیهنده، ایتالیان قاردینااللرده لهنده‌بولونمشلردی. بونك‌اوزرینه پاپا یكرمی ایكنجی ژان (۱۳۱۶-۱۳۲٤)، اون ایكنجی بەنووا (۱۳۳٤-۱۳٤۲) و آلتنجی قله‌مان آوینیونده اوطورمشلردی. فقط رومادەكی مالكانه‌لرینك تأمینی ایچون پاپا آلتنجی اینوسان تكرار (روما)یه كیتمكه مجبوریت حس ایلمشدی (۱۳۷۷). پاپالق (روما)یه انتقال ایدرك (بابل اسارتی)ندن خلاص اولمش، بو دفعه‌ده (غربك بویوك آیریلغی) تعبیر اولونان مهم بر حادثه‌یه كرفتار اولدیغنی كورمشدی.

غرب کلیساسنده آیریلق

پاپا رومایه دوندکدن صوکرا جسمانی نفوذینك آنجق برقسمنی استردادایده بیلمشدی. روما خلقی حریتلرینی محافظه ایتمك ایسته‌مشلر، حتی اون برنجی غره‌غووارك وفاتنده یکی پاپا انتخاب اولوناجغی زمان ولوله‌لر چیقارق پاپانك مطلقارومالی ویاایتالیان قاردینااللردن اولماسنی طلب ایلمشلردی. نهایت (باری) پسقپوسی بارته‌لمی آلتنجی اوربه‌ن نامیله علی‌العجله پاپا انتخاب اولونمشدی. اوربه‌دن غرور واستبدادی ایله فرانسز قاردینااللری کوجندیرمش، بونك اوزرینه کندیسنك جبراً انتخاب اولوندیغی ایلری سوروله‌رك استعفاسی طلب اولونمشدی. حتی فرانسز قاردینااللر (آوینیون) قاردینااللریله برلشه‌رك (جنوره) قاردینالی روبه‌ری یدنجی قله‌مان نامیله پاپا انتخاب ایتمشلر، بوصورتله غرب کلیساسنده آیریلق حصولنه سبب اولمشلردی. بو آیریلق قرق سنه دوام ایلمشدی. پاپا آلتنجی اوربه‌ن (روما)ده قالارق آلمانیا، ایتالیا وانکلتره حکومتلرینه قارشی نفوذینی محافظه ایلمش، آوینیون پاپاسی یدنجی قله‌مان‌ده فرانسه قرالی بشنجی شارل ایله برلشه‌رك ناپولی، قاستیل، لوه‌ره‌ن واسقوچیایی نفوذی آلتنه آلمشدی. بو صورتله خرستیان حکومتلر ایکی فرقه‌یه آیرلمشلردی. بو آیریلغك نتایجی ایلك اول ناپولیده حس ایدلمشدی. خلق، پاپالردن هانکیلرینك مشروع اولدقلرینی تفریقدن عاجز قالمشدی. حقیقت حالده‌ایسه آلتنجی اوربه‌نك انتخابی مشروع اولمش ویا مشروع برشکله قونولمشدی. یدنجی قله‌مانك انتخابی ایسه مشروع دکلدی. مع‌مافیه پاپا آلتنجی اوربه‌ن بوتون بو اختلافی تسکین ایده‌جك اقتدار وقابلیتده دکلدی. خشونت طبعی هر کسی کندیسندن صوغوتمشدی. بو سببدن پاپا اوربه‌نك وفاتی قاردینااللر ایچون وسیلهٔ خلاص عد ایدلمشدی. فقط احوال ینه اصلاح ایدلمه‌مش، آیریلق بو صورتله دوام ایلمشدی.

غرب کلیساسنده‌کی آیریلقدن وخیم نتیجه‌لر حاصل اولمشدی. همان هر طرفده مأمورین رهبانیه‌نك مشروعیتلری شبهه‌لی بر حالده قالمشدی. پاپالغه تابع زعامت صاحبلری هانکی پاپایه اطاعت ایده‌جکلرینی شاشیرمشلردی. پاپالرك نفوذی وقتیله پرنسلر وحکمدارلر بیننده حصوله کلن اختلافلری تسکینه مدار اولورکن شمدی عادتا بر وسیلهٔ نزاع اولمغه باشلامشدی. هر حرب بهمه‌حال دینی بر حربه انقلاب ایدییور، بوده طرفین مخاصمینك پاپالردن برینه منسوبیتندن ایلری کلیوردی. غرب کلیساسنده‌کی افتراقك شو صورتله دینی، سیاسی واجتماعی مضرتلری اولدیغی کبی اخلاقی ضررلری‌ده اولمشدی: پاپالر هر درلو نفوذدن عاری اولدقلری

ایچون رهبان بیننده صوك درجه تعمم ایدن اخلاقسزلغك، حتی شناعتك اوکنی آلمغه موفق اولامیورلردی. بوندن باشقه‌منابع ثروتدن‌ده محروم اولدقلری جهتله احتراصلرینی یرینه‌کتیرمك ایچون کندیلرینه منسوب مملکتلری ویرکی آلتنده أزییورلر، شکایتلری واختلالفلری موجب اولیورلردی. شو حال، کلیسا ایچون ألیم بر بحران تشکیل ایدییوردی . فقط پاپا طقوزنجی بونیفاسك انتخابی اوزرینه پارس دارالفنونی بو مسئله‌نك حلنه مداخله ایتمش. بونك ایچونده اتفاق آرا ایله اوچ چارۀ حل بولمشدی: پاپالرك ایکیسی‌ده فراغت ایده‌جك، حکمدارطرفندن مسئله حل اولوناجق ویاخود عمومی بر مجلس روحانی عقد ایدیله‌جکدی . پاپا طقوزنجی بو-نیفاس بو شرطلردن برنجیسنی قبولی ایتمش، قله‌مان اعتراض ایلمش ، فقط پارس دارالفنوننده شدتلی بر خبر کوندریلیر کوندرلمز کدرندن وفات ایلمشدی . بونك اوزرینه (آوینیون) قار-دینالری براسپانیولی، اون اوچنجی به‌نووایی پاپاانتخاب ایتمشلر، بوصورتله پارس دارالفنوننك فکرینه مخالف حرکت ایلمشلردی . پارس دارالفنونی پاپا به‌نووا ایله ینه اوغراشمش ، پاپانك اصراری اوزرینه هیچ بر موفقیت ألده ایده‌مه‌مشدی . به‌نووا ، یالکز روما پاپاسی بونیفاس ایله اویوشمایه راضی اولمشدی. بونیفاسك بو أثناده وفات ایتمسی اوزرینه خلفلرندن پاپا اون ایکنجی غره‌غووار (١٤٠٦-١٤١٥) ایله‌مذاکراته دوام ایدلمشدی. نهایت(پیزه) ده بر مجلس روحانی (١٤٠٩) عقد ایدلمش ایسه‌ده پاپالر بومجلسه کلمه‌مشلردی. بونك‌اوزرینه (پیزه) مجلس روحانیسی هر ایکی پاپایی عزل ایدرك یرلرینه بشنجی علکساندری پاپا انتخاب ایلمشدی. یکی پاپا آلمانیا، فرانسه وانکلتره طرفندن قبول ایدلدیکی حالده اسپانیا و اسقوچیا اون اوچنجی به‌نووایه، ناپولی ایله ایتالیانك بر چوق حکومتلری‌ده اون ایکنجی غره‌غوواره تابع قالمشلردی. بونك اوزرینه خرستیانلق اوچ فرقه‌یه آیرلمش، بو آیریلغه (تیریکه‌فال) نامی ویرلمشدی. دها صوکرا (قونستانس)ده‌ده برمجلس روحانی عقد ایدیله‌رك بو مجلس روحانیده مجالس روحانیه‌نك پاپا نفوذینه فائقیتی تصدیق ایدلمش ، مجلسده یوز بیك کشیدن زیاده اعضا حاضربولونمشدی. أثنای مذاکره‌ده اوچ پاپانك‌ده فراغتنه قرارویریله‌رك بشنجی‌مارته‌ن‌مشروع برصورتده پاپا انتخاب ایدلمش، قونستانس مجلس روحانیسی غرب کلیساسنده‌کی آیریلغه نهایت ویرمشدی (١٤١٨) . قونستانس مجلس روحانیسنده ویریلن قرار موجبنجه ، هانکیسنك مشروع اولدیغی بیلنمیه‌رك اوچ پاپانك موجود اولدیغی بر زمانده ، مجالس روحانیه نفوذینك پاپانفوذینه فائق اولماسی طبیعی ایدی. فقط‌حقوق نقطۀ‌نظرندن بو فائقیت، مبهم ومشکوکدی. پاپایی ویا هرهانکی برخرستیانی وجداناً اقناع ایده‌بیلمك ایچون برمجلس روحانینك خطادن سالم اولماسی‌لازمدی. بونك‌ایچونده بوتون‌خرستیانلغی‌تمثیل ایتمسی‌ایجاب ایدردی. بوتون‌خرستیانلغی تمثیل‌ایتمك‌ایچونده خرستیانلغك رئیس روحانیسی‌ایله برلکده حرکت‌ایدلمسی، یعنی بورئیس‌رو-حانینك یا مجلسه طوغرودن طوغرویه اشتراك ویا مجلسك مقرراتنی صوکرادن تصدیق ایلمسی لازم‌کلیردی که ، او زمانده پاپانك بالذات تصـویب ایلدیکی قرارنامـه‌لره تابع بولونمـاسی ایجاب ایده‌جکدی .

شو حالده بر پاپانك، حتی عمومی بیله اولسه، مجلس روحانینك دوننده بولونماسی قابل اولامیه‌جقدی. مسئله‌نك جهت حقوقیه‌سی بویله ایدی؛ فقط قونستانس مجلس روحانیـی بونك عکسنی تصویب ایلمش واوچ بچق سنه دوام ایلمشدی .

بال وفلورانسه مجلس روحانیلری

پاپابشنجی مارته‌ن، کلیسانك اصلاحی ایچون بیاننامه‌لر نشر ایلمشدی. بو بیاننامه‌لرله پك زیاده انتظامسزلقلر حصوله کلمشدی. راهبلر صنعتلرندن غیری ایشلرله مشغول اولمغه باشلامشلردی. پاپالر ایسه کندی احتراصلرینه قاپیلمش اولدقلری ایچون رهبانه هر خصوصده سوءمثال اولمشلردی. بو سببدن اون بشنجی عصر بدایتنده کلیساده اصلاحات اجراسنه شدتله احتیاج حاصل اولمشدی. پاپا مارته‌ن بو اصلاحاتی اجرا ایتمك ایچون برمجلس روحانی طوپلامق ایسته‌مش، وقوع وفاتی اوزرینه بو وظیفه‌یی خلفی پاپا دردنجی اوژه‌ن درعهده ایلمشدی. بال مجلس روحانیسنده (١٤٣١) مجالس روحانیه‌نك پاپا نفوذینه فائقیتی تصدیق ایدلمش، بوکا اساس اولمق اوزره حضرت یسوع لایخطیلك صفتنی بوتون کلیسایه بخش ایتمش اولدیغی جهتله آنجق بوتون کلیسایی تمثیل ایدن عمومی مجلس روحانینك لایخطی اولابیله‌جکنی، پاپا ایسه بومجلسك اعضاسندن بولونمق و بناءعلیه مجالس روحانیه‌ده پاپایه فائق اولمق حیثیتیله پاپایی عزل ایتمك صلاحیتنی حائز اولدیغی بیان ایدلمشدی (١٤٣٦). صوکرا پاپانك امتیازاتنه‌ده تجاوز اولونمشدی. بونك اوزرینه مجلس روحانی ایکی ایکی فرقه‌یه آیرلمش، (فه‌رار)ده برمجلس روحانی عقدینه قرار ویرلمشدی (١٤٣٨).

(فه‌رار) مجلس روحانیسی اك زیاده شرق وغرب کلیسالرینك برلشمه‌سنی مذاکره ایچون عقد ایدلمشدی. بو مجلسك عقدینه عثمانلیلرك بیزانس ایمپراطورلغنه طوغرو ایلریله‌ملری، کوندن کونه یکی یکی مظفریتلر احراز ایتملری سبب اولمشدی. واقعا اولجه‌ده (١٢٧٤) لیونده بر مجلس عقد ایدلمشدی؛ فقط بو مجلس هیچ بر نتیجه‌یه اقتران ایده‌مه‌مشدی. نهایت عثمانلی تهلکه‌سنك تقرب اوزرینه بیزانسلیلر پاپا بشنجی مارته‌ن ایله دردنجی اوژه‌نه مراجعت ایتمشلر، ایکی کلیسانك برلشمه‌سی ایچون (فه‌رار)ه برمجلس عقدینه قرار ویرمشلردی. بو مجلسده قسطنطنیه بطریقی ایله ایمپراطور سکزنجی یوآنیس پاله‌ئولوغوسده بولونمشدی. مجلسده اولااوزون اوزادی مذهب مناقشاتی حکم‌فرما اولمش، مذاکره اولدقجه ایلریله‌دیکی برصره‌ده مجلسك (فلورانسه)ده عقدینه قرار ویرلمشدی. بومجلسده پاپانك فائقیتی مسئله‌سی پك زیاده مناقشاتی موجب اولدقدن صوکرا قبول ایدلمش، بیزانسلیلرده مملکتلرینه عودت ایتمشلردی. فقط آلتی آی صوکرا

(قسطنطینیه) عثمانلیلرك ألینه گچنجه، پاپایه دشمن یکی بر بطریق رأس کاره گچمش، اوزمان شرق وغرب کلیسالرینك اتحادی فسخ ایدلمشدی (١٤٧٢).

بر مدت صوکرا فلورانسه مجلس روحانیسی (لاطران)ه نقل اولونمش، اوزمان شرقده‌کی دیکر مذاهب اربابنك غرب کلیساسنه تابعیتلریله اشتغال ایدلمشدی.

پاپا ایکنجی ژول (رافائلك تابلوسندن)

ارمنیلر اساساً ١١٤٥ده بو تابعیتی اظهار ایتمشلردی؛ بودفعه تابعیتلری تجدید ایدلمش، دها صوکرا مصرده‌کی یعقوبیلر ایله نسطوری کلدانیلر و قبریس آطه‌سنده‌کی مارونیلرده بونلره تابع اولمشلردی.

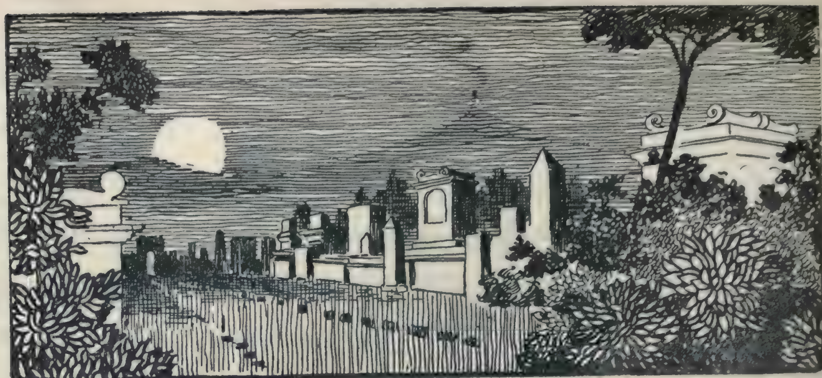
بر مدت صوکرا پاپا دردنجی اوژه‌ن (فلورانسه) مجلس روحانیسنده‌کی موفقیاتندن مغرور اولارق (تره‌و) و (قولونیا) پیقپوسلرینی عزل ایتمش، بوسببدن آلمان پرنسلرینك عداوتلرینی جلب ایلمشدی.

آلمان پرنسلری (فرانقفورت آم‌ماین)ده عقد ایتدکلری بر (قونقوردا) ایله پاپایه قونستانس مجلس روحانیسنك مقرراتنی، یعنی مجالس روحانیه‌نك پاپا نفوذینه فائقیتنی تصدیق ایتدیرمشلردی. فقط اوژه‌نك خلفی بشنجی نیقولا (١٤٤٧ — ١٤٤٥) زماننده (ویانه قونقورداسی) عقد ایدیله‌رك اسکی مقرراتدن بعضیلری تخفیف ایدلمش، نهایت فرانسه‌نك مداخله‌سی ایله دیکر پاپا بشنجی فه‌لیکسك یرینه بشنجی نیقولا خلف تعیین ایدیله‌رك بو صورتله غرب کلیساسنده‌کی آیریلغه نهایت ویرلمشدی.

اونه دردنجى و اونه بشنجى عصرده كليسا

قرون وسطانك بو ايكى عصرنده پاپا نفوذينك قيرلماسى الك مهم حادثات سياسيه‌دن ايدى. پاپا بودوره كلنجيه قدر بوتون خرستيانلغك رئيس روحانيسى ايدى؛ فقط پاپا بو روحانى نفوذى ايله اكتفا ايتمه‌مش، كنديسنى بوتون قراللرك متبوعى درجه‌سنه‌ده كتيرمش ارزو ايلمشدى. نهايت غرب كليساسنده حصوله كلن آيريلق اوزرينه نفوذ جسمانى ايله نفوذ روحانينك آيرلماسى نظريه‌سى حاكم اولمش، پاپانك نفوذ روحانيسنه متمادى تعرضلر وقوعه كلمشدى. دهاصوكرا رافضيلك مسئله‌لرينك ميدانه چيقماسى غرب كليساسنك نفوذ روحانيسنى تملندن لرزه‌دار ايتمشدى. بو رافضيلرك باشلرنده انكلتره‌ده ژان ويقليف، بوهميه‌ده ژان هوس كبى دهاتك بولونماسى پاپالرى بسبتون ضعفه دوچار ايلمشدى.

كليسانك بو عصرده دوچار اولديغى مادى ومعنوى انتظامسزلقلر، دينى طريقتلره‌ده سرايت ايلمشدى. (شارترو) راهبلرى مستثنى اولمق‌اوزره همان بوتون راهب صنفلرنده أليم بر اخلاقسزلق حكم فرما اولمشدى. (بەنەديكتەن) راهبلر زنكين ومدبدب‌منأسترلرده سفاهتله امرارحيات ايتمكه باشلامشلر، ديلنجى راهبلر تأمين احتراصات ايچون اره‌لرنده منازعه‌ايله‌وقت كچيرمشلردى. بوتون‌بواغتشاشلر خلقك اعتقادات دينيه‌سنى‌ده ضعفه‌اوغراتمشدى. واقعا بواثناده ژان دوقاپيستران، صاوونارول، اوليويه‌ماييار كبى بويوك راهبلر يتشمشدى؛ فقط بونلرك غيرت فداكارانه‌سى كليسانك اصلاحنه هيچ برتأثيراجرا ايده‌مه‌مش، اوتاريخدن اعتباراً قطعى اصلاحاته لزوم حس ايدلمشدى.

سکزنجی فصل

بوهمیا، ماجارلر

(۱۲۹۰ — ۱۵۲۶)

بوهمیاده دردنجی شارل بوهمیاده چه خاندانی ماجارلرك آرپاد خاندانی ایله برلکده منقرض اولدقدن صوکرا بوهمیالیلر قارینتیالی هانری‌یی کندیلرینه قرال انتخاب ایتمشلردی. فقط بو ذات غایت مسرف وخفیف مشرب اولدیغی جهتله بوهمیا تاجنی ژان دو لوکسنبورغه ویرمشلردی. ژانك زمان حکومتنده بوهمیانك سیاست خارجیه‌سندن زیاده احوال داخلیه‌سی صلاحه یوزطوتمش، حتی بر چوق یرلر ضبط ایدیله‌رك بوهمیانك توسعنه غیرت ایدلمشدی. ژان، حکومتنك ایلك زمانلرنده بو موفقیتلری استحصال ایلدیکی حالده صوك زمانلرینه طوغرو حکمدارلق وظائفنی اونوتمش، فرانسه وایتالیا ایشلرینه قاریشمش، بوهمیایی آنجق کسب ثروت ایچون واسطه عد ایلمشدی. بوهمیا، ژانك صوك زمانلرنده انتظام واداره‌دن کلیاً محروم بر حاله کلمشدی. ژانك (قیره‌سی) محاربه‌سنده وفاتی اوزرینه (۱۳٤٦) یرینه ایمپراطور دردنجی شارل، بوهمیاده برنجی شارل عنوانیله حکمدار اولمشدی (۱۳٤٦ - ۱۳۷۸). بوهمیا اك زیاده دردنجی شارل زماننده ترقی ایلمشدی. شارل، قراللغنده صلح وسکوتی، نظام ورفاهی تأمین ایده‌جك هر درلو اوصافی ابراز ایتمشدی. اختلالجی اولمقدن زیاده اصلاحاتجیلقده تمیزایدن شارل، سکون واعتدالی، وظیفه‌سنه شدت وقوفی ایله بوهمیایی اصلاح ایتمش، دها طوغروسی برنجی ماقسیمیلیه‌نك دیدیکی کبی، آلمانیایه اوکی

پدرلك ايتديكی حالده بوهمیايه اوز بابالق وظيفه‌سی ايفا ايلمشدی . شارلك بو-
هميايه بويوك برمحبتی واردی ؛ اولاً ، بوهميانك وضعيت جغرافيه‌سنی تماميله تقدير
ايلمشدی . عرقاً اسلاو واساساً لاتين مدنيتنی قبول ايتمش بولونان بوهميا خلقی
شرقی اوروپا ايله غربی اوروپا بيننده طبيعی بر واسطه خدمتنی كوريپوردی . بو
سببدن بوهميانك شخصيتنی تعيين ايتمك ايجاب ايدردی. شارل اول امرده مملكتك
مختاريت سياسيه ودينيه‌سنی تأمين ايتمش ، قوانين سابقه‌يی كاملاً تصديق ايلمشدی.
بوندن باشقه چه لساننك‌ده تعممنه خدمت ايدرك آلمان پرنسلرينی چوجقلرينه چه
لسانی اوكرتمكه تشويق ايتمشدی. شارل بو صورتله اسلاو عرقنك تابعيتنی تأمين
ايلدكدن صوكرا (يكی پراغ شهری)نی‌ده تأسيس ايلمشدی .

شارلك يكانه مقصدی بوهميانك استقلالنی تأمين ايلمكدی . بونك ايچوزده منتظم بر
قانون اساسی وضع ايدرك مملكتی داخلی محاربه‌لردن واختلافلردن قورتارمق وبو صورتله
اجنبی مداخلاتنك اوكنی آلمقدی. بوهمياده نفوذ قرالينك دوچار ضعف اولماسنه يكانه‌سبب،
حكومتك متانتسزلكی دكلدی؛ بوهمياده دره‌بكلك اصولنك جاری اولماسی ايدی. اسكی اسلاو
نظاماتی قراللرك ألنده هيچ برقوت تأمين ايده‌ميوردی . بونك ايچون شارل يكی براداره
تأسيس ايتمك وممتاز صنفلرك امتيازلرينی نفوذ قرالی وسعادت عامه ايله تأليف ايتمك ارزو
ايلمشدی . ايشته او زمان ، بر چوق داخلی حربلرله پريشان اولان مملكتده رفاه وثروت
ترقی ايلمشدی . بوهميانك بيراسی شهرت قازانمش ، بورغونيادن آصمه‌لر كتيرلمش ، كاغد
وجام فابريقه‌لری تأسيس ايدلمشدی . اسكی يوللره كمال اهتمام ايله باقيلديغی كبی يكيدن يوللرده
انشا ايدلمش ، معدن اوجاقلری آچيلمشدی . شارل ، فرانسه‌ده اقامتی أثناسنده ادبيات
وصنايعدن بويوك برذوق آلمش، چه ادبياتنك ترقيسی‌ايچون پك‌زياده تشويقاتده بولونمشدی.
او زمان بر چوق أثرلر چه لساننه ترجمه ايدلديكی كبی بويوك محررلرك أثرلری‌ده تقليد او-
لونمشدی . بو أثناده آلمان ادبياتی بوهمياده پك زياده اجرای نفوذ ايلمشدی. كتاب مقدس
چه لساننه ترجمه ايدلمش ، حقوقه متعلق بعض أثرلرده نشر ايديله‌رك اسكی اسلاو عاداتی او-
زرينه نظر دقت جلب اولونمشدی . (پراغ) شهری صنايع وتجارت نقطهٔ نظرندن بويوك
بر فعاليت كسب ايلمشدی . پاپانك توصيه‌سی اوزرينه (سن ويت) كليساسی انشا اولونديغی
كبی (قارل شتاين) شاتوسی‌ده احتوا ايلديكی آثار صنعتله بوتون چه‌لره ذوق صنعتده نمونه
تشكيل ايلمشدی .

شارلك بوتون مؤسساتی ايچنده الكمهمی، دارالفنون ايدی (١٣٤٨) . دارالفنون :
صنايع ، عقائد وطب فاكولته‌لرندن عبارتدی . هر فاكولته سربست وپروغرامنی كندی
كنديته ترتيب ايدردی . پراغ دارالفنوننه چه‌لر ، صاقسونلر ، باويه‌راليلر وپولونياليلر قبول
اولونوردی. دها طوغروسی اوروپانك شرق ومركز اقوامی بوراده برلشيرلر ، لاتين وغرب
ادبياتنی بو مركزدن روم واسلاو اقوام بيننه نشر ايدرلردی . (پراغ) دارالفنوننك شان

وشهرتی بك زیاده پارلامش ، فقط چوق زمان سورمه‌مشدی . دارالفنونك اك پارلاق زماننده طلبه مجموعی اون بیكه بالغ اولمشدی . دها صوكرا قراقووی (۱۳۶۲) ، ویانه (۱۳۶۶) ، هایدلبه‌رغ (۱۳۸٤) ، قولونیا (۱۳۸۸) و أرفورت (۱۳۹۲) دارالفنونلری آچیلدیغی حالده پراغ دارالفنوننه ینه بویوك بر تأثیر اجرا ایتمه‌مشدی. بو دورده پراغ دار-الفنونی‌ده طبق پارس دارالفنونی درجه‌سنده اجرای نفوذ ایلمشدی .

شارل بوهمیایی فوق‌العاده ایلریلتدیکی حالده حیاتنك صوك زمانلرینه طوغرو مملكتی اوغللرینه تقسیم ایتمش، بوهمیانك فلاكتنی احضار ایلمشدی.

وه‌نچه‌سلاو، دینی اصلاحات

وه‌نچه‌سلاو، پدری شارله خلف اولاجق اوصاف ومزایایی حائز دكلدی . واقعا باباسنك مؤسساتنی وبالخاصه پراغ دارالفنونی محافظه‌یه، اولجه باشلانیلان بویوك ایشلری اكماله‌غیرت ایلمشدی ؛ فقط طبعاً ضعیف وبالخاصه عشرت وسفاهته منهمك بولونماسی نفوذ حكمداریسنی ضعفه دوچار ایتمش ، مملكتده عصیانلر واختلاللر ایچون مساعد بر زمین حاضرلامشدی. بوهمیاده ژان هوس طرفداری اولان هوسیتلرك اختلالی او اثناده ظهور ایتمش ، دینی اصلاحات مسئله‌سی بو دورده موضوع بحث ایدلمشدی.

فی‌الحقیقه بوهمیا كلیساسنده اصلاحات اجراسنه قطعی برلزوم واردی. رهبانك موجودی اهالینك نفوسی ایله متناسب اولمیه‌جق درجه‌ده چوق ایدی . یالكز پایتخت كلیساسنده ۳۰۰ راهب واردی. ژان هوسك تخمیننه‌كوره قراللغك همان اوچده ویا دردده بری رهبان ألنده ایدی . پراغ پسقپوسنك ألنده ٤۰۰ قصبه واون شهر واردی. راهبلر رفاه وثروت ایچنده، بیك‌درلو اخلاقسزلقلرله یاشایور-یورلردی. برچوقلری جاهل ووظیفه‌لرینه غیرواقف اولدقلری حالده اهالیدن‌پاره چكمكی كندیلرینه یكانه مشغولیت عد ایدییورلردی. علناً مستفرشه قوللانان را-هبلره همان هیچ بر جزا ایدلمیور ، اكثر جرملر اوفاق بر تكدیر ایله كچیشدیر-یلیوردی . راهبلر وكشیشلر اخلاقسزلقده هر كسه نمونه اولدقلری حالده نفوذ وقوتلرینی‌ده صوك درجه سوء استعمال ایدییورلردی. آفوروز، اهالیدن پاره آلمق ایچون یكانه واسطهٔ تهدید اولارق قوللانیلیوردی . اهالینك معتقدات دینیه‌سی هنوز صارصیلمامش اولدیغی ایچون رهبانك بو حالندن نفرت ایدییور، بوتون بو فنالقلره نهایت ویرمك ایچون انجیلی صفوت اصلیه‌سی ایله احیا ایتمك لزومی حس

اولونیوردی. آرتق بودفعه اصلاحات احتیاجی کلیسادن چقمیه‌جق ، دارالفنوندن ظهور ایده‌جکدی .

دردنجی شارل رهبانك سوءاستعمالاتنی اصلاحه چالیشمش، بوکا چاره اولمق اوزره‌ده پراغ دارالفنوننده برعقائد دینیه شعبه‌سی تأسیس و اصلاحات دینیه ایچون وقوع بولان حرکاته دها واضح و دها قطعی بر شکل ویرمکی تأمین ایتمشدی .

ماجار عسکرلری

دارالفنوندن چیقان طلبه‌لر کوردکلری نظریه‌لری قراللغك درت کوشه‌سنه تعمیم ایتمشلردی. بو میانده شی‌تینتی‌ك وعظلری بویوك بر تأثیر اجرا ایلمشدی . بوتون بووعظلرده غایه، جناب یسوعه لایق اولدیغی عبادتی ایفا ایتمك، کلیسانك اختراعات و تصنیعاتندن نفسی تجرید ایدرك خرستیانلغی حریت محاکمه اوزرینه تأسیس ایتمکدی.

وه‌نچه‌سلاو، بودینی حرکتی حس صورتله اداره ایده‌جك قابلیتی حائز دکلدی. خصوصیله دینه او درجه حرمت ورعایتی‌ده یوقدی. حتی انجیلك اوزرینه مغایر ادب رسملر بیله یاپاردی. ناظرلرندن بر چوغی رهبان علیهنده ایدی . وه‌نچه‌سلاو ایچون بوحالت فکریه‌دن استفاده قابل، فقط کندیسی بو استفاده‌یی دوشونه‌جك اوصافدن محروم ایدی.

ژان هوس

بو اثناده انكلتره‌ده ویقلیفك (اوقسفور) دارالفنوننده‌كی دینی درسلری بوهمیاده‌ده جای قبول بولمش، هوسیتلرك عصیانی بو اساس اوزرینه بنا ایدلمشدی. فقط بو عصیانلرك پك مهم سببلری واردی. انلرك‌ده باشلیجه‌لری بوهمیا كلیساسنی اصلاح ایتمك، بو سایه‌ده رومانك نفوذندن، آلمانیانك تحكمندن قورتولمقدی. هر مملكتده اولدیغی كبی بوراده‌ده وجدان ملی كندینی كوستررك كوسترمز پاپایه قارشی عصیان ظهوره كلمشدی.

آلمانلر، چه‌لرك بوحركاتندن اندیشه‌یه دوشه‌رك قراللری وه‌نچه‌سلاوی روما قراللغندن محروم ایتمشلر، یرینه روبه‌رتی انتخاب ایلمشلر، فقط چه‌لری ینه عزملرندن چویره‌مه‌مشلردی. بو عزمی فوق‌العاده برغیرتله اثبات ایدن اك بویوك ذات، ژان هوس ایدی.

ژان هوس بوهمیاده پك چابق مراتب عالیه‌یه واصل اولمشدی. تحصیل وتربیه‌سی مكمل، اعتقاداتی ایچون هر شیئی فدایه حاضر بولوندیغی كبی وقتنی واعظلقله كچیرمش، خطابت وبلاغتی، حیاتنك انتظامی، حسیات دینیه‌سنده متانتی سببیله بوتون سامعلرینك حیرت ومفتونیتنی جلب ایلمشدی. پراغ پسقپوسی، كندیسی حقنده بویوك بر محبت پرورده ایلدیكی كبی قرالیچه‌ده راهب خصوصیلكه تعیین ایتمشدی. ژان هوس، قدرت قلمیه‌یه‌ده مالكدی. چه لساننك حقیقی مجددلرندن معدوددی. چه لساننك املاسنی اصلاح ولسان ادبیسنی تأسیس ایلمشدی. فقط بویوك بر متفكر دكلدی؛ عقائد دینیه حقنده‌كی نظریه‌سی اودرجه موجدانه اولمامقله برابر غایت منطقی ایدی. ژان هوس بوسببدن خلقی تطمینه موفق اولمش، نظریات علمیه‌سندن زیاده عزمنده‌كی متانتله اصلاحات طرفدارانك رأس‌كارینه كچمشدی. ژان هوس قانولیك اتحادینه بویوك برضربه‌اورمش واوندن صوكراده بواتحاد بردها تأسس‌ایده‌مه‌مشدی. هوس، اول امرده عمومی مجلس روحانینك مقرراتنه بسبتون مخالف حركت ایدرك یكی بر قاعده، وجدان فردی حقوقنی یعنی حریت افكاری ایلری سورمشدی. هوسیتلرك حركاتی روما ایله وجدان بشر ارەسنده تكون ایدن دعوانك ایلك صفحه‌سنی تشكیل ایتمك اعتباریله صرف ملی بر حركت دكلدی؛ بو سببدن عمومك غیرت وتشویقنه مظهر اولمشدی. حد ذاتنده دینی اولان بو مسئله، بوتون قومك حیاتنه تعلق ایدییور، خرستیانلغك صفوت ابتدائیه‌سیله احیاسی فكرینه عرقی خصومتلر، سیاسی منفعتلرده انضمام ایلیوردی. زنكینلر، كلیسادن آلنه‌جق اموال ایله ثروتلرینی تزیید ایده‌جكارینی دوشونیورلر، كویلولرده حقوق وقوانینه مغایر مظالم و اعتسافاته دوچار اولدقلری جهتله انجیلك تطبیقی ایله كندیلری ایچون یكی بردور حریت ومساوات حلول ایده‌جكنه انتظار ایدییورلردی. صوكرا هر بری‌ده كندی مقصدینی آیری آیری دوشونیور، دوشونشده‌كی بو آیریلق هر برینی تجاوزات اجنبیه‌یه قارشی صوك درجه مقاوم برحاله كتیرییوردی؛ چونكه هر بری‌ده احراز ایده‌جكی غالبیتده كندی ارزوسنك قوه‌دن فعله كله‌جكنی تصور ایدییوردی.

هوسيتلرك عصياننده ايلك مجادله دارالفنونده وقوعه كلمش ، دها صوكراده ژان‌هوسك رهبان عليهنده‌كى مجادلاتى باشلامشدى. رهبان، ويقليفك اثرلرينى اتهام ايتمشلردى . هوس بو اتهاماتى رد ايتمش ، بونك اوزرينه اولا پراغ پسقپوسى ، صوكراده پاپا طرفندن آفوروز ايدلمشدى. ژان‌هوسك تعقيب ايتديكى نظريه پك بسيط ايدى . ژان هوس، پاپالقدن صورت قطعيه‌ده آيرلمق ايسته‌ميوردى . فقط: «حضرت يسوعدن باشقه‌قانون، كتاب مقدسده بيان اولونان عقيده‌دن باشقه‌عقائد يوقدر . كليسا يالكز پاپا ايله پسقپوسلر وراهبلردن عبارت دكلدر ؛ حضرت يسوعه تابع اولان وانك لطفنه مظهر اولانلردن مركبدر. » ديوردى. واقعا بو نظريه قاتوليك عقائدينه مغاير دكلدى؛ فقط ژان هوس اهالى‌يى ايشه قاريشديرارق رهبان ايله رهبانك غيرى‌اولانلر بيننده‌كى فرقى‌ده قالديرييوردى. هوس بونظريه‌يى اورتايه سوردكدن صوكرا مناقشات دارالفنوندن سوقاغه انتشار ايتمش ، آرتق بوتون ديوارلره پاپا عليهنده يافته‌لر ياپيشديرلمش ، پراغ پسقپوسى عليهنده شرقيلر سويلنمكه باشلامشدى . بو اثناده هوسك اك غيور رفيقى پراغلى ژه‌روم‌ده يكى فكرلرى تعميمه غيرت ايدييوردى. بو اثناده (قونستانس)ده بر مجلس روحانى عقد ايدلمش ، افكارينى علناً بيان ايتمسى ايچون هوسك بورايه كلمسى تكليف اولونمشدى . ژان هوس بوراده هيچ بر حق و قانونه مستند اولمايه‌رق محكوم ايدلمشدى(١٤١٥). ژان‌هوس محكوميتنى مجلس روحانيده بالذات استماع ايتمش، نهايت مجلس روحانى طرفندن احراقه محكوم ايدلمشدى . ژان هوس احراق ايديله‌جكى صره‌ده كنديسنه استغفار تكليف ايدلمش ايسه‌ده ژان‌هوس بى‌فائده كوستريشلرله وجدانى آلداتمق ايسته‌مه‌مشدى . ژان هوس بشريتى رهبان تعصبندن قورتارمق اوغورنده آتشلر ايچنده ترك حيات ايتمشدى . اطرافنى آلولر صارمغه باشلاديغى صره‌ده دوداقلرينك برشيلر ميرلداديغى ايشيدلمش ، نهايت كوللرى راين نهرينه دوكولمشدى.

مجلس روحانى، بو حركتك باشليجه رئيسلرينى محو ايتمكله املنه نائل‌اولدم ظن‌ايتمش، فقط بوفكر قهرمانلرينك انتقامنى آلمق‌ايچون بوتون ملت آياقلانمشدى. چه‌لر، ژان هوسك اعدامنى عرقلرينه قارشى حقارت عد ايتمشلردى . ايشته او زمان دين وملیت مسئله‌لرى بربرينه قاريشمش ، هر طرفده يكى فكرلره معارض

راهبلر قوغولمش، بوتون چه‌قومی کلیسادن نفرتله آیرلمشدی. آرتق چه‌لر کلیسایه قارشی عصیانه حاضرلانیورلر، یکی یکی جمعیتلر تشکیل ایدییورلردی. بوجمعیتلردن برینك رئیسی‌ده ژان‌دوزه‌لی‌و ایدی. ژان دوزه‌لی‌و (پراغ)ده برقافله جمع ایتمش، سربستی فکریلرندن طولایی محبوس اولانلرك صالیویرلمسنی طلب ایتمشدی. اهالی بلدیه دائره‌سنه هجوم ایتمشلر، بو حرکتلریله بوهمیا و آلمانیایی یکرمی‌سنه مدت قانه بویایان هوسیت حربلرینه مقدمه تشکیل ایلمشلردی. وه‌نچه‌سلاو چه‌لرك بلدیه دائره‌سنه تعرضلرینی خبر آلنجه خسته‌لانمش، بر آی صوکراده کدرندن وفات ایتمشدی.

ژان زیسقا

پاپالق ایله ایمپراطورلق، تمام اون بر سنه، اللرنده بولونان بوتون وسائطی بوهمیالیره قارشی استعمال ایتمشلر، فقط هیچ بر موفقیت استحصال ایده‌مه‌مشلردی. هرطرفده چه‌لر خصملرینه قارشی پارلاق مظفریتلر احراز ایلمشلردی. بو مظفریتلرك استحصالنه غیرت ایدنلردن بری‌ده زیسقا ایدی.

زیسقا، کلام‌اللهك کمال حریتله‌سویلنمسنی مدافعه وبوهمیا واسلاوقوملرینك شان وشرفنی اعلان ایچون سلاحه‌صارلدیغنی بیان‌ایدییوردی. هوسیت حربلرینك بوفعال عضوی برچوق محاربه‌لرده بولونمش، وطننه تعرض ایدن آلمان سواریلرینه قارشی مزراقلرله مسلح، فقط مانوره اجراسنده ماهر، قوماندانلرینه مطیع کویلولر چیقارمشدی. دشمنك مهاجماتنی طوردیرمق ایچون درین خطلر تشکیل ایتمش، قوللرینی آرابه‌لرله محافظه ایلمشدی. زیسقا، حرکاتده فعالیت، قطعاتك جمع وتحشیدنده‌سرعت، اراضینك انتخابنده مهارت کوسترمك سایه‌سنده‌بوتون خصملرینه غالب کلمش، تعبیه وسوق‌الجیشده‌ایجاد مرتبه‌سنده تبدلات اجراسنه‌موفق اولمشدی.

هوسيت حربلرينك نتيجه‌سى

زيسقانك وفاتندن صوكرا بوهميا‌ده فترت حكم فرما اولمشـدى . فقط زيسقانك خلفى بويوك پروقوپ، دها واقتدارى‌ايله زيسقايه حقيقى برخلف اولديغنى اثبات ايلمشدى. پرو-قوپ بوهميـايى دوچار اولديغى فترتدن قورتارمش ، ايمپراطورلغه قارشى تعرض ايدرك آلمانلرك قوتلى وجسيم اردولرينى فراره مجبور ايلمشدى . نهايت ايمپراطور ايله‌پاپا هوسيتلره قارشى مطاوعتدن باشقه چاره بولامامشلر، هوسيتلرك مرخصلرينى (بال) مجلس روحانيسنه دعوت ايتمشلردى. مجلسده حيله‌ايله، خدعه‌ايله هوسيتلرى ظفرلرندن استفاده ايتديرمه‌مشلر، كليساايله باريشمالرينى تأمين ايلمشلردى.ايمپراطور سيكيزموند ، بوهميا قراللغنك بوتون امتيازاتنه رعايت ايده‌جكنى بيـان ايدرك كنديلرندن تابعيت يمينى استحصالنه‌ده موفق اولمشدى .

هوسيت حربلرنده بيكلرجه انسان تلف اولمش ، دينى مظالم ، وبا ، سفالت بر چوق كشيلرى پريشان ايتمشـدى . مملكتك سـعادت ماديه‌سى بيتمش ، هر طرف خرابه‌زاره دونمشدى. حركت فكريه دوچار توقف اولديغى كبى عادات واخلاقه‌ده قابالق عارض اولمشدى . نتيجه‌ده ايسه أليم بر سقوط املدن باشقه برشى حاصل اولمامشدى. فى‌الحقيقه هوسيت‌حربلرى سياسى، دينى وملى‌ايدى. بوحرب‌كلام‌اللهى‌سربست سويله‌مك، اسلاو عرقنك شرفنى‌محافظه‌ايتمك، مساوات وحاكميت عامه اساسنه مستند براداره تأسيس‌ايلمك فكريله اجرا ايدلمشدى. نتيجه‌ده ايسه اهالينك سفالت وفلاكت ايچنده زبون قالماسندن زادكان استفاده ايتمش ، حاكميت عامه اوغورنده اجرا ايدلن ملى بر حرب زادكانك مظفريتيله نتيجه‌لنمشدى. خصوصيله چه‌لر،ارزو ايتدكلرى دينى اصلاحاتى اجرايه موفق اولامادقلرى كبى اهاليدن برقسمى‌ده قاتوليكلكى ترك ايتمه‌مش، بو سببدن مملكتده دينى برتفرقه‌ده حاصل اولمشدى. دها طوغروسى اصلاحات دو-رينك ايلك تخملرى، هنوز نشو ونمايه مساعد بر زمين حصوله كلمدن غيرمنبت برساحه‌يه سر-پيلمشدى. بونكله برابر هوسيت حربلرينك يالكز بر فائده‌سى اولمشدى‌كه، اوده كوندن‌كونه جرمن استيلاسنه معروض اولان اسلاولرك بو استيلادن خلاصى، بورژووا صنفنك طبع‌ملى‌يى محافظه‌سى، چه لسـاننك وقايه‌سى ، قلبلرده حب وطن حسنك پيداسى ايدى . برده چه‌لر بو حربلرده يالكز كندى دعوالرينى يرينه كتيرمكه‌چاليشمامشلر، حريت وجدانك تأسيسنه غيرت ايلمشلردى . پاپا ايله چه‌لر بيننده عقد اولونان (ييهلاوا) معاهده‌سى چه‌لرك مظفرياتنى عقيم براقمش، فقط اطرافه صاچيلان حريت فكرلرينى سونديره‌مه‌مشدى.

بو صره‌ده سيكيزموند وفات ايتمش (۱۴۳۸)، وفاتندن اول چه وماجار زا-دكانى طوبلايارق دامادى آوستريا دوقى بشنجى آلبه‌رى قرال اولارق طانيمالرينى تكليف ايلمشدى . سيكيزموند بو فكرى بوهميا ايله مجارستانك شوكت و سعادتنى تأمين‌ايچون ايلرى سورمش، هرايكى حكومتك منافعى بوصورتله تأمين‌ايديله‌جكنى

درمیان ایلمشدی. خلاصه دردنجی شارلك تأسیس ایلدیکی بوقراللقدن یالکز ایکی شی قالمشدی که، انلرده برفکر، برده پروغرامدن عبارتدی. بر عصر صوکرا ایسه لوکسنبورغ خاندانننك آثاردن هیچ برامارهٔ قالمامشدی. نهایت بوهمیادینی انقلابلرله صارصیلمش، مدید بحرانلر نتیجه‌سنده آوستریا خاندانننك اداره‌سنه کچمشدی.

ماجارلر، آنژووه‌له خاندانی ماجارستانده حکمران اولان ایلك اجنبی خاندان، آنژووه‌نلر ایدی. بوخاندان (۱۳۰۸-۱۳۸۲) زماننده ماجارستان پك زیاده ترقی ایتمشدی. آنژووه‌نلر، ماجارستان قرالی دردنجی لادیسلاسك وفاتی اوزرینه همشیره‌سی مارینك طورونی شارل روبه‌ر ایله باشلامشدی. شارل قراللق تاجی کیدیکی زمان ماجارستان بویوك بربحران کچیریور، جدی و ثباتکارانه بر اداره‌یه احتیاج کوستریوردی. ماجارستان شرق ایله غرب آره‌سنده، آلمان و بیزانس نفوذلری آلتنده بولوندیغی جهتله آتیسندن امیدوار اولمیور، بو ترددلر

ماجارستان وپولونیا قرالی بویوك لوئی

ماجار سیاستنی مبهم برحاله کتیریوردی. ماجارلر مملکتك وسطنده، اقوام سائره ایسه اطرافنده اوطوردقلری جهتله ماجارلرك قومشوقوملرله مواصله‌سی بالواسطه اولیوردی. ۱۲۲۲ده نشراولونان آلتون فرمان موجبنجه زادکان بویوك برنفوذه

مالك بولونيـور ، فقط بونفوذنى سوء اسـتعمال ايديـوردى . زادكان غيرت وشجاعتى ايله مكمل عسـكرلر يتشديرييور ، ارده صره‌ده چيقـارديغى خود پسندانه اغتشاشلر ايسه مملكتده فترت وسفالت حصوله كتيرييوردى .

آنژوه‌نلر بو فنالغى ادراك ايتمشـلر ، حتى برمدت فنالغك اوكنى آلاجق كبى كورونمشلردى. شارل روبه‌ر قرال اولدقدن صوكرا نفوذينى تأسيس ايچون تمام اون سنه چاليشـمش ، بو مدت ظرفنده زادكانى انقياده آليشديرمغه غيرت ايلمشدى. دها صوكرا اوغلى بويوك لوئى‌ده پدرينك سياستنى تعقيب ايتمش ، ماجارستانه ضايع ايتديكى نفوذى اعاده ايتديرمكه موفق اولمشـدى . شارل روبه‌ر ، اساساً پاپا سايه‌سنده بو موقعه حصود ايتديكى ايچون زادكانه قارشى دائما كليسادن استمداد ايتمشدى. صوكرا، عينيله فرانسه‌ده‌كى قابه‌ت‌خاندانى كبى،شهرلره امتيازات ويرمش،رفاه‌وامنيتك تأسسى سايه‌سنده تجارت‌ده ترقى ايتمشدى. آنژوه‌نلر غايت اقتصادكارانه ترقيات ماليه‌يه چاليشمشلردى. ايلك‌اول آلتون دوقه‌يى شارل‌روبه‌ر ضرب ايتديرمشدى. كمرك وارداتى مملكتك مصارفنه كفايت ايتمشدى . بالخاصه بويوك لوئى (په‌چ، فونف كيرخن)ده بر دارالفنون تأسيس ايتمش، (استرغون، غران)ده نظربا سرايلر انشا ايدلمشـدى . لوئى سراينه بوتون رساملرى ، هيكلتراشلرى ومعمارلرى جلب ايتمش، تعليم تدريس وادبيات پك‌زياده انتشارايتمكه باشلامشدى.

شارل‌روبه‌ر، شرق ايمپراطورلغنى ألده‌ايتمك ارزو ايتديكى ايچون حكمدارلرله مناسبات صهريتكارانه‌ده بولونمش، اوغلى بويوك لوئى‌ده باباسنك تصوراتنى قوه‌دن فعله كتيرمك ايسته‌مشدى. آنژوه‌نلر زماننده ماجارستان اوروپانك بويوك‌دولتلرى صره‌سنه كيرمشدى . ١٣٦٤ده لوئى جنوب اسلاولرى بيننده‌كى تفرقه‌دن استفاده ايدرك آرپادك آشاغى طونه اوزرنده‌كى مدعياتنى ايلرى سورمش، بلغراد،ويدين، بوسنه، مولداوا واولاح طرفلرينى كنديسنه تابع قيلمشدى.

لوئينك‌وفاتندن صوكرا ماجارستان تاجنى ألده ايتمك ايچون داخلى منازعه‌لر وقوعه كلمش، نهايت آوستريا خاندانندن سيكيزموند (١٤٣٧-١٨٣٢) ماجارستان قرالى اولمشدى. سيكيزموند زماننده قراللق نفوذى كلياً زائل اولمشدى.سيكيزموند بونفوذى تأييد ايچون امرنامه‌لر نشر ايتمش، فقط ينه برتأثير حاصل ايده‌مه‌مشدى. بويوك لوئينك وفاتندن اون بش سنه صوكرا، فتوحاتندن هيچ برتأثير قالمامشدى.

اسلاولرله ساکن محللر آلدن چیقمش، قراللغك سیاسی انحطاطی الك زیاده جنوب وشرق طرفلرده حس اولونمغه باشلامشدی. اسلاو وروم‌ه‌ن بکلکلری کاملاً ماجارستان تابعیتندن چیقمشلردی.

ماجارستانده عثمانلیلر طونه‌ده‌کی اسلاو وروم‌ه‌ن بکلکلرینك آلدن چیقماسی، سیکیزموند دورینك الك بویوك فلاکتلرندن برینی تشکیل ایلمشدی. او اثناده عثمانلی استیلاسی کیتدکجه ایلریله‌مش، ماجارلر ایچون اسلاو حکومتلرله برلشمکدن باشقه‌چاره قالمامشدی. فقط ماجارلر پك زیاده اهمال کوسترەرك شرقده موقعلرن تحکیمه موفق اولامامشلردی. سیکیزموند متعدد دفعه‌لر عثمانلی استیلاسنه قارشی قویمق ایسته‌مش، بوتون تشبثلری اهمالکارانه وحسن صورتله ترتیب ایدلمه‌مش اولدیغی ایچون دائما عقیم قالمشدی. سیکیزموند مملکتك تشکیلات

ماجار قرالی سیکیزموند

عسکریه‌سی خصوصنده پك بویوك اصلاحات اجرا ایتمش، فقط اخلاق سیاسیسنی بردرلو دکیشدیره‌مه‌مشدی. جوار پرنسلرك کافه‌سی عثمانلی تابعیتنه کیرمشلردی. اودرجه‌ده‌که، سیکیزموندك صوك زمانلرنده ماجارستانك ایلری موقعلری کاملاً عثمانلیلر ألینه کچمش، ماجارستان حدودلری متعدد دفعه‌لر عثمانلی مهاجماتنه معروض قالمشدی.

سیکیزموندك وفاتنده دامادی آوستریالی بشنجی آلبەر قرال اولمشدی. آلبەر، عثمانلیلره قارشی اجرا ایلدیکی برسفرده (۱٤۲۹) بویوك برفلاکتدن قورتولمش، کندیسندن

صوکرا زوجه‌سی آلیزابت ایله ایمپراطور اوچنجی فره‌دریق ماجارستانده هابسبورغ خاندانینك حقوق سلطنتنی ادعایه قالقیشمشلردی. ماجارستان بو تاریخدن اعتباراً بیوك بر فترت ایچنده قالمشدی. عثمانلیلر، خصمك بو ضعفندن استفاده ایدرك متمادیاً ایلریلیورلردی. ماجارستان زادکانی قراللق تاجنی پولونیا قرالی لادیسلاسه ویرمشلردی. فقط لادیسلاس‌ده مراد ثانی ایله اجرا ایلدیکی (وارنه) محاربه‌سنده تلف اولمش، بوتاریخدن اعتباراً ماجارستانی مدافعه ایده‌جك اوچ سیما ظهور ایتمشدی: انلرده هونیادی یانوش (ژان هونیاد) ایله ماتیاش قوروه‌ن وژورژ پودیبه‌براد ایدی. ژورژ پودیبه‌براد، اصلاحات ایله تمیز ایتمش بر عائله‌یه منسوبدی. هونیادی یانوش‌ده سیکیزموندك معیتنده یتشمش (وویق) نامنده برینك اوغلی ایدی. وویق (ترانسیلوانیا)ده هونیادی شاتوسنی ضبط ایلدیکی ایچون کندیسنه بو نام ویرلمش، اوغلی هونیادی یانوش‌ده آز بر زمان ایچنده شجاعت وموفقیاتی ایله شهرت قازانمشدی. هونیادی یانوش (وارنه) وایکنجی قوصوده عثمانلیلره قارشی مغلوب اولمش، فقط بو مغلوبیت شهرتنه نقیصه ایراث ایتمه‌مشدی. هونیادی (بلغراد) قلعه‌سنی فاتح سلطان محمده قارشی مدافعه ایلمشدی. هونیادینك بوغیرت وشجاعتنه مکافاتاً ماجارلراوغلی ماتیاش قوروه‌نه قراللق تاجنی‌ویرمشلردی.

ماتیاش قوروه‌ن

ماتیاش قوروه‌ن قرال اولدیغی زمان اون بش یاشنده ایدی. غایت سرت ومتین طبیعتی ایله ماجار ملتی نزدنده بر تمثال تشکیل ایلمشدی. ماتیاش قوروه‌ن غایت عالم وفاضل اولمقله برابر طبع بشره‌ده وقوف ایله تمیز ایتمشدی. دوراندیاه محررلرینی حمایه ایتمش، ناپولی قرالی فردیناندك قیزی به‌آتریس ایله ازدواج ایتدکدن صوکرا سرایی ایتالیان شعرا وادباسنك مرکز عرفانی تشکیل ایلمشدی. بودورده آنطوان‌بون‌فینی ماجارستانك کوزل بر تاریخنی یازمش، قرالك باش وکیلی پسقپوس زان‌ویته‌س، (پره‌سبورغ) ده تشکیل اولونان دارالفنون ایچون آلمانیادن مقتدر معلملر کتیرمشدی. ماتیاش قوروه‌ن(قوروینا) نامیله بر کتبخانه تأسیس ایتمش، صنعتکارلری حمایه و شاتولرینی ظریف هیکللر وتابلولرله تزیین ایلمشدی.

ماتیاش قوروه‌ن ایتالیادن یالکز رساملر کتیرمز، عمله‌لر وارباب زراعت‌ده جلب ایدرك ماجارستانده اك معقول اصول زراعتی تطبیق ایدردی. مملکتده رفاه وامنیت مکملدی. تجارت ترقی ایدیور، ثروت عمومیه آرتیوردی. ماتیاش قوروه‌نك صوك زمانلری غایت پارلاق اولمشدی. ماجارستانه موراویا، سیلزیا ولوزاس طرفلرینی علاوه ایتمش، پاپا ایله‌ده مناسبات صمیمانه‌ده بولونارق شرقی و وسطی اوروپاده بر نوع حکمرانلق ایتمکه باشلامشدی. فقط ماتیاش، شمال وغرب طرفلرده بی لزوم فتوحات ایله اوغراشارق ماجارستانك حقیقی منافعنی

اونوتمشدی . آشاغی طونه ایشلرینی اهمال ایتمسی ایسه ، تأسیس ایتدیکی شان وشرفك قوری عنوانندن باشقه بر شی تأمین ایتمه‌مشدی .

ژاکه‌للونه خاندانی

ماتیاش قورووه‌نك وفاتی اوزرینه ماجارلر پولونیا قرالی قازیمیرك اوغلی لادیسلاس ژاکه‌للونی قرال انتخاب ایتمشلردی . ژاکه‌للون عین زمانده بوهمیاده قرال اولدیغی ایچون اوتاریخدن اعتباراً ایکی قراللق

ماجار قرالی ماتیاش قورووه‌ن وزوجه‌سی به‌آتریس

بربرندن آیرلمامشدی . ژاکه‌للون ماجارستان ایله بوهمیایه حاکم اولمقله برابر پولونیایه‌ده استناد ایدرك عثمانلیلرك تعرضلرینه قارشی مقاومت ایده‌بیله‌جك قوتلی بر حکومت تشکیل ایلیه‌جکدی . فقط یکدیکرندن بودرجه آیری قوملری عین فکره توجیه ایچون متین بر فکر ، بویوك بر فعالیت لازمدی . لادیسلاس ایسه ، بر مؤرخك دیدیکی کبی : «او کنه هرقونان شیئی بر کوکرچین کبی یین انسانلردندی» . ژاکه‌للونلر زمانی ماجارستان ایچون عادتا برفاصلهٔ سلطنت تشکیل ایتمش ، بو اثناده زادکان‌ده حاکمیت

خولیاسنه قاپیلمشدی. (لادیسلاس قانون اساسیسی) نامیله پراغ‌ده تصدیق اولونان برقانون، زادکانك حقوقی صورت قطعیه‌ده تأمین ایتمشدی. قرال (دیه‌ت مجلسی)نك یعنی مجلسده حاکم بولونان سه‌نیورلرك موافقتلری اولمادن بر شی یاپامیه‌جقدی. قرالك اردوسی، مالیه‌سی وادارەسی اولمایاجق، بوتون مأمورین قرال طرفندن وزادکان میاننده انتخاب اولوناجقدی. سه‌نیورلر مالکانه‌لرینك حاکم مطلقی اولاجقلر، کندی مالکانه‌لرنده قرالك امرلرینی موافق کوررلرسه اجرا ایده‌جکلردی. قرالك مالکانه‌سی انقسامه اوغرامش، هیچ بر کیمسه ویرکی ویرمز اولمشدی. قرالك ضابطانه آیلق ویرلمیوردی. او دورده یاشایان بر محررك افاده‌سنه کوره سرای خدمتکارلری، اللرنده بوش شیشه‌لر، (پەچ) پسقپوسنه کیدییورلر، قرالك آقشام طعامی ایچون شراب دیله‌نیورلردی.

ماجارستانده قرال نفوذینك ضایع وبو یوزدن اعتدال ومسالمتك رخنه‌دار اولماسی، مملکتده فترت حاصل ایلمشدی. چونکه زادکان، غصب ایتدکلری صلاحیتی ایفا ایده‌میورلردی. مملکتده متمادیاً چیقان قاریشیقلقلر یوزندن زراعت توقف ایتمش، اهالی زادکان النده اسیر اولمشدی. بوشرائط داخلنده ماجارستانده مدنیتك ترقیسی پك زیاده آغرلاشمشدی. اسکی جریحه‌لر چارچابق قاپاناميور، مملکتك نفوسی تزاید ایتمیوردی. بونکله برابر مملکتده حب وطن ینه زائل اولمامشدی. زادکان الآن شجاعت واوصافنی محافظه‌ایدییوردی. جرمن استیلاسی ختام بولمش، احوالك بومساعد شرائطندن استفاده پك زیاده قولایلاشمشدی. بو اثناده غربده بویوك حکومتلر تشکل ایدییور، ماجارستانه قارشی احتراصات کتدکجه آرتیور، جنوبدن عثمانلی تهلکه‌سی کوندن کونه تزاید ایدییوردی.

طقوزنجی فصل

پولونیا، روسلر، بالقان حکومتلری

(۱۲٤۰-۱٤۹۲)

پولونیا قراللغنك تشکلی بوله‌سلاو قیرزیووچینك وفاتندن صوکرا (۱۱۳۹) پولونیا بر چوق اوفاق پرنسلکلره آیرلمشدی. پولونیانك شو صورتله انقسامی اجنبی استیلاسنی قولایلاشدیرمش، مملکتده عرقاً موجود اختلافی برقات دها میدانه چیقارمشدی. او زمان هر پرنسلك کندی کندینی اداره ایتمش، کندی عاداتی، کندی شخصیتی ایله مستقل بر حکومت وجوده کتیرمشدی. بونك اوزرینه هر پرنسلکده امتیازاته مستند بر اداره حصوله کلمشدی. هر پرنسلکده رهبان، شوالیه‌لر ودها صوکرا شهرلر قوانین خارجنده حرکت ایتمکه باشلامشلردی. پولونیاده تشکل ایدن بو طرز اداره تهلکه‌لی اولمقله برابر مملکتك معنوی واقتصادی ترقیسنه خدمت ایلمشدی: چونکه ثروتك فوق العاده تزایدی بویله بر اداره‌نك تهلکه‌سنی آچیقدن آچیغه کوسترمش، جرمن استیلاسی پولونیالیلرده حس ملینك اویانماسنه سبب اولمشدی. بونك اوزرینه پولونیاده قراللق تشکل ایتمش، رأس کاره (قویاوی)ده (برزه‌چ) پرنسی لادیسلاس لوکییه‌تك (جوجه) ایله اوغلی بویوك قازیمیر کچمشلردی.

لادیسلاس آلمانلرك مقاومتنی شدتلی بر صورتده قیرارق (قراقووی) شهرینی مقر اتخاذ ایتمشدی. مملکتده آلمان لسانی کاملاً قالدیرلمش، پولونیالیلر طرفندن اشغال اولونان ممالکك کافه‌سی قراللغه التحاق ایلشدی. بعده پولونیاده ایلك دیه‌ت مجلسی اولمق اوزره بوتون اراضی صاحبلرندن متشکل اولمق اوزره بر مجلس طوپلامش، اوغلنی لیتو-آنیا حکومتی مؤسسنك قیزیله اولندیره‌رك خلفلرینه تعقیب ایدیله‌جك سیاستی کوسترمشدی.

پولونیا قرالی اوچنجی قازیمیر

بویوك قازیمیر بویوك قازیمیر زماننده پولونیانك اك مدهش بر خصمی واردی؛ انلرده آلمان شوالیه‌لری ایدی. شوالیه‌لر ایله پولونیا بیننده ائتلاف امکان خارجنده ایدی. توپتونلرك صوك درجه قوتلی بولونمالری ایسه پولونیانك ضعفنی برقات دها آرتدیرییوردی. قازیمیر بو تهلکه‌یی بیلدیکی ایچون توپتونلره تعرضی وقت مناسبنه تعلیق ایتمش، اك زیاده شرق ایشلریله مشغول اولمشدی. شرقده اك زیاده مشغول اولدیغی یر، (قیرمزی روسیه) دنیلن غالیچیا طرفلری ایدی. بورا اهالیسی لسان، عادات و تعامل جهتیله پولونیالیلرله قرابتی حائز اولدقلری ایچون حکمدارلقلری منحل قالیر قالماز پولونیا قراللغنه التحاق ایتمشلردی. ماجارلر ایله لیتو آنیالیلر، پولونیالیلرك بو تشبثنی عقیم براقمغه

چالیشمشـلردی . فقط قازیمیر باشقه نقطه‌لردن تعویضات ویره‌رك بو املنه‌ده نائل اولمشدی. آرتق بوتاریخدن اعتباراً پولونیا (سان) و(بوغ) طرفلرینه حاکم اولارق (دینیه‌ستەر) حوضه‌سنی دائما ألده ایتمشدی.

قازیمیر بوتون بو موفقیتلری ، تدبیر واعتدالی سـایه‌سنده مملکتده حصوله کلن تر-قینك طبیعی برنتیجه‌سی ایدی. قازیمیر حقوقنی صوك درجه مدافعه‌یه حریص ایدی. کنجلکنی ماجارستان سرای قرالیسنده کچیردیکی ایچون بوراده غرب اصول اداره‌سنی اوکرنمش ، آنژ-وه‌نلرك قایه‌تلردن اقتباساً ماجارستانده تطبیق ایلدکلری اصولی تقدیر ایتمشدی . قازیمیر زمانه کلنجیه قدر مملکتده عظیم بر فترت حاصل اولمشدی . شوالیه‌لر (شلاخت چیچی‌لر) مالکانه-لرینی ارثی بر شکله قویمشلر، منحل اراضیلری اشغال ایلمشلر ، زادکان اورتاسنده فترت تولید ایتمکه باشلامشلردی . بو اثناده راهب صنفلری‌ده جسیم مالکانه‌لر وثروتلر ألده ایتمشلردی . فقط مملکتده اتحاد ملی حاصل اولونجه هر پرنس کندی نفوذینی محافظه ایتمش ، بو نفوذ سایه‌سنده ممتاز صنفلرك قراله قارشی حقوقنی مدافعه وظیفه‌سنی درعهده ایلمشدی . قازیمیر ، زادکانك حقوقنه هیچ بر تجاوزده بولونمامشـدی . یالکز مختلف ایالتلری بربرینـه ربط ایدن مناسباتی آرتدیرمقله برابر قراللق نفوذینی تحکیم ایلمشدی . سراینده خزینه‌دارلق ، ما-بینجیلك ومابین مشیرلکی کبی رتبه‌لر احداث ایدرك مملکتی اداره ایده‌جك حقیقی ناظرلر یتشدیر-دیکی کبی ولایتلرده‌ده والیلر تعیین ایدرك اهالی‌یی حاکمیت آلتنه آلمغه موفق اولمشدی. ولایتلرده بر چوق محکمه‌لر آچیلمش ، هر کس شکایتنی بو محکمه‌لره عرض ایلمشـدی . کذا مملکتده مکلفیت عسکریه اصولنك تطبیقی ، قراللغك آلمان شوالیه‌لرینه قارشی اجرا ایده‌جکی مقاومتك بوتون وسائطنی احضار ایلمشدی . او زمانه کلنجیه قدر پولونیاده یازلمش هیـچ بر قانون مو-جود دکلدی . (ویزلیچا قانونی) بو محذوری‌ده ازاله ایلمشدی (۱۳٤۸) .

قازیمیرك درایت وسیاستی سایه‌سنده حصوله کلن بو اصـلاحات ، نافع نتیجه‌لر تولید ایلمشـدی . ولایتلرك مختاریتی ، مختلف صنفلرك امتیازاتی معقول بر حده ارجاع ایدلدیکی جهتله بوتون قوتلرك عین مقصده معطوف اولماسنی تأمین ایتمشدی. یکی طرز اداره کویلولرك حقوقنی محافظه ایتمش ، شقاوتك منعی ، قیرمزی رو-سیه‌نك ضبطی خلقك فعالیت تجاریه وزراعیه‌سنه نافع بر وسعت بخش ایلمشدی . قرالك مالکانه‌لری اسکیسندن دها زیاده واردات کتیردیکی ایچون قازیمیر (دیه‌ت) مجلسلرندن پاره ایسته‌مکه‌ده لزوم کورمه‌مش، بناءعلیه استقلال مالیسی نفوذ واعتبا-رینی بر قات دها آرتدیرمشدی . صوکرا قیرمزی روسـیه‌یه بر چوق پولونیالی مهاجرت ایتمش ، پولونیانك حاکمیتی بوراده‌ده قوت بولمشدی . بو اثناده پولونیا واقعا بالطبع دکزینـه طوغرو مخرجدن محروم بولونیوردی ؛ فقط آسـیادن

اوروپایه، بالطقدن قره دکزه کلن بوتون یوللره حاکمدی . شهرلر آرتق سیاسی تمایللردن واز کچه‌رك ثروتلرینی آرتدیرمغه باشلامشـلردی . او زمان قراقووی، بوزن، لمبه‌رغ، سـاندومیر ولوبله‌ن شهرلری بین‌الملل اك بویوك تجارت پازارلری مقامنه قائم اولمشلردی. اهل صلیب محاربه‌لرندن بری (ویستول) حوضه‌سنه یرله‌شن یهودیلر قرالك اداره‌سنه کیرمشلر (۱۳۳٤)، اوتاریخدن اعتباراً مملکتك حیات اقتصادیه واجتماعیه‌سنده بویوك بر رول اوینامغه باشلامشلردی . مملکتك اطرافنه بر چوق استحکاملر انشا، کلیسالر وشاتولر بنا اولونمشدی. پولونیالی بر مؤرخك دیدیکی کبی: «قازیمیر پولونیایی اخشاب برحالده بولمش،کارکیر برطرزه قویمشدی». مکتبلر کیتدکجه چوغالمش، پارس، بولونیا، پراغ دارالفنونلرینه بر چوق طلبه‌لر کوندرلمشدی. صوکرا قازیمیر، پاپا بشنجی اوربه‌ندن (قراقووی)ده‌ده بردارالفنون آچمق ایچون مساعده استحصال ایلمشدی . فقط بوهنکامده اسلاو لسانی،ادبیاتده هنوز کندینی کوستره‌مه‌مشدی . بوتون محکمه‌لرده لاتین لسانی قوللانلمش، شعر بیله لاتینجه یازلمشدی.

قازیمیرك خلفلری قازیمیرك خلفی لوئی (۱۳۷۰-۱۳۸۲) عین زمانده ماجارستانك ده قرالی ایدی. لوئی زماننده قازیمیرك عاقلانه تأسیساتی بوزولمش، مملکتده زادکان نفوذی آلتنده بر قوت حصوله کلمشـدی . لوئی، پولونیایه هیچ اوغراماز، هواسنك فنالغنی، مملکتده عدالت اولمادیغنی بهانه ایدردی. لوئینك وفاتنده لیتوآنیا غراندوقی ژاکه‌للون (یاغایلو) لوئینك کوچوك همشیره‌سی أدویغه تزویج ایدیله‌رك پولونیا قرالی اعلان ایدلمش، بو تاریخدن اعتباراً لیتوآنیاده پولونیا ایله برلشمشدی. بو اتحاد پولونیانك قوتنی آرتدیرمش، لیتوآنیا ایله روسیه بیننده‌کی رقابت بو تاریخدن اعتباراً باشلامشدی.

ژاکه‌للون قاتولیکلکی قبول ایدرك لادیسلاس نامیله پولونیا قرالی اولدقدن صوکرا بوتون غیرتنی قاتولیکلکك ترقیسنه صرف ایتمشدی. اولا (ویلنا)ده‌برپسقپوسلق تأسیس ایتمش، لیتوآنیا بکلرینی پولونیازادکانی میاننه ادخال ایلمشدی. بوآندن اعتباراً ده لیتوآنیاده قانون اساسی کلیاً تبدل ایتمشدی. ژاکه‌للونك قاتولیکلکی قبول ایتمسی آلمان شوالیه‌لرینك صوك امللرینی‌ده قیرمشدی . آرتق اهل صلیب تأثیری زائل اولدیغی ایچون توتون شوالیه‌لری‌ده اسکی نفوذلرینی غائب ایتمشلردی. آره-

لرنده اتحادسزلق و انضباطسزلق حاصل اولمش، پولونیالیلرك شوالیه‌لره قارشی آچدقلری (تانن‌به‌رغ) محاربه‌سی ایکی‌عرق بیننده‌کی حاکمیتی تماميله تعیین‌ایلشدی (۱٤۱۰). بو محاربه‌ده قرون وسطی عسکرلکی ایله پولونیانك تشکیلات جدیده‌سی مقایسه ایدلمش، خصوصیله پولونیا قوماندانی ویت‌ووط عالمانه بر سوق الجیش استعمال ایلشدی. (تانن‌به‌رغ) مظفریتندن صوکرا (دانزیغ) و(طورن) شهرلری‌ده قاپولرینی غالبلره آچمشلردی. جوار حکومتلر تویتونلرك بو مغلوبیتندن متأثر اولمشلر، ماجارلر، لیوونیالیلر، پومرانیالیلر و براندبورغلیلر تویتونلرك امدادینه قوشمشلردی. ژاکه‌للون بو تهلکه‌یی کورنجه، مظفریتنی عقیم براقه‌جغندن قورقارق (طورن) معاهده‌سنی عقد ایتمش (۱٤۱۱)، فقط تویتونلره‌ده قطعی برضربه

پولونیا قرالی دردنجی قازیمیر
(قراقووی کلیساسنده)

ایندیرمکه موفق اولمشدی. تویتونلر، بواثناده بسبتون محواولمامشلر، فقط بر دها کندیلرینی طوپلایامامشلردی. مؤرخ رانکه‌نك تعبیری وجه ایله: «آرتق ویستول حوضه‌سنه کاملاً پولونیا قرالی حاکم اولمشدی. تویتون شوالیه‌لرینك ابقا والغاسی

یالکز انك ارزوسنه واحوالك تأثیرینه تابع قالمشدی». بومظفریتی متعاقب لیتوآنیا ایله پولونیا بیننده‌کی روابط برقات دها آرتمش، (هورودلو) معاهده‌سی ایکی مملکتی بر برینه صمیمی بر ارتباط ایله ربط ایتمشدی (١٤١٣).

ژاکه‌للون بوتون بو موفقیتلری پولونیانك بویوك عائله‌لری سایه‌سنده قازانمشدی. فقط بونلره قارشی نفوذینی محافظه ایده‌جك متانت روحیه‌یه، ذکای سیاسی‌یه مالك دکلدی. احوالنه لایقیله واقف اولمادیغی بر مملکتده یالکز باشنه، کلیسانك نفوذینه تابع قالمشدی. خصوصیله زادکانك نفوذی قرالی مطیع بر آلت حالنه کتیرمشدی. ژاکه‌للون زادکاندن تشکل ایدن (سناتو)یه تابع اولمشدی. پولونیا بو اثناده تاریخك مهم بر صفحه‌سنه کیرمك اوزره ایدی. هوسیتلرك عصیانی اسلاو اتحادینی بر قات دها اویاندیرمشدی. چه سفیرلری بوهمیا قراللغنی ژاکه‌للونه تقدیم ایدییورلردی. بوحال، پولونیا ایچون بویوك برفرصتدی. چونکه او زمان آلمانیایه قارشی بر اسلاو حکومتی تأسیس ایدیله‌جك، بوصورتله جرمن فتوحاتی کلیاً عقیم براقیلاجقدی. هوسیتلر بو اثناده روما کلیسانه غایت مساعد کورونیورلردی. شو حالده اسلاولرك هوسیتلرله برلشمه‌لری پولونیایی تفرقه‌یه دوشورن دین مسئله‌لرینی‌ده حل ایتمش اولاجقدی. ویت‌ووط بو سیاستك منافعنی لایقیله تقدیر ایلدیکی ایچون ژاکه‌للونه مراجعت ایتمش، (لیتوانیا بویوك پرنسی) عنوانیله لیتوآنیانك اداره‌سنی درعهده ایلمشدی. فقط بو فکرینی قوه‌دن فعله قویاجغی صره‌ده تاتار استیلاسی قارشیسنده بوتون امللرندن محروم اولمشدی. مع مافیه بومغلوبیت، ویت‌ووطی عزمندن ینه چویرمه‌مش، اوزمان سیاستنه باشقه برمجرا ویره‌رك (موسقووا) تابعتندن قورتولمش، اداره ایلدیکی اقوام بیننده دهازیاده رابطه تأسیس ایتمك ایچون روما کلیساسی ایله آلمانیایه قارشی مظفرانه بر حرب جراسنه لزوم کورمشدی. فقط لادیسلاس ژاکه‌للون، پولونیا زادکانك نفوذینه تابع اولارق بوطریقی اختیار ایتمه‌مش، ملی سیاستدن زیاده قاتولیك پولتیقه‌سنی ترجیح ایلمشدی. لادیسلاسك بو صورتله حرکتی، ویت‌ووطی کندیسنه فائق کورمه‌سندن، امتیازاتنی تحدیده متمایل ظن ایتمسندن ایلری کلمشدی. بوندن باشقه ویت‌ووطك اسلاو پولتیقه‌سنی تعقیب ایتمك، پولونیانك محیبسی اولان کلیسادن آیرلمق اولاجقدی. کرك قرالك، کرك زادکانك بوحالت فکریه‌سندن زبیغنییه‌ف اوله‌سنیکی

فوق‌العاده استفاده ایتمش، عثمانلیلرك وارنه محاربه‌سنه کلنجیه‌قدر مملکتده حاکم یکانه کسیلمشدی. بو صره‌ده ویت‌ووطده وفات ایدنجه، زبیغنییه‌فك قرشیسنده آرتق هیچ بر خصم قالمامشدی. بو تاریخدن اعتباراً لیتوآنیانك اهمیت تاریخیه‌سی زائل اولمش، لیتوآنیاده اوطوران اورتودوقسلرده موسقوفلره قارشی بویوك بر تمایل حاصل اولمایه باشلامشدی.

زبیغنییه‌ف، پولونیایه ماهیت مستقبله‌سنی تعیین ایتمش، انی صاف برقاتولیك حکومتی حالنه کتیرمشدی. صوکرا اوروپا ایله صمیمی بر تماسده بولنماسی پولونیانك ترقیات غربیه‌دن استفاده‌سنی تأمین ایلمشدی. حتی پولونیادن قونستانس مجلس روحانیسنه مرخصلر کوندرلمشدی. ایتالیاده حصوله کلن رونه‌سانس، پولونیاده‌ده تأثیری کوسترمش، قراقووی دارالفنونی بر مرکز عرفان حالنه کلمشدی. بو دارالفنوندن برچوق حکما، مؤرخ، ارباب حقوق وریاضی یتشمشدی. زبیغنییه‌ف، فکراً صوك درجه جوال اولان بوخلقه، اسلاملره قارشی خرستیانلغك مدافعه‌سنی یکانه غایه اولمق اوزره کوسترمشدی. کذا عثمانلیلره قارشی صلیب محاربه‌لری اجراسنی توصیه ایتمش، فقط وارنه محاربه‌سنده پولونیا وماجارستان قراللرینك اتلافی، عثمانلیلرك پارلاق مظفریتلری پولونیایی بو طاتلی خولیادن اویاندیرمش، او زمان زبیغنییه‌ف قراللغی بسبتون ألندن قاچیرمامغه غیرت ایلمشدی. زبیغنییه‌فك وفاتندن صوکرا پولونیا ینه‌انك عنعناتنه تابع قالمشدی. حتی کتدکجه اسلاو منشائنی اونوتارق کاملاً کلیسایه قارشی وظائفنه تسلیم وجود ایتمشدی. دها طوغروسی پولونیا دینك اولا قهرمانی، صوکرا قربانی اولمشدی.

اوچنجی لادیسلاسدن صوکرا قاردشی قازیمیر (١٤٤٧ — ١٤٩٢) کمال تردد له پولونیا تختنه جلوس ایتمشدی. دردنجی قازیمیر وضوح فکر وفعالیت صاحبی اولمقله برابر احوالدن تمامیله استفاده ایده‌مه‌مشدی. مع مافیه دردنجی قازیمیر زماننده پولونیا فترتی زائل اولمش، پولونیاده پارلمنتو اداره‌سی ایله کوچوك زادکانك حاکمیتی انکله باشلامشدی. قازیمیر، قرال اولور اولماز زبیغنییه‌فك سیاستنی آچیقدن آچیغه ترك ایتمش، هوسیتلرله برلشه‌رك توپتونلرله محاربه‌یه باشلامشدی. اون اوچ سنه دوام ایدن بو حرب نتیجه‌سنده (طورن معاهدهٔ ابدیه‌سی ١٤٦٦) پولونیایه (ماریذبورغ)، (طورن)، (دانزیغ) و (ألبینغ) شهرلرینی قازاندیر-

مش ، شرقی پروسیا پولونیا قرالنه تابع اولمشدی . ایشته بو صورتله تویتون شوالیه‌لکی محو ومنقرض اولمشدی . اساساً جرمنلر شوالیه‌لرك نفوذندن بیزار اولدقلری ایچون جرمن عالمنك اوغرادیغی بو هزیمت، انلرده هیچ برحس انتقام اویاندیرمامشدی . اسلاولر ایسه بو مظفریت اوزرینه مدید بر آوازهٔ سرور چیقارمشلردی . آرتق پولونیادن آلنان یرلر استرداد اولونمش ، اسلاو لسانی سیلزیاده‌ده تعمم ایتمکه باشلامشدی . فقط پولونیالیلر بو یکی فتوحاتدن اوزون مدت ستفاده ایده‌مه‌مشلردی . یکی ولایتلر مختاریت تامه‌یی حائز بولونیورلردی. پولونیالیلر بو اراضی‌یی قراللغك اقسام متباقیه‌سنه مزج ایده‌جك یرده امتیازلریله برلکده ابقا ایتمشلر ، آلمانلره دائما یابانجی نظریله باقارق آره‌لرنده اعتمادسزلق، غیظ وعداوت حسنی دائمی صورتده ابقا ایلمشلردی .

قرون وسطی زماننده پولونیا

آرتق پولونیا ، جوار اقوام اوزرنده قوهٔ مقناطیسیه تأثیرنی اجرا ایلیوردی . وقتیله پولونیادن آیریلان یرلر شمدی برر برر پولونیایه التحاق ایدییوردی . قازیمیرك اوغلی لادیسلاس ۱٤۷۱ده بوهمیا قرالی انتخاب ایدلمش ، ۱٤۹۰ده‌ده ماجارستانده ماتیاش قوروه‌نه خلف اولمشدی . اوزمان پولونیا (ویستول) حوضه‌سنده اساسلی بر صورتده یرلشه‌رك نفوذینی آدریاتیقدن دینیه‌پر وبالطقدن قره دکزه قدر اجرا ایدرك بو صورتله اوروپای شرقی‌یه تمامیله حاکم اولمشدی . فقط بو موفقیتلرك استحصال وادامه‌سی ایچون مملکتك تشکیلاتنده بویوك تعدیلات اجراسنه لزوم واردی . بویوك قازیمیر طرفندن تأسیس اولونان اصول اداره تبدیل شکل ایتمش ، کوچوك زادکان استبداد آلتنده أزیلمش ، آشاغی طبقه‌یه منسوب کیمسه‌لر آلت وظیفه‌سی کورمکه باشلامشدی . قرون وسطی نظاماتی آرتق مملکتك احتیاجات حاضره‌سنه توافق ایده‌میوردی . بناءعلیه استحصال اولونان مظفریتلرك پایدار اولابیلمسی ایچون حکومتك اساسلی عنصرلره مالك اولماسی ، حکومتك منتظماً تأسس ایتمسی، روابط اداره‌نك برقات دها تحکیم اولونماسی، دره‌بکلك میلیسلرینك یرینه منتظم بر اردو تشکیل ایدلمسی ، قراله لازم کلن منابع نقدیه‌نك تدارك اولونماسی لازمدی . دردنجی قازیمیر پولونیا تشکیلاتنده اجرا ایدیله‌جك بوانقلابك لزومنی حس ایتمش، انی قوه‌دن فعله کتیرمکه‌ده غیرت ایلمشدی.

قازیمیرك بو وظیفه‌ی او قدر کوج دکلدی : کبار صنفنك کندی قوتندن باشقه کووه‌نه‌جك بر شیئی یوقدی . ایتالیا ایله صیقی مناسبات ، ازمنهٔ قدیمه‌نك تدقیق ومطالعه‌سی، کنجلر بیننده قرالك سیاستنه موافق فکرلرك انتشار ایتمسنه سبب اولمشدی. ارباب حقوقدن مرکب بر هیئت رومالیلرك نظریاتنی تعمیم ایتمش ، حاکمیت ملیه‌نك قرال شخصنده مندمج بولوندیغی نظریه‌سنی بوتون امتیازاته قارشی ایلری سورمشدی . بو هیئت یالکز سوزله‌ده قالمامش، نظریاتنی، قازیمیرك حمایه‌سی سایه‌سنده ، فعلاً‌ده تطبیق ایلمشدی . خصوصیله توتونلره قارشی اجرا ایدیلان حربك مشکلاتی ، مملکتده حکم فرما اولان فترتك قالقماسی ایچون قراله پك زیاده یارامشدی . او صره‌ده قرال عسکر وپاره ایسته‌مش ، زادکان بونك تعامله منافی اولدیغنی ایلری سورمشلردی. فقط قرال افکار عمومیه‌دن امین اولدیغی ایچون زادکان میاننده مخالفت کوسترنلری درحال مجلسدن چیقارتمش، ارزو ایتدیکی شیلری جبراً آلمشدی . او زمان ملتك مبعوثی وقرالك مراقبی وظیفه‌سنی ایفا ایدن زادکان هپ بر رمأمور سویه‌سنه ایتمشلردی . ایچلرندن عصیانه جرأت ایدنلر سریعاً تأدیب ایدلمشلردی. کذا راهبلرده نفوذلرینی غائب ایتمشلر، رهبانك غیری اهالی کبی عسکر ویرمکه مجبور طوتولمشلردی . دردنجی قازیمیر دها صوکرا مملکتده پارلمنتو اصولنی تأسیس ایتمش ، فقط حکمدار صلاحیتنی صرف شخصی برحالده براقماسی مملکت ایچون ایی بر نتیجه حاصل ایده‌مه‌مشدی. چونکه او زمان قرالك اوصاف وقابلیتی بویوك بر تأثیر اجرا ایتمش ، قرال وظائفنه دائر نظام وضع ایدلمه‌سی یوزندن تنبل ولیاقتسز قراللر زماننده حکومت ضعفه محکوم اولمشدی . کذا بویوك فامیلیالرده نفوذلرینی غائب ایتمشلر، بونی استرداد ایچون یا قراله ویا مبعوثلره مراجعته مجبور اولمشلردی. بوصورتله یاواش یاواش نفوذ واداره زادکانك ألینه کچمش، مملکتده حکم فرما اولان فترتك یرینه شمدی انتظامدن عاری بر استبداد قائم اولمشدی . بر مدت صوکراده ثروت ورفاهی بردنبره سقوط ایتمشدی . خارجی نفوذی ایسه ، او زمانه قدر ألده ایدیلان قوت سایه‌سنده، پولونیالیلرك فطری قهرمانلقلری واك زیاده جوار قومشولرك اوزون مدت دوام ایدن ضعفلری یوزندن ثبات بولابیلمشدی .

۱۳ نجی عصرده پولونیا شوالیه‌سی

موغول اداره‌سنده موسقوفلر

اون اوچنجی عصرده موغول استیلاسی روسیه‌نك اوته‌دن بری باشلایان انحلالنی آرتق

تماميله اكمال ايتمش ، اسكى روسيه‌دن هيچ اثرقالمامش ، حتى انقاضى بيله كوزدن نهان اولمشدى . غرب طرف اهاليسى تاتارلرك نفوذندن قورتولارق ليتوآنيا وپولونيايه التحاق ايتمشلردى. التحاق ايتمين طرفلر ايسه صودالى، تيوه‌ر وموسقو-وادن عبارت بولونمشدى. بونلرك ايچنده، استقبال الكزياده موسقوواية پارلاق كو-رونيوردى. موسقووا پرنسلرينك اكتساب نفوذ وقوت ايتملرينى يالكز ايكى شى تأمين ايلمشدى؛ اوده بو پرنسلرك غايت مكمل اوصافى حائز اولمالرى، آلتون اوردو خانلرينك كنديلرينه معاونتده بولونمالرى ايدى. پرنسلرك اوصاف مكمله‌يى حائز اولمالرى، بوتون پلانلرينى عزم ومتانتله تعقيب ايتملرينى تأمين ايلمشدى . دها طوغروسى موغول استيلاسى موسقووا پرنسلرى ايچون بر نوع آزادى وجوده كتيرمشدى. بو استيلا بوتون روسيه‌يى سيلوب سوپورمش، موسقووا پرنسلرينى ابدى بر تابعيته محكوم ايدن اسكى خاطره‌لرى كاملاً اورتادن قالديرمشدى . يكى اراضيده يكى برعرق وجوده كلمش، بوعرق فينوا عرقى ايله مهاجرلرك اختلاطندن حاصل اولمشدى. شرقى روسيه‌ده حكمدارلرك نفوذى غايت صاغلام وپك آز تحديد ايدلمشدى . عمومى اجتماعلر دها جرأتكارانه ، زادكان دها مطيع ايدى . تاتار حاكميتى، حكمدارله اداره‌يى برقات دها تسهيل ايلمشدى. تاتارلر كندى اردوكاهلرنده متجرد ياشادقلرى حالده مغلوب اهالى‌يى عادات وطرز اداره‌لرنده سربست براقمشلردى. فقط حاكميتلرينى بوتون اهالى‌يه تشميل ايلمشلردى : روسلرى ويركى‌يه ربط ايتمشلر، (باشقاقلر)ينه قارشى سرفرويه مجبور ايلمشلردى . او زمان اهالى آغر بر بويوندروق آلتنده قالمش ، اراضى‌يه مربوطيتى تأمين ايدن دره‌بك زادكانه استناددن محروم اولمشدى. بو دورده روسيه‌ده ياشايان بويارلر پرنسك يالكز خد-متكارى دكللردى ؛ ثروتلرينى وشرفلرينى‌ده اندن استحصال ايدرلردى. «دنياده كونش ناصلكه برايسه حكمدارده بردر!» نظريه‌سى شدتله حكم فرما اولوردى . خانلر، روسيه‌نك مستقبل چارلرينه بو نظريه‌يى اوكرتمشلر ، روسيه‌نك بيزانسدن آلديغى طرز تربيه‌يى بو صورتله اكمال ايلمشلردى .

خانلر تابعلرينه واسع بر استقلال ويررلر، عين زمانده كنديلرينه قارشى عدم اطاعتى كوسترر اوفاق بر شبهه‌يه دوچار اولمق ايستمزلردى . خصوصيله موسقووا پرنسلرينك بوتون اكسيكلرينى تماملامشلر ، انلره اطاعتلى مأمورلر ،

منتظم براردو، قوتلی برمالیه تأمین ایلمشلردی. تاتارلر آلتون اردوایچون آلدقلری پاره‌لرك كافه‌سنی خزینه‌لرینه ییغمازلردی ؛ چونكه خزینه‌لری دائما طولو ایدی . بو پاره‌لری دائما سیاسی مقصدلرله استعمال ایلمشلردی . موسقووا پرنسلری‌ده خانلرك مساعد حاللرندن دائما استفاده ایتمشلردی . مثلا برپرنسلك منحل اولور اولماز خاندن درحال بونك (یرلیغ)نی ، فرمانتی آلمشلر ، بو سایه‌ده اطرافلرینه اساسلی بر قوت طوپلامغه موفق اولمشلردی. اهالی قوهٔ خیالیه‌دن محروم، حتی طورغون اولدیغی ایچون كندیسنه حاكم بر پرنسه تابع اولمایی هر شیئه ترجیح ایلمشلردی. كذارهبان‌ده تاتارلرك حمایه‌سنه مظهر اولدقلری ایچون انلرده یالكز برخاندانی التزام ایتمشلر ، بوسایه‌ده موسقووا پرنسلرینك نفوذینی آرتدیرمشلردی. آرتق بوتون صنوف اجتماعیه‌نك بو اطاعت مطلقه‌سی موسقووا پرنسلرینك موفقیاتنی تأمین ایده‌جكنه شبهه یوقدی . وضعیتلرینك مركزی بولونماسی ایسه دشمنلرینه قارشی موفقیتلرینی فوق العاده تسهیل ایلمشدی .

موسقوونك منشائی (موسقووا) شهرینی آلكساندرنه‌وسكی كوچوك اوغلی دانیه‌له ویرمشدی. دانیه‌لدن صوكرا اوغلی ژورژ دانیلوویچ (۱۳۰۳-۱۳۲۵) حكمدار اولمش، تیوه‌رپرنسی ایله عنوان مجادله‌سنه كیریشمشدی. نهایت تیوه‌ر اراضیسی پریشان ایدیله‌رك موسقووانك تابعیتی آلتنه آلنمشدی . ژورژك خلفلری زماننده موسقووا دهاسریع برصورتده ترقی ایلمشدی . خصوصیله ایوان قالیتا (۱۳۲۸-۱۳٤۱) آلتون اردویه خدمت ایدرك بویوك بر نفوذ قازانمش، بونفوذ سایه‌سنده موسقووانك‌ده ترقیسنه غیرت كوسترمشدی. یارم‌عصر اول شمالدن جنوبه ۱۵۰ ، شرقدن غربه ۵۰ كیلومترو امتدادنده بر اراضی‌یه مالك اولان موسقووا، شمدی وسعتنك آلتی مثلنی بولمشدی. موسقووا پرنسنك تاتارلرله اتفاقی، مملكتی تاتار استیلاسندن خلاص ایلمشدی . نفوسی كتدكجه تزاید ایتمش ، او اثناده اوزبك ایله دور كمالنه واصل اولان، قریمدن آلتایه، اوقزوسدن دینیه‌یه‌ره قدر امتداد ایدن قپچاق ایمپراطورلغی‌ده روس تجارتنه كاملاً آچیلمشدی . موسقووایه بر چوق اجنبیلر كلمش، برچوق روس عائله‌لری بواجنبیلرله عقدرابطه ایلمشلردی. موسقووا شهری بویوك پرنسلرك نقطهٔ‌مقاومتی، حیات سیاسیه ودینیه‌نك مركزی اولمشدی.

او دورده متروپولیدلره (کیەف متروپولیدی) نامی ویریلیردی؛ فقط بونلر دائما یکی روسیەده یاشامغه آلیشمشلردی. بونلردن پیەر، آلتون‌اردو حکمدارینه کیتمش، کندیسندن بر فرمان استحصال ایدرك اورتودوقس راهبلرینك عائله ومالکانه‌لرینی ویرکیدن کاملاً عفو ایتدیرمشدی. روسیەده متروپولیدلر سلسلهٔ مراتبه داخل بولونورلردی؛ فقط رسمی کلیسا ایله برابو منزویلر وکشیشلر اهالی اوزرینه دها بویوك بر نفوذ اجرا ایدرلردی. بوسببدن بویوك پرنسلر انلرله عقد رابطه ایتمکی تصور ایتمشلردی. بوراهبلر غیرمزروع وایصسز یرلره کیدرلر، اسملرینی طویانلر اطرافلرینه اوشوشورلر، بوراده کویلر تشکیل ایدرلر، تارلالر زرع ایلرلردی. روس شهرلرندن بر چوغی بو صورتله تأسیس ایدلمشدی. راهبلر، پرنسلرك دینداراغی وتاتارلرك دینی مسامحه‌لری سایەسنده مالکانه‌لرنده حمایه اولونورلر، زمانك فلاکتلرندن استفاده ایدرك کسب ثروت ایلرلردی. راهبلر بوصورتله تزیید نفوذ ایتدکدن صوکرا وولغا حوضه‌سی ایله بحر ابیضك باتاق یرلرینی استیلا ایتمشلر، بوتون حوالی‌یی اعزه مزارلریله طولدیرمشلردی. بو صورتله مستملکه‌لر تأسیسنه موفق اولان راهبلرك اك مشهوری سن‌سەرژ ایدی. وفاتنده (۱۳۹۷) حکمدارلر بویوك بر ایشه تشبث ایده‌جکلری زمان مزارینی زیارت ایتمکی عادت ایتمشلردی. سن‌سەرژك مدفون بولوندیغی (طرویچا) مناستری فوق‌العاده شهرت قازانمشدی.

قالیتانك وفاتنده خلفی سیمون (۱۳۴۱-۱۳۵۳) عین سیاستی تعقیب ایتمش، خانك حمایەسنی جلبه غیرت ایدرك موسقووانك نفوذینی توسیعه همت کوسترمشدی. خلفی ایکنجی ایوان طبعاً ضعیف اولدیغی ایچون جوار پرنسلرك استرداد نفوذ ایتملرینه سبب اولمش، روسیەنك لیتوآنیالیلره قارشی مقاومت وتاتار حاکمیتنه قارشی جرأت کوستره‌جکی بر صره‌ده موسقووایی داخلی حربلرك بوتون فلاکتلرینه معروض براقمشدی. فقط موسقووا بویارلری بو ضعیف پرنسلرك خطالرینی تعمیر ایتمشلر، نهایت خاندن موسقووا پرنسی دیمتری ایووانوویچ ایچون (بویوك پرنس) عنوانینی آلمغه موفق اولمشلردی.

دیمتری جرأتکارانه بر سیاست تعقیب ایلمشدی. قومشوسی بولونان صو- دالیلرك مقاومتنه قارشی احراز ظفر ایدرك جوار حکومتلره قارشی‌ده اجرای حاکمیت ایتمك ایسته‌مشدی. بونلر کندیلرینی مدافعه ایچون متفقلره مراجعت ایدنجه، دیمتری طریق عزمی اوزرنده لیتوآنیالیلر ایله آلتون اردویه تصادف ایلمشدی. او زمان، داخلی ودره‌بکلك حربلرینی خارجی حربلر تعقیب ایتمشدی. او آنه قدر شوکت وسطوتلرینی تاتارلره مدیون اولان موسقووالیلر اورتودوقس دینك استقلالنی مدافعه ایتمشلر، بو ادعالرینه مدافعهٔ وطن حسنی‌ده مزج ایلمشلردی. دیمتری، لیتوآنیالیلرایله تاتارلرك تعرضنی آنجق بوسایەده پوسکورتمکه موفق اولمشدی.

اوزبکك حکومتندن صوکرا آلتون اردوده قانلی خصومتلر، بیتمك توکنمك بیلمین اختلاللر وقوعه کلمشدی. خانلر نفوذ وادارەدن محروم قالنجه دیمتری خانلر اوزرینەده عسکر سوق ایتمش، تاتاربکلرندن ایکیسنی ویرکی یه ربط ایلمشدی. صوکرا (بارزان)ده، (وویا) صویی کنارنده تاتار اردولرندن برینی مغلوب ایتمش (۱۳۷۸)، موغوللره قارشی ایلك و پارلاق موفقیتی استحصال ایلمشدی. او زمان بوتون موسقوواده عصبی بر سرور حاصل اولمشدی. آرتق مملکتی تاتار حاکمیتندن قورتارمق زمانی کلمشدی. فقط تاتارلر موسقوواليلرك بو حالنه واقف اولدقلری ایچون تورکلر وچرکسلردن مرکب بویوك براردو طوپلامشلر، (کفه)ده‌کی جنویزلردن قوۀ امدادیه آلمشلردی. یکی روسیه، غربی روسیەنك معاونتندن محروم اولدیغی حالده بواتفاقه قارشی

اوچنجی ایوان

جسارتنی اصلا قیرمامشدی. دیمترینك قوماندە ایتدیکی ۱۵۰۰۰۰ کشیلك اردو، اوزمانه قدر روس پرنسلرینك قوماندا ایتدکلری اردولرك الڭ جسیمی ایدی. فقط اردویی تحریك ایدن یکانه حس، شدتلی براهل صلیب حسی ایدی. حتی دیمتری، عسکرینك سرکارینه کچدیکی زمان: — عزیز قاردشلر! خرستیانلق، مقدس کلیسالر وروس مملکتی ایچون جانمزی صاقینمیالم، دیمش. اوزمان بوتون عسکر: — بز خرستیانلق وسنك اوغورکده جانمزی ویرمکه حاضرز! دییه جواب ویرمشلردی.

بونك اوزرینه سن سه رژ: — جناب حق سكا حامیلك و مدافعلك ایتسین. دشمنلریكی پریشان وسنی مظفریته نائل ایلسین! دیمشدی.

تاتارلر ایله موسقووالیلر بیننده محاربه (نه پریپاووا) صوینك (دون) نهرینه دوكولدیكی محلده، (قولی‌قورو)ده وقوعه كلمشدی (۸ایلول ۱۳۸۰). روسلر تاتارلر ایله ژاكه‌للو نلرك برلشمه‌لرینه میدان ویرمه‌مك ایچون قوتلرینی طوپلامادن تعرض ایتمشلردی. محاربه پك مدهش اولمش، تمام آلتی وه‌رستلك مسافه‌یه سرایت ایتمشدی. «مزراقلر باشاق كبی قیریلیور، اوقلر یاغمور كبی دوشیور، توز دومان كونشی قا-رارتیور، قیلیجلر شمشك كبی ایشیلایور، قان صو كبی ایرماقلره دوكولیوردی.» تاتارلرك تام مظفر اولاجقلری برصره‌ده روس سواریسنك هجومی محاربه‌یی روسلره قازاندیرمش، اوزمان دیمتری‌یه (دون غالبی، دونسقوی) عنوانی ویرلمشدی. فقط بو رؤیا چوق سورمه‌مش، بو طاتلی خولیادن اویانیش پك آجی اولمشدی. فی‌الحقیقه آلتون اردونك یالكز برضربه ایله پریشان اولماسی امكان خارجنده‌ایدی. تیمورلنك جنكیز خانك حكومتنی تأسیس ایتمش، حمایه‌سنه آلدیغی بكلردن طوقتامش ایمپرا-طورلغی یكیدن احیا ایلمشدی. صوكرا تاتارلرك بو تازه قوتلری اطرافنه آسیادن یكی یكی قوتلر طوپلامش، روسیه‌نك تاتار حاكمیتندن خلاصنی تمام برعصر مدت تأخیر ایتمشدی. موغوللر موسقووایی آلمشلر، اهالی‌یی كسمشلر، شهری آتشله-مشلردی. دیمتری بوفلاكت اوزرینه: «جدلریمز تاتارلره غالب كلدكلری حالده بویله برفلاكته دوچار اولمامشلردی!» دیمشدی. بناءعلیه دیمترینك نابهنكام تشبثندن هیچ بر ثمره حاصل اولمامش، روسلر ینه تاتار حاكمیتی آلتنه كیرمشلردی. دیمترینك بوحركتی یالكز نافع برتجربه مقامنه كچه‌رك خلفلرینی مستفید ایلمشدی. (قولی‌قورو) محاربه‌سی روسیه‌ده حس ملی‌یی اویاندیرمش، استخلاص فكرینی آرتدیرمشدی.

موسقوواده كلن صوك بویوك پرنسلر برنجی واسیل (۱۳۸۹-۱۴۲۵) و ایكنجی واسیل (۱۴۲۵-۱۴۶۲) ایدی. برنجی واسیل موسقوواناك فتوحاتنی تزیید ایتمش، ایكنجی واسیل‌ده داخلی عصیان واختلاللری، خاندان منازعه‌لرنی باصدیرارق اهالی وبویارلر سایه‌سنده حاكمیتنی تأییده موفق اولمشدی. مع‌مافیه موسقوواده یتیشن بویوك پرنسلر احوالك مساعد شرائطندن لایقی وجه ایله استفاده ایده‌مه‌مشلردی. روسیه متروپولیدی ایزیدور (فلورانسه مجلس روحانیسی)نده شرق‌وغرب كلیسالرینك برلشمه‌لرینه طرفدار اولمشكن (۱۴۳۹) روسیه‌یه عودتنده حبس ایدلمش، لیتوآنیالیلرك ضعفندن استفاده ایدرك غربی روسیه‌لیلرله برلشمه-مشدی. بواثناده تاتارلرده قریم طرفلرندن ایلریله‌مشلردی.

قرون وسطی نهایتنده روسیه

اون دردنجی واون بشنجی عصر موسقوواتك داخلی وخارجی تاریخی ایچون پك مهم بردور ایدی. روس اراضیسنی بر مرکزه طوپلایانلر عین زمانده برده اصول اداره تأسیس ایلشلردی. بو اصول اداره اون یدنجی عصره قدر دوام ایلشدی. (موسقووا) بدایتده بر بویارك مالکانه‌سندن، اهالیسی‌ده بویارك خدمتکارلرندن عبارتدی. بوراده احرارانه نظاماتدن اثر یوقدی. روسیه‌نك دیکر پرنسلکلرنده ناحیه مجلسلری (وه‌چه‌لر) امور اداره وعدلیه‌یی رؤیت ایدرلردی؛ موسقوواده ایسه بوتون صلاحیت پرنسك ألنده ایدی. موسقووا وسعت کسب ایدوبده مملکتك اداره‌سی کوجلشدیکی زمان پرنس ایستدیکی آدملردن بر (دوما، مجلس) تشکیل ایدر، فقط بونلری ینه قرارلرنده مستقل براقمازدی. ولایتلرده ناحیه ومنطقه مدیرلری پرنسك شخصی ومطیع مأمورلرندن باشقه بر شی دکلدی. بویله برطرز اداره‌ده صنوف اهالی موجود اولمادیغی کبی عسکرلره و مشاورلره مخرج تشکیل ایدن زادکانده غرب زادکانندن بسبتون آیری ایدی. کبار صنفنی (بویارلر) ایله (خدمتکارلر) تشکیل ایدییوردی. بو صنف اوته‌دن بریدن کلمش، خدمتلرینه مقابل اراضی صاحبی اولمش، منفعتلرینی پرنسك منافعنه تشریك ایتمش اولدقلری ایچون دائما پرنسله برلکده حرکت ایدرلردی. تاتار حاکمیتی استقلال وحیثیت شخصیه حسلرینی اودرجه کورلتمشدی‌که عصیان حسلری ذهنلره بیله کلمه‌مکه باشلامشدی. مملکتده مظالم واعتسافات ترقی‌یه مانع اولمش، کویلولرك بر قسمی تاتارلر ألنده اسیر قالمشدی. عادات واخلاقده‌کی بسیطلك عادتا باربارلق درجه‌سنده ایدی. بویوك نووغرود، پصقوو، نیژنی نووغرود وموسقووا کبی شهرلرده تجارت اولدقجه فعال ایدی؛ آبده‌لر انشا ایدیلیور، کلیسالر وکارکیر سرایلر یاپیلیور، فقط خلق اوتلر اوزرنده اویقو اوییوردی. کویلولرك أولری‌او قدر ساده و او قدر چپلاق ایدی‌که، خرابه‌دن فرقلری اولمیوردی. عادات غایت قابا و خشین، سرخوشلق وباربارلق همان دائمی ایدی. قادینلر حرملره قاپانیرلر، درین بر جهالت ایچنده یاشارلردی. ادبیات بر قاچ وقایعنامه ایله دینی سیاحت مناقبندن عبارتدی. دینی کتاب ترجمه‌لری هپ (آینوروز)دن کلیردی. یالکز اوفاق تفك بعض شعرلر وجوده کتیرلمشدی‌که، ملتك سفالت وپریشانی

حسلرینه انلر ترجمان اولمشدی . بویوك پرنسلرك دینی سیاستلری ملتك اخلاقنی یوکسلتمشدی . بو سیاست کندیلرینی (قسطنطینیه) کلیساسنه ، عسکری موفقیتلر ایسه آلتون اردو عسکرلرینه خلف ایتمشدی . ١٤٦٢ سنه‌سنده بیله بوتون بو موفقیتلرك نه صورتله نتیجه‌لنه‌جکی مشکوك ایدی . روسلر لیتوآنیالیلر ایله تاتار-لرك تعرضلرینه دوچار اولارق هیچ بر موفقیت الده ایده‌مه‌مشلر ، مع مافیه بو اثناده غرب ایله مناسباتده بولونمغه چالیشمشلردی. بعده (آزاق) جوارنده‌کی جنویزلوه مراجعت ایتمشلر ، انلرله تجاری معامله‌لرده بولونمغه باشلامشلردی . روسلرك غربله مناسبتلری پك قولای صمیمیت کسب ایده‌مه‌مش، بونك ایچون عصرلر کچمشدی .

بالقانه حکومتلری، رومه‌نلر عثمانلیلرك شماله طوغرو مدهش استیلالری باشلا-دیغی صره‌ده (طونه)نك شمالنده ایکی حکومت تشکل ایتمشدی. بوحکومتلر، رومه‌نلریعنی رومانیالیلر طرفندن تأسیس ایدلمشدی. آوره‌لیان (داچیا) قطعه‌سنی ترك ایتدکدن صوکرا داچو-رومه‌ن اهالیسی قارپاط طاغلرندن اینه‌رك بلغارلرك حاکمیتی آلتنده نوعماحکومتلر وجوده کتیرمشلردی. رومه‌نلرك التجا ایتدکلری یرلر بسبتون اهالیدن محروم دکلدی. بوراده یان یانه ایکی قوم اوطورییوردی که، انلرده اسلاولرایله رومه‌نلر ایدی. اصل رومه‌نلر ایکی کوچوك حکومت تشکیل ایلمشلردی. بونلرك بری (کوچوك اولاح)، دیکری (بویوك اولاح) ایدی. بونلردن ماعدا مولداوا طاغلری جوارنده اوفاق‌تفك بعض حکومتلر دها واردی. بو حکومتلر ایچنده ایلك اول تشکل ایدن (اولاح)قطعه‌سی ایدی. ایلك مؤسسی‌ده رادو نه‌غرو ایدی. رادو نه‌غرو، بدایتده ماجار قرالی لا-دیسلاس قومانه تابع ایکن بردنبره آیرلمش، طونه‌نك جنوبنده‌کی اسلاو پرنسلرله برلشمش، بعده ماجارستان اختلاللرندن استفاده ایدرك حکومتنی تقویه ایلمشدی. رادونه‌غرونك وفاتنده خلفلری ماجارلرك استیلالرینه دوچار اولمشلر ایسه‌ده‌ایکنجی رادو زماننده بسبتون استقلال کسب ایتمشلردی . دها صوکرا اولاحده بویوك میرچه حکمدار اولمش (١٣٨٦)، عثمانلیلرله محاربه‌لر بونك زماننده باشلامشدی . بو اثناده اولاح قطعه‌سی طونه آغزلرینه قدر امتداد ایلمشدی.

مولداوا، اولاح ایله برابر دراغوش اسمنده بر وویوده طرفندن تأسیس

ایدلمشدی . بوو ویوده‌ده رادو نه‌غرو کبی ماجارلردن آیرلمش ، استقلالنی قازانمق ایچون ماجار قراللریله اپی مدت مجادلاتده بولونمشدی . صوکرا دیکر بر وویوده ، بغدان زماننده استقلالنی قازانمغه موفق اولمشدی. فقط مولداواده بغدان سلاله‌سی پك چابق انقراض بولمش ، بونك اوزرینه خلق اولا لیتوآنیالیلره ، بعده اولاحلره مراجعت ایتمشلردی.

رومه‌نلرك تشکیلات و نظاماتی

رومه‌نلر ، تشکیلات و نظاماتندن بعضلرینی ماجارلردن آلدقلری کبی اراضی تقسیم ایتمك وسائره کبی غرب عادتلرینی ده اقتباس ایتمشلردی. حدذاتنده رومه‌ن تشکیلاتی اسلاو تشکیلاتندن عبارتدی. رئیس حکومت (وویوده) ، زادکانده (بویارلر) دن مرکبدی.

اهالیدن (بیر) نامیله ویرکی آلینیردی . رومه‌ن پرنسلکلری تشکل ایتدکدن صوکرا رومه‌نلرك تشکیلات داخلیه‌سنه اك زیاده طونه جنوبنده‌کی اسلاو حکومتلرك ، بلغارلرله صربلرك تأثیری اولمشدی . بونك ده سببی رومه‌نلرده لسان دینی ورسمینك بلغارجه اولماسی ، اراضیلر بیننده مناسبات واتصال بولونماسی ، اولاح پرنسلرینك صربستان وبلغارستان پرنسلری ایله مناسبات حسنه‌ده بولونمغه چالیشماسی ایدی .

رومه‌نلرده وویوده‌نك نفوذی مستقل وحاکمدی . پرنسلره (غوسپودار ، حاکم) و (صامود ، یادنه‌ی) عنوانی ویریلیردی . پرنسلر ادارهٔ عسکریه ، ملکیه ، عدلیه ودینیه‌ده بسبتون سربست ایدی . تبعه‌لرینك حیاتی کاملاً اللرنده ایدی . ثروت عمومیه‌یی ایستدکلری کبی اداره ایدرلردی. پرنسلك ، انتخابی وارثی ایدی . پرنس عائله‌سندن هر هانکی بری بو-یارلر مجلسنك انتخابی اوزرینه پرنس اولابیلیردی . پرنسلك ادعاسنده بولونانلر کندیلرینه بر بر فرقه تشکیلنه موفق اولور اولماز پرنس اولابیلیرلردی . اهالی بر قاچ کون پرنس ایچون چالیشیرلر ، حاصلاتك عشرینی پرنسه تقدیم ایدرلردی. مالکانه‌لرك اك بویوکی پرنسك مالکانه‌سی ایدی . پرنس بو اراضیدن ایستدیکی قدرینی مناسترلره ویا کلیسالره ، عسکرلره ویا زادکانه ویره‌بیلیردی . بویارلر ایله کویلو صنفندن ماعدا اوچنجی بر صنف خلق دها واردی‌که ، انلرده (موش‌نه‌نی)لر ایدی . بو صنف خلقك بر پارچه اراضیسی بولونور ، فقط سه‌نیور-لره قارشی هیچ بر وظیفه ایله مکلف اولمازلردی .

زادکان اردوده خدمت ایدرلر ، بوتون سفرلرنده پرنسی تعقیب ایلرلر ، مکافات او-لارق جسیم اراضیلره نائل اولورلردی . دها صوکرا پرنسك اراضیسی اورتادن قالقنجه ، زادکان مأموریتله اشتغاله باشلامشلردی. بویارلرك کافه‌سی ایستر مأمور اولسون ایستر اولماسین ، (بیر)دن یعنی ویرکیدن معاف ایدی . ویرکی‌یی ، حرواسیر ، دائما کویلولر ویررلردی . کویلولر ایله زادکان بیننده‌کی مناسبات او درجه خشین دکلدی . زرع ایدیله‌جك اراضی محدود ایدی . کویلولر ایستدکلری یره کیده‌بیلیرلردی. کویلولرك بویار تحکمنه دوچار اولماسی دها صوکر اواقع اولمشدی.

تشکیلات عسکریه ، صرف اراضی اوزرینه مؤسسـدی . اردو : زادکان، سـواری وپیاده نامیله اوچ قسمه آیرلمشدی. سواریلره معاش ویرلمزدی؛ بونلر، معیتلرنده بولوندقلری پرنسه خدمت ایدرلردی . پیاده‌لر ایسه حر اولمیان کویلولردن انتخاب اولوندقلری ایچون بر قاچ آیلق آلیرلردی .

رومه‌نلر طاغلرده اوطوردقلری زمان چوبانلق ایدرلردی . حکومت تشکیل ایتدکدن صوکراده بر مدت عین طرز حیاتی تعقیب ایتمشلردی. زراعتدن زیاده حیوان یتشـدیرمکله مشغول اولورلر ، اعاشه‌لرینه لزومی اولان اراضیدن فضله‌سـنی زرع ایتمزلردی . رومه‌نلرك باشلیجه اخراجاتی مواشی ایدی . کذا بال مومی وبالده اخراج ایدرلردی . مولداوانك بار-کیرلری بر خیلی مدت صوك درجه شهرت قازانمشدی . ادخالات ، بعض زینت اشیاسـندن عبارتدی . مملکتك اخراجاتی زیاده اولدیغی ایچون ترقده تزاید ایدردی .

رومه‌ن مدنیتنده یکانه حاکم ، افکار دینیه ایدی . فقط پرنسلر ، بعض اسباب حکو-متدن طولانی ، افکار دینیه‌دن انحراف‌ده ایدرلردی . رومه‌ن کلیساسی اجنبی بر ماهیتی حائز ایدی . عادت ولسان ، اسلاوجه ایدی .

عثمانلیلر ورومه‌نلر اولاح قطعه‌سی مولداوادن دهازیاده عثمانلیلره یاقین اولدیغی ایچون بویوك میرچه (۱۳۸٦- ۱٤۱۸) زماننده اعتباراً عثمانلیلرله مجادله‌یه باشلامشدی . عثمانلیلر ایلك دفعه اولارق صربلر ، بوشناقلر ، ماجارلر و آلکساندر بسارابا معیتنده‌کی رومه‌نلری (صرپ صندیغی)نده مغلوب ایتمشلر، صربلرله بلغارلری ویرکی‌یه ربط ایلمشلردی. میرچه حکمدار اولدیغی زمان مملکتی ماجارلرك وعثمانلیلرك تهلکه‌سنه معروض برحالده بولمشدی. بونك اوزرینه ماجارلرك خصومتنی تحدید ایچون پولونیا قرالی لادیسلاس ژاکه‌للون ایله اتفاق ایتمش، عثمانلیلره‌قارشی قویمق ایچونده عثمانلی تابعیتنده بولونان اقوامك تشکیل ایتدکلری قوهٔ متحده‌یه داخل اولارق صرب قرالی لازاره امداد کوندرمش ، مراد خدا-وندکاری آناطولیده مشغول ایتمك ایچون آناطولی بکلرینی عصیانه تشویق ایلمشدی. فقط قوصوه مغلوبیتندن صوکرا (۱۳۸۹) میرچه اردوسندنده محروم اولارق اهل وطنده عثمانلی تجاوزینه معروض اولمش ، عثمانلی سلاحنه مغلوب و اسیر اولارق (بروسه)یه نفی ایدلمشدی. نهایت عثمانلیلره ۲۵۰۰۰ فرانق ویرکی مقابلنده عفو اولونمشدی. میرچه، ینه تبعه‌سنی اداره‌ایده‌جك، اولاح قطعه‌سنده عثمانلی بولونمیاجق وجامع‌ده انشا اولونمیه‌جقدی. میرچه، مملکتنه‌دونوشنده‌ماجارستان قرالی سیکیزموندك کندی حقنده‌کی طرز حرکتنی بسبتون باشـقه کورمش ، سیکیزموند عثمانلیلرك ایلریله‌مسندن تلاشه دوشه‌رك میرچه‌نك اتفاقنه طالب اولمشـدی . بونك اوزرینه

میرچه ایله سیکیزموند بیننده بر اتفاق عقد ایدیله‌رك اولاح ایله ماجارستان بیننده‌کی تابعیت رابطه‌سی‌ده اورتادن قالقمشدی . بو اتفاق نهایت (نیکبولی) هزیمتی ایله نتیجه‌لنمشدی(۱۳۹۶). میرچه مملکتنده یکیدن عثمانلی تعرضنه دوچاراولمشدی. انقره محاربه‌سندن ویلدیرم بایزیدك وفاتندن صوکرا (۱۴۰۳) میرچه، شهزادکان بیننده ظهور ایدن تخت سلطنت منازعه‌لرینه قاریشمش ، سلیمان چلبی‌یه قارشی حرکت ایدن موسی چلبی‌یه عسکر تدارك ایلمشدی. سلیمان چلبینك محاربه‌ده مغلوب وتلف ایدلمسی اوزرینه مکافاته نائل اولمش ، فقط بالآخره محمد چلبی‌ده موسی چلبی‌یی مغلوب ایدرك میرچه‌نك معاونتلرینی عقیم براقمشدی. اوزمان میرچه عثمانلی ایمپراطورلغنك چلبی سلطان محمد ألینه کچدیکنی کورنجه، بروسه منفاسنده باباسیله عقد ایتمش اولدیغی اتفاقی تجدیده غیرت ایلمشدی. سلطان محمد، میرچه‌نك تکلیفنی کمال ممنونیتله قبول ایتمش، مرخصلرینه التفاتده بولونمش، اولاح پرنسنه برخط شریف اعطا ایدرك مملکتك مختاریتنی تصدیق ایلمشدی . یالکز میرچه ایله خلفلری ۲۰۰۰ دوقه ویرکی ویره‌جکلر، عثمانلی پادشاهنه تابع اولاجقلردی (۱۴۱۱) . میرچه بو حرکتنه بالآخره نادم اولمش، دوزمه مصطفی وقعه‌سنده داخلی اغتشاشلردن استفاده ایدرك شهزاده مصطفایه معاونتده بولونمشدی. چلبی سلطان محمد، میرچه‌نك بو حرکتنه قارشی مجازات ایتمك ایچون (یرکوی) و(طورنوسه‌وه‌ین) قلعه‌لرینی ضبط ایتمشدی.

میرچه‌نك وفاتنده، خلفلری زماننده داخلی اختلاللر ظهور ایتمشدی. یالکز شیطان ولاد بر درجه‌یه قدر ایی بر سیاست تعقیب ایتمش ، دردنجی ولاد زماننده ایسه اولاح کاملاً ماجارلرك ألینه کچه‌رك دولت عثمانیه‌یه ۱۲۰۰۰ دوقه ویرکی ایله هر سنه یکیچری اردوسنه داخل اولمق اوزره ۵۰۰ چوجق ویرمك مجبوریتنده بولونمشدی . بو تاریخدن اعتباراً رومه‌نلر، بوتون غیرتلرینی اولاح حکمدارلرندن بساراباپه قرابتی بولونان هونیادی یانوشله ابرازایتمشلردی. دها صوکراده رومه‌نلر اره‌سنده، ماجارلر طرفندن (دراقول، شیطان)، اولاحلر طرفندن (قاتل)،عثمانلیلر طرفندن (قازیقلی) عنوانی آلان ولاد (۱۴۵۶-۱۴۶۲) بویوك بر غیرت کوسترمشدی . ولاد ، وحشی ، قانه صوصامش بر جانوار کبی ایدی . وحشتده‌کی فکر ایجادی خارق‌العاده ایدی. مظالمنده بیله دائما وحشیانه براستهزا موجوددی. ولاد

٢٠٠٠٠ كشيدن زياده انسان تلف ايتمشدى . صوكرا فاتح سلطان محمده قارشى اجرا ايده‌جكى مبارزه‌ده موفق اولمق ايچون ماجار قرالى ماتياش‌قوروه‌نله مناسبات تأسيس ايتمشدى. فاتح سلطان محمد ولادى پرنسلكدن عزل ايدرك قاردشى كوزل رادوبى كچيرمك ايچون حمزه پاشا معيتنده ٢٠٠٠ قدر عسكرله قاطابولينوس اسمنده بر روم كوندرمشدى. فقط ولاد بونلرى آنسزين باصمش، جمله‌سنى قا - زيقلره چاقمشدى. حتى پاشايى براى حرمت دها يوكسك برقازيغه چاقديرمشدى. سلطان محمد، ولاده اوچ مأمور كوندرمشدى . ولاد ، بو مأمورلرك سرپوشلرينى چيقارمادقلرينى كورنجه باشلرينه ميخلاتمشدى. بونك‌اوزرينه سلطان محمد ٦٠٠٠٠ كشيلك براردو ايله بالذات‌حركت ايتمش، بكرش جوارينه ياقلاشديغى زمان ٢٠٠٠ قازيق اوزرنده عثمانلى جسدلرينك اسكلتلرينى وبو اسكلتلر اوزرنده پريشان قوش يووالرينى مشاهده ايتمشدى. سلطان محمد بووحشتدن صوك درجه نفرت‌ايتمشدى. ولاد بو اثناده عثمانليلرك حركاتنى كاملاً تعقيب ايتمش ، كندى توركجه‌يه واقف اولديغى ايچون عثمانلى اردوكاهنه كيرمش ، پاشالردن برينى چادرنده تلف ايتمش ، صوكرا اردوكاهده حاصل اولان قاريشيقلقدن استفاده ايدرك فرار ايلمشدى . ايرتسى كونده، سلطان محمده قارشى اجرا ايلديكى محاربه‌ده موفق اولمشدى.

مولداواده، دردنجى أتيه‌ن زماننده عثمانلى استيلاسنه معروض اولمشدى. (١٤٥٧-١٥٠٤) . ولاد ، ماجارستانه، ماتياش قوروه‌ن نزدينه التجا ايتمش ، اولاح پرنسلكنه كوزل‌رادو نصب اولونمشدى. أتيه‌ن برمدت صوكرا(كيليكيا)يى ضبط ايتمش، فقط بو حركتندن پشيمان اولارق عثمانليلرى تسكينه غيرت‌ايلمشدى. بعده تاتارلرطرفندن وقوع بولان براستيلايى‌ده دفعه‌موفق اولمش، اولاح‌طرفلرينه اجرا ايلديكى تعرضده كوزل رادويى مغلوب ايدرك يرينه دان عائله‌سندن برينى نصب ايتمشدى. أتيه‌ن، عثمانليلرك تعرضلرينه دوچار اولاجغنى حس ايتديكى‌جهتله كنديسنه متفقلر آرامغه باشلامشدى . تام بو اثناده (صوچاوا) شهرنده كنديسنه ونديك سفيرلرى ملاقى اولمشلردى. بو صره‌ده عثمانليلر ونديكليلرله محارب بولو - نيورلردى . ونديكليلر اوزون حسنه سفير كوندرمشلر ، اوزون حسن‌ده بونلره اوروپايه كچيشلرنده مولداوا پرنسنه اوغرامالرينى تنبيه ايتمش ، عثمانليلره قارشى حركت‌ايتملرينى متضمن اولاح پرنسنه برمكتوب كوندرمشدى. أتيه‌ن بوفرصتدن

استفاده ایدرك عثمانلیلر علیهنده براتفاق مقدس تشکیلی ایچون پاپانك یاردیمی اولوب اولمیه جغنی ده استمزاج ایتمشدی. فقط تام بو صره ده ۱۲۰۰۰۰ کشیدن مرکب بر عثمانلی اردوسی سلیمان پاشانك قوماندهسنده اولدیغی حالده مولداوایه داخل اولمشدی. أتیهن عثمانلیلرله (برلاد) نهری جوارنده (راقووا)ده اجرا ایتدیکی محاربهده غالب کلنجه، مظفریتنی تبجیل ایچون کلیسالر انشا ایتدیرمشدی. أتیهنك بو غالبیتی عثمانلیلره قارشی ایلك مظفریت ایدی. بو مظفریت اوزرینه هرطرفدن تبریکلر کلمش، پاپا دردنجی سیقستوس، أتیهنه (حضرت یسوعك پهلوانی) عنوانی ویرمش، پولونیا مؤرخلرندن دولوغوزده شو سطرله جوش وخروشه کلمش: «آه، امثالسز آدم! سن که زمانمزده دنیانك بوتون پرنسلری ایچنده تورکلره قارشی بر مظفریت قازاندك. بنم نظرمده، تورکلره قارشی اتحاد ایدهجك اوروپا خرستیان اتفاقنك سرکارینه کچمکه مستحقسك!» دیمشدی.

أتیهنك بو مظفریتنی، یالکز ماجارلر خوش کورمهمشلردی. حتی ماتیاش قوروهن عثمانلیلره قارشی اجرا ایدیلهجك محاربهده صرف اولونمق اوزرینه پاپادن بر مقدار پاره آلمش، بو پارهیی حکومتنك منافعنه صرف ایلمشدی.

عثمانلیلر بو عدم موفقیت اوزرینه دها قوتلی بر اردو ایله مولداوایه استیلا ایتمشلر، بو سفر اولاح پرنسی ایله تاتارلرك ده معاونتنی تأمین ایلمشلردی. أتیهن بو سفر ینه پاپایه و وندیکه مراجعت ایتمش، فقط بوتون قاپولری کندیسنه مسدود بولمشدی. أتیهن عثمانلیلرك طونهدن مرورینه قارشی قویمق ایستهمش، عثمانلی اردوسنك واسطهٔ تعیشنی محو ایتمك ایچون مملکتنی خراب ایتمش، مولداوانك شمالنده (رازبوئهنی)یه چکلمشدی. فقط عثمانلیلرك متوالی تعرضلری اوزرینه مغلوب اولارق پولونیایه فراردن باشقه چاره بولامامشدی. أتیهن، پولونیاده قوتلی بر اردو تشکیل ایلدکدن صوکرا عثمانلیلر اوزرینه تکرار شدتلی بر تعرض اجرا ایلمشدی. ایکنجی سلطان بایزید، أتیهنه قارشی طوغرودن طوغرویه محاربه ایله برایش کورولهمیهجکنی آکلاینجه، وقتیله بویوك میرچهیه قارشی تعقیب ایدیلن سیاستی ترجیح ایلمشدی. اولا طونه بویلرندهکی (کیلیا) و (آقکرمان) قلعهلرینی آلمش، أتیهن عثمانلیلری بورادن چیقارمق ایچون پولونیا قرالی قازیمیر ایله اتفاقه قرار ویرمشدی. أتیهن، قازیمیرك چادرینه کلهرك عرض تابعیت ایچون اوکنه دیز چوکمش، بواثناده

چادر ییقیلنجه، بوذلیلانه وضعیتده اردونك قارشیسنه چیقمشدی. بوتون بو فدا-
كارلقلره مقابلده آنجق ٤٠٠٠ كشیلك برقوهٔ امدادیه آلارق قلعه‌لرك استردادینه
موفق اولامامشدی.

أتیه‌ن، بوتون حیاتنده عثمانلیلرله اوغراشمشدی. غرب پرنسلرینك كندیسنه
امداد ایتمدكلرینی كورنجه تاتارلری روسلر ولیتوآنیالیلرله برلشدیرمك ایسته‌مش،
فقط بوكاده موفق اولامامشدی. نهایت وفاتندن اول اوغلی و خلفی بغدانه،

sprostneho wykladu nawsiezka cztene nechtel
me dokonati/ aby milowniti bozi wnedielenie
li czny duse swe potrownita/ rozumno poz duchnu
ti/ a take mysleg cztuc y vsluchiec boziu sie libita
skrze zasluzenie pana naseho Jezukrista Jehoz
leta tisicieho cztyrzsteho a trzinadczteho wden
postny swatych Apostolow Symona a Judi
nahradie geniz slowe kozi Toto wylozenie sina
tych czteni gest skonano Jan hus [illegible]

زان هوسك أل یازیسی

عثمانلیلره تابع اولمایی وصیت (١٥٠٤) ایتمش، بو صورتله اولاح ومولداواده عثمانلی
تابعیتنه كچمشدی.

صربلر و بلغارلر بالقانلرده تشكل ایدن اسلاو حكومتلرك الك مهملرینی
صربلر و بلغارلر تشكیل ایتمشلردی. صربلردن الك مشهور حكمدار
استفان دوشان (١٣٣١-١٣٥٥) ایدی. بو حكمدار، صربستانك شارلمانی مشا-
به‌سنده ایدی. غرب حكمدارلری كبی بوده مسكوكات اوزرینه رسمنی باصدیر-
مشدی. دوشان، صربستانی قرون وسطاده پك پارلاق برموقعه اصعاد ایتمشدی.
زماننده بالقانلرده روملق ویا اسلاولقدن هانكیسنك حاكم اولاجغی تمامیله تعین
ایتمشدی. روم ایمپراطورلغنده فترت واغتشاش ایله برابر عثمانلی تهلكه‌سی بیزانسك
بوتون متانتنی قیرمشدی. بو سببدن حاكمیتك بالقانلرده اسلاو عرقنده قالاجغی
شبهه‌سزدی. دوشان غایت فعالانه برسیاست تعقیب ایدرك حدودینی آطه‌لردكزینه
قدر توسیع ایتمشدی. بلغارلر دوشان ایله اتفاق ایدرك مریچ نهرینه قدر ایلریله-

مشلردی. دوشان بو درجه اکتساب سطوت ایدنجه (قرال) عنوانی کندیسنه آز کورمش، (سیروز)ی ضبط ایتدکدن صوکرا (صربستان وروما‌نیا چاری) عنوانی آلمشدی. فقط چارلوك (قسطنطینیه) پطریقنه غیر تابع بر پطریق طرفندن تقدیسی لازمدی. بونك اوزرینه (طرنوی) و (اوخری) پسقپوسلری صرب پسقپوسی یوآنیکیوسی پطریق انتخاب ایتمشلر، بوصورتله اسکوب اسقوپچیناسنده دوشانك تقدیسنی تأمین ایلمشلردی (١٣٤٦).

دوشان، بیزانس ایمپراطورلغنك سقوطندن کندیسنك استفاده ایده‌بیله‌جکنی دوشونه‌رك بوزمانه انتظار ایتمش، خارجاً نفوذینی تزیید ایلدیکی کبی داخلاً ده تشکیلات وتنسیقاته غیرت ایلمشدی. حتی بو املی تعقیب ایدرك طبق بیزانس ایمپراطورلغی کبی کندیسنه سرای ارکانی تعیین ایتمش، (دوشان قانونی) نامیله برده قانون وضع ایلمشدی. بوقانونده مسئولیتلر تعیین ایدلمش، مأمورینك صلاحیتی تحدید اولونمشدی. دوشان دها سائر تدابیرده اتخاذ ایتمش ایسه‌ده بونلردن جدی نتیجه‌لر حاصل اولمامشدی. دوشانك بوتون املی (قسطنطینیه)یی صربستانه پایتخت اتخاذ ایلمکدی. فقط بو شهر ایله دوشان بیننده برچوق موانع موجوددی. اولا صربستان صرف بری بر حکومت اولدیغی ایچون (قسطنطینیه)نك أل‌ده ایدلمسی ایچون لزومی اولان قوهٔ بحریه‌یی تدارك ایتمك غایت مشکلدی. بو سببدن وندیکك اتفاقنی جلب ایتمك ایسته‌مش، فقط بحر سفیدده کندیسنه رقیب اولور قورقوسیله وندیك حکومتی بو اتفاقه راضی اولمامشدی. صوکرا دوشانك قارشیسنده الك مدهش بر رقیب دها واردی که، اوده عثمانلیلردی. عثمانلیلرده عین غایه‌یی تعقیب ایدیورلر، چناق قلعه بوغازینی قاپایورلر، اسلاولره قسطنطینیه‌نك دکز یولنی مسدود بولوندیریورلردی. مع‌مافیه دوشان بو املی ینه تعقیب ایتمش، (قسطنطینیه)یه بر تعرض احضاریله مشغول اولدیغی صره‌ده وفات ایلمشدی.

دوشانك وفاتنده یرینه اوغلی بشنجی اوروش کچمشدی. اوروش اون طقوز یاشنده، حلیم، عزم وشدتدن محروم، پدرینك بسبتون ضدی بر طبیعتده ایدی. حال بوکه دوشانك ترتیباتنی تحکیم وتقویه ایچون متین بر دهایه لزوم واردی. دوشان بو دهایی اظهار ایده‌مدیکی ایچون مملکتده داخلاً تفرقه حاصل اولمش، خارجاده عثمانلی استیلاسی صربستانی هنوز کندینی طوپلامادن أزمك تهلکه‌سنی کوسترمشدی. مراد خداوندکارك تراکیه ضبط ایلدیکی اراضی کتدکجه توسع ایدییوردی. عثمانلیلر رودوپ وآطه‌لر دکزندن صربلری (سیروز)

و(درامه) طرفلرینه طوغرو صیقیشدیریپورلردی. بو منطقه‌ده بولونان صرب والیلری کندی کندیلرینی مدافعه‌یه مجبور اولمشلر، اوروشك معاونتندن محروم اولارق برر برر عثمانلی تا- بعیتنه کیرمشلردی . آرتق جنوبی صربستانك کاملاً عثمانلی اداره‌سنه کیره‌جکی محققدی . ماکدونیا و پرزرین طرفلرینی اداره‌ایدن‌ده‌سپوتیس ووقاشین، ایمپراطوردن آیرلمش، کندیسنی صرب‌قرالی اعلان ایلمشدی (۱۳٦٦). بوصورتله صربستان ایمپراطورلغی ایکی قسمه آیرلمشدی. ووقاشین، قاردشی مه‌رنیاوچه‌ویچ ایله عثمانلیلره قارشی مبارزاتده بولونمش، فقط مراد خدا- وندکارك (ادرنه)یی ضبط ایتمسنه مانع اولامامشدی. ۱۳۷۱ده ایکی قاردش عثمانلی استیلاسنه قارشی صوك بر غیرت کوسترمشلر، صربلردن وروملردن عسکر طوپلایارق مدهش بر اردو وجوده کتیرمشلر، فقط (صرب صندیغی) فلاکتی ایله بوتون املارینك عثمانلی عزمی قارشیسنده قیرلدیغنی کورمشلردی (۲٦ ایلول، ۱۳۷۱). اوزمان عثمانلی ممالکی استروما وواردار طرفلرینه (پره‌سپه) و(اوخری) حوالیسنه‌قدر توسع ایلمشدی. ووقاشینك بو مغلوبیتی، لسان عوامده، دوشانه اهانتنك جزاسی اولمق اوزره تلقی ایدلمشدی.

مع مافیه (صرب صندیغی) فلاکتندن صوکرا جنوبی صربستانك استقلالی کاملاً محو اولمامشدی . ماکدونیاده‌کی صربلردن قسطنطین ایله دراغاش‌ده‌یانوویچ عثمانلیلره ویرکی ویر- مشلر، فقط عثمانلی تابعیتنه کیرمه‌مشلردی . حتی ووقاشینك قاردشی مارقو قرالیه‌ویچ(۱۳۷۱ -۱۳۹٤) بیله‌سلطان مرادك تابعیتی آلتنده قراللق عنواننی محافظه ایلمشدی. مارقو صربلرجه اك بویوك قهرمان عد ایدلمشدی. صرب ادبیاتنده مارقو ایچون بر چوق منظومه‌لر وجوده کتیرلمشدی . مارقو ، سلطان مراد ایله برابر چوق محاربه‌لرده بولونمش ، وفاتنده جنوبی صربستانك ظاهری استقلالی‌ده محو اولارق بوتون اراضی تیمار وزعامتلره تقسیم ایدلمشدی.

عین‌حاله برمدت صوکرا شمالی صربستان‌ده کرفتار اولمشدی . بوراده‌ده تفرقه حصوله کلمشدی. پرنس لازار ایله دامادی دوق‌برانقوویچ (موراوا) ، (ایبار) و(زینچا) طرفلرینی ألده ایتمشلردی . اوروشك وفاتنده لازار صرب ایمپراطورلغنی تأسیسه غیرت ایتمش ایسه‌ده دره‌بکلر بوکا راضی اولمامشلردی. تام‌بو‌اثناده سلطان مراد بالقان فتوحاتنی اکمال ایتمك ایسته- مشدی. لازاربوتشبثی خبر آلنجه، بوسنه قرالی‌ایله اتفاق‌ایتمش، (قوصوه‌میدان‌محاربه‌سی)نده قانلی بر هزیمته دوچار اولمشدی (۱۵ حزیران ۱۳۸۹). محاربه‌یی متعاقب صرب زادکاننده میلوش، سلطان مراد خداوندکاری حیله ایله شهید ایتمش، محاربه‌ده لازار تلف اولمشدی.

قوصوه اوواسنده وقوعه‌کلن قانلی محاربه، میلوشك حرکاتی، سلطان مرادك شهادتی، لازارك بوتون بالقان قوتلرینی عثمانلیلره قارشی طوپلاماسی بوتون اقوامك نظر حیرتنی جلب ایتمش، قوصوه محاربه‌سی حقنده افسانه‌لر اویدیرلمش، خلق بو آغر وألیم هزیمتی عادتا معنوی بر ظفر تلقی ایلمشدی. شاعرلر بومحاربه‌یی بوتون قوة مبالغه‌کارانه‌لریله تصویر ایتمشلر ، بوتون وقایعی حب‌وطن وقهرمانلق حسلریله سویله‌مشلردی. هرطرفده لازارایچون نشیده‌لر یاپیلمشدی.

صربلرك تشکیلات ونظاماتی صربلر روما قانوننك حکم‌فرما اولدیغی بر ارا- ضی‌یه مهاجرت ایتمشلر، فقط اون اوچنجی‌واون دردنجی عصرده صنوف اجتماعیه تشکیلنه موفق اولمشلردی . صربلرده زادکان

وعوام نامیله ایکی صنف خلق واردی . ضابطان وعسکر زادکاندن انتخاب اولو- نوردی. زادکانك کندیسنه تابع اراضیسی واسیرلری واردی . کلیساده عینیله زادکان امتیازاتنه مالکدی. رهبان خدمت عسکریه‌دن معافدی . طلاق ، وصیت ومیراث کبی معاملات، رهبانه عائددی. نظامات، بیزانس نظاماتی ایدی. مناسترلره کنیش اراضیلر، واسع امتیازلر ویرلمشدی.

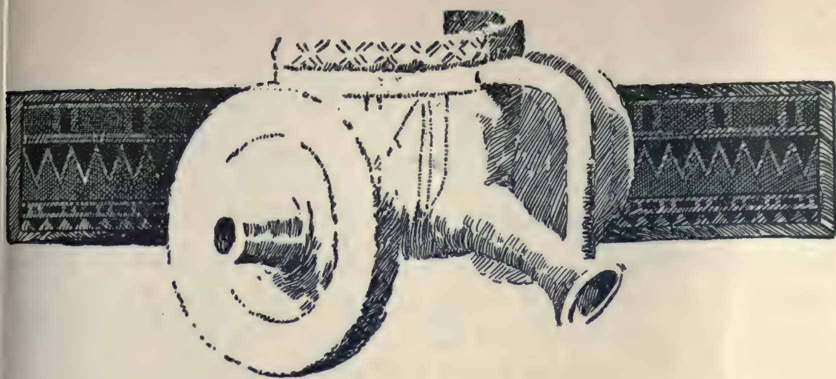
شهرلر بویوك اولمادیغی ایچون بورژووا صنفی پك آز ایدی . آدریاتیق ساحلنده‌کی شهرلراسکی‌روما امتیازاتنی محافظه‌ایتمشلردی. صربستانك آدریاتیق ساحلنده برچوق اراضیسی موجود اولدیغی ایچون منافع مادیه خصوصنده وندیك ایله ایتالیانك؛ مدنیت نقطهٔ نظرندن‌ده بیزانسك تأثیرینه تابع اولمشدی. خصوصیله اون‌اوچنجی واون‌دردنجی عصرلرده ادارهٔ اراضی، تشکیلات سیاسیه صرف بیزانسلیلره تقلیداً وجوده کتیرلمش، بیزانس قانونلری ترجمه ایدلمشدی.

صربلرده قرالك نفوذی مطلقدی. بوتون اراضی وانسانلر قراله عائددی . حکومتده نفوذ وصلاحیت قرالکدی. قانونلر قرال نامنه یاپیلیردی. فقط بعض خصوصاتده پسقپوسلر، راهبلر وزادکان قرالك وظائفنه اشتراك ایدرلردی. قرالك معیتنده دائما بر (لوغوته‌ت ، باش وکیل)، (وه‌ستییه‌ر، مالیه ناظری)، (وویوده، قوماندان) بولونوردی. قرالك آیریجه زادکاندن برده خاصه عسکری واردی.

آغر جرملرك محاکمه‌سی قرال محکمه‌سنده رؤیت اولونوردی.

واردات مملکت عشرلردن ، شخصی ویرکیلردن ، چنتکاردن، کمرك وارداتندن، قرال املاکی ایله میری املاکك حاصلاتندن عبارتدی . قرالك مالکانه‌سی آنغاریه اصولیله زرع ایدیلیردی. چارشیده قرالك محصولاتی صاتلمادن هیچ برکیمسه کندی محصولنی صاتامازدی.

قرال، اردونك باش قوماندانی ایدی. قرالك غیبوبتنده وویوده‌لر قوماندە ایدرلردی. وقت حربده اردونك اعاشه‌سی اهالی‌یه عائددی. اردوده آلمان، فرانسز وایتالیان کبی اجرتلی اجنبیلرده بولونوردی . صربلر بو صورتله تشکیلات وجوده کتیردکدن صوکرا روما ایله قسطنطینیه‌نك روحانی نفوذینه‌ده معروض اولمشلردی . مملکتده آثار صنعتکارانه پك نادر ایدی. بودورك باشلیجه آثارصنعتی کلیسالرده ایدی. کلیسالردن‌ماعدابوتون بنالر اخشاب‌ایدی. ادبیاتدن‌قطعیاً اثریوقدی. دهاصوکراده‌بیزانس‌تأثیری‌آلتنده‌تکمل‌ایتمشدی. لسان‌ادبی، غربی اوروپاده اولدیغی کبی، لسان عوام دکلدی . کتب مقدسه ادبی لسان ایله ترجمه ایدلمشدی . ادبیات کاملاً بیزانس‌ترجمه‌لرندن عبارتدی . بوترجمه‌لر بالآخره صرب محررلری ایچون نمونه اتخاذ ایدلمش، صرب وقایعنامه‌لری بونلره تقلیداً وجوده کتیرلمشدی .

اونجی فصل

قرون وسطاده شهرلر، تجارت وصنایع

(۹۰۰-۱٤۰۰)

شهرلر

قرون وسطاده‌کی شهرلرك قسم اعظمی روما ایمپراطورلغندن قالمه ایدی. نفوس، ثروت وموقع اعتباریله الك مهم عد اولونانلری، (سیته‌لر، بلده‌لر) دی. یالکز غولده ۱۱۲ شهر واردی؛ دها بر چوق شهرلرده موجوددی‌که، بونلره (قاستر) نامی ویریلیردی. بو شهرلر بر خیلی مدت بویوك بر مختاریتی حائز بولونیورلردی. هر شهرده بلدیه نظاماتی تماميله موجوددی. فقط مجزلر وصیقی بر مرکزیت یوزندن شهرلرك کافه‌سی ایمپراطورلغك انقراضندن اول بوزولمشلردی. باربارلرك ورودندن صوکرا بو شهرلردن هیچ اثر قالمامش، رومالیلرك ادارهٔ بلدیه‌سی کاملاً محو اولمشدی. اوزمان بو شهرلرده پسقپوسلرك نفوسی جاری اولمشدی. بو سببدن اسکی شهرلرك قسم اعظمی پسقپوسلقلره تابع برر سه‌نیورلکدن عبارت قالمشدی. فقط بونلرك بر قسمی حربلر نتیجه‌سی اولارق رهبانك غیرینه انتقال ایتمش، (اورله آن) ایله (پارس) قراله تابع اولمش، (مارسیلیا) پسقپوسلر الندە قالمش، (لوندره) بریبغین انقاض منظره‌سی ارائه ایلمشدی.

اون برنجی عصر بدایتنده، اسکی (سیته)لر ایله (قاسترا)لرك خراب وپریشان انقاضندن باشقه بر شی قالمامشـدی. بعده یکی یکی شهرلر تأسس ایتمش، حیات اجتماعیه‌ده بویوك بر تحول حاصل اولمشدی. قرون وسطاده بنا اولونان شهرلر هپ دیوارلرله محاط ایدی. سورلر اورته‌سنده شهری تشکیل ایدن اراضی آز بر جسا-

متده ایدی . فقط هر کس خارجك تجاوزاتندن امین اولمق ایچون بویله قاپالی ومحفوظ یرلرده اقامتدن باشقه چاره بولامازدی. بوسببدن سور داخلنده‌کی اراضی تصرفله قوللانیلیر، أولر غایت صیق، همان بربری اوزرینه یاپیلیردی . اورتاسندن نهر کچن شهرلرده کوپرولر اوزرینه وارنجیه قدر أولر انشـا ایدیلیر ، میدان وسوقاق ایچون غایت آزیر براقیلیردی .

قرون وسطی شهرلرنده سوقاقلر قارانلق، طولامباج ونظافتدن عاری ایدی.

قرون وسطاده أو (لیزیبوده)

أولر ، زمیندن اعتباراً سوقاغه طوغرو طاشقین بر صـورتده یوکسلدیکی ایچون سوقاقلر دائما قارانلق اولوردی . هر قات ، آلتنده‌کی قاتدن دها زیاده چیقینتیلی یاپیلیردی. أولرك طاملری یاغمورلرك وقارلرك آقماسی ایچون غایت سیوری، سوقاغه طوغروطاشقین انشا اولونوردی. اودرجه‌ده‌که، برسوقاغك قارشی قارشی‌یه‌یاپیلان أولرینك طامی همان بربرینه تماس ایدردی. أولرك بر صره اوزرینه انشاسنه

اهمیت ویرلمدیکی ایچون سوقاقلر طولامباجلی اولوردی . سوقاقلرك اورتاسنده ، سیل آقینتیسندن باشقه لغم بولونمادیغی ایچون سوقاقلرده نظافتدن اثر کورولمزدی. قصابلر کسدکلری حیوانلرك قانني سوقاغه آقیدیرلر ، هر درلو موادی سوقاقلره دوکرلردی . سوقاقلرك نظافتنه الك زیادده باشی بوش کزن خنزیرلر خدمت ایدرلردی. سوقاقلرده قالدیرمدن، یایا قالدیرمندن وتنویراتدن اثر یوقدی. کیجه سوقاغه چیقمق ارزو ایدلدیکی زمان دائما برفنار ویا مشعله ایله کیدیلیردی. کذا سوقاقدن قولایجه کچمکده قابل دکلدی ؛ چونکه آقشام اولور اولماز سوقاقلرده قالین زنجیرلر کریلیردی .

سوقاقلرده اولدقچه حیات وفعالیت موجوددی . هر قاپونك اوکنده برر یافته بولونوردی . شهرلرك خرابنه سببیت ویرن ایکی مصیبت واردی که انلرده یانغین ووبا ایدی. أولرك قسم اعظمی اخشاب یاپیلیردی. خصوصیله بوتون خانه‌لر بربرینه بیتیشیك اولدیغی ایچون برکره یانغین ظهور ایتدیمی بوتون شهر خراب اولوردی. او دورده یانغین طولومبه‌سی واطفائیه‌ده موجود اولمادیغی ایچون قویودن صویی قوغه قوغه چکمکه مجبوریت حاصل اولوردی. بوسببدن یانغین وقوعنه مانع اولاجق تدابیر اتخاذ ایدیلیر، ایشجیلرك آتش یاقارق چالیشماسی منع اولونوردی . آقشام آلافرانغه ساعت سکز ویا طقوز صولرنده کلیسانك چانلری (آتش سوندرولمسی) ایچون چالمغه باشلاردی. اوزمان ایشیقلر سوندریلیر، هرکس ایرتسی صباح آتش بولوندیرابیلمك ایچون اودونلرینك قورلرینی کوله کومردی. بودرجه آغر تدبیرلر اتخاذ اولوندیغی حالده یانغین ظهورینه ینه ممانعت ایدیله‌مزدی. (روآن)شهری یکرمی بش سنه‌ده آلتی دفعه یانغین کورمشدی.

سوقاقلرك پیسلکی ساری مرضلرك توسعنه پك زیاده یاردم ایدردی. صیجاقلر باشلار باشلاماز تعفن‌ده درحال باشلاردی. حتی اودرجه‌ده اولوردی که، فیلیپ اوکوست سراینك پنجره‌سنده اوطورورکن برکون آز قالدی باییلاجقدی . دره‌لرك تعفناتنه مزارلرك تعفنی‌ده انضمام ایدردی . مزارلر شهر ایچنه ، اطرافی اچیق یرلره قازیلیردی. هرکس مزارلرك آره‌سندن کچر ، اکثریا مزارلره چارشی بیله قورولدیغی اولوردی. برشهرده وباظهور ایدر ایتمز بیکلرجه انسان تلف اولوردی. یوزسنه حربی اثناسنده وقوعه‌کلن قاره‌وبادن نفوسك اوچده بری تلف اولمشدی.

تجارت

دره بكلك هيئت اجتماعيه‌سى، دوچار اولديغى اويقودن پك آغر اويانمشدى. انكلتره‌نك ، سجيليتينك و پورتكيزك ضبطى هر كسده تدريجاً سياحت

بلديه دائره‌سى

ارزولرى اوياندير مشدى. بو فتوحاتك كاه‌فسى سياسى ويادينى ايدى؛ فقط نتيجه‌لرى اعتباريله تجارى ايدى. كذا اودورده اجرا ايديلن دينى زيارتلرك‌ده تجارته بويوك بر تأثيرى اولمشدى. خصوصيله اهل صليب محاربه‌لرى شرق وغرب بيننده اساسلى بر رابطهٔ تجاريه تشكيل ايتمشدى. اوزمانه قدر يكديكرندن بى‌خبرانه ياشايان شرق

وغرب برلشمش، ایکی مدنیت یکدیکرینك اعماقنه نفوذ ایتمکه باشلامشدی. اولا دیندارلر بیننده باشلایان بو مناسبات، بالآخره تاجرلر بیننده وقوعه کلن معاملات ایله نتیجه‌لنمشدی. او تاریخدن اعتباراً بحرسفید تجارتی جانلانمش، وندیك، جنوه وپیزه فلسطین ویا بیزانسه بیکلرجه زیارتجیلر نقل ایدرك زنکینلمشدی. او زمان بو شهرلر ارزاق وذخیره، شرقك نفیس محصولاتنی (قسطنطینیه) بازارلرندن آلمقدن صرف نظر ایدرك اصل منبعلرندن، شام وبغداد یوللرینك منتهی اولدیغی لیمانلردن آلمغه باشلامشلردی.

قسطنطینیه‌نك ضبطندن صوکرا وندیکلیلر بوراده بر محله تأسیس ایلمشلر، آطه‌لر ویونان دکزینك بللی باشلی لیمانلرینی کاملاً الده ایتمشلردی. وندیکلیلرك قره دکز ساحلنده، (آلکسیا)ده، (دینیه‌پر) آغزلرنده، (قریم)ده، (طانا)ده، آزاق دکزنده برچوق ده‌پولری واردی. اساساً سوریه و آناطولینك اطرافنده بر چوق نفوذ نقطه‌لری حاصل اولمشدی. یالکز نفوذ ایدلمین بر آفریقاقالمشدی. پیزه‌لیلر مصر وطربلس غرب اسلاملرندن بوکاده مساعده آلمغه موفق اولمشلر، عین مساعداتی وندیکلیلر ایله جنوه‌لیلرده استحصال ایلمشلردی. دها صوکرا فرانسه‌نك بر چوق شهرلری‌ده شرق ایله تجارتده بولونمغه باشلامشلردی. بحر سفید بو دوره دنیانك الک فعال برحوضه‌سی مقامنه قائم اولمشدی.

صنایع شرق ایله غرب بیننده معاملات تجاریه آرتنجه، بالطبع صنایع‌ده ترقی ایلمشدی. بو دور حلول ایدنجیه قدر هر مملکت کندینی اداره ایده‌بیله‌جك شیلرله قناعت ایدر، صنایع یالکز احتیاجاتی تهوینه خدمت ایده‌جك موادّه انحصار ایلردی. فقط تاجرلردن مرکب بر صنف پیدا اولوبده نهرلری کچمکه، اولجه قاپالی بولونان یرلره کیرمکه باشلاینجه، ایشجیلك‌ده آرتمغه و آرانمغه باشلامشدی. اوزمان احتیاجه کافی شیلر آنجق حیاتی تأمین، فضله محصولات‌ده ذوق حیاتی تطمین ایلمشدی. بو سببدن هرکس فضله محصول میدانه قویمغه جهد ایتمشدی. هر منطقه یالکز کچینمك ایچون چالیشمامش، محصولاتك فضله‌سنی صاتمغه‌ده غیرت ایتمشدی. دیکر جهتدن اسلام صنایعی‌ده خرستیانلرك حیرت ومفتونیتلرینی جلب ایتمشدی. حتی آلمانلردن خروزیق، اونجی عصرده (قرطبه) ایچون (دنیانك مجوهری) عنوانی ویرمشدی. اون‌ایکنجی عصرك نصف اولنده

اعتباراً بوتون شرقیلرده شرقك خارقه‌لری، سوریه‌نك قیمتدار قماشلری، ایرانك خالیلری، عربستان وفلسطینك اینجیلری، قیمتدار طاشلری وقوقولری مدح ایدلمکه باشلامشدی. اوروپا صرف عرب مدنیتندن استفاده‌یه باشلامش، غربده بوتون محصولات ومعمولات حاصل اولمشدی. اوروپالیلر زینت قماشلری اعمال

فرانسه—انکلتره حربلرندن (پاریس کتبخانهٔ ملیسنده)

ایتمکی اسلاملردن اوکرنمشلردی. اودورده طرابلس، آنطاکیه، صور، طرطس وطبریه شهرلری ایپك منسوجات ایله شهرت بولمشلردی. وندیکك ثروتنی تشکیل ایدن معمولات اوروپایه هپ بورالردن کلمشدی. اوروپالیلر ساتن، قدیفه، صیرمه‌لی قماش، موسلین، تول، تافتا اعمال ایتمکی هپ اسلاملردن اوکرنمشلردی. دهاازمنهٔ قدیمه‌دن بری شرق، یوموشاق وظریف خالیلر اعمالیله شهرت بولمشدی. اوروپا صنعتکارلری بو صنعتیده اوکرنمکه چالیشمشلردی. حتی کوزل فیلیب زماننده

پارسده برچوق دستکاهلر آچیلارق (عرب خالیلری) اعمال ایتمکه باشلامشلردی. شرقك بویالری غایت مشهوردی: (یوردان)ك ماویسی، (شام)ك قیرمزیسی، زعفران ودها سائر رنکلر هپ غربه کتیرلمش، رنکلری تثبیت ایتمك ایچون شاب قوللانلمشدی. ونديك، جام أریتمکی و آینه کسمکی سوریه‌دن اوکرنمشدی. کذا اوروپالیلر کاغد، شکرلمه و شروب یاپمانی‌ده اسلاملردن اوکرنمشلردی. کنویر، کتن کبی بز اعمالنه یارایان بعض مزروعات، دوت وشکر قامشی کبی مواد هپ اسلاملردن

قرون وسطاده مسکوکات

انتقال ایتمشدی. اوروپاده ایلك اول شکر یاپان عمله‌لر ایمپراطور ایکنجی فره‌دریق طرفندن (سجیلیا)یه کتیرلمشدی. بالآخره شرق صنایعی غرب عادات ومزاجنه اویدیرلمش، کوندن کونه تکمل ایتمش، انقلاب اقتصادی کرکی کبی حاصل اولمغه باشلامشدی صنایعك بو صورتله تکملنه اوصره‌ده حصوله کلان تبدلات سیاسیه‌نك ده یاردیمی اولمشدی. اوتجی عصرده ایشجیلك قولایلاشمش، حکومتلر تشکل ایتمش، پرنسلر صنایع نه‌درآ کلامغه باشلامش، تجار رغبت بولمش، هر پرنس تبعه‌سنك صنایعله اوغراشماسنه چالیشمش، بو صورتله کسب ثروت ایدیله‌بیله‌جکنه آرتق تماماً قناعت حاصل اولمشدی.

عالم تجارت وصنایعده وقوعه کلن انتباهده صنایع تجارته پیرو اولمشدی . شرق ایله غرب آره‌سنده معاملات تجاریه باشلامش، اوزمان اوروپا صنایعنه مراجعت ایدیله‌رك باشلیجه مبادلات یوللری اوزرنده فابریقه‌لر تأسس ایتمشدی. فابریقه‌لرك عرضی، تاجرلرك طلبنه کوره اولمشدی . اخراجات، منابع تجارته صوك درجه تابع قالمشدی . صنعت صاحبی برکیمسه اقا ـ متسکاهندن آیریلاماز ، مواد ابتدائیه‌یی آلمق ایچون چارشی‌یه کیده‌مز ، حتی بونك نره‌دن کلدیکنی‌ده بیلمزدی. ایشلری اك زیاده مفید برحاله قویانلر، تاجرلر ایدی. اون برنجی واون ایکنجی عصرلرده اقتصادی انتباه نه درجه‌ده اولورسه اولسون ینه لایق اولدیغی مرتبه‌ده تکمل ایده‌مه‌مشدی . اول امرده بر شهرك محیطی داخلنده اجرا ایدیلن تجارت همان هیچ مثابه‌سنده ایدی. مناقلات تجاریه‌یه کلنجه: بونك ایچون‌ده برچوق مانعلر موجوددی. تاجر ـ لرك اوغرادقلری ایلك موانع، یوللرك منتظم بولونمامسی‌ایدی . کوپرولر غایت نادر ایدی ؛ روماليلرك انشا ایتدکلری کوپرولر ایسه آرتق کاملاً خراب اولمشدی. برچوق یرلرده دره‌لرك کچید یرلرندن مرور ایدیلیردی . یوللر تهلکه‌لی اولمقله برابر صوك درجه ایصسز ایدی . طاغلق یوللرده یاتاجق یر، ییه‌جك وایچه‌جك بولمق امکان خارجنده ایدی . مع‌مافیه کلیسانك بو خصوصده پك زیاده فائده‌سی کورولمش ، (آلپ) و(پیره‌نه) کچیدلرینه بر چوق مناسترلر انشا ایدیله‌رك یولجیلره تسهیلات لازمه کوسترلمشدی.

تجارت بو درجه مشکل اولدیغی حالده امتعه اوزرینه وضع اولونان نقلیه رسمی غایت آغر ایدی. طقوزنجی واوننجی عصرده حکم فرما اولان فترت اثناسنده سه‌نیورلر بو رسمی ایستدکلری درجه‌ده آرتدیرمشلردی. بونلر یوللری ویانهرلری قاپاتیرلر، پاره آلمادقجه امتعه‌نك کچیرلمسنه راضی اولمازلردی . کذا چارشیلرده‌ده امتعه‌دن رسم آلینیردی . بوقدر مشکلات ایله برابر تاجرلرك یوللرده اوغرادقلری تهلکه‌لرده آیریجه بر فلاکتدی . تجارت کاروانلری اشقیا تعرضاتنه هر زمان معروض بولونوردی . تاجرلرك حقوق سه‌نیورلر طرفندن مدافعه ایدلمزدی. ۱۲٦٥ده آرراس جوارنده بر تاجر اولدیرمشلردی ؛ شریکلری حقلرینك مدا ـ فعه‌سی ایچون (آرطووا) قونتنه مراجعت ایتمشلردی. قونت جنایتك کونش باتدقدن صوکرا وقوعه کلدیکنی، بناءعلیه بو ساعتده یولجیلرك امنیتندن مسئول اولامیه‌جغنی بیان ایلمشدی. قره یولی بو درجه تهلکه‌لی اولدیغی کبی دکز یولی‌ده بوندن آز تهلکه‌لی دکلدی . دکز فنارلری پك نادر اولدیغی ایچون قضا وقوعی هیچ اکسیك اولمازدی.

اون ایکنجی واون اوچنجی عصرده تجارتك ترقیسنه مانع اسبابدن بری‌ده اعتبار تجارینك موجود اولمامسی ایدی. فائض‌ایله پاره ویرمکی کلیسا منع‌ایتمشدی. اوزمان بو کبی معاملات، یالکز یهودیلره انحصار ایلشدی. یهودیلر خلقك دائما نفرتنه‌اوغرارلر، باشلرینه کیدکلری بوینوزلی سرپوش‌ایله دائمی بر حقارت‌ایچنده یاشارلردی؛ فقط‌بوتون بو حقارتلرك‌انتقامنی‌ده کندیلرینی تحقیرایدنلره اودونج پاره ویره‌رك آلیرلردی . خصوصیله طلب ایتدکلری فائض غایت آغر اولوردی ؛ فیلیپ اوکوست یوزده ١٤ فائضه مساعده ایتمشدی . بو فائضك اکثریا یوزده ٦٠

ویوزده ۱۰۰ه چیقدیغی‌ده واقع اولمشدی. حتی برانکلیز راهبی ۲۵ لیرا اودونج آلمش، درت سنه ایچنده ۸٤۰ لیرا فائض ویرمشدی.

مرابحه‌جیلردن یاقایی قورتارمق غایت مشکلدی. بعض شهرلر، سورلری داخلنه یهودی قبول ایتمه‌مکه قرار ویرمشلردی. فقط قراللر، کندیلریله شریك

اون بشنجی عصرده قیافت (پاریس کتبخانهٔ ملیسنده)

اولدقلری ایچون، یهودیلره مساعداتده بولونمشلر، کندیلرندن غایت آغر ویرکیلر آلمشلردی. آلتون یوره‌کلی ریشارك یهودیلردن آلدیغی ویرکی بوتون قراللق وارداتنك اون اوچده برینی تشکیل ایلمشدی. کلیسانك ممانعتنه رغماً اون اوچنجی عصرده مرابحه‌جیلق ایدن خرستیانلرده واردی؛ انلرده لومباردیالیلر ایله ایتالیانلر ایدی. بونلر روما قانوننده استفاده ایدرك کندیلرینی جزادن قورتاریرلردی.

قرون وسطاده اسلام تجارت وصنایعی اسلاملر دها سکزنجی عصردن اعتباراً یالکز سیاست ساحه‌سنده دکل، تجارت و صنایع خصوصنده‌ده بیزانسلیلره رقابت ایتمکه باشلامشلردی. اسلاملرك سلطنتی، بحرسفید سواحلنك آسیا و آفریقاقسملری‌ده داخل اولمق اوزره، غرباً اسپانیایه، ایران والجزیره اوزرندن شمالاً قافقاسیایه، شرق و شرق جنوبی استقامتنده بخارا وسند نهرینه، جنوبی غربی استقامتنده آفریقا ایچلرینه قدر توسع ایلمشدی. اسلاملر دینلرینی نشروتعمیم ایتمکله برابر کیتدکلری محللرده تجارت وصنایعی‌ده ایلری کوتورمشلر، یکی‌یکی قطعه‌لره‌طوغرو سیاحتلر اجرا ایتمشلردی. اوتنجی عصرده مقدسی آسیا و آفریقاده، اون ایکنجی عصرده ادریسی انکلتره‌ده سیاحت ایتمش، حتی (فارو‌ئه‌ر) آطه‌لرینی زیارت ایلمشدی. اون دردنجی عصرده ابن بطوطه پکین، جاوا، صوماطرا، دلهی، غرناطه، وولغا، تیمبوقطو شهرلرینه‌قدر سیاحت ایتمشدی. اسلاملرك مواصلات تجاریه‌سی قازان و وولغا اوزرندن بالطق دکزینه، قیرغیز ممالکی اوزرندن سیبریایه، آسیا طریقی ایله پکینه قدر امتداد ایلمشدی. هندستان، سیلان، مالدیو، لاقدیو، صوماطرا، جاوا، مالاغه، مولوك آطه‌سی ایله چین ساحللری اسلاملرك تجارت ساحه‌لرینی تشکیل ایلمشدی. دها طقوزنجی عصرده (هانغ چه‌فو) ویا (قانصو) ده غایت نفوسلی براجنبی محله‌سی تأسیس ایتمشلر، هند وچین امتعه‌سنی غربه نقل ایتمشلردی. اسلاملر بوتون بوامتعه‌یی (جده) دن کاروانلرله شام وحلب ویاخود اسکندریه‌یه سوق ایتمشلردی. دها صوکرا بصره کورفزندن الجزیره‌یه کیدن دها امین بریول تعقیب ایتمشلر، خلیفه‌لرده پایتختلرینی بویول اوزرنده، (بغداد) ده تأسیس ایلمشلردی. بصره کورفزی مدخلنده (بصره) و (هرمز) موقعلری عربلرك اك مهم تجارت نقطه‌لرینی تشکیل ایتمشدی بوتون امتعه بورادن دجله طریقی‌ایله تبریز وطربزونه نقل ایدلمش، قسماً‌ده فرات طریقی ایله سوریه‌یه کوندرلمشدی. اوروپا تاجرلری کندی حدود منطقه‌لرندن اوته‌یه کیده‌مدکلری ایچون اسلاملر شرق تجارتنه تماميله حاکم اولمشلردی. بو اثناده آفریقانك ایچ طرفلرینه داخل اولارق اسلامیتی سه‌نه‌غال وبورنو طرفلرینه قدر نشر ایتمشلردی. زنکبار اسلاملرك الكزیاده اوغرادقلری بر محلدی.

اسلاملر تجارتله برابر صنایعی‌ده خارق‌العاده بر صورتده ایلری کوتور-

مشلردی. طبعاً درین بر نفوذ نظره مالك اولدقلری ایچون سائر قوملرك مخترعاتندن استفاده ایتمکدن اصلا خالی قالمامشلردی. اسلاملر چینلیلردن کاغد وباروت اعمالی ایله پوصله‌یی اوکرنمشلر، احتمالکه ینه چینلیلردن کوردکلری اصول اوزره کئول اعمال ایدرك معالجه صورتنده قوللانمشلر، هندلیلردن شکر وپاموق اعمالنی اوکره‌نوب تطبیق ایتمشلر، بالخاصه ایپکلی منسوجات اعمالنی پك زیاده ایلری‌یه کوتورمشلردی.

قرون وسطاده کمی انشاسی (١٤٨٦)

دها صوکرا یل دکرمنلری انشا، قانالار وطولومبه‌لر تاسیس ایدرك تارلا و باغچه زرعنده بویوك بر اقتدار کوسترمشلردی. بغداد، حلب، فاس، جزایر، طرابلس ودها سائر شهرلرده آلتون وکوموشدن معمولات، ایپکلی منسوجات، (ماروکه‌ن) دنیلن فاس معمولاتی وجوده کتیرلمشدی. اسلام صنایعی اسپانیاده‌ده ترقی ایتمشدی. اسپانیانك بویا واجزای طبیه‌سی غربده پك زیاده مرغوبدی.

وندیك، جنویز تجارتی شرق تجارتندن ایلك اول استفاده ایدن، وندیك اولمشدی. وندیك دها اول (قسطنطینیه) ایله غایت صیقی مناسبات تجاریه‌ده بولونمش، آسیا محصولاتی ایله ایپك و کورك کبی موادی

بورادن صاتين آلمشدی. دها صوكرا قومنه‌نوس عائله‌سنه پاره و كمی ايله معاونتده بولونارق بوتون بيزانس ايمپراطورلغنده سربستیٔ تجارت حقنی، ايساق آنكه‌لوس دن‌ده تجارت انحصارينی ألده ايتمشــدی. حتی بونك ايچون ليمانده دائما ١٠٠ غاله‌ر و ١٤٠٠٠ كشی حاضر بولونديرمشدی. ونديك، اهل صليبه (آنطاكيه) اوكنده ياردم ايدرك بوتون قدس قراللغنده سربستیٔ تجارت حقنه نائل اولمش ، فقط بر مدت صوكرا قارشيسنده جنويزلر ايله پيزه‌ليلری رقيب بولمشدی.

مونيخده بر سرای (١٥٠٠)

ونديك اوتاريخه كلنجيه قدر بيزانس ايمپراطورلغنك سكزده اوچنی نفوذ تجاريسی آلتنه آلمشدی. يونان دكزينه‌قدر بوتون سواحل ايله آغريبوز، قنديه، موره و قورفو كاملاً ونديك نفوذينــه تابع ايدی . تانا (آزاق) دكزينه قدر بوتون حواليده ونديك تجارتی حكم‌فرما اولمشــدی . ونديكليلر طربزون ايمپرا-طوری ايله معاهده عقد ايدرك ارمنيلرله ايرانيــلرك چين و هندن كتيردكلری امتعه‌یی‌ده آلمغه موفق اولمشــلردی . فقط ونديكليلرك قسطنطينيه محاصره‌سنده عثمانليلره ياردم ايتملری بيزانسليلرك عداوتنی جلب ايتمش، ١٢٦١ده شهرك استر-

دادی ایچون جنویزلرك یاردم ایتملری بیزانسده جنویز نفوذینك آرتماسنه سببیت ویرمشدی. اوزمان جنویزلیلر (پەرا، بك اوغلی)نه یرلشدکلری کبی قره دکز ساحللرینه قدرده نفوذلرینی تشمیل ایتمشلردی . ازجمله (فەئودوزیا)یە یرلەشن جنویزلر بوتون قره دکزە حاکم اولمشلردی. وندیکلیلر شمال طرفلرده نفوذ تجاریدن بو صورتله محروم اولنجه مصرده‌کی مملوك سلطانلریله معاهده‌لر عقد ایدرك اسکندریه، دمیاط وقاهره تجارتی تأمین ایتمشلردی. ایشته بوجسیم تجاری تشبثلر اثناسنده ایلك دفعه اولارق (پیزه)ده بر نوع (بین‌الملل حقوق بحری) تأسس ایتمشدی (۱۲۰۰).

قرون وسطاده مسکوکات

قرون وسطاده مسکوکاتك قیمتی غایت یوکسکدی. شارلمان زماننده بوتون قاروله‌نژ حکومتنده کوموش مسکوکات استعمال ایدلمشدی . بو مسکوکاته رومالیلره تقلیداً (دینار)ویا (فه‌نیغ) دیرلردی. غولوالر رومالیلرك دینارینه انسان باشنه ویریلن (خراج) دیدکلری (فه‌نیغ)کلمه‌سی‌ده که‌لتارك (باش) معناسنه اولمقاوزره قوللاندقلری (په‌ن) کلمه‌سندن تشکیل ایدلمشدی . قرون وسطاده الك زیاده مستعمل پاره، دینار ایدی . چوق مقدارده پاره ویریله‌جکی زمان مسکوکات طارتی ایله تأدیه اولونوردی . بو پاره‌لرك ، طبق رومالیلرده اولدیغی کبی ، بر طرفنه قرال ویا ایمپراطورك اسمی ، دیکر طرفنه‌ده باصیلدیغی محل ایله کلیسا بیچیمنده بر بنا رسمی‌یاپیلیردی.

آلتون مسکوکات ایلك اوله‌جه فلورانسه‌ده باصیلمشدی (۱۱۵۲). پاره‌نك بر طرفنده فلورانسه‌نك آرماسنی تشکیل ایدن چیچك (فلورا) بولوندیغی ایچون بو پاره‌یه (فلوره‌نوس) ودها صوکرا (فلورین، فلورینو) دنیلمشدی . عثمانلیلر بو آلتونه (فلوری آلتونی) نامی ویرمشلردی. (دوقاتوس) دنیلن (دوقه‌آلتونی) ده سجیلیاده ضرب ایدلمشدی.

باشلیجه تجارت یوللری، امتعه

قرون وسطاده تجارت یوللری غایت محدودایدی. الك مهم یوللر اوروپا ایله شرق بیننده ایدی؛ یکانه طریق‌ده بحر سفید یولی ایدی . بحر سفید طریقنده هیچ برزمان کمی اکسیك اولمازدی. هندستانك بهاراتی اسکندریه‌دن کتیریلیر، (قسطنطینیه) و(طربزون)دن شکر، اجزای طبیه، کافوری ، چیوید، چین وسوریه قماشلری صیرمه ایشله‌مه‌لر ،

ایران و آناطولی خالیلری، مصر منسوجاتی، هند موسلینلری، صور وشام ادوات زجاجیه‌سی، چین پورسلنلری، فیل دیشی، سیلان اینجیسی، حاصلی بوتون زینت اشیاسی نقل اولونوردی. اوروپادن‌ده ممالك شرقیه‌یه بوكامقابل ایتالیا ولانكه‌دوقده یاپیلان چوقه‌لر، اسلحه، شراب وزیتون یاغی اخراج اولونوردی. جنوه وونديك تاجرلری اسیر تجارتندن ایجه استفاده ایدرلردی. قره دكزه كیدرلر، قافقا- سیادن اسیر كتیره‌رك مصرده‌كی اسلاملره وحتی زنكین ایتالیانلره صاتارلردی. فقط اوروپانك اخراجاتی ممالك شرقیه‌نك اشیا وذخیره كبی ادخالاتنه تقابل ایده- مدیكی ایچون اوروپالیلر اكثریا پاره ویرمكده مجبور اولورلردی.

اونجی عصرده ایتالیان قیافتی

قرون وسطاده پك چوق پازار یرلری واردی. سه‌نیورلر كندی اراضیلرنده پازار یرلری تأسیس ایدرلر، تاجرلری بو- والره كتیررلر، كندیلرندن غایت آغر رسم آلیرلردی. بو كبی پازار یرلری دائمی ایدی؛ فقط دائمی اولمیان بعض پنایرلر واردی‌كه، معاملات تجاریه بوراده‌ده ایجه بر یكونه بالغ اولوردی. تاجرلر معین زمانلرده بو پنایرلرده طوپلانیرلر، امتعه‌لرینی مبادله ایدر- لردی. قرون وسطاده پنایرلر بویوك بر اهمیت كسب ایتمشدی. هر مملكتك، هر منطقه‌نك كندیسنه مخصوص پنایرلری واردی.

قرون وسطاده تجارت شركتلری قرون وسطی تجارت وصنایعنك ماهیتنی الك زیاده میدانه چیقاران، شركتلر ایدی. ارباب صنعت ایله تاجرلر محله محله طوپلانارق بر بورژووا صنفی تشكیل ایتمشلر، تدریجی بر صورتده سربستی و امتیازات آلده ایتمكه موفق اولمشلردی. ازجمله فلمنكده و راین ساحللرنده اون ایكنجی عصر بدایتنده بو كبی شركتلر تشكل ایتمشدی؛ بوشركتلر یالكز امور تجاریه‌یه مداخله‌ایله قالمامشلر، صنایع محلیه‌یی‌ده

قونترول آلتنه آلمشلردى. بعض شهرلرده بو كبى شركتلر ناحيه ايله برلشمشلر، فقط كنديلرى دائما متفوق بر موقع اشغال ايلمشلردى.

اجنبى مملكتلرده كندى حسابلرينه وياشركتلرك حسابنه حركت ايدن تا-جرلر باشقه طرزده شركتلر وجوده كتيرمشلردى. عين لسانله متكلم وعين عرقه منسوب اشخاص ايله برلشه‌رك دستكاهلر، آنترپولر وپازارلر تشكيل ايلمشلردى.

تاجرلر بو صورتله شركتلر وجوده كتيردكلرى كبى ارباب صنايع‌ده (قور-پوراسيون) دنيلن اصناف جمعيتلرى وجوده كتيرمشلردى. اصناف جمعيتلرى، عين شهرده عين صنعتله اشتغال ايدن كيمسه‌لردن مركب جمعيتلر ايدى. مثلا بوتون قويوجيلر كنديلرينه مخصوص بر صنف تشكيل ايلمشلردى. اون برنجى و اون ايكنجى عصرده بو كبى اصناف جمعيتلرى هرطرفده تشكل ايتمشدى. هر جمعيتك كنديسنه مخصوص برنظامنامه‌سى واردى. بو نظامنامه موجبنجه، بر كيمسه اصناف جمعيتنه داخل اولانجه اولا

استقهولم آرمه‌سى

چراقلق ايدردى. اكثريا اوسته باشينك چوجقلرى بيله بو قيددن كنديلرينى قورتاراماازلردى. بركيمسه‌نك اصناف جمعيتنه داخل اولماسى ايچون‌ده اصول تحتنده معامله ايفا ايديليردى. اولا منتظم بر مقاوله ياپيلير، هر ايكى طرف ايجاب ايدن تعهداتده بولونوردى. اكثريا ابوينى چوجغى برصنعته داخل ايدر وياخودجمعيت كنديسى اوكسوز و يتيملرى حمايت ايچون قبول ايلردى. فرانسه‌ده اصناف جمعيتلرينه كيره‌بيلمك ايچون نسبه رعايت ايدلمزدى. فقط آلمانياده چوجغك واقتيز قيدى ايله غير مشروع اولماديغنك ثبوت بولماسى لازمدى. بوصورتله جمعيته داخل اولانلر عمله اولورلردى. عمله‌لرك وظائفى قانوناً معين ايدى. بونلر يا كوندهلك، يا هفته‌لك وياسنه‌للق اولمق اوزره ايشجيلكه داخل اولورلر، مدتلرى بيتمدكجه

اوستەلرندن آیریلامازلردی. اکثریا اوستەلرینك یاننده واونك حسابنه قارنلرینی طویوررلردی. ایش مدتی، کونش طوغنجیه باشلار، باتینجه قدردوام ایدردی. دهاطوغروسی موسمه کوره دکیشیر، اعظمی اون آلتی، اصغری سکز بچق ساعت اولوردی. فقط بعض صنعتلر ایچون ایش مدتی تبدیل ایدلمشدی.

ایشجیلر غایت آغر وظائفله مکلف اولملقله برابر قانوناً بعض حقوقیده حائز بولونورلر، مثلا اجنبی رقابتلرینه قارشی حمایه اولونورلردی. اوسته باشیلر زوجه‌لرینه ویا قومشولرینه ایش کوردیره‌مزلردی. اسباب ودلائل مثبته اولمادقجه ایشجی‌یه یول ویریله‌مزدی. ایشجی صنعتی ایجه اوکرندکدن صوکرا بعض جمعیتلرده برسنه قدر عمله صفتیله ایش

اسوج آرمه‌سی

کوردکدن صوکرا اوسته (پاطرون) اولابیلیردی. فقط بعضاً ایشجینك امتحان ایدلدیکیده واقع اولوردی. بوامتحان نظری وعملی ایدی. امتحان نتیجه‌سنده ایشجی‌یه بر شهادتنامه ویریلیردی. قرون وسطاده اوسته ایله عمله بیننده‌کی مناسبات صمیمی ایدی. اوسته‌ده ذاتاً عمله‌لکدن یتیشیر، انلرك حیاتنه تماميله واقف بولونوردی. اکثریا ایشجیلرینی سفره‌سنه قبول ایدر، انلرك سرورینه وکدرینه اشتراك ایلردی.

اصناف جمعیتلرینك امتیازاتی اصناف جمعیتلرینك اك زیاده رعایت ایتدکلری نقطه، هر درلو رقابته مانع اولمقدی. ایشجی عادتا بر قلعه داخلنده اوطورر، صنعتی مهاجمینه قارشی مدافعه ایدردی. الڭ زیاده

رقابت، خارجدن سیار تاجرلردن اولوردی . بو سببدن اصناف جمعیتلری بو کبی تاجرلرك یالکز معین کونلرده ویاهفته‌ده بر دفعه‌دن زیاده شهرلره مساعده ایتمز- لردی . بونکله برابر اصناف کندی قومشولرینك رقابتلرندن‌ده احتراز ایدرلر، بر برینك حقوقنه رعایت ایلرلردی . بر ترزی اسکی البسه‌یی تعمیر ایتمدیکی کبی بر اسکیجی‌ده یکی البسه اعمال ایلمزدی . فقط بعض مسائل نظامنامه‌لرده ایجه تصریح ایدلمه‌مش اولدیغی ایچون اکثریا اختلافلر حاصل اولوردی.

قرون وسطاده قلیج وچوقه اعمالی

بو ادارهٔ اقتصادیه‌ده سربستی بسبتون مجهولدی. اصناف جمعیتلرینك خارجنده سربستی اولمادیغی کبی داخلنده‌ده صیقی بر انضباط موجوددی . ایشجی حقیقی بر انضباطه تابعدی. بازار ویورطی کونلری ایش کورمك ممنوعدی. اتمك فرونلری جمعه ایرتسی آقشاملری موملر یانمغه باشلاینجه سوندیریلیردی. بوسببدن سنه‌نك بر قاچ یوز کونی تعطیل ایله کچردی . کیجه‌لین چالیشمق ممنوعدی . کذا ایشلرك طرز ایفاسی‌ده نظام آلتنه آلنمشدی. ارباب صنعت ، دائما ایشجیلرك حاصلاتنی تدقیق ایتمکله مکلفدی. هرکس کوندوزین، عمومك کوزی اوکنده چالیشیردی. ترزی، دکانندن باشقه بر یرده دیکیش دیکه‌مزدی. بونك‌ده‌سببی، ایشجیلرك صدا-

قننه، غیرتنه امنیت ایدلمه‌مسی ایدی. بناءعلیه اصناف جمعیتلری صرف انحصاری اولدقلری ایچون ایشلرك ایی چیقماسنه، عمله‌لرك کوزل چالیشماسنه‌دقت ایدرلردی.

اصناف جمعیتلرینك شو صورتله تشکلی، فردك حریت اقتصادیه‌سی محو ایتمشدی. هرکس برجمعیتده صنعتنی اوکره‌نه‌جك، صوکرا اوجمعیت نام وحسابنه چالیشاجقدی. بو جمعیتلرك حقیقةً بویوك برمختاریتی واردی. هر بری کندی کندینه نظامنامه وضع ایدر، کندی کندینی اداره وعادتا مستقلاً حرکت ایلردی.

ساز شاعرلری

دهاطوغروسی ارباب صنعت حرجمعیتلرده اسارت ایدرلردی. جمعیتلردن هر بری بر سه‌نیوره، بر کلیسایه، بر شوالیه ویا بر مناستره تابع بولونوردی. بعضاً بویوك سه‌نیورلر بومتبوعیتی کندی ضابطلرندن ویا کوزده‌لردن برینه دور ایدرلردی.

قرون وسطاده تشکل ایدن بواصناف جمعیتلری حریت شخصیه‌یی پایمال ایدردی. بالآخره بو جمعیتلرك یاننده ارباب صنعت دینی ماهیتی حائزجمعیتلرده تشکیل ایتمشلردی؛ انلرده (قونفره‌ری) دنیلن شرکتلر ایدی. بوشرکتلر اصناف جمعیتلرینه‌قاریشمازلردی. قونفره‌ریلرده انحصار یوقدی؛ بوشرکتلره ارزوایدن‌داخل اولا بیلیردی. شرکتك بوتون اعضاسی عین حقوقه‌مالکدی. ارباب صنعت بوصورتله برآره‌یه طوپلانارق عبادتلرینی ایفا ایدرلردی. هرصنعت برعزیزك حمایه‌سنه کیرر وانك نامنی طاشیردی. مثلا اکمکجیلر سن پیه‌ری، باغچوانلر سن فیاقری کندیلرینه (پیر) انتخاب ایتمشلردی. بو شرکتلر برکلیسایه مربوط بولونورلر، (پیر)لرك کونی کلدیکی زمان غایت بویوك دینی مراسم اجرا ایدرلردی.

قرون وسطی تجارت وصنایعنك ماهیتی قرون وسطاده تجارت وصنایع‌ده خلق کبی روما ایمپراطورلغنك انقاضی آلتنده أزیلمش، بابارلرك تهاجمیله صارصیلمش، کلیساجه لایقی وجه ایله

حمایه ایدلمه مش، پارچه لانمش، هر مالکانه نك كندینه مخصوص بر اقتصاد مالیسی وجوده كلمشدی . فقط بالآخره افق معرفت وسعت كسب ایدوبده نظام عمومی تأسس ایدر ایتمز مبادلات اویانمغه باشلامش ، اوروپاده یكی یكی یوللر آچیلمش ، صنایع رغبته مظهر اولارق سرعتله ترقی ایتمشدی . حیات اقتصادیه كوندن كونه فعالیت كسب ایدرك تطمینی غایت مشكل احتیاجات اوزرینه تنسیق ایدلمكه باشلامشدی. اوزمان، قرون وسطانك ایلك سنه‌لرنده سكون ورخاوت ایچنده یاشایان شهرلر تعدد، تكثر وتوسع ایتمشدی.

اصناف آیری آیری محله‌لره آیرلمشلردی؛ مثلا بر محله‌ده قویومجیلر، دیكر محله‌ده مانیفاطوره‌جیلر اقامت ایدرلردی. دكانلر كوچوك، قارانلق ومتعدد ایدی. اوكلرنده اسم وره‌قلامدن اثر یوقدی. دكانلرینك اوكنه یالكز برر یافته آصارلر، روزكارلره قارشی كورولتیلرله صاللانان بو لوحه‌لر كان كچنلرك امنیتنی سلب ایدر- لردی. یوللر طار، فقط پرحیات ایدی . محصولات غایت فعالانه یتشدیریلیر ، بو صورتله دور انتباهه زمین احضار ایدیلیردی.

قرون وسطاده اخلاق و اعتقادات قرون وسطاده، شعبات سائره‌ده اولدقجه ترقی پیدا اولدیغی حالده خرستیان اهالینك فكرلری اونجی عصردن اون دردنجی عصره قدر هنوز آچیلمامشدی . بوتون فكرلر قابا اعتقادلرله كورله‌نمش، حتی خرستیانلغك‌ده شكل وماهیتی دكیشمشدی . دین برچوق كیمسه‌لرجه كور كورینه، جاهلانه تطبیق ایدلمشدی. خلق، اعزه‌نك اشیای مقدسه‌سنی برنوع طلسم عد ایتمشدی . اعزه كمیكلرینك فوق البشر قوهٔ قدسیه‌یی حائز بولوندقلری ظن اولونوردی . سن‌مارته‌نك (طور)ه كمیكلرینك نقلنی خبر آلان ایكی طوپال دیلنجی ، كمیكلرك قوهٔ قدسیه‌سیله ایی اولوبده كارلرینه كساد عارض اولمامق ایچون دها كمیكلر كلمدن اول شهردن فرار ایتمشلردی .

بوندن باشقه اهالی اعتراف جرمه‌ده بویوك براهمیت ویررلردی. اهالی فوق الطبیعه قوتلره اعتقاد ایتدكلری جهتله بر چوق ایشلره شیطانك قاریشابیله‌جكنه اعتقاد ایدرلردی. بوسببدن قرون وسطی خرستیانلری اعتقادات خصوصنده عظیم بر سفالت ایچنده یاشارلردی . اهالی خرستیانلغك دقایقنی ادراك ایده‌مز، انجیلك احكامندن هیچ برلذت آلامازدی. واقعا جناب حقك ابیلك، شفقت وتواضع امر

ایتدیکنی بیلیرلردی؛ فقط اکثریا صدقه و ریاضت ایله اوامر الهیه یه تبعیت ده قابل اولدیغنه اعتقاد ایدرلردی. دین بو صورتله تلقی ایدلدیکی جهتله انسانلرك تصفیهٔ اخلاقنه خدمت ایده مزدی. هیئت اجتماعیه غایت ألیم بر حالده ایدی. راهبلرك بر چوقلری مستفرشه لرله امرار حیات ایدرلر، غیر مشروع چوجقلرینی مناسترلرده بویوتورلردی. ایچلرندن بعضیلری میخانه کوشه لرنده، عمومخانه لرده وقت کچیررلردی. اکثر رهبان تجارتله مشغول اولورلر، ایچلرندن میخانه جیلك ایدن محله پاپاسلری بوتون محله خلقنی سرخوش ایتمکه چالیشیرلردی. اکثریا زار، طوپ و قایدیراق اوینارلر، جریدا اویونلرینه بیله داخل اولورلردی

طقوزنجی عصرده بر حرف تزییناتی

مکتبلر، تدریسات قرون وسطاده بر چوق شهرلرده ابتدائی مکتبلر واردی. بو مکتبلرده عقائد، قرائت، یازی، بر آز حساب و بر ده مبادیٔ صرف اوقوتورلردی. مناسترلرك برچوغنه مربوط مکتبلر واردی. بو مکتبلرك مدیرلرینه دهاشارلمان زماننده (سقولاستیکوس) نامی ویریلیردی. مکتبلر ایکنجی درجه مناسترلر ایله برنجی درجه مناسترلره تابع اولمق اوزره ایکی درجه ایدی. ایکنجی درجه مکتبلر قاروله نژیلرك انتباه دورندن اعتباراً اون ایکنجی عصره قدر ترقی ایلشدی. کذا پسقپوس کندی شاکردلرینی تدریس وظیفه سیله مکلف اولدیغی جهتله کلیسانك یاننده اونك ده برمکتبی بولونوردی. قرون وسطاده علمی

وتربيهٔ اطفاله وقوفی ايله صاحب اختصاص اولان معلملر هر طرفده آرانيردی. كليسالرايله مناسترلر بوكبی معلملری پايلاشامازلردی. مناستر وپسقپوس مكتبلرنده تحصيل پروغرامی هپ بربرينك عينی ايدی. بو مكتبلرده عقائد، تيری‌وييوم (صرف، علم بيان، اصول مناظره)، قوآدری‌وييوم (حساب، هندسه، علم هيئت، موسيقی) تدريس اولونوردی. بو دورده تأسيس ايديلن دارالفنونلرده علوم وفنون كاملاً تدريس ايدلمزدی. هردارالفنونك برجهتده اختصاصی واردی؛ مثلا طبابت ايچون (مون‌په‌لييه)يه، حقوق ايچون (بولونيا)يه، عقائدوفلسفه ايچون (پارس)ه كيدرلردی.

اون ايكنجی عصر نهايتنده عقائد دينيه‌ده بسبتون حكمانك مسلكی تعقيب ايدلمش، بو سببدن كليسا ايله دارالفنون بيننده منافرت حاصل اولمشدی. فقط بالآخره عقل ومحاكمه اعتبارزدن ساقط اولمش، عقائد دينيه كاملاً كليسا احكامنه تابع بولونديرلمشدی. اون اوچنجی عصرده فلسفهٔ دينيه‌ده ترقی حصولنه اك زياده سبب اولان ماده، آريسطوته‌ليسك اوزمانه قدر غيرمعلوم اولان فلسفه‌سنك عربجه شرحلريله برابر لاتينجه‌يه ترجمه ايدلمسی ايدی. بو ترجمه‌لر يولجيلر، تاجرلر وميسيونرلر معرفتيله اسپانيا وقسطنطينيه‌دن كتيرلمشدی. اون اوچنجی عصر حكماسی بو صورتله فلسفهٔ دينيه ايله مشغول اولمقله برابر بر قسمی‌ده فلسفهٔ طبيعيه وعلوم طبيعيه ايله مشغول اولمشلردی. ازجمله روژه‌باقون، قرون وسطی افكارينك حاكم يكانه‌سی ايدی. روژه‌باقون پارسه كلديكی زمان سقولاستيك تدريساته دوام ايدن دارالفنون اك پارلاق زماننده ايدی. باقون بوراده برمحفل حكما وجوده كتيرمش، اودورك رجال واصولی حقنده تنقيداتده بولونمش، سقولاستيك اصولك محوينه سبب اولان مؤثراتی كشف ايلمشدی. بو سببلردن اك مهمی آريسطوته‌ليسه بويوك بر صلاحيت واعتماد بخش ايدلمسی ايدی. باقون بو صلاحيتك نابمحل اولديغنی بيان ايديور: «واقعا اسكيلره حرمت ايتملی، بزه يول كوسترنلره منتدار اولماليدر؛ فقط بونلركده بزم كبی انسان اولدقلرينی، انلركده بر چوق دفعه‌لر آلداندقلرينی اونوتماملیدر. آريسطوته‌ليس هرشيئه واقفدی ديورلرسه‌ده بوطوغرودكلدر. آريسطوته‌ليس آنجق زماننده قابل اولان شيلری ياپابيلمش، فقط حكمتك غايه‌سنه واصل اولامامشدر. اعزه بيله خطادن سالم دكلدر. عنعنانه استناده سفيلانه بر برهاندن باشقه بر شيئی تضمن ايتمز» ديوردی. باقونك نظرياتی‌ده كوستريوردی كه اون اوچنجی عصرده سقولاستيك طرز تدريسی لايقی وجه ايله تقدير وتنقيد ايده‌جك دماغلر موجوددی. حتی باقونك طلب ايتديكی صلاحيت اودورك پرنسلری وپاپالری طرفندن ويرلمش اولسه ايدی، حقيقی دورانتباه دها او زمانلر حاصل اولاجقدی. فقط روژه‌باقون ايله دوستلرينی كيمسه ديكله‌مه‌مشدی.

قرون وسطاده لاتين ادبياتی

قرون وسطاده اك زياده تعمم ايدن ادبيات، ادبيات عالمانه ايدی. لسان عوام ايله يازيلان آثار ادبيه‌دن دها يوكسك اولمق اوزره لاتينجه يازيلان آثار ادبيه‌يه بو نام

ویرلمشدی. بوطرزده یازیلان اثرلرك الك مشهوری، غوتیه دوشاتییونك (آلکساندره ئید) نامیله اسکندر کبیر افسانه‌سنه دائر یازدیغی منظومه ایدی. دها صوکرا تاریخه دائرده اثرلر وجوده کتیرلمشدی. بوعصرده شعر نادراولدیغی حالده آثار فلسفیه‌یه پك زیاده رغبت کوسترلمشدی. بو سببدن اون اوچنجی عصرده پك آز شاعر

میخائل کلیساسنك اوك آولوسی

یتشمشدی. بو دورك لاتین ادبیاتی، برقاچ سیاحتنامه استثنا ایدیلیرسه، صرف مکتبلره ومکتبلیلره مخصوصدی.

قرون وسطاده علوم مثبته پك آز ترقی ایتمشدی. علوم ریاضیه‌یه دائر بعض اثرلروجوده کتیرلمش ایسه‌ده بونلرده موجدانه هیچ بریکیلك کوستریله‌مه‌مشدی. بوتون بحثلر اعداد وخطوط اوزرینه ایدی. یونانیلرك فلسفه‌سندن یالکز مبادی قسمی معلومدی. غربلیلر عربلردن جبر ومثلثاته دائر اوکرندکلری شیلره تمام اوچ عصر مدت شایان اهمیت هیچ برشی علاوه ایده‌مه‌مشلردی. اسلاملرده اولدیغی کبی لاتینلر بینده‌ده بطلیموس علم هیئتك آریسطوته‌لیسی ایدی. کذا اسطرلابه، تقویمه ومحیط دائره‌یه دائر برچوق اثرلر وجوده کتیرلمشدی. علم حکمت یونانیلرك چیزدکلری دائره‌دن طیشاری چیقمامشدی. علوم طبیعیه‌یه الك زیاده خدمت ایدن روژه‌باقون اولمشدی. فقط بوده یکی بعض حادثه‌لر میدانه چیقارمش، ازمنهٔ

قدیمه نظریات عمومیه‌سی ینه دکیشمه‌مشدی . فقط قرون وسطاده عربلیلرك جغرافیا حقنده‌کی معلوماتی ازمنهٔ قدیمه‌ده کیلردن پك فضله ایدی . روبروکیس ، پلان قارپه‌ن ومارقوپولونك سیاحتلرندن، عربلرك اوزمانه قدر غیرمعلوم یرلرده‌کی کشفیاتندن صوکرا یکی‌یکی معلومات ألده ایدلمش، خصوصیله طبابتده یکی تجربه‌لر کورولمشدی . اك مهم کشفیات کثول ، باروت وعلم هیئته متعلق جدوللرك اکمالی‌ایدی. بونکله برابر بعض حادثه‌لرده مشاهده و جمع ایدلمش ، فقط بو حادثه‌لر هنوز حد فنی‌یی اکتساب ایده‌مه‌مشدی. حادثات هیئتیه و کیمویه حقنده تجربه‌لر اجراسی تکلیف ایدلمش ، بعض حکما بوکا راضی اولمامشدی . بو سببدن علم نجوم ایله کیمیا صرف سقولاستیك متصوفانه بر شکلده قالمشدی .

ماومیرون مناسترینك داخلی

ادبیات وعلوم

قرون وسطاده لاتین ادبیاتندن ماعدا عوام لسانیله یازلمش اثرلرده وجوده کتیرلمشدی. خصوصیله فرانسه‌ده لسان عوام ایله شعرلر ورومانلر یازلمشدی. (ژونغلور) تعبیر اولونان سائر شاعرلری ملی داستانلرك تعمم وانتشارینه پك زیاده خدمت ایتمشلردی. بونلر قهرمانانه داستانلر اوقویارق چالارلر، قهرمانلرك بویوك ایشلرینی (ژه‌ستلرینی)، قراللرسر کذشت وحربلرینی تصویر ایدرلردی. قرون وسطاده فرانسه‌ده برچوق داستان وجوده کتیرلمشدی. فرانسزلرك بوطرز ادبیاتی هرطرفده رغبت بولمش ، فرانسز لسانك انتشارینه

خدمت ایتمشدی. انکلتره‌ده، کیلیوم لوباطارك فتوحاتی سایه‌سنده فرانسزجه‌عصر-لرجه تکلم ایدلمشدی. اسپانیاده آراغون قراللرندن ایکنجی آلفونس ایله اوچنجی پیه‌ر (پرووانس) لسانیله شعر یازمشلردی. ایتالیانك (پو) وادیسنده بالترجیح فرانسزجه استعمال ایدلمشدی.

لسان عوام ایله تاریخ یازمغه اهل صلیب محاربه‌لرندن صوکرا باشلانمشدی. دردنجی اهل صلیب محاربه‌سندن صوکرا اك مهم اثرلر وجوده کتیرلمشدی. ژه-

وندیك‌ده دوژلر سرایی

فرووا ویللاردووین‌ك (قسطنطینیه ضبطی) بو دورك محصول افکاری ایدی. ویللاردووین اهل صلیب محاربه‌لرینه اشتراك ایتمش، اثرینی غایت ساده برطرزده یازمشدی. (قسطنطینیه‌نك ضبطی) عادتا (رولاندك شرقیلری) نه نظیره اولابیله‌جك قیمتده‌ایدی. دها صوکرا سن لوئینك صلیب محاربه‌لری‌ده ژووانویل طرفندن یازلمشدی.

اهل صلیب دورنده لسان عوام ایله تاریخ یازمق مراقی پك چابق تعمم ایتمشدی. ساز شاعرلری بونی برنوع طرزادبی تلقی ایدرك اسکی وقعه‌لری‌ده نظم ایتمکه باشلامشلردی. فقط بالآخره عین لسانده دینی و فنی کتابلر یازلمش، ١٢٣٥ده پارسده بر کتاب مقدس ترجمه‌سی وجوده کتیرلمشدی.

صنايع، غوتيك طرز

اون ايكنجى و اون اوچنجى عصرلر تاريخ ادبيات نقطهٔ نظرندن مهم اولديغى كبى تاريخ صنعت نقطهٔ نظرندن‌ده بويوك بر ماهيتى حائز ايدى . اون ايكنجى عصرده غوتيك طرز رومان طرزدن آيرلمش، اون‌اوچنجى عصرده جداً مكمل آثار نفيسه ميدانه كتيرلمسنى تأمين ايدلمشدى.

اون اوچنجى عصرده بر هيكل

رومان طرز معمارينك غوتيك طرز معمارى‌يه تبديلى اون ايكنجى عصرده (بووه‌زيس) و (والووا) طرفلرنده وقوعه كلمشدى. ايلك تطبيقات‌ده (ايل دوفرانس) ده‌اجرا ايدلمشدى . بوتون كليسا قبه‌لرى بيضى انشا اولونمش، بو طرز معمارى‌يه (بيضى طرز) نامى‌ده ويرلمشدى. بيضى طرزويا غوتيك طرز معمارى غربده درت عصر مدت ترقى ايتمش، اون اوچنجى عصره قدر متمادياً تكمل ايلمشدى. فيليپ‌اوكوست زماننده ايسه بوتون فرانسه‌ده تعمم ايتمشدى . بو تاريخدن اعتباراً غوتيك طرزده بر چوق كليسالر انشا ايدلمشدى. پارس دارالفنوننه تحصيل ايچون كلن اجنبى پسقپوسلر كندى مملكتلرينه هپ فرانسز معمارلرى جلب ايلشلردى. اون ايكنجى واون اوچنجى‌عصرلرده بودينى بنالردن ماعدا دها برچوق‌مبانى‌ده انشا اولونمشدى. بومبانينك قسمى اعظمى استحكاملر، سورلر وبلديه دائره‌لرى ايدى.

هيكلتراشلق

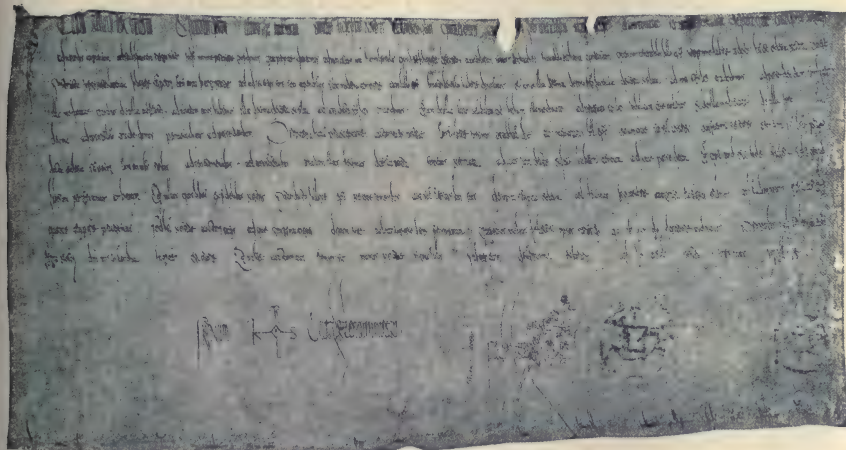
رومان طرز معمارينك رواج بولديغى دورده (ايماژييه) تعبير اولونان هيكلتراشلر هپ بيزانس و ازمنهٔ قديمه مودللرينه تقليد ايدرلردى. بومودللرده: روما خرابه‌لرى، قسطنطينيه‌نك فيل‌ديشى مجوهراتى‌ايدى. شريدلر، حصيرلر، اينجيلر، كرفتلر، چيچكلر، داللروجانوار كبى حيوان رسملرى هپ ازمنهٔ قديمه، شرق وبيزانس تقليدى ايدى . اون ايكنجى عصرده فرانسز

صنعت هیکلتراشیسی بردنبره کندینی کوسترمشدی. بو تجدد، فرانسه‌ده غوتیك طرزك ظهوری آننه تصادف ایلمشدی. بو صنعتده اك زیاده تمیز ایدنلرده (ایل دو فرانس) صنعتكارلری ایدی. رومان طرزنده انشا اولونان بنالرده غیرطبیعی ومعتادی زینتلر وشكللر یرینه بونلر طبیعی وحیات عمومیه‌دن آلنمه تصویرلر یاپمشلر، اولا صوسام ونیلوفر كبی صونباتاتی تقلید ایتمشلر، بعده میان كوكی رسملری یاپمغه باشلامشلردی. فیلیپ اوكوست وسن لوئی زماننده ایسه ستون باشلقلرینی صارماشیقلر، آصمه‌لر، دوه دیكنلری، مایدانوز وهندبا رسملریله تزیین ایلمشلردی. بو نباتی زینتلر هپ بویوك براقتدار وصنعتله وجوده كتیرلمشدی. آرتق صنعتكارلر بیزانس عنعناتندن قورتولمشلردی. هیكللر یاشانیلان محیطك حالنه كوره و بویالی وجوده كتیرلمشدی. غوتیك طرزده انشا ایدیلن كلیسا قاپولری یالدیزلی وبویالی یاپیلمشدی.

صنایع تزیینیه اون ایكنجی و اون اوچنجی عصرده وجوده كتیریلن بوتون بنالرك دیوارلری بویالی رسملرله مزیندی. بو رسملر آهنك الوان قاعده‌سنه نظراً وجوده كتیرلمشدی. اون ایكنجی عصرده غایت جسیم تزیینات منظره‌لری هپ بیزانس رسملرینه تقلیداً یاپیلمشدی؛ لوحه‌لرك همان كافه‌سنده زمین غایت آچیق وقیرمزیمسی ایدی. اون اوچنجی عصرده، بو رسملرك یرینه جام تزییناتی قائم اولمشدی. جامله رسم یاپمق، صرف قرون وسطی صنعتی ایدی. بورسملری وجوده كتیرمك ایچون جاملر مختلف رنكلرده بویانیر، طبق موزاییق كبی قورشونله یاپیشدیریلیردی. اولا بر مقوا اوزرینه رسم یاپیلارق كسیلمش جاملر قونور، اطرافی قورشونله بسیله‌نیردی. بوموزاییقلرده قوللانیلان رنكلر مائی، قرمزی، صاری و آچیق یشیل ایدی. بوصنعت اون‌اوچنجی عصرده جداً تكمل ایلمشدی.

قرون وسطاده صنایع تزیینیه‌دن اك زیاده ترقی ایدن، مینه‌جیلك ایدی. (لیموژ)ده غایت نفیس مینه‌لر وجوده كتیریلیردی. خالیجیلقده اولدقجه تعمیم ایتمشدی. ایپك ویوك منسوجات ١١٠٠ سنه‌لرندن اول بویوك مقیاسده یاپیلمشدی. فقط ١١٠٠ سنه‌سندن صوكرا آرتق سجیلیا و آناطولیدن كلن منسوجاتك آرقه‌سی آلنمش، احتیاجات عمومیه‌یه معمولات محلیه كفایت ایتمكه باشلامشدی.

موسیقی قرون وسطاده موسیقی دردنجی عصردن اون اوچنجی عصراواسطنه طوغرو تکمل ایتمشدی . مهاجرت اقوام دورنده بر چوق باربارلر کندی عادتلریله برابر موسیقیلرینی‌ده تعمیم ایتمشلردی. موسیقینك تکمل ایتدیکی بواوزون دور اثناسنده الك برنجی موقعی فرانسه احراز ایلمشدی. ادبیاتده اولدیغی کبی موسیقیده‌ده الك زیاده فرانسه‌نك تأثیری کورولمشدی . اسپانیاده، ایتالیاده، انکلتره‌ده فرانسز سازشاعرلری موسیقینك انتشارینه پك زیاده خدمت ایتمشلردی.

شارلمانك ۱۳ مارت ۷۹ . تاریخلی بیاننامه‌سی (ماربوغده‌در)

یالکز آلمانیاده ملی برموسیقی وجوده کتیرلمشدی. (مینه زینکه‌ر)لرك موسیقیسی فرانسز موسیقیسندن بسبتون باشقه ایدی.

قرون وسطاده وجوده کلن موسیقی یکی عرقلر طرفندن تکمیل ایدلمشدی؛ بوموسیقی یونان موسیقیسندن بسبتون باشقه ایدی . فقط قرون وسطاده او درجه مترقی دکلدی . اون اوچنجی عصردن صوکرا ایسه غایت سریع بر صورتده ترقی ایتمش، دهای بشر تاریخنده بویوك برشعشعه‌ایله عکس انداز اولمغه باشلامشدی.

قرون وسطاده قیافت زمانمزده اولدیغی کبی قرون وسطاده‌ده مودا موجوددی. اثوابلر کاه قیصه، کاه اوزون، کاه طار، کاه کنیش یاپیلیردی. اون برنجی عصردن اون اوچنجی عصره‌قدر، احتمالکه اهل صلیب محاربه‌لرنده کورولن شرق قیافتلرینك تأثیریله، البسه غایت کنیش واوزون یاپیلمش،

اودرجه‌ده‌که، ارککلرده قادینلر کبی کینمکه ، اثوابلرینه عین نامی ویرمکه باشلا-
مشلردی. اون دردنجی واون بشنجی عصرلرده ایسه ارککلرك البسه‌سی بالعکس
قیصه ووجوده یاپیشیق برطرزده یاپیلمشدی.

بو تبدلاته بالطبع کویلولرك البسه‌سی‌ده معروض اولمشدی. قرون وسطاده
فرانسز کویلولری اسکی غولوا قیافتلرینی محافظه ایتمشلردی. اون بشنجی عصرده
ایسه کویلولرك قیافتنده اولدقجه ترقی حس اولونمشدی. فقط کویلولر البسه‌لرینی
سه‌نیورلرینککندن دها اوجوز برقماشدن یاپدیررلردی. اون برنجی عصرله اون

قرال مه‌نجه‌ل (ویانه کتبخانه‌سنده)

اوچنجی عصر آره‌سنده ارککلر شهرده آیاقلرینه قدر اینن اوزون بر لباس
کییرلردی . سه‌نیورلر ایله زنکینلر ایسه البسه‌لرینه یاکورکدن ویاخود تلدن زره
قاپلاتیرلردی . قوندره سیاه کوساله‌دن ایدی . سرپوش (شاپه‌رون) دنیلن بر
نوع کلاهدن عبارتدی .

قادینلرك قیافتی غایت ساده ایدی . قادینلر طار قوللی، غایت کنیش البسه
کییرلردی. بوندن باشقه آرقه‌لرینه برنوع شال آلیرلر، اوجنی باشلرینه اورته‌رك
برنوع سرپوش وجوده کتیررلردی . اونجی و اون اوچنجی عصرلر بیننده قا-
دینلرده ارککلر کبی زرهلی البسه کیمکه باشلامشلردی . اون دردنجی عصرده

البسه‌بویلری اوزادلمش، البسه‌یه اوزون بر أتك‌وضع ایدلمشدی. قادینلر أتكلرینی صول قوللرینه آلیرلر، پرنسسلرده ایچ اوغلانلرینه طاشیتیرلردی.

قرون وسطاده اختراعات

قرون وسطاده، اون دردنجی واون بشنجی عصرلرده وقوعه کلن اختراعات: پوصله، طوپ باروتی، کاغد ومطبعه‌جیلق ایدی. بونلردن ایلك اوچی اون دردنجی عصربدن اول ایجاد ایدلمش، اوروپایه غربدن انتقال ایلمشدی. اوروپاده ایسه یالکز دها زیاده مکمل

برم پنایری

برحاله کتیریله‌رك نشر وتعمیمنه غیرت ایدلمشدی. یالکز مطبعه‌جیلغی اون‌بشنجی عصرده اوروپالیلر ایجاد ایتمشلردی.

پوصله اساساً چینلیلرك ایجادی ایدی. چینلیلر مقناطیسلی ایکنه‌نك خواصنه واقف بولوندقلری ایچون ایلك پوصله‌یی انلر ایجاد ایتمشلردی. عربلر بواختراعی اون اوچنجی عصره طوغرو چینلیلردن آلمشلر، بحرسفید حوضه‌سنده تعمیم ایلمشلردی. بودورده پوصله، برپارچه صو ویازیتون یاغی اوزرنده یوزن بر صمان پارچه‌سی اوزرینه قونمش بر ایکنه‌دن عبارتدی. دها طوغروسی بو آلت هنوز

مکمل برحالده دکلدی. نهایت فلاویوچی‌یویا اسمنده برایتالیان بوایکنه‌یی برمحور اوزرنده توازن ایتدیره‌رك برقوطو (بوصولو) ایچنه قویمش، پوصله نامی‌ده بورادن ایلری کلمشدی. پوصله‌ایجاد اولوندقدن‌صوکرا سیرسفائنك شرائطی‌ده‌دکیشمشدی. کمیلر ساحللردن ایستد. کلری قدر اوزاقلاشمشلر، کمیجیلر نه طرفه طوغرو کیتدکلرینی آکلایابیلمشلر. دی. حتی آمریقانك کشفی بو آلت سایه‌سنده ممکن اولمشدی.

ایمپراطور لوطه‌ر
(طقوزنجی عصرده برانجیل قاپاغندن)

باروتی‌ده چینلیلر ایجاد ایتمشلردی. باروت، کو. مور، کهرچله وکوکورتدن عبارتدی. فقط اودورده چینلیلر باروتی العاب ناریه‌ده قوللانیرلردی. نهایت باروته دها زیاده بر قوهٔ دافعه ویره‌رك استعمال ایتمکی ایلك اول عربلر دوشونمشلر، بو قوتی مرمی انداختنده ایلك اوکجه انلر استعمال ایتمشلردی. اون اوچنجی عصردن اعتباراً اسپانیا اسلاملری طوپ استعمال ایلمشلردی. اون دردنجی عصر بدایتنده ایتالیا وفلورانسه‌ده طوپ واردی.

ایلك دورلرده قوللانیلان طوپلر قابا آلتلردن عبارتدی. بونلر دشمندن زیاده، آتان ایچون تهلکه‌یی داعی برحالده ایدی. طوپلر دوومه ویادوکمه برنامودن متشکلدی. زمانمزده اولدیغی کبی قونداق تکرلك اوزرینه قونولمش دکلدی.

طوپی آتمق ایچون یره یاقین ایکی دیره که باغلارلر، ویاخود اوزون صندق شکلنده بر یاتاق اوزرینه قویارلردی . طوپی قولایلقله طاشیمق ممکن دکلدی . بو سببدن اون دردنجی عصرده طوپ میدان محاربه‌لرنده قوللانلمامشدی ؛ الك زیاده قلعه‌لرك هجوم ومدافعه‌سنده قوللانلمشدی. مرمیلر اکثریا طاشدن ویاقورشوندن، ناملونك چاپندن دها کوچوك برجسامتده ایدی. باروتك ترکیباتی‌ده مکمل اولمادیغی ایچون طوپلرك منزللری غایت آز ایدی.

ازمنهٔ قدیمه‌ده اولدیغی کبی قرون وسطاده‌ده (پاپیروس) یعنی مصر کاغدی ویاخودپارشومن دنیلن دریلر اوزرینه یازی یازارلردی. دری اوقدر بهالی‌ایدی‌که سکزنجی عصره طوغرو برچوق اثرلری یازمق ایچون الك اسکی دریلرده‌کی یا- زیلری بوزمغه لزوم‌حس ایدلمش، بوسببدن ازمنهٔ قدیمه‌نك برچوق آثار نفیسه‌سی ضایع اولمشدی . .چینلیلر پك اسکی زماندن بری ایپك، کنویر ویاپاموقدن کاغد یاپمایی بیلیرلردی. عربلر بو پاموق کاغدینی چینلیلردن آلمشلر، اوتجی عصر اوا- خرینه طوغرواسپانیا وسجیلیاده تعمیم ایلمشلردی . اون ایکنجی عصرده فرانسه‌ده کتن قماش پارچه‌لرندن کاغد اعمالنه باشلامشلردی. دها صوکراده پاچاورادن‌کاغد اعمال ایتمشلردی. اون‌دردنجی عصردن اعتباراً هرکسك کوملك کیمکه باشلاماسی اوزرینه پاچاوره‌لر چوغالمش، کاغدده اوجوز یاپیلمایه باشـلامشدی . کاغدك بو صورتله اوجوز اعمال‌ایدلمسی مطبعه‌جیلغك اهمیتنی برقات دها آرتدیرمشدی .

قرون وسطاده موجود کتابلر هپ أل یازیسی ایدی . بو کتابلری قوپیه ایتمك پك چوق زمانه محتاجدی. بو سببدن غایت آز کتاب وجوده کتیریلیر وپك غالی فیئاتله صـاتیلیردی. اون اوچنجی عصر اواخرنده اولدقجه دقتلی یازیلان بر کتاب مقدس درت بش‌یوز فرانغه آلینه‌بیلیردی . بو سببدن بعض مناسترلرده کتابلری دولابلرینه زنجیرله ربط ایدرلردی . اون دردنجی عصر نهایتنده دار الفنونلرك احداثی اوزرینه کتابلرك دها چابق وجوده کتیرلمسنه احتیاج حاصل اولمشدی. بونك اوزرینه کتابلرك متنی آغاج اوزرینه قازیلمش ، (قیسیلوغرافی) دنیلن (تحته اوزرینه حك) صنعتی وجوده کلمشدی. بونك ایچون حرفلر بر تحته اوزرینه یازیلیر، صوکرا هر حرفك اطرافی قازیلیر، اوصورتله‌که، یازیلر برقابارتمه شکلنده میدانه چیقارق برصحیفه وجوده کتیرردی . صوکرا بو صحیفه‌نك اوزرینه

قرون وسطاده بر يمك صالونى
(ونديكده سن‌مارق كتبخانه‌سنده)

مركب سورروله‌رك برياپراق اوزرينه باصيليردى. فقط بو اصول غايت بهالى اولديغى كبى زمانه‌ده محتاجدى . حرفلر متحرك اولماديغى جهتله هر كتاب ايچون ايشه

يازامازدی. بشنجی عصر بدايتنده (هارلهم) اهاليسندن لوران فوستەر حرفلری آيرمغی، متحرك بر حاله قويماغی دوشونمشدی. بو صورتله بر كتاب بيتنجه انك حرفلريله باشقه برينی طبع ايتمك قابل اولاجقدی. فقط بو آغاج حرفلرده پك چابق آشينيوردی. بناءعليه برمدت صوكرا (١٤٤٠) ماياانسلی بر آلمان، ژان كو-تنبەرغ، لوران فوستەرك فكرندن استفاده ايدرك هرحرفك قالبنی ياپمش، بو قالبك ايچنه قورشون و آنتيمو آندن مركب بر خليطه دوكەرك متحرك حرفلر وجوده كتيرمشدی. صوكرا بوحرفلردن ايستنلديكی قدر اعمال اولونمشدی. كوتنبەرغك ايلك باصديغی اثر(١٤٥٧)، كتاب مقدس ايدی. بودورده كاغدده اوجوز اولديغی ايچون پك چوق كتاب وجوده كتيرلمشدی.

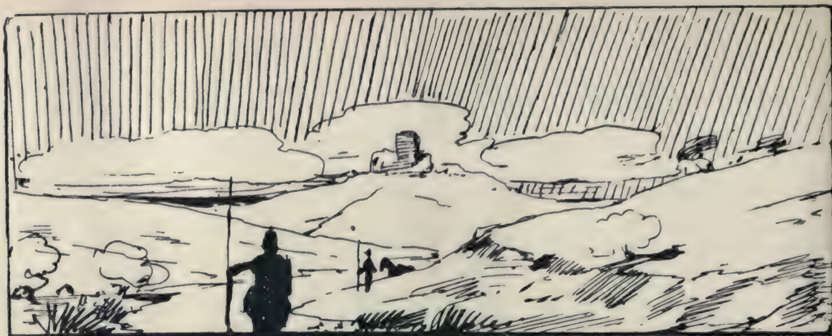
كوتنبەرغك ايجادندن صوكرا مطبعەجيلق پك چابق ترقی ايتمشدی. ١٥٠٠ سنه‌سنده اوروپانك همان هرطرفنده مطبعه واردی. مطبعەجيلق قدر هيچ براختراع تاريخده بويوك براهميت كسب ايتمەمشدی. معاصرين، مطبعەجيلقدن نه كبی استفا-دەلر ايديله بيله‌جكنی پك چابق آكلامشلردی. تحصيل و تدريس پك زياده قو-لايلاشمشدی. كشفيات آرتمش، سياسياتده تبدلات عظيمه وقوعه كلمشدی. مطبعە-جيلغك ايجاد اولونديغی كوندن اعتباراً بشريت اوچ درت بيك سنه‌ده كورمديكی ترقی‌يی اوچ درت عصرظرفنده كورمكه موفق اولمشدی.

بناءعليه قرون وسطانك شو دورنده تاريخ عموميده وقوعه كله‌جك بويوك برتبدل قسماً حاضر، قسماً ده حاضرلانمق اوزره ايدی. قوهٔ روحانيه يانده بر قوهٔ جسمانيه تشكل ايتمش، قرون وسطانك ايكی بويوك قوتلری، يعنی بر طرفدن ايمپراطورلق، ديكرطرفدن پاپالق يانده برده حاكميت عامه اساسنه مستند قوهٔ بلديه ظهور ايلمشدی. بو دورده فرانسه وانكلتره‌نك برچوق شهرلری روحانی وجسمانی سه‌نيورلره تابع بولو-نيورلردی؛ ايتالياده ايسه ايمپراطور ايله پاپا آره‌سنده، دائما چارپيشارق، اوغراشارق، فقط اصلا مغلوب اولميەرق يكی برقوتك، تام براستقلالك ظهور ايتديكی كوروليوردی.

مأخذلر:

لاويس، رامبو، تاريخ عمومی، جلد ٣، ٤ — شپامەر، تاريخ عمومی، جلد ٤ — برەوويارادول، تاريخ عمومی‌يه دائر تجارب، جلد ٢ — رامبو، روسيه تاريخی — سه‌يو، ماجارستان تاريخی، جلد ١ — قسەنوبول، روماتيا تاريخی.

سلجوقیلر

برنجی فصل

سلچوقیلرك ظهوری ، سلچوقیلرك انقسامی

(١٠٣٠-١٠٩٢)

سلچوقیلر و غزنویلر قرون وسطاده تورکستاندن کلن بر تورك قبیله‌سی ایران و آناطولیده جسیم بر حکومت تشکیل ایتمش ، آثار مدنیه‌سی ایله جوار حکومتلره احراز فائقیت ایلمشدی . بو حکومت عرب مدنیتنی اقتباس ایتمش، تورکلك خواصنی اسلامیته مزج ایدرك برقاچ عصر مدت مدت آناطولیده حکمفرما اولمشدی. تورکلرك تشکیل ایتدکلری بو منتظم حکومت، سلچوقیه حکومتی ایدی.

سلچوق ، یقاق نامنده برینك اوغلی ایدی . امدریا ایله سیردریا آره‌سنده تورك قبیله‌لری طولاشوب طوردقلری صره‌ده سلچوق ١٠٠٠ سنه‌لرینه طوغرو بوجسیم انسان ییغینلرندن آیرلمش ، ١٠٠ سواری ، ١٠٠٠ دوه و ٥٠٠٠٠ قدر قویون ایله هجرت ایدرك کندیسنه یکی بر وطن آرامشدی . سلچوق بن یقاقك بوصورتله مهاجرت ایتمسنه موغول حکمداری بیغونك تعرضلری سبب اولمشدی. سلچوق هجرتك ٢٥٠ سنه‌سنده اسلام ممالکنه مهاجرت ایتمش ، (بخارا)ده یر-لشه‌رك اسلامیتی قبول ایلمشدی. سلچوقك وفاتنده اوچ اوغلی قالمشدی: آرسلان، میکائیل، موسی. بونلردن میکائیلك اوغلی، طوغرول ایله جغر، بابالرینك معیتنده بولونان تورك قبیله‌لرینی مشترکاً اداره ایتمشلردی. حتی آره‌لرنده هیچ بر آیریلق

کوزه‌تمیه‌رك جغرك وفاتنه قدر مشترکاً چالیشمشلردی. جغر سلاحی ایله، طوغرول محاربه پلانلریله یکدیکرینه یاردم ایتمشلردی. سلچوقیلر شوصورتله (سمرقند) ایله (کاشغر) آره‌سنده منتظم براداره تشکیل ایلدکدن صوکرا قیلجلری وسلاحلریله جوارلرنده‌کی بویوك حکومتلره یاردیمده بولونمایه باشلامشلردی. اوزمان سلچوقیلره جوار اولارق خورزمیلر ایله غزنویلر بولونیوردی.

غزنویلر، آلب تکین (بویوك تکین) طرفندن تأسیس ایدیلن حکومت ایدی. آلب تکین میلادك اونجی عصرینه طوغرو خراسان وماوراءالنهر طرفلرنده حکمفرما اولان سامانی حکمدارینك کوله‌سی ایکن، آره‌لرنده حصوله کلن اختلافدن طولایی ٨٠٠ کشیلك بر معیت ایله (غزنه)یه کلمش، افندیسنه قارشی شدتله مقاومت ایتمش، بوراده منتظم بر حکومت تأسیس ایلمشدی. آلب تکین، تورکستان اسیرجیلرندن (سه‌ووك تکین، سبکتکین) یعنی (سوکیلی تکین) نامنده بر اسیر صاتین آلمش، بو اسیر بالآخره جنك و وغاده شجاعت ومهارتیله تمیز ایدنجه آلب تکین قیزینی تزویج ایتمش (٩٧٦)، حکومتی‌ده اکا براقمشدی. سبکتکین، ادارهٔ حکومتی أله آلیر آلماز (قندهار) و(کابل) طرفلرینی ضبط ایدرك افغانستانی ضبط ایلمشدی. حتی برچوق دفعه‌لر خیبر کچیدینی مرور ایدرك (پنجاب) حوالیسنه قدر کلمشدی. نهایت لاهور حکمداری بو تجاوزلرن بیزار اولارق بویوك براردو طوپلامش، او درجه‌ده‌که سبکتکینك عسکری بوقوته‌قارشی اونده بر نسبتنده قالمشدی. اوصره‌ده بر فورتنه‌ظهوری محاربه‌یه مانع اولمش، عقد ایدیلن معاهده موجبنجه لاهور حکمداری ٥٠ فیل ایله برابر ویرکی ویرمکه راضی اولمشدی. فقط بالآخره بو معاهده‌یی نقض ایدرك سبکتکینك مرخصلرینی حبس ایتمش، جوارراجه‌لرله اتفاق ایدرك ١٠٠٠٠٠ کشیلك بر اردو ایله غزنویلر اوزرینه تعرض ایتمشدی. اوزمان سبکتکین، بوجسیم انسان ییغینلری آره‌سنه آتیلمش، (سند) نهری جوارنده‌کی اراضی‌یه تمامیله حاکم اولمشدی. دها صوکرا، ایرانده سامانیلره انتساب ایدرك اوغلنه خراسان والیلکنی ارثی اولارق تأمین ایتمش، کندیسی‌ده (ناصرالدین) عنوانینی آلمغه موفق اولمشدی. وفاتنده (٩٩٧) محمود واسماعیل نامنده ایکی اوغلی کندیسنه خلف اولمشدی. ایکی قاردشدن محمود غزنوی بوتون مساعیسنی اوچ نقطه‌یه عطف ایتمشدی: حکمدارلغنك مشروعیتنی تأمین ایدن سامانیلر وبغداد خلیفه‌سیله خوش کچینمك؛ تورك چیتلرنده و افغانستانده موقعنی تحکیم واراضیسنی توسیع ایتمك؛ هندستانه قارشی باباسنك آچدیغی سفرلره دوام ایلمك. تورك چیتلریله افغانستان کندیسنه بویوك برقوت تأمین ایتمش، هندستاندن شان وثروت استحصال ایلمشدی. سامانیلر ایله بغداد خلیفه‌سی‌ده محمود غزنوینك مشرکینه قارشی احراز ایلدیکی مظفریتلری تبجیل ایدرك کندیسنی عنوانلر و آلقیشلرله تشویق ایلمشلردی. محمود غزنوینك هند سفرلری هم تأمین ثروت ایتمسنه، همده مشرکلره قارشی اجرا ایدلمك حسبیله دینه خدمت ایلمسنه سبب اولمشدی. محمود غزنوی بو سفره کیریشمزدن اول عائله‌جه موجود اختلافلری حل ایتمك ایسته‌مشدی: باباسی وفات ایتمزدن اول، تورك عادتی اوزره، اراضی‌یی کوچوك اوغلی اسماعیله، اردویی‌ده بویوك اوغلی محموده براقمشدی. فقط محمود، عسکرینك قوتیله اراضی‌یی ألینه آلمش.

اسماعیل قاردشنه قارشی قویاجق هر درلو قوتدن عاجز، حبس وتوقیف ایدلمشدی . محمود غزنوی داخلی اختلافی بوصورتله تسکین ایلدکدن صوکرا شمال حدودلره عطف نظر ایتمشدی: چینده تانغ سلاله‌سی انقسامه اوغرامش (٩٠٧) ، اصل چین یکی بر سلاله‌نك (لیانغ) سلاله‌سنك ألینه کچمشدی. دیکر سلاله‌لرله بو سلاله آراسنده اختلافلر حاصل اولمشدی . له‌آو تورکلری (په‌چیلی)یی ألده ایتمشلر، اویغورلرده تانلو وبه‌لو چیتلرینی کاملاً ألده ایدرك ماورای النهره طوغرو ایلریله‌مك عزمنده بولونمشلردی. بوتون بو فعالیتلر محمود غزنوی ایچون بویوك بر تهلکه ایدی. محمود غزنوی هند سفریله مشغول ایکن بونلرك اصل ممالك اوزرینه تعرض ایتملری محتملدی . محمود غزنوی اولا تورکلره قارشی دیپلوماسی قوللانمش ، تورکلرك خاقانی ایلیقك قیزیله ازدواج ایتمشدی. فقط بو ازدواج، ١٠٠٤ سنه‌سنده قائم پدرینك تعرضندن کندیسنی خلاص ایده‌مه‌مشدی . اوزمان محمود غزنوی ، هندستاندن دونه‌رك قائم پدرینی (بلخ)ده مغلوب ایلمشدی.

محمود غزنوی، یالکز هندستانه اون آلتیدن زیاده سفر ایتمشدی . بوسفرلر ١٠٠٤ سنه‌سنده باشلایارق ١٠١٩ سنه‌سنه قدردوام ایلمشدی. محمود غزنوی بوسفرلریله هندستانده اسلامیتك انتشارینه پك بویوك خدمتلر ایتمش، خارق العاده قهرمانلقلر کوسترمشدی. بوسفرلر بالخاصه اسلامیتك مشرکلکه قارشی غلبه‌سنی تأمین ایلمشدی . محمود غزنوی ، قرون وسطاده تورکلرك بویوك اسکندری ایدی . کچراتده بر لیمان تأسیس ایدرك هندستان ، سیلان وهندوچینی ایله مرکز ارتباطنی تأمین ایچون بوراسنی نقطهٔ عزیمت اتخاذ ایلمشدی . صوکرا بوراده بر دونانما انشا ایتدیرمش ، حتی (غزنه)یی اوغلی مسعوده براقارق پایتختی بو طرفلره نقل ایتمك ایسته‌مشدی. فقط بالآخره بو فکردن صرف نظر ایدرك کچراته بر براهمانی والی نصب ایتمش. کندیسنه ویرکی ویرمکه مجبور ایلمشدی . محمود غزنوی ١٠٢٧ده (پنجاب)ده بر دونانما تشکیل ایدرك جوار قبیله‌لرله محاربه‌لر ایتمکدن خالی قالمامشدی . محمود غزنوینك وفاتنده (١٠٣٠) ایمپراطورلغی (اوقزوس) و(غانژ) نهرینه قدر توسع ایله‌مش. آوازهٔ شان وظفری بوتون شرق تورکلك عالمنه، حتی ایرانه قدر انتشار ایتمشدی.

محمود غزنوی خلافته صوك درجه مربوط بولونور، هرسفرك ختامنده (بغداد)ه ظفر نامه‌لر کوندریردی. بوتون محاربه‌لری صرف تخریب فکریله اجرا ایتمز، برجهاد اولمق اوزره اجرا ایدردی. بر طرفدن پت پرست شهرلرینی یغما ایدر ، دیکر طرفدن (غزنه)نك تزیین واعمارینه غیرت ایلردی . بتلرك آلتونلرینی أریتدیره‌رك اسلامیته تخصیص ایدن بو بویوك حکمدار، جسیم برکتبخانه ایله برابر بردارالفنون آچدیرمش، محتشم جامعلر انشا ایتدیرمش، مکتبلر وخسته‌خانه‌لر یاپدیرمشدی. (سومنات) معبدینك بوتون قاپولری (غزنه)یه نقل اولونمشدی. محمود غزنوی یغماکرلکدن خالی قالمازدی؛ فقط عین زمانده اسلامیتك‌ده یکانه قهرمانی ایدی . اون برنجی عصرده اسلامیتك اك فداکار ، اك دهاپرور سیماسی محمود غزنویده تجلی ایلمشدی. محمود غزنوی لسان رسمی اولان عربینك یرینه فارسی‌یی قوللانمش، (شهنامه) مؤلفی فردوسی‌یه معاش تخصیص ایتمش، حتی کندی‌ده آثار علمیه ایله اشتغال ایدرك (صنعت حکومت) نامیله براهمان لساننده براثر ترجمه ایلمشدی .

محمود وفاتندن اول حکومتی سوکیلی اوغلی محمده براقمش ، دیکر اوغلی مسعوده‌ده

(عراق) و(طبرستان) طرفلرینی خاص اولارق تودیع ایلمشدی. فقط مسعود بوطرز تقسیمه راضی اولمایارق قاردشنی مغلوب ایتمش، حکومتی یالکز باشنه اداره ایلمشدی. بو أثناده سلچوقی چته‌لری (اوقزوس) نهرینی کچه‌رك خراسانه طوغرو ایلریله‌مشلر، افغانستانی تهدید ایتمکه باشلامشلردی.

سلچوقیلرله غزنویلر بیننده‌کی مناسبات، دها محمود غزنوی زماننده باشلامشدی. حتی سلچوقیلر، غزنویلرك خدمتنه داخل اولمایی بیله تکلیف ایلمشلردی. بر روایته کوره سلچوق خاندانندن اسرائیل، کندیلرینك نه‌قدر بر قوتی اولدیغنه

قونیه‌ده سلچوقی سرایلرینك خرابه‌سی

دائر غزنویلر طرفندن وقوع بولان استفساره جواباً: «یایمی بر کره باشمدن چویرسه‌م، بر دعوتم اوزرینه ۲۰۰۰۰۰ جنکاور آیاقلاندیرابیلیرم!» دیمشدی. فی‌الحقیقه اون برنجی عصرده آسیای وسطاده حکمران اولان تورك قبیله‌لرنده اك چوق عسکر وتابعی حائز اولان طرف، اك قوتلی بر حکومت عد اولونوردی. اوزمان بوتون قبیله‌لر انك پیشنه طاقیلارق بی‌پروا ایلریلرلر، اکا صداقتدن اصلا انحراف ایتمزلردی. خصوصیله حرب و آقین کبی شان وغنیمت تأمین ایدن ایشلرده صداقتلرینه ذره قدر خلل کتیرمزلردی.

اکثر زمانلرده یکی سلچوق خاندانئك کنج بکلری بویوك موفقیتلر احراز

ایدرلردی؛ اودرجه‌ده‌که، حاکمیتلرینی تقویه ایچون آتدقلری هر آدیمده قوتلرینك چوغالدیغنی ، کندیلرینه یکی عسکرلر التحاق ایتدیکنی کوررلردی . سلچوقیلر کندیلرینه التحاق ایدن بویاردیمجیلری صاغلام بر رابطه ایله باغلایاجق پاره‌لر وهدیه‌لر ابذالندن کری طورمازلردی. بواثناده سلچوقیلرك اطرافی تحکیم وتحدید ایدلمش بر منطقه‌لری یوقدی . فقط (سمرقند)دن (مه‌رو)ه ، حتی بحرحزر، قافقاسیاو خراسان صحرالرینه قدر همان بوتون حوالی ألری آلتنده کبیدی. قیصر رومك ، غربده‌کی خرستیان ایمپراطورینك نظرینه بویکی هونلر «قوتلی ومستقل، هیچ کیمسه‌یه اسیرلك ایتمه‌مش کبی» کورونوردی. فی‌الحقیقه سلچوقیلر بواثناده قوتلرینی آرتدیرمشلر، وادیلره، صحراره وقلعه‌لره حاکم اولمشلر، خاندانلرینی شرق خاندانلری عدادینه داخل ایتمکه باشلامشلردی. اسلامیت ایسه کندیلرنده شوق غزایی برقات دها آرتدیرمشدی.

سلچوقیلر ایلك دفعه اولارق مسعود زماننده غزنویلره یاردم ایتمشلردی. طوغرول بك ۳۰۰۰ قدر کزیده وزرهلی تیرانداز ایله محاربه میداننده عرض اندام ایتمشدی. فقط طوغرول بکك بو یاردیمدن مقصدی غزنویلرك امللرینی ترویجدن زیاده سلطان مسعودك نفوذندن استفاده ایدرك (خراسان)ی ألده ایتمکدی . طوغرول بك ، غزنویلرك آل‌بویهه قارشی اجرا ایلدیکی محاربه‌ده مظفریتی تأمین ایدنجه، محمود غزنوی بوجسور وعسکر متفقلرینی باشقه برمحاربه میداننه ، هندستانده‌کی دشمنلرینه قارشی سوق ایتمك ایسته‌مشدی . فقط سلچوقیلر سلطان محمودك بو اوزاق سفرلرینه اشتراکدن اجتناب ایتمشلر ، سلطانك اردوسنی ترك ایدرك (مه‌رو)ده کندی اردوکاهلرینه چکلمشلردی . صوکرا بوراده، ایران حدودلرینه تعرض ایچون فرصت کوزه‌تمکه باشلامشلردی. منابع شرقیه‌ده بیان اولوندیغنه کوره طوغرول ایله جغر، سلطان محموددن خراسانی ایسته‌مشلر، سلطان محمود موافقت ایتمینجه اردوسندن آیرلمشلردی . سلچوقیلر بو صورتله غزنویلردن آیرلدقدن صوکرا امللرینی حصوله کتیرمك ایچون هر فرصتدن استفاده ایتمشلردی . خراسانده اوطوردقلری مدتجه تابعیتلری آلتنده بولونان ایرانیلرك عادات واعتقاداتنی آلمامق شرطیله یاشامشلر ، پاك وصاف عادتلرینی، جنکاورانه خلقتلرینی محافظه ایتمشلر، دائما اکر اوزرنده مدنی بر تورك ایمپراطورلغی تأسیس ایتمك ایچون فرصت کوزه‌تمشلردی.

ایرانده سلجوق حکومتنك تأسسی

سلجوقك احفادی آرتق أللرینه اولدقجه بر اراضی کچیرمشلر، کندیلرینه بر استناد نقطه‌سی تأمین ایلمشلردی. سلجوقیلر بو صورتله فرصت کوزه‌تمکه مهیا ایکن غزنویلرك بك‌طوغدی قوماندەسنده‌کی اردوسنك تعرضنه دوچار اولمشلر، فقط غزنویلرك اردوسنی پوسکورتمکه وحتی مغلوب ایتمکه موفق اولمشلردی. او زمان عالم اسلامك اك بویوك اردوسنه قارشی سلجوقیلرك احراز ایتدکلری بو مظفریت هرطرفده عکس تأثیر حصوله کتیرمشدی. جوارده، اجنبی حکومتلره اجرتلی عسکر وظیفه‌سی ایفا ایدن نه‌قدر تورك وارسه جمله‌سی حر تورکلرك، سلجوقیلرك اداره‌سی آلتنه کیرمکه شتاب ایتمشلردی. فی‌الحقیقه بودورده آسیای غربی ایله آسیای وسطی حکومتلرینك کافه‌سنده تورکلردن اجرتلی عسکرلر واردی؛ عسکرلك عادتا تورکلر ایچون صنعت حالنی آلمشدی. ازجمله ۱۰۰۰ سنه‌لرینه طوغرو آل‌بویه‌ده شرق تورکلرندن ۲۰۰۰۰ قدر عسکر واردی؛ آل‌بویه بو عسکرلرله خلیفه‌لره قارشی احراز موفقیت ایلمشدی. ایشته بو تورکلرك بر چوغی سلجوق اردوسنه التحاق ایدنجه، سلجوقیلر ایسته‌دکلرینه مراملرینی دیکته‌بیله‌جك بر قوت اکتسابنه موفق اولمشلر، غزنوی قوماندانلرك سلجوق قوتنی محوایتمك خصوصنده‌کی تشبثلرینی عقیم براقمشلردی. دها ۱۰۳۵ سنه‌سنده سلطان غزنوینك خراسانده‌کی حاکمیتی کاملاً زائل اولمشدی. جغر، (مه‌رو)ی مرکز اتخاذ ایتمش، (نیشابور) ودها سائرشهرلر سلجوقیلرك اداره‌سنه کچمشدی. مه‌رواهالیسی تورکلری کندیلری دعوت ایتمشلردی. دکل یالکز تورکستان بوز قیرلرینه جوار یرلردن، حتی ایران تابعیتنده بولونان بر چوق مملکتلردن بیله تورکلرك بو کنج حکومتی دعوت ندالری ایشتمشدی. فقط بونك‌ده سببی واردی؛ تورکلرك اداره‌سی آلتنده یاشامق هرحالده‌کی بر حکومتك اداره‌سی آلتنده یاشامقدن دهامسعودانه، دها راحت ایدی. سلجوقیلر بسیطو آلایشدن آزاده حیاتلریله ایرانك مدبدب ومحتشم حیاتنه قارشی بر تضاد وجوده کتیرییورلردی. خصوصیله سلجوقیلرك قوت و متانتی دیکر-لرککندن دهازیاده اولدیغی ایچون اداره‌لرنده بولونان مملکتلری دها امین بر صورتده مدافعه ایده‌بیلیورلردی. ایشته بوتون بو مؤثرات جوار اقوام اوزرنده اجرای تأثیرایتمش، هرکس سلجوقیلرك اداره‌سی آلتنه کیرمکی قلباً ارزو ایلمشدی.

مع مافیه غزنویلر ایچون‌ده بوتون امللر منقطع اولمامشدی. سلطان مسعود بویوك بر اردو ایله نیشابور ومه‌رو طرفلرنده جولان ایتمش، نفوذ وسطوتی کوسترمك ایسته‌مشدی. اوزمان طوغرول ایله جغرکری چکلمشلر، فقط بر مدت صوکرا (١٠٣٩) بردنبره غزا میداننه آتیلارق سلطان مسعودی قطعی بر مغلوبیته کرفتار ایلشلردی. آرتق او تاریخدن اعتباراً سلچوق بکلری ایچون هیچ بر تهلکه قالمامشدی. سلچوقیلر بو موفقیتله‌ده قناعت ایتمه‌مشلردی. خراسان اهالیسنی خراجه ربط ایتدکلری کبی یکی تورك حکومتی نامنه ویرکی‌ده آلمغه باشلامشلردی. فقط تبعه‌لرینی لایقیله یرلشدیرمك، اراضی‌یی تقسیم ایتمك، ایرانیلری اقامتکاه‌لرینه یرلشدیرمك، طرز حیات ومعاشرتلرینی تأسیس ایتمك کبی لوازم مدنیتی نظر اعتباره آلمامشلردی. بوتون حکومت افرادی طبق بر تارانجی کبی تورك عادتی، تورك معاشرتی اوزره یاشامشدی. واقعا یکی مظفریتلر وموفقیتلردن صوکرا مختلف ایالتلره تورك والیلر نصب اولونمشدی؛ فقط مستملکه تأسیسی، اراضی اعماری، طوپراغك طبیعی قابلیتلرندن استفاده کبی خصوصلر نظر اعتباره آلنمامشدی. همان هرسنه محاربه‌لر اجرا ایدلمش، کنج ایمپراطورلغك قوت وألاستیقیتی مساعده ایتدیکی درجه‌ده مساعی ابرازندن کری طورلمامشدی. نهایت سلچوقیلرده روماليلر وارمنیلرله تماسه کلدکدن، قوت ونفوذلرینی اطرافه طانیتدیردقدن صوکرا حکومتلرینك مشروعیتنی بغدادخلیفه‌لرینه تصدیق ایتدیرمشلردی.

سلچوقیلر وخلیفه‌لر فی‌الحقیقه، او تاریخه کلنجیه قدر سلچوقیلر غزنویلرك برقسم اراضیسنی زورله ضبط ایدن سرکش بکلردن باشقه بر شی دکللردی. غزنه حکمدارلری سلطان لقبنی حائز اولدقلری حالده سلچوقیلر بك‌عنوانی طاشیورلردی. بوسببدن طوغرول بك‌ده خلیفه‌دن بر عنوان آلمق عزمنه دوشمشدی. سکزنجی واوتنجی عصرلرده پاپانك رومادەکی نفوذی نصلکه زوال بولمش ایسه، اون برنجی عصرده‌ده خلیفه‌نك نفوذ معنویسی اوصورتله مختل اولمشدی. آل‌بویه خلیفه علیهنه عصیان‌ایتمش، اوزمان طوغرول‌بك خلیفه‌نك حیات وحیثیتنی قورتارمش، خلیفه‌دن (امیرالامرا) عنوانی آلمشدی. بوعنوان، طوغرول‌بکه پارلاق مراسمله اعطا اولونمشدی: خلیفه، ارقه‌سنده سیاه برلباس، ألنده بر عصا اولدیغی حالده تخت اوزرینه اوطورمش، طوغرول بك ایچون دها آلچاق بر

تخت حاضرلانمشدی. بعده کاتب، خلیفه‌نك امرنامه‌سنی اوقویارق تورك بکی وسلطانی طوغرولك آل بویه یرینه (امیرالامرا) نصب اولوندیغنی اعلان ایلمشدی. امیرالامرالق علامتی اولمق اوزره طوغرول بکه ایکی قیلیج ویرلمش، طوغرولك حاکمیتنی ایما ایده‌جك علامتلر اعطا اولوندقدن صوکرا طوغرول بك خلیفه‌نك ألینی اوپمش، بوتون مراسمك ختامنی متعاقب آتنه بینه‌رك سوکیلی عسکرلرینك باشنه کچمشدی. او دقیقه‌دن اعتباراً عالم اسلامك الك بویوك قهرمانی طوغرول بك اولمشدی.

سلجوقیلر و بیزانسلیلر سلچوقیلرله بیزانسلیلر بیننده ایلك محاربه‌لر، طوغرول بکك (بغداد)ه کلدیکی صره‌ده وقوعه کلمش، بو اثناده تورك سردارلرندن برینك عسکرینی بیزانسلیلرك کندی مملکتلرندن کچیرمسنه مساعده ایتمه‌ملری بو محاربه‌لرك اسبابنی احضار ایلمشدی. اوزمان بیزانسك حدود قوماندانی استه‌فان تورکلره مغلوب واسیراولمش، آذربایجانه کتیرلمش، (تبریز)چارشیسنده اسیر اولارق صاتیلمشدی. بوایلك مصادمه ایله آچیلان حربلر، سلچوق سلطانلرینك غیرت وفعالیتلرینه خلل کتیرمه‌مك اوزره اون سنه‌یه یاقین برمدت دوام ایلمشدی.

فی‌الحقیقه سلچوقیلرك بومحاربه‌لری قصدی برمقصد و امله معطوف سفرلر دکلدی. بیزانس عسکرلری قافقاسیا طرفلرینه طوغرو تعرض ایتدکلری اثناده، طوغرول دها مهم برایش دوشونیور، عالم اسلامده یوکسك و متمایز بر موقع احراز ایتمك ایچون فرصت کوزه‌تیوردی. طوغرول بك وفاتی تاریخنه قدر (١٠٦٣) نظر دقتنی هیچ بر وقت بغداددن، بصره کورفزندن، الجزیره‌دن آییرمامش، عرب دشمنلرینی طرد ایتدکدن صوکرا موصل و دها سائر شهرلره تورکلری یرلشدیرمشدی. طوغرولك طرز اداره واصول حکومتی بیزانسلیلرله اصلا مقایسه ایدیله‌مزدی: طوغرولك بوتون اقرباسی کندیسنه طانیشمادن مسئولیتی اوزرلرینه آلارق هر درلو عسکری تشبثلری کندی قوتلریله اجرا ایدرلردی. مثلا طوغرولك اقرباسندن قتلمش کندی کندینه عربلرله محاربه وصوکرا عصیان ایتمش، تکرار سلطانك اردوسنده خدمت ایلمشدی. کذا جغرك اوغلی حسن، طوغرولك اوکی قاردشی ابراهیم اینال، هپ بو طرزده حرکت ایتمشلردی. حکمدار اقرباسنك بوصورتله مستقل وکندی ذکالریله حرکتی

ایتملری اکثریا موفقیت‌ده تأمین ایدردی. مثلا طوغرول بك جنوب وجنوب شرقیده حکومتنك موقعنی تحکیم ایله اوغراشدیغی صره‌ده بونلر بر والی و یا وکیل صفتیله شمال و شمال غربی طرفلرده بیزانس ممالکنه طوغرو بر قازانمغه باقارلر، قافقاسیانك تجارت بندرلرینی و ارضروم یوللرینی ألده ایدرلردی. انلرك عندنده غنیمت آلمق وشرف عسکری‌یی محافظه ایتمك فطری بر عادت ایدی. حدود منطقه‌لری ایسه برنوع پوصودن عبارتدی. سلجوقیلر بوراده دائما منتظر بولونورلر، ایجابنده تعرض ایدرلر، مغلوبیت وقوعنده ینه بورالره التجا ایدرلردی. بیزانس حکومتی بو اوزاق حدودلری مدافعه ایده‌بیله‌جك بر حالده دکلدی. بو سببدن سلجوقیلرك تعرضی برقات دها تسهیل ایدلمش، صرف موضعی بر ماهیت اکتساب ایدن بو حربلرده ایمپراطورلغك هر منطقه‌سی کندی کندینی مدافعه مجبوریتنده قالمشدی.

طوغرول بکك وفاتندن اول سلجوقیلر ایله بیزانسلیلر بیننده برچوق حربلر وقوعه کلمشدی. بیزانس حربلرینه سببیت ویرن ایلك مصادمه‌دن صوکرا سلجوقیلر بیزانسلیلره قارشی ایکنجی بر سفر دها ایتمشلردی (١٠٤٧). بو سفرلری قافقاسیا جهتلرینه اجرا ایتمشلر، بر چوق اراضی‌یی ایستدکلری کبی اشغال ایلمشلردی. سلجوقیلر بو أثناده اجرا ایلدکلری محاربه‌لرك کافه‌سنده غالب کلمشلر، حتی بیزانس اکابر رجالندن لیپاریتیسی اسیر ایتمشلردی. ایمپراطور بواسیری طلب ایتمك ایچون (نیشابور)ه، سلجوق سرای حکمداریسنه برهیئت مخصوصه کوندرمشدی. هیئت اسیرك تسلیمنی طلب ایده‌جك. عین زمانده ایمپراطورك قیمتدار هدیه‌لرینی‌ده تقدیم ایلیه‌جکدی. ایمپراطورك بو سیاستی حسن نتیجه‌یه منجراولمش، لیپاریتیس «باشنه کلن فلاکتی آرتق کاملاً اونوتمق» وتورکلره قارشی بردهاقیلیچ قوللانمامق اوزره یمین ایتدکدن صوکرا صالیویرلمشدی. عین زمانده سلجوقیلرك مظفر سردارلری نامنه ایمپراطوردن ویرکی ایسته‌مك اوزره‌ده برهیئت کوندرلمشدی. سلجوقیلر، کندیلرینی ایرانیلره خلف عدایتدکلری وژوستینیانوس‌ده‌وقتیله ایرانیلره ویرکی‌ویردیکی ایچون بوطلبلرنده اصلا تردد کوسترمه‌مشلردی. ایمپراطور بو تکلیفی رد ایدنجه طوغرول بك بالذات عسکرینك باشنه کچمش، ایمپراطورده‌بوکا قارشی تدابیر اتخاذ ایلمشدی (١٠٥٤). بیزانس ایمپراطورلغنده، همان هرطرفده عساکر محافظه سلاح باشنه کلمشدی. طوغرول بك ارمنستانده (مانزیکرد) شهرینی محاصره ایتدیکی زمان بیزانسلیلر طرفندن شدتلی بر مقاومت کورمشدی.

طوغرول‌بك بوتون حیاتنی خلافت نفوذیله موقعنی تحکیم ایتمك وحکومتنی قوتلشدیرمك غیرتیـله کچیرمش، قیزینی قائم بالله‌ه ویرمش، برمدت صوکراده (ری)ده، سراینده وفات ایتمشدی.

آلب آرسلان

آلب آرسلان سلچوق تختنه چیقدیغی زمان بیزانسك احوال داخلیه سنده بویوك بر تبدل حاصل اولمشدی . ایمپراطور مونوماخوس ایله پورفیروکه‌نه‌طوسك قادین نفوذی آلتنده جریان ایدن اداره‌سی ختام بولدقدن صوکرا قومنه‌نوسلر زماننده بیزانسك قوای عسکریه‌سی‌ده تنسیق ایدلمشدی. حتی سلچوقیلرك شرق حدودلرنده اجرا ایده‌جکلری تعرضلره قارشی انلرله عین جنسدن یعنی تورك اقوامندن اولان پەچەنەکلری طونه‌دن قافقاس طرفلرینه کتیرمك و بو صورتله سلچوقیلره قارشی قویمق سیاستی تعقیب ایدلمش ، فقط پەچەنەکلر آچیقدن آچیغه عصیان ایتمشلردی. بونك اوزرینه (قسطنطینیه)ده خاصه وظیفه‌سنی کورن واراتغلر ایله فرانسه زادکانندن متشکل فرانقوپوللر حدودك تهلکه‌یه معروض قسملرینه سوق ایدلمشلردی . بیزانسلیلر ضعف اخلاق ومتانت طبعدن محرومیتلری سائقه‌سیله وطنلرینك مدافعه‌سنی اجنبیلره تحمیل ایلمشلردی .

سلچوقیلرك یکی حکمداری آلب آرسلان، بیزانسه بویوك برضربه اوراجق لیاقت واوصافی حائزدی. آلب آرسلان مملکتك اداره‌سنی آلینه آلدقدن صوکرا کندیسنه حقیقی وذکی بر معاون بولمش ، نظام الملکی وزیر نصب ایلمشدی . بو جسور حکمدار طقوز سنه‌قدر دوام ایدن حکومتی اثناسنده خاندانك وکنج ایمپراطورلغنك بوتون دشمنلرینه قارشی فدا کارانه محاربه‌لر ایتمشدی.

آلب آرسلان، حکومتنده اتحادی تأسیسه غیرت ایلشدی. او دورده ایران وعربستان والیلرینك افعال وحرکاتی سلچوقیلر اوزرینه مضر برتأثیر اجرا ایتمشدی. سلچوق والیلری نفوذ وصلاحیت اکتساب ایتمکه باشلار باشلاماز اعلان استقلاله قالقیشمشلردی . بوحال، ماوراء النهر و آذربایجان ولایتلرنده آز برزمان ایچنده کندینی کوسترمشدی. فقط آلب آرسلان یورولمق بیلمز برعزم ومتانتله نفوذینی کوسترمش ، صاغلغنده اوغلی ملکشاهه (سلطان) عنوانی ویره‌رك موقعنی تحکیم ایتمش، فرات وادیلرنده محاربه ایتمکه یوللامشدی .

آلب آرسلان زماننده اولدقجه مهم اجراآت وقوعه کلمشدی. (آنی) قلعه‌سنك ضبطی ، ایبه‌ر قرالی غورتك کریمه‌سیله سلچوق خاندانی بیننده صهریت حاصل اولماسی، ماورای قافقاس قلعه‌لرندن برچوغنك وازجمله (قارص) قلعه‌سنك ضبطی، بوتون بووقایع هپ آلب آرسلانك ایکنجی سنهٔ حکومتنده جریان ایتمشدی. بو

موفقیتلر روملری پك زیاده متأثر ایلمشدی. بو سببدن سلچوقیلره قارشی قطعی بر محاربه اجراسی بیزانسلیلر ایچون ضرورت حکمنه کیرمشدی. بو اثناده بیزانس ایمپراطوریچه‌سی أودوقیا، تخت سلطنتی کوچوك اوغللرندن غصب ایتمك ایسته‌ین بر رقیبه قارشی کندیسنه استنادکاه اولمق اوزره رومانوسله ازدواج ایتمش، دردنجی رومانوس بیزانس تختنه جلوس ایلمشدی. فقط کندیسی دها (قسطنطینیه)یه کیرمزدن اول سلچوق اردوسی (آنی)دن شمال ولایتلرینه طوغرو ایلریله‌مکه باشلامشدی (١٠٦٧). اوزمان ایمپراطور، سلچوقیلرك بو استیلاسنه مانع اولمایی کندیسی ایچون وظیفه عد ایله‌مش، درحال ماکدونیا اسلاولری ایله بلغارلردن، طونه یه‌چه‌نه‌کلرندن، وارانغلر وفرانقوپوللردن مرکب بر اردو طوپلامشدی. بیزانس اردوسی (قاپادوقیا)یه کلدیکی زمان اصل بیزانس عسکرینی‌ده جمع ایتمش، بو صره‌ده سلچوق اردوسنك ایکی قسمه آیرلدیغنی، بر قسمنك (لیکوس) نهرینه یاقلاشارق (نه‌نوسه‌زاره)یی ضبط ایلدیکنی خبر آلمشدی. او زمان (سه‌باستیه‌ن، سیواس) دن بر بیزانس مفرزه‌سی ارمنی طاغنه

سلچوقی مسکوکاتی

(موزهٔ همایونده‌در)

طوغرو کوندرلمش، سلچوق عسکرلری جزئی تلفات ایله کری چکلمکه مجبور ایدلمشدی. فقط بو چکیلیش موقت اولمشدی؛ بر قاچ آی صوکرا سلچوقیلر (سقاریه) نهری اوزرنده (آموریون، آموریه) شهرینه کله‌رك کاملاً یغما ایتمشلردی. بیزانسلیلر ایلك موفقیتلرندن جرأته کله‌رك سلچوقیلرك (کرمانیکیا، مرعش)ده بولونان جنوب قولی اوزرینه یورومشلر، بو سفرده جدی بر مقاومت کورمه‌مشلردی. بیزانس اردوسنك بر قسمی (مه‌لیته‌ن، ملاطیه) طرفلرینه طوغرو ایلریله‌مش، رومانوس‌ده (حلب)ه کلمك امیدیله (هییه‌راپولیس)ه تقرب ایله‌مشدی. فقط بو اثناده اوفاق تفك قلعه‌لری آلمق ایچون بیهوده وقت کچیرمشدی. بیزانس عسکرلری کاملاً یورولمش، ضبط ایدیلن شهرلره عساکر محافظه براقیلمامشدی. آلب آرسلان، رقیبنك سوریه ایچلرینه طوغرو

اجرا ایلدیکی سفردن هیچ اندیشناك اولمامشدی. رومانوس ایسه بو حرکتی ایله، مملکتك اك اوزاق حدودلرینه قدر کله‌رك بیزانس تاریخنده نیکه‌فوروس وزیمیس که‌س دورلرینی احیا ایتمکله متسلی اولمش، (قسطنطینیه)یه عودتنده کندیسنه پارلاق بر ظفر آلایی یاپدیرمشدی. حتی اوزمان آلب آرسلانی‌ده پك کوچوك کورمکه باشلایارق سلچوق حکومتنی طالعك مساعده‌سنه مظهر اولمش باربار حکومتندن باشقه بر صورتله تلقی ایتمه‌مشدی. بو سببدن کله‌جك سنه سلچوقیلر اوزرینه یورومکه قطعیاً عزم ایتمشدی. ایمپراطور بو سفر (دوریله‌ئون)ه قدر ایلریله‌یه‌رك سلچوقیلرك (نه‌ئوسه‌زاره آ)ده خراب ایتدکلری سورلری تعمیر ایتمك ایسته‌مشدی. بیزانس عسکرلری بو اثناده اوته‌ده بریده بعض سلچوق عسکرلرینه تصادف ایتمشلر، بورالرده متمکن بیزانس کویلولری او زمانه قدر تورك استیلاسنی غضب الهی عد ایدرکن شمدی ایمپراطورلرینی کورنجه ممنون اولمایه باشلامشلردی. ایمپراطور، خلقك ممنونیت و معاونتندن استفاده ایدرك جنوبه طوغرو حرکت ایله‌مش، (رومانوپولیس)دن (حلب)ه طوغرو برمفرزه کوندرمشدی. فقط بو مفرزه‌یه قوماندا ایدن ذاتك درایتسزلکی، امید ایدیلن موفقیتی عقیم براقمشدی. اوزمان ایمپراطور بالذات حرکت ایدرك (طوروس) کچیدلرینه‌قدر ایلریله‌مشدی.

ایمپراطور بو سفردن عودتنی متعاقب بر دهاسفره عزیمت ایتمه‌مشدی. سلچوقیلره قارشی اجرا ایدیله‌جك سفرلره ایمپراطورك رقیبی ایمانوئه‌ل تعیین اولونمش، فقط اوده (سیواس)ده سلچوقیلره اسیر اولمشدی. عین‌زمانده (قسطنطینیه)یه ألیم بر خبر کلمش، سلچوقیلرك (لیکوس) نهرینه قدر ایلریله‌دکلری خبر آلنمش، ایمپراطورك عسکرلریله برابر سلچوقیلره قارشی حرکت ایتمسنه مجبوریت حاصل اولمشدی. بونك اوزرینه رومانوس فرانقوپوللر وپه‌چه‌نه‌کلردن مرکب براردو ایله آناطولی‌یه طوغرو حرکت ایله‌مشدی. بیزانس اردوسی، صیقی بر انضباط آلتنده اولدیغی حالده (سیواس)ه قدر کلمش، بعده (وان)ه طوغرو ایلریله‌رك (مانزیکه‌رد)، (ته‌ئودوزیپولیس)، و (آنی) قلعه‌لرینی ضبط ایتمك، بوصورتله حدودینی تحکیم ایدرك سلچوقیلرك تعرضلرینه مانع اولمق ایسته‌مشدی. فقط بیزانس اردوسنك قوتنه واحوال معنویه‌سنه نظراً بو مقصدك استحصالی مقتدر برقوماندان ایچون بیله امکان خارجنده ایدی. رومانوس بونی (مانزیکه‌رد) اوکنده فعلاً تجربه ایله‌مشدی.

آلب آرسلان بیزانس ایمپراطورینك بو حرکتی اوزرینه معیتنه قوتلی بر اردو طوپلایارق ماورای قافقاسدن بیزانسلیلره قارشی ایلریله‌مشدی. بواثناده رومانوس آلب آرسلانك حرکاتنه دائر هیچ معلومات آلامامشـدی. ایکی اردو قارشیلاشدقلری زمان عددجه دکلسـه‌ده اسلحه‌نك مکملیتی اعتباریله فائقیت بیزانسلیلرده ایدی. بونکله برابر پچه‌نه‌کلرك کندی عرقلری اولان سلچوقیلرله برلشمه‌لری‌ده دائما امکان داخلنده ایدی.

سلچوقیلر محاربه‌دن بر کیجه اول پوصولره صاقلانارق بیزانسلیلره یاغمور کبی اوق یاغدیرمایه باشلامشلردی. بیزانس مؤرخلرینك روایتنه کوره بواثناده پچه‌نه‌کلرك بر قسمی سلچوقیلره التحاق ایدرك بیزانس اردوکاهنك احوالنه دائر هم جنسلرینه لازم کان معلوماتی ویرمشلردی. ایلك مصادمه‌ده بیزانسلیلر غالب ایتمشلر، فقط قطعی تعرض اجرا ایدلدیکی زمان سلچوقیلر (مانزیکه‌رد) اوواسنه طوغرو چکلمشلردی. اورتاده سلچوقیلردن هیچ اثر قالمامش، بیزانسلیلرده محاربه‌نك قازانیلدیغنه دائر بر اطمئنان حاصل اولمشدی. فقط سلچوقیلر هیچ مأمول ایدلمدك بر زمانده هر طرفدن تعرض ایدنجه بیزانس اردوسنده عظیم بر انضباطسزلق حصوله کلمشـدی. اوزمان اهانتدن بحث ایدلمش، رومانوس اجدادینـك قهرمانانقلرینی تخطر ایدرك انلره امتثال ایتمك ایسته‌مش، سلچوقیلره اسیر اولنجه‌یه قدر چابالاشمشدی. رومانوس اسیر اولدقدن صوکرا آلب آرسـلانك چادیرینه کتیرلمشدی. آلب آرسلان غایت عالیجنابانه بر طبعه مالکدی. شفقت و مرحمتی، هر درلو حسیاتنه غالب اولدیغی ایچون قان دوکمکدن دائما احتراز ایدردی. فضل کمالی، مزیات فکریه‌سنی اعلا ایلمشدی. آلب آرسلان اسیرینه حسن صورتله‌معامله ایتمش، یاننه اوطورتمش، سفره‌سنه قبول ایله‌مشدی. نهایت ایکی حکمدار بیننده دوستانه برمصالحه عقد ایدلمش، رومانوس بر قاچ کون صوکرا شرقه خاص

سلچوقی مسکوکاتی

(موزهٔ همایونده‌در)

زینتلرله (تەئودوزییوپولیس) شهرینه عودت ایله‌مشدی. آلب آرسلان بیزانسلیلردن یالکز ویرکی آلمایی، روم‌قیصرینی اسیر و اطلاق ایتمکی کندیسنجه کافی کورمشدی.

آلب آرسلانك صوك کونلری

آلب آرسلان بوتون بو موفقیت ومظفریتلری احرازایلدیکی حالده یکدیکرینه مربوط، حدودی منتظم ومعین بر حکومت تأسیس ایتمه‌مشـدی. کذا بیزانس ایمپراطوری کبی، سلچوق سلطانلغنده دائمی برانضباطه تابع بر ادارهٔ منتظمه‌سی موجود دکلدی؛ بوتون حکومت، یکدیکرینه عرقاً مربوط بر چوق تورك قبیله‌لرندن متشکلدی. آلب آرسلان بوقبیله‌لره آنجق قوت وسطوتی سایه‌سنده حاکم اولابیلمشدی. بو حاکمیت سـایه‌سنده بویوك ومحتشم بر هیئت وجوده کتیرمش، بر چوق اوفاق بکلردن وحکمدارلردن ویرکی آلارق ثروت وسطوتنی تزییده غیرت ایله‌مشدی.

آلب آرسلان، ارمنستان حوالیسندن مظفر اردوسیله مملکته دوندیکی زمان اوغلی ملکشاه ایله آرسلان شاهك دوکون مراسمنی اجرا ایله‌مشدی. بو مراسم سیاسی بر ماهیتی حائزدی؛ چونکه آلب آرسلان ملکشاهه تورك خاقانلغی، آرسلان شاهه‌ده غزنه حکمدارینك قیزینی آلیور، بوصورتله غزنویلر ایله سلچوقیلر بیننده صهریت حاصل اولمش بولونیوردی. دوکون مراسمی غایت مطنطن بر صورتده اجرا ایدلمش، ترخان خاتون (نیشابور)ه عظیم بردبدبه ایله داخل اولمشدی. آلب آرسـلان بو تاریخدن اعتباراً تورکسـتانك ضبطی ایچون ایللك خطوه‌نك آتیلدیغنه قانع اولمشدی. بعده تورکلرك اسکی وطنلرینی، چین طاغلرینك بری طرفلرینی ضبط ایتمك ایچون حرکت ایله‌مشدی. آلب آرسلان بوسفر اثنا-سنده امودریایه قدر ایلریله‌مش، برمدت صوکرا وفات ایدرك (مه‌رو) شهرینه دفن ایدلمشدی. بونك اوزرینه سلچوقیلر خراسان، عراق، شام وروم سلچوقیلرینه آیرلمشلردی.

خراسانه سلچوقیلری، ملکشاه

آلب آرسلانك وفاتندن صوکرا اوغلی ملکشاه هیچ بر مشکلات کورمه‌دن باباسنك یرینه قائم اولمشدی. ملکشـاه، خلیفه‌دن (جلال الدوله) عنواننی آلمش، بوسایه‌ده اسلام عالمنده بویوك بر نفوذ قازانمشـدی. ملکشاه باباسی کبی جنکاورلکه هوسکار دکلدی. بالخاصه مملکتنی آثار مدنیه ایله تزیین وتوسیع ایتمکه میال ایدی. ملکشاه

غایت پارلاق برصورتده حج مراسمی ایفا ایتمش، بواثناده حجاجك رفاه واستراحتنی تأمین ایده جك آثارخیریه وجوده کتیرمشدی. نفوذی اودرجه توسع ایله مشدی که، سمرقند خاقانی بیله سلجوقیلرك اداره‌سی آلتنده حکمران اولمق ایچون بویوك بر خواهش کوسترمشدی. (کاشغر) و (خوجند) حاکمی شمس الملك سلجوقیلره تابع اولمشدی. برسلجوق اردوسی فاطمیلر اداره‌سنده بولونان مصره داخل اولارق (قاهره)یه قدر ایلریله‌مشدی. ملکشاه قوت وسطوتنی حقیله تأمین ایتمش، قاردشلرینك کندی علیهنده‌کی حرکتلری هیچ برنتیجه‌یه منجر اولمامشدی. دها صوکرا، عائله‌سندن هیچ بری ملکشاه علیهنه قیام ایتمکه جسارت ایده‌مشدی.

ملکشاه، وزیری نظام الملکی کافهٔ اموردە مستقل براقمشدی. نظام الملك بودورك اك مهم سیاسی ایدی. ملکشاهه امور سیاسیه‌ده دائما بر رهبرلك ایدردی. بوتون نفوذ و قوت نظام‌الملك ألنده ایدی. حتی کمال اسمنده رجالدن بری نظام الملك حقنده ارتکاب استاد ایتمشدی. نظام الملك بو افترایی خبر آلمش، درحال بویوك برضیافت ترتیب ایدرك ملکشاهی وبیکی متجاوز تورك غلامنی دعوت ایتمشدی. ضیافتك ختامنده آیاغه قالقمش، ملکشاهه خطاباً: «بنم ایچون منافقلر ارتکاب استاد ایدییورلرمش، کویا بن بوتون ممالك ایرادینك عشرینی آلیورمشم. بوسوزیك طوغریدر. فقط آلدقلریمی هپ بو تورك غلامنه صرف ایدرك دولتکی محافظه ایدییورم. مع‌مافیه ایشته بوتون مال وملکم ألیکزده‌در. ایسته‌دیککز کبی یاپیکز!» دیمش، ملکشاه بوسوزدن متأثر اولارق کمالك کوزلرینه میل چکدیرمشدی.

سلجوقی مسکوکاتی

(موزهٔ همایونده‌در)

نظام الملك، (طوس) شهرنده طوغمشدی (۴۰۸ ه). یتمش یدی یاشنده وفات ایدن بو بویوك ذات اوتوز سنه وزارت ایتمشدی. پدری غایت‌فقیر ایدی. دها ممه أمرکن آننه‌سی وفات ایتمش، باباسنك سودننه طوتمغه قدرتی اولمادیغی ایچون اوغلنی قوجاغنه آلوب امزیکلی قادینلره طولاشدیرمشدی. نظام‌الملك بویودکدن صوکرا علوم ادبیه، فقه وحدیث تحصیل ایله‌مشدی. مأمور اولدیغی ایشلرده دائما واقفانه حرکت ایتمش، آلب آرسلانك باباسی داود زماننده بلخ والیلکی ایدن ابوعلینك معیتنده خدمت ایتمشدی. بعده ابوعلینك توصیه‌سی اوزرینه آلب آرسلانله مناسبت پیدا ایتمش، سلجوقیلرك بوبویوك حکمدارینه وزیرلك ایتدکدن صوکرا ملکشاه دورنی‌ده ذکا وعرفانیله اعلا ایله‌مشدی. نظام‌الملك ملکشاهك زوجه‌سی ترکان خاتون ایله آره‌سی ایی دکلدی. ترکان خاتون ملکشاهی اکثریا غیر معقول ایشلره سوق

ايدر، نظام الملك ايسه وصايا و نصايحى ايله ممانعت ايلردى . تركان خاتون بوكا واقف اولديغى ايچون نظام الملكدن دائما انتقام آلمق ايستردى. بو صره‌ده نظام الملكك حفيدى (مەرو) حاكمى عثمان، ملكشاهك ارزوسنه مخالف حركاتده بولونمش ، تركان خاتون بونى طويار طويماز ملكشاهه آكلاتمشدى. ملكشاه بوحركتدن جانى صيقيلارق نظام الملك حقنده مغبر اولمش ، حتى: «دولتمزه اشتراكى وارسه، بيلەلمده اوكا كوره حركت ايدەلم. يوقسه كنديسندن درحال رتبۀ وزارتى رفع ايدرم» ديمشدى. ملكشاهك بوسوزلرى نظام الملكه سويلنديكى زمان اونكده جانى صيقيلمش، اوده جواباً: «رتبۀوزارت بندن آلينيرسه، تاج سلطنتىده پريشان اولور» ديمشدى. تركان خاتون نظام الملكك بو سوزلرينه اون قاتەرق ملكشاهه آكلاتمش، نهايت ملكشاه نظام الملكى قتل ايتديرمشدى. نظام الملك علم وفضلده تميز ايتمشدى . مجلسى دائما علما وشعرا ايله طولاردى . فقراپرورلكى غايت مشهوردى. فقرا ايله برابر اوطوروب يمك يردى . ملكشاهك اوامرينى اجراده ، حكومتك حقيقى منافعى تقدير ايلمكده بويوك بر قوۀ تميزيه‌يه مالكدى. يكانه دوشونجه‌سى سلچوق حكومتنك اعتلاسى ايدى. حتى ملكشاه قاردشنه قارشى حركت ايده‌جكى صره‌ده حضرت عليك مرقدينى زيارت ايلدكلرى زمان ملكشاه: — ناصل دعا ايتدك؟ ديه صورمش، نظام الملكده: — پادشاهمك منصور اولماسنه دعا ايتدم! جوابنده بولونمشدى.

ملكشاه دورى سلچوقيلرك دور اقبالى ايدى . سلچوق ايمپراطورلغى كاشغردن آنطاكيه‌يه قدر امتداد ايدييور ، ملكشاهك نامى چيندن نوبه‌يه قدر بوتون ممالكده خوف وحرمتله ياد اولونيوردى. ملكشاه، قيزينى خليفه مقتدى باللهه‌ويرمش، اكثر وقتلرينى (بغداد)ده‌ كچيرمشدى. ملكشاهك بوندن كوزه‌تديكى سياسى بر مقصد واردى ؛ ملكشاهك املى ، اساساً هيچ برقوت ونفوذى حائز اولميان خليفه‌يى (بغداد)دن اوزاقلاشديرمق، (بغداد)ى سلچوق ايمپراطورلغنه پايتخت اتخاذ ايلەمكدى. هيچ بر سلچوق حكمدارى ملكشاه درجه‌سنده علم وكمال ايله تميز ايتمه‌مشدى . زماننده علوم وادبيات جدى بر صورتده ترقى ايتمشدى . وزيرى نظام الملك بغداد، اصفهان، نيشابور، بلخ، هرات، وموصلده مكتبلر تأسيس اولونمش، جامعلر وبوللر انشا ايدلمش، قانالر حفر اولونمشدى. عمرخيام، ايران تقويمنى اصلاح واكمال ايتمش، ادبيات و صنايع مرتبۀ كماله واصل اولمشدى. ملكشاهك نفوذى هر شهرده تأسس ايتمشدى . عصيانلر ايچون آرتق حكمدارك بالذات سفر اجرا ايتمسنه لزوم كورولمه‌مش، قوماندانلردن برينك اعزاميله اكتفا ايدلمشدى. سوريه ايله فلسطين كاملاً سلچوقيلرك ألينه كچمشدى . ملكشاهك اقرباسندن سليمان، بيزانس ايمپراطورلغنه تجاوز ايدرك اناطولى‌يى همان كاملاً ضبط ايلەمشدى. توركستانك بويوك برقسمى سلچوقيلرك تابعيتى آلتنه كيرمشدى. ملكشاه صهريتلر

وعائله رابطه‌لریله‌ده مملکتنی توسیعه غیرت ایله‌مشدی. بو سایه‌ده سلچوق ایمپرا-
طورلغنك حدودی قره دکز بوغازی ایله بحرسفیددن هند حدودینه، بحرحزردن
هرمز بوغازینه‌قدر امتداد ایدییوردی. فقط بوجسیم ممالك غیرمتجانس جزؤلردن
مرکب ویالکز برحکمدارك ارزوسیله قائمدی. بو حکمدارك قوتی زائل اولور
اولماز بوتون ایمپراطورلغك کندی ثقلتی آلتنده أزیله‌جکی محققدی. ملکشاه بونی
هیچ درخاطر ایتمه‌مش، ایمپراطورلغی متحدویکنسق برحالده خلفلرینه براقمایی دوشونمه-
مشدی. دهااغلغنده آنطاکیه‌نك شمالنده‌کی ممالکی، خاندانندن سلیمان بن قتلمشه
تودیع ایتمشدی. قاردشی تتش ایسه همان مستقل برحالده شام طرفلرینی اداره ایله‌مشدی.
(حلب)ده عقیل خاندانی کندی حسابنه ادارهٔ حکومت ایتمکه باشلامشدی.
ملکشاه هنوز پك کنج برسنده، اوتوز سکز یاشنده وفات ایلدیکی زمان سلچوق
ایمپراطورلغی بر چوق شعبه‌لره آیرلمشدی. خصوصیله زوجه‌سنك اصراری اوزرینه
یانندن تبعید ایتمش اولدیغی وزیری‌ده باطنیلر طرفندن قتل ایدلمش، حکومتی
اساسلی برفکره نظراً اداره ایده‌جك همان کیمسه قالمامشدی.

ملکشاهك خلفلری ملکشاه وفات ایلدیکی زمان زوجه‌سی ترکان خاتون وفاتی
صاقلامش، امراواعیانی طوپلایارق اوغلی محمودی اجلاسه
غیرت ایلمشدی. او صره‌ده اصفهانده بولونان شهزاده برکیاروق‌ده محبسدن فرار
ایتمش، نظام‌الملك اتباعنك یاردیمی‌ایله خلقی کندیسنه بیعت ایتدیرمشدی.

برکیاروق اصفهانده حکمدار اولدیغی صره‌ده ترکان خاتون‌ده درت یاشنده بولونان
اوغلنه وصایت ایتمکه باشلامشدی. ترکان خاتون، رقیبی نظام‌الملکك قتلنه یاردم ایدن تاج
الملکی اوغلنه وزیرنصب ایتمش، ملکشاهك جسدینی (اصفهان)ه دفن ایتدیرمشدی. بو
صره‌ده ملکشاهك قاردشی تتشك خروجی ترکان خاتونی اندیشه‌یه دوچار ایله‌مشدی.
ترکان خاتون کندیسنه رفیق اولمق اوزره آذربایجان حاکمی ایله ازدواج ایتمك ایسته‌مش،
امرانك ممانعتی اوزرینه بو ارزوسنه نائل اولامایجه برکیاروقك سلطنتی تقرر ایله-
مشدی. فقط ترکان خاتونك وفاتی برکیاروقی بویوك بررقیبدن قورتارمش، محمودك
وفاتی ایسه برکیاروقه سلچوق تختنی کاملاً آچیق بولوندیرمشدی.

برکیاروق عموجه‌لرینك عصیانلرینی برربرر یاتیشدیردقدن صوکرا مملکتده
بسبتون رقیبسز قالمشدی. فقط بالآخره قاردشی محمد وسنجر ایله اوزرن اوزادی

محاربه‌لرده بولونمش، مملکت قاردش منازعه‌لری ، باطنی اغتشاشلری ایله قارما-
قاریشیق بر حاله کلمشدی . برکیاروقه خلف اولان محمد دوری اشقیا محاربه‌لری
ایله کچمش، عراق سلچوقیلرینك نفوذوسلطنتی تحکیم ایده‌جك مهم برحادثه‌وقوعه
کلمه‌مشدی . یالکز سنجر زماننده ملکشاه ایمپراطورلغنك منفرد قسملری عین
حاکمیت آلتنده طوپلانمش، فقط عراق، شام وقونیه سلچوقیلری بو حاکمیته تابع
اولمامشلردی . سنجر ، فی‌الحقیقه بو دورك بویوك اسکندری مثابه‌سنده ایدی .
عاصی والیلره ، چین حدودندن خراسانه طوغرو ایلریله‌ین یکی تورك قبیله‌لرینه
قارشی پارلاق مظفریتلر احرازایدن‌بوحکمدار علما وشعرایی‌ده‌دائما حمایه‌ایدردی.

بو أثناده عراق وشام سلچوقیلری‌ده آیریجه اجرای حکومت ایدییورلردی . عراق
سلچوقیلری قاره آرسلان (قاورت) طرفندن تأسیس ایدلمشدی . قاره آرسلان، آلب
آرسلانك قاردشی ایدی . برادری طرفندن عراق والیسی تعیین اولنمش ، ولایتنده کسب
قوت ایدر ایتمز اعلان استقلال ایله‌مشدی. وفاتنده ولایتی ملکشاه طرفندن اوغلنه تخصیص
ایدلمش ، بو صورتله قاره آرسلان خاندانی کرمانده اجرای حکومت ایله‌مشدی . عراق
سلچوقیلرندن مغیث‌الدین محمد، بالخاصه علوم وفنونه رغبتی شهرت بولمش، انشاایله ایتدیردیکی
جسیم بر کتبخانه‌ده بش بیك جلد قدر کتاب جمع ایتدیرمشدی. عراق سلچوقیلری ، صوك
حکمدارلری محمد شاه زماننده منقرض اولمشلردی.

شام سلچوقیلری شام و حلب طرفلرنده اوطورورلردی . ملکشاه طرفندن شام حوا-
لیسنك ضبطنه مأمور اولان تتش طرفندن تأسیس ایدلمشدی . ملکشاهك وفاتنده تتش
اعلان استقلال ایتمش ، (بغداد)ده نامنه خطبه اوقوتمشدی . تتش بر کیاروق ایله اجرا
ایلدیکی محاربه‌ده وفات ایدنجه یرینه اوغللری خلف اولمشدی . اوغللرندن ملك رضوان اهل
صلیب ایله محارباتده بولونمش ، خلفی الب آرسلان زمانی کاملاً اهل صلیب محاربه‌لری دورینه
تصادف ایتمش. سلطان شاه زماننده‌ده بوتون حکومتلری منقرض اولمشدی.

عراق وشام سلچوقیلری بو صورتله انقراض بولدیغی کبی سنجرك وفاتندن
صوکرا صحنهٔ مجادلاته آتیلان یکی فاتحلر ، عراق سلچوقیلرینك اراضیسنی‌ده
آره‌لرنده پایلاشمغه باشلامشلردی. بو فاتحلرك الك برنجیلری آتا بکلر ایدی.ایلك
اول بو عنوان ایله میدان مبارزه‌یه آتیلان، عمادالدین زنکی ایدی. بو ذات شام
سلچوقیلرینك سراینده یتشدکدن‌صوکرا عراقده اوفاق ومستقل بر بکلك تأسیس
ایتمس، آز زمان ایچنده جوارنده‌کی امیرلری حاکمیتی آلتنه آلمشدی . اول امرده
(سلطان) لقبنی آلمایه جسارت ایده‌مدیکی‌ایچون (آتابك) عنوانتی آلمش،(موصل)ی
مقر حکومت اتخاذایتمش، (حلب)ی سلچوقیلردن، (اورفه)یی اهل صلیبدن ضبط

ایله‌مشدی. اوغلی نورالدین ایله صلاح‌الدین ، اهل صلیبه قارشی اجرا ایلدکلری محاربه‌لرله شهرت قازانه‌رق سوریه ومصرده کمال سطوتله حکمران اولمشلردی. عمادالدینی کورن دیکر بکلرده فارزستان، آذربایجان ولارستانده (آتا بك) عنوانی آلارق اجرای حکومت ایله‌مشلردی. دها صوکرا حسین کورینك تأسیس ایله‌دیکی کوری خاندانندن علاءالدین، (هرات) ایله ایرانك شمال طرفلرینی ضبط ایدرك سلچوقیلری بورادن چیقارمش (١١٥٨)، لاهور ودلهی‌یی ضبط ایدرك ممالکنی هندستانه قدر توسیع ایله‌مشدی. فقط بو فتوحاتدن صوکرا اوده خوارزم سلطانلرینك قوت وسطوتی قارشیسنده بویون اکمکه مجبور اولمشدی.

سنجرك وفاتندن صوکرا خوارزم حوالیسنده آلب آرسلانك حفیدلری اجرای سلطنت ایدییورلردی. سنجرك وفاتی اوزرینه ظهور ایدن داخلی اغتشاشلر خوارزم والیسی قطب‌الدینك اعلان استقلال ایتمسنی تسهیل ایتمش ، بو تاریخدن اعتباراً سلچوقیلر دوچار ضعف اولمایه باشلامشلردی. خلیفه‌لر اوته‌دن بری سلچوق حکمدارلرینك تحکمی آلتندن قورتولمایه منتظر بولوندقلری ایچون بو ضعفدن استفاده ایتمکه تشبث ایتمشلردی. فی‌الحقیقه بغداد خلیفه‌لرینك نفوذ جسمانیلری کاملاً سلچوق حکمدارینه انتقال ایتمش، کندیلرنده معنوی نفوذدن باشقه برشی قالمامشدی. یکانه امتیازلری اصفهان سلطانلرینه هرجلوسده برتاج، بر کردنلك ، برده خلعت فاخره کوندرمکدن عبارت اولمشدی. بوحال مکتفی زماننه قدر دوام ایله‌مشدی. مکتفی، مسعودك فتوحات و مظفریاتنه قارشی هیچ برشی یاپامامش ، مسعودك وفاتندن صوکرا سلچوق خاندانی بیننده ظهور ایدن داخلی منازعه‌لردن استفاده ایتمش، یکی خاندانلره قارشی استقلالنی اعلان ایله‌مشدی. حتی سلچوقیلری (بغداد)دن چیقارمغه موافق اولارق بوتون عراقی کندیسنه تابع قیلمشدی. بو صورتله اون برنجی عصر میلادیده بویوك برسطوت وشوکت ارائه ایدن سلچوقیلر اون اوچنجی عصر بدایتنده عربستانك شرق طرفنده کاملاً پریشان اولمشلردی. فقط بوکا مقابل غربده، آناطولی طرفلرنده سلچوقیلرك یکی برشعبه‌سی اجرای سلطنت ایله‌مشدی که اوده سلیمان بن قتلمش طرفندن (قونیه)ده تأسیس ایدیلن روم سلچوقیلری ایدی.

ایکنجی فصل

روم سلچوقیلری، محاربات صلیبیه، سلچوقیلرك صوك زمانلری

(۱۰۹۲-۱۳۰۰)

ازنیقده سلچوقیلر ملکشاه، اقرباسندن وقوماندانلرندن سلیمان بن قتلمشی فرات ایله قره دکز بوغازی بیننده‌کی اراضی‌یی فتحه مأمور ایتمش، خراسان سلچوقیلرینه تابع اولمق اوزره کندیسنه بکلك ویرمشدی. بیزانس ایمپراطورلغنك بو منطقه‌سی خلیفه‌لرك مهاجماتی، طوغرول بك ایله آلب آرسلانك محارباتی یوزندن خیلی ضعفه دوچار اولمشدی. بو سببدن امیر سلیمان پك بویوك مشکلاته دوچار اولمادن (نیسه، ازنیق) شهرینه‌قدر ایلریله‌مش، بوراسنی کندینه مقر اتخاذ ایله‌دکدن صوکرا اراضیسنی توسیعه صرف غیرت ایله‌مشدی. فقط سلچوقیلر (ازنیق) جوارینه یرله‌شنجیه‌قدر بیزانسلیلر بیننده سیاسی، عسکری پك مهم وقایع جریان ایتمشدی.

ایمپراطور رومانوس سلچوقیلره اسیراولدقدن صوکرا بیزانسلیلر رومانوسك یرینه کنج میخائل دوقاسی ایمپراطور انتخاب ایتمشلردی. فقط یکی ایمپراطورك انتخابی سلچوقیلرله بیزانسلیلر بیننده‌کی مصادمه‌لره مانع اولامیه‌جقدی. یکی ایمپراطور یومیه ۱۰۰۰ آلتون ویرکی‌یی ویرسه‌بیله سلچوقیلرك بیزانسه قارشی صلحپرورانه برمسلك تعقیب ایتملری امکان خارجنده‌ایدی. چونکه بیزانسلیلر رومانوسك کوزینه میل چکلمشلر، آلب آرسلانی کندیلرینه قارشی تحریك ایله‌مشلردی. آلب آرسلان، رومانوس‌ایله بینلرنده موجود صمیمی مناسبتلری درمیان ایده‌رك

ایلری آتیلمش، کندیسنی بیزانسلیلره قارشی رومانوسك منتقمی صفتیله کوستر-
مشدی. بوسیبدن سلچوقیلرك غربه طوغرو سفراجرا ایتملری محقق کورونمشدی.
سلچوقیلرك بوتعرضلری اثناسنده آناطولیده مختلف بکلکلر واردی. (آنی) شهرنده
کرد امیرلری حکمفرما اولیورلر، موقعلرینی خراسان سلچوقیلرینك سایه‌سنده محافظه ایلیور-
لردی. غربده، بر چوق شهرلرده ارمنی پرنسلری اجرای نفوذ ایدییورلردی. (سیواس)ده
برچوق ارمنی عائله‌لری موجود اولدیغی کبی قاتولیقوس‌ده ایمپراطورك امریله برمدت قدراوراده
اقامت ایله‌مشدی. بورالرده اوطوران ارمنیلر سلچوقیلره تابع اولمقله برابر وضعیتلرندن پك
کوزل استفاده ایتمشلر، حاکمیتلرینی تأمین ایچون برجلر وقلعه‌لر انشا ایله‌مشلردی. ازجمله
کیلیکیاده اوطوران ارمنیلر یالکز اسماً بیزانسلیلره قارشی تابعیت کوسترمشلر، فقط جدی
وصمیمی بر صداقت ابراز ایتمه‌مشلردی. بونلر چوق برمقدارده اولدقلری حالده هیچ برنفوذ
اجرا ایده‌مه‌مشلردی. یالکز آنطاکیه‌ده اوطوران خاچادور، نافذ برسیاست تعقیب ایتمشدی.

سلچوقی مسکوکاتی

(موزهٔ همایونده‌در)

سلچوقیلر کندیلرینه جوار
بولونان کرد وارمنی بکلرینی تا-
بعیتلری آلتنه آلارق بوصورتله
ارمنی طاغندن طوروس سلسله-
سنه، دجله نهرندن بحرسفیده قدر
غایت مساعد بر تعرض خطی
وجوده کتیرمشلر، ایجاب ایتدکجه
بوخطدن دائماًاستفاده ایله‌مشلردی. سلچوقیلر بوخطدن اعتباراً آناطولی ایچلرینه طو-
غروایلریله‌مشلر، آلب آرسلانك وفاتی اوزرینه بوحرکتلرینی برمدت تعطیل ایتمشلردی.
فقط ایمپراطور میخائیل سلچوقی تهلکه‌سنی تقدیر ایلدیکی ایچون اقرباسندن ایساق
قومنه‌نوسی شرق حدودینك محافظه‌سنه مأمور ایله‌مشدی. حتی کندیسنه
شرق قطعاتی مستقل قوماندانلغی (دومه‌ستیکوس) نامنی‌ده اعطا ایتمشدی. ایساق
قومنه‌نوسك معیتنده بولونان افرادن فرانقلر، اوروسه‌لك معیتنده عصیان ایتمشلر،
قوماندانلری (قیصری)نك ییقیق دیوارلری قارشیسنده بکلرکن انلر (ملاطیه)
جوارینه قهرمانلق کوسترمکه کیتمشلردی. سلچوقیلر بو فرصتدن بالاستفاده
بیزانسلیلره تعرض ایدرك موفقیت قازانمشلر، ایساق قومنه‌نوسی اسیر ایتمشلردی.
سلچوقیلر بو موفقیتدن صوکرا یوزر ایکی یوزر کشیلك مفرزه‌لرله
اطرافه تعرضلر اجرا ایدرك خیلی غنائم ألده ایتمشلردی. فقط بو تجاوزلری منتظم

بر حرب شکلنده اجرا ایتمه‌مشلردی؛ بونکله برابر بو حرکتلر بیزانسلیلر اوزرنده
عمیق بر تأثیر حاصل ایله‌مشدی . بو اثناده قومنه‌نوسـك یرینه دوقاس اردونك
قوماندانلغنی درعهده ایدرك اورسه‌لك اوزرینه یورومش، فقط اسیر اولمقدن باشقه
بر مظهریت کورمه‌مشدی. اورسه‌ل، بو موفقیتدن بسبتون جسارته کله‌رك دوقاسی
ایمپراطور نصب ایتمکه قیام ایله‌مشدی. اورسه‌لك بو تشبثی بیزانس سراینی بویوك
بر اندیشه‌یه دوشورمشدی . دوقاسك شخصی سرایجه فوق‌العاده تهلکه‌لی کو-
رولمش ، بو تهلکه‌یی ازاله ایچون سلچوقیلرك معاونتنه مراجعت ایتمکدن
کری طورولمامشدی. اوزمان بیزانسـك آمالنی قوه‌دن فعله کتیرمکی تورکلردن
آرتق درعهده ایتمشدی. آرتق، اورسه‌لی اسیر ایتمش، اورسه‌ل اسارتدن قورتولور
قورتولماز تکرار محاربه‌یه مباشرت ایله‌مشدی. اوزمان (تورقوپوللر) ایله (فرانقو-
پوللر) بیننده بر چوق چته محاربه‌لری وقوعه کلمشدی.

سلچوقیلر و بیزانسلیلر بیزانسك شرق حدودلری بو صورتله دائمی بر فترت
ایچنده بولوندیغی حالده سلچوقیلر هنوز بو طرفلرده
اساسلی فتوحاته نائل اولامامشـلردی . واقعا اره‌ده صره‌ده سلچوق مفرزه‌لری
ظهور ایدییوردی؛ فقط بو کورونشلر آقیندن باشقه بر مقصدله اجرا ایدلمیوردی.
بو سببدن ارمنی طاغنك بری طرفنده بولونان اراضی دائما وضعیت اصـلیه‌سنی
محافظه ایدییوردی. جنوبده، آنطاکیه بکی ایساق قومنه‌نوس‌ده آیریجه محاربه‌لرله
مشغول بولونیوردی. ایساق، آنطاکیه پطریقی حقنده تعقیبات اجرا ایتدیرییور،
بو حرکتی ایله آنطاکیه خلقننك عداوتنی جلب ایلیوردی . ذاتاً آناطولیده‌کی
شهرلرك برچوغنده حس استقلال دائمی برجریان تعقیب ایلدیکی جهتله بوعداوت
اولانجه شدتیله حکم فرما اولیوردی. فی‌الحقیقه ایمپراطورلر آناطولی‌یی مدافعه‌دن
کاملاً عاجز قالمشلردی. حتی برچوق شهرلر مدافعه‌لرینی کندیلری درعهده ایتمشلر،
بر نوع هیئات متحده تشکیلنه تشبث ایله‌مشلردی . (ایقونیون، قونیه) شهری‌ده
بو قبیلدن ایدی. بو شهرلر اکزنکین مراکزدن معدود اولدقلری کبی، ظریف
کلیسالری، قیمتدار اشیای مقدسه‌سیله‌ده تمیز ایتمشـلردی . بو سببدن ، سلچوق
مفرزه‌لرینك سورلرینـه یاقلاشدقلرینی خبر آلیر آلماز کندیلریله مقاوله‌لر عقد
ایدرلر ، معین مقدارده ویرکی ویرمکه رضا کوسـتره‌رك امنیتلرینی و اهالـ

لینك جوار اراضیده زراعت جقنی استحصال ایلرلردی. بیزانسك ضعفی اهالی‌ یی بو أليم وضعیته كرفتار ایتمش ، بیزانس آلایلرینك وجودی بر خاطره‌دن عبارت قالمشدی . یالكز قوهٔ بحریه‌سی هنوز ایشـه یارایاجق بر حالده بولوندیغی ایچون ساحلی شهرلرده ایمپراطورك نفوذی باقی قالابیلمشدی . بیزانسك دیكر بر ضعفی‌ده آناطولیده بولونان بوتون اهالینك سلچوقیلره دها زیاده محبت كوسترمه‌لری ایدی . بیزانس اهالیسی بدایتده حكومته شكایتلرده بولونمشلر، كندیلرینه امداد طلب ایله‌مشلردی . فقط بیچاره‌خلق، (قسطنطینیه)‌ده‌ضعف اخلاق ایچنده سلطنت سـورن ایمپراطورلرك آناطولی‌یی دوشونمه‌لری امكان خارجنده اولدیغنی بك كچ آكلامشلردی. ایچلرندن بر چوقلری زراعتله اشتغاللرینه

سلچوقی مسكوكاتی
(موزهٔ همایونده‌در)

مانع ظهور ایتدیكنی كورونجه باشقه بر صنعته سلوك ایتمشلردی . خلق سفالت ایچنده رفاه وتعیشدن محروم قالدیغنی كورركورمز بیزانسلیلره اهانت ایتمكی كندیسی ایچون چارهٔ خلاص عد ایله‌مشدی. ذاتاً بیزانسده‌ده بو فقیر خلقك منافعنی حمایه ایده‌جك اردودن اثر قالمامشدی. اردو ، قسطنطینیه‌نك عسكرلكدن محروم نفرلری ایله میلیسلردن عبارتدی. الك زیاده ایش كوره‌بیله‌جك صنف ده پایتختده بولونان (لایخطیلر، آتاناتی)‌لر، یعنی خاصه عسكرلری ایدی . قوماندانلردن كندیلرینه كووه‌نه‌نلرك كوزی ایمپراطورلق تاجنده ایدی. روم‌ایلیده قوماندانلردن بری عصیان ایدر ایتمز آناطولیده باشقه بر قوماندانك عصیان بایراغنی قالدیردیغی كورولوردی. بو سببدن ایمپراطورلر كندیلرینه تاج وسلطنتی تأمین ایچون سلچوقیلرله اتفاق ایتمكی ، انلرك معاونتنه التجا ایلمكی چارهٔ سلامت عد ایتمكه باشلامشلردی: نیكه‌فوروس بوطونیادیس خصمنه غلبه ایتمك وكنج میخائل دوقاسی بیزانس تختندن محروم ایله‌مك ایچون توركلرله اتفاق ایتمش ، سلطنته قانوناً حقی بولونان ایمپراطورده سلچوقیلردن باشـقه بری ایله اتفـاق ایله‌مشـدی. بیزانس جواری همان كاملاً سـلچوقیلرله طولمشدی. بونلر (خالكه‌دون، قاضی كوی) و(خریسوپولیس، اسكدار) ساحللرینه

قدر كلىرلر ، اوزاقدن (قسطنطينيه)نك زينت واحتشامنى حريصانه نظرلرله سير ايدرلردى. سلچوقيلرك استيلاسى تجارت يوللرينى دائمى برتهلكه‌يه معروض قيلمشدى. سلچوقيلر ييقيق ديوارلر، خراب كليسالر ايچنده پوصو قورارلر ، هيچ كيمسه‌يه كورونمدن، هيچ بر صورتله ياقالانمادن ايستدكلرينى تجزيه و يا تلف ايدرلردى . سلچوقيلرك قوتندن استفاده ايتمكى اك زياده بوطونياديس دوشونمشدى . بوطونياديس اول امرده ميخائله معاونت ايدن سلچوق بكلرندن سليمان بن قتلمش ايله منصورى ألده ايتمش ، سليمان بن‌قتلمش (ازنيق) شهرينه بو صورتله قوماندان اولارق يرلشمشدى.

سلچوقيلر بو حواليه يرلشدكدن صوكرا موقعلرينى كتدكجه تحكيم ايلەمشلردى. اوزمان بيزانس تختنه جلوس ايدن نيكه‌فوروس قومشولرينك جنكاورلكلرندن، اوق آتمقده‌كى مهارتلرندن، يالكز اسملرينك هرطرفه دهشت‌ويرمسندن استفاده ايتمش، تراكياده‌كى رقيبلرينه قارشى دائما موفقيت قازانمشدى . فقط بو قوتدن مشروع ايمپراطورله برابر سلطنت ادعاسنه قالقيشانلرده استفاده ايتمكدن خالى قالمامشلردى. حتى قومنه‌نوسلرك اقرباسندن نيكه‌فوروس مه‌ليسه‌نوس ، بوطونياديسك عليهنه قيام ايلديكى زمان توركلردن استفاده ايتمشدى.

سليمان (ازنيق)ه حاكم اولمش، نفوذ عسكريسنى (دوريله‌ئون، اسكيشهر) اوته‌لرينه قدر اجرا ايله‌مشدى . خادم يوآنيس سلچوقيلرك آناطوليده‌كى قوت ونفوذينى كسر ايچون اورتايه آتيلمش ايسه‌ده هيچ‌بر شيئه موفق اولامامشدى. نهايت سليمان (سيزيك، آيدنجق) شهرينى‌ده اداره‌سى آلتنه آلمش، سلچوقيلرايچون بيزانسه قارشى يكى بر ترصد نقطه‌سى ألده ايدلمشدى. سلچوقيلر بو صورتله جنكاورلكلرى ومتانتلريله ترقى ايدنجه (نيقومه‌دى ، ازميد)ده اوزون مدت مقاومت ايده‌مه‌مشدى. سليمان بوراده سلچوقيلرك منصوب برقوماندانى، بيزانسليلرك شرق محافظى صفتيله (ازنيق) جوارنده برسرايده اقامت ايله‌مشدى . سليمان ايله برابر آناطوليده دها برقاچ صاحب نفوذ بكلر واردى . بو بكلردن خيرالدين صرف خصوصى بر مقصد تعقيب ايدرك قره‌دكز ساحلنده (سينوب)ى ضبط ايتمش ، بورادن ألده ايتديكى بيزانس غنائم و خزائنى سايه‌سنده بويوك بر بك اوليويرمشدى . بو اراضيلردن ماعدا، بوتون آناطولى بيزانسليلرك اداره‌سنده ايدى.

مع مافیه بیزانسلیلر، سلچوقیلری اوزاقلاشدیرمق خصوصنده‌کی غیرتلرنده اصلا موفق اولامامشلردی. نهایت ساحل طرفلری بر درجه‌یه قدر مدافعه ایدلمش، (درقون) نهری حدود تعیین اولونمشدی.

بیزانسلیلر جنکاور قومشولرندن دائما یاردم کورمشلردی. آله‌کسییوس قومنه‌نوس نورمانلره قارشی سلچوقیلرله اتفاق ایتمش، سلچوق عسکرلرینك (دراچ)حوالیسنه کله‌رك نورمانلرله چارپیشدقلری کورولمشدی. صوکرا آنطاکیه‌لی ارمنی فیلاره‌ت‌ده اوغلی ایله آره‌لرنده خصومت پیدا اولنجه سلیمانی معاونتنه جلب ایله‌مشدی (۱۰۸٤). او زمان سلیمان، سوریه حوالیسنه‌ده حاکم اولمش، فقط بوصره‌ده ملکشاهك قاردشی تتش ایله آره‌لرنده خصومت پیدا اولمشدی. بوخصومت نتیجه‌سی اولارق وقوعه کلن محاربه‌ده سلیمان مغلوب اولمش، اولومی عار مغلوبیته ترجیح ایدرك نفسنی فدا ایله‌مشدی (۱۰۸۵).

سلچوقی مسکوکاتی

(موزهٔ همایونده‌در)

بو محاربه‌دن صوکرا تتش بیزانس ایمپراطوری ایله معاهده عقد ایدرك سلچوقیلرك ساکن بولوندقلری شهرلرك تخلیه‌سنه موافقت ایتمش، بو خبر اوزرینه (قسطنطینیه)ده بویوك برعلامت سرور حاصل اولمشدی. فقط بیزانسلیلر سلچوقیلرك ینه آره صره اجرا ایله‌دکلری آقینلردن کندیلرینی قورتارامامشلردی. سلیمانك معیتنده بولونان ذوات، هپ بو صورتله ادامهٔ قوت ایتمشلردی. ازجمله سلیمانك والیسی ابوالقاسم ایله قاردشی ابوالغازی بو صورتله تأمین سطوته موفق اولمشلردی. ابوالقاسم، عسکریله آطه‌لر دکزی ساحللرینه قدر ایلریله‌مشدی. بونك اوزرینه بیزانس ایمپراطوری آله‌کسییوس، تاتیکییوس نامنده بر ارمنی قوماندانك معیتیله عسکر کوندره‌رك ابوالقاسم ایله محاربه ایتدیرمش، بوصره‌ده برکیاروق قومانده‌سنده‌کی سلچوق عسکرلرینك ظهوری بیزانسلیلرك مغلوباً چکیلمه‌لرینی تأمین ایله‌مشدی. بو تاریخدن اعتباراً آناطولیده ابوالقاسمك نفوذی جاری اولمشدی. حتی بو مقتدر قوماندان بالقجی قایقلرندن مرکب اوفاق بر فیلو

ترتيب ايدرك (نخى يو ، ساقيز) آطه‌سى‌ده ضبطه قيام ايله‌مشـدى . بونك اوزرينه بيزانسليلر انديشه‌يه دوشه‌رك سلچوقيلرله مناسبات حسنه‌ده بولونمقدن باشقه چاره كوره‌مه‌مشلردى . حتى ابوالقاسمى (قسطنطينيه)يه دعوت ايدرك حقنده پارلاق مراسم اجرا ايله‌مشلردى . ابوالقاسم بوتاريخدن اعتباراً بيزانسليلرك الك صميمى دوستى اولمشدى. بو دوستلق بيزانسليلرك منافعنه پك‌زياده خدمت ايله‌مشدى.

ابوالقاسمك بو حركتى اوزرينه ملكشـاه قارداشنك مظفرياتندن استفاده ايتمك ايسته‌مش ، بيزانسليلره مرخص كوندره‌رك قسطنطينيه پرنسـسلرندن برينى بويوك اوغلى بركياروقه تزويج ايتمك تكليفنده بولونمشدى. عين‌زمانده‌ده ابوالقاسمى تأديب ايتمكه عزم ايتمشدى. ابوالقاسم، ملكشاهك غضبندن بيزانسليلرك كنديسنى خلاص ايده‌ميه‌جكلرينه قناعت حاصل ايله‌مش ، نهايت ملكشـاهك لطفنه التجا ايتمشـدى . فقط بو اثناده ابوالقاسم آناطولى‌يه عودت ايدركن يولده تلف ايدلمشدى. بو صره‌ده (بيزانس)ده اقامت ايدن ابوالغازيدن بيزانسليلر شهرى صا-تين آلمق عزمنه دوشمشلرسه‌ده موفق اولامامشلردى. ملكشاهك وفاتى اوزرينه سليمان بن‌قتلمشك محبس كوشـه‌لرنده ياتان اولادلرى‌ده ميدانه چيقمشلردى . بونلردن قيليج آرسلان، جسور وعزم‌پرور باباسنك يرينه قائم اولمش، ابوالغازينك موجوديتى هيچ برمانع وجوده كتيرمه‌مشدى.

قيليج آرسلان قيليج آرسلان بلا مشكلات‌سلطان اولمش، (ازنيق) وحواليسنى سلچوقيلرله اسكان ايله‌مشدى.قيليج آرسلان حكمدار اولدقدن صوكرا بويوك امللر وغايه‌لر تعقيب ايله‌مشـدى . اول امرده سلچوق خاندانندن بولونمق حيثيتيله تتش كبى اوده سلطان عنوانيله حكم‌فرما اولارق آناطولينك غربنى اداره ايتمك ايسته‌مشـدى. بو ارزوسنه نائل اولمق ايچون قيليج آرسلانك بويوك فتوحاته نائل اولماسى، آنطاكيه، اورفه، حلب وشام طرفلرينى‌اشغال ايتمسى لازمدى . فقط بو اثناده آناطوليده بولونان بكلرك قسم اعظمى اعلان استقلال ايتمشلردى. آيدينجق ، آپوللونيـاس ، پورمانه‌تون طرفلرنده ايلخان بك اجراى سطوت ايتمكه باشلامشدى. ايلخان بكك معيتنده‌ده دها بر چوق بكلر بولونيور-دى. قره‌ده احوال بو مركزده‌اولديغى كبى، آطه‌لرده‌ده‌عصيان اماره‌لرى كورولمكه باشلامشدى . بيزانسليلر بوتون بو عصيانلرده كنديلرينه ياردم ايتمك اوزره قيليج

آرسلانه مراجعت ایتمشلردی. نهایت قیلیج آرسلان ایله ایمپراطور بیننده برمعاهده عقد ایدلمش، قیلیج آرسلانك حاکمیتی تمامیله تصدیق اولونمشدی. قیلیج آرسلان اهل صلیب محاربه‌لرینك باشلانغجنده (ازمیر)ده اقامت ایتمش، ساقز ورودوس آطه‌لری سلچوقیلرك اداره‌سنده قالمشدی. یالکز (مدللی) آطه‌سی بیزانسلیلره براقلمشدی. آطه‌لر دکزی آرتق مجادلات و محارباتدن مصون قالمش، بیزانس ایمپراطورلغی بو جهتدن هیچ برتعرضه معروض اولمامشدی.

سلچوقیلرك استیلاسی برمدت‌قدر سکون بولمشدی. یالکز بو اثناده طربزون بکی غره‌غورك سیواسـده حکومت سوره‌ن دانشمندیلردن امداد آلارق عصیانه قیام ایتمسی اوزرینه ایمپراطور لاتین عسکرلری واسطه‌سیله بو قیامی تسکین ایتمش، عاصی‌یی اسیر ایدرك (قسطنطینیه)یه کتیرتمشدی. بیزانسلیلر (سینوب)ی استرداد وطربزون مسئله‌سنی‌ده تسـکین ایلدکدن صوکرا قره دکز سواحلنه تمامیله حاکم اولمشلردی.

سلچوقیلر واهل صلیب محاربه‌لری بیزانس ایمپراطوری رومانوسك اسارتندن صوکرا (۱۰۷٤) پاپا یدنجـی غره‌غوار نفوذ وحاکمیتی تأیید، روما شرق ایمپراطورلغی مدافعه وخرستیان اقوامی حمایه ایچون تدابیر لازمه اتخاذینه باشلامش، بومقصده وصول ایچون غرب خرستیانلق عالمنه مراجعت ایله‌مشدی.

پاپا بوتون سیاسی متفقلرینه مراجعت ایتمش، قسطنطینیه‌یه ٤۰۰۰۰ قدر جنکاور کوندرمك ایسته‌مشدی. دها صوکرا یدنجی غره‌غووارك خلفی ایکنجی اوربان زماننده سلچوقیلره قارشی بیزانسلیلر طرفندن معاونت طلب ایدلمش، بر تخمینه کوره‌ده پاپا اوربان غربده نفوذ و سطوتنی تأمین ایلدکدن صوکرا سلفنك شرقده‌کی پلانلرینی تطبیق ایله‌مشدی. فقط پاپانك غیرت ومساعیسی نتیجه‌سی اولارق (قسطنطینیه)یه کلن لاتینلر اومدقلری حرمت و قبوله نائل اولامامشـلردی. بیزانسلیلر سلچوقیلردن زیاده لاتینلردن نفرت ایتمشلردی. حتی ایمپراطورمیخا. ئلدن روایةً بیان‌اولوندیغنه کوره بیزانسلیلر، اورسه‌لك سلچوقیلره‌قارشی بیزانس طوپراغنی مدافعه ایچون هر هانکی بر موقعی اشغال ایتمسندن ایسه سلچوقیلرك بیزانس اراضیسنی‌اشغال واداره ایتمه‌لرینی ترجیح ایدرلرمش. بیزانس سیاستی‌بدا.

قونیه‌دن کلمه بر قاپو (موزهٔ همایونده‌در)

یتدن نهایته قدر هپ بودستوری تعقیب ایله‌مشدی. مع‌مافیه لاتینلر (قسطنطینیه)یه کلدکلری زمان سلچوقیلره قارشی حرکت‌ایتمشلر، (ازنیق)دن اعتباراً حرکتلرینه مباشرت ایله‌مشلردی. قیلیج آرسلانك سور خارجنده بولونان عسکرلری اهل صلیبك تجاوزی اوزرینه شهرك سورلری داخلنه چکلمشلر، خرستیانلرده بو رجعتدن بالاستفاده جوارده‌کی قلعه‌یی ضبط ایتمشلردی. فقط اهل صلیبك بو قولای مظفریت اوزرینه حس ایتدیکی صافدلانه سرور چوق مدت دوام ایتمه‌مشدی. قلعه‌ده ارزاق وذخیره صیقینتیسی حاصل اولدیغی صره‌ده قیلیج آرسلان طرفندن کوندریلن امیر ایلخانك اوفاق بر قطعه‌دن مرکب معیتی طرفندن ضبط ایدلمش، بوتون محصورین قیلیجدن کچیرلمشدی(١٠٩٦). صوکرا اهل صلیبك غیر منتظم سورولری (درقون) نهری جوارنده‌ده عین فلاکته دوچار اولمشلر، متباقیسی (قسطنطینیه)ده بکله‌مشلردی. بونلر بر مدت صوکرا سلچوقیلرله محاربه ایده‌جکلر، پاپانك وعدی موجبنجه اسلاملرله چارپیشارق بوتون کناهلرینی عفو ایتدیره‌جکلردی. او سنه‌نك قیشنده فرانسه وآلمانیادن، بر چوق زادکان معیتنده اولارق بر قافله اهل صلیب دها کلمشدی. بوقوت (قسطنطینیه)ده ترتیباتی اکمال ایلدکدن صوکرا مایسك ایلك کونلری (ازنیق)ه متوجهاً حرکت ایله‌مش، اوچ یوزقوله‌لی وحیرت آمیز سورلری ایله مدافعه‌یه حاضرلانان بومهم شهری محاصره ایتمشدی. محاصره عملیاتی بیزانس طرزنده اجرا ایدیله‌رك بر قاچ هفته دوام ایله‌مشدی. بو اثناده آله‌کسیبوس‌ده آناطولی‌یه کلمش، چادیری (پەله‌قانون)ه قورولمشدی. قیلیج آرسلان ایسه او کوزل پایتختنی مدافعه ایچون لازم کلن سرعتی ابراز ایله‌مشدی. فقط قونت ره‌یموندك معیتنده بولونان پرووانس‌عسکرلری‌شهره معاونت ایچون کلن سلچوق عسکرلرینی طاغدن طرفه پوسکورتمشلر، تورقو‌پوللرده‌فرانقلرله برابر سلچوقیلره قارشی محاربه ایتمشلردی. بواثناده‌بیزانسلیلردن تاتیکیبوس، جوارده‌بیزانس دونانماسنه قوماندا ایدییوردی.

(ازنیق) شهری اهل صلیبك متوالی هجوملری نتیجه‌سنده ضبط ایدلدکدن صوکرا سورلرینه خرستیان بایراغی دیکلمش، سلطانلردن بری‌ده اسیر ایدلمشدی. ازنیقه تعیین اولونان یکی بیزانس والیسی سلطانی ایمپراطورك اردوکاهنه کوندرمشدی. اهل صلیب، ازنیقك ضبطندن ایکی کون صوکرا (آنطاکیه)یه، اورادن

(قدس)ه طوغرو يوللرينه دوام ايتمك اوزره كيدرلركن (دوريلهئون، اسكيشهر) جوارنده قيليچ آرسلانك بويوك وطوپلو برقوتنه تصادف ايتمشلردى. قيليچ آرسلان اهل صليب قطعاتنك برقسمنه غلبه ايتمش، فقط پرووانسلى رهيموند عسكرلرينك مداخلهسى اوزرينه موقعنى تخليهيه مجبور اولمشدى. سلچوقيلرك شوصورتله غلبهدن محروميتلرى اهل صليبك نظرنده سلچوق تشكيلاتنك كفايتسزلكنى اثبات ايلهمشدى. اهل صليب بو محاربهدن صوكرا هيچ بر دشمنه تصادف ايتمدن يولنه دوام ايتمشدى.

قيليچ آرسلان اهل صليبك بو حركتى اوزرينه (ازنيق)دن محروم اولمش، سوريه طرفلرنده طولاشمش، دها صوكرا (١١٠٢) لومبارلردن مركب اولمق اوزره كلن براهل صليب قافلهسنه قارشى (آنقره) جوارنده محاربه ايتمشدى. قيليچ آرسلان بردفعه قونت دونهورك (آنقره)دن (آماسيه)يه كيدركن

سلچوقى مسكوكاتى
(موزهٔ همايونده‌در)

يولنى كسمك ايچون حركت ايتمش، دها صوكراده پووات‌وه‌لر ايله باويه‌راليلرى مغلوب ايلهمشدى. متفقى دانشمنديلردن كمشتكين‌ده (ملاطيه)‌يى ألده ايتمشدى. قيليچ آرسلان بواثناده (موصل)ى‌ده ضبطه موفق‌اولور اولماز آناطوليده ارائهٔ نفوذايتمكه باشلامش، شوكت وسلطنتنك الكپارلاق بر زماننده سوريه اميرلرينه قارشى اجرا ايلديكى محاربهده (١١٠٧) شهيد اولمشدى.

قيليچ آرسلانك وفاتندن‌صوكرا بيزانسليلر بعض يرلرك استردادينه موفق اولمشلردى. ازجمله (آياثلوغ) ايله (ازمير) بو صرهده ضبط ايدلمش، سلچوقيلر (پولى بوطوس) طرفلرينه صاووشمشلردى. بوميانده اسيرايديلنلر يونان آطه‌لرينه كوندرلمشلردى. دهاصوكرا (سارو)، (فيلادلفيا)، (لائوديكه) شهرلرى، (مه‌آندر، مندرس) و (هرموس) نهرلرى آره‌سنده‌كى منطقه كاملاً بيزانسليلرك ادارهسنه كچمشدى. آلهكسييوس بو موفقيتلرله جسارتنه كلهرك (آنطاكيه)يه كيرمك ايستهمش، (فيلومه‌ليون) شهرينه قدر ايلريلهمشدى. سلچوقيلرى بو حواليدنده

چكلمكه مجبور ایله‌مش ایسه‌ده برمدت صوكرا یكیدن تعرضلرینه كرفتار اولمشدی.

بیزانسلیلر موفقیتلریله جرأته كله‌رك اجرا ایلدكاری محاربه‌لرده سلچوقی اسیرلرینه غایت ظالمانه معامله ایتمشلر، چوجقلرینی آتشده یاقمشلردی. بو مظالم سلچوقیلرك قلبنده درین بر انتقام حسی اویاندیرمشدی. حتی بوحركتك انتقامنی آلمق ایچون توركلردن حسن، قوتلی براردو ایله ایلریله‌مش، ازمیر و برغمه طرفلرنده سلچوق عسكرلری كورولمشدی. دها صوكرا خراساندن كلن سلچوقیلر آناطولی‌یی شدتلی بر صورتده اشغال ایتمشلر، (بروسه) جوارینه قدر كمال موفقیتله ایلریله‌مشلردی. بیزانسلیلرك (ازنیق) والیسی بویكی استیلایه قارشی طورمق ایسته‌مش ایسه‌ده (آئوراطا) محاربه‌سنده اسیر اولمشدی.

بو اثناده حلبدن وایراندن برچوق قوهٔ امدادیه كلمش، (قونیه) شهری سلچوقیلر طرفندن ضبط ایدیله‌رك روم سلچوقیلرینه پایتخت اتخاذ ایدلمشدی. روم سلچوقیلری (قونیه)ده یرلشدكدن صوكرا خراسان سلچوقیلری كبی انلرده پارلاق بر سرای حیاتی یاشامغه، اطرافلرنده عسكری، وملكی بویوك مأمورلر بولوندیرمغه باشلامشلردی. سلچوقیلرك بوراده‌كی حیاتی آرتق هر درلو تعرضدن مصون ایدی. بیزانس ایمپراطوری آله‌كسییوس (ازنیق)دن طیشاری چیقامیور، سلچوقی اردوكاهنده ایمپراطورك جسارتسزلكی وقورقاقلغی ایله استهزا ایدیلیوردی. وقوعه كلن محاربه‌لرهپ بیزانسلیلرك مغلوبیتی ایله نتیجه‌له‌نیوردی. حتی (پولی‌بوطوس)ده وقوعه كلن بر محاربه‌ده ایمپراطور آندرونیقوسك اوغلی تلف ایدلمش، نتیجه‌ده قیلیج آرسلانك خلفی ملكشاه ایله ایمپراطور آله‌كسییوس بیننده بر ملاقات وقوعه كلمشدی. بوملاقات غایت صمیمانه اولمشدی. سلچوقی حكمداری سوسلی بربارگیره بینمش، كندیسنه مزین وظریف برقفتان هدیه ایدلمشدی.

قیلیج آرسلانك وفاتی اوزرینه (۱۱۰۷) یرینه‌كچن اوغلی ملكشاه بیزانسلیلرله برچوق محاربه‌لرده بولونمش، قاردشی مسعودده (موصل)ی ضبط ایتمشدی. فقط ملكشاه وفات ایدنجه مسعود قاردشنك یكانه خلفی اولمق اوزره قونیه تختنه جلوس ایله‌مشدی. مسعود، قرق‌یدی سنه دوام ایدن زمان حكومتنده برچوق آثار خیریه وجوده كتیردیكی كبی مدرسه‌لروجامعلرده تأسیس ایتمشدی. مسعود زماننده بیزانس تختنه جلوس ایدن یوآنیس آناطولی سواحلنی كاملاً تورك بكلرینك حاكمیتندن

قونیه‌دن کلمه برقاپو (موزهٔ همایونده‌در)

قورتارمش ، قاپادوکیاده دا-
نشمندیلرك حکومتنه نهایت ویر-
مك، کیلیکیاده ارمنی پرنسلرینی
کاملاً کندیسنه تابع قیلمق
ارزو ایتمشدی. حتی بونکله‌ده
قناعت ایتمیه‌رك حلبده اسکی
بیزانس ایمپراطورلرینك ،
هه‌راقلیوس دورلرینك نفوذ
و شوکتنی تأسیس ایتمك عز-
منه دوشمشدی . یوآنیس
بو مقصدلرینه وصول ایچون
هر سنه یکی یکی سفرلر اجرا
ایدرك آناطولی ساحللرینی الده
ایتمشدی. اولا لیدیا طرفلرینه
تعرض ایدرك (فیلادلفیا ،
آلاشهر)، (لائودیکه آ، اسکی
حصار) شهرلرینی آلمش ،
(آنطالیه) جوارینی بیزانس
ایمپراطورلغی اقسامنه داخل
ایتمشدی. ایمپراطور دهقسطمو-
نیده دانشمندیلردن محموده
قارشی حرکت ایتمش وموفقیتده
استحصال ایله‌مشدی . دها
صوکرا بواوفاق موفقیتلر او-
زرینه نظردقتنی (طوروس)ه،
کوچوك ارمنستان حوالیسنه
عطف ایتمشدی . بیزانس

اردوسی همان هیچ مشکلاته دوچار اولمادن (آطنه) طرفلرینی ضبط ایتمش، آنطاکیه وحلب جهتلرنده بیزانس بایراغنك طالغه‌لاندیغی کورولمشدی. بیزانسلیلر او سنه‌نك قیشنده (قیصری)یه‌قارشی بر حرکت اجرا ایتمشلر، ایلك بهارده‌ده کیلیکیایه داخل اولمشلردی. فقط ایمپراطورك تام پلانلرینی موقع تطبیقه قویاجغی صره‌ده وفاتی سلچوقیلر ایچون بویوك بر فرصت تشکیل ایله‌مشدی.

یو آنیسك یرینه کچن ایمانوئه‌ل، سلفنك حرکاتنه دوام ایتمش، (آنطاکیه) یی محاصره ایتدیکی صره‌ده تورقوپوللردن پك زیاده معاونت کورمشدی. فی الحقیقه بو دورده سلچوقیلرله بیزانسلیلر بیننده مناسبات پك زیاده ایدی. سلچوقیلردن برچوغی بیزانس خدمتنه داخل اولدقلری کبی بیزانسلیلرك‌ده قسم اعظمی سلچوقیلرله برابر اولیور، حتی کندی اقربالرینه قارشی سلچوقیلردن امداد طلب ایدنلر بولونیوردی. ایمپراطور یو آنیسك قاردشی ایساق، قونیه سلطانندن معاونت ایسته‌مش، پرنس یو آنیس قومنه‌نوس سلچوقی اردوکاهنه کلمش، سلطانك کریمه‌لرندن بریله ازدواج ایدرك اسلامیتی قبول ایله‌مشدی.

سلچوقی مسکوکاتی
(موزهٔ همایونده‌در)

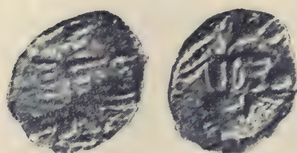
ایمانوئه‌ل ایسه دیکر طرفدن حکومتنی تحکیمه غیرت ایتمشدی. ایمانوئه‌لك مقصدی قونیه‌یی ضبط ایتمك، بو مقصده وصول ایچون ألی سلاح طوتان سلچو-قیلری کاملاً تلف ایله‌مکدی. فی الحقیقه ایمانوئه‌ل، بو محاربه‌لر اثناسنده پك ظالمانه حرکت ایتمش، سلچوقی مزارلرینه وارنجیه قدر ظلم واعتسافنی تشمیل ایله‌مشدی. صوکرا، نورمانلرك استیلاسی خبرینی آلنجه، سلچوقیلرك شدتلی تعقیبلری آلتنده رجعته مجبور اولمشدی. یکی اهل صلیب آلمانیا قرالی قونراد وفرانسه قرالی لوئینك معیتنده اولدقلری حالده ایمانوئه‌لك معاونتیله آناطولی‌یه کلدکلری زمان، دانشمندیلر (اسکیشهر)ه قدر عسکر سوق ایدرك اهل صلیبه قارشی طورمشلر، آلمانلری تلفات کلیه ایله یوسکورتمکه موفق اولمشلردی. اوزمان اهل صلیب (آلاشهر) اوزرندن (قونیه)یه یورومك کندیلری ایچون عدیم الامکان اولدیغنی آکلامشلردی. بناءعلیه

سلچوقیلرك تعرضنه اوغرامامق وبالخاصه ذخیره‌سز قالمامق ایچون ساحلی تعقیب ایدرك (ازمیر) جوارینه کلمشلردی. قونراد (آیاثلوغ)ده خسته‌لنه‌رق (قسطنطینیه)یه دونمش، لوئی ایسه مسعود عسکرلرینك تعقیباتیله ازعاج ایدیله‌رك (آنطالیه)یه قدر کلمش، بعده دکز طریقنی اختیار ایله‌مشدی. اهل صلیبك قره‌یولنی تعقیب ایدن قسملری‌ده سلچوقیلر طرفندن محو ایدلمشدی. بو اثناده کیلیکیاده‌کی ارمنی بکلرندن طوروس عصیان ایدرك قاپادوقیاده‌کی تورکلرله اتفاق ایتمش، او زمان ایمپراطورك آناطولیده تکرار سفر اجرا ایتمسنه لزوم حاصل اولمشدی. ایشته بو صره‌ده، مسعود وفات ایتمشدی.

مسعود زمانی سلچوقیلرك اولدقجه پارلاق بر دوری ایدی. مسعود آناطولیده بولونان متفرق تورك بکلکلرینی بر آره‌یه طوپلامغه غیرت ایتمشدی. خصوصیله قومنه‌نوس عائله‌سیله مناسباتده بولونماسی و غایت ساکن بر مسلك تعقیب ایله‌مسی، ایمپراطوره قارشی دائما بصیرتکارانه حرکت ایتمسی موفقیاتنی پك زیاده تأمین ایتمشدی.

مسعودك خلفلری مسعودك وفاتنده یرینه اوغلی عزالدین قیلیچ آرسلان کچمشدی. بو هنکامده دانشمندیلردن یاغی آرسلان طربزون طرفلرینی اداره ایدییور، (قیصری) و(سیواس) طرفلرینه‌ده مسعودك دامادی ذوالنون متصرف بولونیوردی. بواوچ ذات، کندیلرینه اصابت ایدن اراضیدن ممنون اولمادقلری ایچون یدبیکریله منازعاتدن خالی قالمیورلردی. بونلردن یاغی آرسلان بالخاصه بیزانسلیلره قارشی خصومتکارانه حرکت ایدییوردی. ایمپراطور ایمانوئل بو تهلکه‌یی بر طرف ایتمك ایچون آناطولی‌یه کچمش، (آنطاکیه)ده روم پطریقلغی مسئله‌سنی حل ایتمشدی. قونیه سلچوقیلری‌ده (کیلیکیا)ده (لائودیکه آ)یه تعرض ایدرك مخاصماته باشلامشلردی. صوکرا قیلیچ آرسلان یاغی آرسلان ایله محاربه‌یه مجبور اولنجه بیزانسلیلردن معاونت کورمکی نظر اعتباره آلمش، ایمپراطورله اصولاً برمعاهده عقد ایدرك بیزانسه بعض شهرلر براقمش، ایجابنده ایمپراطوره قوهٔ عسکریه ایله معاونت ایتمك صورتیله منافع تأمین ایله‌مشدی. قیلیچ آرسلان بو دوستانه معاهده‌یی متعاقب ابوالقاسم کبی قسطنطینیه‌یی زیارت ایله‌مشدی. قیلیچ آرسلانك (قسطنطینیه)یه زیارتی پك پارلاق اولمشدی: شرفنه مدبدب شنلکلر

اجرا ایدلمش،سیرقده آت قوشولری وتیاترولرویرلمشدی. حتی ایمپراطور ایمانوئه‌ل ایله برابر بیزانس سناتوسنده بولونمش ، ایمپراطورك یاننده ، فقط اونككندن بر آز آلچاق بر تخت اوزرینه اوطورمش، آرقه‌سنه بیزانس‌واری آل بر لباس کیمش ، بوینه آلتون بر قوردون طاقمشدی. قیلیج آرسلان ایمانوئه‌ل ایله عقدایتدیکی معاهده موجبنجه بیزانس ایمپراطورلغی نامنه فتوحات اجراسنی تعهد ایله‌مشدی. فقط قیلیج آرسلانك بوتون بو سیاسی تشبثلردن بسبتون باشقه بر مقصدی واردی؛ اوده آناطولیده موجود رقیبلرینی کاملاً مغلوب ایلمکدی. قیلیج آرسلان بوارزوسنی تأمین ایتمش، بر قاچ آی ایچنده بوتون دشمنلرینی مغلوب ایله‌مشـدی . کرك کندی عسکری و کرك بیزانسـلیلردن آلدیغی قوهٔ معاونه ایله ذوالنون (قیصری) دن چیقاردیغی کبی یاغی‌بی وشهنشاهی‌ده مغلوب ایله‌مشدی . (ملاطیه) امیری‌ده بو صره‌ده ایمپراطور نزدینه فرار ایتمشدی. (ملاطیه) ده دانشـمندلرك یکانه خلفی اولمق اوزره ابراهیمدن باشقه کیمسه قالمامشدی. قیلیج آرسلان بو موفقیتلره نائل اولدقدن صوکرا ایمپراطوره قارشی وعدندن نکول ایتمش ، ضبط ایلدیکی شهرلری کاملاً ملکنه الحاق ایله‌مشدی.

سلچوقی مسکوکاتی
(موزهٔ همایونده‌در)

قیلیج آرسلان و ایمانوئه‌ل

قیلیج آرسلانك بو حرکتی ایمپراطوری پك زیاده متأثر ایتمشدی . فقط ایمانولك ألنده انتقام آلمق ایچون پك چوق واسطه‌لر موجوددی : ایمانوئه‌ل اولا شهنشاهی قیلیج آرسلانه رقیب اولمق اوزره (قونیه)یه کوندرمش ایسه‌ده بو تشبثندن هیـچ بر ثمره حاصل اولمامشدی. دها صوکرا ایمپراطور آناطولی‌یه کله‌رك بعض شهرلری تحکیم ایتمش، فقط اهالیدن کوردیکی عدم ممنونیت بوتون هوسلرینی کسر ایتمشـدی : اردو ، سلچوق سواریسی ایله محاربه ایتمکدن اجتناب ایدییوردی. حتی برچوقلری انتقام آلمق ایچون تورقوپوللرك کوزلرینی چیقارییورلر ، بر قسمی‌ده کندی اردولرینی براقارق أولرینه فرار ایدییورلردی . فقط ایمانوئه‌ل ، ممالکنده حکم فرما اولان بو حالت روحیه‌یی نظر اعتباره آلمامش ، آیا صوفیه کلیساسنده مظفریتی ایچون دعالر ایتدکدن صوکرا ایکنجی بر سفره عزم ایتمشدی . بیزانس اردوسندن بر

قسمی بو سفر اثناسنده (نه‌ئوسه‌زاره آ) یی ضبط ایلدیکی صره‌ده ایمپراطورده (لا ـ ئودیکه آ) یه کلمش، بعده قونیه اوزرینه یورومشدی. فقط قیلیچ آرسلان اردوسنك شدت ومقاومتی بیزانس عسکرینك دها زیاده ایلریله‌مسنه مانع اولمش، وقوعه کلن بویوك بر محاربه‌ده بیزانس اردوسی تلفات کلیه ویرمشـدی . (میریبوکه‌فالون) موقعنده وقوعه کلن بومحاربه‌ده بیزانس اردوسـنی محو ایتمك سلچوقیلر ایچون قابلدی. فقط قیلیچ آرسلان ایمپراطوره قلعه‌لری ییقدیرمق ، ایمپراطوردن هدیه آلمق صورتیله صلحه راضی اولمشدی. برمدت صوکراده آتا بك قوماندەسنده‌کی تورك عسکرلرینك (مندرس) نهری ساحللرینه‌طوغرو ایلریله‌دکلری کورولمشدی. بیزانسلیلر تورکلرك بو یکی تهاجملرینه قارشی اوفاق تفك موفقیتلر احراز ایتمشلر ایسه‌ده تورك اوقلرینه قارشی زرهلی کوملکلرك قطعیاً مقاومت ایتمه‌مسندن طو ـ لایی کری چکلمکه مجبور اولمشلردی. بواثناده ایمپراطور یالکز بردفعه آناطولی‌یه کلمش، (قسطنطنیه)نك مدافعه‌سنی تأمین، (ازنیق) و (ازمیر) حوالیسنی تحکیم ایله مشغول اولمشدی.

قیلیچ آرسلان واهل صلیب فره‌دریق باربروسـك اجرا ایله‌دیکی محاربات صلیبیه دوری‌ده سلچوقیلر ایچون بویوك بر ما ـ هیتی حائز ایدی. آلمانلر هیچ مقاومته معروض اولمادن (آلاشهر) و(لائودیکه آ) یه داخل اولمشلر ، فقط (میریبوکه‌فالون) موقعنده اولدقجه تلفات ویرمشلردی . بو صره‌ده ایمانوئلك وفاتیله یرینه آندرونیقوسـك کچمسی احوال ووضعیتی بسبتون دکیشدیرمشدی. قیلیچ آرسلان بوتبدل سلطنت اوزرینه پك بصیرتکارانه‌حرکت ایله‌مشدی . اول امرده (آنطالیه)شهرینی ضبط ایتمش ، تراکیا حوالیسنه قدر ایقاع خسار ایتمکدن خالی قالمامشدی. آناطولیده بولونان برچوق ناحیه‌لر ایسه آندرونیقوسك غصب سلطنت ایتمسندن دلکیر اولارق مستقل برحکومت‌تشکیل ایله‌مشلر، تورکلره قارشی صمیمانه حرکت ایتمشلردی.

تبعه‌نك حالت فکریه‌سی بو مرکزده اولدیغی کبی ازنیقده‌ده سلچوقیلرك معاونتنه استناد ایدیله‌رك تخت وسلطنت مجادله‌لری اجرا ایدیلیوردی . شواحوال ووضعیته نظراً آرتق آناطولینك بیزانس اداره‌سنده بولوندیغنه حکم‌ایدیله‌مزدی. بوتون آناطولیده قونیه سلطاننك حکمی‌جاری ایدی . بو اثناده قیلیچ آرسلان

وفات ایتمشدی (۱۱۹۳) . قیلیج آرسلان پدرینك اثرینه اقتفا ایدرك ممالکنی اوغللرینه تقسیم ایله‌مشدی . بویوك اوغلی کیخسرو (قونیه) مرکز اولمق اوزره (لیقائونیا) و(پامفیلیا) حوالیسنی ویره‌رك کندیسنه خلف تعیین ایتمش ، طربزون و آماسره حوالیسنی رکن‌الدین سلیمانه، (ملاطیه) و(قیصری) طرفلرینی قطب الدینه، (آماسیه) و(آنقره) حوالیسی ایله ایمپراطور ایمانوئه‌لدن الك صوك ضبط ایدیلن (اسکیشهر) موقعنی‌ده مسعوده ویرمشدی . فقط دها بابالرینك صاغلغنده بونلر بیننده اختلافات حصوله کلمش ، قطب‌الدین وفات ایتمش ، رکن الدین ایله مسعود مجادله‌یه دوام ایله‌مش ، بوتون بو محاربه‌لر رکن‌الدینك موفقیتی ایله نتیجه‌لنمشدی . رکن‌الدین بو موفقیتلرله‌ده قناعت ایتمیه‌رك قونیه سلطانلغنی ألده ایتمش، کیخسروده بیزانس ایمپراطورینه التجا ایله‌مشدی .

سلچوقیلر، میال انحطاط اولان بیزانسلیلره قارشی دائما عین‌سیاستی تعقیب ایتمشلردی. بیزانسده ادعای سلطنته قیام ایدنلره معاونت ایتمشلر، بیزانسلیلردن آلدقلری شهرلره سلچوقیلری یرلشدیرمشلردی . کیخسرو ، بیزانسلیلرله اجرا ایلدیکی محاربه‌لرده ۳۰۰۰ قدر اسیر ألده ایدرك بونلری (فیلومه‌لییون) شهرینه یرلشدیرمشدی . حتی اهالی‌یی کندیلرینه ایصیندیرمق ایچون بش سنه مدتله خراجدن عفو ایتمشدی. خلق بو کبی مساعداتی ایشیدنجه، سلچوقیلره تمایل ایتمکه باشلامشدی. برچوق شهرلر بوسایه‌ده سلچوقیلره التحاق ایله‌مشدی. ایمپراطور بو التحاقك اوکنی آلمق ایچون بالذات (ازنیق) و (بروسه) حوالیسنه کلمش ایسه‌ده بونك هیچ برتأثیری اولمامشدی . آرتق سلچوقیلرك نفوذی آرتمش، بیزانسلیلرله عقد ایدیلن مصالحه‌دن صوکرا (قونیه)یه بیزانسدن ویرکی کلمکه باشلامشدی. بیزانسده کیخسرو طرفندن برده جامع عمار ایتدیرلمشدی.

سلچوقی مسکوکاتی
(موزهٔ همایونده‌در)

قسطنطنیه‌ده لاتینلر قسطنطنیه لاتینلر طرفندن ضبط اولوندقدن صوکرا بیزانس زادکانی آناطولی‌یه التجا ایله‌مشلردی . بو اثناده طربزون اعلان استقلال ایتمش، آله‌کسییوس ایمپراطور عنوانتی آلمش، برکون

اولوبده بیزانسه دونمك امیدیله متسلی اولارق اجرای حکومت ایتمکه باشلامشدی. تەئەدور لاسقاریس ایسه اساساً (قسطنطینیه) ده ایمپراطور اعلان اولوندیغی ایچون اوده (ازنیق) ده اختیار اقامت ایلەمشدی. لاتینلر هرنەقدر آناطولی یەده یرلشمك ارزو ایتمشلرسەده بوتون تشبثلری عقیم قالمشدی.

اون برنجی عصر سلجوقیلری بیزانسك بو انقراضندن استفاده ایدرك کندیلری ایچون بر ساحهٔ جولان بولمشلر، آناطولینك مختلف شهرلرنده اوطوران ضعیف بیزانس پرنسلرینه قارشی دائماً موفقیت قازانمشلردی. بیزانس پرنسلرینك یکدیگرینه قارشی محاربه ایله مشغول اولملری، قسطنطینیەدەکی لاتینلره قارشی کندیلرینی مدافعەیه مجبور اولملری سلجوقیلرك موفقیتنی برقات دها تسهیل ایلەمشدی. آله کسییوس (قسطنطینیه) دن چیقدیغی زمان کیخسروده آناطولی یه انکله برابر کلمشدی. بو اثناده قاردشی رکن الدین وفات ایتمش بولوندیغی جهتله کیخسرو قونیه سلطانلغنی ألده ایتمك عزمنه دوشمش ایسەده قارشیسنده رقیب اولارق برادر زادەسی عزالدین قیلیج آرسلانی بولمشدی. فقط کیخسرو، بومانعی پك چابق اورتادن قالدیرارق سلجوق تختنه جلوس ایلەمشدی. کیخسرو (قسطنطینیه) دە اوطوردیغی مدتجه بیزانسلیلرك پك زیاده توجهنی جلب ایلەمش، حتی ایمپراطور آله کسییوس کندیسنه اولاد معاملەسی ایتمشدی. کیخسرو آناطولی یه کلدکدن صوکرا آله کسییوس ایچون تەئودور لاسقاریس ایله محاربه ایتمش، بو محاربه لاسقاریسك موفقیتی ایله نتیجەلنمشدی. لاسقاریس بومظفریت اوزرینه ایمپراطور آله کسییوسی ألده ایدرك (ازنیق) ه کتیرتمش، مخلوع ایمپراطوری ختام عمرینەقدر مناستر کوشەلرندە یاشاتمشدی.

بو صرەده سلجوق تختنه عزالدین کیکاوس جلوس ایلەمشدی (۱۲۱۱). آناطولیده حکمران اولان بکلردن بر چوغی کیکاوسك حکمدارلغنی تصدیق ایتمشلردی؛ یالکز عموجەسی طوغرول ایله قاردشی علاءالدین کیقباد تصدیق ایتمەمشدی. کیکاوس بونلره قارشی محاربه ایدرك قاردشندن (آنقره) یی آلمش، عموجەسنی اسیر ایلەمشدی. بعده طربزون ایمپراطوری آله کسییوس ایله ازنیق ایمپراطوری لاسقاریس بیننده وقوعه کلن داخلی محاربەلردن استفاده ایدرك (سینوب) شهری ایله (پافلاغونیا) یی کاملاً ضبط ایتمشدی. فقط حلب والجزیره طرفلرنده اجرا ایلدیکی سفرلرده موفق اولامامش، صوك سفرندن عودت ایدرکن (سیواس) ده وفات ایلەمشدی (۱۲۲۰).

کیکاوسه خلف اولان علاءالدین کیقبادك دوری سلفلرینك دورینه مقیس اولامازدی. علاءالدین سلچوق تختنه جلوس ایدر ایتمز ارمنستان حکمداری ملك اشرف ایله تأمین مناسبات ایدرك بو جهتدن امین اولمش، الجزیره‌ده بر قاچ موقع ضبط ایله‌دکدن صوکرا بنی آرتقدن دیاربکر بکی ملك مسعودبن صالحله محاربه ایتمشدی. برمدت صوکرا (اخلاط) قلعه‌سندن طولایی طربزون حکمداری جلال الدین ایله ده محاربه‌یه قیام ایلمشدی. علاءالدین کیقباد بوحرب اثناده مصر خلیفه‌سی ملك کاملك ریاستی آلتنده اولمق اوزره بر چوق حکمدارلردن مرکب بر هیئت متفقه‌یه قارشی چارپیشمغه مجبور اولمشدی. کیقباد ، متفقلرینك عددجه فائقیتلرینه رغماً حقوقنی مدافعه‌یه موفق اولمش، اتفاقده ضعف علائمی حاصل اولور اولماز (اورفه) ، (ارزنجان) شهرلرینی ضبط و (علائیه) شهرینی تأسیس ایله‌مشدی.

سلچوق طرزنده اویما بر ییلدیز
(لوور موزه‌سنده‌در)

علاءالدین کیقباد شان وشرفنی یالکز فتوحات ایله اعلا ایتمه‌مشدی؛ سیواس، آماسیا، آناموروقونیه کبی کندی حکومتنده بولونان شهرلردن بر چوغنی کمال دقت واهتمام ایله تزیین ایتمش، بورالرده مدرسه‌لر، جامعلر ومکتبلر تأسیس ایله‌مشدی. علاءالدین غایت عادل وفاضل بر حکمداردی. بو سببدن زماننده علوم وفنون وادبیاتی‌ده حمایه ایله‌مشدی. سلطنتنك ایلك دورلرنده موغوللر ایلك دفعه اولارق (١٢١٩) غربی آسیایه استیلا ایتمش بولوندقلری جهتله بخارا، سمرقند، اصفهان و بالخاصه دجله نهری جوارنده موغول استیلاسندن فرار ایدن اسلاملر هپ سلچوقیلره التجا ایتمشلر، وطنلرنده تأسیس ایتدکلری کتبخانه‌لری ومکتبلری موغوللرك تخریب آتشلری ایچنده براقارق علاءالدینك ممالکنه کلمشلردی. بوذوات میاننده تورکلرك علما وفضلاسی‌ده برابر مهاجرت ایتمشلردی. آسیای وسطاده‌کی تورك

علماسنك آناطولى‌يه مهاجرتلرى اوزرينه ايران وعرب مدنيتى آناطوليده‌انتشار ايلديكى كبى بومهاجرتك سياسةً ده بويوك بر تأثيرى اولمشدى.

موغوللر، جنكيزخانك رياستى آلتنده ايلريليه‌رك اولاماوراى‌النهرطرفلرينى، بعده‌خوارزم‌حكمدارى محمودك ممالكنى‌اشغال‌ايله‌مشلردى. اوزمان‌اسلام‌حكومتلرى متفرق وبربريله محاربه ايتمكه متمايل بر وضعيتده بولونيورلردى. محمد، خليفه ناصرالدين‌الله ايله محاربه ايديبور، ناصرالدين اللهك خلافتنى تصديق ايتمك ايسته‌ميوردى. ايشته جنكيز خان، خوارزم ممالكنه بو اثناده تعرض‌ايله‌مشدى. ناصر، موغوللرك تقربيله دوچار اولاجغى تهلكه‌يى ادراك ايتمديكى ايچون بو حادثه‌يى كنديسى ايچون غايت نافع عد ايتمشدى. فقط موغوللر ماوراى‌النهرى ضبط ايتدكدن صوكرا (بغداد)ه، وسلچوق ممالكنه تعرض ايتمشلردى. عثمانليلرده بو سيل استيلانك اوكنه قاتيلارق آناطولى قطعه‌سنده ايلك دفعه كورونمكه باشلا-مشلردى. عثمانليلرك ظهورى عالم‌اسلامده بويوك برانقلاب حاضرلاياجقدى.

عثمانليلر وسلچوقيلر جنكيز خان وخلفلرى آرتق بخارا، سمرقند، نيشابور واصفهان طرفلرينى كاملاً ضبط ايتمشلردى. طوغرول بك ايله ملكشاهك اداره‌سنده بولونان يرلرك كافه‌سى موغوللرك حاكميتى آلتنه كچمشدى. اوصره‌ده بو حواليه يرله‌شن توركلردن برقسمى موغول حاكميتنى قبول ايتمك ايسته‌مدكلرندن آناطولى‌يه مهاجرت ايتمشلردى. بودورده آناطو-ليده برچوق تورك قبيله‌لرى بولونيور، كافه‌سى‌ده ملى‌خاندانلرينى محافظه‌ايليوردى. بو مهاجرته اشتراك ايدن قبيله‌لر ايچنده بر قبيله واردى‌كه، (قايى) عائله‌سندن قايا آلبك اوغلى سليمان شاهك معيتنده وااللى بيك كشى قوتنده ايدى. ايشته‌عثمانلى خاندانتك مؤسسى عثمان غازينك جدى، بو قايا آلب ايدى.

جنكيزخان، خوارزم‌حواليسى‌ايله جلال الدينك بوتون‌ممالكنى‌اشغال‌ايله‌ديكى صره‌ده سليمان‌شاه‌خوارزمده (ماهان)شهرندن‌چيقمش، قبيله‌سى‌ايله‌برابر (ارمنستان) طرفلرينه كله‌رك (ارزنجان) و(اخلاط)جوارنده‌يرلشمشدى (١٢٢٤). برقاچ سنه صوكراجنكيزخانك‌وفاتى‌خبرينى آلنجه‌بورادن‌ده‌قالقمش، قبيله‌سنى‌طوپلامش، فرات ساحللرينى تعقيب ايدرك لطيف اقليمى وطبيعى ثروتلريله كوكلنى‌جذب‌ايدن وطن اصليسنه دونمك ايسته‌مشدى. فقط (جعبر) قلعه‌سى جوارندن نهرى كچر ايكن

غرق اولمش (۱۲۳۱)، وفاتی قبیله‌سی آره‌سنده جسارتسزلك و اختلاف حصوله کتیرمشدی. سلیمان شاهك درت اوغلی، سونغورتکین، کون طوغدی، دوندار وارطوغرول آره‌سنده بردرلو ائتلاف حاصل اولامامشدی. بونلردن سونغورتکین ایله کون‌طوغدی قبیله‌یی خوارزم طرفلرینه کوندرمك ایسته‌یورلر، دیکرایکیسی‌ده بابالرینك باشنه کلن قضایی دوشونه‌رك بو حرکتی اوغورسز عدایدییورلر، ترك ایتدکلری یره دونمه‌یی ترجیح ایلیورلردی. بو مناقشه‌لر اثناسنده قبیله‌نك بر قسمی سلیمان شاهك اوغللرینه تابع اولمق ایسته‌میه‌رك قبیله‌دن آیرلمشلر، سوریه ایله آناطولینك جنوب غربی طرفلرینه کیدوب یرلشمشلردی. صوکرا درت قاردش آره‌سنده ائتلاف حاصل اولمانجه انلرده طاغیلمغه مجبور اولمشلردی: سونغور تکین

دیوریکی جامعنده بر قاپو

ایله کون طوغدی خوارزم طرفلرینه کچمشلر، دوندار ایله ارطوغرول‌ده ۴۰۰ قدر عائله خلقی ایله (ارزنجان)ه عودت ایله‌مشلردی.

دوندار ایله ارطوغرول فرات نهری منبعلرینه کلدکدن صوکرا غربه‌طوغرو توجه ایتمشلر، بوراده، روایته کوره، بربریله محاربه ایدن ایکی اردویه ، سلچوق وموغول اردولرینه راست کلمشلردی . ایکیسی‌ده طبعاً جسور اولدقلری ایچون درحال محاربه‌یه اشتراك ایدرك ضعیف اولان طرفی التزام ایتمشلر ، نتیجه‌ده مظفریتی علاءالدین اردوسنه قازاندیرمشلردی. علاءالدین بویکی متفقلرینك غیرت

وفدا کاریسندن ممنون اولارق ارطوغروله (طومانیچ) طرفلرینی یایلاق، سوکود حوالیسنی‌ده قیشلاق اولارق ویرمشدی. ارطوغرولك بواوفاق مالکانه‌سی اطرافنده کوتاهیه‌نك شمالنده، (قره‌جه حصار)ده بیزانسلیلر ساکن بولونیوردی. بو حوالیده اوطوران روملر سلچوق سلطاننه تابع بولوندقلری حالده ارطوغرولی ازعاج ایتمکدن خالی قالمیورلردی. ارطوغرول، روملرك بومهاجماتنه نهایت ویرمك ایچون علاءالدیندن آلدیغی مساعده اوزرینه (قره‌جه حصاری) ضبط ایتمش، اورتالقده صلح وسکونی تأسیسه موفق اولمشدی. ارطوغرول بوموفقیتدن صوکرا سلچوقی اردولرینه قوماندان نصب ایدیله‌رك (بروسه) ایله (ینکیشهر) آره‌سنده روملرله تاتارلرك متفق اردولرینه قارشی بویوك بر مظفریت احراز ایتمش، انلری دکزه قدر تعقیبه موفق اولمشدی. علاءالدین بو‌یکی مظفریتی خبر آلنجه، بوپارلاق غالبیتك خاطره‌سی اولمق اوزره (اسکیشهر) حوالیسنی (سلطان اوکی) تسمیه ایدرك ارطوغروله تملیك ایله‌مشدی. ایشته ارطوغرولك قیلیج ایله آلدیغی بو اراضی، عثمانلیلرك مهد ظهوری، شوکت وسلطنتلرینك نقطهٔ اعتلاسی اولمشدی.

موغول استیلاسی علاءالدین کیقبادك وفاتی اوزرینه (۱۲۳۷) یرینه اوغلی ایکنجی کیخسرو (غیاث‌الدین) کچمش، سلچوق خاندانننك آناطولیده متوالی مغلوبیتلره کرفتاراولمالری‌ده بودورده باشلامشدی. غیاث‌الدین ذوق‌وسفاهته مبتلی ایدی. کرجستان پرنسسلرندن ایکنجی زوجه‌سنه فوق‌العاده دوشکون، حکومتنك احوالندن صوك درجه بی‌خبر ایدی. زماننده مملکتك همان هرطرفنده ممنونیتسزلك علائمی باشلامشدی. درویشلر عصیان ایدن خلقی تشویق ایتمشلر، غیاث‌الدینی سلاحه مراجعت ایتمکه مجبورایله‌مشلردی. برمدت صوکراده موغول استیلاسی سلچوقیلرك نفوذینه اولدیریجی برضربه اورمشدی (۱۲۴۳). غیاث‌الدین موغول اردوسنك استیلاسنی منع ایچون ارزنجان طرفلرینه طوغرو ایلریله‌مش، موغول اردوسنك قوت وکثرتنه قارشی رجعتدن باشقه چاره بولامامشدی. (اخلاط) و(دیاربکر) حوالیسی بلامقاومت دشمن ألینه کچمشدی. علاءالدین موغول اردوسی قوماندانینه خبر کوندره‌رك بوتون حکومتی ایله برابر کندیلرینه التجا ایتدیکنی بیلدیرمش، بو تاریخدن اعتباراً روم سلچوقی سلطانلغی موغول حاکمیتی آلتنه کیرمشدی. برچوق بکلر غیاث الدینك بو حرکتندن

دلكیر اولارق اهانتنه حکم ایتمشلر ، کندیسنی تلف ایله‌مشلردی (١٢٤٤) .

علاءالدینك خلفلری علاءالدینك یرینه اوچ اوغلندن ایکنجی (عزالدین) کیکاوس جلوس ایله‌مشدی. فقط کندیسی کوچوك اولدیغی ایچون حکومتی بکلر اداره ایتمش ، بو حاکمیت آره‌لرنده دائمی عداوتلر حصولنه سبب اولمشدی . آز برزمان صوکرا ، کیکاوسك دیکر قارداشلری ، رکن الدین و قیلیج آرسلان ایله ایکنجی علاءالدینه‌ده طرفدارلر ظهور ایتمشدی. نهایت بکلر بو منازعه‌لر ومجادلرله بیتاب قالارق اوچ قارشی سلطان اعلان ایله‌مشلردی (١٤٤٨) . بو حال اون سنه قدر دوام ایتمش، نتیجه‌ده ادارهٔ حکومت مختل اولمش، اولا عزالدینك (١٢٥٥) ، دها صوکرا رکن الدینك یکیدن سلطان اعلان ایدلملرینه مجبوریت کورولمشدی (١٢٥٧).

بغدادك ضبطندن صوکرا هلاکو روم سلطانلغنی قاردشی منکوخانه خراجکذار برمملکت اولمق اوزره تلقی ایله‌مشدی. بو سببدن عزالدین ایله رکن الدینی سراینه کتیرتمش، کندیلرینه وصی اولمق اوزره وزیری سلیمان پروانه‌یی تعیین ایدرك (قونیه)یه کوندرمشدی . فقط رکن الدین بوتون نفوذ حکومتی ألینه آلدقدن صوکرا قاردشی عزالدینی مملکتدن چیقارمغه موفق اولمشدی. عزالدین (قسطنطینیه)یه التجا ایتمش ، بیزانس ایمپراطوری یوآنیس لاسقاریسدن معاونت طلب ایله‌مشدی. یوآنیس فرانقلردن استرداد ایتدیکی تخت حکومتدن اساساً کندی امین اولمادیغی ایچون عزالدینك بو تکلیفنی رد ایتمشدی . یوآنیسك خلفی میخائل پاله‌ئولوغوس‌ده هلاکونك غضبندن قورقارق عین صورتله حرکت ایتمش ، حتی عزالدینك بعض معاملاتندن شبهه‌لندیکی ایچون کندیسنی عائله‌سیله برابر (أنوس) حصارینه حبس ایتدیرمشدی. عزالدین، قریم تاتارلرندن برکه خانك قسطنطینیه‌یه طوغرو اجرا ایلدیکی سفر اثناسنده خلاص اولمشدی. برکه خان عزالدینی برابر آلمش، کندیسنه قیزینی‌ده تزویج ایله‌مشدی. بو صره‌ده (قونیه)ده اجرای سلطنت ایدن رکن الدین ، هلاکونك خلفی آباقا خانك امریله سلیمان پروانه طرفندن قتل ایدلمش ، یرینه درت یاشنده بولونان اوغلی اوچنجی کیخسرو (غیاث الدین) حکمدار اولمشدی. رکن الدینك طول زوجه‌سی بواثناده تأهل ایدرك کنج سلطانه بر وصی تعیین ایتمش، حکومت بر خیلی مدت بووصینك ألنده قالمشدی. کیخسروك وصیسی، موغوللرك امنیت واعتمادینی جلبه موفق اولمش، فقط مصر سلطاننه قارشی اجرا ایلدیکی بر سفرده موفق اولامایشی اهانتله اتهام ایدلمسنه سببیت ویرمشدی. بونك اوزرینه کندیسی اعدام واوچنجی کیخسروده خلع ایدلمشدی (١٢٧٦). بووقوعات جریان ایتدیکی صره‌ده قرەمان عائله‌سندن محمدبك فرصتدن استفاده ایدرك ایکنجی عزالدین کیکاوسك اوغللرندن کویا برینی سلجوق تختنه اجلاس ایتمك ایسته‌مشدی. فقط اوچنجی غیاث الدین کیخسرو ایله عزالدینك حقیقی اوغلی مسعودك موغول خانی آباقه خانه مراجعت اوزرینه مسئله‌نك حلی ایچون آباقاخانك اوغلی اوغوز خان ایله‌وزیری فخرالدین علی شاه کوندرلمشدی . سلجوق مسئله‌سی بو ایکی ذات طرفندن حسن صورتله

حل ایدلمش، اراضی ایکی قسمه تقسیم اولونارق غرب طرفی قونیه ایله برابر غیاث الدین کیخسروه، شرق طرفلری، ارزنجان، سیواس وملاطیه ده مسعوده ترك اولونمشدی. بونلردن غیاث الدینك قریم خانی ایله مناسباتده بولونماسندن شبهه ایدلدیکی ایچون حکومتی چوق دوام ایتمه‌مش، بوتون حکومت مسعودك اداره‌سنه ویرلمشدی. بو اثناده بوتون سلچوق سلطانلغنده عظیم قاریشیقلقلر ظهوره کلمشدی. بکلر عصیان ایتمشلر، مسعودك قاردشلری اجنبی معاونتنه مراجعت ایدرك سلطنت ادعاسنه قالقیشمشلردی. بوقارغشه‌لقلر اثناسنده مسعود وفات ایتمش، یرینه عزالدینك طورونی اوچنجی علاءالدین حکمدار اولمشدی.

سلچوقیلرك صوك کونلری، عثمان بك

سلچوق تختنه جلوس ایدن علاء الدین غایت ذکی و جسور بر حکمدار ایدی. فقط زماننده سلطانلرك نفوذی کاملاً مختل اولمش، خراجکذار

بر قاپو جبهه‌سی (موزهٔ همایونده‌در)

بکلرك استقلالی کوندن کونه قوت بولمغه باشلامشدی. حکومتك آرتق یکدیکرینه غیر مربوط بر حاله کلن رابطه‌لرینی برلشدیرمك غیر ممکندی. علاءالدین، بومشکل وظیفه‌یی ایفا ایتمکله حیاتنی کچیرمش، زمانی سلچوقیلرك صوك دوری اولمشدی. ارطوغرول ایله اوغلی عثمان بك ایشته بو دورده صحنهٔ تاریخده عرض اندام ایتمشلر، علاءالدینه قیلیچلریله خیلی معاونتده بولونمشلردی. ازجمله عثمان بك، سورولرینه اوته‌دن بری تعرض ایدن روملری پوسکورتمك ایچون (آنکه‌لوقوما، اینه کول) حصارینه هجوم ایتمش، ارمنی کچیدنده بویوك بر مظفریت قازانمش، فقط بوموفقیت مجادلاته نهایت ویره‌مه‌مشدی. برمدت صوکرا (اینه کول) بکی ایله (قره‌جه‌حصار) تکفوری

اتفاق ایدرك حاکمیتلرینی تقویه‌یه تشبث ایتمشلردی . عثمان بك، ایلك موفقیتلرندن جسارتلنه‌رك روملرك متفق قوتلرینه قارشی‌ده حرکت ایتمش، (طومانیج) أتكلرنده اجرا ایلدیکی محاربه نتیجه‌سنده (قره‌جه حصاری) ضبط ایدرك اوراده اختیار اقامت ایله‌مشدی (۱۲۸۸). عثمان بکك بو مظفریتلری علاءالدینی ممنون ایتمشدی. علاءالدین اوته‌دن بری موغوللرك وتاتارلرك مهاجماتنه دوچار اولدیغی ایچون عثمان بکك معاونتندن دائما امیدوار اولمش ، کندیسنه طبل ، طوغ ، قیلیج و خلعت کوندره‌رك بکلك عنوانی ویرمشدی (۱۳ ذی‌القعده ۱۳،۶۸۷ کانون‌اول ۱۲۸۸). بو تاریخدن اعتباراً عثمان‌بك نفوذ سلطنتی تماميله تأسیسه موفق اولمش ، بالآخره وقوعه کلن حادثه‌لر اعلان استقلال ایتمسنی تسهیل ایله‌مشدی.

اوچنجی علاءالدین موغوللر طرفندن بر تابع عد ایدلدیکی ایچون ایکی سنه صوکرا قتل‌ایدلمش (۱۳۰۰)، اوغلی غیاث‌الدینك‌ده همان عین‌تاریخده تلف ایدلمسی اوزرینه قونیه سلچوقیلرینك خاندانی محو اولمشدی. بوخانداندن یالکز مسعودك اوغلی غازی چلبی قالمش ایسه‌ده اوده قسطمونی وسینوب‌طرفلرنده‌کی‌اوفاق حکومتنده تخت سلطنتی استرداد ایده‌بیله‌جك قدرت کوستره‌مه‌مشدی . علاءالدینك وفاتی، ذاتاً نیم‌مستقل برحالده یاشایان بکلرك احتراصاتنه کنیش برفعالیت ساحه‌سی آچمشدی. اوصره‌ده موغول اردوکاهنده حکم‌سوره‌ن‌قاریشیقلقلر، خانلرك بوواسع اراضی‌یی اداره‌ده کوستردکلری عجزلر ، آناطولیده یکی یکی خاندانلرك ظهورینی تسهیل ایله‌مشدی . بونلردن بر چوقلری سلچوق سلطانلغنك انقاضی اوزرنده مستقل بکلکلر تشکیلنه عزم ایتمشلردی . بوصره‌ده غازی چلبی قسطمونی ایله سینوب حوالیسنه حاکم بولونیور، عثمان غازی‌ده (سلطان اوکی)، (قره‌جه‌حصار)، (یکیشهر)، فیریکیا ، غالاتیا و بیتینی‌نك بر قسمندن عبارت اولمق اوزره اوفاق بر بکلك اشغال ایدییوردی.

روم سلچوقیلرینه تابع بو ایکی بکلکدن ماعدا دها اون سکز قدر مستقل بکلك وار دی‌که باشلیجه‌لری شونلردی:

قره‌مان بکلکی: مرکزی (لارنده)، دهاصوکرا (قونیه) ایدی. بو بکلك اسکی قاپادوقیه ایله لیقاعونیا و غربی کیلیکیا اقسامندن عبارت ایدی. قوهٔ‌موجوده‌سی ۴۰۰۰۰ قدر محارب چیقارابیلیردی .

ارمناك بکلکی، ۴۰۰۰۰ قدر محارب چیقارمغه مقتدردی. مرکزی (کرمانیقوپولیس،

ارمناك) شهری ایدی. بو بكلك دكزه قدر امتداد ایدرك كیلیكیانك برقسمندن عبارت بولونوردی.
كرمیان بكلكی، دوندار عائله‌سی طرفندن تأسیس ایدلمشدی. غربی فیریكیادن عبارتدی. كوتاهیه مشهور شهرلرندن ایدی.
آیدین بكلكی، ۱۰۰۰۰ كشی قدر تسلیح ایده‌جك بر قوتده ایدی.
صاروخان بكلكی، (لیدیا) قطعه‌سندن عبارت ومركزی (مغنیسا) ایدی. بو بكلك دكزه طوغرو امتداد ایدردی.
منتشا بكلكی، (قاریا)نك برقسم ساحلیسندن عبارتدی.
قره‌سی بكلكی، (می‌سیا) ایله (هه‌لله‌سپون) ك بر قسمندن عبارتدی. (برغمه) مشهور شهرلرندن ایدی.
مرمره بكلكی، برچوق شهرلر ایله قلعه‌لری حاوی ایدی. (پروپونتیده، مرمره) ساحلنه قدر امتداد ایدردی.
قسطمونی بكلكی، (پافلاغونیا)نك اورتاسنده ایدی.
تكه بكلكی، (لیكیا) ایله (پامفیلیا)ده ایدی.
حمید بكلكی، (ایقاعونیا)، (پی‌زیدیا) و(ایزوریا)ده ایدی.
بو بكلكلرك معین حدودی یوقدی. اكثریا فتوحات و یا انقسام ایله بویولور و یا كوچولوردی.
سلچوقیلرك انقراضی اثناسنده آناطولیده بو اوفاق بكلكلردن ماعدا بیزانسلیلركده اراضیسی واردی. بو اراضی آطه‌لر دكزی، مرمره وقره‌دكز ساحلی بویجه امتدادایدردی. داخلده، (كشیش طاغی)نه قدر بوتون شهرلر وحصارلر هپ ایمپراطوره تابع ایدی؛ بالخاصه (بروسه)، (ازنیق) و(ازمیت) بوقبیلدن ایدی. بونكله برابر بیزانس ایمپراطورلغنك حدودی لایقیله معین دكلدی؛ بیزانسه تابع شهرلری اداره ایدن والیلرك وتكفورلرك درجهٔ صداقتلرینه تابعدی. بونلر ایسه كندی امل وارزولرندن باشقه برشیئی رهبر اتخاذ ایتمزلردی. بعضلری ایسته‌دكلری زمان عثمانلیلره تسلیم اولورلر، بعضیلری‌ده كندیلرینی هرطرفدن تضییق ایدن عثمانلی آقینجیلرینه‌قارشی مقاومت ایدرلردی. آناطولیده دیگر برروم حكومتی‌واردی‌كه، اوده طربزون قراللغی ایدی. بو قراللق هرطرفدن تورك بكلكلری ایله احاطه ایدلمشدی. بیزانس ایمپراطورلغی اساساً ضعفه دوچار اولمش بولوندیغی جهتله بیزانسدن معاونت امید ایله‌مسی‌ده ممكن دكلدی.
بوحكومتلردن ماعدا آناطولی شبه‌جزیره‌سنده سیاسی نفوذلركده تأثیری جاری‌ایدی. ازجمله شرق دكزلری سواحلنده یكدیكرینه قارشی رقابت ایدن وندیك ایله جنوبز فائقیت تجاریه‌لرینی تحكیمه غیرت ایدییورلردی. بو ایكی جمهوریت یالكز تورك بكلریله دكل، موغول خاندانلریله‌ده مناسباتده بولونیورلردی. دیگر جهتدن (رودوس)ده ارض مقدسه كیدن‌زواری حمایه ایچون تشكل ایدن (۱۳۱۰) سن ژان دوژه‌روزالم شوالیه‌لری اسلاملرك ترقیسنه دائما مانع اولیورلردی. دها اوته‌ده قبریس قراللغی كاه وندیكلیلره، كاه جنوبزلره نقطهٔ استناد تشكیل ایدییور، دها جنوبده مملوكلر ایوبیلری منقرض ایتدكدن صوكرا سوریه، فلسطین وكیلیكیا حدودینه قدر حاكم بولونیورلردی.

سلجوقی مدنیتی، اهالی سلجوقیلر زماننده آناطولیده بولونان اهالی مختلف جنسدن ایدی. یونان وروما حاکمیتی اقوام بیننده موجود جنسیت اختلافنی بردرلو ازاله ایده‌مه‌مشدی . اهالی بیننده ارتباط موجود اولمادیغی ایچون آناطولی اقوامی کندیلرینی مدافعه‌ایده‌جك طوپلی بر قوت تشکیل ایده‌مه‌مشلردی . بو مختلف اقوامی یکدیکرینه ربط ایدن یکانه قوت، استیلاقوتی ایدی. فقط بو قوت خلقی برلشدیرمکدن زیاده حاکمیت آلتنده أزردی . آناطولی خلقی بو قوتك استبدادینه دوچار اولنجه، کندیلری ایچون‌اك نافع اولان حکومتی ترجیح ایدرلردی . مثلا بیزانسلیلرك سوء اداره‌سندن دلگیر اولانلر درحال سلجوقیلرك قوجاغنه آتیلمشلردی. ایشته بو سببدن طولانی سلجوقیلرك ایکی‌عصر مدت یرلی‌اهالی ایله تماسده بولونمالری لسان، عادات واخلاق نقطهٔ نظرندن بویوك بر تأثیر اجرا ایله‌مشدی.

قونیه مدرسه‌لرندن بر چینی تزییناتی

اون دردنجی عصرده آناطولیده حکم فرما اولان سلجوقیلرك عادات‌وقیافتلری غایت ساده ایدی . اولا عرب مدنیتی ایله تماس ، بعده سیاسی و اجتماعی عنعناتك تأثیری، آناطولیده تمام ایکی‌عصر مدت اقامت، سلجوقیلر اوزرنده حس

اولوناجق درجه‌ده تأثیر اجرا ایله‌مشدی. سلجوقیلر بو مدت ظرفنده اطرافلرنده‌کی اهالی‌یه اسلامیتی قبول ایتدیرمشلر، بو واسطه ایله مملکتك بر چوق عنصرینی کندیلرینه الحاق ایتمشلردی. اکثریا فیریکیا وقاپادوقیانك حسن و آنه مالك، مستثنی قادینلریله ازدواج ایتدکلری جهتله عرقلرینه‌ده بر حسن، برلطافت بخش ایتمکه موفق اولمشلردی. خصوصیله ضبط ایتدکلری شهرلرده یونان وروما آثارندن تصادف ایتدکلری بقایا، نظر دقتلری اوکنه کندیلرنجه مجهول مدنیتلر کتیرمش، جنکیزك استیلاسندن فرار ایدن شرق علماسنك (قونیه)یه التجا ایتملری ایسه سلجوقیلرك ترقیات فکریه واخلاقیه‌سنه نافع بر تأثیر اجرا ایله‌مشدی.

سلجوقی مسکوکاتی
(موزهٔ همایونده‌در)

اون اوچنجی عصرده (۱۲٥٤) موغول خاننه مأموریت مخصوصه ایله کوندریلن رو-بروکیس، عودتنده قونیه‌یه اوغرامش، سلجوق سلطاننه تقدیم ایدلمشدی. بو ذات طقوزنجی لوئی‌یه تقدیم ایلدیکی بر لایحه‌ده کندیسنك ایکنجی عزالدین کیکاوس طرفندن غایت نازکانه قبول ایدلدیکنی و کیلیکیا ساحلنه قدر کندیسنی محافظه ایچون رفاقتنه برقطعه ویرلدیکنی، قونیه‌ده بر چوق فرانسز وایتالیان تاجرلری بولوندیغنی خبر ویردکدن صوکرا لوئی‌یی یکی بر اهل صلیب سفری اجراسنه تشویق ایله‌مش، اسباب تسهیلیه‌دن اولمق اوزره‌ده سلطانك هنوز بر چوجق اولدیغنی، مملکتده اونده براسلام بولوندیغنی، بوتون اهالینك ارمنیلر ویا روملردن عبارت بولوندیغنی درمیان ایله‌مشدی. روبروکیس، آناطولی اهالیسی حقنده پك یاکلش فکرده بولونمشدی.

روبروکیسدن صوکرا آناطولیده ابن بطوطه‌ده سیاحت ایتمشدی (۱۳۲۷). ابن بطوطه قونیه‌دن بحث ایدرکن: «غایت مزروع وصولاق بر اراضیده، اطرافی باغلرله محاط بر شهردر» دییه تصویر ایله‌مشدی. ابن بطوطه سلجوقیلر طرفندن تأسیس ایدلمش قرق قدر شهر ذکر ایتمش، بوندن باشقه هر شهرده یابانجیلری قبول ایتمك اوزره برده مسافرپروران جمعیتی تشکیل ایدلدیکنی یازمشدر.

سلجوقیلرك عادات وقیافتلری

اون دردنجی عصر بدایتنده سلجوقیلر متحد برقوم تشکیل ایدییورلردی. عصرلردن بری ید اداره‌لرنده بولونان مملکتده شهرلر وقلعه‌لر بنا ایدییورلر، صنایع و تجارتك ایلرلیه‌مسنه غیرت ایله‌یورلردی. فقط مدنیت یولی اوزرنده آتدقلری بو آدیملر انلری فطری طبیعتلرندن، جنکاورلکدن آلیقویمیوردی. غایت ساده یاشایورلر،

سربست وصافیانه برطبیعت ابراز ایدییورلر، احوالك ایجابنه کوره حرب،زراعت وصنایعله‌ده اشتغال ایله‌یورلردی.

اون بشنجی عصرده آناطولی‌یه سیاحت ایدن بر تراندون دولا بوکیه‌ر تورکلری شو صورتله تصویر ایدییور: « تورکلر غایت فعال آدملردر . صباحلین ایرکندن قالقارلر، کویلرده از برشیله قناعت ایدرلر . ابی پیشمه‌مش براتمك، کونشده‌قورودلمش أت، یوغورت، بال، پنیر، اوزوم، میوه، سبزه وحتی اکثریا بر آووچ اوندن بولاماج یاپارق قناعت ایدرلر، اثوابلری پاموقدن ایکی اوچ قات‌اولوب‌طوپوقلرینه قدر اینر. الك‌اوسته‌ده کورکلی‌برلباس کییرلر. بوالبسه هرنه قدر خفیف‌ایسه‌ده انلری یاغموردن محافظه ایده‌بیلیر . بونلرك غایت کوزل وظریفلری واردر. آیاقلرینه، دیزلرینه قدرچیزمه کییرلر. حربده ویا یولجیلقده البسه‌دن راحتسز اولمامق ایچون اثوابلرینی طوپلایوب پانطالونلرینك ایچنه قویارلر».

سلچوقی مسکوکاتی
(موزه‌همایونده‌در)

سلچوقیلرك بارکیرلری غایت مکملدی . آز شیله قناعت ایدر ، پك زیاده سرعتله حرکت ایلردی. حرب قیافتلری پك محتشم اولوردی . بللرینه الك کوزل سلاحلرینی طاقارلر، اکرلرینه کویا بر صندالیه‌یه اوطورر کبی اوطوررلر ، اوزنکیلری دائما قیصه قوللانیرلردی . سلچوقیلرك سلاحلری اوق ، قارغی ، قیلیج وبرده قیصه صاپلی ، طوپوزی اویمالی کرزدن عبارتدی . بر چوقلری قالقان‌ده قوللانیرلر ، آت اوزرنده اوق آتارق قوشارلردی . عسکرك آمرلرینه اطاعتلری خارق العاده ایدی . هیچ برفرد آمرینك امرندن طیشاری چیقماز، ایجابنده حیاتنی فدا ایدردی . سلچوقیلر بوتون موفقیتلرینی اطاعت سایه‌سنده تأمین ایدرلر ، معاملات حیاتیه‌ده دائما ناموسکارانه حرکت ایلرلردی. یورغونلغه صوك درجه متحمل اولدقلری کبی دائماده شن و شاطر کورونورلر ، اکثر زمانلر قهرمانلق شرقیلری ترنم ایدرلردی . صلابت دینیه‌لری مکمل ایدی . یکدیکرینه قارشی دائما خیرخواهانه حرکت ایلرلر ، فقرایه معاونتی بویوك بر فضیلت عد ایدرلردی.

سلجوقیلرك اسباب انقراضی سلجوقیلرك بوكبی اوصافی حائز اولدقلری حالده انقراضه دوچار اولمالری حكومتك تشكیلات سیاسیه‌سنده‌كی بوزوقلقدن ایلری كلمشدی. ایرانده ملكشاهك حكومتنی انقراضه دوچار ایدن اسباب قونیه سلطانلغنه‌ده اجرای تأثیر ایتمكه باشلامشدی. سلجوقیلرك انقراضنه سبب، حكومتده برنوع دره‌بكلك اصولنك جاری اولماسی ایدی. قبیله‌لر بیننده عادتا بر سلسلهٔ مراتب موجوددی. والیلر كندیلرینی حكمدار مطلق عد ایدییورلردی. سلطانك نفوذی بوصورتله تنقیص ایدیلنجه، زعامت صاحبی بكلرك صلاحیت واقتداری استقلال درجه‌سنه قدر یوكسلمشدی. بكلر شهرلرینه كیرن امتعه‌دن ویركی آلیرلر، چارشیلره مفتش تعیین وقاضی نصب ایدرلر، اردو قوماندانلقلری درعهده ایدرلردی. سلطانلره كلنجه: بونلر یالكز دینی امتیازات ایله پاره باصدیرمق حقنی حائز بولونورلردی. سلجوقی خاندانی بو ضعفه دوچار اولدیغی اثناده اصل تورك

سلچوق مسكوكاتی
(موزهٔ همایونده‌در)

ملتی متانتنی ینه محافظه ایله‌مشدی. بو سببدن سلچوقی خاندانی منقرض اولدقدن صوكرا سلچوق قومنك اوصافندن عثمانلیلر پك مكمل بر صورتده استفاده ایتمشلردی.

سلجوق طرز معماریسی (ارضروم) ایله (قونیه) آره‌سنده‌كی منطقه‌ده انشا او- لونان سلچوقی آبده‌لری هپ عین ماهیتی حائزدی. بو طرز معماری اوزرینه ارمنیلرك تأثیری اولدیغی كبی سوریه‌یه وبالخاصه حلب وشام شهرلرینه یاقینلق حسبیله قونیه آبده‌لری اوزرینه بوشهرلرده اجرای تأثیر ایتمشدی. بوندن باشقه، توركلرك ایرانده بر خیلی مدت اقامت ایتمش اولمالرندن طولایی ایران طرز معماریسی، ایران صنایعی‌ده سلچوقیلر اوزرنده بویوك بر تأثیر اجرا ایله‌مشدی. كذا او دورده قونیه یالكز سلچوق ایمپراطورلغنك پایتختی دكلدی؛ عین زمانده بر مركز دینی ایدی. شمس الدین تبریزی ایله جلال‌الدین رومینك تاسیس ایلدكلری آیین مولوی، بوتون حكومت اوزرینه اجرای تأثیر ایله‌مشدی. خصوصیله سلچوقیلر بیزانس ایمپراطورلغی ایله محاط اولدقلری ایچون

طرز معماریلرنده‌کی اصوللری، پلانلرك و انشاآتك بعض قسملرینی تزییناتك بعض اقسامنی بیزانسلیلردن آلمشلر، اکثریا مبانی انشاسنده رومی استخدام ایتمشلردی. تورکلر (قسطنطینیه) یه یاقلاشدقجه بیزانس معماریسنك تأثیری تدریجی بر صورتده تزاید ایله‌مشدی.

سلجوق معماریسنك اك کوزل آبده‌لری قونیه‌ده سلطان سرایی (۱۱۶۰-۱۱۹۰)، جامع کبیر (۱۲۲۰)، کاروانسرای، دیوریکی جامعی (۱۲۲۸)، اینجه مناره‌لی جامع، سیرچه‌لی مدرسه (۱۲۴۲)، صاحب عطا جامعی (۱۲۶۰) و دها سائر اوفاق تفك آبده‌لردن عبارتدی.

سلطان سراینك ایکنجی قیلیج آرسلان طرفندن انشا ایتدیرلدیکی آکلاشلمقده‌در. بو سرایك اطرافی وقتیله جسیم ستونلر اوزرنده ظریف بالقونلرله محاط ایدی. یوزی کاملاً چینی قاپلانمشدی. کوشکی انشا ایدن صنعتکارلرك قسم اعظمی ایراندن جلب ایدلمش اولدیغی ایچون طرز معماریسنده اك زیاده ایران تأثیری کوسترلمشدی.

کاروانسرای، برنجی علاء الدین کیقباد طرفندن انشا و اوچنجی غیاث الدین کیخسرو طرفندن تعمیر ایدلمش ایدی (۱۲۷۸).

سلجوقیلرده صنایع سلجوقیلرده هیکلتراشلق، تخته اوزرینه اویما، چینی اعمالی و منسوجات اولدقجه ترقی ایله‌مشدی. قونیه‌ده سلجوقیلر طرفندن انشا ایدیلن جامعلرده تخته اوزرینه اویما غایت ظریف قاپولر وجوده کتیرلمشدی. بو قاپولردن برقاچ دانه‌سی موزه‌همایونده‌در. خصوصیله ایرانده پك زیاده ترقی ایدن چینی اعمالنی سلجوقیلر دها ظریف بر شکلده تطبیق ایله‌مشلردی. سلجوقیلر چینیلری غایت کنیش لوحه‌لر حالنده یاپمشلردی. سلجوقی صنعتکارلری چینی‌یی اولا عین رنکده بویوك بر لوحه حالنده اعمال ایدرلر، صوکرا بو لوحه‌یی پارچه پارچه کسرلر، ایستدکلری رسمی وجوده کتیره‌جك وجه‌ایله مختلف رنکده چینیلرله مزج ایدرلردی. بعده‌ هپسنك اوزرینه بر طبقه خرج سوره‌رك پارچه‌لرك آره‌لقلرینی قاپاتیرلردی. بو خصوصده اك بویوك مشکلات بنالرك اکری قسملرینی چینی ایله قاپلامق ایدی. سلجوقیلر بونكده قولاینی بولمشلردی. سلجوقیلرك چینیلرده قوللاندقلری درت رنك واردی: آچیق ویا قویو ماوی، مور، بیاض.

سلجوقیلر بو طرزده اعمال ایتدکلری چینیلرله بنالرده حقیقی بر ظرافت وجوده کتیرمشلردی.

سلچوقیلر آناطولیده بیزانسلیلره قارشی اوزون مدت مجادلات ایله مشغول بولونمقله برابر مدنیت نقطهٔ نظرندن برخیلی آثار وجوده کتیرمشلر، فقط بیزانس ایمپراطورلغنی ییقمق خصوصنده‌کی غیرتلرندن هیچ بر نتیجه استحصال ایده‌مه‌مشلردی. بو وظیفه‌یی بالآخره عثمانلیلر ایفا ایتمشلر، سلچوق و بیزانس ایمپراطورلغنك انقاضی اوزرنده عسکری بر حکومت تشکیلنه موفق اولمشلردی.

مأخذلر:

صحائف الاخبار، جلد ۲ — اوقزا، دولت عثمانیه تاریخی ، جلد ۱ — هامه‌ر، دولت عثمانیه تاریخی ، جلد ۱ — یورغا ، دولت عثمانیه تاریخی ، جلد ۱ — میژون و صالاده‌ن ، صنایع اسلامیه، جلد ۱ و ۲ — احمد توحید، مسکوکات قدیمهٔ اسلامیه قاتالوغی.

عثمانلیلر

برنجی فصل

عثمانلیلرك ترقی دوری، قوصوه محاربه‌سنه قدر

(۶۹۹ ﻫ، ۱۳۰۰م-۷۹۱ ﻫ ۱۳۸۹م)

عثمان غازی سلجوقیلرك انقراضندن صوكرا آناطولیده اعلان استقلال ایدن بكلردن بری‌ده عثمان بك ایدی. عثمان بك، قاردشلرندن كوندوز آلب ایله صاروباتینك بویوكی ایدی. هنوزچوجق ایكن باباسی ارطوغرولك معیتنده مزاحم حربیه‌یه، قوماندانلق وظائفنه آلیشمشدی. باباسنك اداره‌سنده بولونان اراضینك احوال ووضعیتی عثمان بكك بووظائفه آلیشماسنی پك زیاده قولایلاشدیرمشدی. فی الحقیقه سلجوقی حكمداری برنجی علاءالدین ارطوغرول غازی‌یه (سلطان اوكی) جوارینی ویردیكی زمان ارطوغرول اوراده روملرك (تەبازیبون) دیدكلری (سوكود) قصبه‌سنه یرلشمشدی. قصبه‌نك اطرافی بیزانس قلعه‌لریله محاط اولدیغی جهتله عثمان غازی روملرله محاربه ایتمك ایچون دائما فرصت بولمشدی. عثمان بك باباسنك یرینه كچدیكی زمان مملكتك سكونتنی تأمین ایچون بیزانسلیلرله محاربه ایتمكدن اصلا خالی قالمامشدی. عثمان بكك اوصاف ومزایای جنكاورانه‌سی دها اوزمانلر تقدیر ایدلمشدی. عثمان بكك بوتون سلاح ارقداشلری كندیسنك طبعاً فائقیتنی تقدیر ایدرلردی. حتی (خرمن قایا) حاكمی كوسه میخال، محاربه‌لردن برنده عثمان بكك ألینه اسیر دوشمش، غالبنه قارشی عداوت باغلایاجق یرده عثمان بكه تشریك آمال ایتمش، یانندن بر دقیقه آیرلمامشدی. دها صوكرا اسلامیتی‌ده قبول ایدرك عثمانلیلغك اك بویوك قهرمانلری عدادینه داخل اولمشدی. دیكر بر

دفعه، (بولی) جوارنده اجرا ایدیلن بر آقین اثناسنده عثمان بك باباسنك اسکی سلاح ارقداشلرندن صمصمه چاوشه تصادف ایتمش، اوصاف ومزیاتی ایله آنیده کندیسنه جلب ایتمکه موفق اولمشدی. عثمان بك معیتی افرادی اوزرنده فوق العاده متین بر جاذبه تأثیری اجرا ایله مشدی.

عثمان بك هر درلو اطوار واوضاعنده ساده لکه رعایت ایدردی. هرکسله انسیت ایدر، سلاح ارقداشلرینه سرداردن زیاده دوست کبی معامله ده بولونوردی. قیافتنی انلردن اصلا آییرد ایتمز، ثروتجه بیله انلره فائق بولونمایی ایسته مزدی؛ فقط وظیفه باشنده معیتنك اطاعتنی تأمین ایچون شدت ابرازندن ده کری طورمازدی. عثمان بکك قیافتی پك ساده ایدی: باشنه تپه سی یوارلاق قرمزی برسرپوش کییر، تاج خراسانی یه مشابه بیاض بر صاریق صارادردی. بعض مستثنی حاللرده کنیش بر قفتان کییردی. عثمان بکك ثروتی پك آزدی: مجموعی بر قاچ بارکیر ایله قویون سوروسندن عبارتدی. سفرلرده الده ایتدیکی غنائمی معیتی افرادی ایله قوماندانلرینه تقسیم ایدردی. عثمان بك هرکسه ایلك ایتمکدن هیچ برزمان خالی قالمازدی. فقرایه یاردم ایدر، حتی ایجاب ایدرسه آرقه سنده کی البسه یی ویرمکدن کری طورمازدی. أوینده همان هرکون برچوق فقرایه یمك ویرر، شفقت ومرحمتی حرکاتنه دستور اتخاذ ایدردی. عثمان بك معیتی افرادینه یالکز غنائمی تقسیم ایتمز، انلری مظفریتدن ده حصه مند ایلردی. سفره باشلامازدن اول معیتی افرادینی طوپلار، مقصدینی آکلاتیر، احوالی مذاکره ایدر، اندن صوکرا یاپاجغی ایشه باشلاردی. بو صورتله هرکس کندینك عثمان بك ألنده قورو بر آلت اولمادیغنه قانع اولارق وصولی ارزو ایدیلن مقصدی الده ایتمك ایچون جان وکوکلدن خدمت ایدردی. عثمان بك بو صورتله حرکت ایتمك سایه سنده معیتنك صداقت وفداکارلغنی جلب ایدردی. برکره دوست عد ایتدیکی کیمسه یی بردها ترك ایتمز، صادق صاندیغی کیمسه حقنده هیچ بر شبهه ده بولونمازدی.

عثمان بك بر کون شیخ ادبالینك قیزی مال خاتونی کوروب سومشدی. او تاریخدن اعتباراً نه شیخ ایله کندی بیننده کی فرق، نه ده ادبالینك ایقاع ایتدیکی مشکلات عثمان بکی عزمندن چویرمه مشدی. ایکی سنه، قلبی مال خاتونك عشقی ایله سوزان اولارق تحمل ایتمش، اندیشه واضطراب ایچنده متأثر اولمش، نهایت مال خاتون ایله ازدواج ایدرك مسعودانه بر حیات امرار ایله مشدی.

عثمان غازی عزم پرور اولمقله برابر جسارتیله ده تمیز ایتمشدی. اکثریا مظفریاتی، معیتی افرادینك فداکارلغندن زیاده کندیسنك هر درلو متاعبه کوکس کرمسی، قوتنه اعتماد ایتمسی و بویوك بر سرعت قرار ه مالك اولماسی سایه سنده احراز ایله مشدی. عثمان بك هیچ بر وقت دشمننك کندیسنه تعرض ایتمسنه میدان براقماز، دشمننه دائما کندی کیدر، باصقین صورتیله تعرض ایدردی. عثمان غازینك قومشولرندن بیله جك حاکمی ایله یار حصار حاکمی عثمان بکه اهانت ایتمکی قورمشلردی.

بونلردن یارحصار حاکمی قیزینی بیله‌جك حاکمنك اوغلنه ویریبوردی. ایکیسی‌ده عثمان‌بکی اولدیرمك ایچون دوکونه دعوت ایتمشلردی. فقط عثمان‌بك، قومشولرینك بو خدعه‌سنی دوستی کوسه میخال واسطه‌سیله خبر آلمش، معیتی افرادندن اوتوز طقوز قدر جنکاوری قادین قیافتنه قویمشدی. صوکرا بونلری بیله‌جك حصارینه صوقه‌رق قلعه‌یی برلحظه‌ده ضبطه موفق اولمشـدی. عثمان بك بو موفقیت اوزرینه هیچ وقت غائب ایتمه‌دن، باشقه طرفده کندیسنی بکله‌ین دیکر بر قطعه‌یی معیتنه آلمش، دوکون آلاینی بر پوصو قورارق باصمش، کوزل نیلوفری ألده ایتمکه موفق اولمشدی. عثمان بك، نیلوفری اوزمانلر اون ایکی یاشـنده بولونان اوغلی اورخانه تزویج ایله‌مشدی. عثمان بك بو مظفریت اوزرینه درحال (یار حصار)ی یورویه‌رك ضبط ایتمش،

عثمان غازی

معیتی رجالندن طورغود آلب‌ده (اینه کول)ی ألده ایله‌مشدی (۶۹۹، ۱۲۹۹). عثمان بك، بوتون محاربه‌لرنده، خصمك اهانتنی کورمدکجه ظلمدن توقی ایله‌مشدی. فقط سوزینه صوك درجه صادق اولدیغی ایچون کندیسنه تسلیم اولانلره اصلا فنا معامله‌ده بولونمامشدی.

عثمان غازینك دهای سیاسیسی

عثمان بك غایت واسع و متین بر فکر سیاسی‌یه مالکدی. اطرافنده سلجوقی حکومتنك تدریجی بر صورتده انقراضه یوز طوتدیغنی کورنجه، بوضعیف حکومتك انقاضی اوزرنده مستقل برحکومت تأسیسنی دوشونمشدی. فقط عثمان بکی حکومت تأسیسنه سوق ایدن اسباب یالکز حرص سلطنت دکلدی؛ عثمان‌بك غایت‌ده دیندار ایدی. اسلامیتی تشر وتعمیم ایتمکی کندیسی ایچون مقدس بروظیفه بیلیر، ایلك خلیفه‌لرك

اثرینه تابع اولارق اسلامیتی اعلاخصوصنده‌کی مساعیلرینه امتثال ایتمك ایسترد‌ی. عثمان بك استقلال فکرینی برکره ذهننه قویدقدن صوکرا ، حصولنه عزم وثبات ایله چالیشمش، ادبالینك قیزینه قارشی کوستردیکی متانت فکریه‌یی بوخصوصده‌ده ابراز ایله‌مشدی . عثمان بکك بو ارزوسنه هیچ بر مانع حیلولت ایده‌مه‌مشدی .

عثمان بك عائله‌سنك نفوذ وحیثیتنی اعلا ایچون هر درلو تدابیره توسل ایله‌مشدی. عثمان بکك نفوذینی اك‌زیاده تزیید ایدن، قوت ولیاقت عسکریه‌سی ایدی. اوطوردیغی مملکتده مختلف ملتلره منسوب انسانلرسا کندی. عثمان‌بك بونلر حقنده دائما عادلانه حرکت ایدر، حق وعدالت خصوصنده دین ومذهب فرقی اصلا نظر اعتباره آلمازدی. عثمان‌بك بوصورتله وظیفهٔ سیاسیه‌سنی‌ده قولایلاشدیرر، تبعه‌سنك محبتنی ماهرانه بر صورتده جلبه موفق اولوردی. حتی عثمان‌بك استقلالنی‌ده غایت ناموسکارانه، قدرشناسانه بر صورتده اعلا ایله‌مشدی . سلچوقیلردن اوچنجی علاءالدینك وفاتی خبری شایع اولدیغی زمان عثمان‌بك برمجلس عقد ایتمش، اعلان استقلال فکرنده اولدیغنی معیتی رجالنه آکلاتمشدی . عثمان غازینك بو فکرینه عموجه‌سی دونداربك اعتراض ایدرك قومشوسی کرمیان اوغللریله‌روم‌تکفورلرینك حسدینی جلب ایده‌جکنی‌سویله‌مشدی. عثمان بك صوك درجه حلیم اولدیغی حالده عموجه‌سنك بو سوزلرندن متأثر اولارق کندیسنی بر اوقله تلف ایتمشدی. عثمان بك، مقصد وامالنك قوه‌دن فعله کلمسنی تأمین ایدن بو تصوردن فراغت ایتمکدنسه عموجه‌سنی تلف ایتمکی ترجیح ایله‌مشدی.

عثمان غازینك اراضیسی، اصول اداره‌سی عثمان بك اعلان استقلال ایلدیکی زمان اراضیسی او درجه واسع دکلدی . بوتون ممالکی سلچوق سلطانی برنجی علاءالدینك ارطوغروله ویردیکی سلطان اوکی ناحیه‌سی، (یار حصار) و (قره حصار) قلعه‌سیله توابعندن عبارتدی . بو اراضی آناطولی یایلاسنك شمال غربیسنده دکز تسویه‌سندن ٨٠٠: ٩٠٠متره یوکسك ایدی. اراضی داخلندن سقاریه وپورصاق نهرلری‌کچردی. طوپراغی‌غایت محصولدار وبرکتلی ایدی. اهالیسی مختلط برحالده بولونوردی . جنوب طرفلرده اك زیاده عثمانلیلر حاکم ایدی. یکی ضبط اولونان یرلرده ایسه خرستیانلرك نفوسی زیاده ایدی ؛ فقط عثمانلیلر آقین آقین مهاجرتلره دوام ایتدکلری ایچون بورالرده عثمانلیلر حاکم اولمشلردی .

مملکتده دیناً و عرفاً اختلاف اولدیغی حالده هر کس بر قانونه تابعدی . عثمان بك هر قصبه‌یه بر قاضی نصب ایتمشدی. بو قاضی بلاتفریق جنس و مذهب هرکسك مشکلاتنی حل ایده‌جك، اختلافاتنی تسویه ایلیه‌جکدی. بو تاریخدن اعتباراً عثمان بکك ممالکنده اسکی شهر، این اوکی، بیله‌جك وقره‌جه حصار کبی قاضیلقلر تشکل ایتمشدی. ضبط اولونان شهرلرده کلیسالرك بر قسمی جامعه تحویل ایدلمش، بونکله برابر عثمان‌بك کندی‌ده مدرسه‌لر وخیراتخانه‌لر تأسیسندن خالی‌قالمامشدی.

سوکود قصبه‌سی

عثمان بك اعلان استقلال ایتدکدن صوکرا مملکتك تشکیلات اداره‌سنی‌ده تنظیم ایله‌مشدی. امور اداره‌سنی اقرباسنه وسلاح ارقداشلری میانـنده الڭزیاده تقدیر ایتدکلرینه تودیع ایلمشدی. بو صورتله اوغلی اورخانی (قره حصار)ه، قاردشی کوندوز آلبی (اسکی شهره)، آرقداشلرندن اویغود آلبی (این اوکی)نه تعیین ایتمش، کندیسی‌ده (یکیشهر)ی مقر اتخاذ ایله‌مشدی . بو والیلر ایله قوماندانلرك وظیفه‌سی ویرکی طوپلامق ، ایشلرك یولنده کیتمسـنه نظارت ایتمك ، عثمان بکك ویره‌جکی امره کوره عسکر طوپلامق ، محـاربه وقوعنده عسـکرلره قوماندا ایله‌مك ایدی.

عثمان غازینك مناسبات سیاسیه‌سی عثمان بكلك ممالكی جنوب و جنوب شرقیده كرمیان بكلكی، شمال وشمال غربیده بیزانس اراضیسی ایله محاط ایدی. كرمیان اوغللری ده سلجوق حكومتنك انقراض دورنده عثمان بكله برابر اعلان استقلال ایتمشلردی. بو بكلك عثمان غازینك تأسیس ایتدیكی بكلك كبی اسلام وتورك ایدی. بیزانسلیلره كلنجه: بونلر انقراضه یوزطوتمشلردی. عثمان بك بو ایكی قومشوسندن اك زیاده بیزانسلیلره تعرضی ترجیح ایله‌مشدی. (بیتینی) حوالیسنك فرحفزا صحرالری انی دهازیاده جلب ایتمشدی. خصوصیله دكزك یاقینلغی، احفادینك فعالیت مستقبله‌سنه كنیش بر ساحه آچیوردی. بو حوالیده‌كی بیزانس ولایتلرینك ضعفی موفقیاتنی بر قات دها قولایلاشدیریوردی. عثمان بكك (یكیشهر)ی مقر اتخاذ ایلمسی بو مقصدی تأمین ایچوندی. ذاتاً كندندن اول سلچوقیلرده بو صورتله حركت ایتمشلردی. عثمان غازی رأس كاره كچدیكی زمان سلچوقیلرك بو تمایللرینه یكنسق برشكل، برسیاست كسوه‌سی ویرمشدی. بناءعلیه استقلالنی اعلان ایدر ایتمز (كوپرو حصار)ی آلمش، دها صوكرا بیزانس قوماندانلرندن موتزالویه قارشی منتظم بر محاربه اجرا ایله‌مشدی. عثمان بك، موتزالوبی (قویون حصار)ده مغلوب ایله‌دكدن صوكرا اوكنده غایت كنیش بر ساحه بولمش، (ازنیق) قاپولرینه قدر متعدد دفعه‌لر ایلریله‌مشدی. عثمان غازینك بوشهری ضبط ایتمسنه شهرك قالین دیوارلری مانع اولمشدی. عثمان بك شهرك ضبطنی باشقه برزمانه تعلیق ایتمش، فقط (یكیشهر)ك شمالنده برقلعه انشا ایدرك طرغانك اداره‌سنه ویرمش، آدینه‌ده (طرغان حصاری) دیمشدی. عثمان بك بو حركتی ایله (ازنیق) شهرینی دائمی بر آبلوقه آلتنه آلمش دیمكدی. عثمان غازی ایچون آرتق فتوحاته دوام ایتمك پك قولایدی؛ فقط بو اثناده (١٣٠٣) شوالیه‌لره خدمات فوق العاده‌ده بولونان روژه دوفلورك قاتالانلرله برابر بیزانس ایمپراطوری آندرونیقوسك خدمتنه داخل اولماسی عثمانلیلر ایله بیزانسلیلر بیننده‌كی مناسباته باشقه بر شكل ویرمشدی. روژه‌دوفلور، سلچوقیلرك انقراضی اوزرینه بیزانس حكومتنه تجاوز ایدن بكلرله محاربه‌لرده بولونمش، بو صره‌ده عثمان بك قاتالان تهلكه‌سنك مرورینه قدر انتظار وضعیتنده قالمش، فقط فرصتی‌ده غائب ایتمك ایسته‌میه‌رك قوتنی آرتدیرمغه چالیشمشدی. قاتالان تهلكه‌سندن بر سنه صوكرا

عثمان بك هر نقطه‌دن روملرى تعجيز ايتمكه باشلامشدى. بروسه حاكمى بو تجاوزلر اوزرينه (أدره‌نوس)، (كته) و(كسته‌ل) قوماندانلرينه امرلر كونده‌ره‌رك عثمان غازى ايله محاربه ايتملرينى توصيه ايتمش، بو محاربه‌ده روملرك مغلوبيتيله نتيجه‌لنمشدى. محاربه اثناسنده (كته) قوماندانى (اولوباد) حصارينه التجا ايتمشدى. عثمان غازى بو حصارى‌ده محاصره ايدرك تسليم تكليفنده بولونمش، عثمانليلرك قيما بعد (اولوباد) صوينى كچمه‌لرى حقنده محصورين طرفندن درميان اولونان شرطى قبول ايدرك حصارى ألده ايتمكه موفق اولمشدى.

عثمان غازى بو مظفريت اوزرينه (قالوليمنى) آطه‌سيله برابر حصارك كافه‌سنى ممالكنه الحاق ايله‌مشدى. دها صوكرا (سقاريه) جوارنده‌كى اراضى‌يى كشف ايچون اوطرفلره طوغرو حركت ايتمش، هدفى هيچ دكيشديرمه‌دن بوغاز ايچى ساحلنده (استاوروز، آسترابيت) و(كيليا) حصارينه قدر ايلريله‌مشدى.

قاتالان استيلاسى زائل اولنجه آناطوليده‌كى ديكر بكلرده تجاوزه باشلامشلردى. كرميان بكى تكرار (فلادلفى)يى محاصره ايتمش، قره‌سى، صاروخان وآيدين بكلرى‌ده اوتوز قدر كمى تجهيز ايدرك (ساقز) آطه‌سنى باصمشلردى. بيزانس ايمپراطورى آندرونيقوس هر طرفدن دوچار اولديغى بو تضييق اوزرينه، بيزانس سرايلرينك تعاملى سياستنى تعقيب ايدرك موغول خانى غازانه مراجعت ايتمشدى. آندرونيقوس، غازان خانه غير مشروع همشيره‌سى پرنسس مارى‌يى تكليف ايتمش، غازان خان‌ده تورك پرنسلرينه بيزانس اراضيسنه تجاوز ايتمه‌لرينى اخطار ايله‌مشدى. فقط غازانك وفاتى اوزرينه تورك بكلرندن هيچ برى بو اخطاره اهميت ويرمه‌مشدى. ايمپراطور، طالعنك بو اويغونسزلغى اوزرينه همشيره‌سنى غازان خانك خلفنه تكليف ايدرك مقصدينه نائل اولمق ايسته‌مشدى. حتى پرنسس مارى بو فرصتدن بالاستفاده (ازنيق)ه كلمش، عثمان بكى چاغيرتارق مخاصماتدن واز كچمه‌سنى توصيه ايله‌مشدى. عثمان غازى ايسه مارينك تهديدينه جواب اولمق اوزره (قوجه حصار، تريقوقيا)يى ضبط ايتمشدى. دين زمانده بروسه‌يه ياقينلغى حسبيله حائز اهميت دها سائر قلعه‌لرى‌ده آلمش (١٣٠٨)، بعده (سقاريه) حواليسنه طوغرو يورويه‌رك بوطرفلرى صورت قطعيه‌ده ضبطه قرار ويرمشدى.

عثمان غازينك فتوحاتى

عثمان غازى سقاريه فتوحاتنه باشلامازدن اول بوتون سلاح آرقداشلرينى، كوسه ميخالى، صمصمه چاوشى چاغيرمشدى. بعده عسكرلرينى (لفكه)ده طوپلايارق (بلجه)، (آق حصار) و(كيوه) اوزرينه يورومش، فقط حركت ايتمزدن اول قلعه قوماندانلرينه يا اسلاميتى قبول ويا خراج ويرملرينى تكليف ايتمشدى. بيزانس قوماندانلرى عثمان

غازینك بو تکلیفی اوزرینه حصارلری ترك ایدرك فرار ایتمشلردی . عثمان غازی بو صورتله سقاریه حوالیسی‌ده ضبطه موفق اولمشدی (۱۳۰۹).

عثمان غازی شمالده محاربه ایله مشغول اولدیغی صره‌ده پرنسس مارینك تهدیداتی قوه‌دن فعله کلمك اوزره اولدیغی خبر آلمشدی . فی‌الحقیقه موغوللر (کرمیان) بکلکنی کچدکدن صوکرا عثمان غازینك ممالکنه داخل اولمشلر ، (قره‌جه حصاری) یغما ایتمشلردی . عثمان غازی بو تهدید اوزرینه هیچ بر دقیقه فوت ایتمیه‌رك بو حوالی‌یه اولجه مأمور ایتدیکی اوغلی اورخان بکه قوتلرینی طوپلامابی امر ایتمش ، کندیسنه یاردم ایتمك اوزره‌ده صالتق آلب ایله کوسه میخالی کوندرمشدی. اورخان بك بو تجربه‌دیده قهرمانلرك یاردیمیله (اویناش)ده موغوللرله محاربه ایتمش، وطننی جسورانه مدافعه ایدرك مملکتی استیلادن قورتارمشدی. عثمان غازی اوغلنك بو موفقیت عسکریه‌سنی خبر آلیر آلماز، خصلت جنکاورانه‌سنه دها زیاده کشایش ویرمك ایچون سقاریه جوارنده باشلادیغی فتوحاتك اکمالنه اوغلنی مأمور ایله‌مشدی. کوسه میخال، غازی عبدالرحمن، قونور آلب معیتنده‌کی قول (صبانجه) طرفلرینه کیدرك (طوز پازاری) و (قاپوجق) موقعلرینی آلمش، آقچه قوجه معیتنده‌کی قول (ازمیت) حوالیسنی ضبط ایتمشدی. عثمان غازی ایله اوغلنك معیتنده‌کی قول‌ده (ازنیق) جوارنده‌کی (قاره‌تکین) حصارینی فتح ایله‌مشدی. عثمان بك بو صورتله آز بر زمان ایچنده (۱۳۱۱-۱۳۱٦) (بی‌تینی)نك بوتون شهرلرینی ضبطه موفق اولمشدی .

ازنیق و بروسه محاصره‌لری

عثمان غازی (بی‌تینی)ده بو قدر مظفریات احراز ایلدیکی حالده (اذمیت)، (ازنیق)و(بروسه)شهرلرینی ضبط ایده‌مه‌مشدی. بونلردن (اذمیت) جواری بر نوع ترصد آلتنه آلنمش، (ازنیق) آبلوقه ایدلمش، یالکز (بروسه) شهری سربست بر حالده براقلمشدی. (بروسه) کشیش طاغی (اولیمپوس) أتکنده (بی‌تینی)نك مرکز اداره‌سی و غایت زنکین بر شهردی.بو شهرك ضبطی عثمان غازی ایچون بویوك بر اهمیتی حائزدی. بو سببدن (بروسه) ایله جدی بر صورتده مشغول اولمق ، فتوحاتی بو بلده‌نك ضبطی ایله تتویج ایله‌مك ایسته‌مشدی.

عثمان‌غازی بروسه‌نك هجوم ایله ضبطی قابل اولمادیغی بیلدیکی ایچون (ازنیق)

کبی محاصره ایتمك، شهرك خارجله ارتباطنی کسوب زاد وذخیره‌دن محروم براقدقدن صوکرا ضبط ایتمك فکرینی تعقیب ایله‌مشدی. بونك ایچون یکنی آق تیمور ایله معیتی قوماندانلرندن بالابانه (بروسه) جوارنده ایکی قلعه انشا ایتملرینی امر ایله‌مشدی. بو قلعه‌لردن بری بروسه‌نك غربنده واصل قلعه‌نك قارشیسنده، دیکری ده (نیلوفر) نهری ساحلنده الیوم (بالابانجق) دنیلن محلده انشا ایدلمشدی. ایکی قلعه‌ده بولونان عساکر محافظه برقاچ سنه‌لر بروسه‌یی هجوملرله تعجیز ایتمشلردی. عثمان غازی (بروسه)نك ضبطی ممکن اولا بیله‌جکنه قانع اولور اولماز بوتون قوتی ایله (بروسه) اوکنه کلمشدی (١٣٢٥). فقط کندی اسا-اً اختیار وبر آزده راحتسز اولدیغی ایچون محاصره اردوسنك قوماندانلغنی اوغلی اورخان غازی‌یه توجیه ایله‌مشدی. اورخان غازینك معیتنده طویلانان مجلس حرب شهرك صورت ضبطنی دوشوندیکی صره‌ده اولا (أدره‌نوس) حصارینك ضبطنی تکلیف ایتمش، اردو بو جهته طوغرو حرکت ایله‌مشدی. حصار آز بر زمانده ضبط ایدلمش، بروسه قا-پولرینك اوکنه، (پیکار باش) موقعنه عثمانلی بایراغی دیکلمشدی. آرتق بیزانسلیلر ایچون تسلیم اولمقدن باشقه چاره قالمامشدی. ذاتاً بیزانسك آناطولیده هیچ بر نفوذی قالمامشدی. موغول خانك مغلوبیتی، قاتالانلرك اغبرارى، بیزانسلیلرك امیدینی کسر ایتمشدی. بو سبیدن بیزانسلیلر آناطولیده‌کی حاکمیتلرندن صرف نظر ایتمشلر، بو سیاستلرینه ایلك خطوه اولمق اوزره (بروسه)یی تسلیم ایله‌مشلردی (١٣٢٦). تسلیم مذاکراتنه کوسه میخال مأمور اولمش، اهالی‌یه اصلا تجاوز ایدلمیه‌رك بوکا مقابل بیزانسلیلردن اوتوز بیك دوقه آلنمشدی.

عثمان غازینك صوك زمانلری بروسه‌نك فتحی خبری کلدیکی زمان عثمان غازی اولوم دوشکنده بولونیوردی. بو جبر بشارتی آلیر آلماز جناب حقه حمد وثنا ایتمشدی. اوغلی اورخان غازی باباسنك خسته‌لکنی خبر آلارق قاردشی علاءالدین ایله برابر (سوکود)ه کلمشدی. عثمان غازی اوغللرینك کلیشندن ممنون اولمش، بوتون رجال حکومت مواجهه‌سنده اوغلی اورخانی کندیسنه خلف تعیین ایتمش، کندیسنه ادارهٔ حکومت حقنده بعض وصایاده بولونمشدی.

صوکرا اوغلنه عدالتدن آیرلمامسنی توصیه ایتمش، خواجه سعدالدینک بو لسان متین ایله نظم ایلدیکی اوزره:

عدل ایله بو عالمی آباد قیل — رسم جهاد ایله بنی شاد قیل
راه جهاد ایچون ایدوب اجتهاد — مملکت رومده قیل عدل وداد
ایله رعایت علمایه تمام — تا که بوله امر شریعت نظام

دیمشدی. بعده بروسه‌نك فتحنی وجسدینك بورایه کومولمه‌سنی وصیت ایتمش، بر مدت صوکراده ترك حیات ایلمشدی (۱۰ آغستوس ۱۲۲۶، ۱۰ رمضان ۷۲۶).

سوکودده ارطغرل غازینك تربه‌سی

عثمانلیلغك بویوك مؤسسی عثمان غازی (۶۵۷-۷۲۶) محتشم بر ایمپراطورلغه صاغلام بر اساس قویدقدن صوکرا، بو صورتله حیاته وداع ایله‌مشدی. عثمان غازی هردرلو اوصاف قلبیه‌یه مالکدی. وفاتنده بر قاشیق، بر طوزلق، بر ایشله‌مه‌لی قفتان، بر صاریق و بر قاچ قیرمزی بایراقدن باشقه مالی چیقمامشدی. فقط اوغلنه اویله‌ابدی بر میراث براقمشدی‌که اوده بویوك بر ایمپراطورلق، تبعه‌نك زوال بولماز صداقتی ایدی. عثمان غازینك بویومه‌سنه احوالك بك‌زیاده یاردیمی اولمشدی؛ فقط احوالك متبدل صفحاتنی تمییز ایدن قوهٔ ذکاسی‌ده بو بابده اك بویوك عامل وظیفه‌سنی کورمشدی. عثمان غازی یاکلش آتدیغی آدیملرك کندیسنی تهلکه‌یه دوچار ایده‌جکنی آکلار آکلاماز بوکبی تشبثلردن صرف نظر ایتمك اقتدارینی کوسترر، نفوذ نظری سایه‌سنده سیاسی فعالیتلرینی دائما بر مقصده، بر غایه‌یه توجیه ایدردی.

عثمان غازی قائم پدری شیخ ادبالی ایله حیاتنك یگانه تسلیسی مال خاتونك درت سنه

اول وفاتنی کورمکله دلخون اولمشدی. (بروسه) فتح اولوندیغی زمان عثمانلیلق مؤسسنك جسدی، وصیتی موجبنجه (بروسه)یه (کوموشلی کنبد)ه دفن اولونمشدی.

عثمان غازینك وفاتنده ایکی اوغلی قالمشدی: بویوکی علاءالدین، کوچوکی اورخان ایدی. علاءالدین دها کنجلکنده تصوف وانزوایه میل ایتمشدی. حربدن توحش ایدر، بوتون مساعیسنی فکری مشغولیتلره حصر ایلردی. اورخان ایسه بالعکس حیات فعالانه‌دن ذوقیاب اولوردی. اورخان، متین بنیه‌سی، مهیب اندامی، کنیش کوکسی، عضلی قوللریله حربك بوتون یورغونلقلرینه تحمل ایدر، جسارت وعزمی ایله دشمنی کندیسنه رام ایلردی. فقط بو جنکاورانه اوصاف ایله برابر مائی کوزلری، بیاض رنکی، یوکسك ونجیب ناصیه‌سی، صاریشین صاچلریله سیماسنده حلم وشفقت، علوجناب آثاری‌ده مشهود اولوردی. ایشته بوسببدن عثمان غازی کندیسنه خلف اولمق اوزره اورخان غازی‌یی تعیین ایتمش، بویوك اوغلنك خلف اولماسی لازم کلیرکن کنج ایمپراطورلغنك منافع سیاسیه‌سی ایچون بوانتخابی مرجح کورمشدی.

اورخان غازی اورخان غازی باباسنك وصیتنه رعایت، قاردشنك‌ده حق وفضلنه حرمت ایچون بو ایکی حسی مزج ایتمك ایسته‌مش، قاردشنه ادارهٔ حکومتی مشترکاً ایفا ایتملرینی تکلیف ایله‌مشدی. علاءالدین ایسه باباسندن قالان سورونك یاریسنی بیله آلمق ایسته‌میه‌رك (نیلوفر) نهرینك سایه‌دار ساحللرنده اوفاق بر قصبه‌ده علمی مشغولیتلرله امرار حیات ایتمك ایسته‌مشدی. اوزمان اورخان غازی قاردشنه: «مادامکه حقك اولان سورولری قبول ایتمیورسك، باری تبعه‌مزك مدیری، بنم‌ده وزیرم اول!» دیمش، علاءالدین قاردشنك بوتکلیفنی قبول ایله‌مشدی.

ازمیتك ضبطی اورخان غازی مملکتك ادارهٔ داخلیه‌سنی قاردشنه تودیع ایله‌دکدن صوکرا نظرینی ایمپراطورلغنك حدودینه عطف ایتمش، باباسنك فتوحاتنی تماملامغه باشلامشدی. اوصرده مملکتك حدودی غرباً اولوباد صویی، جنوباً طومانیچ یایلاسی وکوتاهیه ولایتی ایله محاط ایدی. عثمان غازینك سقاریه حوضه‌سنده باشلادیغی فتوحات‌ده ناتمام قالمشدی. مرمره، قره‌دکز وبوغاز ایچی ساحللری کاملاً بیزانسه تابعدی. ازنیق وازمیت هنوز آلنمامشدی.

اورخان غازی قونور آلب ایله آقچه قوجه‌یی بوفتوحاتی اکماله مأمور ایله‌مشدی. برنجی‌یی قره دکز ساحلنه قدر اراضی‌یی، ایکنجی‌یی‌ده ارمنی بازاری طرفلرینی ضبطه کوندرمشدی. بوایکی قوماندان جوارده‌کی قلعه‌لری ضبط ایتدکدن صوکرا (آیدوس) و(سمندره)یی‌ده الده ایتمشلردی. آقچه قوجه (سمندره)یی

اوزون مدت محاصره ایتمش، قلعه قوماندانی اوغلنك جنازه‌سنی شهر خارجنه کو-
توررکن فرصتدن بالاستفاده شهره هجوم ایله‌مشدی. (آیدوس) محاصره‌سیله مشغول
اولان قونور آلب‌ده قلعه‌یی عاشقانه بر وقعه یوزندن ضبطه موفق اولمشدی.
معیتی قوماندانلرندن غازی عبدالرحمن قلعه قوماندانانك قیزینه دلداده اولمش، قیزك
کوکلنی جذب ایلدکدن صوکرا قلعه‌نك تسخیری سهولت بولمشدی.

عثمانلی قوماندانلری حس وقوتله آناطولینك الكلطیف یرلرینی عثمانلی وطننه
الحاق ایتمکله مشغول اولدقلری صره‌ده اورخان غازی اذمیت اوکنه کلمش،
آقچه قوجه‌ده محاصره اردوسنه التحاق ایتمشدی. اورخان غازینك بو حرکتی
اذمیت قوماندانی قالویانی‌یی تلاشه دوشورمشدی. قالویانی (اذمیت)ی ترك ایدرك
(قویون حصار)ه چکلمش، قلعه بر مدت صوکرا تسلیم اولمشدی. (اذمیت)ك
سقوطی اوزرینه کورفزك جنوب سواحلی ایله (یالوه، ألەنوپولیس) شهرلری‌ده
ضبط ایدلمشدی.

عثمانلیلر غایت قولای موفقیتلر احراز ایدییورلردی؛ بونك‌ده سببی بیزانسك
عثمانلیلره مقابله ایده‌جك بر قوتی حائز اولمامسی ایدی. بیزانسده تخت وسلطنت
مجادله‌لری حکمفرما اولیوردی. ایکنجی آندرونیقوس، کندیسیله سلطنته اشتراك
ایدن طورونك مفسدانه امللرندن شبهه‌له‌نیور، کندیسنه یکانه ظهیر اولمق اوزره
عثمانلیلری بولیوردی. بوسببدن طورونك بوتون ماکدونیایی ضبط ایدرك (قسطنطینیه)
اوزرینه یورودیکنی خبر آلیر آلماز اورخان غازی‌یه مراجعت ایتمشدی. اورخان
غازی ایمپراطورك بو تکلیفنی قبول ایدرك کندیسنه قوهٔ امدادیه کوندرمش، فقط
اردومنهزماً رجعت ایدنجه اختیار ایمپراطور تخت وسلطنتی اوچنجی آندرونیقوسه
ترکه مجبور اولمشدی. اورخان غازی بو حرکتی ایله اوروپا ایشلرینه ایلك دفعه
مداخله ایتمشدی.

تأسیسات داخلیه: پاره، قیافت، اردو اورخان غازی مملکتك بنیهٔ خارجیسنی
ترصین ایله مشغول اولدیغی صره‌ده علاءالدین
پاشاده وطنك احتیاجنی تدقیق ایدییور، یکی یکی قانونلر وضعنی دوشونیوردی.

علاءالدین پاشانك ایلك اول نظر دقتنی مسکوکات جلب ایتمشدی. واقعا
عثمان غازی مسکوکات باصدیرمق حقوقنی حائز ایدیسه‌ده بو حقنی استعمال

ایتمه‌مشدی. اوزمانه قدر تداول ایدن، هپ سلچوقی مسکوکاتی ایدی. علاءالدین پاشا قاردشنی پاره باصدیرمغه راضی ایتـدکدن صوکرا قیافتلری‌ده یولنه قویمغه تشبث ایتمشدی.

فقط علاءالدین پاشانك اك مهم تأسیساتی دائمی اردونك تشکیلی ایدی. عثمان غازی زماننده سفرلرده قوللانیلان اردو، صرف آقینجیلردن مرکبدی. بو اردو، سفره کیدیله‌جکی زمان طوپلانیر، سفرك ختامنده یرلرینه طاغیلیردی. عسکرك طوپلانماسی غایت آغر اولور، بو ایسه حدودلرك کنیشلدکجه وسعت کسب ایتمسی حسبیله، بویوك بر محذور تشکیل ایدردی.

بروسه حصاری

علاءالدین پاشا بو محذورك اوکنی آلمق ایچون بر (پیاده) صنفنی تشکیل ایتمش، بونلره یومیه برر آقچه تعیین ایله‌مشدی. اردو اون، یوز وبیك کشیلك قطعه‌لره آیریلاجق، هرقطعه‌یه بر ضابط قومانده ایده‌جکدی. علاءالدین پاشا آقینجیلری‌ده سپاهی و سلحدار نامیله ایکی قسمه آییرمش، هر قسمه (بولوك) نامی ویره‌رك بر(بولوك باشی)نك اداره‌سنه تودیع ایله‌مشدی (دردنجی فصل، ترقی دورنده عثمانلی مدنیتی، مراجعت).

بیزانسلیلرله محاربه، مالتپه وازنیق

اورخان غازی بو داخلی اصلاحاتی اجرا ایله‌دکدن صوکرا یکیدن اردوسیله برابر بیزانس حدودینه قوشمایه مجبور اولمشدی؛ فقط بویله بر حرکتك وقوعه کلمسی ذاتاً مأمولدی. اورخان غازینك ایکنجی آندرونیقوسه قوهٔ امدادیه کوندرمسی،

یکی ایمپراطورك ، اوچنجی آندرونیقوسـك حس انتقامنی غلیانه کتیرمشدی . اوچنجی آندرونیقوس غایت فعال، امور عسکریه‌ده‌ماهر برذاتدی. ایمپراطورلغك امور اداره ومالیه‌سنده‌کی بوزوقلقلری بر درجه‌یه قدر یولنه قویدقدن صوکرا اورخان غازینك ایلریله‌مسنه مانع اولمایی کندیسی ایچون یکانه هدف اتخاذ ایله‌مشدی. آندرونیقوس (مدللی) آطه‌سنی اشغال ایدن جنویزلره قارشی اجرا ایله‌دیکی حرکات اثناسنده آطه‌لر دکزی سواحلنده اقامت ایتمش، بو مناسبتله آیدین وصاروخان بکلریله مناسبت پیدا ایدرك انلری عثمانلیلر علیهنه تحریك ایله‌مشدی. بعده (قسطنطینیه)یه دونمش، تراکیاده اجتماع ایدن اردوسنی طوپلایارق بوغاز ایچنی ساحلنده (اسکدار) اوکلرینه قدر کتیرمشدی (٧٣١ھ، ١٣٣٠ م).

اورخان غازی بیزانسلیلرك حرکاتنی خبر آلیر آلماز برلحظه فوت ایتمه‌مشدی. اورخان ایچون یکانه هدف، بیزانسلیلری داخل مملکته‌صوقمیه‌رق بر آن‌اول(ازنیق) اوکنه کلمکدی. بناءعلیه ٨٠٠٠ کشیدن مرکب معیتی ایله (مالتپه)اوکنه کلمش،بوراده اوچنجی آندرونیقوسك‌اردوسیله چارپیشمشدی. آندرونیقوس بو محاربه‌ده‌یارالانمش، اردوسنی براقارق قاچمش، بیزانس اردوسی اورخان غازینك شدتلی هجوملری قارشیسنده طارماطاغین اولمشدی . بیزانس اردوکاهی چادیرلری وبارکیرلری، آل وپارلاق أکرلریله عثمانلیلر ألینه کچمشدی. اورخان غازینك بومظفریتی صاروخان و آیدین اوغللرینی قورقوتمشدی؛ چونکه او اثناده بو طرفلردن هیچ بر حرکت کورولمه‌مشدی .

مالتپه مظفریتنك نتیجه‌سی اولارق (ازنیق) ده تسلیم اولمشدی . ازنیق عساکر محافظه‌سی آجلق ویورغونلقدن بیتاب قالمش، اورخان غازی عسکرلرینك هجوملری قارشیسنده شهری تسلیمه مجبور اولمشدی . اورخان غازی ازنیق اهالیسنك بوتون ثروتلریله (قسطنطینیه)یه چکلمه‌لرینه‌مساعده‌ایلمشدی. ازنیق غالبنك بو عالیجنابانه حرکتی اهالینك فوق‌العاده محبت قلبیه‌سنی جلب ایتمش، ایچلرندن بر چوغی، قلبلری منتدارلقله مشحون اولارق، شهرده قالمشدی . اورخان غازینك (ازنیق)ه دخولی پك پارلاق اولمشدی : بوتون قادین، چولق چوجق اورخان غازینك یولنی طوتمشلر، ازنیق فلاکتندن دوچار اولدقلری مصائبی کمال سوزشله آکلاتمشلردی. اورخان غازی بونلرك کافه‌سنی تطییب ایتمش، ارزو ایدنلری معیتی

زادکانه تزویج ایله‌مشدی. صوکرا بوتون خلقك آلقیشلری ایچنده شهره داخل اولمشدی. عثمانلی عسکری (ازنیق)ه داخل اولدیغی زمان هیچ بر یغماده، سوء حرکاتده بولونمامشدی. یالکز عمومی بنالر، مجالس روحانیه‌نك اجتماعگاهی اولان کلیسالر جامعه تحویل ایدلمش، شهرك اداره‌سی اورخان غازینك قارداشی سلیمان پاشایه ویرلمشدی.

اورخان غازی مالتپه مظفریتندن صوکرا تشکیلات عسکریه‌ده‌کی نواقصی آکلامشدی. یایا عسکری کندیلرینه ویریلن معاشدن بسبتون مغرور اولارق فضله مطالباته قالقیشمشلردی. بو سببدن اوردونك تنسیقنه لزوم کورولمشدی. اوردونك تنسیقنه اك زیاده غیرت ایدن ایکی بویوك سیما واردی؛ انلرده علاءالدین پاشا ایله چاندره‌لی قره‌خلیل ایدی. بو ذاتلرك تنظیم ایتدکلری اصلاحات لایحه‌سنده باشلیجه ایکی نقطهٔ نظر موجوددی؛ انلرده: عثمانلی اراضیسنی توسیع ایدرك اسلامیتك انتشارینه خدمت ایتمك، مغلوب اهالی‌یی عثمانلیلاشدیرمق ایچون خرستیانلردن عسکر آلمق ایدی. سیاسةً صوك‌درجه الزم اولان بو ایکی فکری قوه‌دن فعله کتیرمك ایچون اسلامیتی قبول ایدن اسیرلرله اسلام تربیه‌سی کورن خرستیان اولادندن بر قطعه تشکیلنه لزوم کورولمشدی. بو سیاست اون اوچنجی عصرده پروسیاده یرله‌شن تویتونلر طرفندن‌ده استعمال ایدلمشدی. بونلر پروسیا ولیتوآنیا، کویلولریله اسیرلرینی وافتیزایدرلر، بعده اردویه ادخال ایلرلردی.

اورخان‌غازی، عثمانلی ایمپراطورلغنك مقدراتنه عصرلرجه حاکم اولاجق بویکی تشکیلاته دینی بر ماهیت بخش ایتمك ایچون عسکرینی حاجی بکتاش ولی‌یه تقدیس ایتدیرمشدی. حاجی‌بکتاش، اردویی تقدیس ایتمکله برابر آدینه‌ده (یکی چری) دیمشدی. یکیچریلر بدایتده ۱۰۰۰ کشیدن عبارت ویالکز پیاده‌دن مرکبدی. معاشی یومیه بر آقچه‌دن عبارتدی؛ فقط مدت خدمته ومحاربه‌ده کوستریله‌جك غیرت وشجاعته نظراً ایجابنده آرتدیریلاجقدی. تعیینات حکومتدن ایدی. تکمیل قطعه، بویوك بر عائله تلقی ایدلدیکی ایچون تشکیلات داخلیه‌سنه بتی بر ماهیت ویرلمش، بو سببدن ارکان وضابطانه چورباجی باشی، آشجی باشی و سقا باشی کبی اسملر قونولمشدی. (قزغان)ده تمثال اتحاد وارتباط اولمق اوزره تلقی ایدلمشدی. بویکی تشکیلاتك یاننده (یایا) عسکرینك هیچ اهمیتی قالمامشدی. فقط بونلرده بسبتون بوش براقلمامق ایچون منتظم بر میلیس حالنه تحویل ایدلمش، کندیلرینه یالکز وقت سفرده معاش ویریله‌رك بوکا مقابل ویرکیدن معاف طوتولمشدی.

بو ایکی قطعه‌دن باشقه صرف بکارلردن مرکب (عزب) نامیله خفیف برپیاده، برده سپاهیلرله سلاحدارلره علاوةً ایکی بولوك دها علاوه ایدلمش، بو صورتله حضرت عمرك (بلوکات اربعه) سنه تقلید اولونمشدی.

اردو بوصورتله تشکیل اولوندیغی کبی اراضی‌ده کتیردیکی وارداتك قیمتنه کوره (تیمار) و(زعامت)لره آیرلمشدی. تیمار ویا زعامت صاحبی اولانلر وقت حربده، نظامی موجبنجه، پیاده

وسواری چیقارمق وظیفه‌سیله مکلف بولونورلردی (دردنجی فصل ، ترقی دورنده عثمانلی مدنیتی، مراجعت).

اورخان غازی بو اصلاحات ایله مشغول اولدیغی صره‌ده اوغلی سلیمان پاشا بیزانس اداره‌سنده بولونان اراضی‌یی ضبط ایدییور، (طراقلی) ، (کوینك) و(مدرنی) طرفلری کمال سهولتله عثمانلی اداره‌سنه کیرییوردی . سلیمان پاشا بو اثناده (کملیك) و(مدانیه)یی‌ده ضبط ایتمش، بو صره‌ده علاءالدین پاشانك وفاتی اوزرینه مقام وزارتی احراز ایله‌مشدی.

قره‌سینك ضبطی اورخان غازی، مالتپه مظفریتندن صوکرا اوچنجی آندرونیقوسك تکرار سفره‌مباشرت ایتدیکنی خبر آلمش، کندیسنه صلح تکلیفنده بولونمشدی. بو تکلیف آندرونیقوسك‌ده خوشنه کیتمشدی. عقد ایدیلن مصالحه موجبنجه آندرونیقوس (بی‌تینی ، خداوندکار) ولایتنده‌کی حقوقندن واز کچه‌جك ، اورخان غازینك صمیمی‌وصادق دوستی اولاجقدی . بو میانده طرفیندن هدیه‌لرده تعاطی اولونمشدی . اورخان غازی غایت توانا بارکیرلر و آو کوپکلری ایله خالیلر ، ایمپراطورده کوموش قابلر، یوکلی وایپکلی قماشلر کوندرمشدی. حتی اورخان غازی‌یه فوق‌العاده براحترام اولمق اوزره البسه‌سندن‌ده بردانه هدیه ایتمشدی. بومعاهده عثمانلیلرك عقد ایتدکاری ایلك معاهده ایدی.

معاهده هر ایکی طرفك‌ده منافعنه موافق اولمشدی : اورخان غازی قطعی بر نتیجه‌یه منجر اولمیه‌جق بر حربدن اجتناب ایتمش ، آندرونیقوس‌ده عثمانلیلر طرفندن امنیتی تأمین ایدرك بلغارلره قارشی حرکت ایله‌مشدی. ذاتاً اورخانك‌ده مقصدی جنوبده‌کی قومشوسنه، قره‌سی بکنه قارشی حرکت ایتمکدی.

فی‌الحقیقه اورخان غازی بیزانسلیلرله مصالحه عقد ایدر ایتمز نظر دقتنی (قره‌سی)یه عطف ایتمشدی . فقط بو تشبث فتوحات فکرینه مستند دکلدی ؛ عثمانلیلر ایچون فتوحات، آنجق خرستیان ممالکنده اولابیلیردی: (قره‌سی)سفرینك ایسه باشقه اسبابی واردی: اورخان غازی کاه(ازنیق)، کاه (بروسه)ده اوطورردی. ثروتی وممالکی غایت واسع اولدیغی ایچون اسلام حکمدارلرینك اك عظمتلیسی ایدی. اوصاف شخصیه‌سی کندیسنه پك چوق کشی‌یی منجذب ایله‌مشدی. حتی اجنبیلردن مرکب ایکی قطعه ، کندی ارزولریله کلوب اورخان غازینك خدمتنه کیرمك ایسته‌مشلردی . اورخان غازینك سراینده یاشایانلر آره‌سنده قره‌سی بکی عجلانك اوغلی طورسون بك‌ده بولونیوردی . طورسون بکك بویوك قاردشی ،

طورسونك اورخان غازی سراینده بولونماسندن استفاده ایدرك حصه‌سنی ضبط ایتمش، طورسون‌بك‌ده اورخان غازی‌یه مراجعت ایدرك حقنك استردادینی طلب ایله‌مشدی. بوکا مقابل اورخان غازی‌یه (آیدینجق)، (بالیکسری) و (ترحاله) طرفلرینی وعد ایتمشدی. اورخان غازی بو تکلیفی قبول ایدرك سفره مباشرت ایله‌شدی. اورخان غازی (قره‌سی)ده بر قاچ قلعه ضبط ایتدکدن صوکرا حاجی ایل بکی واسطه‌سیله ایکی قاردشك آره‌سنی بولمق ایسته‌مش، فقط عجلان بکك، قاردشی طورسون بکی خدعه‌ایله قتل ایتمسی اوزرینه قاتلی شدتلی برصورتده تعقیب ایتمشدی. (برغمه) شهری کندیلکندن تسلیم اولمش، قره‌سی ایالتی‌ده عثمانلی ممالکنه الحاق ایدلمشدی. مملکتك اداره‌سی سلیمان پاشایه تودیع اولونمشدی. اورخان غازی بو فتوحاتدن صوکرا کاملاً اصلاحات داخلیه ایله مشغول اولمشدی.

اورخان غازی و قانتاقوزینوس اورخان غازی برطرفدن اصلاحات ایله‌مشغول اولدیغی صره‌ده دیکرطرفدن کندیسنه سیاسی منفعتلر تأمین ایده‌جك احوالی‌ده نظر دقتدن اوزاق طوتمامشدی. اوچنجی آندرونیقوسله عقد ایتدیکی معاهده‌یه صادق قالارق بیزانس ایله دائما مناسبات حسنه‌ده بولونمش، یکی ایمپراطورك عائله‌سیله صهریت پیدا ایتمش، ایمپراطوره‌قارشی عادتا حامی وظیفه‌سی ایفا ایله‌مشدی.

بوأثناده بیزانس غایت عظیم مشکلات ایچنده بولونیوردی. بلغارلر، صربلر، جنویزلر، آیدین وصاروخان بکلری متمادیاً بیزانس اراضیسنه هجوم‌ایدیورلردی. ایمپراطور بومهاجماتدن قورتولمق ایچون لاتینلره مراجعت ایتمش، فقط پاپا یکرمی ایکنجی ژانك قوت یرینه برهیئت کوندرمسندن باشقه برنتیجه استحصال ایده‌مینجه، تورك بکلرندن صاروخان وآیدین بکلریله اتفاق ایتمشدی. آیدین بکی، اوغلی اومور بك قوماندەسنده بر دونانما کوندره‌رك یاردم ایلمشدی. آندرونیقوسك وفاتنده اوغلی یوانیس هنوز صبی اولدیغی ایچون سرای رجالندن قانتاقوزینوس وصایت ایتمشدی. فقط مملکتی یوآنیسك نامنه اداره ایتمك ایسته‌ینلر قانتاقوزینوس علیهنه قیام ایتمشلردی. قانتاقوزینوس بو فلاکت اوزرینه دوستی اومور بکدن یاردم ایسته‌مش، بومعاونت سایه‌سنده غالبیتی تأمینه موفق اولمشدی. قانتاقوزینوسك بومظفریتی اوزرینه خلقك حسیاتی‌ده لهنه دونمشدی. فقط قانتاقوزینوسك غالبیتی، اومور بکك وصاروخان بکك بیزانس ایشلرینه مداخله‌سی اورخان غازی‌یی بولوندیغی حال‌احتیاطدن چیقارمشدی. اورخان غازی بیزانسك یاقین قومشوسی اولمق حسبیله ایمپراطورلغك امورینه مداخله ایتمك

ایتمه‌مش ، فقط قانتاقوزینوس ایله یوآنیس پاله‌لوئوغوسك آننه‌سندن برینك طرفنی التزام ایتمکی دوشونمشدی. اورخان غازی یوآنیسك والده‌سنك لاتینلره تمایلی اولدیغنه واقف بو . لوندیغی ایچون قانتاقوزینوسی ترجیح ایتمش، سیاستنه برمقدمه اولمق اوزره‌ده قانتاقوزینوسك قیزی ته‌ئودورایی ازدواجه طلب ایله‌مشدی. قانتاقوزینوس بوتکلیف اوزرینه اموربکك فکرینی صورمش، اومور بك‌ده بو آرزویه موافقت کوسترمشدی. طرفین آره‌سنده شرائط ازدواج تقرر ایتدکدن صوکرا اورخان غازی نشانلیسنی کتیرمك اوزره اوتوزکمی‌ایله عساکر محافظه مقامنده اولمق اوزره ارکان حکومتله برابر قوتلی بر سواری مفرزه‌سی کوندرمشدی . قانتا. قوزینوس حکومتك واردونك الك بویوك رجالی ایله (سیلوری)یه کلمش ، ته‌ئودورا بوراده کمی‌یه ارکاب ایدیله‌رك نشانلیسنه کوندرلمشدی.

بو صره‌ده بیزانسده حکم فرما اولان دینی مناقشه‌لر اهالی‌یی پك زیاده مشغول ایله. مشدی . قانتاقوزینوس بو فرصتدن استفاده ایدرك شهره داخل اولمش ، یوآنیسك شریك سلطنت اولماسنه راضی اولمش، دشمنلرینه قارشی حلم ایله معامله ایله‌مشدی . اورخان غازی قائم پدرینك بیزانس تختنه جلوسی اوزرینه عائله‌سی ومعیتی ایله برابر (اسکدار)ه قائم پدرینی زیارته کلمشدی. برقاچ کون‌قدر آولر وضیافتلرله وقت کچیرمشلر، ایمپراطورایله دامادی آیری بر سفره‌یه اوطورمشلردی. یانلرنده اورخان غازینك اوچ اوغلی، سلیمان پاشا، مراد و قاسم، زوجه‌لریله برابر اوطوریورلر، اطرافلرنده‌ده بیزانسلیلر ایله تورکلر مزین خالیلر اوزرنده‌یمك ییورلردی. دها صوکرا ایمپراطور، قیزی ته‌ئودورایی اورخان غازینك اوغللریله برابر (بیزانس)ه کتیرمشدی. ته‌ئودورا اوچ کون قدر عائله‌سی نزدنده اوطوردقدن صوکرا غایت نفیس هدیه لرله عودت ایتمشدی. بو زیارت ، ایکی حکمدار بیننده اساساً موجود رابطه‌لری بر قات دها قوتلندیرمش، اورخان غازی‌یی قانتاقوزینوسه قارشی حقیقی بر حامی وضعیتنه قویمشدی. بو تاریخدن اعتباراً عثمانلیلرك بیزانسه قارشی تعقیب ایتدکلری سیاسته احوالك‌ده بویوك بر یاردیمی طوقونمشدی.

بواثناده یکی ایمپراطورك بوتون تجارتی (قسطنطینیه)یه حصر ایتمسی اوزرینه جنویزلر طرفندن اعلان حرب ایدلمسی، ولایتلرده اغتشاش ظهوری ، صربستان قرالنك کوندن کونه تزیید قوت ایتمسی ، ایمپراطوری اورخان غازی‌یه مراجعته مجبور ایله‌مشدی . اورخان غازی درحال اوغلی سلیمان پاشا معیتی ایله ایمپراطوره بر قوهٔ معاونه کوندرمش، بوایلك مداخله‌دن صوکرا بیزانس ایشلرینه قاریشمقدن اصلا خالی قالمامشدی . اورخان غازینك بو مداخله‌ده تعقیب ایله‌دیکی نقطهٔ نظر بیزانسده کندی نفوذندن باشقه بر اجنبی نفوذك جاری اولماسی اساسنه مستند ایدی. حتی قانتاقوزینوس جنویزلره قارشی وندیکلیلرله اتفاق ایتدیکی زمان اور. خان غازی‌ده جنویزلر طرفندن وقوع بولان مراجعتی قبول ایتمش ، (اسکدار) و (غلطه)یه قوتلی بر امداد اردوسی کوندرمشدی . اورخان غازینك بو صورتله

حرکتندن مقصدی وندیکلیلره اساساً دشمن اولماسندن ، قانتاقوزینوسك بونلره استناد ایدرك وصایتی آلتندن چیقاجغنه قانع بولونماسندن ایدی . کذا قانتاقو- زینوسدن ادارهٔ حکومتی استرداد ایتمك ایسته‌ین قائم برادری یوآنیس پاله‌ئولو- غوسك حقوقنی‌ده عین فکرله مدافعه ایله‌مشـدی. فقط یوآنیس پاله‌ئولوغوسك عین زمانده صربلر ، بلغارلر و وندیکلیلرله‌ده اتفاق ایتمسی اوزرینـه اورخان غازی

یکیشهر قصبه‌سی

قانتاقوزینوسه امداد کوندره‌رك مظفریتی تأمین ایله‌مشـدی . بالآخره قانتاقو- زینوس کندیسنه مخاصم فرقه‌لرك چوغالدیغنی کورونجه حکومتدن فراغت ایتمش، دامادی اورخان غازی ایله اوزون اوزادی مذاکره ایتـدکدن صوکرا اوغلنك بیزانس تختنه جلوسنی تأمین ایله‌مشـدی . کندیسی ایسه پاپاسلغی ترجیح ایدرك ختام عمرینی علوم وادبیاته حصر ایله‌مشدی.

قانتاقوزینوسك فراغتی اوزرینه بروسه سراینك بیزانسه قارشی سیاستی‌ده بسبتون تبدیل ماهیت ایتمشدی. آرتق اورخان، قائم پدرینه قارشی تعهداتی کأن لم یکن حکمنده طوتمشدی. خصوصیله یکی ایمپراطورك شبهه‌لی حرکتلری بوحسیاتنه برقات دها قوت بخش اولمشدی.

عثمانليلرك روم ايلنه كچيشلرى

اورخان غازينك بيزانسه قارشى تعقيب ايلديكى سياسته اك زياده اوغلى سليمان پاشا دوام ايله‌مشدى. سليمان پاشا (ميزى) و(هه‌لله‌سپون) طرفلرينه والى اولمشدى. بو اراضى بيزانسه ياقين بولونديغى ايچون سليمان پاشا بيزانس ايمپراطورلغنك نه مدهش بر فترت ايچنده بولونديغنى اوكرنمشدى. بو سببدن بر خيلى زماندن برى نظر دقتنى مرمره ساحللرينه عطف ايتمش، عثمانلى نفوذينى آناطولى يايلالرندن روم ايلى ساحللرينه تعميم ايدرك روم ايليده تأييد سطوت ايله‌مكى قورمشدى. بيزانسك ضعيف بر حالده بولونماسى سليمان پاشانك بو املنى قوه‌دن فعله قويماسنه مساعد كورونمشدى. سليمان پاشا بومسئله حقنده آجه بك، غازى فاضل، أوره‌نوس بك وحاجى ايل بكى ايله كوروشمش، نهايت بوفكرينى ترويج ايتمكه موفق اولمشدى. بو قهرمانلردن آجه بك ايله غازى فاضل بك (چمنى) جوارينى كشف ايچون بر قايغه بينه‌رك (كليبولى) ساحلنه كچمشلر، اوراده طوتدقلرى روم اسيرينى آناطولى ساحلنه كتيرمشلردى. اسيردن روم ايلى طرفلرينك احوالنه‌دائر معلومات آلمشلردى. سليمان پاشا بو معلومات اوزرينه درحال ايكى صال انشا ايتديرمش، او كيجه سلاح آرقداشلرندن سكسان قدر قهرمان ايله قارشى ساحله كچمشدى. (چمنى) قلعه‌سى اوكنه كلدكلرى زمان سورجوارينه ييغيلان كوبره‌لردن چيقارق ديوارى آشمشلر، اهالينك تارلالرده بولونماسندن بالاستفاده قلعه‌يى پك قولاى ضبط ايتمشلردى. سليمان پاشا قلعه‌يه حاكم اولدقدن صوكرا اهاليسنى صوك درجه تلطيف ايتمش، كنديلرينه مكافاتلر وعد ايدرك آناطوليده‌كى عسكرلرينك روم ايلينه كچمه‌لرينى قولايلاشديرمشدى. سليمان پاشا، روملرك كتيردكلرى قايقلر واسطه‌سيله آز زمانده ٣٠٠٠ كشى‌يى روم ايلى ساحلنه كچيرمكه موفق اولمشدى. آرتق بو موفقيتى ديكر مظفريتلرده تعقيب ايله‌مشدى. سليمان پاشا (آياشلونيه)‌يى باصقين صورتيله آلمش، قوماندانلغنه آجه بكى تعيين ايله‌مشدى. عثمانلى عسكرلرى يالكز (كليبولى)دن براز مقاومت كورمشلردى. سليمان پاشا (كليبولى)‌يى هجوم ايله ضبط ايده‌ميه‌جكنى آكلاينجه، آجلق تأثيريله سقوط ايتديرمك ايسته‌مش، جوارينى كاملاً تخريب ايله‌مشدى. (كليبولى) محاصره‌سى دوام ايتديكى صره‌ده يوآنيس ياله‌ئولوغوس عثمانليلرك ايلريله‌مه‌لرندن انديشه‌يه دوشمش، سليمان پاشا ايله

مذاکراته کیریشه‌رك اون بیك دوقه آلتوننه مقابل کندیسندن آلنان شهرلرك اعاده‌سنی طلب ایتمشدی. بو اثناده (بیغا)ده بولونان سلیمان پاشا، آجه‌بك ایله غازی فاضل بکك (کلیبولی)یی هجوم‌ایله ضبط ایتدکلرینی خبر آلنجه ایمپراطورك تکلفینه موافقت ایتمه‌مشدی. بالعکس روم ایلیده دها زیاده تأیید قوت ایتمه‌یی نظر اعتباره آلارق آناطولیدن برچوق نفوس کتیرتمش، (کلیبولی)نك دیوارلرینی تعمیر ایتدیرمش، (بولایر)، (معلقره)، (ایپصالا) و (تکفور طاغی)نی ضبط ایله‌مشدی. بو صورتله عثمانلیلر روم ایلینك آناختارینی أله ایتدکلری کبی (قسطنطینیه) ایله آطه‌لر دکزی بیننده‌کی ارتباطی‌ده کسمشلردی. اورخان غازی (کلیبولی) فتحنك اهمیتنی تقدیر ایدرك بوتون آناطولی بکلرینه ظفرنامه‌لر کوندرمش، فتوحاتنی کمال‌موفقیتله محافظه ایتمسی ایچون اوغلی سلیمان پاشایه قوۀ امدادیه سوق ایله‌مشدی.

یو آنیس پاله‌ئولوغوس، سلیمان پاشانك جواب ردی اوزرینه اورخان غازی‌یه مراجعت ایدرك عائله‌لری بیننده موجود روابطدن بحث ایتمش، ویره‌جکی پاره‌یی قرق بیك دوقه‌یه ابلاغ ایله‌مشدی. اورخان غازی ایسه پاله‌ئولوغوسك بو اصرارینی کورنجه نتیجه‌ده حربه قیام ایده‌جکنی آکلامش، اوغلنك (کلیبولی)یی تقویه ایتمسنه زمان قازاندیرمق ایچون مذاکراتی سورونجه‌مه‌ده براقمشدی. پاله‌ئولوغوس اورخان غازی وسلیمان پاشا ایله مذاکراتده بولونمق ایچون (ازمیت) کورفزینه قدر کلمش ایسه‌ده اورخان غازینك اجابت ایتمه‌مسی اوزرینه عودت ایله‌مشدی. بو مذاکرات اثناسنده سلیمان پاشا (کلیبولی)یه تماميله یرلشمش، حاجی ایل بکی (چورلی) طرفلرینه قدر توسیع ممالك‌ایتمشدی. فقط طالع، سلیمان پاشانك دها زیاده احراز شان ایتمسنه مساعده ایتمه‌مشدی. سلیمان پاشا بواثناده شاهین آوی ایله مشغول ایکن آتی بر آغاجه چارپمش، (بولایر) ایله (سیدی‌قاواق) آره‌سنده ترك‌حیات ایله‌مشدی. جسدی، کندیسنك بنا ایتدیردیکی (بولایر) جامعنه دفن ایدلمشدی. سلیمان پاشا، عثمانلیلرك قهرمانلق دورینك الك محترم بر سیماسی ایدی. معیتی عسکرلرینك قلبنده اودرجه حس احترام حاصل ایله‌مشدی که، همان هرکس قوماندەسی آلتنده فدای جان ایله‌مکی ترجیح ایدردی. اجرای عدالت، عزم وقرار خواص فطریه‌سندن ایدی.

سلیمان پاشانك وفاتی، اختیار پدرینك قلبنده ألیم بر آجی براقش،عثمانلیلرك بومبجل ومحترم پادشاهیده آلتمش ایكی یاشنده اولدیغی حالده ترك حیات ایله‌مشدی. اورخان غازینك جسدی، باباسی عثمان غازینك یاننه كوموملشدی.

اورخان غازی عثمانلی پادشاهلری ایچنده حلم وشفقتی، فكر سیاسی ایله تمیز ایدر. عثمانلی طوپراغی هنوز محدود بر منطقه‌یه انحصار ایتدیكی بر صره‌ده پادشاه اولان بوفعال حكمدار، عثمانلیلق شاننی اعلایه خدمت ایله‌مشدی . اورخان غازی اوزون مدت پادشاهلقدن صوكرا خلفنه قوتلی بر حكومت براقش، تنسیقات وتشكیلاتی اكمال ایله‌مشدی. بیزانسه قارشی تعقیب ایلدیكی سیاستله عثمانلیلغك آلتی یوز سنه بقاسنه صاغلام بر اساس حاضرلامش ، اخلافنه فائده‌لی بر هدف كوسترمشدی . عثمان غازی مظفریتلری وقهرمانلقلریله عثمانلی حكومتنی ناصلكه تأسیس ایتمش ایسه ، اورخان غازی‌ده سیاسی، قانونی ونظاملری ایله بنیۀ حكومته قوت وانتظام بخش ایله‌مشدی . اورخان غازی تشكیلات عسكریه‌دن ماعدا بر چوق آثار خیریه‌ده براقش، مملكتده معارفی تأسیس، ادارۀ داخلیه، عدلیه ومالیه‌یی تنظیم ایتمشدی. (ازنیق)ك ضبطی اوزرینه اورخان غازی بوراده (مدرسۀ اورخانیه) ایله بر (عمارت)تأسیس ایله‌مشدی. اورخان غازینك بوعمارتی تأسیسدن مقصدی بشریتك تهوین احتیاجاتنه خدمتدی. حتی عمارتك رسم كشادی اجرا اولوندیغی كون یمكلری فقرایه كندی ألیله طاغتمشدی. دها صوكرا مملكتك هر طرفنده جامعلر، مكتبلر، خسته‌خانه‌لر وچشمه‌لر انشاسنی امر ایتمشدی . روم مؤرخلرندن خالقوقوندیل اورخان غازیدن بحث ایدركن دییوركه: «اورخان غازی بالخاصه عسكرلره، ارباب صنعته، فقرایه قارشی نازك وجومرد ایدی. اودرجه‌ده‌كه همان هیچ بركیمسه‌یه صدقه ویرمكدن كری طورمازدی». اورخان غازی عموم تبعه‌سی حقنده عدل ورأفتله حركت ایتمش، خالقوقوندیلك‌ده اعترافی وجه ایله، خرستیان اهالی‌یی كندیسنه جلب ایچون دائما نازكانه وحریت پرورانه معاملاتده بولونمشدی.

برنجی سلطان مراد سلیمان پاشانك وفات فجیعی ، اورخان غازینك غیبوبت ألیمه‌سی اوزرینه اورخانك اورتانجه اوغلی مراد غازی عثمانلی تختنه جلوس ایتمشدی. مراد غازی باباسی كبی عالیجناب ایدی. بنیه‌سی متین، مشاق ومتاعبه آلیشقین، آوه صوك درجه مراقلی ایدی . اوصاف جسمانیه‌سیله برابر صارصیلماز بر عزمه، یوكسك بر تربیۀ فكریه‌یه ، شایان حیرت بر جرأت ومتانته‌ده مالكدی. مراد غازینك غیرت وفعالیتی ایچون كنیش بر ساحه آچیق بولونیوردی. اورخان غازینك اوزون ومنتظم دور سلطنتی اكا قوتلی و انضباطلی بر اردو ، پاره ایله طولو بر خزینه ، صلح وسكون ایچنده بر ادارۀ داخلیه تأمین ایله‌مشدی. مراد غازینك فعالیتی ایچون همان هر شی حاضرلانمشدی . ایشته بو بویوك حكمدار، بو منافعی جدی بر نفوذ نظرله ادراك ایتمش ، واسع امللرینك

قوه‌دن فعله كلمسى ايچون بوتون موجوديتى ايله آتيلمش ، پارلاق مظفريتلر ، شانلى غالبيتلرله اميدينك فوقنده مظهريتلر كورمشدى.

مراد غازى مقر حكومتنى (ازميت)دن (بروسه)يه نقل ايتمشدى ؛ چونكه اورخان غازينك صوڭ ايام حكومتنده بوتون هيئت اداره اورايه نقل اولونمشدى. مراد غازى (بروسه)يه يرلشدكدن صوڭرا بوتون نظر دقتنى روم ايلينه عطف

اينه‌كول قصبه‌سى

ايتمشدى. سليمان پاشانك روم ايلنده احراز ايلديكى مظفريت ، بيزانس ايمپرا- طورلغنى ضبط ايتمكده‌كى سهولت، مراد غازينك نظر دقتنى جلب ايتمكدن خالى قالمامشدى. مراد غازى نيم تدبيرلردن نفرت ايله‌ديكى ايچون ألده موجود قوتلرك كافه‌سنى طوپلامغى ، كافه‌سنى روم ايلينه كچيره‌رك قاردشنك باشلاديغى وظيفه‌يى بر ضربه ايله اكمال ايله‌مكى دوشونمشدى. فقط اردوسنك روم‌ايلينه كچه‌جكى صره‌ده آناطوليده ظهور ايدن بر حادثه، بو املنى بر مدت تأخير ايله‌مشدى.

آنقره محاربه‌سى

عثمانليلرك كيتدكجه توسع اراضى ايتمه‌لرى آناطوليده‌كى قومشو- لرينى انديشه‌ناك ايتمشدى. بركون اولوبده عثمانلى سيل‌استيلاسى

اوكنده پریشان اولاجقلرندن اونلرده قورقمغه باشلامشلردی. حتی ایچلرندن اڭ متشبث اولانلری هیچ فرصت غائب ایتمدن بر آن اول بوكا مانع اولمق چاره‌لرینی دوشونمشلردی. آناطولیده بو تشبثی ایلك اول اختیار ایدن، قره‌مان بكی ایدی. قره‌مانلیلر (قونیه)یی مركز اتخاذ ایتمشلر، كندیلرینه سلچوقیلرك وارثلری نظریله باقدقلری ایچون عثمانلیلرك ترقیسنه حسد ایتمكدن بر لحظه خالی قالمامشلردی. عثمانلیلر اعلان استقلال ایدنجه بو حسدك یرینه خوف و اعتمادسزلق قائم اولمشدی. او زمانلر قره‌مانده حكمران اولان علاءالدین، اورخانك وفاتی اوزرینه حكومتنی محو ایتمك غایت قولای اولاجغنی دوشونمشدی. بو مقصدی قوه‌دن فعله كتیرمك ایچون هردرلو وسائطه مراجعت ایتمش، (اسكی غالاتیا، آنقره) اهالیسنه مراجعت ایله‌مشدی. بو اهالی میاننده آخیلر بویوك بر وظیفه ایفا ایدییورلردی. آخیلر (آنقره)یی مركز اتخاذ ایتمشلر، عثمانلیلرك ترقیسندن اونلرده اندیشه ایتمكه باشلامشلردی. بو سببدن علاءالدینك تكلیفنه درحال موافقت ایدرك مراد غازی‌یه تعرض ایتمكه كمال ممنونیتله موافقت ایله‌مشلردی.

سلطان مراد قره‌مان بكی ایله آخیلرك تشبثلرینی خبر آلیر آلماز آخیلرك علاءالدین ایله برلشمه‌لرینه میدان ویرمه‌مك ایچون فوق‌العاده بر سرعتله (آنقره)یه تعرض ایتمشدی. اردوسنی بر صاعقه سرعتیله چناق قلعه بوغازندن شرق حدودینه كتیرمش، آخیلرك ألندن (آنقره)یی آلمش، حكومتنه الحاق ایله‌مشدی. آنقره‌نك ضبطی مراد غازی ایچون بویوك بر اهمیتی حائز ایدی. مراد غازی بو مظفریتله دشمنلرینك كوزلرینی قورقوتدیغی كبی آناطولی جهتلرنده بر چوق سنه‌لر صلح ومسالمتی‌ده تأمینه موفق اولمشدی.

روم ایلی سفری

مراد غازی آناطولی جهتندن امین اولدقدن صوكرا ایلك مقصدینی تعقیبه باشلامشدی. سلیمان پاشانك وفاتی متعاقب حاجی ایل بكی ایله أوره‌نوس بكك موفقیاتی بو تصورینی قوه‌دن فعله قویماسنه پك زیاده یاردم ایتمشدی. انقره محاربه‌سی دوام ایتدیكی اثنـاده حاجی ایل بكی (ادرنه) جوارنده (برغمه) و (دیمتوقه)یی، اوره‌نوس بك‌ده (ایپصاله) ودها سائر شهرلری ضبط ایله‌مشدی. آرتق بیزانس شهرلرینك كافه‌سی عثمانلیلرك استیلاسنه تماماً معروض قالمشدی. نه ایمپراطور، نه‌ده اهالی بو استیلایه قارشی بر درلو مقاومت ایده‌میورلردی.

سلطان مراد، بيزانسك بو حال ضعفندن استفاده ايدرك (كليبولى) جوارنده بوغازى كچمش، طوغروجه (چورلو) اوزرينه يورومشدى. شهرى هجوم ايله ضبط ايتدكدن صوكرا جوار شهرلر وقلعه‌لر كنديلكلرندن تسليم اولمشلردى. مراد غازى بو اثناده بوتون اهالى‌يه حلم ايله معامله ايتمش، ويركيلرك آزالتيلاجغنى تكليف ايله‌مش، هر كسى حريت دينيه ومذهبيه‌سنده سربست براقمشدى. اهالى‌يه او درجه امن واعتماد بخش ايله‌مشدى كه، بونلر عثمانليلرى فاتحدن زياده خلاصكار صفتيله قبوله باشلامشلردى. مرادغازينك اهالى‌يه قارشى كوستردیكى طوروحركت، عسكرلره ابراز ايلديكى فرط اطاعت خلقك محبتنى بر قات دها آرتديرمشدى. اهالى مراد غازينك بوحربى كنديلرندن زياده بيزانس ايمپراطورلغنه قارشى اجرا ايله‌ديكنى آكلايور، كمال ممنونيتله عثمانليلر طرفنى التزام ايدييوردى.

سلطان مراد (چاتال برغوس) ده حاجى ايل بكى وأوره‌نوس بك ايله برلشمش، عقد ايديلن برمجلس حربده روملرك خوف وتلاشندن بالاستفاده (ادرنه) نك ضبطنه قرار ويرلمشدى. سلطان بووظيفه‌يى لالا شاهين ايله حاجى ايل بكى‌نه توديع ايله‌مشدى: پيشدارى بونلر اداره‌ايده‌جكلردى؛ كنديسى اردونك قسم كليسى ايله (بابااسكى) ده بولوناجق وايجابنده محاصرينه ياردم ايده‌جكدى. لالاشاهين فى الحقيقه (ادرنه) يى محاصره ايتمش، روملرى قطعى برهزيمته كرفتار ايله‌مشدى. شهرك قوماندانى فرارايدنجه اهالى‌ده تسليم اولمقدن باشقه‌چاره بولامامشدى (١٣٦٢، ٧٦٤).

ادرنه‌نك ضبطى عثمانليلر ايچون پك مهمدى. بوشهر، (قسطنطينيه) دن صوكرا ايمپراطورلغك ايكنجى درجه‌ده حائز اهميت شهرلرندن ايدى. سلطان مراد، روم ايلى سفرنده بولونان عسكرك پك فضله اولديغنه قائل أولديغى ايچون روم ايلينك اداره‌سنى لالا شاهين پاشايه ويره‌رك كنديسى قسم كلى ايله آناطولى‌يه چكلمكى قورمشدى. فقط بو تشبثدن اول لالا شاهين پاشايه بكلر بكيلك ويرمش، حاجى ايل بكى ايله اوره‌نوس بكى معيتنده براقمش، (ديمتوقه) ده برسراى انشا ايتديردكدن صوكرا عودت ايله‌مشدى. بروسه دونوشنده بوپارلاق مظفريتنى بوتون قومشولرينه، كرميان وقره‌مان اوغللرينه تبليغ ايلمشدى. بعده مملكتك ادارهٔ داخليه‌سيله مشغول اولمش، خيرالدين پاشايى وزير نصب ايتمشدى.

مراد غازى بو صلح و سكونت دوروندن بالاستفاده پايتختك تزيين واعمارينه

چالیشمش ، بروسه‌ده برچوق مبانی انشـا ایتدیرمشدی . او زمانه‌قدر پادشاهلر جماعتله برلکده ادای صلاة ایتمزلرکن سلطان مراد جمعه نمازینی اهـالی ایله ادا ایتمکه باشلامشدی.

سلطان مراد (بروسه)ده مسالمتکارانه ایشلرله مشغول اولدیغی صره‌ده روم ایلی بکلربکی لالا شاهین پاشا ، کندیسنه ترفیق ایدیلن قوماندانلرك یاردیمی ایله عثمانلی حاکمیتنی کتدکجه آرتدیرییور ، (ادرنه) مرکز اولمق اوزره فتوحاتنی کتدکجه تزیید ایلیوردی. لالاشاهین پاشا آززمان ایچنده (زغره)و (فلبه) ایله بالقان‌طاغلرینه قدر بوتون ترکیایی ضبط ایتمشدی . بو صره‌ده أوره‌نوس بك ماکدونیایه داخل اولمش ، (کوملجنه) و(ینکیجه واردار)ی ضبط ایله‌مشدی. بوممل‌کتلرك کافه‌سی‌ده پك‌قولای فتح ایدلمشدی. عثمانلیلر اهالینك اودرجه اعتمادینی جلب ایتمشلردی‌که، اهالی کندیلرینی کمال صمیمیتله استقبال ایله‌مشدی. عثمانلیلر بو محبتی یوللر انشا ، آثار خیریه بنا ایتمکله آرتدیرمغه موفق اولمشلردی. أوره‌نوس بك ایله لالاشاهین پاشا بو حوالیده کوپرو ودها سائر آثار نافعه انشا ایتدیرمشلردی . عثمانلیلرك بو صورتله توسیع ممالك ایله‌ملری کندیلرینی صربستان ایله بلغارستانه پك زیاده یاقینلاشدیرمشدی.

صرب صیندیغی

عثمانلیلرك بالقانلره طوغرو ایلریله‌مه‌سی ماجار، صرب وبلغارلری پك‌زیاده اندیشه‌ناك ایتمشدی . بو سببدن هر اوچی‌ده اتفاق ایدرك عثمانلیلرك بالقانلره طوغرو ایلریله‌مکده اولان نفوذینه مانع اولمایه چالیشمشلردی. خصوصیله ماجارشوالیه‌لری عثمانلیلره غلبه‌ایچون جان آتمشلردی. بونلر مظفریتدن صوك درجه امین بولونیورلر، مقصدلرینه نائل اولدقلری‌تقدیرده هم آوروپادن عثمانلیلری چیقارمغه، هم ده‌بومظفریت سایه‌سنده کندیلرندن معاونت طلبنه قوشـانلری حمایه‌لری آلتنه آلمغه موفق اولاجقلرینی ظن ایدییورلردی . بناءعلیه متفقلر، دشمنك ورودینی بکله‌میه‌رك ایلریلیورلردی .

او سنه‌نك قیشی هپ حرب حاضرلقلریله کچمشـدی . ماجار قرالی لوئی اولاح، بوسنه وبلغارستان پرنسلرینی دعوت‌ایتمشدی. متفقلر ایلك‌بهارده (١٣٦٤) صربستانده برلشمشلردی. اردونك قوماندانلغنی ماجار قرالی درعهده ایتمش ، ٦٠٠٠٠ کشیلك بر اردو ایله عثمانلیلرك یکی مقر اداره‌لرینه، (ادرنه) اوزرینه یورومشـدی . لالا شاهین پاشا بویله بر اتفاقه اصلا احتمال ویرمیوردی. حتی بو حوادثی طویدیغی زمان ایناننامشـدی . فقط بالآخره دشمننك

تقرب ایتدیکنی خبر آلنجه ألده موجود قوتلرك کافه‌سنی طوپلامشدی. عثمانلیلرك معیتنده‌کی قوت، ۱۰۰۰۰ راده‌سنده ایدی. لالا شاهین پاشا بو قوتی دشمنله محاربه ایده‌میه‌جك درجه‌ده آز کوردیکی ایچون حاجی ایل بکی بر آقینجی مفرزه‌سی ایله دشمنك تعقیب ایتدیکی استقامتی کشفه کوندرمش، بو صورتله هم وقت قازانمق، هم‌ده سلطان مراددن قوهٔ امدادیه آلمق ایسته‌مشدی. بو صره‌ده سلطان مراد (بیغا)ده ظهور ایدن عصیانی باصدیرمقله مشغول ایدی. محاصره‌یی صوك درجه صیقیشدیرمش، شهرك ضبطی قوهٔ قریبه‌یه کلمش اولدیغی ایچون بوایشی بیترمه‌دن اول لالا شاهین پاشایه قوت کوندرمکه قرار ویرمشدی. فقط عین زمانده‌ده بوغازی سریعاً کچمکه حاضر بولونابیلمك ایچون بوتون نقلیه کمیلرینك (آیدینجق) و (کلیبولی) ده حاضرلانماسنی امر ایتمشدی.

خرستیان اردوسی (ادرنه)دن ایکی کونلك مسافه‌ده (مریچ) اوواسنه قدر ایلریله‌مشدی. اردونك عددجه فائقیتی لالا شاهین پاشایی پك زیاده قورقوتمشدی. لالا شاهین پاشا، سلطان مراددن قوهٔ امدادیه کلدیکنی کورمینجه دشمنله محاربه ایتمکدن اجتناب ایله‌مش، بناءعلیه مدافعه‌یی اختیار ایتمشـدی. لالا شاهین پاشا قاعدهٔ احتیاطه رعایت ایتمك ایسته‌دیکی حالده حاجی ایل بکی بو حرکته امتثال ایتمه‌مشدی. حاجی ایل بکی غایت جسور و متشبث اولدیغی ایچون دشمنك اوکنده اللرینی باغلایوب طورمق ایسته‌مه‌مش، عثمانلیلرك عددجه مادونیتلرینی تلافی ایچون دشمنك ضعیف نقطه‌لرینی آرامغه تشبث ایتمشدی. حاجی ایل بکی دشمن اردوکاهنك حسن صورتله مدافعه ایدلمدیکنی، اردوکاهده انتظامسزلق حکم فرما اولدیغنی، عموم عسکرك مظفریتدن قطعیاً امین اولارق ذوق و اکلنجه ایله مشغول بولوندیغنی آکلامشدی. بناءعلیه بو احوالدن استفاده ایتمکی دوشونمش، لالا شاهین پاشادن قوهٔ امدادیه طلب ایتمدن معیتنده‌کی آقینجیلر هردرلو تهلکه‌یی کوزه آلدیرارق دشمنی باصمش و موفق اولمشدی. حاجی ایل بکی برکیجه، قارانلقدن استفاده ایدرك دشمن اردوکاهنه داخل اولمشدی. دشمنی درین اویقوده ایکن باصمش، برقسمی قورقودن فرار ایتمش، برقسمی ده (مریچ) نهرنده بوغولمشدی. قرال لوئی ایله معیتنده‌کی پرنسلر فراره موفق اولمشـلردی. ایشته خرستیانلرك عثمانلیلره قارشی ایلك اتفاقی بویله بر فلاکتله نتیجه‌لنمشـدی. عثمانلیلرك مهارتی متفقلری او درجه دوچار دهشت ایله‌مشـدی‌که، عثمانلی نامی جمله‌سـنه قورقو ویرمکه باشلامشدی. قرال لوئی، کندیسنی قورتاردیغنه صوك درجه ممنون اولارق بو مظفریتك خاطره‌سی اولمق اوزره (ماریاچه‌ل) کلیساسنی انشا ایتدیرمشدی.

سلطان مراد (بیغا)یی ضبط ایتدیکی اثناده بو خبر مظفریتی آلمش، بر شکرانهٔ ظفر اولمق اوزره (بیله‌جك)ده بر جامع ایله (یکیشهر)ده بر مدرسه، (بروسه)ده اوفاق بر جامع انشا ایتدیرمشدی. یالکز حاجی ایل‌بکی مظفریتك نشئه‌سندن حصه‌مند اولامامشدی. لالا شاهین پاشا، بو قهرمان عسکرك مظفریتنه

ادرنه

حسد ایتمش، کندیسنی بر ضیافته دعوت ایدرك زهرلتمشدی. بو مظفریتك وقوعه کلدیکی محله (صرب صیندیغی) نامی ویرلمشدی.

راکوزه ایله معاهده

بر برینی ولی ایدن بو مظفریتلر اوزرینه سلطان مرادك نفوذی روم‌ایلیده و آناطولیده کتدکجه تزاید ایله‌مشدی. روم ایلیده عثمانلیلرك قوتی اساساً ضعیف بولونان حکومتلرك انقیادینی تأمین ایدییوردی. بو حکومتلردن بر چوغی موجودیتلرینی قورتارمق ایچون عثمانلیلره التجادن باشقه‌چاره بولامیورلردی. ازجمله راکوزه جمهوریتی‌ده بوصورتله حرکت ایتمشدی. راکوزه‌نك وضعیت جغرافیه‌سی اوزمانه قدر کندیسنی تخلیص ایتمشدی. فقط عثمانلیلرك پارلاق استقبالی انی‌ده اندیشه ایچنده براقمش، لزومسز یره فلاکته دوچار اولمقدنسه عثمانلی حمایه‌سنی ترجیح ایله‌مشدی. نتیجه‌ده راکوزه سفیرلریله (بروسه)ده بر معاهده عقد ایدلمشدی. بو معاهده موجبنجه راکوزه‌لیلر سنوی

بش یوز دوقه ویرکی ویره‌جکلر، شرق دکزلرنده سربست سیرسفائن حقنه مالك اولاجقلر، تجارتلرینی عثمانلیلره حمایه ایتدیره‌جکلردی.

فلبه‌نك ضبطی

سلطان مرادك احراز ایلدیکی سیاسی و عسکری موفقیتلر، تشبثاتنه دوام ایچون کندیسنده بر ارزو حاصل ایله‌مشدی. ذاتاً موفقیاتی تأمین ایچون سلطان مرادك بوصورتله حرکت ایتمسی الزمدی. مریچ محاربه‌سی واقعا دشمنك مغلوبیتنی انتاج ایتمشدی؛ فقط خصمك بسبتون محویله نتیجه‌لنمه‌مشدی. سلطان مراد، متفق پرنسلرك کندیسنه قارشی تکرار اتفاق ایده‌جکلرینه قانع اولمش، بونلره قارشی قویمق ایچون‌ده یکی‌یکی فتوحات ایله روم ایلیده‌کی نفوذینی تقویه ایلمکی دوشونمشدی. سلطان مراد (بروسه)ده اون بش کون اوچ اوغلنك، یعقوب ایله بایزید وساوه‌جینك سنت دوکونلرینی اجرا ایتدیردکدن صوکرا اردوسنك حرکاتنی وقتیله ترصد ایتمك ایچون بوغازی کچمشدی.

سلطان مراد ایلك تعرضده (چرمن) حصارینی ضبط ایتدکدن صوکرا عسکرینی اوچ قوله آییرمش، صول جناحی دمیرطاش پاشایه ویره‌رك (یکیجه، قیزیل آغاج، یانبولی) اوزرندن بالقان أتکلرینه قدر چیقماسنی امر ایتمشدی. لالا شاهین‌ده صاغ جناحه قوماندە ایدرك (قرق کلیسا)، (ویزه) جهتلرینی ترصد ایده‌جك، سلطان مراد‌ده مرکز حرکاتنی اداره ایلیه‌رك (قرین آباد)، (آیدوس)، (بورغاز) و(سوزه‌بولی) حوالیسنی ضبط ایلیه‌جکدی. ایشته بو ترتیبات سایه‌سنده بالقان طاغلری ایله طونجه و مریچ شهرلری، وقره‌دکز بیننده‌کی اراضی ضبط ایدلمشدی. سلطان مراد بو ممالکك اداره‌سنی چاندارلی قره خلیله تودیع ایله‌مش، بو مناسبتله کندیسنه وزارت وپاشالق ویرمشدی. بعده لالاشاهین پاشایی (فلبه)ده براقه‌رق (احتمان) و(صاقو) جهتلرینی ضبطه مأمور ایتمش، کندیسنی‌ده (ادرنه)یی پایتخت اتخاذ ایلمشدی. سلطان مراد (ادرنه)ده جامعلر، عمارتلر و مکتبلر انشا ایتدیرمشدی.

عثمانلیلر علیهنده اتفاق

سلطان مراد حکومتنك حدودینی توسیع ایله مشغول اولدیغی صره‌ده صرب‌صندیغی فلاکتی اوروپاده‌بویوك بر تأثیر براقمشدی. دها صوکرا سلطان مرادك مظفریت خبرلری بودهشتی برقات دها آرتدیرمشدی. آرتق بوتون حکومتلر، عثمانلیلرك خرستیانلق عالمه تجاوزلرندن

قورقمایه باشلامشلردی . بوندن اك زیاده متأثر اولان ، پاپا بشنجی اوربەن ایدی . بناءعلیه اوربەن بوتون قاتولیك حكومتلری عثمانلیلره قارشی تحریك ایلەمكه باشلامشدی . پاپانك بوندن مقصدی دینی منافعله برابر پاپالق مقامنكده نفوذینی آرتدیرمقدی .

بو اثناده بیزانسلیلر عثمانلیلرك ضبط ایتدكلری اراضی ایله روم‌ایلینك قسم متباقیسندن آیریلارق یالكز پایتخت ایله جوارنی محافظه ایدییورلردی . ایمپراطورلغك بوتون شهرلرینی سلطان مراد بر بر ضبط ایدركن بونلر قوللرینی باغلایارق باقیورلر ، عثمانلیلره قارشی مقابله ایچون كندیلرنده قوت وجسارت حس ایتمیورلردی . بناءعلیه كندیلرینی آنجق اجنبی برمعاونتك قورتاراجغنه قائل اولیورلردی . ایشته پاپانك عثمانلیلر علیهنده بر اهل صلیب سفری ترتیبی ایله مشغول اولدیغنی خبر آلدقلری زمان بیزانسلیلر بوحالت فكریەده بولونیورلردی . یوآنیس پالەئولوغوس بوحوادثی آلیر آلماز هیچ وقت غائب ایتمەمش ، ماجارستان قرالنه مراجعت ایدرك پاپا نزدنده توسطده بولونماسنی رجا ایلەمشدی . اوربەن بو مراجعتدن پك ممنون اولارق یوانیسی (روما) یه دعوت ایتمش ، كندیسنه قاتولیكلگی قبول ایتدیرمشدی . یوآنیسك بو مراجعتندن صوكرا ، پاپا بوتون پرنسلری دعوت ایتمشدی . فقط بودعوته كیمسەنك اجابت ایتمدیكنی كورونجه قوندوتییەریلرله برچوق حیدودلری طوپلامشدی . بو قوتك (مصر) دن هیچ بر موفقیت احراز ایدەمەمسی یوآنیس پالەئولوغوسی بسبتون نومید براقشدی . پالەئولوغوس ، بورجلرندن طولایی ونه‌دیكلیلر طرفندنده توقیف ایدلدكدن صوكرا اوغلندن پاره ایستەمش ، فقط خزینەده پاره اولمادیغی جوابنی آلمشدی . نهایت دیكر اوغلی ایمانوئەلك ایجاب ایدن پارەیی ویرمسی اوزرینه محبسدن خلاص اولمشدی .

پالەئولوغوس (روما) دەكی تشبثلرینك عقیم قالدیغنی كورنجه (قسطنطنیه) یه كلەرك (ادرنه) یه ، سلطان مراده برسفیر كوندرمه‌یه قرار ویرمشدی . بو سفیر یوآنیس پالەئولوغوسك پادشاهه تابعیتی وویركی ویرمكه راضی اولدیغنی بیان ایلیەجكدی . پالەئولوغوس بو مأموریته كوچوك تەئودوری انتخاب ایتمش ، سلطان مراد بومراجعتدن فوق‌العاده ممنون اولمش ، ایمپراطورلغك انقاضنه طوقونمیەجغنه دائر سوز ویرمشدی .

صربلرله محاربه

بیزانسده بو احوال جریان ایتدیكی صرەده صربستانده صرب صندیغی مغلوبیتنك تأثیری بویوك بر انقلابه سببیت ویرمشدی . صربلر بو مغلوبیتدن دلخون اولارق عثمانلیلردن انتقام آلمغه تشبث ایتمشلردی . بو انتقامی آلمغه یكی حكمدار ووقاشین قرار ویرمشدی . بواثناده لالا شاهین پاشانك (احتمال) ه طوغرو ایلریلەمسی صربستانك حدودینی تهدید ایتمشدی . بو سببدن ووقاشین شدتله حركت ایتمكه عزم ایلەمشدی . ووقاشین آلتمش بیك كشیلك بر

قوت طوپلادقدن صوکرا عثمانلی اردوسیله (صماقو) جوارنده محاربه ایتمشدی. عثمانلیلرك یتمش بیك کشیلك قوتلرینه قارشی شدتلی بر محاربه اجرا ایدلمش، نتیجه‌ده لالاشاهین پاشا (مریچ) نهری ساحللرینه، (تاتار پازارجغی)نه طوغرو چکلمکه مجبور اولمشدی. فقط ووقاشینك نشوهٔ مظفریتی پك چوق زمان امتداد ایتمه‌مشدی. بو اثناده فلبه وادرنه‌دن قوهٔ امدادیه کلمسی اوزرینه عثمانلیلر تکرار تعرضی اختیار ایتمشلر، ووقاشین ایله برابر صرب اردوسنی پریشان ایله‌مشلردی (۱۳۷۱). بو مظفریتك نتیجه‌سی اولارق (احتمان)، (صماقو) و(کوستندیل) عثمانلی ممالکنه الحاق ایدلمشدی.

سلطان مرادك روم‌ایلی سفری بش سنه امتداد ایتمشدی. پادشاه مملکتك احوال داخلیه‌سنی تدقیق ایچون (بروسه)یه دونمکه مجبور اولمشدی. بناءعلیه روم ایلینك اداره‌سنی لالا شاهین پاشا ایله خیرالدین پاشایه براقمش، فقط بو صره‌ده بعض ناکهانی حاللرك ظهوری اوزرینه تکرار روم‌ایلینه کچمکه مجبوریت کورمشدی.

سلطان مراد قره دکز ساحلنده‌کی بیزانس قوماندانلرینك عثمانلیلره تعرض ایده‌جکلرینی خبر آلمش، بونی یوآنیس پاله‌ئولوغوسك تبدیل سیاست ایتدیکنه حمل ایله‌مشدی. حال بوکه وضعیت بسبتون باشقه ایدی: پاله‌ئولوغوس واقعا سلطان مراد ایله عقد مصالحه ایتمشدی. فقط بو مصالحه عائله‌سی ارکانی طرفلرندن تصویب ایدلمه‌مشدی. بونلر الآن، بیزانسك شوکت و سطوتنی تخطر ایدرك عثمانلیلره قارشی قویه‌بیله‌جك بر قوته مالك بولوندیغنه ذاهب اولیورلردی. بو فکر بوتون بیزانس ولایتلرینه سرایت ایتمشدی.

سلطان مراد بو حوادثی آلنجه، بیزانسلیلرك اهانته دوچار اولمامق ایچون لالا شاهین پاشا ایله أوره‌نوس بکه (سیلوری) جهتندن بیزانس اراضیسنه تجاوز ایتملرینی امر ایله‌مش، کندی‌ده مناسب بر قوتله (چناق قلعه) بوغازینی کچمشدی. پادشاه بو سفرده ایکی قولدن حرکت ایدرك (فره‌جك) و(اینجیکز)ی ضبط ایتمش، بعده (بلغراد) اوکلرینه قدر ایلریلیه‌رك (قسطنطینیه) جوارینی تهدید ایله‌مشدی. سلطان مراد (آپولونیا)یی‌ده ضبط ایتدکدن صوکرا هیچ وقت غائب ایتمك ایسته‌میه‌رك ایلری طوغرو حرکت ایتمشدی. عثمانلیلرك بو سریع مظفریتلری بیزانس خلقنی تتره‌تمشدی. درحال یوآنیس پاله‌ئولوغوسك طرفدارلری غلبه ایدرك سلطان

مراده برهیئت کوندرمشلر، بیان معذرت ایدرك صلحه طالب اولمشلردی. سلطان مراد بو مراجعت اوزرینه ویرکینك آرتدیرلماسنی ، ایمپراطورك ایجابنده مقدار کافی قوتله پادشاه معیتنده خدمت ایتمسنی تکلیف ایله‌مشـدی . پاله‌ئولوغوس بو تکلیفلری کاملاً قبول ایدنجه بیزانس ایمپراطورلغی عثمانلیلرك برولایتی، ایمپراطورده برمأموری درکه‌سنه اینمشدی.

سلطان مراد بو سفرله مشغول اولدیغی صره‌ده خیرالدین پاشاده ماکدونیایه قدر ایلریله‌مشدی. سلطان مراد، بیزانس ایله عقد مصالحه ایدرك (ادرنه)یه عودت ایتدکدن صوکرا روم ایلیده طوپلانان قوتلردن بالاستفاده فتوحاتنی توسیعه قرار ویرمشدی. بناءعلیه قوتلرنی ایکی‌یه آییرمش، برینی أورەنوس بکك ، دیکرینی‌ده لالاشاهین پاشانك معیتنه الحاق ایله‌مشـدی . برنجی قول (رودوپ) طاغلری أتکلرنده‌کی شهرلری آلارق لالا شاهین پاشانك حرکاتنه دوام ایده‌جك، ایکنجی قول‌ده (صماقو) جهتلرینه طوغرو ایلریلیه‌جکدی. بوسفر اثناسنده خیرالدین پاشا (مکری) و(قاواله)یی ضبط ایتمش، أورەنوس بك‌ده (درامه) سورلری اوکنده کورونمشدی . ایکی اردو (درامه)ده برلشدکدن صوکرا (سیروز) طریقی‌ایله (قره‌فریه)یه قدر کلمشلردی. بو حوالیده بولونان مملکتلرك کافه‌سی همان سلاحه مراجعت ایتمکسزین عثمانلیلره تسلیم اولمشلردی. عثمانلی قوماندانلری ضبط اولونان شهرلرك اداره‌سنی پك سریع بر صورتده تنظیم ایله‌مشلردی. تسلیم اولمالری تکلیف ایدیلن شهرلر تسلیم اولنجه بر رقاضی نصب ایدلمش، کلیسالر جامعه تحویل اولونمش، یکی یکی جامعلر یاپیلمش، اردو ینه حرکاتنه دوام ایله‌مشدی . اهالینك اموالنه ، سربستیٔ تجارتنه قطعیاً تجاوز ایدلمه‌مشـدی . تسلیم اولمیان شهرلره قارشی ایسه شدتله تعرض ایدیله‌رك یغما اولونمش، اهالیسی اسیر ایدلمشدی.

صربلرله محاربه ماکدونیا بوصورتله فتح اولوندیغی صره‌ده صربستانده عثمانلیلره قارشی ینه فعالیت حاصل اولمایه باشـلامشدی . صوك مغلوبیت صربلر اوزرنده ألیم بر تأثیر حاصل ایله‌مشـدی . صربستان قرالی لازار، ملتك سرکارینه کچر کچمز شان وشرفنی آرتدیرمق ایسته‌مش، بو مقصده وصول ایچون (راسی، یکی پازار) طرفلرینه تجاوز ایتمك ایسته‌مشدی. بو حوالی اوزمانلر یاری عثمانلیلرك، یاری صربلرك ألنده بولونیور، ایجابنده عثمانلیلرك صربستانه تجاوزلرینی

تسهیل ایچون برگچید وظیفه‌سی ایفا ایدیپوردی. لازار بو ودها سائر سیاسی ملاحظه‌لره تابع اولارق (یکی پازار)ه تعرض ایتمش، بوتون اراضی‌یی کندی ممالکنه الحاق ایلمشدی.

سلطان مراد بو تجاوز اوزرینه ما کدونیاده بولونان قوتلری صرب حدودینه سوق ایله‌مشدی. بو قوتلر (نیش) شهرینی کمال مظفریتله ضبط ایتمشلر، تیمور طاش پاشا زاده یخشی بك کبی قوماندانلرك همتی ایله یکرمی‌بش کون محاصره‌یی متعاقب شهره کیرمکه موفق اولمشلردی. (نیش)ك سقوطی لازارك پلانلرینی کاملاً عقیم براقمشدی. بونك اوزرینه لازار مبارزاته دوام ایده‌میه‌جکنی آکلامش، سلطان مراد ایله عقد مصالحه‌یه قرار ویرمشدی. بو مصالحه موجبنجه لازار عثمانلیلره هر سنه ویرکی ویره‌جك، ایجابنده عثمانلی اوردوسنده خدمت ایتمك اوزره بیك نفر سواری کوندره‌جك، کندیسی‌ده سلطان مرادك تابعیتی آلتنه داخل اولاجقدی.

برنجی سلطان مراد
(غراندوق فردینناندك قولکسیونندن)

(نیش)ك ضبطی ولازارك انقیادی بلغارلری قورقوتمش، بلغار قرالی شیشمان سلطان مراده بر هیئت کوندره‌رك مصالحه طلب ایتمش، تأیید روابط ایچون قیزینی‌ده تقدیم ایله‌مشدی. سلطان مراد شیشمانك بوتکلیفنی قبول ایدرك بلغارستانی برقاچ سنه قدر ساکن براقمشدی.

سلطان مراد (ادرنه)يه عودتنده آرتق حدودلرده صلح وسكوتى ادامه ايتمش، داخلاً اصلاحات اجراسنه مباشرت ايله‌مشدى. بو اصلاحاتڭ اڭ مهمى، ضبط اولونان يرلرده عثمانلى حاكميتنى تقويه‌دن عبارت اولمشدى . سلطان مراد باباسنڭ آناطوليده تطبيق ايتديكى تيمار و زعامت اصوللرينى روم ايليده‌ده تطبيق ايتمش ، بعده قسم اعظمى خرستيانلردن اولمق اوزره (ووينوق) ناميله بر قطعهٔ عسكريه تشكيل ايله‌مشدى. بو قطعه‌نڭ وظيفه‌سى آغرلقلرى وآرابه‌لرى سوق ايتمك، دها طوغروسى سايسلك وظيفه‌سى ايفا ايله‌مكدى . سلطان مراد قرمزى بايراق ايله (اسكوف)ى قبول ايتمش، اردونڭ انتظام داخلى وخارجيسنى ادامه‌يه چاليشمشدى. بو اثناده لالا شاهين پاشانڭ وفاتى اوزرينه پادشاهه بو خصوصده تيمور طاش پاشا معاونت ايله‌مشدى. تيمور طاش پاشا روم ايليده تيمار وزعامتلرڭ تنسيقنه مأمور اولمش ، او تاريخدن اعتباراً عثمانلى دولتنده (روم ايلى) و (آناطولى) بكلر بكيلككلرى احداث ايدلمشدى . بكلر بكيلره مركز اولمق اوزره‌ده (فلبه) و(آنقره) شهرلرى انتخاب اولونمشدى.

سلطان مراد بو اصلاحات ايله مشغول اولديغى كبى ديكر طرفدن صلح‌پرورانه بر سياستله توسيع اراضى ايتمككى‌ده دوشونمش ، كرميان بكنڭ قيزى سلطان خاتونى اوغلى بايزيده تزويج ايتمككى قورمشدى. سلطان مراد بوپلانى قوه‌دن فعله كتيرمك ايچون (بروسه)يه كلمش، قيزينڭ دست ازدواجنى طلب ايچون كرميان‌بكنه برهيئت كوندرمشدى.

بو سفارت هيئتى اوچ بيك كشيدن عبارتدى . كرميان بكى سلطان مرادڭ سفيرلرينى پارلاق بر صورتده قبول ايتمشدى. بعده كلينڭ بروسه‌يه ورودى، دها صوكرا اجرا ايديلن دوكونلر غايت پارلاق اولمشدى. دوكونده آيدين، منتشا، قسطمونى وقره‌مان بكلريله سوريه ومصر سلطانلرى نامنه مرخصلر حاضر بولونمشدى . دوكون ايچون كتيريلن هديه‌لر غايت پارلاقدى. اكثريسى عرب آتلرندن، اسكندريه قماشلرندن، رومجاريه وغلاملرندن مركبدى. يالڭكز أورەنوس بك اڭ حسنا و مستثنى قيز و اوغلانلردن ايكى يوز دانه تقديم ايله‌مشدى . ايچلرندن اونى، باشلرنده دوقه آلتونى ايله طولو تپسيلر طاشيورلر ، ديكر اونى آلتون مسكوكات ايله مملو كوموش تپسيلر، ديكرلرى‌ده آلتون وكوموش ابريقلر ، مينه‌لى قوپه‌لر ، قيمتدار هديه‌لر كوتوريورلردى. سلطان مراد بوهديه‌لرى بر طرفدن آليور ، ديكر طرفدن طاغيديبيوردى. كنديسى ايچون يالڭكز كلينڭ كتيرديكى جهازى، (طاوشانلى)، (قره حصار) و(بولوادين) طرفلرينى محافظه ايلمشدى.

دوكون مراسمنڭ اجراسندن صوكرا سلطان مراد بالذات بو طرفلره كيتمش ، آناطولى بكلر بكيلك مقامنى (آنقره)دن (كوتاهيه)يه نقل ايتمشدى . بعده حميد بكندن پاره ومعاونت مقابلنده (تكه)، (كرميان) و(قره‌مان) بيننده‌كى اراضى‌يى آلمشدى.

روم ايلى فتوحاتى

سلطان مراد عاقلانه ومدبرانه سياستى ايله آناطوليده‌كى نفوذ وحاكميتنى تأييد ايله مشغول اولديغى صره‌ده قوماندانلرى‌ده روم ايلنده اجراى فعاليت ايديبورلردى. بونلرڭ نظر دقتى اڭ زياده ايكى منطقه‌يه معطوف ايدى : ماكدونيا ، صوفيه . بو ايكى هدفى تعقيب ايتمك ايچون اردوبى

ایکی قسمه آییرمشلردی . روم ایلی بکلر بکی تیمور طاش پاشا قولی (اشتیب)، (پرلپه) اوزرندن (مناستر)ه کلمش، آرناوودلق حوالیسنی ضبط ایتمشدی . اینجه بالابان قوماندەسنده بولونان دیکر قول‌ده (صوفیه)یی محاصره ایدرك ضبط ایله‌مشدی (١٣٨٢).

عثمانلیلرك بو فتوحاتی، ماكدونیانك کاملاً ضبطی ، یوآنیس پالەئولوغوسك بو فعالیت قارشیسنده همان عاطل بر حالده طورماسی بیزانسده تکرار عصیان اماره‌لری ظهوره کتیرمشدی. بوعصیانی‌ده الڭزیاده، ایمپراطورك فدیهٔ نجات ویرمکدن امتناع ایدن اوغلی آندرونیقوس اداره ایله‌مشدی . فقط دیکر اوغلی ، (سلانیك)ده اوطوران ایمانوئه‌ل باباسی حقنده‌کی تهدیداتدن وبالخاصه عثمانلیلرك بوتون ماكدونیایی ضبط ایتملرندن متأثر اولارق (سیروز)ی ضبط ایتمش ، عثمانلی اردولرینك آرناوودلق حدودی ایله صوفیه اوکنده بولونماسندن شو صورتله استفاده ایله‌مشدی .

یکیچری

ایمانوئه‌لك بو حرکتی سلطان مرادك درحال نظردقتنی جلب ایتمش، روم‌ایلیده بولونان بوتون قوتلرله تعرض ایدلمسی ایچون خیرالدین پاشایه امر ویرمشدی . عثمانلی اردوسی (سلانیك)ی محاصره ایتمش، ایمانوئه‌ل هردرلو معاونتدن محروم بر حالده شهردن فرار ایدرك (بیزانس)ه التجا ایتمشدی. فقط ایمپراطور سلطان مرادك حدتنی جلب ایتمکدن قورقارق اوغلنی قبول ایتمه‌مش، بونك اوزرینه ایمانوئه‌ل (مدللی)یه التجا ایتمش، بوراده‌ده جای قبول کوره‌مینجه سلطان مرادك حمایه‌سنه صیغنمقدن باشقه‌چاره بولامامشدی. سلطان‌مراد کندیسنه التجا ایدن دشمننه عالیجنابانه معامله‌ایتمش، حقنده التفات ایتمکدن کری طورمامشدی. دها صوكرا ایمانوئه‌لی غایت‌پارلاق هدیه‌لرله باباسنه کوندرمشدی. (سلانیك) محاصره‌سنه کلنجه: خیرالدین پاشا شهرك استحکاماتی غیر منتظم، ارزاق وجبخانه‌سی نقصان اولدیغنی

كورونجه شهری هجوم ایله ضبطه قرار ویرمش و آز زمانده فتحه موفق اولمشدی.

ساوجی بك، آندرونیقوس

بو اثناده آندرونیقوس ینه خلقی غلیانه كتیرمكدن خالی قالمامشدی. حتی ایمپراطورلغی باباسنك ألندن آلمایی تصور ایتمش، فقط سلطان مرادك معاونتنه مظهر اولاجغنی دوشونه‌رك بر دسیسه ترتیبنی تصور ایله‌مشدی. آندرونیقوسك بو ارزوسنه سلطان مرادك كوچوك اوغلی ساوجی بك پك زیاده خادم كورونمشدی. ساوجی بك كندیسنك بروسه‌دن اوزاقده، روم ایلینده بولونماسنی بر محرومیت عد ایتمش، باباسنك اك زیاده شهزاده بایزیده متمایل بولونماسنی بر درلو چكه‌مه‌مشدی. خصوصیله سلطنته فوق العاده حریص بولونماسی بواندیشه‌یی برقات دها آرتدیرمشدی. آندرونیقوس ساوجی بكك كندی كبی عین علتله معلول اولدیغنی بیلدیكی ایچون انكله اتفاق ایتمشدی. ایكیسی‌ده بابالرینی تختلرندن ایندیره‌رك كندیلری كچمكی قورمشلر، بو مقصده وصول ایچون طرفدار طوپلامایه باشلامشلردی. سلطان مراد اوغلنك بو حركتنی طوینجه متأثر اولمش، درحال یو آنیس پاله‌ئولوغوسی (بروسه)یه، حضورینه چاغیرارق بو حركتده كندیسنك‌ده مشترك اولدیغنی سویله‌مشدی. پاله‌ئولوغوس بو اتفاقدن قطعیاً خبردار اولمادیغنه سلطان مرادی اقناع ایتمش، اوزمان ایكی حكمدار عسكر طوپلایارق اوغللرینی تأدیبه قیام ایله‌مشلردی. سلطان مراد بو اثناده طوپلو بولونان آناطولی اردوسنك باشنه كچه‌رك (قسطنطینیه) جوارینه كلمش، عاصیلره قارشی محاربه‌یه باشلامشدی. ساوجی بكك معیتده بولونان عسكرلر سلطان مرادك اردوسنی كورونجه درحال اوطرفه كچمشلردی. ساوجی بك ایله آندرونیقوس، بوصورتله اردولرندن محروم اولنجه، (دیمتوقه)یه فرار ایله‌مشلردی. سلطان مراد درحال (دیمتوقه) اوزرینه یورومش، ساوجی بكی اسیر ایتمش، كوزلرینی اویدیرارق اعدام ایتدیرمشدی. آندرونیقوس‌ده باباسنه تسلیم ایدلمشدی. ایمپراطور، سلطان مرادك حدتندن قورقارق اوغلنك كوزلرینی قیزغین سیركه ایله كور ایتدیرمشدی.

خیرالدین پاشانك وفاتی‌ده بو زمانه تصادف ایله‌مشدی (١٣٨٦).

قره‌مان سفری

ساوجی بكك عصیانی، خیرالدین پاشانك وفاتی، عثمانلیلرك ترقیسنی چكه‌مین آناطولی بكلرینه پك زیاده جسارت ویرمشدی. بونلردن قره‌مان بكی علاء الدین، عثمانلیلرك داخلی محاربه‌لرندن استفاده ایتمك ایستیه‌رك

حميدايلنه تجاوزايتمشدی. اوزمان سلطان مراد(ادرنه)ده‌ايدی. سلطان مراد بو تجاوزی خبر آلير آلماز اردوسنی (کوتاهيه) ده طوپلامشدی. اردونك بر قسمی تيمور طاش پاشا معيتنده‌کی روم‌ايلی عسکرلرندن، برقسمی‌ده صرب قرالنك کوندرديکی ايکی بيك صرب عسکرندن مرکبدی. سلطان مراد عسکرينی (کوتاهيه)ده‌معاينه ايتمش، بو صره‌ده مصر سلطانی برقوقدن غايت قيمتدار هديه‌لر کلمشدی. مصر سلطانينك بوندن مقصدی، کنديسنك قره‌مان اوغلی ايله متفق ظن ايدلمه‌مسی‌ايدی. قره‌مان‌بکی مصر سلطانينك بوحرکتنی کورونجه، کنديسنك ايکی دشمن آره‌سنده قالاجغنی، بناءعليه هيچ برشيئه موفق اولاميه‌جغنی آکلامش، درحال عسکرينی کری چکه‌رك سلطان مراددن صلح طلبنه باشلامشدی.

سلطان مراد، علاءالدينك صلح و سکوتنی بر دها اخلال ايتمه‌مسی شرطيله مصالحه‌يه راضی اولمش ايسه‌ده کنج وزيری علی‌پاشا محاربه طرفنی التزام‌ايتمشدی. بوقرار اوزرينه علاءالدينك سفيرلرينه رخصت ويرلمشدی. علاءالدين عقد مصالحه ايچون سلطان مراده متعدد دفعه‌لر مراجعت ايتمش ايسه‌ده بو مراجعتلردن هيچ برثمره حاصل اولمامشدی. نهايت ايکی طرف بيننده (قونيه) اوواسنده مدهش بر محاربه وقوعه کلمشدی. بو محاربه‌ده بايزيدك جسارتی، وزيرعلی پاشا ايله تيمور طاش پاشانك‌غيرتی ثمره‌سی اولارق مظفريت استحصال ايدلمشدی. علاءالدين بومغلوبيت اوزرينه (قونيه)يه التجا ايتمش، سلطان مراد قونيه‌يی‌ده محاصره ايله‌مشدی. فقط قره‌مان بکی عسکرينك جسارتسزلکنی، شهرده ارزاق وذخيره‌نك فقدانی کو-رونجه تسليم اولمقدن باشقه چاره کوره‌مه‌مشـدی. بونك اوزرينه سلطان مراده زوجه‌سنی يعنی سلطان مرادك قيزينی شفاعت ايچون کوندرمش، عثمانليلره تابع اولمق وبوتون ارکانی ايله حضور پادشاهی‌يه کله‌رك سلطانك أليني اوپمك شرطيله مصالحه ايتمشدی.

سلطان مراد بو محاربه اثناسنده اهاليدن هيچ کيمسه‌يه ضرر ويرمه‌مش، دائما هرکسك جلب قلوبنه غيرت کوسترمشدی. يالکز صرب عساکر معاونه‌سی يغماکرلکه باشلامشلردی. سلطان مراد يغمايه اجتسار ايدنلری شدتله جزالانديرمشدی. صربلر بوغيرمأمول مجازاتدن دلکيراولارق پادشاهه قارشی قلبلرنده‌بويوك بر عداوت باغلامشلردی.

سلطان مراد قره‌مان ایله مصالحه ایتدکدن صوکرا حمیدبکندن صاتین آلنان شهرلری زیارت ایتمش، امور اداره‌لرینی تنظیم ایله‌مشدی. بعده (کوتاهیه)یه، اورادن‌ده (بروسه) عودت ایله‌مشدی. قره‌مان سفرندن‌اول مصر سلطاننک‌دن هیئت مخصوصه کلدیکی ایچون سلطان‌مراد استحصال مظفریتی متعاقب قیمتدارهدیه‌لرله مصره بر هیئت کوندرمش، بعده بیزانس پرنسسلریله کندیسنک وایکی اوغلنك عقدلرینی اجرا ایله‌مشدی. بومیانده بایزیدك اوچ اوغلنك‌ده سنت دوکونی اجرا اولونمشدی. فقط بوتون بو شنلکلر وضیافتلر اوروپا حدودنده چیقان مدهش بر فورتنه اوزرینه آز زمان ایچنده مختل اولمشدی.

صرب سفری، قوصوه سلطان مراد (بروسه)یه عودت ایدر ایتمز صربستانده ینه برعصیان آتشی ظهور ایتمشدی. صربستان قرالی لازار، بلغار قرالی وسلطان مرادك قائم پدری سیسمان (شیمان) ایله‌اتفاق ایتمش، بوشناقلرده کندیلرینه التجا ایدنجه یکرمی بیك‌قدر عثمانلی‌یی ناکهانی بر صورتده تلف ایله‌مشدی. سلطان مراد بوغیرمأمول تجاوزدن صوك درجه دلکیراولمشدی. اولا بو مدهش قوته قارشی حرکت ایتمك ایچون تردد ایتمش، فقط عزم‌ومتانتی هر درلو ترددلری ازاله ایدرك صربلره قارشی حرب ایتمکه قرار ویرمشدی. سلطان مراد آناطولینك اداره‌سنی الك‌مقتدر رجاله توديع ایلدکدن صوکرا سریع برحاضرلغی متعاقب روم‌ایلینه کچمشدی. سلطان‌مرادك مقصدی بلغارلرله صربلرك برلشمه‌لرینه مانع اولمق وصربلره قارشی اردوسنك کریلرینی تأمین ایتمك ایچون اولا بلغارستانه تجاوز ایتمك، بلغارلری مغلوب ایله‌دکدن صوکرا متفقین اردوسنه قارشی حرکت ایلمکدی. بو سببدن علی پاشا ایله‌برابر تیمور طاش پاشا زاده یخشی بکی بو طرفلره مأمور ایتمشدی. یخشی بك (پراوادی)یی، علی پاشاده (طرنوی) ایله (شمنی)یی ضبط ایله‌مشدی. بعده علی پاشا معیتنده‌کی مفرزه (نیکبولی) محاصره ایدرك سیسمانی تسلیمه‌مجبور ایتمشدی. بلغار قرالنه (سلستره)یی ترك ایدرك ویرکی ویرمك شرطیله مساعده ایدلمش، الده ایدیلن بلغار اسیرلرینه مقابل‌ده (چته هزار، هزار غراد) شهرلرینك ترکی تکلیف اولونمشدی. فقط سیسمانك‌شرائط صلحیه‌یی‌ایفا ایتمك شویله طورسون، (سلستره)و(نیکبولی)یی‌ده تحکیم ایتدیرمکه باشلادیغی خبر آلننجه علی پاشا بلغار قرالنه تعرض ایتمش،

نتیجه‌ده پارلاق برمظفریت احراز ایدرك بلغارستان کاملاً ضبط اولونمشدی(۷۹۰-۱۳۸۹). سلطان‌مراد بلغار قرالنه، شرفیله متناسب برواردات تأمین ایله‌مشدی.

بلغار قرالنك مغلوبیتی صرب قرالنی اندیشه ایچنده براقمشدی. صرب قوماندانی دیمتریوس (شهرکوی)‌بی ضبط ایتمش ایسه‌ده بوشهر یخشی بك طرفندن ینه استرداد ایدلمشدی. اوزمان لازار، بوسنه و آرناوودلقدن معاونت طلبنه قالقیشمشدی. سلطان مراد بواثناده اردوسیله قوصوه اوواسنه کلمشدی.

بیله‌جك قصبه‌سی

متفقین صرب، بوسنه، آرناوودلق، هرسك واولاح پرنسلرینك عسکرلرندن مرکب اولدیغی حالده عثمانلیلرك قوتی غایت دون بر راده‌ده بولونیوردی. سلطان مراد دشمنك بودرجه قوتلی اولدیغنی کورونجه بر مجلس حرب عقد ایتمش، مجلسده اوغلی بایزید هردرلو مترددانه تکلیفلری رد ایدرك محاربه ایله‌مکی تصویب ایله‌مشدی. کذا علی‌پاشاده بوجهتی التزام ایتمشدی. حتی‌قرأن کریمدن تفأل‌ایدلمش، محاربه اجراسنك خیرایله نتیجه‌لنه‌جکنی مبین آیت کریمه‌نك ظهوری بوتون‌شبهه‌لری ازاله ایله‌مشدی. سلطان مراد بو تبشیرات معنویه ایله بسبتون جسارتلنه‌رك درحال هجوم امری ویرمشدی. بو هجوم غایت شدتلی اولمشدی. هر ایکی اردوده

عین شدتله یکدیگری اوزرینه آتیلمشلردی . بایزید ، محاربه‌نك ولوله‌لری ، یکدیکرینه چارپان سیاه انسان بیغینلری ایچنده بر ییلدیرم کبی شدتنی کوسترمش، دشمنك تعند ایتدیکی یرلری ضربه‌لریله أزمشدی . ألنده‌کی کرز ایله کندیسنه قانلی یوللر آچارق محاربه میدانینك بر اوجندن اوبر اوجنه فیرلامشدی . قاردشی وسلطنتده رقیبی یعقوب بك‌ده عین جسارتی ابراز ایله‌مشدی. نهایت متفقین اردوسی مغلوب وصرب قرالی اسیر ایدلمشدی. دشمنك عسکرلری تلف وپریشان اولمش، قوصوه محاربه‌سی عثمانلیلرك پارلاق مظفریتیله نتیجه‌لنمشدی.

سلطان مراد بو مدهش محاربه‌دن صوکرا یاره‌لیلری طولاشمشدی. حتی یاره‌لیلر ایچنده براختیاره تصادف ایتمه‌مسی حیرتی جلب ایتمش، یاننده‌کی ارکان حکومته تعجبنی اظهار ایلدیکی زمان: «بوزرك ایچنده عقللی اوصلی براختیار بولونمش اولسه ایدی، هیچ بویله بر حرکته جرأت ایدرلرمیدی؟» جوابنی آلمشدی. سلطان مراد بو مظفریتدن پك زیاده ممنون اولمشدی. فقط بو اثناده یاره‌لیلر ایچنده بر صربلی، پادشاهه معروضاتی اولدیغنی سویلیه‌رك ایلریله‌مش ، سلطان مرادی خنجرله شهید ایله‌مشدی. صربلی تلف ایدلمش، بو شهادتك خاطره‌سی اولمق اوزره قوصوه اوواسنه اوچ طاش دیکلمش، پادشاهك شهید اولدیغی محله‌ده بر تربه انشا اولونمشدی. سلطان مرادك جسدی (بروسه)یه نقل ایدلمشدی.

سلطان مراد یکرمی طقوز سنه اجرای حکومت ایدرك (١٣٦٠-١٣٨٩) پارلاق فتوحاتی ایله هرکسك حیرتنی جلب ایله‌مشدی. زماننده عثمانلیلرك قدرت ونفوذی خارق العاده بر درجه‌یه واصل اولمشدی. سلطان مراد بویوك بر قوماندان، فضیلتلی بر حکمدار ایدی . غیرت دینیه‌سی، تتبعات علمیه‌سی، عدل وسخاوتی، اعتدال حرکتی ایله هرکسك احترامنی جلب ایله‌مشدی. شدت ومتانتی کندیسنی هرکسه سودیرمش، الك مشکل زمانلرده‌کی حرکت عازمانه‌سی دهاسنه پارلاق بر دلیل تشکیل ایتمشدی . (خداوندکار) نامنی آلان بو محترم پادشاه، عثمان غازینك کوچوك بکلکنی بویوك بر ایمپراطورلق حالنه کتیرمش، عثمانلی اراضیسنی روم ایلیده فوق العاده توسیع ایله‌مشدی.

ایکنجی فصل

ییلدیرم بایزید، انقره محاربه‌سی، اختلافات داخلیه

(۷۹۱، ۱۳۸۹ – ۸۱۶، ۱۴۱۳)

ییلدیرم بایزید، یعقوب چلبی

ییلدیرم بایزید قوصوه محاربه‌سنده مظفریتك استحصالنه پك زیاده غیرت ایتمشدی. فقط کوچوك قاردشی یعقوب چلبینك ده عین جسارت وبسالتله ابراز فعالیت ایتمسی بایزیدك حسد وعداوتنی جلب ایله‌مشدی. بایزیدك مقصدی، قاردشی یعقوب چلبی‌یی اورتادن قالدیرارق ادارهٔ حکومتی بالذات درعهده ایلمکدی. خصوصیله عثمان غازی زماننده بری قاعدهٔ وراثت هنوز تعین ایتمه‌مشدی. تورکلرده واقعا کوچوك اولاد تخت حکومته کچردی؛ فقط عثمانلیلر بو قاعده‌یی هنوز تطبیق ایتمه‌مشلردی. یعقوب چلبی ایسه، عثمان غازینك، علاءالدینه ترجیحاً اورخانی کندیسنه خلف تعیین ایتمسنی برمثال اتخاذ ایتمك ایسته‌مشدی؛ حال بوکه اورخان غازی صرف حائز اولدیغی اوصاف فوق العاده تأثیریله بو انتخابه مظهر اولمشدی. یعقوب چلبی بو مقصدی استحصال ایچون یکیچریلری کندیسنه جلب ایتمك ایسته‌مشدی. سلطان بایزید قاردشنك بوتشبثی اوزرینه قانلی براختلاله میدان ویرمه‌مش، اولا یعقوب چلبی‌یی تلف ایتدیرمش، سلطنته بوقانلی حادثه ایله مباشرت ایله‌مشدی.

بایزید، غایت جسور وجنکاور برپادشاهدی. دائما مسلح، دائما آت اوزرنده، تمام اون درت سنه (بروسه)دن (ادرنه)یه، (طونه)دن (فرات) حوضه‌لرینه متمادی

سفرلر اجرا ایله‌مشدی. واقعا دینی تأثیرلره تابع اولان خرستیان حکومتلرله محا-
ربادن خالی قالمامشدی؛ فقط عین زمانده، سیاسی اسبابدن طولایی آناطولیده اسلام
حکومتلرله‌ده حرب ایتمشدی. آناطولینک شمالی، (ارضروم)ه قدر (آماسیه)
و(آنقره) حوالیسی کاملاً زماننده ضبط ایدلمشدی. باباسی سلطان مراد، بایزیده
قره‌مان بکنک قیزینی آلمشدی. بایزید ایسه جسارتی و قیلیجی سایه‌سنده (قونیه) حوالیسنی ده
ضبط ایتمش، سلچوق ایمپراطورلغنه عائد بوتون ممالکی عثمانلی طوپراغنه الحاق ایله‌مشدی.

بایزید و بیزانسلیلر

ییلدیرم بایزید، قوصوه مظفریتی حقنده‌کی ظفرنامه‌لری آنا-
طولی حکمدارلرینه تبلیغ ایتدکدن صوکرا صربستان حدودینی
تأمین ایله اوغراشمشدی. یکیت بك ایله فیروز بك معیتنده‌کی قوتلری (بوسنه)
و(ویدین) طرفلرینه کوندرمش، کندی‌ده (قره‌طووه) معدنلرینی ضبط ایله‌مشدی.
(اسکوب) شهرینه برچوق عثمانلی یرلشدیره‌رك حاکمیتنی بوصورتله تأیید ایله‌دکدن
صوکرا صرب قرالی لازارك اوغلی أتیه‌ن ایله برمعاهده عقد ایتمشدی. بومعاهده
موجبنجه صرب قرالی عثمانلی پادشاهنه تابع اولاجق، بوتون محاربه‌لرده عثمانلی
اردوسنده خدمت ایده‌جك، هرسنه عثمانلی حکومتنه ویرکی ویره‌جکدی. ییلدیرم،
صربستان مظفریتنی متعاقب بیزانس ایشلرینی تسویه ایله مشغول اولمشدی.

بیزانسده پاله‌ئولوغوس خاندانی تخت حکومتی بر درلو پایلاشامیوردی.
ایمپراطور یوآنیسك اوغلی ایله طورونی، یوآنیس وآندرونیقوس بیننده اختلاف
تکرار باش کوسترمشدی. سلطان مراد زماننده قیزغین سرکه ایله کوزلری او-
یولمغه محکوم اولان بو ایکی پرنس حقنده لازم کلان جزا غایت خفیف اجرا
ایدلمش، ایکیسنده‌ده تخت حکومتی استرداد حرصی تماميله زائل اولمامشدی.
خصوصیله محافظه‌لرینه اودرجه اعتنا ایدلمه‌مدیکندن بو ایکی پرنس سلطان بایزیده
مراجعت ایدرك بابالری علیهنده بایزیدی تشویق ایتمکه تشبث ایتمشلردی. بایزید،
بیزانسی ضعفه دوچار ایتمك ایچون بو فرصتدن استفاده ایتمشدی. سلطان بایزید،
بوایکی پرنسه معاونت ایچون اون بیك کشیلك برقوتله (قسطنطنیه) اوکنه کلمش،
آندرونیقوس ایله اوغلی یوآنیسی محبسدن چیقارارق یرلرینه ایمپراطور ایله اوغلنی
قاپامشدی. بعده بومعاونتنه مقابل آندرونیقوسی خراجه ربط ایتمشدی. فقط کندیسنك
مفارقتی اوزرینه ایمپراطور ایله اوغلی، جنویزلرك یاردیمی ایله بیزانسدن فرار ایدرك

بایزیده التجا ایتمشلردی. بایزید، ایمپراطور ایله اوغلنك ازالهٔ وجودینی آندرو-
نیقوسه متعدد دفعه‌لر توصیه‌ایتمشدی. آندرونیقوسك بووصایایه اهمیت ویرمه‌مسی
شمدی کندیسنك دوچار تعرض اولماسنه سببیت ویرمشدی. ییلدیرم بایزید،
فراریلری حسن صورتله قبول ایتمش، وصایاسنی دیکله‌مدیکندن طولایی
آندرونیقوسه جزا ایتمکدن‌ده خالی قالمامشدی. بونك ایچون اختیار ایمپراطورك،
باباسی سلطان مراد وجدی اورخان ایله مناسبتلرینی ایلری‌یه سوره‌رك یوآنیسك
بوتون‌ارزولرینی قبول ایله‌مشدی. یوآنیس ییلدیرم‌بایزیده تابع اولاجغنی‌سویلیور،
سنوی ویرکی ویره‌جکنی، خدمت عثمانیه ایچون اون ایکی بیك پیاده وسواری‌یی
حاضر بولوندیراجغنی بیان ایدییوردی. بو شرائط هر ایکی طرفجه‌ده قبول‌ایدلمش
(۱۳۹۰) بایزید، بیزانس خلقنك افکارینی آکلامق ایچون ایمپراطورك اسکی
اوغلندن، آندرونیقوس‌ایله ایمانوئه‌لدن هانکیسنی خلف اولارق قبول ایتدکلرینی
سؤال ایله‌مشدی. فقط نتیجه‌ده هر کسك أیمانوئه‌لی ترجیح ایلدیکنی کورونجه
قوتلی براردو ایله (قسطنطینیه)‌یه کلمش، بیزانس تختنه ایمانوئه‌لی اجلاس ایتمشدی.
آندرونیقوسك ألنده، پایتخت‌خارجنده (سیلوری)، (ارکلی) و(-لانیك) قالمشدی.
بوحادثه‌دن صوکرا ایمانوئه‌ل باباسنه شریك‌سلطنت اولمق اوزره حکومت‌سورمش،
اختیاریوآنیس‌ده اورخانلرك، مرادلرك وبایزیدلرك قیلیجلری و مرحمتلری تأثیریله
یارم عصر قدر بیزانس تختنی اشغال ایله‌مشدی.

بایزید بو موفقیتلری متعاقب (ادرنه)‌ده برجامع انشا ایتدیرمش، چناق‌قلعه
بوغازنده بیزانس ایمپراطورینك نشانلیسنی کوتورن کمی‌یی مصادره ایله‌مشدی.
ایمپراطورك نشانلیسی بایزیدك سراینه داخل اولمشدی.

آناطولی سفری بایزید، غربده حکومتك سکون و مسالمتی تأسیس ایله‌دکدن
صوکرا آناطولی‌طرفنده‌کی حدودی‌ده تنظیم ایتمك‌ایسته‌مشدی.
بایزیدك ارزوسی، عثمانلی ممالکی‌ایله آیدین بکنك اراضیسی بیننده بولوناز(آلاشهر،
فیلادلفی) ی ضبط ایتمکدی. سلطان بایزید بو ارزوسنه نائل اولمق ایچون یکی
متفقلرندن صربلر ایله بیزانسلیلردن قوهٔ امدادیه طلب ایتمشدی. (آلاشهر) قو-
ماندانی ایمانوئه‌لدن شهرك‌تسلیمی حقنده امر آلمش، فقط‌بوامره مطاوعت‌ایتمه‌مشدی.
بونك اوزرینه ییلدیرم بایزید، یوآنیس ایله ایمانوئه‌لك معیتنده‌کی قوتلرله شهری

ضبط ایتمش، کندی شهرلرینی کندی حکمدارلرینه ضبط ایتدیرمك کبی درجهٔ نفوذینی کوستر برسیاست ابراز ایلهمشدی. بایزیدك شهرك ضبطی متعاقب برجامع وبرمکتب انشا ایتدیرمشدی. بومظفریت اوزرینه آیدین بکی‌ده مطاوعت ایدرك (آیاثلوغ) شهرینی‌ده تسلیم ایلهمشدی. مملکتلرینی بوصورتله ضایع ایدن بکلردن قسطمونی وسینوب بکی بایزیده التجا ایتمشلردی.

ییلدیرم بایزید ضبط ایتدیکی ممالك ایله برسنجاق تشکیل ایدرك ادارهسنی اوغلی ارطوغروله تودیع ایتمشدی. بو صورتله سلجوقیلرك انقاضی اوزرنده ظهور ایدن اون بکلکدن یدیسی عثمانلی حاکمیتی آلتنه کیرمش، یالکز قسطمونی و قرهمان بکلکلرندن ماعدا عثمانلیلره قارشی طوراجق قوت قالمامشدی. بایزید نهایت قرهمان بکی اوزرینه‌ده یورومش، (کرمیان) ایله (تکه)یی کاملاً ضبط ایلهدکدن صوکرا قرهمان بکی علاءالدینی (کیلیکیا)یه فراره مجبور ایلهمشدی. بایزید درحال قونیه‌یی محاصره ایتمش، اهالی‌یه قارشی دائما حسن معامله‌ده بولونمشدی. او صورتله‌که، اهالی بایزیدك بو معاملهسندن ممنون اولارق عثمانلی اردوسنه کندی اللریله بغدای طاشیمغه باشلامشلردی. بایزید بو صلحپرورانه سیاستله قرهمانلیلر ادارهسنده بولونان (آق شهر)، (نیکده) و(آقسرای) شهرلرینی خلقك ارزوسیله اشغال ایتمشدی. نهایت قرهمان بکی بوتون ممالکنی الدن چیقاراجغنی آکلانجه سلطان بایزید ایله مصالحه‌دن باشقه چاره بولامامشدی. عقد ایدیلن مصالحه‌نامه موجبنجه (چهارشنبه) صویی ایکی حکومت بیننده حدود تعیین اولونمشدی.

روم ایلی سفری

ییلدیرم بایزید آناطولیده صلح و سکوتی تأمین ایلهدکدن صوکرا بوتون قوتیله روم‌ایلینه کچمشدی. اولا قاتالانلرك تخریبنه دوچار اولان (کلیبولی)یی تعمیر ایتمش، غالهرلر ایچون مساعد برلیمان انشا ایتدیرمش، بعده نظردقتنی بیزانس، بوسنه، ماجارستان واولاح حدودلرینه عطف ایلهمشدی. بومقصدینی قولایلاشدیرمق ایچون بیزانس ایمپراطورندن ویرکی وعسکر طلب ایتمش، بیزانس ایمپراطوری ایمانوئل درحال مناسب برقوتله اردوگاهده عرض اندام ایلهمشدی. ییلدیرم بایزید بو مهم سفری اجرا ایتمزدن اول (ساقز)و(آغریبوز) آطهلرینه‌ده عسکرسوق ایدرك تخریبات اجرا ایتدیرمشدی.

ییلدیرم بایزید (بروسه)یه کلیر کلمز قسطنطینیه‌ده بولونان اختیار ایمپراطور

شهرك مدافعه‌سنی تأمین ایچون (یالدیزلی) قاپویه درت کوشه ایکی بویوك قوله انشا ایتدیرمش، حتی قوله‌لری انشا ایتدیرمك ایچون طاش بولونامادیغی جهتله قسطنطنیه‌ده‌کی کلیسالردن اوچ کلیسانك ییقدیرلماسنه راضی اولمشدی. بایزید، ایمپراطورك بو تشبثی اوزرینه قطعی بر امر کوندرمش، قلعه‌لری ییقدیرمادیغی تقدیرده اوغلنك تلف ایدیله‌جکنی بیان ایتمش، اختیار ایمپراطوری ارزوسنه رام ایله‌مشدی.

کلیبولی

ایمپراطور، اوغلنك حیاتنی قورتارمق ایچون یاپدیردیغی قوله‌لری ییقدیرمشدی. بو خبر بروسه‌ده شایع اولنجه ایمانوئل درحال (قسطنطنیه)یه فرار ایتمشدی. بایزید بو حرکتدن صوك درجه دلگیر اولارق ایمپراطوره خبر کوندرمش، (قسطنطنیه)ده‌کی عثمانلیلرك امورینی تسویه ایچون برقاضی نصبنی تکلیف ایتمش، عکس تقدیرده قسطنطنیه‌نك خارجله مواصله‌سنی قطع ایده‌جکنی سویله‌مشدی. بو تکلیفنی تبلیغه مأمور هیئتله برابر برده اردو سوق ایله‌مش، شهرك سورلرینه قدر بوتون شهرلر تخریب اولونمشدی. ایشته بو صورتله عثمانلیلرك ایلك (قسطنطنیه) محاصره‌سی باشلامشدی. آبلوقه یدی صوك بهار دوام ایتمش، شهرك ترصدی ایچون دائما برقطعه حاضر بولوندیرلمشدی. اردونك قسم متباقیسی‌ده بوصره‌ده بلغارستان،

اولاح، بوسنه وماجارستان طرفلرینه حرکت ایتمشدی. اولاح پرنسی میرچه عثمانلی حاکمیتنه داخل اولمش (۱۳۹۱)، اوسنه، قپچاق تاتارلری بسارابیا ایله دوبریجه‌یه مهاجرت ایتمشلردی. عثمانلی اردوسنك بر قسمی بوسنه طرفلرینی اشغال ایتمش، دیگر برقسمی‌ده (سیرم) حوالیسنه استیلا ایدرك (فرانقوویلا) یه‌قدر ایلریله‌مشدی. عثمانلیلرك ماجارستانه ایلك استیلالری بوصورتله باشلامشدی (۱۳۹۲). او سنه سیکیزموند (بلغارستان)ه تعرض ایدرك عثمانلیلری مغلوب و(کوچوك نیکبولی)یی ضبط ایتمشدی. فقط عثمانلیلرك عددجه فائقیتلرینه قارشی کری چکلمکه مجبور اولمشدی.

آناطولی وقوعاتی

ییلدیرم بایزید روم ایلیده هرطرفدن مشغول اولدیغی صره‌ده قره‌مان اوغلی آناطولیده تکرار آیاقلانمشدی. حتی ناکهانی برتعرضله (آنقره) و(بروسه)یه داخل اولمش، تیمورطاش پاشایی اسیر ایتمشدی. بایزید بو معامله اوزرینه قره‌مان اوغلنه قارشی بالذات حرکت ایتمش، قره‌مان اوغلنك شفاعت ایچون کوندردیکی هیئته جواب رد ویرمشدی. نهایت (آق‌چای) محاربه‌سی ییلدیریمك مظفریتی ایله نتیجه‌لنه‌رك علاءالدین ایکی اوغلی، علی ومحمد ایله برابر اسیر اولمشدی. ییلدیرم بایزید بواسیرلری تیمورطاش پاشایه تسلیم ایتمش، اوده بایزیدك امرینه انتظار ایچون علاءالدینی اعدام ایتدیرمشدی. (آق چای) مظفریتنك نتیجه‌سی اولارق (قونیه)، (آقشهر)، (آقسرای) و(لارنده) ایله بوتون قره‌مان ممالکی عثمانلی اراضیسنه الحاق ایدلمشدی.

بایزید بو مظفریت اوزرینه اردوسنی شرق وشمال طرفلره سوق ایتمشدی. بواثناده (سیواس)، (طوقات) و(قیصری)ده ضبط ایدلمشدی (۱۳۹۲). قسطمونیده کوتوروم بایزید. قارشی سوق‌اولونان قوت (قسطمونی)، (صامسون) و (جانیك) شهرلرینی آلمشدی. کوتورم بایزید (سینوب) قلعه‌سنه التجا ایدرك ییلدیرم بایزید ایله مذاکراتده بولونمش، (سینوب)ی کوتورم بایزیده براقارق سائر قسملرینی ممالکنه الحاق ایله‌مشدی. ییلدیرم بایزید بوپارلاق مظفریتلری متعاقب رفاه و ثروته نائل اولمش، او تاریخدن اعتباراً ذوق وسفاهتله امرار حیات ایتمکه باشلامشدی.

نیکبولی میدان محاربه‌سی

ییلدیرم‌بایزید آناطولیده ممالك‌عثمانیه‌نك شرق‌حدودینی اصلاح ایله مشغول بولوندیغی صره‌ده روم ایلیده یکی، فقط پك‌مهم وقوعات حاضرلانیوردی. بلغارستان، قوصوه محاربه‌سندن صوکرا،

قسماً عثمانلی والیلر طرفندن اداره ایدلمکه باشلامش، یالکز نیکبولی برمدت قدر قرال سیسمانک متانتی سایه‌سنده مقاومت ایده‌بیلمشدی. فقط نتیجه‌ده قرال اوغلیله برابر وزیر علی پاشایه تسلیم اولمشدی.

بلغارستانک عثمانلیلره انتقالی ماجار قرالی سیکیزموندی اندیشه ایچنده براقمشدی. سیکیزموند بلغارستانک تخلیه‌سنی طلب ایچون ییلدیرم بایزیده برهیئت کوندرمش، بو هیئت بروسه سراینک بلغارستان سفرلری غنائمیله مملو اوطه‌لرندن برینه قبول ایدلمشدی. مرخص، ییلدیرم بایزیدك حضورینه چیقارق بلغار ممالکنک ناصل بر حق ایله ضبط اولوندیغنی سؤال ایلدیکی زمان ییلدیرم بایزید هیچ اعتدالنی بوزمامش، الیله دیوارده‌کی سلاحلری کوستره‌رك: «کیت حکمداریکه سویله. بالقان ممالکنی ایشته بونلرله ضبط ایتدم!» دیمشدی. سیکیزموند بوتهدید آمیز جواب اوزرینه اولاح بکی میرچه ایله اتفاق ایتمشدی. بو اتفاق موجبنجه میرچه ماجار اردوسنك مملکتندن کچمسنه مساعده، ایجابنده ماجار اردوسنی اعاشه وماجارلرك خط رجعتنی محافظه ایلیه‌جکدی. سیکیزموند بواتفاقی عقد ایتدکدن صوکرا میرچه اردوسیله برلشه‌رك طونه‌یه طوغروایلریله‌مش، فقط زوجه‌سی مارینك وفاتی اوزرینه ماجارستانه دونمکه مجبور اولمشدی.

سیکیزموند مملکتنه عودتنده عثمانلیلرله حرب ایتمکی کوزینه یدیره‌مه‌مشدی. (قسطنطینیه)نك عثمانلیلر طرفندن محاصره ایدلمسنی وخرستیانلغك تهلکه‌ده بولوندیغنی وسیله اتخاذ ایدرك آلمانیا، فرانسه، بورغونیا وایتالیایه برچوق مرخصلر کوندرمشدی. سیکیزموندك استرحاماتی اوروپاده بویوك برتأثیر اجرا ایله‌مشدی. ازجمله فرانسه‌دن قونت دونه‌وەر معیتنده ١٠٠٠٠ کشی کوندرلمش، تکمیل معاونه اردوسی ٣٠٠٠٠ کشی‌یه بالغ اولمشدی. بواردو ماجار اردوسی و اولاح بکی معیتنده‌کی اردو ایله برلشنجه ١٢٠٠٠٠ کشی‌یه بالغ اولمشدی. (نیکبولی) اوزرینه یوروین متفقین اردوسی (ویدین) قلعه‌سنی ضبط ایتدکدن صوکرا (راصووه)یی آلمش، (نیکبولی) اوکنه داخل اولمشدی.

ییلدیرم بایزید، متفقینك حرکاتنی بیزانس ایمپراطورینه کوندریلن مکتوبدن تمامیله آکلامشدی. فقط اواثناده شهری صیقی برصورتده محاصره ایتمش اولدیغی ایچون حرکاتی براقمق ارزو ایتمه‌مشدی. بوندن باشقه دشمنك حرکاتنه دوام ایده-

بیلمك ایچون (نیکبولی)یی ضبطه مجبوراولاجغی‌ده بیلیوردی. نیکبولی قوماندانی ایسه، جسارت ومهارتیله مشهور، طوغان‌بك ایدی. بوسببدن بایزید، (نیکبولی)ده ارزاق وذخیره‌نك موجود اولوب اولمادیغنه دائر معلومات آلمش، قسطنطینیه‌یی ضبط ایتمزدن اول متفقین اردوسنی مغلوب ایله‌مکی موافق کورمشـدی. بایزید معیتی ارکانیله متفقینه قارشی حرکته قرار ویردکدن صوکرا اردوسنی (ادرنه)ده طوپلامش، سریع بریورویشله (نیکبولی) اوکنه کلمشدی. عموم اردو ۱٤۰۰۰۰ راده‌سنده ایدی.

ییلدیرم بایزید نیکبولی اوکنده اردوکاه قوردقدن سوکرا احواله کوره برمحاربه نظامی آلمشدی. پادشاه مرکزده اخذ موقع ایتمش، اردوی صاغ و صول جناح قسملرینه آییردقدن صوکرا احتیاطده ۲۵۰۰۰ کشی آلیقویمشـدی. متفقینك محـاربه ترتیباتنده ایسه برنجی خطده فرانسزلر، ایکنجی خطده بوهمیالیلرله بوسنه‌لیلر، اوچنجی خطده آلمانلرله ماجارلر،صاغ جناحده میرچه، صول جناحده خرواتلر بولونیوردی. فقطمحاربه امری ویریلیر ویرلمزفرانسز شوالرینك بردنبره ایلری آتیلمالری اوزرینه عثمانلی تیراندازلری بویوك برموفقیت‌احرازایتمشلر، فرانسزلری کمال شجاعتله پوسکورتمکه موفق اولمشـلردی. بو اثناده سیکیزموند معیتنده‌کی قوتك‌غایت‌اوزاقده بولونماسی حسبیله فرانسزلره‌معاونت ایدیله‌مه‌مشدی. سیکیزموند هردرلو تهلکه‌یی کوزه آلدیرارق فرانسزلره یاردم ایچون برمقدار سواری کوندرمش، فقط بونده‌ده موفق اولامامشدی. بواثناده محاربه پك‌زیاده شدت‌کسب ایله‌مشدی. ییلدیرم بایزیدك شجاعتی‌بوتون افرادك غیرتنی آرتدیرمشدی. ییلدیریمك آتی تلف اولمش، کندی یارالانمش، فقط جسارت ومتانتنی اصلا غائب ایتمدن باشقه برآته بینه‌رك محاربه‌یه دوام ایله‌مشدی؛ عثمانلیلرك بو غلبه‌سی، متفقین اردوسنده بولونان میرچه‌نك نظردقتنی جلب ایتمش، اوده عثمانلیلر طرفنه چکه‌رك محاربه ایتمکه باشلامشدی. متفقین بوصورتله قوهٔ معاونه‌دن محروم قالنجه فراردن باشقه چاره بولا-مامشدی. ماجار اردوسندن ایلك‌اول سیکیزموند فرار ایتمشدی. افرادك بر قسمی کندیلرینی طونه نهرینه آتارق فدا ایتمشلر، برقسمی‌ده پریشان برحالده فرارایدرك یولده آجلقدن وصو-سزلقدن تلف اولمشلردی. بالاتینا قوتی دیلنجی قیافتنه کیره‌رك فرار ایله‌مشدی.

ییلدیرم بایزید بوقطعی وپارلاق مظفریت اوزرینه محاربه میدانتی طولاشمش، عثمانلی عسکرینك ویردکلری تلفاتی کورونجه آغلامقدن کندینی آلامامشـدی. فقط بو تأثرینك انتقامنی آلمقدن کری طورمامش، یالکز زادکانك برقسمنی عفوایتمشدی. عفو اولانلر میاننده باویه‌رالی شیلتبه‌رکه‌ر ایله قونت دونه‌وه‌رده بولونیوردی. حتی بایزید عثمانلیلره قارشی بر دها سلاح قوللانمیه‌جغنه دائر قونت دونه‌وره یمین ایتدیردیکی زمان: «ایشته سنی بردها بکا قارشی سلاح قوللانمیه‌جغکه یمین ایتدیکك ایچون عفو ایدییورم. فقط مرد بارکك ایسه‌ك،بالعکس سکامساعده ایدییورم. کیت، ینه‌سلاحه صاریل، حتی بتله‌حرب ایتمك ایچون بوتون‌حکمدارلرله اتفاق ایت. بنی ینه بویله پارلاق بر مظفریته نائل ایتمك فرصتنی احضـار ایدرسه‌ك ممنون ایدرسك» دیمشدی.

ییلدیرم بایزید نیکبولی مظفریتنی متعاقب (بروسه)یه کلمش، هرطرفه ظفر۔ نامه‌لر کوندرمشدی. روم ایلیده بولونان اردو ایسه ایستریا ایچلرینه کیرمش، (ایزووورنیق)ه قدر ایلریله‌مشدی.

بیزانس مداخله

ییلدیرم بایزید ظفر و شان ایله حاکمیتنی کوستردکدن صوکرا بیزانس مسئله‌سنی‌ده حله مباشرت ایتمشدی. اول امرده (سیروز)ده بایزیدك حضورنده ایمپراطور ایمانوئه‌ل ایله قاردشی تئودور وبایزیدك دیکر تابعلری

ادرنه قلعه‌سی

بیننده بر قونفرانس عقد ایدلمشدی. بو قونفرانسده بایزیدك تابعلرندن طوارقو ایله ایمانوئه‌ل بیننده بایزیده قارشی کیزلی بر اتفاق امضا اولونمشدی. بو اتفاق اوزرینه ایمانوئه‌ل بایزیدك اوامرینه اهمیت ویرمه‌مش، بوخصوصده وزیر علی پاشا طرفندن ویریلن نصایحك‌ده تأثیری اولمشدی. سلطان بایزید ایمپراطورك اطاعتسزلکنی کورونجه (قسطنطنیه)نك محاصره‌سنه شدتله مباشرت ایله‌مشدی. خلق آجلق تأثیرینه دوچار اولنجه تسلیم اولمایه راضی اولمشدی. بایزید ایسه آندرونیقوسك اوغلی یوآنیسی ایمپراطور طلب ایتملرینی اهالی‌یه تکلیف ایتمش، بونك اوزرینه ایمانوئه‌ل، بایزیدك خبری اولمادن یوآنیس ایله اویوشمش، مملکتك بر قسمنی

کندیسنه ترك ایتمکی وعد ایله‌مش ، اوروپادن قوهٔ معاونه آلمق ایچون (میلان) (جنوه)، (فرانسه) و(آلمانیا)ده بیهوده یره طولاشمایه باشلامشدی. ایمانوئه‌ل اوروپا سیاحتیله مشغول ایکن عثمانلیلر (قسطنطینیه) ده ارزوایتدکلری شیئه نائل اولمشلردی.

بو صره‌ده تیمورطاش پاشا آناطولیده (کنغری)دن (مرعش) حوالیسنه قدر بوتون ممالکی ضبط ایدییوردی. تیمور طاش پاشا اردوسی آناطولی فتوحاتیله مشغول اولدیغی صره‌ده ییلدیرم بایزیدده صاعقه کبی یونانستان اوزرینه آتیلیور ، تسالیاده (یکیشهر) و(ترحاله)یی ضبط ایلیوردی . بایزید (دورید) و (فوسید) حوالیسنی ضبط ایتدکدن صوکرا اداره‌سنی یعقوب وأوره‌نوس بکلره تودیع ایتمشدی. أوره‌نوس بك شبه‌جزیره‌نك غربنده حرکت ایدرك (مودون) و(قرون) طرفلرینه قدر کلمش، (آرغوس) شهرینی ضبط ایله‌مشدی . شهرك اهالیسی آناطولی‌یه سوق ایدلدیکی کبی آناطولیدن‌ده یونانستانه برچوق تورك وتاتار کتیرلمشدی.

بواثناده بایزید (بروسه)ده بولونیور، ذوق وصفا ایله امرار حیات ایدییوردی. بایزیدك سرایلری غنائمله طولو ایدی. ارکك وقادین، روم، اولاح، صربلی، بلغار، ماجار، لاتین ، بر چوق اسیرلر کندیلرینه مخصوص شرقیلرله سرایك درودیوارینی دائمی بر آهنك ایچنده بولوندیرییورلردی. بایزید بو آهنك وصفا ایچنده، قادینلرك آغوشنده امرار حیات ایدییوردی. ایشته بایزیدك بو ذوق وصفا نشئه‌لری ایچنده مست اولدیغی صره‌ده ایدی که، شرقده بویوك برتهلکه، تیمور تهلکه‌سی باش کوستر-مشدی. بایزید ، تیموری تهدید آمیز برمکتوبله قورقوتیرم ظن ایتمش ، ارزنجانی ضبط ایدرك تیمورك استیلاسنه مانع اولمق ظننده بولونمشدی . صوکرا (ادرنه)یه عودتنده بیزانس ایمپراطورینی تهدید ایتمش ، بو تهدیددن هیچ بر ثمره حاصل اولامامشدی . تاتار اردولری مدهش بر سیل کبی آناطولی‌یه ایتمکه باشلاینجه ، بایزید درحال روم ایلیدن آناطولی‌یه کچمکه مجبور اولمشدی.

بایزید وتیمورلنك تیمور استیلاسی باش کوستردیکی زمان، مملکتلری تیمورلنكك ألینه کچن بغداد حاکمی احمد جلایر ایله تبریز حاکمی قره قویونلی یوسف بك بایزیده التجا ایتمشلر ، بایزیدك ألینه کچن اراضی بکلرندن قسطمونی، کرمیان، آیدین ومنتشا اوغللری‌ده تیمورلنکه التجا ایدرك طرفینی محا-

ربه‌یه تشویقه باشلامشلردی. بو اثناده طرفین بیننده سفیرلر تعاطی ایدلمش، تیمورلنك قره‌یوسفك طردینی طلب ایله‌مشدی. سلطان بایزید، نشوهٔ ظفرله عظیم بر حس غرور اکتساب ایله‌دیکی ایچون تیمورك بو طلبلرینه تحقیرآمیز جوابلر ویرمشدی. تیمورلنك بو جوابلردن حدتلنه‌رك عثمانلیلرله حرب اجراسنی قرارلاشدیرمشدی. بونکله برابر عثمانلی سفیرلرینه اردوسنك قوتنی کوسترمك ایچون بر جید رسمی اجرا ایتدیرمش، بعده طرفندن وقوع بولان تکلیفاته رعایت اولوندیغی تقدیرده حربدن صرف نظر ایتمك ممکن اولدیغنی سویله‌مشدی.

تیمورلنك عثمانلی سفیرلرینه اذن ویردکدن صوکرا بایزید اردوسنده بولونان تاتارلری کندی طرفنه جلب ایچون آدملر کوندرمش، بونلره ملیتلرینی اخطار ایتمش، عثمانلی خدمتنده بولونمانك کندیلری ایچون موجب عار اولدیغنی ایلری سورمشدی. عثمانلی اردوسنده معاشلرك منتظماً ویریله‌مه‌مسی، خصوصیله بایزیدك شدتلی معامله‌لری اردوده عدم ممنونیت حصوله کتیرمشدی. بایزیدی بوشدتندن واز کچیرمك ایچون علی‌پاشا‌ایله اوغلی ابراهیم پك چوق اوغراشمشلر، دشمنك عددجه فائقیتنی آکلاتارق صحرا محاربانندن اجتناب ایدلمسنی توصیه ایله‌مشلردی. بایزید یالکز عسکرك معاشنی ویرمك صورتیله بووصایایی قبول ایتمش، تاتار اردوسنه قارشی یورومك عزمندن کری طورمامشدی. بناءعلیه ۱۲۰۰۰۰ کشیدن مرکب برقوتله یورویشه باشلامشدی. بوقوتك اون سکز بیکی تاتار، اون بیکی صربلی ایدی.

تیمور، بایزیدك (طوقات)ه کلدیکنی (سیواس)ده خبر آلدیغی زمان (قیصری)یه کلمش، شمال غربی‌یه حرکت ایدرك (آنقره)یه طوغرو یورومشدی. (آنقره) محافظی یعقوب بك، تیمورك تسلیم تکلیفنه قارشی مردانه برجواب ویرمشدی. تیمور، شهرك محاصره‌سیله مشغول اولدیغی صره‌ده بایزیدك اردوسیله برابر تقرب ایتدیکنی خبر آلمش، درحال محاصره‌یی رفع ایدرك کریلرینی محافظه ایچون (چبق آباد) جوارنده اردوکاه قورمشدی. عین زمانده‌ده اردوکاهی خندکلر ومانعلرله تحکیم ایله‌مشدی. بایزید ایسه بی‌فائده برغوروره قاپیلارق آو ترتیبی ایله مشغول اولمشدی. عسکرلری صیجاقدن وصوسزلقدن صوك درجه مضطرب اولدقلری کبی پك چوق‌ده تلفات ویرمشلردی. اردولر و شو صورتله (آنقره)نك شمال شرقیسنده اخذ موقع ایتمشلردی.

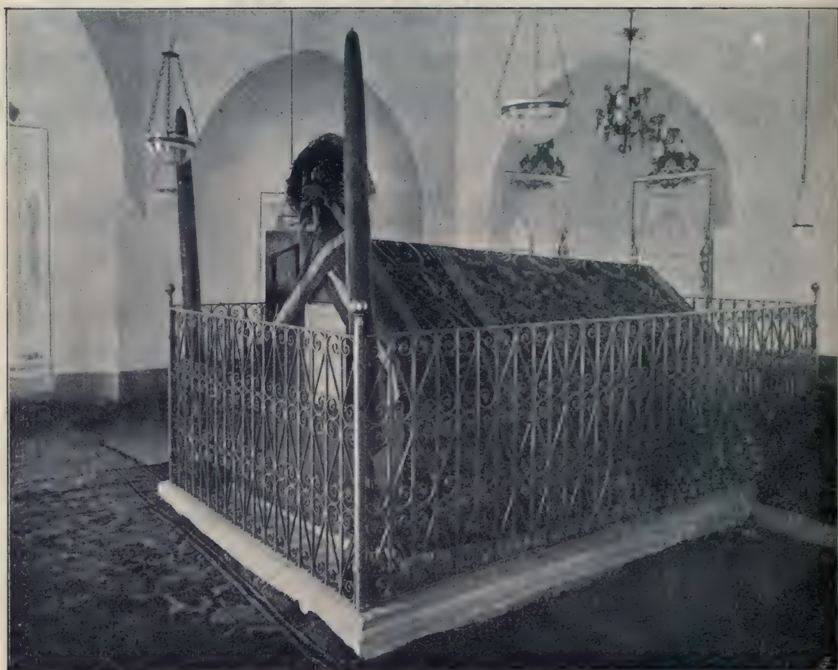
ایکی اردونك موجودی همان برمیلیونه یاقیندی . بو جسیم قوت عثمانلی پادشاهی ایله موغول خانك ادارهلرنده بولونیور، قطعاته الك مقتدر امرا قوماندا ایدییوردی. تیمورك درت اوغلی ایله بایزیدك بش شهزادهسی محاربه میداننده بولونیورلردی . تیمور اردوسنك صاغ جناحنی بویوك اوغلی میرانشاه ، صول جناحنی شاهرخ ایله خلیل ، مرکزینی تیمورك حفیدی میرزا محمد سلطان اداره ایدییوردی . تیمور ، قرق قدر آلای ایله کریده طوریوردی . بایزیدده صاغ جناحنی تشکیل ایدن آناطولی عسکرلرینی بویوك اوغلی سلیمانك، صول جناحنی تشکیل ایدن صرب عسکرلرینی قائم پدرینك ادارهسنه ویرمش ، کندیده اوچ اوغلی عیسی ، موسی ومصطفی ایله برابر مرکزده اخذموقع ایلهمشدی. دمداره شهزاده محمد تعیین ایدلمشدی. صباحلین ایکی اردو بورو صدالریله حرکته باشلامشدی . روم ایلی عسکرلری فوق العاده بر شجاعتله محاربه ایدییورلردی . فقط آیدین ، صاروخان ، منتشا و کرمیان عسکرلری کندی بکلرینی دشمن صفلرنده کورونجه اوطرفه کچمشلر، تاتارلرده تیمورك تشویقیله بوحرکته امتثال ایلهمشلردی. بوصرهده صرب قرالی، بایزیده رجعت تکلیفنده بولونمش ایسهده بایزید، معیتنده بولونان اون بیك یکیچری ایله صوك رادهیه قدر ثبات کوسترمشدی . بونك اوزرینه صرب قرالی آتیهده محاربهنك ضایع اولدیغنی کورمش ، بایزیدك بویوك اوغلی سلیمانك رجعتنی حمایه ایلهمشدی . سلیمانك معیتندهکی عسکرلر دکزه طوغرو چکلمشلر ، شهزاده محمدك معیتندهکی عسکرلرده شرقه، طاغلره التجا ایتمشلردی . بایزید بو صورتله عسکرلرندن وقوای امدادیه ـ سندن محروم اولنجه، متانتنه ذره قدر خلل کتیرمهمش، بولوندیغی نقطهده مردانه مقاومت ایلهمکه قرار ویرمشدی . بایزید جداً مشکل بر موقعده برلونیوردی . معیتندهکی عسکرلرك قسم اعظمی تلف اولمش ، دشمنه قارشی مقاومت ایدهجك هیچ بر قوت قالمامشدی . نهایت کیجهیه طوغرو ایدیکه بایزید، کندیسنه ایدیلن توصیه اوزرینهکری چکلمکه قرارویرمشدی. فقط بواثناده بارکیری تلف اولمش، جنکیزخان احفادندن محمودخان طرفندن اسیر ایدلمشدی. بایزید ایله برابر اسیر اولانلر میاننده برچوق ارکان حکومتله برابر تیمورطاش پاشا واوغلی یحیی بكده بولو- نیوردی. شهزادهلردن سلیمان ایله عیسی وموسی قاچمش ، مصطفی اورتادن غائب اولمشدی.

تیمور سطرنج اوینادیغی صرهده بایزیدی یاننه کتیرمشلردی. تاتار خانی، بایزیدك توزلر ایچنده، متاعب حربیه ایله بیتاب اولدیغنی کورونجه کندیسنه غایت نازکانه معاملاتده بولونمش، بایزیدی یاننه اوطورتمش ، غایت ظریف اوچ چادر تخصیص ایتدیرمشدی . بایزید کندیسنه مدار تسلی اولمق اوزره شهزادهلرینی آراتمش، فقط یالکز موسی چلبی بی بولمق ممکن اولابیلمشدی .

آنقره محاربهسنده عثمانلیلرك مغلوبیتی، کنج حکومتك موجودیت سیاسیهسی اوزرنده وخیم برتأثیر اجرا ایلهمشدی. بومحاربهیی متعاقب عثمانلیلرك استیلاقوتلری قیرلمش، مملکتده داخلی اختلافلر، قانلی مصادمهلر وقوعه کلمشدی.

آنقره محاربهسندن صوکرا آنقره مظفریتنی متعاقب تیمورك حفیدلرندن میرزا محمد، شهزاده سلیمانی تعقیب ایلهمشدی. شهزادهنك معیتنده اللی بیك سواری ایله صدراعظم ، یکیچری آغاسی ، بکلربکلری ،

حاصلی بوتون ارکان حکومت حاضر بولونیوردی . تیمورك مقصدی ، بایزیدك بو شهزاده‌سنی وبالخاصه بروسه‌ده‌کی خزینهٔ حکومتی أله ایتمك، عثمانلی حاکمیتنه قطعی برخاتمه ویرمکدی. بو سببدن تیمور (کوتاهیه) اوزرینه یورومشدی. بو حرکت (بروسه)نك احراقی ایله نتیجه‌لنمشدی . بروسه شهری او درجه مدهش تخریباته دوچاراولمشدی که، مکتبلر وجامعلر آخوره‌تبدیل ایدلمش، حکومتك‌بوتون‌خزائنی

ییلدیرم بایزیدك تربه‌سی

تاتارلر ألینه کچمشدی . بروسه‌ده ، بایزیدك حمایه‌سنده بولونان احمد جلایر ایله قره یوسف فرار ایتمشلردی . عثمانلی علماسندن شیخ محمد بخاری ایله شمس‌الدین فناری تیمورك حضورینه کتیرلمشلردی. تیمور، علمایه فوق‌العاده اکرام ایتمش ، کندیلرینی (سمرقند)ه کوتورمکی تکلیف ایله‌مشدی . تیمورك بو تکلیفنه بخاری ایله فناری موافقت ایتمه‌مشلردی.

میرزا محمد (بروسه)یه کلدکدن صوکرا سلیمانی تعقیب ایتمش ، فقط شهزاده سلیمان معیتی ارکانی ایله روم‌ایلنه فرار ایله‌مشدی. تاتار سواریلری بوموفقیتسزلك

اوزرينه بروسه جوارنى يغما ايتمشلردى. تيمور بو پارلاق مظفريت اوزرينه هر طرفه ظفرنامه‌لر كوندرمشدى. حتى ويركى آلمق ايچون (قسطنطينيه)يه، تيموره تابع اولماسى ايچون شهزاده سليمانه سفيرلر كوندرمشدى. يالكز تيمورطاش پاشايه‌قارشى اودرجه نازكانه معاملاتده بولونمامشدى. تيمورك معيت قوماندانلرى منتشا، صاروخان طرفلرينى يغما ايله مشغول اولدقلرى صره‌ده تيمور (ازمير)ه كلمشدى. تيمور بوجولانى اثناسنده، آناطوليده عثمانليلره تابع اولان بكلرى اسكى مالكانه‌لرينه يرلشديرمشدى. حتى شهزاده‌لر بيننده ظهور ايده‌جك اختلافى‌ده عثمانلى دولتنك پارچه‌لانماسنه برمقدمه عد ايله‌ديكى ايچون شهزاده‌لر طرفندن كوندريلن سفيرلره حسن صورتله معامله ايتمشدى. تيمورلنك ازميرى ضبط ايتدكدن صوكرا (آقشهر) ده‌كى اردوكاهنه كلمش، بواثناده ييلديرم بايزيد، الم واضطرابدن متأثراً وفات ايله‌مشدى (۱٤۰۳). تيمور، بايزيدك جسدينى (بروسه)يه نقل ايتمسى ايچون موسى چلبى‌يه مساعده ايتمشدى. ايشته ييلديرم بايزيدك حيات جنكاورانه‌سى، بوصورتله بى‌فائده بر غرورك أليم عاقبتلريله نتيجه‌لنمشدى. ييلديريمك جوار حكومتلردن آلديغى يرلر كاملاً ألدن چيقمش، شهزاده‌لردن محمد، عيسى وموسى چلبيلر بيننده قانلى اختلافلر حصوله كلمشدى.

داخلى اختلافلر آنقره فلاكتندن صوكرا ييلديرم بويوك اوغلى سليمان، وزير على پاشا وصوباشى آينه بك ايله برابر دكز جهتندن طوغرو فرار ايلديكى اثناده، بايزيد پاشاده شهزاده محمد چلبى‌يى تاتارلر آره‌سندن چكيره‌رك (آماسيه) طرفنه كتيرمشدى. شهزاده سليمان روم ايليده حاكميتنى تقويه ايچون بيزانس ايمپراطورى ايله اتفاق ايتمش، حتى ايمپراطورك برادرزاده‌سى ته‌ئه‌دورا ايله ازدواج ايله‌مشدى. عيسى چلبى ايسه آنقره فلاكتندن صوكرا (بروسه)يه كلمش، بوراده برمدت كيزلنمشدى. بايزيدك وفاتى اوزرينه تيمورك محبسندن قورتولان تيمور طاش پاشانك ياردي‌مى‌ايله (بروسه)ده باباسنك تختنه جلوس ايله‌مشدى. بعده (ادرنه)ده حكمران اولان شهزاده سليمانه تقليد ايدرك بيزانس ايمپراطورى ايله اتفاق ايتمشدى. موسى چلبى‌يه كلنجه: اوده باباسنك جسدينى كتيردكدن صوكرا (كوتاهيه)ده حكمران اولمغه باشلامشدى. بو صورتله دولت عثمانيه درت شهزاده بيننده تقسيم اولونمشدى.

بایزیدك وفاتی اوزرینه شهزاده محمد حکومتی استرداد ایچون (بروسه)یه، قاردشی عیسی چلبی اوزرینه یورومش، (بالیکسر)ه قدر کلمشدی. بعده آناطولینك بینلرنده تقسیم ایدلمسنی قاردشنه تکلیف ایتمش، عیسی چلبی بو تکلیفه جواب رد ایله مقابله ایله‌مشدی. نهایت (اولوباد) جوارنده وقوعه کلن محاربه‌ده عیسی چلبینك قوماندانی تیمور طاش پاشا تلف اولمش، عیسی چلبی (یالوه) اوزرندن (قسطنطینیه)یه فرار ایله‌مشدی. محمد چلبی (بروسه) ایله (ازنیق)ی ألده ایتدکدن صوکرا (طوقات)ه دونمش، عیسی چلبی‌ده (قسطنطینیه)دن (ادرنه)یه کله‌رك قاردشی سلیماندن قوۀ امدادیه آلمش، تکرار آناطولی‌یه کچه‌رك (قره‌سی)ده یرلشمشدی. فقط بو تشبثنده‌ده موفق اولامیه‌رق قسطمونی حاکمی اسفندیار بکه التجا ایله‌مشدی. عیسی، اسفندیار بکك یاردیمی ایله اوچنجی دفعه میدان مبارزه‌یه آتیلمشدی. عیسی بو سفرده فرار ایتمش، آیدین، منتشا، صاروخان وتکه بکلریله اتفاق ایله‌مشدی. بو مبارزه‌ده‌ده موفق اولامایجه (قره‌مان)ه فرار ایتمشدی.

برنجی سلیمان آناطولیده بو مصادمه‌لر جریان ایلدیکی صره‌ده شهزاده سلیمان (ادرنه)ده اجرای حکومت ایتمکه باشلامشدی. سلیمان، آناطولیده قاردشلری بیننده‌کی اختلافلری برمدت سیر ایتمش، بعده میدان مبارزه‌یه اوده آتیلمشدی. فقط سلیمانك (ادرنه)ده تعقیب ایتدیکی مسلك پك سفیهانه ایدی. سلیمان، باباسنك قانلر دوکه‌رك ضبط ایتدیکی یرلری محافظه‌یه هیچ اعتنا ایتمه‌مشدی. بیزانس ایمپراطوری ایمانوئل ایله عقد معاهده ایدرك (سلانیك)ی بیزانس ایمپراطورلغنه اعاده ایتمش، (ادرنه)ده ذوق وعشرتله امرار حیات ایله‌مشدی. فقط شهزاده محمد چلبینك قاردشی عیسایه قارشی احراز ایلدیکی مظفریت کندیسنی بوغفلتدن برآز ایقاظ ایله‌مشدی. بو اثناده (آیدین)ده جنید بکك جوار بکلره غلبه ایدرك بوتون ازمیر جوارینه حاکم اولماسی وشهزاده محمدك آناطولیده حکمران اولمایه باشلاماسی اوزرینه (بروسه)یه داخل اولمشدی. جنید بك درحال قره‌مان وکرمیان بکلریله اتفاق ایتمش، فقط نتیجه‌ده مغلوب اولاجغنی آکلایجه بوینه برایپ طاقارق سلیمانك اردوکاهنه دخالت ایله‌مشدی. سلیمان بو دخالت اوزرینه تأمین مظفریت ایدرك (آیاثلوغ)ه داخل اولمش، بوراده ذوق وسفاهتله امرار ایام ایله‌مکه باشلامشدی.

بو صره‌ده سلیمانك وزیر علی پاشا قومانده‌سنده‌کی اردوسی (آنقره)یه طوغرو یورومشدی. شهزاده محمد چلبی بر طرفدن (آنقره)یی قورتارمایه چالیشدیغی کبی دیگر طرفدن (بروسه)یه طوغرو ایلریله‌مش، (سقاریه) جوارینه تقرب ایتمشدی. سلیمان، خصمنك تقربندن بی‌خبر، بروسه حماملرنده ذوق وصفا ایله مشغول اولمقده ایدی. حتی شهزاده محمدك تقربنی حمامده خبر آلمشدی. سلیمان بو خبر اوزرینه روم ایلنه کچمك ایسته‌مش، فقط علی پاشا بو جبیننانه قراره شدتله مخالفت کوسترمشدی. عین زمانده‌ده شهزاده محمد چلبی‌یه بر مکتوب یازارق حیله‌یه توسل ایتمشدی. محمد چلبی بو حیله‌یه آلدانه‌رق (آماسیه) طرفلرینه چکلمش، بو اثناده سلیمانك اردوسندن فرار ایدن قره‌مان بکی‌ده شهزاده محمده التحاق ایتمشــدی. کذا موسی چلبی‌ده سلیمانك غیر ممنون تبعه‌سنی اداره ایتمك و سلیمانك نفوذینی قیرمق ایچون اولاح پرنسنك تکلیفی اوزرینه روم ایلینه کچمشدی.

موسی چلبی روم ایلینه کچدیکی صره‌ده سلیمان قائم پدری بیزانس ایمپراطو-رندن یاردم کورمك ایچون قسطنطینیه جوارنده بولونیوردی. طرفین بیننده ایلك محاربه‌لر بو جوارده وقوعه کلمش، بو محاربه‌ده موسانك معیتنده بولونان صرب عسکرلرینك سلیمانه التحاق ایتملری اوزرینــه موسی چلبی اولاح بکنه التجایه مجبور اولمشدی. سلیمان‌ده بو موفقیت اوزرینه (ادرنه)یه کیره‌رك ادارهٔ حکومتله مشغول اولمشدی.

سلیمانك (ادرنه)ده اجرای حکومتی اثناسنده عثمانلی عسکرلری (قارنییول)ه قدر ایلریله‌مشلردی. ازمیرك تسلیمندن صوکرا وندیکلیلر عثمانلیلرله مذاکراته کیریشمش، وندیکلیلرك آرناوودلقده‌کی اراضیلرینك محـافظه‌سی ایچون سنوی ۱۶۸۰ دوقه ویرلمسی قبول ایدلمشدی (۱۴۰۹). کذا بوسنه تاجنی آره‌لرنده پایلا-شامیان طوارقو ایله اوسطویوده عثمانلیلرك معاونتنی استحصــال ایچون سنوی ۲۰۰۰۰ دوقه ویرکی ویرمکه راضی اولمشلردی.

سلیمان بو اثناده (ادرنه)ده سفاهت عاللرنده امرار حیات ایدییور، موسانك کندیسنه اوراجغی ضربه‌لردن بی‌خبر بولونیوردی. بیزانس ایمپراطوری، سلیمانی بو غفلتدن ایقاظ ایچون خبر کوندرمش، فقط سلیمان حسیات شهوانیه‌سنه مغلوبیتدن بر درلو باش قالدیرامامشــدی. سلیمان کیجه‌لری ذوق وعشرتله وقت کچیرییور،

کوندوزلری اویقودن کوزلرینی آچامیوردی . عشرت وسفاهت تأثیریله الکشایان تقدیر اوصافنی غائب ایدییوردی . واقعا کندیسی جسارت، علوجناب ، وشفقتله تمیز ایتمشدی؛ بوکامقابل موسی چلبی‌ده فعالیت وفطانتی‌ایله کندینی کوستریبودی. بو سببدن سلیمان (ادرنه)ده سفاهتله مشغول اولدیغی صره‌ده موسی چلبی شهرك قاپولری اوکنده کورونمشدی. موسی چلبینك خبر وروردینی حمامده کندی‌عالمنده مشغول اولان سلیمانه میخال‌اوغلی سویله‌مش، بالآخره أوره‌نوس بکك مراجعتندن‌ده هیچ برثمره حاصل‌اولمامشدی. نهایت یکیچری آغاسی حسن، غایت مؤثر سوزلرله سلیمانی ایقاظ‌ایتمك ایسته‌مش ایسه‌ده سلیمان‌یکیچری آغاسنك صقالنی تراش‌ایتدیر-مشدی . حسن آغا بو تحقیردن دلکیر اولارق معیتی افرادیله موسی چلبینك اردوکاهنه التجا ایتمشدی . سلیمان ، معیتی ارکاننك کندیسندن کاملاً آیرلدیغندن بی‌خبر ، (قسطنطینیه) یه فرار ایتمك ایچون حمامدن چیقمش ، یولده قیافتندن طانیلارق تلف ایدلمشدی .

موسی چلبی ، قسطنطینیه محاصره‌سی سلیمانك‌وفاتی‌اوزرینه موسی‌چلبی‌روم‌ایلیده عثمانلیلرك‌یگانه‌حکمداری اولارق‌قالمشدی.

موسی چلبی قاردشنی یولده اولدیرنلری جزالاندیردقدن صوکرا صربستانده بر چوق‌مظالم‌اجراسندن خالی‌قالمامشدی. صربستاندن دونوشنده (سلانیك)ی محاصره ایتمش ، (قسطنطینیه) ایمپراطوروندن ویرکی طلبی ایچون وزیر علی پاشانك اوغلی ابراهیمی کوندرمشدی. ابراهیم‌ایسه باباسنك اثرینه اقتفا ایدرك بیزانس‌ایمپراطورینی مقاومته تشویق ایله‌مشدی. بعده‌موسانك یاننه عودت ایده‌جك یرده ایمپراطوردن برمکتوب آلارق (بروسه)یه، محمد چلبینك یاننه کلمشدی. موسی بواهانتدن‌صوك درجه متأثر اولارق (قسطنطینیه) اوزرینه یورومشـدی . موسانك دونانماسی بیزانس دونانماسنه مغلوب اولدیغی حالده موسی چلبی بو مغلوبیتدن ذره قدر فتور کتیرمیه‌رك (قسطنطینیه) سورلری اوکنده اردوکاه قورمشدی. قسطنطینیه‌نك بو محاصره‌سی، عثمانلیلر طرفندن اوچنجی محاصره ایدی. ایمپراطور بوصورتله تضییقه دوچار اولنجه محمد چلبی‌یه مراجعت ایتمشدی. محمد چلبی ، کندیسنه وزیر نصب ایتدیکی ابراهیم پاشانك تشویقی‌ایله بوتکلیفه راضی اولمش، بیزانس ایمپراطوروندن نقلیه کمیلری ایسته‌مشدی. ایمپراطور ایمانوئل، شهزاده محمدك (اسکدار)ساحللرینه

کلدیکنی خبر آلدیغی زمان کندیسنه مخصوص مدبدب کمیلرله استقبالنه کیتمش، شهزاده محمد ایله معاهده عقد ایتمش، کندیسنی (قسطنطینیه)یه کتیره‌رك اوچ کون شنلك اجرا ایتدیرمشدی. دردنجی کون شهزاده محمد، معیتی اردوسیله قاردشنه قارشی حرکت ایتمشدی. فقط بو حرکت مغلوبیتله نتیجه‌لنمشدی. بو اثناده سلیمان طرفندن (اوخری)یه تعیین اولونان جنید بکك آناطولی‌یه کچمسی اوزرینه محمد چلبی بروسه‌یه دونمکه مجبور اولمشدی.

محمد وموسی چلبی محمد چلبی جنید بکی کندیسنه تابع قیلمغه موفق اولدقدن صوکرا ذوالقدریه‌اوغلنی، صرب قرالنی، بیزانس ایمپراطورینی کندیسنه جلب ایتمش، بو صورتله کسب قوت ایله‌دکدن صوکرا قاردشی موسی چلبی اوزرینه حرکت ایله‌مشدی. بو صره‌ده موسی چلبینك مظالمندن دلکیر اولان أوره‌نوس بك‌ده محمد چلبی‌یه التحاق ایتمشدی. محمد چلبی بو قوتلی اردو ایله (ادرنه) اوکنه کله‌رك شهری تسلیمنی تکلیف ایله‌مشدی. فقط موسی چلبی‌یی مغلوب ایتمدکجه شهرك تسلیم اولمایاجغنی آکلاینجه، قاردشنی (فلبه) استقامتلرینه طوغرو تعقیب ایتمش، موسی چلبینك اردوسنی مغلوب ایدرك (نیش) و (موراوا) طرفلرینه‌قدر ایلریلیه‌رك متفقی صرب قرالیله برلشمشدی.

شهزاده محمد بو طرفلرده کسب قوت ایتدکدن صوکرا (چامورلی) اوواده شهزاده موسانك عسکرلریله محاربه ایتمش، بو محاربه‌ده رومانیایه طوغرو فرار ایلمش ایسه‌ده، یولده بر باتاقلقده تلف اولمشدی (۱٤۱۳). ایشته موسانك اوچ سنه دوام ایدن ادارهٔ مستقله‌سی بو صورتله ختام بولمشدی. موسی چلبی، حریت‌پرور، فقط ظالمانه بر طبعه مالکدی. (ادرنه)ده شهزاده سلیمان طرفندن باشلانیلان جامعی اکمال ایتمك ایسته‌مش ایسه‌ده اتمامنه عمری مساعده ایتمه‌مشدی. موسانك وفاتیله، مملکتده حصوله کلن داخلی اختلاف‌ده ختام بولمشدی. مع‌مافیه آره‌صره عصیانلر ینه ظهور ایتمش، شهزاده محمد اك زیاده بو عصیانلری باصدیرمقله تمیز ایله‌مشدی.

چلبی سلطان محمد چلبی سلطان محمد قاردشلرینك وفاتی اوزرینه مستقلاً ادارهٔ حکومت ایله‌مکه باشلامشدی. بایزیدك وفاتی اوزرینه عثمانلی دولتنی انقراض تهلکه‌سندن قورتاران بو پادشاه، جداً علوی اوصافی حائزدی. سلطان محمد جسماً متناسب، زینته منهمك، اطوار وحرکاتنده ظرافته مالکدی.

بیاض‌تنلی، قاره کوزلی، یوارلاق چکه‌لی، کنیش کوکسلی ایدی. حلم وعدالتده، علوجنابده یکتا ایدی. خرستیانلره قارشی دائما صمیمیتله معامله ایتدیکی کبی بیزانسلیلره‌ده دائما دوستلق ایدردی. عمری اولدیغی مدتجه بیزانسلیلرله دوست اوزلارق یاشامشدی. حتی سلطان محمدك جلوسی خبرینی آلیر آلماز بیزانس ایمپراطوری ایمانوئه‌ل کندیسنی تبریك و شرائط اتفاقیه‌یی ایفا ایلمسنی تمنی ایله‌مش، سلطان محمدده عهدینی تماماً یرینه کتیرمشدی.

قره‌مان سفری

سلطان محمد روم ایلی‌یه هم حدود حکومتلرله مصالحه عقد ایله‌دکدن صوکرا قره‌مان بکی ایله جنید بکك عصیانلرینی یاتیشدیرمق ایچون آناطولی‌یه

بیله‌جکده اورخان غازی جامعی

کچمکه مجبور اولمشدی. سلطان محمد موسی جلبی‌یه قارشی محاربه ایله مشغول اولدیغی صره‌ده قره‌مان بکی بوتون قوتلریله (بروسه) اوکنه کلمش، عوض پاشا طرفندن محافظه ایدیلن شهری اوزون مدت محاصره ایله‌مشدی. بعده پدرینك انتقامنی آلمق ایچون بایزیدك تربه‌سنی تخریب ایتمش، کمیکلرینی یاقدیرمش، کوللرینی برهوا ایتدیرمشدی. قره‌مان بکی بوصورتله جامعلری احراق، مزارلری

تخریب ایله مشغول اولدیغی صره ده موسی چلبینك جنازه سی كلمشـدی. قره مان اوغلی جنازه یی كورنجه، مطلق كریسنده مدهش بر قوت وار فكرینه قاپیلارق فرار ایتمشدی. بو فرارنده او درجه بر تهالك كوسترمشدی كه، رفاقتنده بولونانلردن بری كندیسنه: «عثمانلیلرك أولولرندن بو قدر قورقیورسك؛ یا دیریلرینه قارشی نه یاپاجقسك؟» دیمشدی. قره مان بكی بو سوزدن متأثر اولارق قائلنك درحال باشنی كسدیرمشدی.

چلبی سلطان محمد آناطولی یه كچنجه، اولا (برغمه) یه كله رك جنید بكی اطاعته دعوت ایتمش ایسه ده آلدیغی عدم اجابت جوابی اوزرینه (برغمه) یی محاصره ایله مشدی. ازمیرك چلبی سلطان محمد طرفندن محاصره سی جنید بكك مظالمندن دلكیر اولان خرستیانلری صوك درجه ممنون ایلمشـدی. بونلرك كافه سی سلطان محمده التحاق ایتمشلر، جنید بكك نفوذینی قیرمق ایچون ألدن كلن معاونتی دریغ ایتمه مشلردی. محاصره نك اوننجی كونی جنید بكك عائله سی سلطان محمده مراجعت ایتمشدی. سلطان محمد شهری ضبط ایله دكدن صوكرا جنید بكی عفو ایتمش، شهرك اداره سنی صرب قرالی لازارك اوغلی آلكساندرسیسمانه تودیع ایله مشدی. ازمیری بو صورتله ضبط ایله دكدن صوكرا (بروسه) فلاكتنك انتقامنی آلمق اوزره قره مان بكنه قارشی حركت ایتمشدی. سلطان محمد آز بر زمان ظرفنده (قونیه) یی محاصره ایدرك قره مانلیلرله عقد صلح ایتمش ایسه ده (جانیك) طرفلرینه طوغرو حركتی اثناسنده قره مان بكی تكرار نقض عهد ایلمشدی. بونك اوزرینه سلطان محمد قره مان اوغلنه قطعی بر ضربه اورمغه قرار ویرمشدی. نهایت (خسرو پرویز) ناظمی سنانك ترتیب ایلدیكی حیله ایله قره مان بكنی (قونیه) جوارینه دعوت ایتمش، بایزید پاشا طرفندن قورولان پوصویه دوشوره رك مغلوب ایله مشدی. بو محاربه ده قره مان بكنك اوغلی اسیر اولمش، سلطان محمد قره مان بكنك اوغلنی عفو ایتدیكی صره ده یمین ایتدیرمشدی. بو یمین اثناسنده قوینه بر كوكرجین قویمش: «بو جان بوراده بولوندقجه عثمانلی ملكنه اصلاقنا كوزله باقمیه جغم!» دییه یمین ایتمشدی. صوكرا قره ماندن ضبط اولونان یرلری آلمش، فقط عثمانلی اردوكاهندن اوزاقلاشیر اوزاقلاشماز قوینده كی كوكرجینی اولدیره رك عهدندن خلاص اولمشدی. سلطان محمد، قره مان بكنك اوغلنی تأدیب ایچون (قونیه) اوزرینه یورومش، شهری اوچنجی دفعه اولمق اوزره ضبطه موفق اولمشدی.

اولو جامعده بر منبر

كليبولی محاربۀ بحريه‌سی سلطان محمد آناطولی احوالنی اصلاح ايله‌دكدن صوكرا عثمانلی سفائننه دائما دشمن معامله‌سی ايدن ونديك زاداكاننده پيه‌رتروزه‌ثويی تأديب ايچون اوتوز كميدن مركب برقوت كوندرلمشدی. بعده قرق قدر سفينه‌ده قره‌دكز وطربزون طرفلرنده ونديكليلرك تاجر كميلرينه

قارشی سوق ایدلمشدی . فقط (نغره‌پون) محاصره ایدلدیکی صره‌ده وندیك سفیر-
لرینی حامل اون‌بش قدر غاله‌ر کلمش، لوره‌دانو قوماندەسنده‌کی بو فیلو (کلیبولی)
لیمانینه قدر ایلریله‌مشدی . لوره‌دانونك مواصلتی زهرلی اوقلرله استقبال ایدلمش ،
بونك اوزرینه عثمانلیلرله وندیکلیلر بیننده کلیبولی محاربهٔ بحریه‌سی وقوعه کلمشدی
(۲۹ مایس ۱٤۱٦) . محاربه‌دن اول عثمانلی ووندیکلی آمیراللر بیننده عقد صلح
ایچون مذاکرات اجرا ایدلمشدی. فقط بو اثناده وندیك کمیلرندن بری برجنویز
کمیسنی تعقیب ایتمش ، عثمانلیلر بونی کندی کمیلری ظن ایدرك وندیك آمیرالنك
کمیسنه تعرض ایله‌مشدی. لوره‌دانو، بو تعرضه شدتله مقابله ایلدیکی کبی عثمانلی‌دو-
نانماسنی‌ده مغلوب ایتمکه موفق اولمشدی . وندیك دونانماسی بو غالبیت اوزرینه
(لاپسکی) اوکلرینه قدر کلمش ایسه‌ده ساحل عساکر بریه ایله محافظه اولوندیغی
ایچون‌قره‌یه‌عسکر چیقارمایه جسارت ایده‌مه‌مشدی. وندیکلیلر بوموفقیت اوزرینه
(قسطنطینیه)یه طوغرو ایلریله‌مشلردی . کلیبولی محاربهٔ بحریه‌سی عثمانلیلر ایچون
خیلی ضیاعی موجب اولمشدی. حتی طرفین بیننده عقد اولونان معاهده موجبنجه
اسیرلر مبادله ایدلمش، آطه‌لر دکیزی ایله چاناق قلعه بوغازنده‌کی سیر-سفائنه عثمانلی
قورصانلرینك مانع اولملری منع اولونمشدی .

سلطان محمد اسلام حکومتلریله مناسبات دوستانه تأسیس ایله‌دکدن صوکرا نظر دقتنی
شمالده‌کی خرستیان حکومتلره عطف ایله‌مشدی. بوصره‌ده اولاح پرنسی ایله ماجارستان قرالی
سیکیزموند بیننده وقوعه کلن اراضی منازعه‌سندن بالاستفاده ماجارلرله محاربه ایتمش ، احراز
ایلدیکی مظفریت اوزرینه طونه ساحلنده (پرکوی) استحکاماتنی انشا ایتدیرمشدی. بوصره‌ده
عثمانلی عسکری ماجارستان اراضیسنه تعرض ایتمشلردی. بو تعرضده ماجار وخرواتلرك متفق
قوتلرینه قارشی بعثمانلیلر پك‌زیاده تلفاته دوچار اولمشلاردی. مع‌مافیه بوسنه بکی اسحق‌بك‌ماجار
ستان ایچلرینه قدر کیرمکه موفق اولمش، فقط بو ایلریله‌یش ینه مغلوبیتله نتیجه‌لنمشدی .
سلطان‌محمد ماجارستانده وایستریاده مشغول اولدیغی صره‌ده شرق حدودی ینه‌قاریشمایه
باشلامشدی. قره‌قویونلیلردن قره‌یوسف ایله قره‌حصار بکی واسفندیار اوغللری بیننده‌وقوعه
کلن اختلافات اوزرینه آناطولی‌ایشلرینه مداخله ایتمش، (صامسون) و(جانیك) طرفلرینی‌ضبط
ایدرك آناطولیده صلح وسکونتی تأسیسه موفق اولمشدی.

سلطان محمد و شیخ بدرالدین

سلطان‌محمد روم‌ایلی و آناطولی وقایع‌سیاسیه‌سنی
یولنه قویدیغی صره‌ده مملکتده دینی و اجتماعی
دیکر برمسئله ظهور ایتمشدی . بو مسئله‌یی احداث ایدن، قاضیعسکر سماولی بدر

الدین ایدی. بدرالدین سلطان محمدك موسی چلبی‌یی مغلوب ایتمسی اوزرینه عفو ایدیله‌رك (ازنیق)ه کوندرلمش، صوکرا بورادن فرار ایله‌مشدی. بدرالدین تصورنده‌کی اقتدار ومزیاتی ایله شهرت قازانمشدی. بدرالدین یکی بر مسلك احداثنه چالیشمش، بو مسلکنی ترویج وتعمیم ایچون بورکلیجه مصطفایی کندیسنه شریك اتخاذ ایله‌مشدی. بورکلیجه مصطفی بو یکی مذهبی ترویج ایچون کندیسنه اودرجه یوکسك بر صفت معنوی ویرمشدی که، بین الخلق (دده سلطان) عنوانی آلمشدی. بدرالدینك دیکر رفیقی‌ده طورلاق کمال ایدی. طورلاق کمال یکی مذهبی نشر وتعمیم ایچون درویشلرله برابر بوتون مملکتی طولاشمایه باشلامشدی. یکی مذهبك الك مهم دستورلری فقر ومساوات واشتراك اموال ایدی. بو اشتراکده یالکز زوجه‌لر مستثنی ایدی. بو مذهبك اول امرده آناطولی وروم ایلیده انتشارینه لزوم قطعی واردی؛ بوسببدن خرستیانلری‌ده أله ایتمکه لزوم کورولمشدی. خرستیانلرك علیهنده بولونانلرده بو مذهبجه مذموم عد اولونیوردی. یکی مذهبك سالکلری خرستیانلره‌ده حسن معامله ایدییورلردی. بورکلیجه مصطفی (ساقز) طرفلرینی طولاشمش، بوراده‌کی کشیشلری أله ایتمکه موفق اولمشدی.

سلطان محمد بو یکی انقلابه قارشی قویمق ایچون صاروخان والیسی سیسمانی مأمور ایتمشدی. فقط سیسمانك مغلوبیتی، یکی مسلك سالکلرینك جسارتنی بسبتون آرتدیرمشدی. بونك اوزرینه سلطان محمد عاصیلره قارشی اوغلی هنوز اون ایکی یاشنده بولونان شهزاده مرادی کوندرمش، معیتنه روم ایلی و آناطولی عسکریله بایزید پاشایی الحاق ایله‌مشدی. عصات ایله وقوعه کلن محاربه موفقیتله نتیجه‌لنمش، بورکلیجه مصطفی اسیر ایدلمش، بعده اردو طورلاق کماله قارشی یورومشدی.

طورلاق کمال بو محاربه‌ده اسیر واعدام ایدلمشدی. بعده شهزاده مراد ایله بایزید پاشا روم ایلینه کچه‌رك بدرالدینی‌ده یاقالامشلر، مولاناسعیدك فتواسیله اعدام ایتمشلردی.

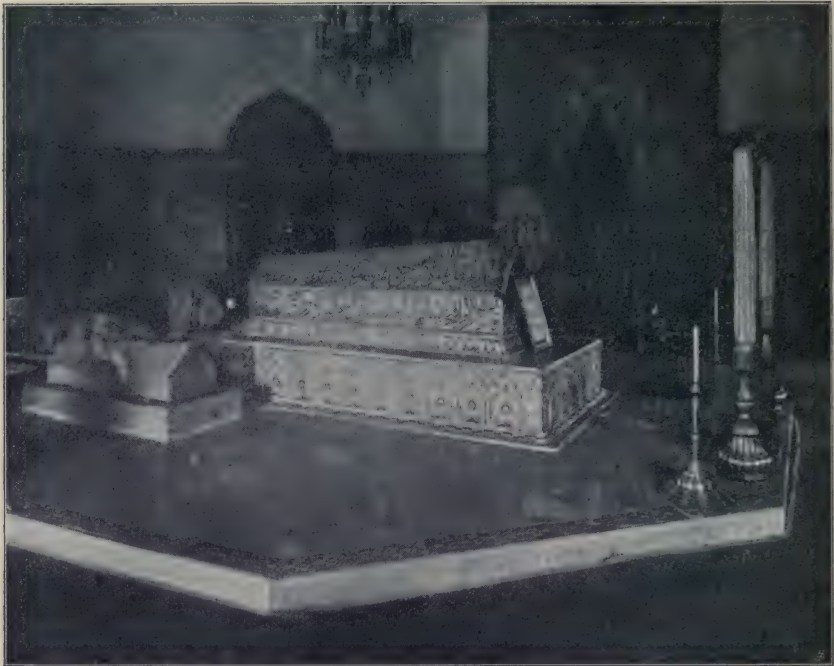
دوزمه مصطفی مسئله‌سی، سلطان محمدك وفاتی ممالك عثمانیه‌یی بر مدت صارصان اختلال دینی سکون بولدقدن صوکرا دیکر بر مسئله دها حادث اولمشدی. بو مسئله، ییلدیرم بایزیدك (آنقره) محاربه‌سنده غائب اولان شهزاده‌سی مصطفانك ادعای سلطنته

قیام ایتمسیله باشلامشدی. شهزاده مصطفی اولاح بکی میرچه ایله جنید بکك معاونتلرینی استحصال ایتمش، بالقان طاغلرینی آشارق (تسالیا)یه طوغرو ایلریله مشدی. سلطان محمد، شهزاده مصطفایی سلانیك جوارنده مغلوب ایله مشدی. شهزاده مصطفی، جنید بکله برابر سلانیك قوماندانی له‌ئونتاریبوسه التجا ایتمشدی. سلطان محمد فراریلری ألده ایتمك ایچون قلعه قوماندانی ایله ایمپراطوره مراجعت ایله‌دیکی حالده بو مراجعتدن هیچ بر ثمره حاصل اولمامشدی. حتی بیزانس ایمپراطوری پاله‌ئو- لوغوس شهزاده مصطفایی ألده ایتمکی تدویر سیاستنه بر واسطه عد ایله‌دیکی جهتله شهزاده‌نك (قسطنطینیه)یه کوندرلمسنی امر ایتمش، سلطان مصطفایی محافظه ایتمك ایچون سلطان محمددن سنوی ۹۰۰۰۰۰ آقچه آلمایه موفق اولمشدی.

سلطان محمد، بو تشبثك عقیم قالدیغنی کورنجه، شهزاده مصطفایه یاردم ایتدیکندن طولایی اولاح بکی میرچه‌نك اراضیسنی تخریب ایله‌مشدی. بعده آناطولی‌یه دونرکن (قسطنطینیه)دن کچمش، بوراده ایمپراطور طرفندن کمال حرمتله استقبال ایدلمشدی. ایشته بو صره‌ده بشکطاش اوکلرنده ایکی حکمدار ملاقاتی وقوعه کلمشدی. سلطان محمد ایله پاله‌ئولوغوسك راکب اولدقلری کمیلر (اسکدار)ه قدر یان یانه حرکت ایله‌مشدی. او سنه‌نك بهارنده سلطان محمد (ادرنه)یه کلمش، بوراده بردنبیره خسته‌لانجه بایزید پاشایی یاننه چاغیرارق کندیسنه خلف تعیین ایله‌مش، دیکر ایکی اوغلنی‌ده قاردشلرینك خصومتندن قورتارمق ایچون بیزانس ایمپراطورینك حمایه‌سنه ویرمشدی. سلطان محمد ایکی کون صوکرا وفات ایتمشدی. وزراسی، سلطان محمدك وفاتیله اردوده حصولی محقق اولان اختلاله میدان ویر- مه‌مك ایچون پادشاهك وفاتنی اردودن کیزلی طوتمشلردی.

بو اثناده شهزاده مراده خبر کوندرمشلر، منتظماً دیوان عقدینه دوام ایتمشلر، حتی سلطان مرادك دیکر قاردشلرینك ادعای سلطنته قیام ایتملرینه میدان ویرمه‌مك وسلطان مرادك ألنده آناطولیده بر قوت بولوندیرمق ایچون آناطو- لی‌یه سفر اجرا ایدیله‌جکنی عسکره اشاعه ایتمشلردی. اردو حرکت ایتمزدن اول پادشاهی کورمك ارزو ایتمشدی. وزرا سلطان محمدك راحتسز اولدیغنی، کندینی یورمق مناسب اولامیه‌جغنی سویله‌مشلر، فقط بردرلو سوزلرینی کچیره‌مه‌مشلردی. نهایت پادشاهه بوتون البسه‌سنی کیدیره‌رك تخته اوطورتمشلر، سیماسنده‌کی رنکسز-

لکلر بللی اولمامسی ایچون صالونك پنجره‌لرینی قاپامشلر، ارقه‌سنه درت کشی قویارق پادشاهك قوللرینی اویناتمشلر، یکیچریلرك ارزولرینی بوصورتله یرینه کتیرمشلردی. سلطان محمدك وفاتنی قرق کون صاقلامشلر، سلطان مراد (بروسه)یه کلوبده بابا-سنك تختنه جلوس ایدنجه، سلطان محمدك‌ده وفاتنی اعلان ایله‌مشلردی.

چلبی سلطان محمدك تربه‌سی

سلطان محمد، دولت عثمانیه‌یی تخت وسلطنت مجادله‌لرندن قورتارمش، مملکتده وحدتی تأمینه موفق اولمشدی. ییلدیرم بایزیدك وفاتیله ضعف وانقسامه اوغرایان مملکتی سلطان محمد خلاص ایله‌مشدی. سلطان محمد داخلی اختلافلری ازاله ایلدیکی کبی مملکتك عمرانده خدمت ایتمش، ادرنه‌ده قاردشلری سلیمان ایله موسی چلبینك باشلادقلری (اولو جامع)ی اکمال ایتدیر-مشدی. سلطان محمد، برنجی سلطان مرادك (بروسه‌ده) باشلاتدیغی جامعی‌ده اکمال ایتدیردکدن صوکرا (بروسه)ده (یشیل عمارت)ی انشا ایتدیرمشدی. (یشیل عمارت) عثمانلی صنعتنك الك بدیع برنمونه‌سی اولمق اوزره وجوده کتیرلمشدی. سلطان محمد آثار عمران پرورانه-سیله جداً تمیز ایله‌مشدی. ایلك اول حرمینه صره کوندرن، سلطان محمد ایدی. عثمانلی لسان وادبیاتی سلطان محمد زماننده بك زیاده ترقی ایله‌مشدی.

ایكنجی سلطان مراد

سلطان مراد اون سكز یاشنده حكمدار اولدیغی زمان ایكی بویوك قاردشی بابالرینك صاغلغنده ، دیكر ایكی قار-دشی‌ده وبادن وفات ایتمشلردی . سلطان مراد هیچ قان دوكمه‌دن تخت حكومتی احراز ایتمش ، امیر سلطان واسطه‌سیله قیلیج قوشاندقدن صوكرا جلوس خبرلرینی اعلان ایچون قرەمان و منتشا بكلرینه ، ماجار قرالی ایله قسطنطینیه ایمپراطورینه مرخصلر كوندرلمشدی. بواثناده قرەمان‌ایله مصالحه وماجارستان قرالی ایله متاركه عقد ایدلمشدی . فقط بیزانس ایمپراطورندن كلن مرخصلر چلبی سلطان محمدك بیزانسه قارشی وعدایلدیكی خصوصاتك ایفاسنی طلب ایتمشلر، بوتكلیف ردایدلدیكی تقدیرده (قسطنطینیه)ده محافظه ایدلمكده اولان شهزاده مصطفانك حكمدارلغنی اعلان ایده‌جكلرنی بیان ایتمشلردی. اوزمان بایزید پاشا، خرستیانلرك اعلان ایده-جكلری خلیفه‌نك مشروع اولامیه‌جغنی بیان ایتمش ، بو جواب رد اوزینه دوزمه مصطفی مسئله‌سی یكیدن میدانه چیقمشدی.

شهزاده مصطفی مسئله‌سی

بیزانس ایمپراطوری ایمانوئه‌ل (لمنی) آطه‌سنه اون قدركمی كوندره‌رك شهزاده مصطفی ایله جنید بكك روم ایلی‌یه نقلنی امرایتمشدی.شهزاده مصطفی موفقیت‌حالنده (كلیبولی) ایله اولاح قطعه‌سنه قدر بوتون سواحلی ، جنوبده تسالیایی ایمپراطوره ترك ایده‌جكنی وعد ایتمش ، ایكی طرف بیننده ایدیلن یمین اوزرینـه شهزاده مصطفی ایله جنید بك (كلیبولی) اوكنه چیقارلمشدی. شهزاده مصطفی، بوراده اهالیدن طوپلایابیلدیكی طرفدارلرله كسب قوت ایله‌دكدن (كلیبولی) اوزرینه یورومش ، بوحوادث او-زرینه بایزید پاشا اوتوز بیك كشیلك بر قوتله شهزاده مصطفایه قارشی حركت ایله‌مشدی. بایزید پاشا (سازلی دره)یه كلدیكی زمان شهزاده مصطفی سلطان مرادك عسكرلرینی تشویق ایدرك كندیسنك حقیقی پادشاه اولدیغنی بیان ایتمش، بو سایه‌ده عسكرلری كاملاً كندی طرفنـه جلب ایدرك بایزید پاشـا ایله قاردشی حمزه‌یی اسیر ایله‌مشـدی . شهزاده مصطفی طرفدارانـنك بو مظفریتی اوزرینـه (كلیبولی) ده تسلیم اولـمشدی . كلیبولینك تسلیم اولماسی اوزرینـه شهزاده مصطفی اولجه ویردیكی وعددن نكول ایتمش ، بیزانس پولتیقه‌سی بو صورتله عقیم قالنجه ایمانوئه‌ل تكرار سلطان مراده مراجعته مجبور اولمشدی. بومراجعت او-

زرینه سلطان مرادك ایکی قاردشنك تسلیمی موضوع بحث اولمش، اون ایکی سنه اول موسی چلبی طرفندن ایمپراطور ایمانوئه‌له سفیر اولارق کوندریلن ابراهیم پاشا مرخص صفتیله اعزام ایدلمشدی . ابراهیم پاشا ، شهزاده مصطفایه قارشی سلطان مراده یاردم ایتمسنی تکلیف ایله‌مش، فقط ایمانوئه‌ل شهزاده‌لرك وصایتنی بر درلو براقمق ارزو ایتمدیکندن ایدیلن مذاکرات هیچ بر نتیجه‌یه منجر اولامامشدی .

اولو جامع

بو صره‌ده شهزاده مصطفی احراز ایله‌دیکی مظفریتدن نشئه‌مند اولارق (ادرنه)یه چکلمش، بوراده ذوق وصفا ایله مشغول اولمشدی. فقط جنید بك آناطولیده‌کی موقعنی محافظه ایچون شهزاده مصطفانی دوچار اولدیغی غفلتدن ایقاظ ایتمش ، شهزاده مصطفانك عسکرلرینی (لاپسکی)یه چیقارتمشدی. سلطان مراد بو اثناده خسته‌لانمشدی . امراسندن میخال أوغلنك صداقت و فداکارلغی سایه‌سنده شهزاده مصطفی معیتنده‌کی آقینجیلر جلب ایدلمش، یالکز عزبلر شهزاده مصطفایه

صادق قالمشدی. شهزاده مصطفانك قوتلری بو صورتله ضعفه دوچار ایدلدکدن صوکرا جنید بکده آیدین ولایتی تکلیف ایدیله‌رك آلده ایدیلنجه شهزاده مصطفانك عسکرلری پریشان برحالده فرار ایتمکه باشلامشلردی. سلطان مراد بو موفقیت اوزرینه جنویزلردن آلدیغی کمیلرله (کلیبولی) یه طوغرو ایلریله‌مشدی. شهزاده مصطفی دونانمانك تقرب ایتدیکنی کورونجه جنویزلردن یاردم ایسته‌مش ایسه‌ده جواب رد آلمشدی. سلطان مراد بو صورتله کسب قوت ایدرك (کلیبولی) یه تعرض ایتمش، شهزاده مصطفایی (ادرنه) یه طوغرو قاچمایه مجبور ایله‌مشدی. دها صوکرا جنویزلی آدورنو ایله برابر (ادرنه) یه کیرمش، شهرده غایت پارلاق بر ضیافت ویرلمشدی. جنویز کمیجیلرینه احسانلر اکرام اولونارق اذن ویرلمش، شهزاده مصطفاده تعقیب ایدیله‌رك (ادرنه) جوارنده (قیزیل آغاج یکیجه) سنده طوتولمش، سلطان مراد حضورینه کتیریله‌رك (ادرنه) قلعه‌لرندن برنده اعدام اولونمشدی. سلطان مراد، شهزاده مصطفی مسئله‌سنی بو صورتله نتیجه‌لندیرمشدی. فقط پادشاهك بو موفقیتی بیزانس ایمپراطوری ایمانوئه‌لی بویوك بر اندیشه ایچنده براقمشدی. ایمانوئه‌ل درحال سلطان مراده بر مأمور کوندره‌رك شهزاده مصطفی مسئله‌سنده کندیسنك هیچ بر قباحتی اولمادیغنی، بوتون قباحتك ابراهیم پاشاده اولدیغنی، چونکه شهزاده‌لرك بیزانسده قالمالرینه بوذاتك موافقت ایتمه‌مش بولوندیغنی سویلتمك ایسته‌مشدی. فقط سلطان مراد، ایمپراطورك سفیرلرینی نه کورمك، نه‌ده دیکله‌مك ایسته‌مش، اردوسی تماميله حاضرلقلرینی اکمال ایدنجیه قدر آلیقویمشدی. اردو حاضرلقلرینی اکمال ایدر ایتمز سلطان مراد یکرمی بیك کشیلك براردوایله (بیزانس) اوزرینه یورومشدی.

قسطنطنیه محاصره‌سی حزیرانك ایلك کونلرینـه طوغرو ایدی که میخال بك معیتنده‌کی عثمانلی آقینجیلری بیزانس سورلرینه طایانمشدی. برمدت صوکرا اردو قسم کلیسی‌ده کلمش، شهرك منتظم بر صورتده محاصره‌سنه باشلانمشدی.

قره طرفنده یالدیزلی قاپودن اودون قاپوسنه قدر بر دیوار انشا ایدلمشدی. هجوم اصلی ایسه (طوپقپو) جهتندن اجرا اولونمشدی. دیوارلره هجوم ایتمك ایچون اوراقلی آرابه‌لر، قاپلوبغه‌لر انشا ایدلمش، عین زمانده لغم‌ده حفر ایدیله‌رك شهرك

داخلنه کیرمك ایچون صو یوللرندن استفاده جهتی دوشونولمشدی. سلطان مراد محاصرینـك غیرتنی آرتدیرمق ایچون شهرك بوتون خزائنی ایله برابر غالبلره ویریله‌جکنی وعد ایتمشدی. اردو بوصورتله قوت بولدقدن صوکرا هجوم عمومی اجرا ایدلمشدی. بو اثناده ایمپراطور ایمانوئه‌ل حالت نزعده ایدی. اوغلی وخلفی یوآنیس (طوپقپو) خارجنه چیقارق عسکری واهالی‌یی شهری مدافعه‌یه تشویق ایدییوردی. عثمانلیلر بو تعرضده پك زیاده تلفاته دوچار اولمشلردی. فقط بو صره‌ده بیزانسلیلر سلطان مرادك قاردشی مصطفایی آناطولیده آیاقلاندیرمشلر، بو صورتله سلطان مرادی فك محاصره‌یه مجبور ایله‌مشلردی. حتی الیاس کرمیان، و قره‌مان بکنك عسکرلریله بروسه اوکارینه‌قدر ایلریله‌مشدی. بو اثناده (ازنیق)‌ده ضبط ایدلمشدی.

آناطولی وقایعی

سلطان مراد آناطولی‌یی اصـلاح ایتمك ایچون بیزانس ایله مصالحه‌یی نظر دقته آلمش، (قسطنطینیه)‌ده بر قاچ کون قالوب بیزانسلیلرك معاونتنی تأمین ایله‌دکدن صوکرا آناطولی‌یه کچمشدی. مراد ثانی اول امرده الیاسی أله ایتمش، بو صره‌ده میخال اوغلی (ازنیق)ی قورتاردیغی کبی الیاس بك‌ده شهزاده مصطفایی مراد ثانی‌یه تسلیم ایله‌مشدی. کنج شهزاده‌نك اعدامیله بو مسئله‌ده حل اولوندقدن صوکرا سلطان مراد سینوب و قسـطمونی بکی اسفندیار اوغلنه قارشی حرکته قرار ویرمشدی. بو اثناده روم ایلنده فیروز بك بك شمالده اولا حلرله محاربه ایدرك عقد صلح ایدییور، جنوبده أوره‌نوس بك آرناوودلره قارشی حرکت ایدرك پهلوپونه‌ز قطعه‌سنه داخل اولیوردی.

سلطان مراد، بولی وطاراقلی‌یه تعرض ایتدیکی ایچون اسفندیار بك اوزرینه یورومش، اسفندیار بکی عقد صلحه مجبور ایدرك قسطمونی معدنلریله قیزینی آلمغه موفق اولمشدی. مراد ثانی بو موفقیاتی متعاقب وزارتی ابراهیم پاشانك شخصنده جمع ایتمش، بعده (ادرنه)یه کله‌رك سینوب بکنك قیزیله ازدواج مراسمنی اجرا ایتدیرمشـدی. بر مدت صوکرا، جنیدبك غائله‌سی پادشاهی آناطولیده تکرار مشغول ایله‌مشدی.

جنیدبك اوته‌دن بری عثمانلی ملکنده عصیـان ایدنلره التحاق ایتمکله شهرت قازانمش، بو صـورتله سلطنت مدعیلرینی التزام ایدرك موقعنی تحکیم ایله‌مکی مسلك اتخاذ ایله‌مشدی. جنید بك شهزاده مصطفانك اردوکاهندن فرار

ايدرك (ازمير)ه كلديكى زمان آيدين ولايتنى استردادايتمشدى. سلطان مراد اولاح، صربستان وماجارستان ايله عقد مصالحه ايدنجيه قدر جنيدبك موقعنى محافظه ايتمش، روم ايلى طرفلرى سكونت بولور بولماز خليل يخشى بك جنيدك تأديبى ايچون آناطولى يه كوندرلمشدى. بر مدت صوكرا جنيد بكك دها سريع بر صورتده استيصالى ايچون تيمور طاش پاشازاده اوروج بك ايله حمزه بك اعزام اولونمشدى. جنيد بك، عثمانلى قواى عسكريه سنك بوصورتله تقربنى خبر آلنجه كيليكيا ساحلنه قاچمش، بوراده قره مان بكى ايله ملاقات ايدرك قوهٔ امداديه ايسته مشدى. فقط كنديسنك اوته دن برى اهانتى مسلم اولديغى ايچون جنيد بك بو ارزوسنى تأمينه موفق اولامامشدى. جنيد بك بوتون بو مراجعتلرك نتيجه سنده بش يوز قدر سوارى آلمايه موفق اولمش، فقط بواوفاق قوتله هيچ برايش كوره مه مشدى. نهايت بومسئله ده جنيد بكك اعداميله نتيجه لنمشدى. جنيدبك غائله سنك ختامى آناطولينك صلح و سكونتى ايچون پك مهمدى. آيدين حواليسنى سنه لردن برى اغتشاش ايچنده براقان بوذات، سلطان سليمان ايله موسى، دها صوكرا چلبى سلطان محمد ايله ايكنجى سلطان مراد زماننده مهم بر وظيفه ايفا ايتمش، روم ايلى ولايتنده واليلك ايله مشدى. جنيد بك هر كيمله اتفاق ايتديسه اهانتده قصور ايتمه مشدى.

سلطان مراد جنيد بك غائله سنى دفع ايتدكدن صوكرا اولاح، صربستان وبيزانسدن كلن مرخصلرله مصالحه عقدايتمش، فقط منتشا، تكه، كرميان وقره مان ايشلرينى تسويه ايچون آناطوليده قالمايه مجبور اولمشدى. بو مسئله لردن اك مهمى قره مان مسئله سى ايدى. قره مان بكى محمد بك ادارهٔ حكومتى ألينه آلير آلماز (آنطاليا)يى محاصره ايتمش، بواثناده برطوپ مرميسى ايله تلف اولمشدى. محمد بكك اوغلى ابراهيم فرار ايتمش، ديكر اوغللرندن عيسى وعلى بكلر اسير اولارق سلطان مراده كوندرلمشدى. سلطان مراد بو ايكى قاردشى صهريتله تلطيف ايلديكى كبى ابراهيم بكه طاوول و سنجاق كوندره رك كنديسنى قره مان بكى نصب ايتمش، بو صورتله قره مان محاربه سى ده ختام بولمشدى.

يوركج پاشا

بو صره ده آناطولى ده يوركج پاشا والى بولونيوردى. يوركج پاشا فوق العاده نفوذ صاحبى ايدى؛ او درجه ده كه، سلطان مراد يوركج پاشا نامنه سكه ضرب ايدلمسنه بيله مساعده ايتمشدى. يوركج پاشا آناطوليده

اهالی‌یه ظلم واعتساف ایدن تورکمنلری حیله ایله تأدیبه موفق اولمشدی. اول‌امرده اردوسنی اوزاقلاشدیرمش، کندیسنك خسته‌لغنی اشاعه‌ایتمش، تورکمنلری (آماسیه)یه دعوت ایله‌مشدی. بودعوتده کندیلرینه پارلاق بر ضیافت ویرمش، عیش‌وعشرت اثناسنده جمله‌سنی یاقالاتارق حبسه طیقمشدی. یورکج پاشا بونکله‌ده قالمامش، محبسك قاپوسنی اوردیره‌رك آتشله‌تمش، درت‌یوز کشی‌یی آتش‌ودومان ایچنده محو ایله‌مشدی. یورکج پاشا، خصملرینی بو صورتله محو ایله‌دکدن صوکرا قبیله‌لرینه تعرض‌ایدرك ثروتلرینی مصادره ایتمشدی. حتی‌بوواسطه‌یی (جانیك)ده‌ده استعمال ایتمش، حیله ودسائسله موفقیاته نائل اولمشدی.

روم ایلی وقایعی آناطولیده قره‌مان غائله‌سی، یورکج پاشا حادثه‌سی جریان ایله‌دیکی اثناده روم ایلیده‌ده یکی یکی وقعه‌لر ظهور ایتمکه باشلایوردی. صربستان بکی أتیه‌ن لازه‌روه‌ویچك وفاتیله یرینه ژورژ برانقوویچ کچمشدی. صربستان‌ایله عقد اولونان معاهده‌لر موجبنجه أتیه‌نك وفاتندن‌صوکرا ماجارستانه بر قاچ قلعه اعاده اولوناجقدی. بو قلعه‌لرك الك مهمی (قولومباچ، کوکرجینلك) قلعه‌سی ایدی. بو قلعه‌یی صاتین آلمق ایچون سیکیزموند ١٢٠٠٠ دوقه ویره‌جکدی. فقط بو مبلغی اعطادن امتناع ایتمسی اوزرینه قلعه‌یه صاحب بولونان بویارلر عثمانلیلره مراجعت ایتمشلردی. عثمانلیلر قلعه‌یی ضبط ایتدکلری کبی سیکیزموندك رجعت ایدن اردوسنه‌ده تعرض ایله‌مشلر، ماجارلرله عقد صلحه موفق اولمشلردی. بو مصالحه نتیجه‌سنده (قولومباچ) ایله (قروشواچ) قلعه‌لری عثمانلی ملکنه الحاق ایدلمشدی.

سلانیك محاصره‌سی سلطان مراد ماجارلرله عقد مصالحه ایله‌دکدن صوکرا نظر دقتنی جنوبه، سلانیك طرفلرینه توجیه ایله‌مشدی. سلانیك اهالیسی بیزانس ایمپراطورینك کندیلرینی عثمانلیلره قارشی مدافعه‌دن عاجز قالدقلرینی کورونجه شهری ونديكليلره صاتمشلر، اسکی بکلرینی، ایمپراطورك قارداشنی بر کمی‌یه ارکاب ایدرك (په‌لوپونه‌ز، موره) طرفلرینه کوندرمشلردی. سلانیك اهالیسنك بو حرکتی سلطان مرادك پك زیاده جانی صیقمشدی. سلطان مراد، سلانیکك بیزانسلیلر ألنده قالماسنه برشی دیمیور، فقط ونديكليلره صاتیلماسنی اصلاموافق کورمیوردی. بوسببدن روملرطرفندن کوندریلن مرخصلره:

«سلانیك ایمپراطورك اداره‌سنده بولونورسه، بو شهره قطعیاً أل سورمیه‌جكنی، فقط كندی ممالكی ایله روملر بیننه وندیكلیلرك یرلشمه‌سنه اصلا تحمل ایده‌میه‌جكنی» بیان ایله‌مشدی. سلطان مراد بو جواب تهدیداوزرینه (ادرنه)دن (سیروز)ه كلمش، بوراده برمدت ذوق وصفا ایله وقت كچیردكدن صوكرا آناطولیدن كتیردیكی عسكرلرله حمزه بكه (سلانیك)ی محاصره ایتدیرمشدی.

سلانیك محاصره‌سی اثناسنده حركت ارض وقوعه كلمشدی. عسكرلر شهرك هجومسز ضبطی قابل اولوب اولمادیغنی تجربه ایچون شهره كیرمشلردی. حمزه بك شهرك تسلیمنی تكلیف ایتمش، وندیكلیلردن دائما جواب رد آلمشدی. بونك اوزرینه هجوم عمومی اجراسنه صورت قطعیه‌ده قرار ویرلمشدی. عثمانلی اردوسی شفقله برابر شهره هجوم ایتمش، أوره‌نوس زاده علی بكك توصیه‌سی اوزرینه سلطان مراد بوتون غنائمك عسكره ویریله‌جكنی اعلان ایله‌مشدی. شهر شرقدن غربه طوغرو احاطه ایدلمشدی. شمالده سورلرك اك ضعیف بولوندیغی موقعی سلطان مراد اشغال ایله‌مشدی. محاصره غایت شدتلی بر صورتده اجرا ایدلمش، داخلدن پك زیاده مقاومت كورولمشدی. بوصره‌ده بر عثمانلی نفرینك سور اوزرینه چیقارق وندیكلیلردن برینك قفاسنی ایچری طوغرو فیرلاتماسی محصورینی خوف وهراس ایچنده براقمش، وندیكلیلرك فراری اوزرینه عثمانلی اردوسی سوری آشمایه موفق اولمشدی. شهرده بولونان اهالینك بر قسمی خندكاره صاقلانمش، برقسمی كمیلره بینه‌رك فرار ایله‌مشدی. سلطان مراد شهری ضبط ایله‌دكدن صوكرا اعماره چالیشمش، اهالیدن بر قسمنی یرلشدیرمش، بر قسمنی‌ده (یكیجه واردار) طرفلرینه كوندرمشدی. فقط بو اثناده وندیك دوناتماسی قوماندانی سیلوه‌ستر مو-روزینی‌نك چناق‌قلعه‌ده عثمانلی قلعه‌سنی ضبط ومحافظنی قتل ایتمسی اوزرینه وندیكلیلرله مصالحه‌یه مجبوریت حاصل اولمشدی.

سلانیككك سقوطی سنه‌سی ممالك عثمانیه‌ده وبا ظهور ایتمش، سلطان مرادك قاردشلرندن واكابر رجالدن برچوق ذوات وفات ایله‌مشدی.

صربلر وماجارلرله محاربه سلطان مراد بو سفرلرله مشغول اولدیغی صره‌ده (دراقول) عنوانی آلان اولاح پرنسی ولاد، اصل مشروع پرنسی، دانی‌ی تلف ایتمش، عثمانلیلر طرفندن كوندریلن قوتلری مغلوب ایله‌مشدی. بعده عثمانلیلره ویركی ویرمكه راضی اولارق موقعنی تحكیم ایتمش، معیتنه آلدیغی عثمانلی عسكرلریله ترانسیلوانیایه كیره‌رك (قرونشتاد)طرفلرینی یغما ایله‌مشدی. سلطان مراد بو اثناده صلح و مسالمتی تأسیس ایچون سیكیزموند ایله مصالحه عقد ایلدیكی كبی اسحق بك‌ده صربستان ایچلرینه قدر داخل اولارق (قروشواج، آلاجه حصار)ی ضبط ایتمشدی. بواستیلا اوزرینه ژورژ برانقوویچ

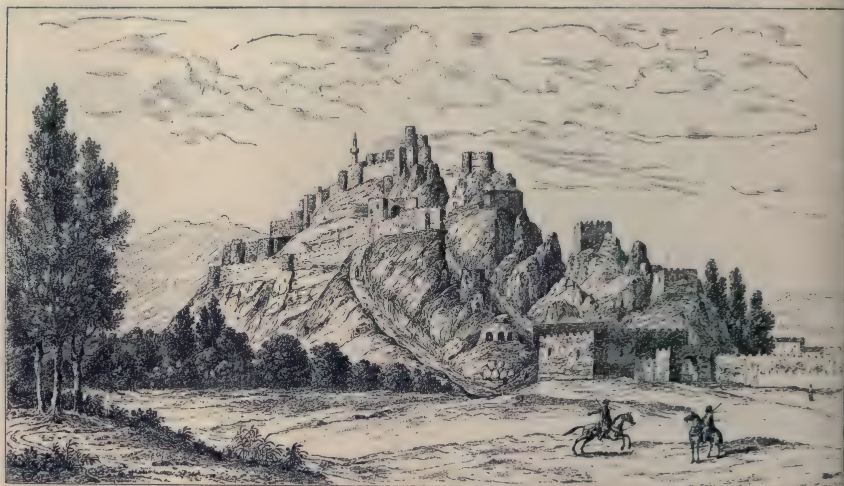
فاتح سلطان محمد

(رسام بللينی‌نك تابلوسندن)

احمد رفيق، تاريخ عمومی

كتابخانهٔ عسكری، ابراهيم حلمی

سلطان مراده مراجعت ایدرك قیزی مارایی زوجه‌لکه تقدیم ایله‌مشدی. سلطان مراد روم ایلی احوالنی اصلاح ایتدکدن صوکرا سیکیزموندە معاونت ایچون سلاحه صاریلان قره‌مان بکنی‌ده تأدیب ایتمش، بعده روم ایلی حدودینی هیچ بر زمان صلح و مسالمت ایچنده براقمایان صرب بکی ایله ماجار قرالنه قارشی حرکت ایله‌مشدی. ژورژ برانقوویچ، کریمه‌سنی پادشاهه کوندرمکله فورتنه‌یی باشندن

وان قلعه‌سی

صاومشدی. عثمانلیلر صرب مسئله‌سنی بو صورتله حل ایتدکدن صوکرا ژورژ برانقوویچ ودراقول ایله برابر ماجارستانه استیلا ایتمکه قرار ویرمشلردی. برمدت صوکرا عثمانلی اردوسی طونه‌یی کچه‌رك ترانسیلوانیایه کیرمش، (هرمانشتاد) محاصره ایدلمش، (قرونشتاد) احراق اولونمشدی. عثمانلیلر بواستیلا اثناسنده‌بك چوق اسیر ألده ایتمشلردی.

او سنه‌نك قیشی (ادرنه)‌ده دوکونلر وجنبشلرله کچمشدی. فقط ایلك بهار تقرب ایدر ایتمز سلطان مراد، قائم پدری ژورژ برانقوویچه قارشی یکیدن سفره حاضرلانمشدی. ژورژ برانقوویچ بوتهدید اوزرینه بوتون خزائنی آلارق ماجارستانه، سیکیزموندك خلفی آلبه‌رك‌یانه، فرارایتمشدی. دراقول‌ایسه‌قاچمایه‌وقت بولامادیغی ایچون اسیر ایدیله‌رك کلیبولی قلعه‌سنه قاپادلمشدی. سلطان مراد سفره

ايلك باشلايشنده (سمندره) قلعه‌سنى آلمشدى. صرب اردوسيله ايديلن محاربه‌ده مظفريت ينه عثمانليلر طرفنده قالمش، صربلردن پك چوق اسير ألده ايدلمشدى. سلطان‌مراد بومظفريت اوزرينه بوسنه‌يى تهديدايدرك ويركى آلمايه موفق‌اولمشدى. ماجار قرالى آلبه‌ر ، عثمانليلرك بو تهديدى اوزرينه (سمندره)يى عثمانليلردن آلمق ايچون طونه‌يى كچمك ايسته‌مش ايسه‌ده عسكرلرى بيننده ظهور ايدن‌خسته‌لكدن طولايى بوارزوسنه موفق اولامامشدى.

سلطان مراد و هونيادى يانوسه سلطان‌مراد محاربات ايله مشغول اولديغى كبى جوار حكومتلرله مناسباتنى تأييد ايچون تيمورك اوغلى شاهرخ و مصر سلطانى‌ايله مخابراتدن‌ده خالى قالمامشدى. بوصره‌ده قازيميرك بوهميا تاجنى محافظه ايتمسى ولاديسلاسك‌ده ماجارلرله قطعياً اتفاق ايله‌مه‌سى شرطلرينه مستنداً پولونيا ايله بر معاهده عقد ايدلمشدى (١٤٤٠). فقط بوصره‌ده آلبه‌ر وفات ايتمش، عثمانلى مرخصلرينه بو معاهده‌نك حكمى اولماديغى بيان اولونمشدى. سلطان مراد بو جواب اوزرينه درحال (بلغراد)ى محاصره‌يه قرار ويرمشدى. شهر براً وبحراً آلتى آى محاصره ايدلمش ، محاصره‌نك فك ايدلمسى ايچون لاديسلاس‌طرفندن وقوع‌بولان تكليفه قارشى قطعياً جواب رد ويرلمشدى.

ايشته عثمانليلر طرفندن (يانقو) تسميه اولونان هونيادى يانوش (ژان‌هونياد) بواثناده ظهور ايتمشدى. هونيادى درحال شهرك امدادينه قوشمش، عثمانليلركلى تلفات ويره‌رك كرى چكلمكه مجبور اولمشلردى . هونيادى بو اثنـاده طوتديغى اسيرلره جزا ايتـديرمش ، كنديسى يمك ييركن انلرى اكلنجه مقامنده اعدام ايتديره‌رك ، عثمانلى قفالرندن تپه‌جكلر تشكيل ايله‌مشـدى. هونيادينك بوموفقيتى مملكتنده پارلاق بر صورتده آلقيشلانمشدى . حتى مزيد بك ايله اوغلنك باشنى غنائمله طولو بر آرابه اوزرينه قويمش ، هديه مقامنده متفقى ژورژ برانقوويچه كوندرمشدى. سلطان مراد بومغلوبيتك آجيسنى آلمغه قطعياً عزم ايتمشدى. بونك ايچون شهاب‌الدين پاشايى سكسان بيك كشيلك بر قوتله ماجارستانه كوندرمشدى. (وازاغ) جوارنده هونيادك اردوسيله وقوعه كلن بو محـاربه‌ده عثمانليلر ينه مغلوب اولمشلردى.

(وازاغ) محاربه‌سندن صوكرا بش آى قدر دوام ايدن (اوزون سفر)وقوعه

کلمش، بو سفرده هونیادی یانوشك موفقیتیله ختام بولمشدی. هونیادی عثمانلیلرله اجرا ایله‌دیکی محـاربه‌لرده پك زیاده شهرت قازانمش اولدیغی ایچون بو محاربه‌ده هرمملکتدن معیتنه پك‌چوق عسکر کلمشدی. هونیادی معیتنه آلدیغی بوعسکرلرله (نیش) جوارینه قدر ایلریله‌مش، وقوعه کلن محاربه‌ده پارلاق بر مظفریت قا- زانمشدی. هونیادی بومظفریتی احرازایله‌دکدن صوکرا (فلبه)یه طوغروایلریله‌مش، عثمانلیلری بورادن‌ده رجعته مجبور ایله‌مشدی.

وارنه محاربه میدانی

بومغلوبیتلر سلطان مرادی پك‌زیاده اندیشه‌ناك ایتمشدی. خصوصیله قرەمان کنك تکرار دائرۀ اطاعتدن چیقماسی کندیسنی مشکلات ایچنده براقمش، فقط مسئله‌یی صلحاً تسویه ایدر ایتمز روم ایلی محارباتنه ختام ویرمك ایسته‌مشدی. سه‌کدین) ده عقد اولونان مصالحه‌نامه موجبنجه صربستان ایله هرسك ژورژ انقوویچه، افلاق ماجارستانه الحاق ایدیله‌جك، پادشـاهك دامادی محمود چلبی چون فدیۀ‌نجات اولارق یتمش‌بیك دوقه ویریله‌جکدی. هرایکی‌طرف بومعاهده‌یی تد ایدرك کتب مقدسه اوزرینه یمین ایتمشلردی. سلطان مراد ایمپراطورلغنك ال حدودلرینی تسکین ایله‌دکدن آناطولی‌یه دونمش، ادارۀحکومتی اوغلی، اون

درت یاشنده، شهزاده محمده ترك ایله‌مشدی. سلطان مراد اوغلنك كنجلكی حسبیله دوشه‌بیله‌جكی خطالری نظر دقته آلارق اسكی وزیرلرینی معیتنه ویرمش، صدارت مقامنی خلیل پاشا اداره ایله‌مشدی. سلطان مراد وظیفهٔ حكمداریسنی بو صورتله ایفا ایله‌دكدن صوكرا معتمدلرندن اسحق پاشا و حمزه بك ایله برابر (مغنیسا)یه چكلمش، منتشا، صاروخان و آیدین ولایتلرینك وارداتی اكتفا ایله‌مش، حیاتنك صوك زمانلرینی حكمدارلق غوائلندن آزاده، ساكن بر صورتده كچیرمك ایسته‌مشدی.

وارنه محاربه‌سی سلطان مراد ایله قرال لادیسلاس بیننده عقد اولونان مصالحه اون كون بیله سورمه‌مشدی. پاپانك وكیلی قاردینال سه‌زارینی، انجیل اوزرینه ایدیلن یمینی نقض ایتدیره‌رك، عثمانلیلره قارشی حرب ایدلمسنی تكلیف ایله‌مشدی. فی الحقیقه عثمانلی مرخصلری مملكتلرینه دونر دونمز چناق قلعه‌ده بولونان پاپا دوننماسی قوماندانی ایله ایمپراطوریو آنیس پاله‌ئولوغوسدن مكتوبلر كله‌رك عثمانلیلره تجاوز ایچون پادشاهك آناطولیده اقامتندن استفاده لزومی بیان اولونمشدی. عثمانلیلرك قوتنی قیرمق ایچون مجاور دولتلره شمدی مناسب بر فرصت ظهور ایتمشدی. حتی قره‌مانلیلر عصیان ایتمش، چناق قلعه‌ده بولونان اهل صلیب دوننماسی روم ایلینه مروری قطعیاً منع ایده‌بیله‌جك بر وضعیت آلمشدی. سه‌زارینی بوتون بو اسبابه، فصاحت رهبانیه‌سنی‌ده مزج ایدرك اسلاملره ویریلن یمینك حكمی اولمادیغنی، پاپالغك مساعده‌سی اولمادن ماجارستانك عثمانلیلرله متاركه عقدینه صلاحیتدار اولامیه‌جغنی بیان ایله‌مشدی. بو فكر بر چوق طرفلردن تصویب اولونمش، بالخاصه بلغارستان عثمانلیلردن ضبط اولوندیغی تقدیرده كندیسنه بلغارستان قراللغی ویریله‌جكی وعد ایدیله‌رك هونیادی یانوشك فكرینی‌ده چلمكه غیرت ایدلمشدی.

خرستیانلر بو كبی دسائس ایله مشغول اولدقلری صره‌ده عثمانلیلر عقد ایتدكاری معاهده احكامنه رعایت ایدرك صربلردن آلدقلری قلعه‌لری درحال اعاده ایله‌مشلردی. فقط بو اثناده دشمن اردوسنك حاضرلقلری، عثمانلی ممالكنه طوغرو حركتلری تماماً خبر آلنمشدی. قره‌مان اوغلنك عصیان ایله برابر ماجار قرالنه برده مكتوب كوندردیكی ایشیدلمش، ایكنجی سلطان محمدك حضورنده عقد ایدیلن بر مجلس حربده سلطان مرادك تكرار تخت عثمانیه كچسی ایچون بر دعوتنامه كوندرمكه قرار ویرلمشدی. سلطان مراد بو دعوتنامه‌یه: «بزم اوغلمز

محمد خانه مقام خلافتی براقمقدن مقصدیمز بوندن بویله استراحت ایله‌مکدن عبارتدی. پادشاهلق کندیسنه لازم ایسه دین ودولتی صیانت ایتسین!» دنیلمشدی. سلطان محمد بوکا مقابل کوندردیکی براستر جامنامه‌ده: «سلطنت جهانداری کندیلرینه عائد ایسه دشمنک دفعنه مباشرتلری فرض عیندر. یوق، اکر بزه عائد ایسه اولو الامره اطاعت ایتملری لازمدر!» طرزنده ادارهٔ کلام ایله‌مشدی. بودعوتنامه اوزرینه سلطان مراد ۴۰۰۰۰ کشیلك بر اردو ایله حرکت ایتمش، فقط چناق‌قلعه بوغازینی قاپالی بولدیغی ایچون (قسطنطینیه) طرفندن روم ایلینه کچمکه قرار ویرمشدی. سلطان‌مراد حرکات عسکریه‌یی صوك درجه کیزلی طوتارق آناطولی حصارینك بولوندیغی محله کلمش، خلیل پاشاده بر قاچ کون اول روم ایلی ساحلنه کتیردیکی طوپلری یرلشدیره‌رك اردونك کچید حرکتنی تسهیل ایله‌مشدی. سلطان مراد، اردوسنی وندیك ویا (جنویز) کمیلریله اجرت مقابلنده قارشی‌ساحله کچیرمش، روم‌ایلنده آنی برصورتده ظهوریله دشمنی خوف ایچنده براقمشدی. (ادرنه)ده اوغلی سلطان محمد طرفندن استقبال ایدلمش، اردونك حرکاتی‌ایچون لازم کلن ترتیبات اتخاذ اولونمشدی.

بواثناده ماجار قرالی لادیسلاس‌قوتلی براردو تشکیلنه قرارویرمشدی. فقط صربستان و پولونیایه ایتدیکی مراجعتلردن نافع بر ثمره ألده ایده‌مه‌مشدی. او درجه‌ده‌که، متفقین اردوسی سفر برلکنی اکمال ایدرك (سکدین) ه کلدیکی اثناده آنجق ۱۲۰۰۰ کشی‌یه بالغ اولابیلمشدی. هونیادی یانوش معیتنده‌کی بو اردو، عثمانلی اداره‌سنده بولونان یرلری ضبط ایدرك (نیکبولی) اوکنه کلمش، بو اثناده اولاحلردن کلن قوهٔ امدادیه ایله اردونك قوتی آرتمشدی. اولاح بکی دراقوله، متفقین اردوسنك پك آز برقوتده اولدیغنی کوره‌رك محاربه‌دن صرف نظر ایتملرینی تکلیف ایله‌مش، فقط بوتکلیف اصلا جای قبول کوره‌مه‌مشدی. بناءعلیه اردو بیك‌درلو مشکلات ایچنده حرکت ایدرك (ادرنه) جوارنده عثمانلی‌اردوسندن ۵۰۰۰ خطوه مسافه‌ده محاربه ترتیباتی آلمایه باشلامشدی.

متفقین اردوسنك باش قوماندانی هونیادی یانوش ایدی. هونیادی عثمانلی اردوسنك عددجه فائقیتنه واقف بولوندیغی جهتله اردویی برخط اوزرنده ترتیب ایتمشدی. صول‌جناحده کندی، مرکزده ماجار قرالی لادیسلاس، صاغ جناحنده بوسنه واکری بسقپوسلری بولونیوردی. اولاحلر احتیاطده براقلمشدی.

متفقین اردوسی بو ترتیباتی اتخاذ ایله‌دیکی صره‌ده سلطان مراد‌ده روم‌ایلی سواریسنی صاغ جناحه، آناطولی سواریسنی صول جناحه یرلشدیرمشدی. کذا برنجی خطك کری‌یه طوغری رجعت ایتمسی احتمالنی نظردقته آلارق کریده متعدد قدمه‌لردن مرکب برخط تشکیل ایله‌مشدی او صورتله‌که، برنجی خطده بولونان سواریلر کری‌یه چکلمش بیله اولسه‌لر ، کریده سلطان مرادك معیتنده یناشیق نظامده پیاده‌لر واردی. سلطان مراد، محاربه ترتیباتنی اکمال ایله‌دکدن صوکرا دشمنك اك ضعیف نقطه‌سنه ، صاغ جناحنه تعرض ایتمش ایسه‌ده بو تعرضده موفق اولامامشدی . بو عدم موفقیت اوزرینه قره‌جه پاشا هونیادی یانوشه تعرض ایدرك مغلوب ایله‌مشدی. یانوش، کریده‌کی مستحکم اردوکاهه چکلمشدی. قره‌جه پاشا بو اردوکاهه‌ده داخل اولارق دشمنله کوکس کوکسه محاربه ایتمشدی. هونیادی یانوش، محاربه‌نك بودرجه دهشت کسب ایتمسی اوزرینه لادیسلاس معیتنده‌کی قوتلری طوپلایارق آناطولی عسکرینه تعرض ایتمش، بو اثناده قره‌جه پاشا شهید اولمشدی. هونیادی یانوش بو موفقیت اوزرینه قرال لا دیسلاسی کری‌یه احتیاطه کوندرمش، اجرا ایله‌دیکی متعدد هجوملرله عثمانلیلری ایچه‌مشکلات ایچنده براقمشدی. حتی صول جناحده بویوك برموفقیت‌ده احراز ایله‌مشدی. هونیادی یانوشك بو موفقیتی ماجار قرالی لادیسلاسك حسدینی موجب اولمشدی . لادیسلاس محاربه‌نك نتیجه قطعیه‌سنی کندی قازانمق ارزو ایدرك، هونیادی یانوشك توصیه‌سی خلافنه حرکت ایتمش، یکیچریلرله ایتدیکی محاربه‌ده کندی تلف، عسکری مغلوب اولمشدی. محاربه‌نك بوقارغشه‌لق دورنده یکیچری افرادندن قوجه‌حضر، قرالك قفاسنی کسه‌رك پادشاهه تقدیم ایتمشدی. سلطان مراد دشمنك قوهٔ معنویه‌سنی قیرمق ایچون باشی برمزراغه طاقدیرمش ، دشمنك نقض ایتدیکی معاهده نامه ایله برابر دشمنه کوسترمشدی . متفقین اردوسی قراللرینك باشنی کورونجه، اردوده عمومی بر قورقو حصوله کلمشدی . بو اثناده اورتالق‌ده قرارمغه باشلا دیغی ایچون هونیادی یانوش ، قرالك تعرضنه اشتراك ایده‌مه‌مش ، افرادی صوك درجه تشجیع ایتمش ، فقط قرالك اتلافی اوزرینه قیریلان شوق وجسارتی یرینه کتیره‌مه‌مشدی ، افراد، عظیم بربیلغینلقله فراره باشلاینجه، هونیادی یانوش‌ده فراردن باشقه‌چاره بولامامشدی.

سلطان مراد او کیجه‌یی محاربه میداننده کچیرمش ، ایرتسی صباح دشمندن اثر قالمادیغنی کورمشدی (۱۴۴۴، ۸۴۸). بو پارلاق مظفریتی متعاقب اوچ کون قدر وقت کچیرمش ، یاره‌لیلری طوپلامق وشهیدلری کومدیرمك ایچون محاربه میدانی تفتیش ایله‌مشدی.

سلطان مراد (وارنه) محاربه‌سنی مظفریتله نتیجه‌لندیردکدن صوکرا تکرار (مغنیسا)یه چکیله‌رك منزویانه بر حیات کچیرمك ایسته‌مشدی ؛ فقط یکیچریلرك عصیانی بو ارزوسنك قوه‌دن فعله کلسنه مانع اولمش، سلطان مراد اوغلنك اداره ملکده موفق اولامیه‌جغنی آکلایارق تکرار مقام سلطنتی احراز ایله‌مشدی . او زمان سلطان مراد (ادرنه)یه کلش، سلطان محمد (مغنیسا)یه چکلمشدی . خلیل

ما شب عمره.
سنه ۵ برای برنج و اسی بر [illegible] ادره ۸۵ ذرعه
آنها ۱۵ [illegible] [illegible] ۱۰ ذرعه

پاشا سلطان مرادك ادارۀ حکومتی درعهده ایتمسی ایچون تشویقاتده بولونمش ، بو تشویقات سلطان محمدك قلبنده عظیم بر کین وعداوت تولید ایله‌مشدی.

موره و آرناوودلق سفری سلطان‌مراد روم ایلینك شمال طرفلرینی مظفریاتیله تأمین ایله‌دکدن صوکرا جنوبه ، موره طرفلرینه عطف نظر ایله‌مشدی . بیزانس ایمپراطورلغنك انقسامنده ، ایمانوئه‌لك اقرباسندن قسطنطین (موره) حوالیسنی کاملاً آلده ایتمش، عثمانلیلرك شمالده مشغول بولونمالرندن بالاستفاده شبه جزیره‌نك تحکیمی‌ایله اوغراشمشدی. سلطان مراد بیزانسك نفوذینه ختام ویرمك ایچون ترخان بك و آتنه دوقی نه‌رینك تشـویقیله (تب) شهرینه کلمش، بیزانسلیلرك مستحکم موقعلرینه قارشی تعرض ایتمشدی. بو تعرض قوتلی بر محاصره طوپجیسنه استناد‌ایله‌دیکی جهتله موفقیتله نتیجه‌لنمشدی. برزخده‌کی استحکامات ضبط اولونور اولونماز (قوره‌نت، کوردوس) شهری‌ده عثمانلیلرك ألینه کچمشدی . سلطان مراد (قوره‌نت)ی یاقدقدن صوکرا موره‌نك شمال ساحلنه طوغرو حرکت ایتمشدی . (قوره‌نت) یانغینی (پاطراس) استیلاسی تعقیب ایتمش، اهالی کاملاً فرار ایله‌مشدی . سلطان مرادك موره سفری قسطنطین ایله قاردشی طوماسك خراجه باغلانماسیله نتیجه‌لنمشدی .

ایکنجی قوصوه محاربه‌سی سلطان مراد او سنه‌نك بهارنده آرناوودلغه طوغرو طوغرو یورومشدی . سلطان مرادك بو سفری اجرا ایتمسنه سبب، دولت عثمانیه خدمتنده بولونان اسکندر بکك عصیان ایتمسی ایدی. سلطان مراد اسکندر بك غائله‌سـیله مشغول بولوندیغی صره‌ده هونیادی یانوش وارنه مغلوبیتنك آجیسنی چیقارمق ایچون بویوك بر اهل صلیب اردوسی ترتیب ایدرك عثمانلی طوپراغنه تجاوز ایله‌مشدی.

هونیادی یانوش، بو سفر ماجارستانك اك کزیده عسکرلرینی طوپلامشدی. بوتون اولاحلر، آلمانلر وبوهمیالیلرده التحاق ایتمشلردی . یانوش طونه‌یی کچه‌رك صربستانه داخل اولمش ، بر زمانلر برنجی سلطان مرادك سلاح ظفریله شانلانان قوصوه اوواسنده اردوکاه قورمشدی. سلطان مراد، یانوشك بو حرکتی اوزرینه آرناوودلق سفرینی تعطیل ایدرك اهل‌صلیبی دفع‌ایتمکه قرار ویرمشدی. کندیسی اساساً حرب ارزوسنده بولونمادیغی ایچون یانوشه صلح تکلیفنده بولونمش ، فقط

بو تکلیف یانوش طرفندن قبول ایدلمه‌مشدی. نهایت ایکی اردو بیننده وقوعه‌کلن مصادمه‌لر بر قاچ کون دوام ایتمش ، کیجه محاربه‌لری اجرا ایدلمشدی. مجارلرله عثمانلیلر بربریله کیریشدیکی صره‌ده ترخان بکك معیتنده بولونان روم ایلی عسکرلرینك ماجارلرك کریسندن چویرمه حرکتی اجرا ایتملری ، اولاحلرك عثمانلیلر طرفنه کچمه‌لری اوزرینه هونیادی یانوش مغلوب اولمشدی. یانوش بوموفقیتسزلك اوزرینه اك فداکار قوماندانلرینی طوپلامش، آلمانلری سلطان مراد ایله یکیچریلرك بولوندقلری نقطه‌یه سوق ایتمش ، اردو بو حرکتی اجرا ایله‌دیکی اثناده کندی فرار ایله‌مشدی. ایرتسی کون عثمانلیلر آلمانلرله بوهمیالیلرك تحت مدافعه‌سنده بولونان آغرلقلرینه تعرض ایتمشلردی.

ایکنجی قوصوه محاربه‌سی اوچ کون سورمش ، قوصوه اوواسنده ایکنجی دفعه اولارق قانلی بر صحنه وجوده کلمشدی. یانوش ، آرناوودلقدن کله‌جك قوهٔ معاونه‌یی بکله‌مدیکی جهتله بو مغلوبیته کرفتار اولمشدی (١٤٤٨، ٨٥٢). ایکنجی قوصوه محاربه‌سی ، اهل صلیب تشکیل ایتمك ایسته‌ین حکومتلر ایچون آرتق صوك بر درس تأدیب تشکیل ایله‌مشدی.

اسکندر بك و سلطان مراد اسکندر بك بو اثناده جرأت و جسارتی ایله عثمانلیلری خیلی مدت استعمال ایله‌مشدی. بوغائله سلطان مرادك اواخر سلطنتی ایله ایکنجی سلطان محمدك ایلك زمانلرنده ظهور ایتمش، سلطان محمدك عزم ومتانتی سایه‌سنده حل اولونابیلمشدی.

اسکندر بك (ئه‌ماتیا) بکی ژان قاستریوطینك اوغلی ایدی. اصل اسمی ژورژ قاستریوطی اولدیغی حالده عثمانلیلر طرفندن اسکندر بك نامنی آلمشدی. سلطان مراد ایلك دفعه اولارق (أپیر) حوالیسنه داخل اولدیغی زمان اسکندر بك اوچ قاردشی ایله برابر رهن اولارق آلنمش ، سرای همایونده تربیه کورمشدی. اسکندر بك غایت یاقیشقلی ، ظریف ، اوصاف فوق‌العاده‌یه مالکدی. اسلام تربیه‌سی کورمش ، سنت ایدلمش، هنوز اون سکز یاشنده ایکن سنجاق بکلکنه تعیین اولونمشدی. اسکندر بك بو اثناده بویوك بر درایت وجسارت ابراز ایتمشدی. فقط عثمانلی خدمتنده کوردیکی لطفلری وبالخاصه طقوز یاشنده‌ایتمش اولدیغی یمینی اونوتارق سلاح آلتندن فرار ایتمش (١٤٤٣) ، (آق حصار، قرویا) قوماندانندن موقعی تسلیم آلمق ایچون سلطان مرادك رئیس افندیسنی تهدید ایدرك بر امر آلمشدی. اسکندر بك عثمانلی اردوسندن فرار ایتدکدن صوکرا (دبره) طرفلرینه کلمش ، معیتنه آلتی یوز قدر طرفدار طوپلایارق (آق حصار)ده‌کی عثمانلی عسکرینی کیجه‌لین باصمش، جمله‌سنی قیلجدن کچیرمشدی. اسکندربك بو موفقیت اوزرینه بوتون اقرباسنی طوپلایارق

قوتنی تزیید ایتمش، عثمانلی اداره‌سنده بولونان دیکر شهرلرك ضبطی ایچون تدارکاتده بولونمایه باشلامشدی. اسکندر بك جوارده‌کی خرستیانلری‌ده کندیسنه جلب ایله‌دکدن صوکرا سکز بیك سواری ویدی بیك پیاده‌دن مرکب برقوت طوپلامغه موفق اولمشدی. اسکندر بك بو صورتله عصیان ایلدیکی اثناده تأدیبی ایچون علی پاشا کوندرلمشدی. فقط بو صره‌ده ماجارستان سفرینك ظهوری، سلطان مرادك اسکندر بك غائله‌سیله مشغول اولماسنه مانع اولمشدی.

ایکنجی قوصوه مظفریتی اوزرینه سلطان مراد اسکندر بك غائله‌سنی‌ده بر طرف ایتمکه عزم ایله‌مشدی (١٤٥٠). سلطان مراد، اول امرده (آق حصار) ی محاصره ایتمش، اسکندر بك عثمانلی اردوسنك فائق قوتلری قارشیسنده کری چکلمکه مجبور اولمشدی. اسکندر بك (آق حصار) ی الده ایتمك ایچون قوماندانانه مراجعت ایتمش، بو مراجعتدن هیچ بر ثمره حاصل اولمادیغنی کورونجه اون کون ایچنده اون بش قدر طوپ

اسکندر بك

دوکدیره‌رك شهری لغملر وهجوملرله زورلامغه باشلامشدی. فقط بو هجوملر کاملاً نتیجه‌سز قالمش، سلطان مراد ایشی صلحاً تسویه جهتنی التزام ایدرك اسکندر بکه سنوی ویرکی ویرمسنی تکلیف ایله‌مشدی. اسکندر بك بو تکلیفلری کاملاً رد ایدنجه، سلطان مراد خسته‌لکدن بیتاب برحالده (ادرنه)یه عودت ایله‌مشدی.

سلطان مراد حیاتنك صوك زمانلرنده بیزانسك وراثت مسئله‌لرینی حل ایتمشدی. بیزانسده ایمپراطور یوآنیس بلاولد وفات ایله‌مشدی. دیمتریوس، پاله‌ولوغوس خاندانانه منسوب ایدیسه‌ده کنج اولماسی حسبیله ایمپراطور اعلان ایدلمه‌مشدی. فقط حرص سلطنت کندیسنده هر درلو ارزویه غالب اولدیغندن

قسطنطیندن استرداد سلطنته قیام ایله‌مش، بونك اوزرینه بیزانسدن سلطان مراده مراجعت وقوع بولمشدی. سلطان مراد بو مراجعتی حسن صورتله قبول ایدرك قسطنطینك بیزانس تختنه جلوسنه تشبث ایله‌مشدی.

سلطان مراد، ینه اوسنه ذوالقدریه بکنك قیزینی اوغلی سلطان محمده آلمش، اوچ آی دوکونلر وضیافتلرله کچمش، برآی صوکرا (ادرنه)ده ذوق وصفا ایله مشغول اولدیغی صره‌ده فجئة وفات ایله‌مشدی.

ایکنجی سلطان مراد اوتوز سنه شان و شرف وعدالتله اجرای سلطنت ایتمشدی. سکون و استراحته محتاج اولدیغی ایچون ترك سلطنت ایتدیکی حالده مملکتك منافعنی حمایه مقصدیله ایکی دفعه ادارۀ حکومتی درعهده ایتمش، بو صورتله منافع شخصیه‌دن کلیاً آزاده بولوندیغنی اثبات ایله‌مشدی. سلطان مراد وقتنی یالکز حرب و وغا ایله کچیرمه‌مشدی. عثمانلی ممالکنك تمامیتنی تأمین ایچون روم‌ایلی حدودلرینی تقویه ایتدیکی کبی پایتختك اعمار وتزیینده‌ده غیرت کوسترمشدی. ازجمله (ادرنه)ده انشا ایتدیردیکی (اوزون شرفه‌لی جامع) عثمانلی طرز معماریسنك اك کوزل نمونه‌لرندن ایدی. بوندن باشقه (ارکنه)ده، (سلانیك)، (یکیشهر) و (آنقره)ده‌ده کوپرولر انشا ایتدیرمش، عین زمانده اردونك تنسیقات وتشکیلاتنی اتمام ایتمکی‌ده نظردقتدن اوزاق طوتمامشدی. زماننده، عثمانلی فقهاسنه شرف ویره‌جك ذاتلر یتشمشدی.

فاتح سلطان محمد ایکنجی سلطان مرادك وفاتندن اوچ کون صوکرا، اوغلی شهزاده محمد (مغنیسا)ده باباسنك وفاتی خبرینی آلمش، اوزمان آتنه بینه‌رك: «بنی سون آرقه‌مدن کلسین!» دیمش، معیتی ارکانیله برابر (ادرنه)یه کلمشدی. ایرتسی کون‌ده باباسنك تختنه جالس اولمشدی. او کون بوتون وزرا حضورنده بولوندیغی صره‌ده خلیل پاشا پادشاهك خصومتندن اندیشه ایتمکه باشلامشدی. فقط سلطان محمد، خلیل پاشانك مقامنی اشغال ایتمسنی امر ایدنجه بو شبهه‌ده زائل اولمشدی.

سلطان محمد حکمدار اولور اولماز ایلك ایشی نفوذ وسلطنتی ادامه ایچون قاردشی شهزاده احمدی اولدیرمك اولمشدی؛ شهزاده احمد، اسفندیار اوغلنك قیزندن، کندی ایسه سلطان مرادك جاریه‌لرندن بریله مناسباتندن تولد ایتمشدی. سلطان محمد بو جنایتی اجرا ایتدیردیکی زمان احمدك والده‌سنك کوز یاشلرینه اهمیت ویرمه‌مش، اسفندیار زاده علی بکی کوندره‌رك شهزاده احمدی حمامده بوغدیرمش، آننه‌سنی‌ده اسحق نامنده برینه تزویج ایله‌مشدی. سلطان محمد عین معامله‌یی دیکر والده‌سی صرب پرنسسنه‌ده ایتمك ایسته‌مش ایسه‌ده، باباسی ژورژك

انتقامنی نظر اعتباره آلارق کندیسنه معاش تخصیص ایتمش، باباسنك یاننه کوندر-
مشدی. بو صره‌ده (ادرنه)یه ایمپراطور قسطنطین ایله قارداشی موره بکی دیمتر-
یوسك مرخصلری کلیور، جلوس تبریکاتنی کمال احترام ایله ایفا ایلیوردی. سلطان
محمد، بو مرخصلری نزاکتله قبول ایتمش، صلح ومسالمتی محافظه وسلیمانك حفیدی

مراد ثانینك تربه‌سی

شهزاده اورخانك حمایه‌سی ایچون سنوی ٣٠٠٠٠٠ آقچه ویره‌جکنی وعد
ایله‌مشدی. بو صره‌ده عثمانلیلرك مناسباتده بولوندقلری حکومتلردن دها برچوق
مرخصلر کلمشدی. حتی راکوزه مرخصلری سنوی ویردکلری ویرکی مقدارینی
آرتدیرمشلر، ماجار مرخصلری‌ده اوچ سنه‌لك بر متارکه عقد ایتمشلردی. یالکز
قرەمان اوغلی ابراهیم بك، سلطان محمدك ایکی‌دفعه جلوس ایتدیکی حالده ضعفندن
طولایی سلطنتدن چکلدیکنی نظر اعتباره آلارق فرصتدن استفاده ایتمك ایسته-
مشدی. سلطان محمد بو مسئله‌یی حل ایچون اولا اسحق پاشایی کوندرمش،
بعده کندی حرکت ایدرك قرەمان مسئله‌سنی‌ده آزبرزمان ایچنده حل ایتمش،

قرەمان اوغلنك قیزیله ازدواج ایلمشـدی . سلطان محمدك قرەمان مسـئلەسنی شو صورتله حل ایتمسی پك مهم بر مقصده مبنی ایدی: سلطان محمد بیزانسلیلرە قارشی قطعی برحرکت اجرا ایدرك (قسطنطینیه)یی ضبط ایتمك ایستیوردی. بو صرەدە آناطولینك سکونده بولونماسی بهمەحال لازمدی. سلطان محمد قرەمان ایشلریله مشغول اولدیغی صرەدە بیزانسدن مرخصلر کلمش، شهزادە اورخان ایچون ویریلن پارەنك اعطا ایدلمدیکندن شکایت و بو پارە تأدیه ایدلمدیکی تقدیردە اورخانك صالیویریلەجکنی مقام تهدیددە بیان ایلەمشلردی. سلطان محمد بو مسئلەیی کمال جدیتله نظر اعتبارە آلمش، یکیدن داخلی بر محاربەیە میدان ویرمەمك ایچون بیزانس مرخصلرینه کمال نزاکتله معامله ایتمش، کندیسنك یاقینده (ادرنه)یه دونەجکنی، ایمپراطور هرنه ارزو ایدییورسه کندیسنه اورادە کافەسنی آکلاتمالرینی، وقوع بولاجق مطالباتی کاملاً ایفا ایدەجکنی بیان ایلەمشدی.

سلطان محمد، قرەمان حربندن دونوشندە (بروسه)یه کلمش، بورادە یکیچریلرك کندیسنی استقبال ایدرك جلوس بخششی ایستەدکلرینی کورمشـدی. یکیچریلرك بو ارزولرینه قارشی اعتدالنی تماماً محافظه ایتمش، فقط خادم آغاسی شاهینك توصیەسی اوزرینه یکیچریلرە ایلك جلوس بخشـشنی اعطا ایلەمشـدی. سلطان محمدك بو حرکتی بالآخرە هر تبدل سلطنتده یکیچریلرك عصیان ایتملرینـه زمین حاضرلامشدی. سلطان محمد یکیچریلرك مغایر نظام وقوع بولان بو حرکتلرینی بردرلو هضم ایدەمەمشدی. حتی برقاچ کون صوکرا یکیچری آغاسنی چاغیرمش، معیتی افرادینك انضباطنی محافظه ایدەمدیکندن یومروقلر و قیرباجلرله دوکمش، کندیسنی عزل ایدرك یرینه مصطفی بکی تعیین ایلەمشـدی. سلطان محمد اردودە انضباطی تأسیس ایدەجك تدابیرە توسل ایلەدکدن صوکرا بیزانس ایمپراطورینه قارشی خصومتکارانه بر سیاست تعقیب ایتمش، شهزادە اورخان ایچون ویریلەجك ویرکی‌یی اعطادن امتناع ایلەدیکی کبی روم‌ایلی حصارینك انشاسنەدە باشلامشدی. سلطان محمدك طور ومسلکندە وقوعه کلن بوتبدل، ایمپراطوری اندیشه ایچندە براقمشدی. اوزمان ایمپراطور، خوف وهراس ایچندە، سلطان محمدە سفیرلر کوندرمش، شهزادە اورخان ایچون پارە ایستەمکدن صرف نظر ایدرك حصارك انشاسندن واز کچمەسنی استرحام ایلەمشـدی. سلطان محمد سفیرلرك بو استرحامنه قارشی شو صورتله مقابله ایتمشدی: «بر زمانلر ایمپراطورکز ماجارلرله اتفاق ایدرك وارنەمحاربەسندن اول بابامك روم ایلینه کچمسنه مانع اولمشلردی. دها اوزمانلر بابام روم ایلی ساحلنه بر قلعه انشاسنه عهد ایتمشـدی. شمدی بن بابامك بو عهدینی یرینه کتیرییورم. کیدیکز، ایمپراطوریکزە دییکزکه: شمدیکی پادشاه سلفنه بکزەمز. سلفلرینك اجرا ایدەمدکلری شیلر انك ایچون امر سهیل مثابەسندەدر. انلرك ایستەمدکلری او شیلری کمال عزم ایله ارزو ایدر. بردها بوکبی طلبلرله سفیر کوندریلەجك اولورسه محو ایدیلەجکنی ایجه بیلسین!»

سلطان محمدك بو جوابی بیزانس ایمپراطورینه قارشی آچیقدن آچیغه اعلان حرب دیمكدی. ایمپراطور، دوچار اولاجغی تهلكه‌یی آرتق تمامیله آكلامش، سلطان محمدك عزمنه قارشی قویمقدن قطعیاً صرف نظر ایله‌مشدی.

قسطنطنیه فتحنه حاضرلقلر

سلطان محمد ایمپراطوره بو جوابی كوندردكدن صوكرا (بوغازكسن، روم‌ایلی حصاری) نینك انشاسنه كمال فعالیتله قویولمشدی. ازمید واركلیدن كرسته، آناطولیدن طاش كتیریلیور، سلطان محمد (ادرنه)ده وظائف حكومتله مشغول اولدیغی صره‌ده روم ایلی و آناطولی بكلر بكیلری روم ایلیده انشا آته نظارت ایلیوردی. یكی قلعه، ییلدیرم بایزیدك انشا ایتدیردیكی قلعه‌نك قارشیسنه بنا ایدیله‌جكدی (١٤٥٢). سلطان محمد حصارك نام پیغمبری شكلنده اولماسنی ارزو ایتمش، هر(م) حرفنك تصادف ایتدیكی نقطه‌یه بر برج انشا اولونماسنی مناسب كورمشدی. پلان شو صورتله تنظیم اولوندقدن صوكرا ممالك عثمانیه‌نك هر طرفندن دیوارجی، مرانغوز، ایرغاد وسائره طوپلانماسی ایچون امرلر كوندرلمش، آز بر زمانده ایكی بیك دیوارجی، درت بیك مرانغوز تداركی ممكن اولا بیلمشدی.

حصارك بر آن اول انشاسنه اهمیت ویرلدیكی ایچون صدراعظم خلیل پاشا ایله زغنوس پاشانك نظارتی آلتنده حصارك درت آیده اكمالی ممكن اولمشدی. بو صره‌ده ماجارستاندن اوربان اسمنده بر مهندس خدمت عثمانیه‌یه كیرمش، قسطنطنیه‌نك محاصره‌سی اثناسنده قوللانلق اوزره طوپ دوكمكه مأمور ایدلمشدی. اوربانك دوكدیكی طوپ، حصارده خلیل پاشا برجنه قونارق بوغازی جبراً كچمك ایسته‌ین بر ونذیك كمیسنه قارشی تجربه ایدلمشدی. روم‌ایلی حصارینك دیوارلری یكرمی بش آدیم قالینلغنده اولدیغی ایچون او دورده انشا اولونان حصارلرك اك متینلرندن معدود ایدی. قلعه قوماندانلغنه فیروزبك تعیین ایدلمش، معیتنه ٤٠٠ قدر یكیچری ویریله‌رك بوغازدن كچن كمیلر ایچون مروریه آلمغه باشلامشدی.

بوغازك تحكیماتی بیزانس ایمپراطورینی كتدكجه اندیشه‌ناك ایدییوردی. ایمپراطور، بوغازایچی كویلولرینك اكینلرینی عثمانلیلرك خراب ایتدكلرندن شكایت ایدییور، پادشاهه اطعمهٔ نفیسه تقدیم ایلیور، فقط ارزو ایتدیكی مقصدی الده ایتمكه موفق اولامیوردی. بو صره‌ده تكفور طاغی جوارینه عسكر چیقاران داماد پادشاهی اسفندیار بك عسكرلرینه روملرك تعرضی كركینلكی بر قات دها

آرتدیرمش، ایمپراطوره صوك تهدید کوندرلمشدی. سلطان محمد ایمپراطوره آچیقدن آچیغه اعلان خصومت ایله‌دکدن صوکرا (مورا)دن بیزانسه قوهٔ امدادیه کلمسنه مانع اولملق ایچون موره‌یه، دیمتریپوسه قارشی بکلربکی قوجه‌طرخان‌بکی کوندرمش، کندی‌ده (ادرنه)یه کله‌رك قسطنطنیه محاصره‌سی ایچون تدارکاتده بولونمایه باشلا-مشدی. (قسطنطنیه)نك سورلری غایت صاغلام اولدیغی ایچون اول امرده بر طوپجی پارقی تشکیل ایتمك لازمدی. سلطان محمد بو پارقك تشکیلی ایچون صاریجه معمار مصلح الدینی مأمور ایتمشدی. (ادرنه)ده بویوك بر فعالیت حکم فرما او-لیوردی. باقر وتونجدن طوپلر دوکولیور، اردونك لوازمی سرعتله اکمال اولو-نیوردی. الك بویوك طوپ دوکولمش، تجربه‌سی اجرا ایدلمش، فاتحك پك زیاده ممنونیتی موجب اولمشدی. بو طوپ ۱۲ قاریش چاپنده، ۳۲ قدیم اوزونلغنده و۸۰,۹۶ لیبره آغرلغنده ایدی. آتدیغی مرمینك آغرلغی ۶۰۰ کیلوغرام، باروت حقی ۲۰۰ لیبره ایدی. طوپی نقل ایتمك ایچون آلتی یوز نفر ایله اللی چفت اوکوزه لزوم کورولوردی.

بو حاضرلقلر سلطان محمدی پك زیاده ممنون ایدییوردی. پادشـاهك یکانه املی، عصرلردن بری اسلام اردولری طرفندن محاصره اولوندیغی حالده بر درلو ضبطی میسر اولامیان معظم بر شهری فتح ایتمکدی. بوفتح کزین ذهنی اودرجه اشغال ایدییوردی که، اویقوسنده بیله قلبنی تسخیر ایلیوردی. حتی بر کیجه صدراعظم خلیل پاشایی یاتاق اوطه‌سنه چاغیرمش: «لالا! شو یاتاغی کوریبورمیسك؟ ایچنده بردرلو اویویامیورم. روملرك پاره‌سندن کندیمی صاقین. یاقینده حرب ایده‌جك، روملردن شو شهری آلمغه موفق اولاجغز!» دیمشدی. سلطان محمد، (ادرنه)ده تدارکات اکمال اولوندقدن صوکرا، قپودان بالطه اوغلی قومانداسنده‌کی دونانمایی (کلیبولی) لیمانندن کوندرمش، کندی‌ده ۲۰۰۰۰۰ پیاده وسواری، ۱٤ بطریه و٤جسیم طوب و۱۰۰۰۰ مهمات ارابه‌سندن متشکل بر اردوایله حرکت ایله‌مشدی.

بیزانس اوکنده عثمانلیلر

عثمانلی اردوسی بیزانس سورلری اوکنه کلدیکی زمان ایمپراطور سورلری تحکیم ایتمش، اوروپا حکومتلرندن کله‌جك قوای امدادیه‌یه انتظار ایتمکه باشلامشدی. فقط خلقك قوهٔ معنویه‌سی اساساً قیرلمش بولوندیغی ایچون بو قوای معاونه‌دن قطعی بر فائده کوروله‌میه‌جکی آشکار ایدی.

بیزانسده اخلاق عمومیه صوك درجه دوچار فساد اولمشدی. عثمانلیلر برقاچ آیدن بری تدارکات ایله مشغول اولدقلری حالده روملر دینی منازعه‌لرله اوغراشمقدن کندیلرینی آلا- میورلردی. منازعه، شرق وغرب کلیسالرینك برلشمه‌سی کبی پاپالرك تزییدنفوذ ایچون اوته‌دن بری ایلری سوردکلری مزمن مسئله‌دن ایلری کلیوردی. فقط روملر لاتین کلیساسنه قارشی اوقدر نفرت ایتمشلردی‌که روم اکابرندن لوقاس نوطارا، عقداولونان برمجلسده: «قسطنطینیه‌ده قاردینال شابقه‌سی کورمکدنسه عثمانلی صاریغی کورمك اولادر» دیمشدی. نتیجه‌ده هیچ برشیئه قرارویرمك ممکن اولامامش، دینی اختلافاته اعتقادات سخیفه ده انضمام ایدرك بیزانس اهالیسی معنوی ومادی قوتلردن محروم برحالده عثمانلیلرك متین وثباتکارانه تعرضلرینه معروض قالمشدی. بیزانسده عثمانلی تعرضاتنه قارشی مدافعه ایده‌بیله‌جك یالکز برقوت واردی؛ اوده بوتون محاصره‌لری عقیم براقان، مدهش و متین سورلر ایدی.

بالیکسرده زغنوس پاشا جامعنده منبر

شهری احاطه ایدن سور، ایوبدن سرای بروننه، ایوبدن یدی قوله‌یه، یدی قوله‌دن سرای بروننه قدر، بر ضلعی خلیجه، بر ضلعی قره‌یه، بر ضلعی ده مرمره‌یه متوجه برمثلث شکلنده ایدی. سورك خلیج ایله مرمره‌یه ناظر ضلعلرینك دکزدن طولایی مدافعه‌لری قولای اولدیغی ایچون بورالری یالین قات انشا ایدلمشدی. قره‌ده‌کی ضلعلرندن (ولاکه‌رنا) سراینه قدر اولان قسمی ایکی قات ایدی. تکمیل سور اون آلتی کیلومتره محیطنده، اوزری مربعی، مدور، مسدس، مثمن برجلرله تحکیم اولونمشدی. سورلر اوزرنده ملکی و عسکری قاپولر واردی. ملکی قاپولر بللی باشلی جاده‌لر استقامتنده، عسکری قاپولر جاده بولونمیان استقامتلرده ایدی. محاصره اثناسنده ملکی قاپولر قاپانیر، عسکری قاپولردن ایجابنده خروج حرکت اجرا اولونوردی. قاپولرك باشلیجه‌لری قره جهتنده: یدی قوله قاپوسی ویایالدیزلی قاپو، سیلوری قاپوسی، مولویخانه قاپوسی، طوب قاپوسی،

هجوم قاپوسی، ادرنه قاپوسی، سیرق قاپوسی، اکری قاپو، انصار قاپوسی ایدی. دکز جهتنده: ایوانسرای قاپوسی، بلاط قاپوسی، فنار قاپوسی، آیا قاپو، جبالی قاپوسی، بالق پازارقاپوسی و یدی قوله‌یه قدر برچوق قاپولردن عبارتدی. بو قاپولر برجلرله تحکیم ومدافعه حالنه وضع اولونمشدی. عثمانلیلر بیزانس اوکنه کلدکاری زمان قورشونلی مخزنه ٥٠٠ طوپ قونولمش، سرای برونی ایله قیزقوله‌سی ومرمره سواحلی طوپلرله تجهیز اولونمشدی. بوندن باشقه سرای برونندن غلطه‌یه قدرده لیمانه مروری منع ایچون برزنجیر کریلمشدی. اوصره‌ده (غلطه) قسطنطینیه‌نك عادتا بر واروشی حکمنده وجنویزلرك اداره‌سنده مستحکم بر شهر ایدی.

سلطان محمد (قسطنطینیه) سورلری اوکنده محاصره ترتیباتنه باشلامش، اوتاغ همایونی طوپ قاپوسی ایله ادرنه قاپوسی بیننده‌کی محلده تأسیس ایله‌مشدی. خط احاطه سورلری ١٠٠٠ خطوه مسافه‌ده ایدی. اردو، یدی قوله‌دن طوپ قاپوسنه قدر اسحق بکله محمود بکك، ادرنه قاپوسندن تکفور سراینه قدر قره‌جه بکك، طوپ قاپوسندن ادرنه قاپوسنه قدر پادشاهك اداره‌سنده بولونیوردی. زغنوس پاشا قوماندانسنده بر قوتده بك‌اوغلی صرتلرینی اشغاله مأمورایدلمشدی. طوپلرك اك بویوکلری اکری قاپو قارشیسنه یرلشدیرلمش، بللی باشلی قاپولره قارشی ایکیشر اوچر طوپ قونولمشدی. دونانما ایسه ١٢ بویوك چکدیر، ٨٠ چفته کوره‌کلی، ٥٥ کوچوك کمیدن مرکب اولمق اوزره ١٤٥ کمی قدر برقوتده، بالطه اوغلی سلیمان بك قوماندانسنده اولدیغی حالده بشکطاش لیماننده ایدی.

مدافعین‌ده بو اثناده لازم کلن ترتیباتی آلمشدی. بیزانسلیلر، هونیادی‌یانوش وده‌ها سائر اوروپا حکمدارلرندن قوای امدادیه ایسته‌مشلردی. بونلردن‌ونديكليلر کندی حربلریله مشغول اولدقلرینی، پاپا برنجی نیقولاده شرق وغرب کلیسالری برلشمدکجه معاونتده بولونامیه‌جغنی بیان ایله‌مشلردی. بو سببدن غلطه‌ده‌کی جنویزلر ایله بر مقدار اجنبی عسکرلرینك معاونتلرینه مفتقر قالنمشدی. فقط جنویزلر هانکی طرفی التزام ایده‌جکلرنده متحیر قالدقلری ایچون احواله کوره هر ایکی طرفه‌ده یاردمده قصور ایتمه‌مشلردی. مدافعینك قوتی آنجق ٤٩٧٣ کشی راده‌سنده ایدی. بونلره التحاق ایدن اجنبیلر ایله جنویزلر، مجموع قوتی عثمانلیلرك ربعی درجه‌سنه ابلاغ ایله‌مشدی. مدافعین قوماندانلری ایچنده اك مهم سیمالر: قوای امدادیه رؤساسندن ژوستینیانی، پاپا عسکرلرینك قوماندانی قاردینال ایزیدور، یاقوبوقونتارینی ایدی. بو قوماندانلر سورك مختلف نقطه‌لرینی مدافعه‌یه

عثمانليلرك روم ايلنه كچيشى (٧٥٨)

مأمور ایدلمشلردی. سلطان محمدك بولوندیغی منطقه‌نك قارشیسنی جنویزلی ژوستینیانی اشغال ایله‌مشدی. بوتون سورلر آتش‌رومی آلتلریله تجهیز ایدلمش، قوهٔ مدافعه‌دن ماعدا اَلی سلاح طوتانلره‌ده اسلحه توزیع اولونمشدی.

سلطان محمد محاصره خطی اوزرینه بطریه‌لرینی یرلشدیردکدن صوكرا تسلیم تکلیفنده بولونمق اوزره ایمپراطوره محمود پاشایی کوندرمش، آلدیغی جواب رد اوزرینه آتشه باشلانماسنی امر ایله‌مشدی (١١ نیسان). عثمانلیلرك سورلری ییقمق ایچون اعمال ایتدکلری طوپلر غایت تأثیرلی ایدی. سلطان محمد فضله اولارق متحرك قوله‌لرده انشا ایتدیرمشدی. (کشور کشا) دنیلن بوقوله‌لردرت‌کرلکلی، ایچلری وطیشلری دری‌قاپلی، اوزرلری سپرلرله محفوظ ایدی. خندكلری طولدیرمق ایچون قوله‌لرك ایچنه اودون ودمت قونولمشدی. هجوم اصلی جبهه‌سی طوپ قا- پوسی ایله ادرنه قاپوسی آره‌سنده‌کی منطقه ایدی. بو منطقه‌ده فوق العاده برغیرت کوسترلمش، سورلر بو صورتله یکرمی کون قدر طوپچی آتشنه طوتولمشدی. بو آتشدن سریع بر نتیجه استحصال ایدیله‌مه‌مسی سلطان محمدی اندیشه‌ناك ایتدیکی ایچون شهری خلیج جهتندن‌ده تضییقه قرار ویرمشدی. بو اثناده بری روم، دردی جنویز، بش قدر کمینك شهره یاقلاشدیغنی خبر آلیر آلماز بالطه اوغلی سلیمان بکی کوندرمش، فقط سلیمان بکك ١٨ کمیدن مرکب دوناماسی روزکارك عکسی جهتدن اسمه‌سندن طولایی مغلوب اولمشدی. سلطان محمد بو محاربه‌یی طوپخانه ساحللرندن تماشا ایدییوردی. محاربه‌نك مغلوبیته منجر اولدیغی کو- رونجه اودرجه حدت ایتمشدی که، بارکیرینی مهموزلایارق دکزه طوغرو سورمش، عزم ومتانتنه هیچ برشیئك حائل اولامیه‌جغنی کوسترمك ایسته‌مشدی.

سلطان محمد بو موفقیتسزلك اوزرینه بویوك بر اندیشه ایچنده قالمشدی. بر طرفدن صدراعظم خلیل پاشا محاصره‌نك قالدیرلماسنی تکلیف ایدییور، دیکر طرفدن دشمنك مقاومتی کوندن کونه آرتیوردی. سلطان محمد شهرك یالکز قره‌دن صیقیشدیرلماسی کافی کلمیه‌جکنی تمامیله آکلامش، تاریخده مثلنه اندر تصادف اولونور برحرکت موجدانه کوستره‌رك دوناماسی قره‌دن، طولمه باغچه اوکندن قاسم پاشا دره‌سنه ایندیرمکه قرارویرمشدی (٢١ نیسان). بونك ایچون بریول آچیلمش، اوزری چام تخته‌لریله دوشه‌نه‌رك ایچ وزیتون یاغیله یاغلانمش، ایکیشر صره کو-

ره‌کلی ۷۰ قدر سفینه طوله باغچه اوزرندن خلیجه ایندیرلمشدی. ایرته‌سی صباح مدافعین خیلجده عثمانلی سفینه‌لرینی کورر کورمز حیرتلر ایچنده قالمشدی. حمزه بك قوماندا‌سنده بولونان بو دونانما بحراً دشمنی ایجه صیقیشدیرمشدی. سلطان محمد خیلجده مهم موفقیتلر أالده‌ایتدکدن صوکرا خیلجه ناظر سورلری دهازیاده امنیتله دوکه‌بیلمك ایچون خاصکویدن ایوانسرایه‌قدر فوچیلردن برکوپرو وجوده کتیرتمش، یوز نفر جبهه‌سنده بولونان بوکوپردن قارشی ساحله عسکر کچیره‌رك سورلره هجوم ایتدیرمشدی. دیکرجهتدن غلطه تپه‌سنه‌ده طوپلر یرلشدیرمشدی. فقط بطریه‌لر آتشنك بیطرف جنویزلره ایراث خسار ایتمسنه مانع اولمق ایجاب ایتدیکی جهتله سلطان محمد یوکسك محرکله انداخت ایدر هاونلری ایجاد ایتمش، بوصورتله شهره‌خارجدن کله‌جك قوای‌بحریه‌یه‌قارشی‌ده مدافعه‌یی تأمین ایله‌مشدی.

خلیج جهتندن بوفعالیت حکم‌فرما اولدیغی اثناده قره جهتنده اجرا ایدیلن طوپجی آتشی سورلرده جسیم کدیکلر پیدا ایدییوردی. آرتق‌هجوم عمومی‌زمانی یاقلاشمشدی. سلطان محمد عسکری یورمامق، بیهوده قان دوکولمه‌سنه میدان ویرمه‌مك ایچون اسفندیار اوغلنی برای‌توسط ایمپراطوره کوندرمش‌ایسه‌ده جواب رد آلمش، هجوم عمومی اجراسی ایچون اردویه امرلر تبلیغ ایله‌مشدی. حتی براً وبحراً اجرا ایدیله‌جك بومدهش هجومی امر ایله‌دیکی زمان: «ایشته، زوربازوی بازوی خسروانه‌مله آچدیغم شو کدیکلر سایه‌سنده قسطنطینیه‌یی سزلر کبی مجاهدین ایچون اوچ طریق ایله داخل اولونابیله‌جك بر شهر حالنه کتیردم!» دیمشدی. صوکرا عسکری تشویق وتشجیع ایتمش، سورلره عثمانلی سنجاغنی ایلك دفعه کیم دیکرسه اوکا سنجاق و تیمار ویریله‌جکنی، هجومده قورقاقلق کوسترنلرك جزا کوره‌جکنی سویله‌مش، مایسك یکرمی طقوزنجی کونی هجومه قرار ویرلمشدی. هجومدن برکیجه اول برموم‌دونانماسی یاپیلمش، کیجه صباحلره قدر طوپجی آتشنه دوام ایدلمشدی.

او صره‌ده ایتالیانلرله ماجارلردن مرکب برقوهٔ امدادیه‌نك ورودی خبری شایع اولمشدی. بوخبرعثمانلیلر اوزرینه مضر برتأثیر اجرا ایله‌مش، فقط‌بالآخره بوشایعه‌نك اهمیتسز اولدیغی آکلاشلمشدی. آرتق‌هجوم‌عمومی اجرا ایدیله‌جکدی. اردو اوچ قوله آیرلمشدی: برنجی قول یدی قوله، ایکنجی قول تکفور سرایی،

اوچنجی قول سلطان محمدك معیتنده اولدیغی حالده طوپ قاپوسی ایله ادرنه قاپوسی قارشیسنده ایدی. سورلرده اوچ بویوك كدیك آچیلمشدی: بری بایرام پاشادره‌سنك سوره داخل اولدیغی یرده، دیگری سیلوری قاپوسنده، دیگری ده ادرنه قاپوسی جوارنده ایدی.

عثمانلیلر احراز ظفر امیدیله برشوق بولوندقلری اثناده مدافعین أليم بر وضعیتده بولونیوردی. اهالی كیجه‌نك قارانلقلری ایچنده مأیوس وپریشان اوته‌یه بری‌یه قوشیور، امیدسزلك زمانلرنده جهالتك یگانه واسطهٔ تسلیسی اولان خرافاته التجا ایدییوردی. ایمپراطور عظیم برفعالیت ایچنده سورلری طولاشیور، خلقی قلعه‌بدنلری اوزرنده تشجیع ایدییوردی. برطرفدن كدیكلر طولدیریلیور، دیگرطرفدن عثمانلیلرك غیرت وفدا كاریسی ثمره‌سی اولارق یكیدن یكی‌یه كدیكلر آچیلدیغنی كورولیوردی. خصوصیله طوپ قاپوسی ایله ادرنه قاپوسی بیننده‌كی منطقه‌یی مدافعه ایدن ژوستینیانی بوجهتده بویوك بر غیرت كوستریوردی. فقط خلیج منطقه‌سنی مدافعه‌یه مأمور اولان لوقاس نوطارا ایله آره‌لرنده اختلاف حاصل اولمش، بواختلاف ایمپراطوری پك زیاده اندیشه‌ناك ایله‌مشدی. قسطنطینیه خلقنك قوهٔ معنویه‌سی آرتق تماماً قیرلمشدی. اتفاقسزلق خلق اوزرینه أليم بر تأثیر اجرا ایدییور، پاپاسلر عسكری تشویق وتشجیع ایچون معنوی واسطه‌لره مراجعت ایدرك بلوطلردن ملكلر اینه‌جكنی، عثمانلیلری مجبور رجعت ایلیه‌جكنی خلقه تبشیر ایتمكدن خالی قالمیوردی.

مایسك یكرمی طقوزنجی كونی ایدی. هجوم قوللری قسطنطینیه‌نك برج وباروسندن عظمت واحتشام ایله داخل اولمغه، قسطنطینیه‌نك مائی سماسی طوپ آتشلری، تفنك دومانلری ایچنده ملول بر منظره ارائه ایتمكه باشلامشدی. قوهٔ دومان بر برینه قاریشیور، بو كثیف بلوطلر آره‌سندن روم آتشلرینك نظر فریب آلولری كورونیوردی. سلطان محمد، آلنده یالدیزلی برطوپوز اولدیغی حالده آتنه بینمش، عسكری تشجیع ایدییوردی. فقط بوصره‌ده مدافعین شدت ومتانت ابرازندن كری طورمیوردی: اك ایلریده بولونان ایكنجی قول توقفه مجبور اولمش، ژوستینیانینك غیرتی عثمانلیلرك فعالیتنی عقیم براقمشدی. ژوستینیانی دها زیاده فدا كارلق ابراز ایدرك سورك اوزرینه چیقمش، فقط بر عثمانلی اوقی ایله

فاتح سلطان محمد

(بەللینی نك مدالیەسی)

یارالانارق کری چکلمکه، حتی شهردن صاووشوب کیتمکه مجبور اولمشدی. بو اثناده خلیج ایله تکفور سرایی جهتنده‌کی قول شهری کمال شدتله زورلامش، غلطه جهتندن ایتن قولده خلیج سورلرینه تعرض ایتمشدی. بو قولده جسور بر یکیچری، اولوبادلی حسن فوق‌العاده برقهرمانلق کوسترمش، ارقداشلرنده شجاعت وبسالتده نمونه اولارق سورك بوقسمنده موفقیتی تسهیل ایله‌مشدی. خلیج منطقه‌سنده بو فداکارلقلر ابراز اولوندیغی صره‌ده سیرق قاپوسنی آچیق براقان دشمنك بوتون قوتلرینی ادرنه قاپوسی ایله طوپ قاپوسی بیننه طوپلاماسندن استفاده ایدن اللی قدر یکیچریلر شهره داخل اولمشلر، ادرنه قاپوسی اوکنده طیش سوری مدافعه ایدن دشمنك آرقه‌سنی آلمشلردی. دشمن بو فلاکت اوزرینه ادرنه قاپوسندن چکلمکه مجبور اولمشدی. عثمانلیلر بونلری شدتله تعقیب ایدرك ادرنه قاپوسندن داخل اولمشلردی. عثمانلیلرك شهره داخل اولملری اوزرینه طوپ قاپوسی جهتنی مدافعه ایدن ایمپراطور قسطنطین اولدقجه مقاومت کوسترمش ایدیسه‌ده هر طرفدن شهره استیلا ایدن عثمانلی قوتلری قارشیسنده مقاومت ایده‌میه‌جکنی آکلایارق اوده رجعته مجبور اولمشدی. بعده آیا صوفیه جهتنه طوغرو فرار ایتمش، اون‌قپانندن کچرکن برعزب نفری طرفندن تلف ایدلمشدی (۲۹ مایس، ۱٤٥۳).

سلطان محمد صالی کونی قسطنطینیه‌یه کیرمش، طوغرو آیا صوفیه کلیساسنه کیتمش، بنانك ثروت تزییناتی قارشیسنده مبهوت قالمشدی. آیاصوفیه‌یه التجا ایدن خلق فاتحك لطف و کرمنه صیغینارق هیچ بر تجاوزه معروض اولمامشدی. فاتح (ادرنه قاپوسی) جوارنده‌کی تکفور سرایی‌ده زیارت ایتمش، بنانك حال خرابیسندن متأثر اولارق:

پرده داری میکند درقصر قیصر عنکبوت
بوم نوبت میزند بر طارم افراسیاب

بیت مشهورینی قرائت ایتمشدی. فاتح بو زیارتلری اکمال ایله‌دکدن صوکرا قسطنطینك وزیری لوقاس نوطارایی حضورینه چاغیرمش، کندیسنی فوق‌العاده اعزاز ایلمشدی. حتی ایمپراطورك جسدینی بولدیرارق احترامات مخصوصه ایله دفن ایتدیرمشدی. سلطان محمد بو فتح مهمی متعاقب اوق میداننده ظفر آلایلری ترتیب ایتدیرمش، عین زمانده تشکیلات و اصلاحات ایله‌ده مشغول اولمشدی. جنویزلرك محاصره اثناسنده روملره یاردم ایتدکلری معلومدی. بو سببدن فاتح

غلطه‌نك ضبطنه قرار ویرمش، بووظیفه‌یی زغنوس پاشا کمال موفقیتله ایفا ایله‌مشدی.
فاتح آز زمان ایچنده شهرك خراب بنالرینی تعمیر ایتمشدی. فرار ایدنلردن کری کلنلره أولرینك ویریله‌جکنی، ایکی آیه قدر عودت ایتـدکلری تقدیرده माللرینك مصادره‌اولوناجغنی بیان ایتمشدی. فاتح بیزانسلیلره قارشی غایت صلحپرورانه معاملاتده بولونمشدی. حتی جنادیوسی کندیلرینه پطریق نصب ایتمش، کندیسنه رعایت ایتمکدن خالی قالمامشدی. پطریقه مرصع بر عصا ویرمش، کندیسنه صوك درجه احترامکارانه معامله‌ده بولونمشدی. اودرجه‌ده‌که، فاتحك خرستیانلره قارشی مسالمتکارانه معامله‌سی معیتی رجالنك، صدراعظم ایله علمانك ممنونیتنی موجب اولمامشدی. حتی بوعدم‌ممنونیت فاتحه‌ده احساس ایدلمش، سلطان محمد معیتی ارکاننده حاصل اولان بو حالت فکریه‌یه پك‌زیاده عطف‌اهمیت ایدرك‌روم اکابرینك قتلنه قدر ایلری وارمشدی.

فاتحك (قسطنطینیه) فتحی ایله عثمانلی ایمپراطورلغنك روم‌ایلیده تقرری تأمین ایدلمشدی. بو تاریخدن اعتباراً عثمانلی اراضیسی داخلنده هیچ براجنبی حکومت قالمامشدی. آرتق‌عثمانلیلر بیزانسك پایتختنی ضبط‌ایتمشلر، روما شرق ایمپراطورلغنك یرینه قائم اولمشلردی.

اوچنجی فصل

ترقی دورنده عثمانلی مدنیتی

(٦٩٩، ١٣٠٠ - ٨٥٧، ١٤٥٣)

عثمانلی مدنیتنك ماهیتی عثمانلیلر آناطولی‌یه کوچبه بر حالده کلمشلر، سلاح قوتیله کندیلرینه اراضی تأمین ایتمکه موفق اولمشلردی. شرقده، تورکستان حوالیسنده اوطوردقلری صره‌ده مدنیتلری ابتدائی بر حالده ایدی. آناطولی‌یه کلدکدن صوکرا سلچوق مدنیتی عثمانلیلرك افکار ودماغی اوزرنده بویوك بر تأثیر اجرا ایله‌مشدی. اورخان وخداوندکار کبی فکر ایجادکارانه‌یه مالك پادشاهلر، عثمان غازینك استقلالندن صوکرا، عثمانلیلغه مخصوص بر مدنیت تأسیسنه موفق اولمشلردی. فقط بو تأسیساتده بیزانسك پك بویوك تأثیری کورولمشدی.

عثمانلیلر بدایتده صنعته اهمیت ویرمه‌مشلردی. ایلك آثار مدنیه‌لرینی معماری ایله تشکیلات عسکریه‌ده، علوم وفنونك عقائده متعلق شعبه‌سنده کوسترمشلردی. ایلك پادشاهلر اسلامیتك احکامنه حرفیاً رعایتکار اولدقلری ایچون حق وعدالتدن قطعیاً آیرلمامشلر، مع‌مافیه تعصبدن کلیاً آزاده بر صورتده حرکت ایدرك مادی اثرلر کوسترمکه چالیشمشلردی. بو دورده عثمانلیلرك خرستیانلره قارشی معامله‌تنده تعصبکارانه ظلملردن اثر کورولمه‌مشدی. فتح ایدیلن مملکتلرده اهالینك حقوقنه دائما رعایت ایدلمش، دینلرینه تجاوز ایتمك خاطره بیله کتیرلمه‌مشدی.

عثمانلیلرك ترقی دورنده‌کی طرز حیات ومعاشرتلری غایت ساده ایدی. بوتون عثمانلیلر حکمدارلرینك معیتنده خدمت ایدرلر، اسکی تورك حیاتنك عادات وتعا-

ملاتنى محافظه‌يه رعايت ايلرلردى . حياتنى زراعتله كچيرن بو جسور قوم ، حربه بوتون خواهشله قوشار ، رئيسنك معيتنده فداى جان ايتمكى بويوك بر فضيلت عد ايدردى . بو دورده عثمانليلرك الك زياده فطرى طبيعتلرينى ابراز ايتدكلرى شعبهٔ مدنيت، عسكرلك ايدى . مملكتلرينى سلاح قوتيله توسيع ، موجوديتلرينى زوربازو ايله‌تأمين ايده‌جكلرينى بيلدكلرى ايچون اول امرده منتظم براردو وجوده كتيرمكى نظر دقته آلمشلر ، بو سايه‌ده آز بر زمان ايچنده روم ايلينك الك مهم شهرلرينى ، قسطنطينيه كبى محتشم بر پايتختى ضبطه موفق اولمشلردى .

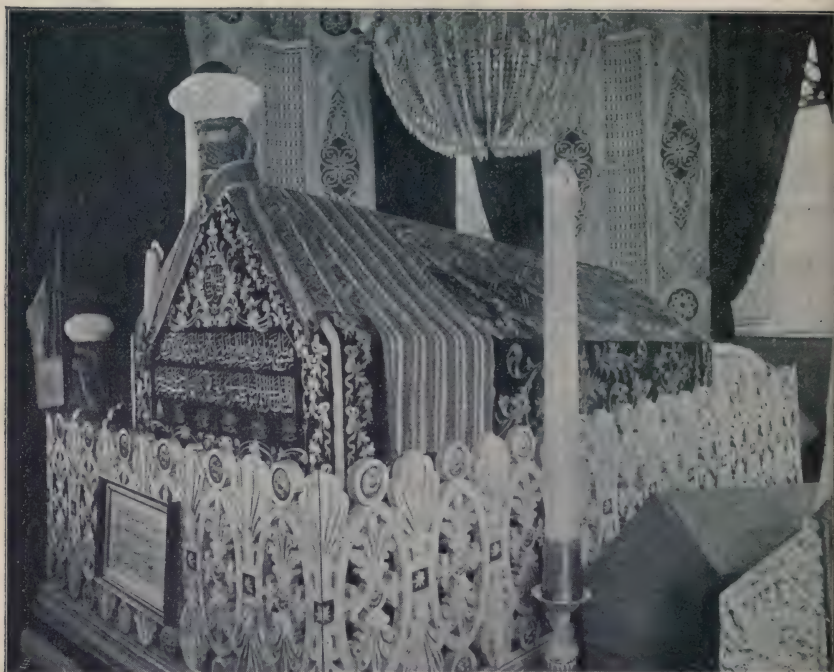

تهٔودوزيوس ستونى

تأسيس سلطنت عثمانليلر سلچوقيلرك انقراضى اوزرينه اعلان استقلال ايتمشلر، قومشولرى بيزانسليلرك تشكيلات عسكريه‌واخلاق عموميه‌جهتيله ضعفلرندن استفاده ايدرك توسيع اراضى‌يه موفق اولمشلردى. فقط بو اعلان استقلال برنوع عصيان شكلنده اولمامشدى : سلچوقيلرك صوك پادشاهلرى وفات ايتديكى زمان جوارده‌كى بكلر اجتماع ايدرك عثمان بكه مراجعت ايتمشلر ، كنديسنك قايى خان نسلندن اولديغى ، سلطان علاءالديندن اجازتى بولونديغى جهتله سلطنته كسب استحقاق ايتمش بولونديغنى بيان ايله‌مشلردى. بعده بوتون بكلر و كتخدالرله اوغوز طائفه‌سنه منسوب اولانلر آياغه قالقمشلر، اوچ دفعه أكيله‌رك مراسم احتراميه ايفا ايتمشلر، باللر وقيميزلر ايچه‌رك اظهار شادمانى ايله‌مشلردى . بو مراسم عثمانليلرك اعلان استقلال مراسمنى تشكيل ايله‌مشدى.

عثمان غازى بويوك برفكر سياسى ايله ادارهٔ حكومت ايله‌مشدى . دعوالرى بالذات رؤيت ايتمش ، بلاتفريق جنس ومذهب عمومك حقوقنى محافظه‌ده قصور

ایتمه‌مشدی. عثمان غازی عین زمانده باج وتیمارقانونی وضع ایدرك حقوق ناسیده نظام آلتنه آلمشدی. بوقانونك اك مهم ماده‌لرینه نظراً بر یوك صاتان کیمسه ایکی آقچه ویره‌جك، صاتمازسه هیچ بر شی تأدیه ایتمیه‌جکدی. هر کیم بر تیمار صاحبی اولورسه بو تیماری بلاسبب ویره‌میه‌جك، وفاتنده اوغلنه انتقال ایده‌جکدی. اوغلی

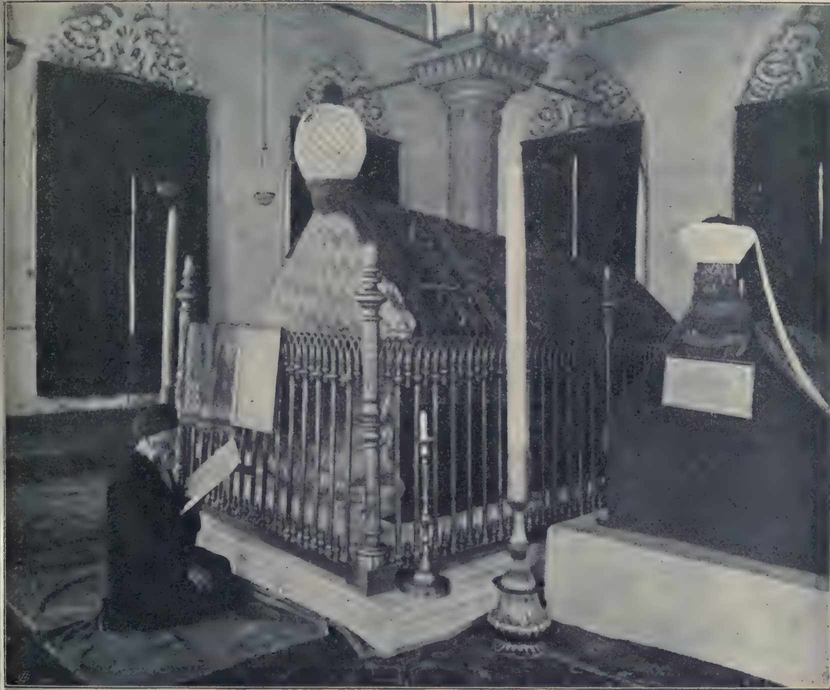
سلطان عثمانك تربه‌سی

کوچوك اولورسه سفره خدمتکارلرینی کوندره‌جکدی. عثمان غازی ایلك دفعه اولارق طارغان ایله قره‌یکیته تیمار ویرمشدی.

عثمان غازی حق حکمرانیسنی بوصورتله تأسیس ایله‌دکدن صوکرا خلفلری، اورخان وخداوندکار، بو حقی برقات‌دها ترصین ایتمشلردی. بوایکی پادشاه‌زماننده وزیرنصبی، پاره ضرب ایدلمه‌سی، اردونك اك‌منتظم برقوهٔ تعرضیه حالنه کتیرلمه‌سی، عثمانلی سطوتنك اوروپاده بویوك بر تاثیر حصوله کتیرمه‌سنه سبب اولمشدی. او تاریخدن‌اعتباراً عثمانلیلری اوروپادن چیقارمق‌ایچون اهل صلیب اردولری‌مدهش برسیلابهٔ تعصب شکلنده تجاوز ایتمشلر، کنج وپرسطوت دولتك فدا کار اردوسی قارشیسنده مغلوب ومنهزم رجعت ایله‌مشلردی.

پادشاهلر

عثمانلیلرك ترقی دورنده یتیشن پادشاهلردن بعضلری فضائل اخلاقیه ایله تمیز ایتمشلردی. عثمان، اورخان، خداوندکار، چلبی سلطان محمد ومراد ثانی، ایلك دورتاریخنك الك نجیب سیمالری ایدی. عثمان غازی جسارت وقهرمانلقده، اورخان غازی فکر سیاسی وتأسیسات عسکریه‌ده، خداوندکار ایله ییلدیرم موفقیات

سلطان اورخانك تربه‌سی

حربیه‌ده، چلبی سلطان محمد ایله مراد ثانی احیای دولت وتأمین سلطنتده بویوك بر اثر دها کوسترمشلردی.

عثمان غازی، عثمانلی تاریخنك الك بویوك قهرمانی ایدی. اخلاق وفضائلی ایله معیتی افرادینی جلب ایدر، محاربه‌ده پك قولای احراز موفقیت ایلردی. علمایه قارشی پرورده ایله‌دیکی حس حرمت، اخلافنه‌ده انتقال ایتمشدی. بوحس سایه‌سنده عثمانلیلرك ایلك دور ترقیسنده علماً یوکسك سیمالر ظهور ایتمشدی.

پادشاهلرك اخلاق حسنه‌سی تبعه‌یه نمونهٔ امتثال اولور، سفاهت واخلاقسز-

لقدن اثر کورولمزدی. پادشاهلر دینه رعایتکار، فقط فکراً احرار اولدقلری ایچون ادارهٔ مملکتده بویوك بر سهولته مظهر اولورلر، هر کسك حرمتنی جلب ایدرك اطاعت وانقیادینی تأمین ایلرلردی. عثمانلی پادشاهلری ایچنده قاعدهٔ اخلاقه رعایتده مسامحه‌کارانه حرکت ایدن ایلك پادشاه، ییلدیرم بایزید اولمشدی.

ییلدیرم‌بایزید مظفریتله سرمست اولور اولماز وظیفهٔ حکومتی براقمش، ذوق وصفا ایچنده امرارحیات ایله‌مکه باشلامشدی. وزیری‌علی‌پاشانك ذوق‌سفیهانه‌سنی، زینت ودبدبه‌سنی مسامحه ایله‌دیکی کبی کندی‌ده عین‌اثره امتثال ایتمشدی. بایزیدی بو سفاهت عالملرینه اك زیاده طالدیران، زوجه‌سی، صرب‌پرنسسی الیوه‌را ایدی. علی پاشا ایسه بو حیاتی برقات دها تسهیل ایتمش، عجمی اوغلانلر میانندن بالخاصه انتخاب ایله‌دیکی کنجلری پادشاهه تقدیمده قصور ایتمه‌مشدی. پادشاهك اذواق‌وهوساتنه آلت اولان بو چوجقلر بر مدت بو وظیفه ایله امرار وقت ایدرلر، بعده تیمارلر آلارق، مناصب ملکیه وعسکریه احرازایدرك سرایدن چیقارلردی. ایشته بو صورتله فساد اخلاق ییلدیرم بایزید زماننده عثمانلیلر آره‌سنده‌ده انتشار ایتمکه باشلامش، تدریجاً اردویه‌ده سرایت ایتمشدی.

ییلدیرم‌بایزید هردرلو سفاهتی کندیسنه مباح کوردیکی حالده خلقك خطالرینه قارشی غایت شدتلی جزالرده بولونمشدی. حقلرنده شکایت واقع اولدیغی ایچون سکسان قاضی‌یی بردن (بکشهری)نده برأوه طولدیروب یاقدیرمق‌ایسته‌ین بوپادشاه، نهایت بو ارزوسندن بر ندیمنك تحفلغی سایه‌سنده واز کچمشدی. ییلدیرم بایزیدك فساد اخلاقنه اك زیاده امیر بخاری مانع اولمایه چالیشمش، کندیسنه توبه ایتدیرمشدی. بایزید، شمس‌الدین بخارینك وصایاسیله عامل اولارق (بروسه)ده ایکی جامع یاپدیرمشدی. حتی (اولو جامع)ی انشـا ایتدیرركن بخاری‌یه جامعك کوزل اولوب اولمادیغنی صورمش، امیر بخاری شو صورتله مقابله ایتمشدی: «پك کوزل، فقط‌یالکز برشی اکسیك! ـ نه‌کبی شی! ـ درت کوشه‌سنده برمیخانه» سلطان‌بایزیدامیربخارینك بوسوزینه حیرت ایدرك جامعك بیت‌الله اولدیغنی، جواربیت اللهده‌بویله برشیئك‌ناصل تجویزاولوناجغنی‌سئوال‌ایله‌دیکی زمان‌امیربخاری: «بر اسلامك قلبی‌ده بیت‌اللهدر. سن‌قلبکی بوکبی شیلردن نیچون‌تجریدایتمیورسك؟» دییه مقابله‌ده بولونمشدی. ییلدیرم‌بایزید، امیربخارینك بواخطاری‌اوزرینه عشرتدن‌وازکچمشدی.

ییلدیرم بایزید حیات خصوصیه‌سنده بو درجه مسامحه‌کار اولمقله برابر حق وحقیقتی‌ده‌تسلیم ایدردی. بالخاصه ادارهٔ حکومت وتوسیع ملکده بویوك بردرایت ابراز ایتمش، یالکز تیموره قارشی حرکتنده نشوهٔ ظفرله سرمست اولارق کبر وغرور اظهار ایتمسی فلاکتنه سبب اولمشدی.

ییلدیرمك خلفلرندن برنجی سلیمان‌ده عیش وعشرت خصوصنده ییلدیرمك

برنجی سلطان مرادك تربه‌سی

اثرینه تبعیت ایتمش ، حکومت ایشلرینی کلیاً فراموش ایله‌مشـدی . نهایت چلبی سلطان محمدك عزم ومتانتی، ادارهٔ ملکده‌کی درایت ومهارتی عثمانلی دولتنی معروض اولدیغی انقراض تهلکه‌لرندن قورتارمش ، ایکنجی سلطان مراد ایله اوغلی سلطان محمد بنای سلطنتی ترصین ایده‌جك موفقیتلر و مظفریتلرله عثمانلی ایمپراطورلغنك سطوت ونفوذینی آرتدیرمایه موفق اولمشلردی.

ارکان دولت

عثمانلیلر اعلان استقلالی متعاقب ارکان حکومتی تشکیل وتنسیقه‌ده غیرت ایتمشلردی. عثمان غازی بدایتده باباسنك اك کزیده‌جنکا

ورلرینی کندیسنه بر معاون اولارق استخدام ایتمش ، فقط اورخان غازی پادشاه اولدقدن صوکرا علاءالدین پاشانك وزیر نصبیله مناصب حکومت عثمانلیلرده‌ده تعین ایتمکه باشلامشدی . حتی تورکلرده بویوك اولاده (پاشا) دیمك عادت اولدیغی جهتله شهزاده علاءالدین ایله سلیمانه پاشالق عنوانی ویرلمش، بوعنوانی بالآخره اولادلق درجه‌سنده دولته خدمت ایدن رجال حکومتده‌ده ویرمکدن کری طورولمامشدی. دها صوکرا قاضیعسکرلك رتبه‌سی احداث ایدلمش ، پادشاه معیتنده وزیر اعظم ، قاضیعسکر، دفتردار کبی مأمورلر استخدام ایدلمکه باشلانمشدی.

ایلك دورده یتیشن وزرا ایچنده ارباب اقتدار و کمالدن بر چوق ذوات واردی. یالکز علی پاشا ذوق وسفاهته مبتلی ایدی ایسه‌ده ادارهٔ ملکده مهارت کامله صاحبی ایدی . بو وزیرلر خیرالدین پاشا ایله احفادندن عبارت اولدقلری حالده وزارت مقامنی ارثاً طقسان سنه قدر اشغال واداره ایتمشلردی. نهایت فاتح سلطان محمد زماننده خلیل پاشانك اعدامی ایله بوارثی وزارته‌ده نهایت ویرلمشدی.

وزیرلر پادشاهك معیتی وعین‌زمانده سرداری مثابه‌سنده ایدی. هر وزیرك ایکی اوچ بیك قدر خانه خلقی بولونور، حرب وقوعنده انلرله برابر سفر بر او- لوردی. وزیرلر دائما پادشاهلرینك اثرینه اقتفا ایدرلر، جامعلر، مدرسه‌لر ، خانلر وحماملر انشا ایتدیره‌رك تکثیر خیراته غیرت ایلرلردی.

ادارهٔ اراضی عثمانلیلر اراضیلرینی توسیع ایله‌دکدن صوکرا اراضی‌یی (تیمار) و(خاص) نامیله ایکی قسمه آییرمشلردی . بو تیمارلر محاربه‌ده شجاعت وفدا کارلق کوسترن عسکرلره تخصیص اولونوردی. هرسنجاغك برقاچ کویی برتیمار فرض ایدیله‌رك اللی آلتمش تیماره آیریلیر، قصور اراضی (خاص) اعتبار اولونوردی. خاصلر تیمارلردن دها واسع اراضیلردن مرکب اولدیغی ایچون بالخاصه شهزاده‌لر ایله وزرا وامرایه ویریلیر، متباقیسی خزینهٔ دولته براقیلیردی.

خاصلرك وتیمارلرك برر صاحبی بولونوردی، بونلر اواراضی‌یی زرع ایدرلر، اراضینك عشری‌ایله فراغ وانتقال خرجلرینی خاص وتیمار متصرفلرینه ویررلردی. بو صورتله خاص وتیمار صاحبی اولانلره (صاحب ارض) دنیلیردی . خاص وتیمار اصحابی بعضاً متصرف اولدقلری خاص وتیمارلرك وارداتنی خیراته وقف ایدرلردی .

تیمار صاحبلری کندی تیمارلری داخلنده اوطوررلر ، زراعت و محافظه‌سنه

اعتنا ایدرلردی . تیمار صاحبنك کاری اراضینك ترقیسی نسبتنده نضله اولاجغی
جهتله ارباب تیمار دائما اراضینك انتظام ومکملیتنه دقت ایدرلر، سفر وقوعنده ملك
اولدقلری تیمارك وارداتی نسبتنده عسکر چیقارمق وظیفه‌سیله موظف بولونورلردی

اردو ودونانما عثمانلیلرك الك منتظم تشکیلاتی ، اردولرنده ایدی . ایلك عثمانلی
اردوسی عموم افراد ملتدن مرکبدی . حرب وقوعنده بوتون
ملت، بکلرینك معیتنده طوپلانیر ، یوردلرینی واولادلرینی محافظه ایچون محاربه
ایدردی . عثمانلیلر، فطری تورکلك طبیعتلرینی ابراز ایدرك الك زیاده آقینجیلقله
شهرت بولمشلر، بدایتده صرف سواری صنفنی تشکیل ایله‌مشلردی . عثمانلیلرك
سواریلری آقینجیلردن مرکبدی . آقینجیلر سرعت حرکاته مالك بولوندقلری
ایچون دشمنی آنسزین باصارلر، قطعی وآنی موفقیتلره نائل اولورلردی. تشکیلات
عسکریه ایله اراضی تقسیماتی بیننده شدتلی برمناسبت موجوددی: هرسنجاغك بکی
کندی سنجاغنك عسکری و ملکی اداره‌سنه نظارت ایدر ، سفرده چیقاراجغی
عسکرك آتنی، اسلحه ومهماتنی تدارك ایلردی. هرآلی سلاح طوتان سفرده حاضر
بولونور، سفر ختام بولور بولماز تارلاسنه عودت ایدرك چفتی چوبوغی ایله مشغول
اولوردی. افرادك قیافتی یکنسق دکلدی. هرکس ایسته‌دیکنی کییر، قیلیج، مزراق
اوق وقالقان کبی اسلحهٔ جارحه وتدافعیه قوللانیردی.

عثمان غازی سفر اجرا اولوناجغی زمان بوتون قبیله‌یه اعلان ایدردی. اهالی بتی
طوپلار ، دشمندن دها سریع برصورتده حرکت ایدردی . اردونك قوتی آز ،
آلات حربیه‌سی مفقود حکمنده اولدیغی ایچون بیزانسلیلرك مستحکم شهرلرینه
قارشی قوتدن زیاده زماندن استفاده طریقی التزام ایدیلیردی . مثلا برقلعه ضبط
ایدیله‌جکی زمان جوارینه قوله‌لر انشا ایدیلیر ، قلعه‌نك بوتون یوللری کسیلیر ،
اهالی آیلرجه ارزاقدن محروم ایدلدکدن صوکرا تعرض ایدیلیر، قلعه‌نك ضبطی
بوصورتله تأمین اولونوردی. بیزانسك مستحکم شهرلری، عثمانلیلری آقینجیلردن
باشقه برصنفك، پیاده صنفنك‌ده تشکیلنه مجبور ایله‌مشدی .

ایلك پیاده صنفی اورخان غازی زماننده تشکیل ایدیله‌رك (یایا) نامی ویرلمشدی.
یایالره اون باشی، یوزباشی وبیکباشی کبی ضابطلر تعیین اولونمشدی. یایالر سفرده
حکومت طرفندن اعاشه ایدیلیرلر، حضرده کندیلرینه کوستریلان اراضینك محصو-

لیله کچینیرلردی. فقط بوعسکرلرك انضباطی آز زمان ایچنده مختل اولمش، حرص وفساد انتظاملرینه خلل کتیرمش اولدیغی جهتله یایا صنفنك لغوینه لزوم حاصل ایله‌مشدی. بونك اوزرینه اورخان غازی چاندارلی قره‌خلیلك توصیه‌سی اوزرینه (یکیچری)لری تأسیسه لزوم کورمشدی.

اخذ عسکر یکیچری اردوسنك اساسنی (دوشیرمه) قانونی تشکیل ایدییوردی. بو قانون موجبنجه عثمانلی تبعه‌سندن اولان خرستیان چوجقلردن لزوم کورولدکجه ایجابی قدر چوجق آلنه‌جق، تربیهٔ اسلامیه‌یه کوره یتیشدیرلدکدن صوکرا پایتخت قیشله‌لرنده اوطوراجق، یومیه بر آقچه آلاجقدی. بوندن باشقه محاربه‌ده یارارلق کوسترنلره (ترقی) نامیله بر مقدار پاره‌ده ضم ایدیله‌جکدی. یکیچریلرك تسمیه‌سی حاجی بکتاش‌ولی طرفندن اجرا ایدلمشدی: برکون اورخان غازی (آماسیه) جوارنده اقامت ایدن حاجی بکتاش ولی‌یه مراجعت ایدرك یکی تشکیل ایلدیکی عسکره براسم قویماسنی رجا ایتمشدی. حاجی بکتاش اردوافرادندن برینی چاغیروب قولنی نفرك‌باشی اوزرینه قویمش، یکلری‌نفرك آرقه طرفندن اکسه‌سنه طوغرو صارقمشدی. ایشته یکك بووضعیتده صارقماسنك خاطره‌سی‌اولمق اوزره (بوره‌ك) دنیلن کلاه ایجاد اولونمشدی. بعده حضرت بکتاش: «بو یکی عسکرك اسمی یکیچری اولسون. جناب حق یوزلرینی آق، بازولرینی قوی، قیلجلرینی کسکین، اوقلرینی‌مهلك، کندیلرینی غالب‌بویورسون!» دییه دعا ایتمشدی.

یکیچریلر شو صورتله تأسیس ایدلدکدن صوکرا خداوندکار زماننده برقات دهااصلاح ایدلمشدی. اوزمان ممالك عثمانیه کتدکجه بویومش، خرستیانلردن آلنان اسیرلرك‌مقداری‌ده آرتمشدی. علمای‌زمانه‌دن قره‌رستم خمس شرعی آلنماسنی تکلیف ایتمش، بو تاریخدن اعتباراً هر اسیره یوزیکرمی بش آقچه قیمت وضع اولونمش، بدل ویرمك ایسته‌ینلردن یکرمی بش آقچه (پنچك) آلنمشدی. خرستیانلردن شو صورتله عسکره آلنانلره (عجمی اوغلانلر) نامی ویرلمشدی.

عجمی اوغلانلر، قیشله‌لرده تعلیم وتربیه کوره‌جك نفرلردن عبارتدی. عجمی اوغلانلرك بو صورتله قیشله‌لرده تعلیم وتربیه ایدلملری اصولی برنجی سلطان‌مراد زماننده وضع اولونمشدی. حتی سلطان مراد (ادرنه)نك ضبطندن صوکرا برچوق قیشله‌لرانشا ایتدیرمش، حصه‌سنه اصابت ایدن اسیرلری تعلیم وتربیه کورمك‌ایچون

بو قیشله‌لره کوندرمشدی. عجمی اوغلانلر بو قیشله‌لرده یدی سنه تعلیم وتربیه کوررلر، مشاق عسکریه‌یه آلیشیرلردی . بونلردن بر قسمی‌ده طشره‌ده‌کی والیلرك خدمتنده ویابکلك چفتلکلرده بولوندیریلیرلردی. سرای همایون ایچون آیریلان عجمی اوغلانلر (ادرنه) و (کلیبولی)ده‌کی سلطان سرایلرینك بوستانجیلق خدمتنی ایفا ایله مکلف اولدقلری ایچون کندیلرینه (بوستانجی) نامی ویریلیر ، رئیسلرینه (بوستانجی باشی) دنیلیردی. عجمی اوغلانلردن برقسمی قایقجیلق خدمتنده ، بر قسمی‌ده سرای وجامع انشاآتنده استخدام اولونورلردی.

چفتلکلره کوندریلن عجمی اوغلانلر تورکجه‌یی کوزلجه اوکره‌نیرلر، بومدت ظرفنده زراعتله مشغول اولورلردی. بعده تربیه‌لری اکمال ایدلدکجه ویا لزوم کورولدکجه پایتخته کوندریله‌رك ارزو واملرینه کوره برر صنفه توزیع اولونورلردی . افراد قیشله‌یه کلدکلری زمان اسملری کوتوکه قیداولونورلردی. اسملری یازیلانلر منسوب اولدقلری اوطه‌یه باشینك اوکندن برر برر کچرلردی. اوطه‌باشی، افرادك کندیسنه منقاد اولاجغنی فعلاً ایما ایچون هر نفرك اکسه‌سنه بر طوقات عشق ایدردی . یکیچری اردوسنه اسیرلردن شو صورتله عجمی اوغلانلر قید اولوندیغی کبی تبعهٔ عثمانیه‌دن‌ده (دیوشیرمه قانونی) موجبنجه عسکر آلینیردی . عسکره آلنه‌جقلر بوسنه‌لی ، روم ، بلغار و ارمنیلرك روم ایلیده اوطورانلردن طوراناجی باشیلر واسطه‌سیله طوپلانیردی.

اردونك تشکیلاتی

عثمانلی اردوسنی تشکیل ایدن عموم افراده (قول) تعبیر اولونور ، هیئت عمومیه‌سنه (اوجاق) نامی ویریلیردی . اوجاق متعدد (اورته)لره تقسیم ایدلمشدی . اورته‌لرك موجودی بدایتده ١٠٠ الی ٥٠٠ کشیدن عبارتدی. اورته‌لر، اوزمانك تعبیه جزؤ تاملری ایدی . هراورته‌نك تاریخ وقایعی طوتولور، احراز ایله‌دیکی مظفریات وموفقیاته کوره محترم عد اولونوردی. یکیچریلرك احداثندن صوکرا ممالك عثمانیه توسع ایتمش، بوصورتله تیمارلر چوغالمشدی. اودورده تیمارلی سواریلر دائما ولایتلرده اوطوررلردی . پایتخته‌کی عسکرصرف یکیچریلردن، یعنی‌پیاده‌لردن مرکب اولدیغی ایچون‌مرکزسلطنتده‌ده بر سواری عسکری تشکیلنه لزوم کورولمش ، برنجی سلطان مراد زماننده تیمور طاش باشانك همتیله (ابنای سپاهیان بلوکی) تشکیل ایدلمشدی . بوبلوك افرادی

برنجی ماقسیلمیه‌ن (روبه‌نسك تابلوسندن)

دیوشیرمه اصولی ایله محاربه‌ده آلنان اسرانك اك كزیده‌لرندن انتخاب اولونوردی. بوصورتله اردو ، سواری وپیاده‌دن ترکب ایتمکده ایدی. پیاده : (قاپو قولی)

یشیل جامعده چینیلر

و (سرحد قولی) نامیله ایکی‌یه آیرلمشدی. پایتختده اوطوران (قاپو قولی) معاشلی ، حدودلرده اوطوران (سرحد قولی) معاشسز ایدی. کذا سواری‌ده (قاپو قولی

سواریسی) و(سرحدقولی سواریسی) نامیله ایکی صنفه آیرلمشدی. قاپوقولی سواریسی سپاهیلر ایله سلحدارلردن، سرحد قولی سواریسیده زعما ایله تیمارلیلردن مرکبدی. پیادهده کشف وسائره خدمتنه مأمورعزبلر،سواریده آقینجیلر خدمت ایدرلردی.

افرادك قوللاندقلری سلاحلر ایلك دورده ابتدائی بر حالده ایدی . پیاده اسلحه‌سی اسلحهٔ تدافعیه اولمق اوزره زره کوملك ، دمیر آلدیون، مغفر ، سپر وقالقاندن عبارتدی . عثمانلیلر کوکسلك و آرقه‌لق کبی آغر زرهلر قوللانمازلر ، بو صورتله یورویشلری فوق‌العاده برسرعتله اجرا ایدرلردی. اسلحهٔ تعرضیه‌لری یاقیندن اجرای تأثیر ایتمك اوزره قیلیج ، مزراق ، بالطه ؛ اوزاقدن اجرای تاثیر ایتمك اوزره قارغی، تفنك، قره‌بنا وطبانجه‌دن عبارتدی .

سوارینك اسلحهٔ تعرضیه‌سی اوزون قیلجلرله طبانجه‌لردن، اسلحهٔ تدافعیه‌سی کوکسلکلی و آرقه‌لقلی زرهلر ایله دمیر آلدیونلردن مرکبدی . حتی بارکیرلرینك نعلی بیله غایت اینجه اولدیغی ایچون حرکاتی پك‌زیاده سرعتله اجرا ایدرلر ، کری کیتمك، کشف اجرا ایتمك، دشمنی تعجیز واحاطه ایله‌مك، خصمی یوصویه‌اوغراتمق کبی حرکتلری اجراده بویوك برمهارت کوسترلردی . عثمانلیلر طوپه بکزر اسلحهٔ ناریه‌یی ایلك اول قوصوه محاربه‌سنده قوللانمشلردی.

عثمانلی اردوسنده تعلیم وتربیه‌یه صوك درجه اعتنا ایدیلیردی. اردویه آلنان افرادك تعلیم‌وتربیه‌سی عجمی‌اوغلانلر قیشله‌سنده ویا اندرونده‌مرتبهٔ کماله کتیریلیردی. افراده جمناستیق تعلیملری ایله اوق ویایك ودها صوکرا تفنکك صورت استعمالی اوکره‌تیلیردی. عجمیلرك نشانجیلقده‌کی مهارتلرینی آرتدیرمق ایچون جریدتعلیملری یاپیلیر، ضابطلرك نظارتی آلتنده اولمق اوزره نشان تعلیملری اجرا ایدیلیردی . اودرجه‌ده‌که، تعلیم وتربیه خصوصنده‌هیچ بر دقیقه فوت ایدلمز ، کیجه‌لری بیله جسیم صوندیرمه‌لر آلتنده خصوصی تعلیملر اجرا ایدیلیردی . عثمانلی اردوسنده تعلیم‌وتربیه‌یه اودرجه رعایت ایدیلیردی‌که، بیزانس ایمپراطورلری بیله اکمال‌تحصیل ایچون اوغلارینی عثمانلی اردوسنه کوندریرلردی. فکر عسکری اودورده اولانجه صفوتیله حکم فرما اولوردی . هر عسکرك قلبنده اك محترم موقعی اشغال ایدن حس، قهرمانلقدن وعثمانلیلقدن عبارتدی. حرب، برعثمانلینك اك علوی اشتغالاتنی تشکیل ایدردی . یکیچری قانونی موجبنجه پادشاهه اطاعت ، سنجاغه محبت ،

جنکاورلکه یاقیشایان شیلردن مجانبت ، دستور اساسی ایدی .
یکیچریلرك ایلك موجودی ۱۰۰۰ کشیدن عبارتدی. بو مقدار دیوشیرمه

یشیل جامعده بر قاپو

اصولیله عسکر آلنمایه باشلادیغی تاریخدن اعتباراً تزاید ایتمشدی . یکیچریلرك
آرتماسنه باشلیجه سبب ، خمس شرعی اصولنك تطبیقی اولمشدی . بو اصول

موجبنجه اسرادن خمس شرعی آلنمش ، بو خمسه مقابل آلنانلردن بر قسمی یکیچریلکه تفریق اولونارق بوصورتله اردونك تزیید قوتنه اعتنا اولونمشدی.

یکیچری هیئت ضابطانی

یکیچری اوجاغی : جماعت ، بلوك وسکبان نامیله اوچ قسمه آیرلمشدی. هرقسم غیر معین مقدارده اورته‌دن مرکبدی. هراورته‌نك کندیسنه مخصوص براشارتی واردی. عموم اردویه(اوجاق) نامی ویرلدیکی ایچون اوجاغه مأمور ضابطانه‌ده اوجاقله متناسب اسملر ویرلمشدی. یکیچری اردوسی ضابطانی بویوك ضابطان واورته ضـابطانی اولمق اوزره ایکی قسمه آیرلمشدی. بویوك ضابطان: یکیچری آغاسی، سکبان باشی، قول کتخداسی، صامصونجی باشی، زغرجی باشی ، طورناجی باشی ، محضر آغا ، بویوك و کوچوك خاصکیلر، باش چاوش ، کتخدا یری وکتخدا افندیسندن مرکبدی . اورته ضا۔ بطانی‌ده: چورباجی، اوطه باشی، وکیلخرج، بایراقدار ، باش اسکی ، آشچی اوسته وسقا باشیدن عبارتدی.

یکیچری آغاسی بوتون یکیچری عسکرینك ناظری ایدی. یکیچری آغا۔ لری بر یکیچری نفرینی سکبان باشیلق و باش چاوشلغه قدر کندیلکندن نصب ایده‌بیلیردی. وظیفه‌لری: معیتنده‌کی اوجاقلی‌یی اداره ایتمك، استحکاملرده بولونان عسکرلرك مقدارینی ترتیب و تنظیم ایله‌مکدی . یکیچری آغالری غایت امین ذواتدن بولونمق‌ایچون بالخاصه رکاب همایون آغالرینك‌اك‌مستحق اولانلرندن‌انتخاب اولونوردی. بوندن باشقه یانغینلرده بولونمق ، پایتختك انضباطنه باقمق ، سوقاقلری دور وتفتیش ایتمك‌ده یکیچری آغاسنك وظائفی جمله‌سندن ایدی. یکیچری آغا۔ لری عزل اولوندقلری زمان روم ایلی بکلربکیلکنه ویا قپودان‌دریالغه نصب اولو۔ نورلردی . آغالر سوقاغه چیقدقلری زمان اهالیدن جزا کوره‌جکلرك‌ده ایجابنه باقارلردی. بوسببدن یکیچری آغالرینك آرقه‌سندن فالاقه‌ایله دکنك طاشینیردی. آغالر دیوانه کیده‌جکلری زمان کموش اوزنکیلی آته بینرلردی .

یکیچری آغاسی نصب اولوندیغی زمان صدراعظم جائزه نامیله برقاچ یوز کیسه آقچه ویرر، کندی‌ده نصب ایتدیکی آغالردن جائزه آلیردی .

سکبان باشی، سکبان اورته‌لرینه قومانده ایدر ، قول کتخداسی آغایه معا۔ ونلك وظیفه‌سنی ایفا ایلردی. زغرجی باشی ایله صامصونجی باشی، خاصکیلر وباش

چاوش برر اورته‌یه قوماندا ایدرلردی . بونلردن باش چاوشك وظیفه‌سی یکیچری آغاسنك عقد ایلدیکی دیوانده عرضحال و استدعالری اغایه تقدیم ایتمك، آیلق (علوفه) ویریله‌جکی زمان یکیچریلری سرایك آولوسنه دعوت ایله‌مکدی. کتخدا یری، تکمیل اوجاغك قاپوچوقدارلق وظیفه‌سنی کورردی . اوجاغك (کوتوك) دنیلن بر کنیه دفتری واردی‌که، بونی یکیچری کاتبی تنظیمه مأمور ایدی.

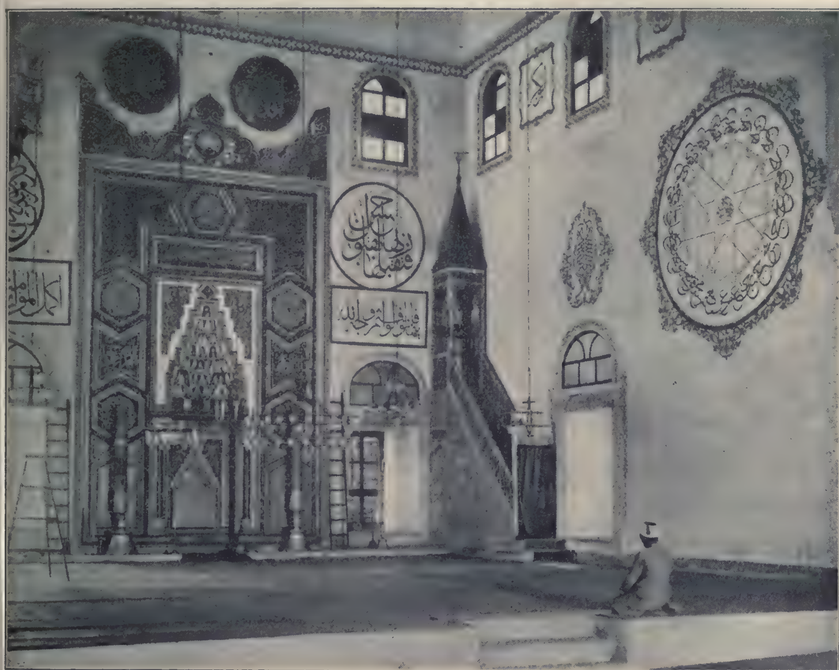
بونلردن باشقه اورته ضابطانك‌ده آیری آیری وظیفه‌لری واردی. چور-باجی، اورته‌نك قوماندانی ایدی. اوطه باشی، چورباجینك وکیلی ایدی. یکیچریلر آره‌سنده یاتار، محاربه‌ده یکیچری چادیرلرنده بولونوردی . باش اسکی، اورته‌نك اك قدملیلری میاننده انتخاب اولونوردی.

هراورته‌نك وظائف مختلفه ایله موظف ضابطلرندن ماعدا امامری وچاوش وظیفه‌سنی حائز قره قوللقجیلری‌ده بولونوردی .

علوفه یکیچریلرك معاشنه(علوفه)نامی ویریلیردی. معاش، یومیه اعتباریله ایدی. علوفه، یومیه ایله اولدیغی حالده هرآی ویرلمز، اوچ آیده‌بر توزیع او-لونوردی. بونك‌ایچون‌ده هرعربی آینك اسملرندن برحرف آلینیر، هراوچندن بر کلمه تشکیل اولونور، او کلمه اوچ آیلق معاشه علم اولونوردی . مثلا (مصر) محرم، صفر، ربیع‌الاول؛ (رجج)ربیع‌الاخر، جماذی‌الاول، جماذی‌الاخر؛ (رشن) رجب، شعبان، رمضان؛ (لذذ) شوال، ذی‌القعده، ذی‌الحجه آیلرینك اسملرینی تشکیل ایدردی. علوفه، محرم، جماذی‌الاول وشعبانده توزیع اولونوردی.

علوفه صالی‌کونی چیقار، ایکی کون‌اول، بازار کونی اجمالی صدراعظمه کوتورولوردی. هر صنفك کاتبلری دفترلری أللرینه آلوب صدراعظمك حضورینه کیررلر، أتك اوبه‌رك دفترلری تقدیم ایدرلردی. بو اثناده رئیس‌الکتاب (خارجیه ناظری) دفترلری آلوب طیشاری‌یه چیقار، حضاره قهوه، شربت وبخور اکرام اولونوردی. بعده هرکس صره‌سیله أتك اوبه‌رك طیشاری چیقارلردی . اجمال تقدیمی مراسمی بیتدکدن صوکرا علوفه‌نك توزیع مراسمی باشلاردی: علوفه چیقاجغی کون دیوان همایون عقد اولونوردی. صدراعظم ایله ارکان دولت طوپقاپو سراینده، قبه آلتنده حاضر بولونورلردی. قبه آلتی، سرایك اك یوکسك قوله‌سنك آلتنده انشا اولونمش بر دائره ایدی . بو دائره بر بولمه ایله ایکی‌یه آیرلمش ، دیوارلری غایت‌ظریف یالدیزلرله تزیین ایدلمش ، صولده‌کی بولمه‌نك اوزرنده وقوله‌نك آلتنده قفس تعبیر اولونور، یالدیزلی دمیرلرله مجهز وبولمه‌لره ناظر بر پنجره واردی . پادشاه بو پنجره‌نك آرقه-سنده اوطورور ، هر اوجاغك علوفه‌سی دفترلری موجبنجه قیرمزی مشین کیسه‌لر ایچنده آیریلیردی . بو اثناده یکیچریلر ضابطلریله بوابر سرای همایونده‌کی اورته قاپی‌یه کلیرلر ،

صدراعظم ایله وزرایی سلاملارلردی. دیکر طرفدن زرده وپلاو حاضرلانارق (بابالسعاده) اوکنه قونور، قبه آلتنده طوران قول کتخداسی وقت مناسبنده أتکی ایله اشارت ایدر ایتمز اورته قاپیده طوران یکیچریلر قوشوشورلر، یمکارینی آلیرلر، سرای آولوسنه چوکوب یمکه باشلارلردی. یکیچریلر یمك یمزلرسه ، بر اختلال چیقاراجقلرینه علامت عد اولونوردی . بو سببدن عسکر یمکه باشلار باشلاماز اطاعتلرینه برجمیله اولمق اوزره قربانلر کسیلمه‌یه باشلاردی.

ییلدیرم بایزید جامعی

یمك بیتنجه عسکرلر اورتا قاپویه کلوب طوررلردی . بو صره‌ده باش چاوش قبهٔ همایونك اوکنه کلیر، اللرینی فقرای بکتاشیه کبی نیازمندانه قاووشدیرر، یوکسك برصدا ایله: «الله‌الله، الاالله. باش عریان، سینه‌بریان، قیلج آل قان، بو میدانده نیجه باشلر کسیلور، هیچ صوران اولماز. ایوالله، ایوالله، قهریمز، قیلجمز دشمنه زیان . قوللغمز پادشاهه عیان . اوچلر ، یدیلر قرقلر، کلبانك محمدی. نوربنی کرم علی. پیریمز، سلطانمز، خنکارمز حاجی بکتاش ولی‌دمنه، دورانه هودیه‌لم هو!» دییه کلبانك چکردی. صوکرا: «برنجینك آغا بلوکی! » دیه چاغیرر . بلوکدن قره‌قوللقجی: «بوراده!» دییه جواب ویرر. باش چاوش: «هایدی!» دیر دیمز بلوکك بوتون یولداشلری قوشوب کیسه‌لری قاپیشیرلردی . بو اثناده کیمنك بر ، کیمنك اوچ کیسه یاقالادیغی واقع اولوردی . هربلوك بو صورتله کیسه‌لرینی آلیردی . کیسه‌لری قاپانلر اوموزلرنده قیشله‌لره کوتوردکدن صوکرا یره سررلر ، نفراته حقلرینی ویررلر ، یوزده اوچ بش

غروشده (طاس پارەسی) نامیله آلیقویارلر، اورتەنك صاندیغنه وضع ایدرلردی . بو پاره بالآخره تزییناته صرف اولونوردی.

نفراتك علوفەسی بدایتده یومیه بر آقچه ایدی . دها صوکرالری امکدارلره بر ایکیشر آقچه ترقی ویرلدیکی ایچون علوفەده اطراد بوزلمغه باشلامشدی. بوندن باشقه، قلعەلره هجوم اولوناجغی زمان عسکره اوچ بش آقچه ترقی وعد ایدیلیر، بو صورتله عسکرك فداکارلغی آرتدیرمایه غیرت اولونوردی . بوکبی عسکرلره (سردن کچدی) و (دال قیلج) تعبیر ایدیلیردی. دال قیلجلردن صاغ قالانلره، وعد اولونان پاره ضم اولوندیغی کبی (سردن کچدی قاووغی) نامیله برده قاووق کیەرلر، جملەسی سردن کچدی آغاسنك معیتنده بولونورلردی.

کذا هر جلوس وقوعنده نفراته بخشیش ویریلدیکی کبی یومیەلرینەده ضم اولونور، هرسنه نفراته (کمان بها) نامیله اوتوز آقچه ویریلیردی. فقط بو ترقیلردن یکیچریلر مادتاً هیچ استفاده ایدەمزلردی ؛ چونکه او صرەده پارەنك اسکی رایجی آزالمش اولدیغی ایچون آرتدیریلان مقدار آنجق پارەنك ضایع اولان رایجی تلافی ایدر، صاحبنه هیچ بر منفعت تأمین ایدەمزدی.

علوفەلر ایچون بر دفتر واردی؛ بودفتره (کوتوك) و(اسامه) نامی ویریلیردی. دفتر سیاقت خطیله یازیلیر، یکیچری افندیسی طرفندن ضبط اولونوردی.

یکیچریلرك تعییناتی أت، اکمك، پرنج ویاغدن عبارتدی. أت ایچون لزومی اولان قویونلر اغنام رسمی اولارق آلنان اونده بر ایله تأمین اولونوردی . بو صورتله آلنان قویونلر عسکرك تعییناتنه کفایت ایدر، آرتانی‌ده پایتخت قصابلرینه توزیع ایدیلیردی .

البسه وقیافت عثمانلیلرده هرصنفه مخصوص رجالك قیافتلری آیری آیری‌ایدی. بوندن باشقه هرصنف ایچون آیری آیری شکلده قاووق وقفتان واردی . سلیمان پاشانك مولویلره محبتی اولدیغی جهتله باشنه بر مولوی سرپوشی کیردی. عثمان غازی ایسه (خراسانی) دنیلن کلاهی اکتسا ایلەمشدی. (بورەك خراسانی) نامی ویریلن بو کلاه، قرمزی چوقه ویا قدیفەدن یاپیلیر ، اوستنه بر صاریق صاریلیردی. البسه، بول قوللو، فراجه ایله کمردن عبارتدی.

برنجی سلطان مراد (اسکوف) نامیله بر علامت ایجاد ایتمش ، او تاریخدن اعتباراً پادشاهلر تاج مقامنده اسکوف استعمال ایلەمشدی . (اسکوف)ك سبب

ایجادی شو وجه ایله اولمشدی: سلطان مراد (آپولونیا) قلعه‌سنی محاصره ایتمش، قلعه ضبط ایدلدکدن صوکرا سپاهیلردن بری آلنان غنائمدن باشنه بر آلتون طاس کیمش، اوزرینه برده صاریق صارمشدی. سپاهینک باشنده‌کی طاسك آلدیغی شکل سلطان مرادك خوشنه کیتمش، درحال بوطرزده برسرپوش اعمالنی امرایلمشدی. (اسکوف) دنیلن سرپوش بر صورتله میدانه کلمشدی.

امور مالیه عثمانلیلرده دولتك وارداتی شرعاً آلنان جزیه ایله خرستیان دولتلردن کلن ویرکیلردن، اعشار ایله مملحه حاصلاتندن وغنائمك خمس شرعیسندن عبارتدی. حکومتك مصارفی آز، وارداتی فضله ایدی. مأمورین حکومتك اکثریتنی تشکیل ایدن وزرا، ارکان وامرا ایله تیمارلی سواریلری کندیلرینه تخصیص ایدیلن تیمارلرك حاصلات عشریه‌سیله کچیندکلری ایچون معاش یالکز (قاپوقولی)نه، وبرده سپاهیلر ایله بعض علمایه ویریلن وظائف یومیه‌دن عبارت بولونوردی.

حکومت، معاشاتده اقتصاد ایدر، فضله وارداتی جامع، مدرسه، کوپرو، خان وحمام انشاسنه صرف ایلردی. پادشاهلر غایت ساده برحیات امرار ایتدکلری جهتله حکومتك وارداتی زینت ودبدبه‌لرینه صرف ایتمزلردی. دبدبه‌یه انهماك اك زیاده ییلدیرم بایزید زماننده، علی پاشانك تشویقی ایله باشلامشدی. اوزمانه کلنجیه قدر پادشاهلر غایت ساده البسه کیدکلری حالده ییلدیرم بایزید آلتون دوکمه‌لی، آلتون تللرله طوقونمش البسه کیمش، آلتون وکوموش قابلر استعمال ایتمش، بواسرافاتك معاشات عسکریه‌یه بیله تأثیری اولمشدی. حکام شرعیه‌نك ترکه و حجتدن رسم آلمالری اصولی، صدراعظم علی پاشانك دلالتیله، ینه بودورده وضع اولونمشدی.

مسکوکات عثمان غازی زماننده تداول ایدن مسکوکات، سلجوقی پاره‌سی ایدی. ایلك اول پاره، سلطان اورخان دورنده علاءالدین پاشانك توصیه‌سی اوزرینه باقر وکوموشدن ضرب اولونمشدی. پاره‌نك بر یوزینه کلمهٔ شهادت، اوبر یوزینه (اورخان خلدالله ملکه) عباره‌سی یازلمشدی.

برنجی سلطان مراد سکه‌لرینك بریوزنده کلمهٔ شهادت، اوبر یوزنده (مراد بن اورخان خلدالله ملکه) یازیلی اولدیغی کبی ییلدیرم بایزید پاره‌لرینك بر یوزنده (خلد ملکه) ایله تاریخ، اوبر یوزنده‌ده (بایزید بن مراد) یازیلی ایدی. آقچه‌لر، کوموش ایدی. اوچ آقچه بر درهم کوموشه معادلدی. فاتح سلطان محمد زماننده

کلنجیه‌قدر عثمانلیلرده کوموش سکه ضرب اولونمشدی. قسطنطینیه فتح اولوندقدن صوکرا عثمانلی سلطنتی تأسس ایتمش، اوزمان سلطان محمدده سائر دولتلر کبی آلتون پاره باصدیرمغه تشبث ایتمشدی. ایلك آلتون مسکوکات، ماجار آلتونی وزن وعیارنده کسیلمش، بریوزینه (ضارب النضر صاحب العز والنصر فی البر والبحر)

شهزادکان تربه‌سی

وبر یوزینه‌ده (سلطان محمد خان ابن مراد خان ضرب فی قسطنطینیه) عباره‌سیله تاریخ یازلمشدی.

معماری عثمانلیلر شعبهٔ صنایعدن اك زیاده معماری‌یی ترقی ایتدیرمشلر، اك مهم عناصری آناطولیدن استخراج ایتمشلردی. عثمانلی طرز معماریسی بو صورتله بیزانس وشرق اصوللرینك امتزاجندن حاصل اولمشدی. عثمانلیلر (بروسه)یی تخت اتخاذ ایدر ایتمز بیزانس معمارلری ایله مالزمه‌سندن استفاده ایدرك شهری مزین ایلرله سوسله‌مه‌یه، عثمانلی طرز معماریسنك ایلك آثارینی وجوده کتیرمکه باشلامشلردی. قسطنطینیه‌نك فتحی ایسه عثمانلی طرز معماریسنده بویوك بر انقلاب

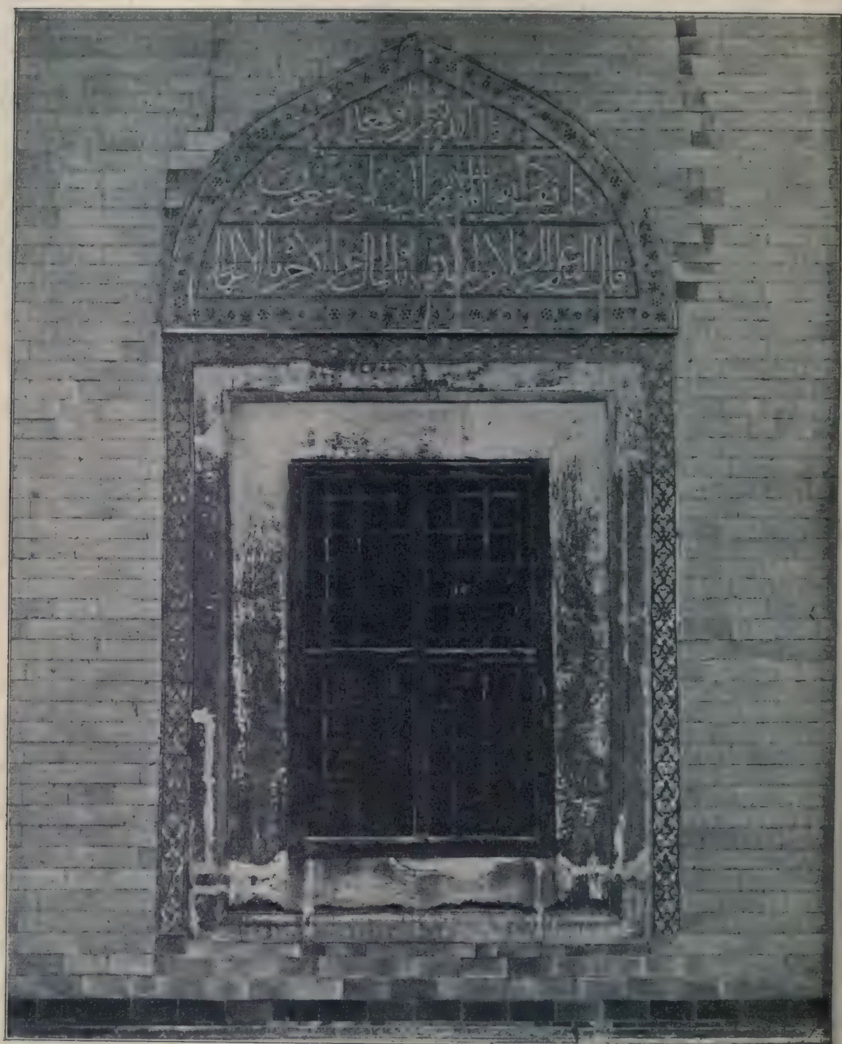
حصوله کتیرمشدی. اوزمان عثمانلی معمارلری آیاصوفیه ایله قبه‌لی کلیسالره تقلیداً
پلانلر وجوده کتیرمشلردی. ایشته بوتاریخدن اعتباراً عثمانلی صنعت معماریسنده

عثمانلی طرز معماریسنده محراب (بروسه‌ده)

بیزانسلیلرك پلانی، فقط سوریه مصر وایران تزییناتی اساس اتخاذ ایدلمشدی. بو
طرز معماریده ایران سوریه ومصر (ستالاقتیتلری)، بسبتون عثمانلیلغه خاص بر

شکل اکتساب ایله مشدی. تزیینات دها قالین ودها صیق یاپیلمش، بالخاصه (بروسه) ده کی
یشیل جامع ایله یشیل تربه ده اولدیغی کبی ایران تقلیدی چینی استعمال ایدلمش،

یشیل جامع

فقط بونلرده عثمانلی صنعتی تماماً کوسترلمشدی. بیاض برزمین اوزرینه یاپیلان چینیلرده
رنکلرك امتزاجنه صوك درجه اعتنا ایدلمشدی.

عثمانلی طرز معماریسی جامع انشاسنده موجدانه برماهیت اکتساب ایله‌مشدی. جامعلرده درت کوشه‌لی بر بنا ایله اوزرینه انشا اولونان قبه، اساس تشکیل ایله‌مشدی. جامع کوچوك یاپیلدیغی زمان بر قبه ایله اکتفا اولونمش، بعضکره قبهٔ اصلیه‌نك اطرافنه اوفاق قبه‌لرده انشا ایدلمشدی. جامع یاپیلدیغی زمان یاقبه‌لرك عددی زیاده‌لشدیرلمش، ویاخود غایت بویوك بر قبه انشا ایدیله‌رك درت طرفی یارم قبه‌لرله طولدیرلمشدی.

عثمانلی جامعلرنده مناره‌لر مصر ومغرب طرزنده‌کی مناره‌لردن بسبتون باشقه بچمده انشا ایدلمشدی. مناره‌لر ایران طرزنده اولدیغی کبی اسطوانی، فقط شرفه‌لی بنا اولونمشدی.

عثمانلیلرده جامع انشاسندن صوکرا سرای بنالرینه‌ده اهمیت ویرلمشدی. ایلك سرایلر عثمانلیلرك روم ایلینه مروروندن صوکرا انشا ایدلمکه باشلانمشدی. ازجمله (ادرنه سرایی) برنجی سلطان مراد طرفندن ابنا اولونمش، دها صوکرا خلفلری طرفندن تکمیل ایدلمشدی. عثمانلیلر سرایلری بو صورتله تزیین ایتدکلری کبی خصوصی أولری‌ده اویمالر وچینیلرله تزیین ایلرلردی.

عثمانلیلرك مبانیٔ عمومیه‌سی، ایرانیلرده اولدیغی کبی، کوپرو، کاروانسرای، خسته‌خانه، چشمه وحماملردن عبارتدی. کوپرولر، پادشاهلرك دبدبه‌لرینه علامت عد اولونور، عین زمانده قطعی بر احتیاج اوزرینه انشا ایدیلیردی؛ چونکه مملکتك هر طرفندن عسکر سوقی و ارزاق نقلی ایچون کوپرولره احتیاج حس ایدیلیردی. کذا چشمه‌لره‌ده عین درجه‌ده اهمیت ویریلیر، بالخاصه چشمه‌لرك مزین انشا اولونمالرینه دقت ایدیلیردی. کاروانسرایلر غایت اوزون و کنیش بنالردن عبارتدی. بو بنالرك اورتالرنده کنیش برموقع بولونور، بورایه بارکیرلر، قاطیرلر ودوه‌لر یرلشدیریلیردی. بو موقعك اطرافی اوچ خطوه یوکسکلکنده بر دیوارله احاطه اولونور، (مصطبه) دنیلن بو دیوارلرك اوزرینه اوطه‌لر انشا ایدیلیردی.

عثمانلیلرك انشا آت عسکریه‌سی، قلعه‌لره قارشی اجرا ایدیلن تعرض ومدافعه اصوللرینك تعقیب ایله‌دیکی تکامله تابع اولمشدی. عثمان غازی استقلالنی اعلان ایله‌دیکی تاریخدن اعتباراً عثمانلیلر سلجوقیلرك قلعه‌لرینی انشا ایدن معمارلری استخدام ایتمشلردی. بو معمارلرك اك زیاده قوللاندقلری طرز، سوریه، عراق

وحتی بیزانس طرزی ایدی. عثمانلیلر ازنیق، ازمیت وبروسه‌ده صنعت معماریلرینه دلیل اولاجق قلعه‌لر انشا ایتمه‌مشلر، یالکز اسکی بیزانس قلعه‌لرینک تعمیری ایله

یشیل جامعده محراب

اکتفا ایله‌مشلردی. فقط (قسطنطینیه)یه یاقلاشیر یاقلاشماز شهرلرك تحکیمنه‌ده اهمیت ویرمکه باشلامشلردی. ییلدیرم بایزید بوغازایچینك آناطولی ساحلنه(کوزل

حصاری)ی انشا ایتدیردیکی کبی فاتح سلطان محمدده روم‌ایلی ساحلنه (بوغاز کسن حصاری)نی بنا ایتدیرمشدی. فقط بو قلعه‌لرك کافه‌سنده بیزانس اصولنه تقلیداً مازغاللر آچیلمش، اوروپا طرز معماریسی کتدکجه شرق اصول معماریسنك یرینه قائم اولمایه باشلامشدی. عثمانلیلر، اجرا ایله‌دکلری تعرضلرده موفق اولدقجه بویوك مقیاسده استحکامات انشاسندن صرف نظر ایتمشلر، الك زیاده ایتالیان و آلمان اصوللرینه تقلید ایلمشلردی.

علوم و فنون عثمانلی پادشاهلری علوم و ادبیاته صوك درجه‌راغب بولوندقلری جهتله زمانلرنده ترقیات علمیه وقوعه کلمشدی. پادشاهلر انشا ایتدیردکلری جامعلرك یاننه مدرسه‌لر بنا وعلما واسطه‌سیله تدریسات اجرا ایتدیررلردی. الك‌زیاده مرغوب‌اولان‌علوم: علوم‌شرعیه، تاریخ وشعردن عبارتدی. علما اکثریت اعتباریله خواجکاندن ایدی. پادشاهلر عین زمانده نشردین اسلام ایچون شریعته رعایت ایله‌دکلری جهتله علوم شرعیه‌نك تدریس وتحصیلنه علمایی تشویق ایلرلر، ایجابنده انلرله استشاره ایدرك فکر و رأیلرینه کوره حرکت ایدرلردی.

عثمانلیلر تاریخه پك‌زیاده اهمیت ویرمشلردی. فقط اعلان استقلالدن‌صوکرا لچین عصر ظرفنده وقایع تاریخیه‌یی قید ایتمه‌مشلر، دولتك تاریخنی یازمغه‌ایکنجی عصردن صوکرا باشلامشلردی. ایلك اول عثمانلی تاریخنی ضبط‌ایدنلر: احمدی ایله حمزه‌وی ایدی.

احمدی کرمیان بکلکنده طوغمش، مصرده اکمال تحصیل ایدرك مملکتنه دونمشدی. کرمیان ایلی ییلدیرم بایزید طرفندن عثمانلی‌طوپراغنه الحاق اولوندیغی زمان احمدی‌ده عثمانلی تابعیتنه کیرمشدی. احمدینك تاریخی، تاریخ عثمانی‌یه دائر یالکز بر بابی احتوا ایلمکده ایدی.

احمدیدن صوکرا حمزه‌وی،سلیمان چلبینك مصاحبی ایدی. حمزه‌وی (جامع المکنونات) نامیله بر اثر تألیف ایتمش، ییلدیرم بایزیدك صوك زمانلرینه قدر وقوعات تاریخیه‌یی جمع وتلفیق ایله‌مشدی.

عثمانلیلر ایلك دورلرنده مؤلفات تاریخیه نامنه پك آز اثر وجوده کتیر-مشلردی. تأسیس سلطنت وتأمین‌قوت ایچون احکام دینیه‌یی تطبیقه پك‌زیاده اعتنا

کوستردکلری جهتله بوتون غیرتلرینی علوم دینیه‌یه حصر ایتمشلردی. بو دورده علوم دینیه ایله اك زیاده اشتغال ایدنلر، علما و مشـایخدن عبارتدی. ایلك دور تاریخیمزك اك مشهور عالمی، شیخ ادبالی ایدی. عثمانلیلرك قهرمانلق دورلرنده بویوك بر نام قازانان بوذات، اسکیشهرده (ایت برونی)نده اوطورردی. شیخ ادبالینك

سلطان کلرخ و عین‌شاه تربه‌سی (بروسه‌ده)

شاکردلرندن طورسون فقیه‌ده بو دورك عالملرندن ایدی. طورسون فقیه شیخ ادبالینك دامادی، عثمان غازینك‌ده امامی ایدی. قره‌جه حصارده ایلك خطبه‌یی بو ذات اوقومشدی.

عثمان غازی زماننده باشلانغج دورنده بولونان علوم دینیه‌یه اورخان غازی بویوك بر کرمی ویرمشدی. زماننده جامعلر و مدرسه‌لر انشا ایدلمکه باشلامش، عقائد دینیه‌یه دائر اثرلر تألیف ایدلمشدی. بودورك اك بویوك عالملری: داودقیصری، تاج‌الدین کردی، علاءالدین اسود، عبدالمحسن قیصری، چاندارلی قره خلیل کبی ذوات ایدی. داودقیصری (ازنیق)ده اورخان‌غازینك آچدیغی مدرسه‌ده‌مدرسلك

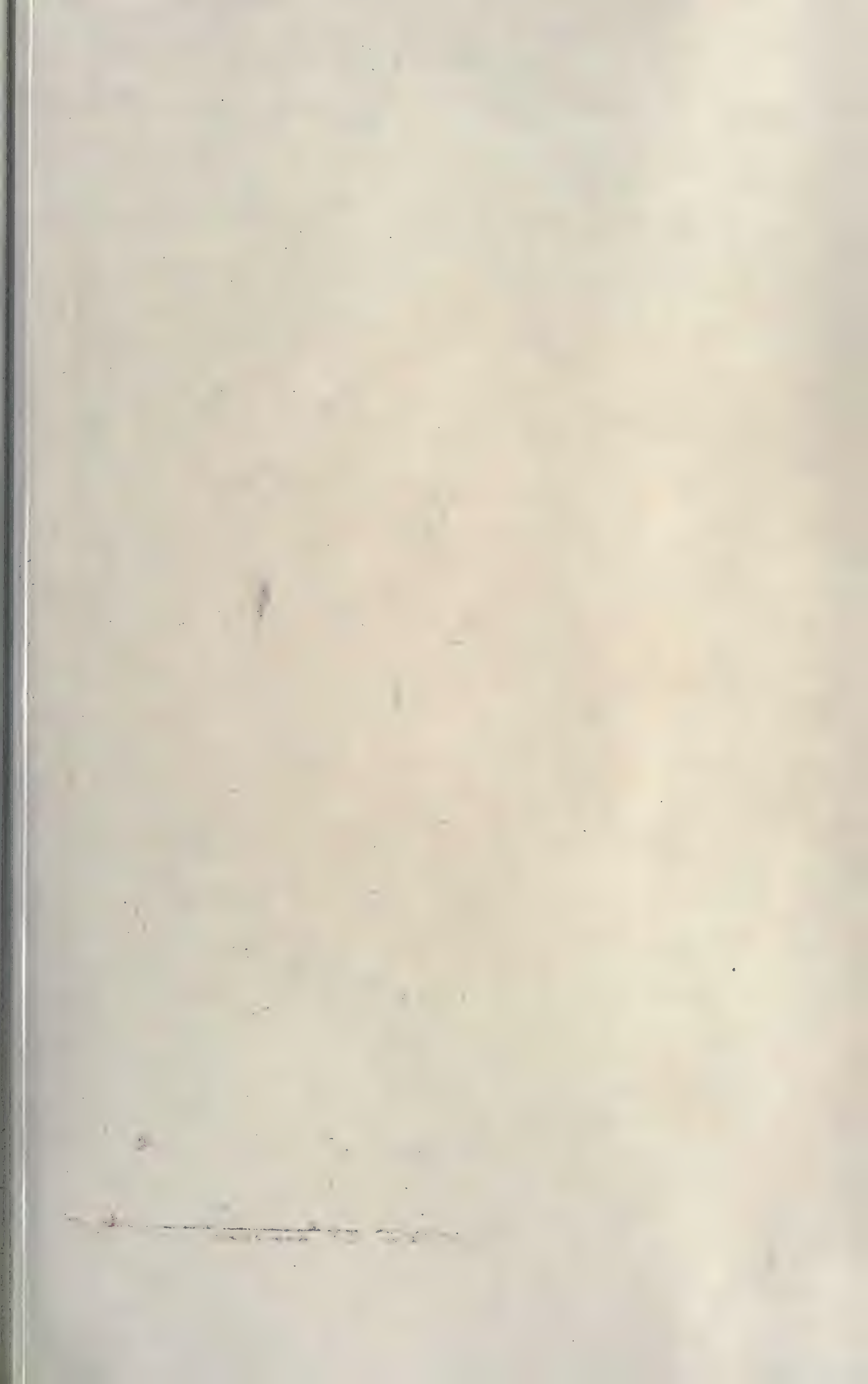
وظیفه‌سی ایفا ایتمش، محی‌الدین عربینك (فصوص)نی شرح ایلمشدی. علاءالدین اسودده علوم دینیه‌یه دائر شرحلر وجوده کتیرمشدی. بوذاتلر (ازنیق) مدرسه‌سنده معلملکله شهرت بولمشلردی.

برنجی سلطان مراد زماننده یتیشن عالملردن مولانا قاضی محمود، موسی پاشا، جمال‌الدین محمد، سعدالدین تفتازانی، برهان‌الدین احمد، سید شریف جرجانی، تألیفات بر کزیده‌لریله تمیز ایتمشلردی. قاضی محمود سلطان اوکنده طوغمش، (بروسه)ده قاضیلق ایتمشدی. موسی پاشا، علوم وفنونی ماوراءالنهر علماسندن تحصیل ایدرك بالخاصه علوم ریاضیه ایله مشغول اولمشدی. موسی پاشانك معلمی، اولغ بك ایدی. الك مشهور اثری، علم هیئته دائر یازدیغی (چغمینی) نامنده‌کی اثردر. جمال‌الدین محمد، علوم عربیه وشرعیه‌یه وقوفیله ممتاز ایدی. قاضی بیضاوینك (غایة المقصود)ینه برشرح یازمش، (کشاف)ی تحشیه ایله‌مشدی. سعدالدین تفتازانی، پك کوچوك یاشده دهاسنی اثبات ایدن عثمانلی علماسندن ایدی. الك کزیده اثرلری (شرح عقائد)، (شرح مفتاح)، (تلویح)و(مطول)دی. برهان‌الدین احمد، (اکسیرالسعاده)سیله مشهوردی.

ییلدیرم بایزید دورنده علوم دینیه عین ترقی مجراسنی تعقیب ایله‌مشدی. بو دورك الك مشهور عالمی، مولانا محمد الفناری ایدی. فناری، علوم عربیه ایله معانیده اختصاص صاحبی ایدی. مشهور اثری (انموذج العلوم) ایدی. بوندن باشقه (جامع الفصول البدایع فی اصول الشرایع) نامنده براثر دها تألیف ایله‌مش، بو اثر ایچون اوتوز سنه چالیشمشدی. فناری، عثمانلیلرك جداً حرمتنی قازانمش محترم بر ذات ایدی. جمعه‌لری جامعه کیدرکن خلق کندیسنی سلاملاردی. ییلدیرم بایزیدك خطیئاتی بی‌پروا یوزینه اورردی. حتی بردفعه ییلدیرم، فناری‌نك قارشیسنده ادای شهادت ایتمك ایسته‌مش، فناری: «سن تارك جماعتسك. شهادتك مقبول دکلدر.» دیمشدی. صوك زمانده کوزلرینه عمی طاری اولمش، حیاتنی ألیم بر صورتده اتمام ایله‌مشدی. فناریدن صوکرا شمس‌الدین محمد البخاری، مولانا محمد الکردی، مجدالدین محمد فیروز آبادی، شهاب‌الدین سیواسی، شیخ بدرالدین سماوی، مولانا عربشاه، حاجی پاشا، ییلدیرم دورینك الك پارلاق سیمالری ایدی. فیروزآبادینك (قاموس)ی بو دورك الك کزیده بر آبدهٔ علومی ایدی. فیروز آبادی قرآن کریمك

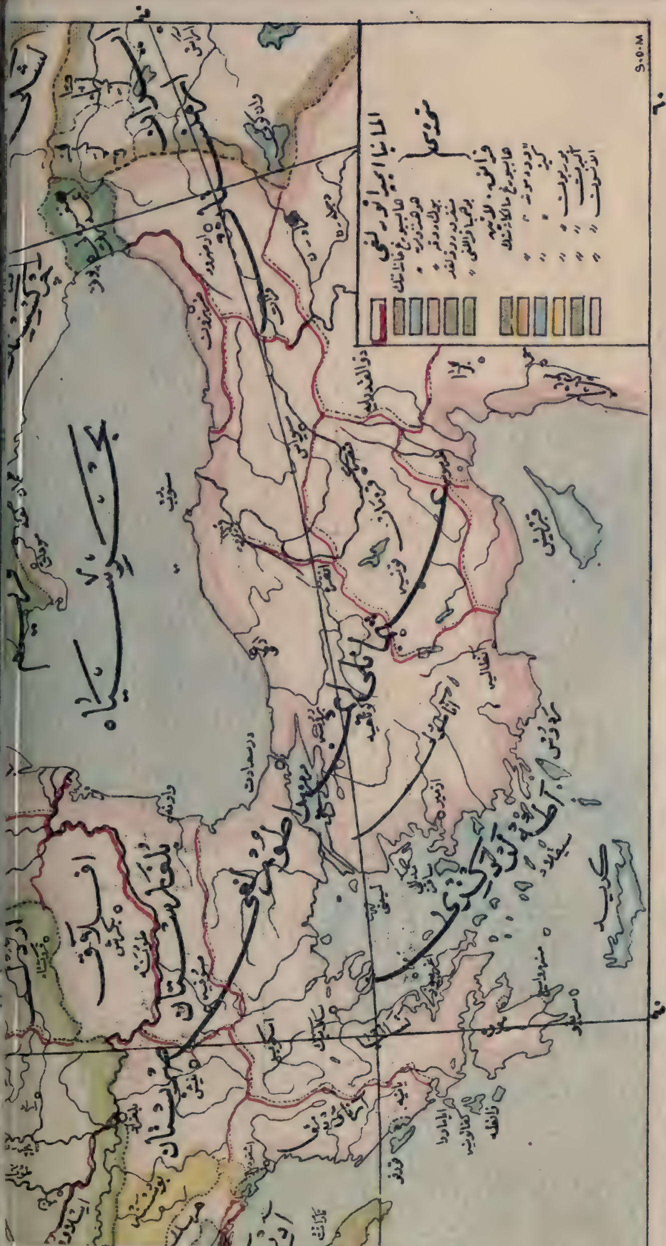

نیکبولیده ییلدیرم بایزید

يدنجى شارل زماننده دوق دالانسونك محكمه‌سى
(الاقرووانك تابلوسندن)

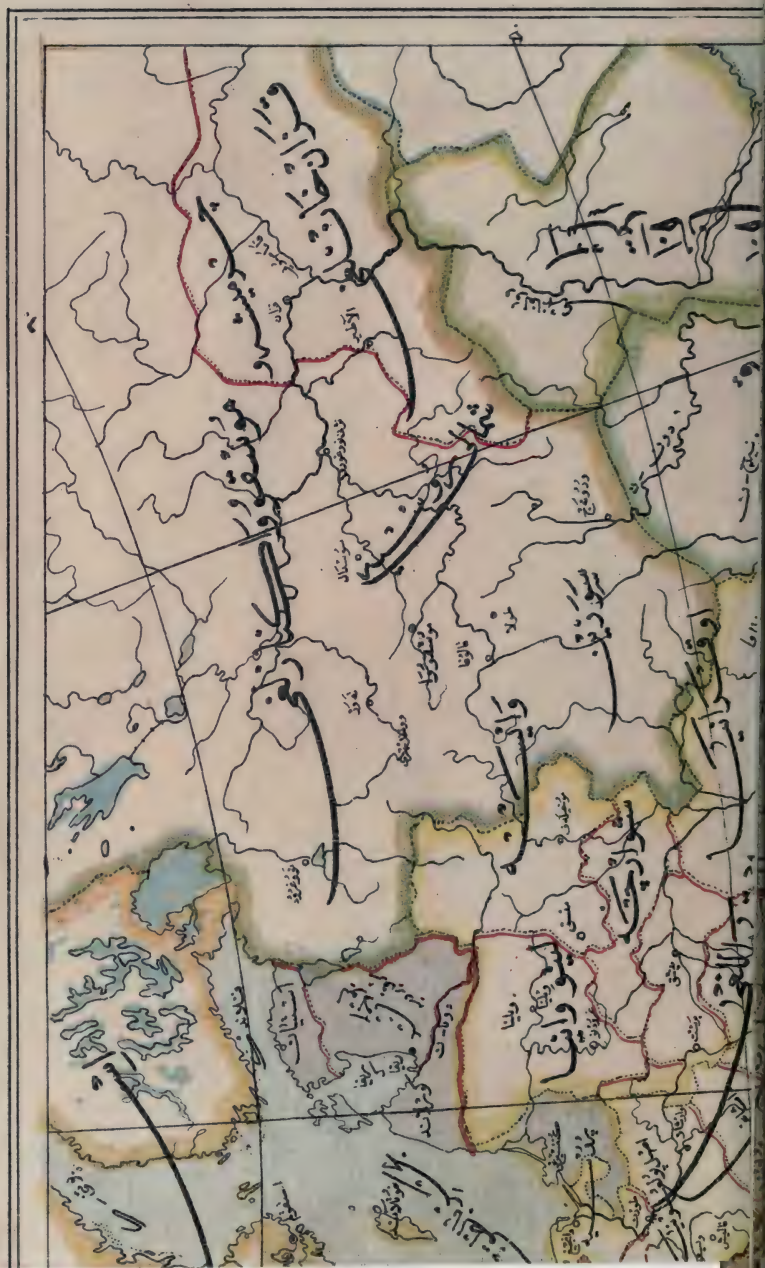

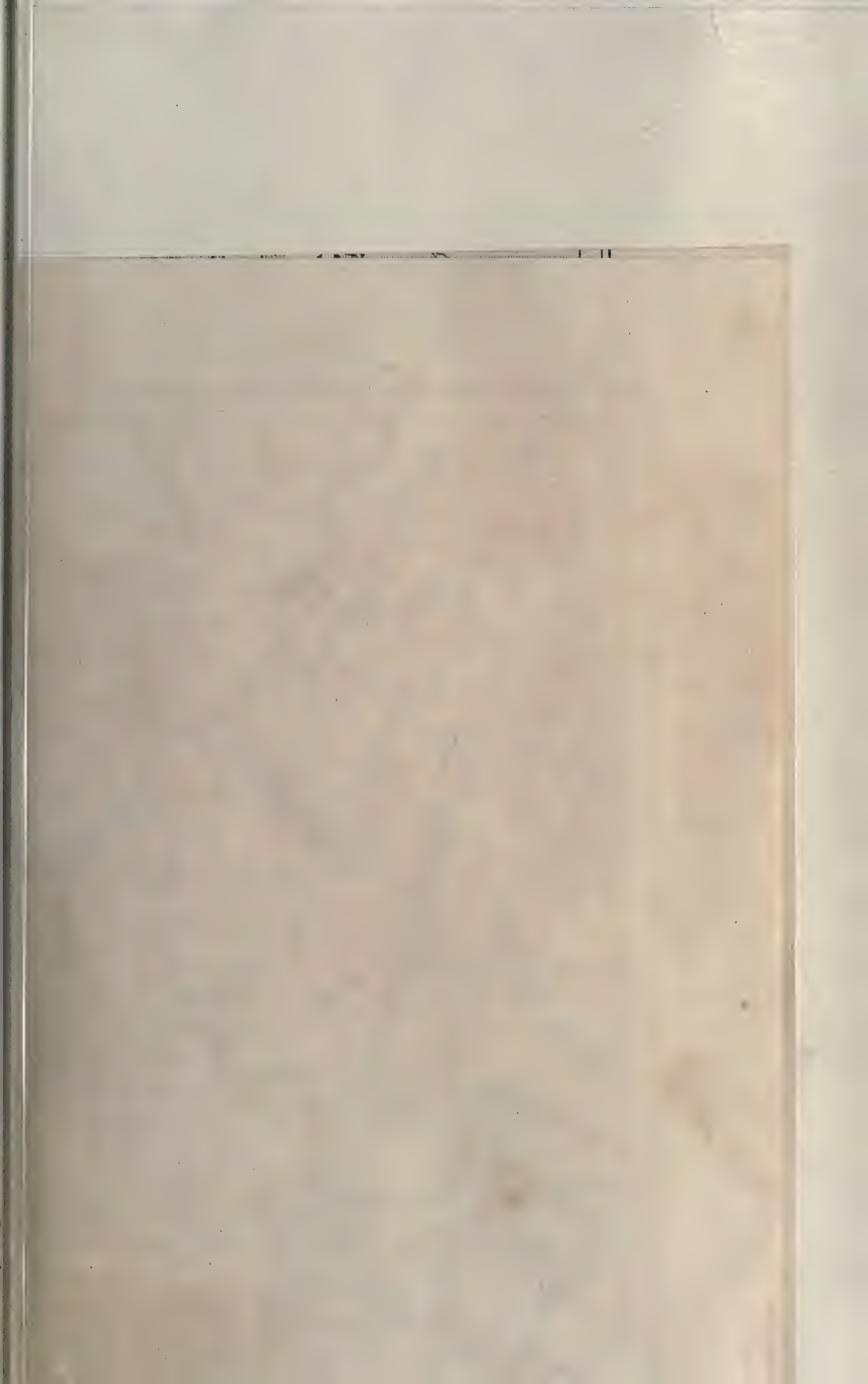

اوروپا
١٥٤٠ سنه ميلاديه سنده كى تشكيلات
١ : ١٥،٠٠٠،٠٠٠ مقياسنده
كيلومتره
نوروج
دانيمارقه
انكلتره
ايرلانده
اسقوچيا
شمال دكزى
شت لاند
مانش دكزى
لوندره

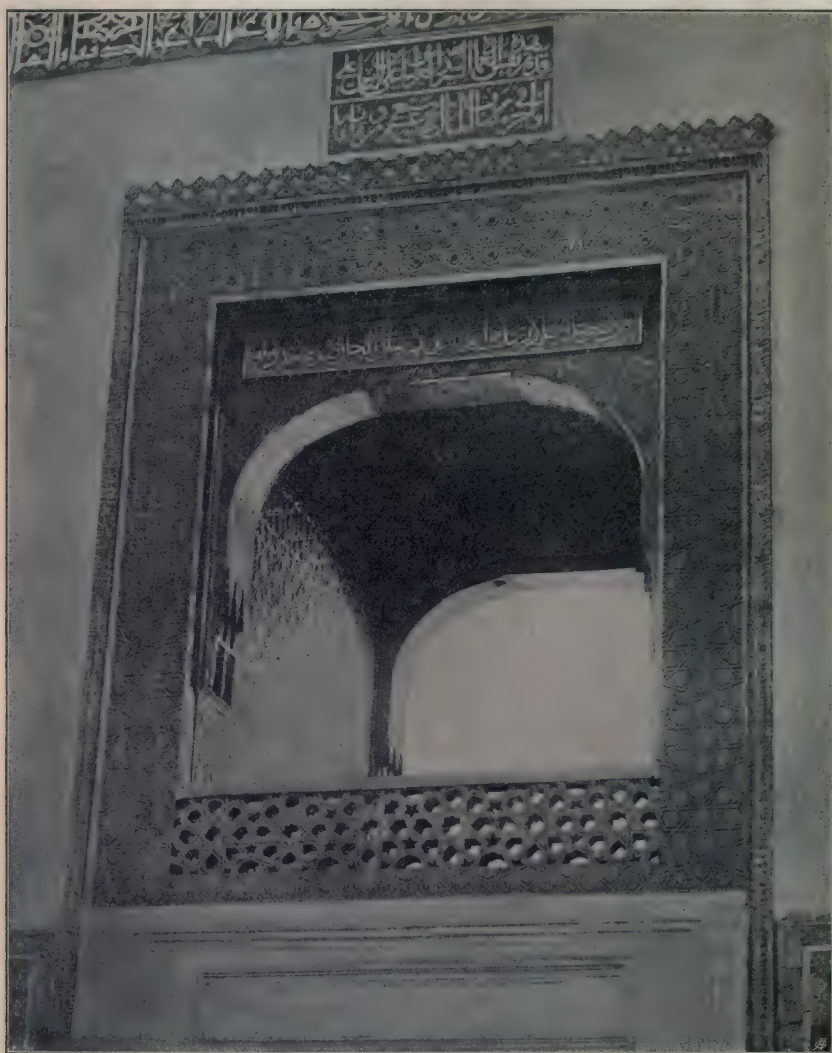

اراغون
بالئار اطه لری
ساردونيا
جزاير
تونس
مالطه
غرناطه
برشلونا
بونا
٢٠

بعض آیاتنی تفسیر ایتمش ، (لطائف الکتاب العزیز) نامیله نشر ایله‌مشدی . قوهٔ حافظه‌سیله تمیزایدن بوذات، عصرینه رونق ویره‌جك مؤلفات وجوده کتیرمشدی.

عثمانلی صنعت معماریسندن بر پنجره (بروسه‌ده)

بدرالدین سماوی ایسه بالخاصه عثمانلی حیات اجتماعیه‌سنده انقلاب وجوده کتیرمکه چالیشان علمادن ایدی . (اشترا کیون) نامیله تأسیس ایله‌دیکی مسلك، یاشادیغی

دورده بویوك بر انقلاب وجوده کتیرمشدی. الڭ مشهور اثرلری (جامع الفصولین) و(تسهیل) ایله (لطائف الاشارة)، (مسرة القلوب) و (واردات) نامنده‌کی تألیفلردر. عربشاه‌ده بودورك اڭ بویوك عالملرندن وچلبی سلطان محمدڭ معلملرندن ایدی. فارسیدن تورکجه‌یه (جامع الحکایات)ی ترجمه ایتمش اولدیغی کبی تیمورلنکه عائد اولمق اوزره (عجائب المقدور فی نوائب التیمور) نامیله بر تاریخ وجوده کتیرمشدی. عربشاه، فقه وتفسیرده تمیز ایتمشدی.

چلبی سلطان محمد زماننده‌ده بعض عالملر یتشمش ایسه‌ده بالخاصه مولانا حیدر هراتی، قره یعقوب، ابوعبدالله محمدرومی آثار وتألیفاتیله شهرت بولمشلردی. حیدرهراتینڭ وراثت حقنده یازدیغی (سراجیه) ایله (ایضاح معانی)سی، قره یعقوبڭ (مصابیح) و(هدایه) شرحلری ایله (اشراق التواریخ)ی پك مشهور ایدی.

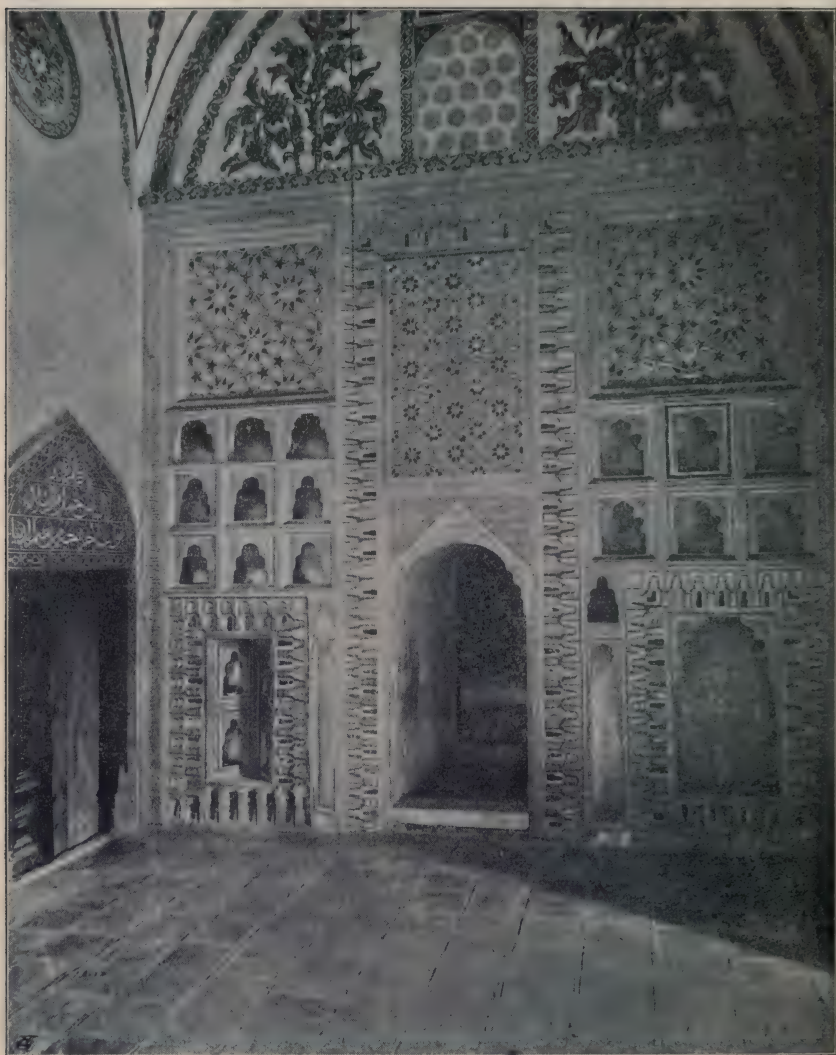
علوم دینیه بالخاصه ایکنجی سلطان مراد ایله اوغلی فاتح سلطان محمد زماننده ترقی ایله‌مشدی. بو دورده علم تفسیره اهمیت ویرلمش، بو یولده پك چوق اثرلر تألیف ایدلمشدی. ایکنجی سلطان مراد دورینڭ اڭ بویوك عالملری جلال زاده حضر بك ایله علاءالدین طوسی ایدی.

حضربك، نصرالدین خواجه‌نڭ کریمه زاده‌سی ایدی. علوم و فنونه شدت وقوفی حسبیله (علم طغارجغی) نامنی آلمشدی. حضربك (سیوری حصار)ده طوغمش، پك کنج یاشنده ذکا وعرفانیله تمیز ایله‌مشدی. علاءالدین طوسی ایسه بودورك اڭ بویوك عالمی ایدی. ایرانده علوم عقلیه‌یی تحصیل ایله‌دکدن صوکرا عثمانلی مملکتنه کلمش، مراد ثانی طرفندن (بروسه)ده سلطان مدرسه‌سنه تعیین اولونمشدی. ایکنجی سلطان محمد (قسطنطینیه)یی ضبط ایتدکدن صوکرا کلیسادن تحویل اولونان مدرسه‌لردن برینی طوسی‌یه ویرمشدی. سلطان محمد، علاءالدین طوسینڭ درسلرنده بولونمش، کندیسنی تقدیر ایدرك ١٠٠٠٠ آقچه احسان بویورمشدی. ایکنجی سلطان مراد دورنده بو ایکی بویوك ذاتدن ماعدا مولاناسید علی العجمی شرحلریله شهرت بولمش، کمال قریمی، احمد ملاکورانی، شکرالله کبی عالملر یتشمشدی.

علوم دینیه بو صورتله طریق تکامله طوغرو ایلریله‌مش، فاتح سلطان محمد زماننده اڭ پارلاق بردوره‌یه واصل اولمشدی.

ادبيات وشعر

عثمانلیلرده ادبیات وشعر ، عثمان غازی دورنده ظهور ایلشدی . بودورك اك بویوك شاعری، عاشق پاشا ایدی. عاشق پاشا ، شیخ

عثمانلی صنعت تزییناتی (یشیل جامعده)

مخلص پاشانك اوغلی ایدی. بویوك باباسی شیخ الیاس خراسانی ایدی . جنکیز ماوراءالنهره استیلا ایله‌دیکی زمان شیخ الیاس آناطولی‌یه کلمش ، (قیرشهری)نده

ساکن اولمشدی. شیخك مرید ومحبانی کوندن کونه تزاید ایله‌دیکی جهتله بو نقطه سلچوقی حکمداری غیاث‌الدینك نظر دقتنی جلب ایتمش، شیخی تلف ایتدیرمشدی. شیخك اوغلی مخلص پاشادن دنیایه کلن عاشق پاشا، بالآخره اشعاریله تمیز ایله‌مشدی. عاشق پاشا (٦٧٠-٧٣٣) تصوفه عائد اولمق اوزره بر دیوان ترتیب ایتمش، (معارفنامه) نامیله الهیاته عائد برده اثر وجوده کتیرمشدی. اثرلرندن:

الله آدین ذکر ایده‌لم اولا | که اندن اولدی اول وانتها
اولك اول اولیدر بی کمان | آخرك هم آخریدر جاودان
جمله‌عالم یوغ ایکن اول‌وارایدی | شویله اکسیکسز غنی جبار ایدی .

منظومه‌سی اقتدارینه پارلاق بر برهاندر. عاشق پاشانك دیوانی غایت مشهوردر. اوغلی علوان چلبی‌ده کندی کبی الهیاته دائر منظومه‌لر انشاد ایلمشدر. (اطوار السلوك) نامیله بر اثری واردر.

اورخان وخداوندکار زمانلرنده اك زیاده علوم دینیه‌یه اهمیت ویرلمش، شعر وادبیاته اودرجه رغبت کوسترلمه‌مشدر. یالکز ییلدیرم بایزید دورنده بروسه‌لی نیازی، غزل طرزینی تورکجه‌یه نقل ایدن ایلك شاعردر. نیازینك دیوانی غائب اولمشدر. نیازینك اشعاریله تمیز ایله‌یکی دورده چلبی سلطان محمدده بعض غزللر وجوده کتیرمشدر. ازجمله:

جهان خصم اولسه حقدن نصرت ایسته
ارنلردن دعا وهمت ایسته
چالوب دین عشقنه کفاره‌شمشیر
آ کوبن چاریاری خدمت ایسته

مصرعلریله باشلایان غزل، چلبی سلطان محمده عطف ایدلمکده‌در.

بو دورك اك مهم شاعرلرندن بری‌ده سلیمان افندیدر. سلیمان افندی مولد نبوی‌یه دائر یازدیغی منظومه‌ایله شهرت بولمشدی. اورخان‌غازی زماننده بروسه‌ده طوغمش واوراده وفات ایله‌مشدی.

سلطان مراد ثانی‌ده شعر ایله توغل ایتمشدی.

ساقی کتور، کتور بنه دونکی شرابمی
سویلت دیله کتور بنه چنك وربابمی
بن وار ایکن کرك بکا بوذوق وبو صفا
بر کون کله که کورمیه کیمسه ترابمی

قطعه‌سی فطرت رندانه‌سنه دلیل اولاجق حسیات شاعرانه‌دندر.

بو دورك الك كزيده شاعرى، شيخ الشعرا شيخى‌در. شيخى (كوتاهيه)ده طوغمشدر. طبابتله اشتغال ايتديكى جهتله (حكيم سنان) عنواننى آلمشدر. كرميان بكنه طبيب خصوصيلك ايتمش، چلبى سلطان محمد زماننده رئيس الاطبا اولمشدى. ادبيات ايله طبى ايرانده اوكرنمشدى. شيخى، قصيده ومثنوى واديلرنده جداً تميز ايله‌مشدى. ايكنجى سلطان مرادك امرى ايله (خسرو شيرين)ى توركجه‌يه ترجمه ايتمش، اتمامنه موفق اولامامشدى. شيخى، برنجى سلطان محمد زماننده رجال دولتك حسدينه اوغرامش، اموالى كاملاً مصادره ايدلمشدى. بونك اوزرينه (خرنامه) اسمنده‌كى اثرينى يازمشدى. چلبى سلطان محمد بو اثر اوزرينه شيخينك مصادره ايديلن اموالنى اعاده ايتديرمشدى.

شيخيدن صوكرا احمدى، بو دورده فوق‌العاده شهرت قازانمشدى. احمدى كرميانلى ايدى. مصرده تحصيل ايتمش، عودتنده كرميان زاده‌لردن سليمان بكه، دها صوكرا سليمان چلبى‌يه معلم تعيين ايدلمشدى. احمدينك (اسكندرنامه)سى مشهوردر. تيمورك آماسيه‌يه مواصلتنده برقصيده ترتيب ايدرك تيموره تقديم ايلمشدر. حتى روايت ايدرلركه بركون تيمورلنك ايله برابر حمامده ييقانيرلركن تيمور احمدى‌يه معيتى رجالندن هر برينه بررقيمت تقدير ايتمسنى سويلر. احمدى هپسنه برقيمت بيچر. صوكرا كنديسنه‌ده برقيمت وضع ايتمسنى ايستر. احمدى سكسان آقچه تقدير ايدر. تيمور: انصاف ياهو! يالكز بلده‌كى پشتمال ٨٠ آقچه ايدر. دينجه احمدى: — ذاتاً بن‌ده قيمت بيچديكم شى، بلنده‌كى پشتمالدر. يوقسه سزه بها تقدير اولونورمى؟ ديه جواب ويرر.

احمديدن صوكرا بو دورك الك زياده نظر دقتى جالب شاعرلرى: احمد داعى، همامى، فخار، عطايى، ولى‌الدين زاده احمد پاشادر. احمد داعى كوتاهيه‌ليدر. برنجى سلطان سليمان زماننده يتشمشدر. آثارندن:

ايا خورشيد مه پيكر، جمالك مشترى منظر
نه‌منظر منظر طالع، نه‌طالع طالع انور

بيتى ايله باشلايان غزلى مشهوردر. مختار، مراد ثانى دورى شعراسندندر. همامى، حسب‌حال عاشقانه‌يى متضمن فارسيدن اوتوز قدر مكاتيب ترجمه ايتمشدر. عطايى، يلديرم بايزيدك وزيرلرندن عوض پاشانك اوغليدر. ولى‌الدين زاده احمد پاشا،

بوتون بو شاعرلر ایچنده قدرت وعرفانیله تمیز ایتمشدر. احمد پاشا فاتحك معلمی ایدی. نهایت کندیسنه وزیر اولمشدی. بالآخره بر مسئله‌دن طولایی فاتحك کوزندن دوشوب حبس ایدلمشدی. اوزمان:

بنی خوار ایله کیم عزتی سن ویرمش ایدك
لطفکه اولمه پشیمان که بودر شان کرم

بیتی ایله باشلایان غزلنی تقدیم ایدرك عفوه مظهر اولمشدی.

مرادیه جامعی

عثمانلیلرك ایلك دور ترقیلرنده یتشن بو شاعرلر ساده و معنیدار شعرلریله یکی بر بردور ادبی‌یه پیشوا اولمشلر، دها صوکرا پادشاهلردن بر چوغی شعره رغبت ایدرك بو وادیده خیلی آثار کزیده وجوده کلمسنی تأمین ایتمشلردی.

عثمانلیلر و خرستیانلر عثمانلیلر شو صورتله کندیلرینه مخصوص بر مدنیت وجوده کتیرمشلردی. خرستیانلرك قسم اعظمی ایسه بو دائره‌دن بسبتون خارج، کندی طرز معاشرتله یاشامشلردی. بیزانس ایمپراطورلری دورنده اولدیغی

کبی عثمانلیلر زمانندهده ادارهٔ مرکزیه دائرهٔ تابعیته آلنان مملکتلرك کافهسنده عین صورتله اجرای تأثیر ایتمزدی. اولاح ومولداوا جهتلری کندی پرنسلرینك ادارهسنده بولوندقلری حالده یالکز ویرکی ویرمکله اکتفا ایدرلردی. عثمانلیلر موره، تسالیا، ماکدونیا، ترکیا وصربستان حوالیسنی ضبط ایتمشلر، اون دردنجی عصرده بو حوالیده حکم فرما اولان فترتی کاملاً ازاله ایدهرك روم ایلنده بر وحدت حصولنه چالیشمشلردی. عثمانلیلرك ادارهسی غایت احرارانه ایدی. سربستیٔ ادیان حقیله حکم فرما ایدی. بعض مملکتلرده خرستیانلر عثمانلی ادارهسنی هر شیئه ترجیح ایدرلردی.

عثمانلیلر روم کلیساسنك سلسلهٔ مراتب و امتیازاتنهده مساعده ایتمشلر، پطریقه بر درجهیه قدر استقلال ویرمشلردی. یالکز روم ملتی قسطنطینیهنك فتحی اوزرینه اك بویوك زادکانندن محروم اولمشدی. فتحی متعاقب روم رجالندن بر چوغی قتل ایدلمش، برقسمیده کندیلکندن مهاجرته مجبور اولمشدی. لاسقاریسلر، بهساریبونلر (قسطنطینیه)دن فرار ایلهدکدن صوکرا برچوق محررلرده مهاجرت مجبوریتنده بولونمشلردی. عثمانلی ادبیاتی فاتح زماننده پارلاق بر دوره داخل اولدیغی حالده، یونان ادبیاتی ملتك موجودیت سیاسیله برابرسونمش، محو اولمشدی. روملرك علما وادباسی کرید، قورفو و سهریغو کبی وندیکلیلرك ادارهسنده بولونان یرلرده یاشامغه باشلامشلردی. کویلرده روملرك اك کزیده کنجلری سرای خدمتنه ویا یکیچری اوجاغنه آلنمشدی. بر چوق روملرده اسلامیتی قبول ایلهمشلر، خدمت دولتده پك بویوك رتبهلره نائل اولمشلردی. روملرك بر قسمی بوصورتله عثمانلی خدمتنه داخل اولدیغی کبی برقسمیده تجارتله مشغول اولمشدی. خصوصیله قسطنطینیه، سلانیك و آتنهده تجارتله مشغول اولان روملر، بیزانس دورندهکندن دها زیاده عثمانلیلر طرفندن صحابت کورمشلردی. بودورده غیرمسلملر ایچون کمرك رسمی یوزده ۲٫۵، مسلملر ایچون ٥، اجنبیلر ایچون ۱۰ ایدی. خرستیانلر سلاح طاشیمازلر، فقط عثمانلی قیافتی لابس اولورلر، کمیلرنده عثمانلی سنجاغی بولوندیررلردی. عثمانلی ادارهسندهروملرله مسکون لیمانلردهبویوك بر فعالیت حکم فرما اولمایه باشلامشدی. اوزمانه قدر مجهول ومنسی بر حالده بولونان (هیدرا) و(شیرا) آطهلرنده یکی تجارت مرکزلری تأسس ایلمشدی.

اسلاولر و آرناوودلرله مسکون اراضی، بکلر واسطه‌سیله اداره اولونوردی. بوتون تجارت وصنایع عثمانلیلرك ألنده بولوندیغی جهتله اسلاولردن، مثلا صربلرده (قنیازلر) بکلردن باشقه کیمسه قالمامش، اسکی تشکیلات ملیه کاملاً محواولمشدی. بلغارلرده همان عین‌حاله کرفتار اولمشلردی . آرناوودلقدن ایسه الك جسور بکلر طرد ایدلمش، قسم اعظمی اسلامیتی قبول ایله‌مشدی . بوتون ممالك مفتوحه ایچنده یالکز رومانیالیلر پادشاهه ویرمکله اکتفا ایتمشلر ، کندی ملی بکلری واسطه‌سیله‌اداره‌اولونمشلردی. رومانیا بکلری‌پولونیا، ترانسیلوانیا ویاماجار أنتریقه‌لرینه آلت اولمادقلری‌زمانلر دائما صلح ومسالمت ایچنده یاشامایه‌موفق اولمشلردی.

عثمانلیلر اوفاق برمرکز اطرافنده بویوك واساسلی بردولت تشکیلنه موفق اولمشلردی. (قسطنطینیه) فتح‌اولوندقدن صوکرا بومحتشم دولتك مرکزی‌ده‌تقرر ایتمش، اوتاریخدن اعتباراً بوتون فتوحات ، بوتون مکتسبات بو مرکز اطرافنده توسع وتجمع ایتمکه باشلامشدی. قسطنطینیه‌نك فتحی، عثمانلی عادات وحیات‌اجتماعیه‌سنده‌ده بویوك تحوللر حصولنه سبب اولمشدی . بیزانسك دبدبه و سلطنتی عثمانلیلرك ساده حیاتی اوزرینه اجرای تأثیر ایتمش، زینت و احتشام عثمانلی سرایلرنده‌ده کورولمکه باشلامشدی. قرون وسطایه پارلاق برموفقیتله ختام ویرن بو فتح کزین ، عثمانلی موجودیت سیاسیه‌سنك الك صاغلام والك‌پایدار تمل طاشنی وجوده کتیرمشدی.

مأخذلر:

سعدالدین ، تاج‌التواریخ ، جلد ۱ — هامر ، تاریخ دولت عثمانیه، جلد۱ — نتایج الوقوعات، جلد ۱ — لاویس رامبو، تاریخ عمومی، جلد ۳ — صولاقزاده، تاریخ عثمانی، جلد ۱ — جواد پاشا، تاریخ عسکری عثمانی، جلد ۱ .

قرون وسطانك صفحات وماهيتى

(١٤٥٣-٤٧٦)

قرون وسطاده شرق

قرون وسطاده شرق ايله غرب بيننده بويوك بر ضديت میدانه چیقمایه باشلامشدى . روما ايمپراطورلغى شرق وغرب ايمپراطورلقلرينه آيرلدقدن صوكرا غربده ايمپراطورلق معين بر اراضى يه غير منحصر، همان تصورى بر حكومتدن عبارتدى. واقعا بو ايمپراطورلغه (مقدس روما ايمپراطورلغى) دنيليوردى؛ فقط بو تعبير، سياسى بر تشـبثدن باشقه بر شى دكلدى . شرق ايمپراطورلغى ايسه حقيقى بر حكومت ايدى ؛ بو حكومت معين بر اراضى يه منحصر بولونيوردى . غربده حكومت ايكى قوته انقسام ايتمشدى ؛ وقوتلر معنوى وجسمانى ايدى. شرقده ايسه، ادارهٔ ملكيه دن بسبتون آيرى، روحانى برقوت تجويز ايدلمه مشدى. شرقده واسيله وس، ايمپراطور، بر نوع پاپالق وقراللق وظيفه سى ايفا ايدييوردى. پاپالق نفوذ مطلق اكتساب ايدرك غرب حكمدارلرينى تأثيرى آلتنه آلديغى صره ده بيزانس ايمپراطورلغى ديناً غربدن كاملاً آيرلمش بولونيوردى . بناءعليه بيزانس ايمپراطورلغى ، رقيبى غرب ايمپراطورلغندن دها مرتبط ودها قوتلى ايدى . فقط بيزانس ايمپراطورلغنك قوهٔ حياتيه سنه اجراى تأثير ايده جك دشمنلرده واردى: اولاً، ايمپراطورلغى ضعفه دوشوره جك داخلى اسباب موجوددى. حكومت، بيزانس ايمپراطورلغى داخلنه يرله شن مختلف عنصرلردن مركبدى. بو عنصرلر هيچ بر وقت روملاشديرلمامشدى . صوكرا، ايكى خارجى دشمن واردى كه، برى قاتوليك غرب، ديكرى اسلام شرق ايدى.

ايمپراطورلغك مقدراتى نقطهٔ نظرندن اوچنجى بر مسئله ده موضوع بحث

اولابیلیردی. اوده، بیزانس اراضیسنده متمکن اهالینك یرلرینه صاحب اولوب اولامیه‌جقلری، بالقان شبه جزیره‌سنك دها قرون وسطاده اوفاق ومستقل حکومتلره انقسام ایدوب ایتمیه‌جکی ایدی. بوندن باشقه غربك شرقه حاکم اولماسی مسئله‌سی‌ده نظر دقتی جالب ایدی. بالقان حکومتلری بوغایه‌یه طقوزنجی و اوننجی عصرده واصل اولمشلردی. غرب ایسه شرقه برمدت قدر حاکم اولمش کبیدی. اوده، اهل صلیب محاربه‌لری زماننده واقع اولمشدی. پاپالق و شوالیه نفوذی آلتنده بولونان اوروپا، اهل صلیب محاربه‌لرینه تشبث ایتمش، محال مقدسه‌یی اسلاملردن ضبط ایتمك سوداسنه دوشمشدی. اوزمان اوروپا، آسیایه قافله قافله بیکلرجه انسانلر کوندرمشدی. ایمپراطور اهالی‌یه سیاستجه فائق اولدیغی ایچون بونلری ایسته‌دیکی کبی اوینا‌تمشدی. بیزانس ایمپراطوری برنجی اهل صلیب محاربه‌لرندن استفاده ایدرك آناطولیده غائب ایتدیکی یرلری قسماً آلمش، بو اثناده وندیك تاجرلرینك‌ده سیاستجه تاثیرلری کورولمشدی.

وندیکلیلر دردنجی اهل صلیب سفرلرینی اداره ایتدکلری کبی خرستیان بارونلرده اون اوچنجی عصر بدایتنده بیزانس ایمپراطورلغنی پایلاشمایه موفق اولمشلردی. اوزمان (قسطنطینیه)ده برفلامان ایمپراطور، سلانیکده برایتالیان قرال، آخائه و آتنه‌ده اوفاق خاندانلر حکم فرما اولمشلر، وندیکلیلرده (کرید) ایله موره طرفلرینی حاکمیتلری آلتنده بولوندیرمشلردی. ایشته بو صره‌ده عرب سلطنتی ظهور ایتمش، بوتون قرون وسطایی فکری نفوذی آلتنده بولوندیرمشدی.

اسلامیتك ظهوری قرون وسطانك اك مهم حادثه‌سی ایدی. اسلاملر آز زمان ایچنده قوتلری، بالآخره سیاست وتجارتلریله قرون وسطایه حاکم اولمشلردی. اسلام ایمپراطورلغی آسیا، آفریقا، اسپانیا و سجیلیایه تماماً حاکم اولمش، اسلام صنایعی اوروپا صنایعنه صاغلام براساس تشکیل ایله‌مشدی. اسلاملر قرون وسطاده علوم وفنون ومدنیت قدیمه‌نك انتشارینه پك بویوك خدمتلر ایفا ایتمشلردی. یونان علوم وفنونی اوروپایه قسماً اسلاملر سایه‌سنده انتقال ایتمشدی. فقط بومحتشم حکومت ضعف اخلاق یوزندن دوچار انحطاط اولنجه آناطولیده یکانه حاکمیتی عثمانلیلر احراز ایتمشلردی. عثمانلی حاکمیتی بیزانس ایچون اك وخیم برتهلکه تشکیل ایله‌مشدی. بیزانس واسیله‌وسلری بو مدهش دشمنلرینه قارشی ثبات ومهارتله مقابله

ایتمشلر . فقط کنج عثمانلی ایمپراطورلغنك شوکت وقدرتنی کسره بر درلو موفق اولامامشلردی. عثمانلیلر روم ایلینه آیاق باصار باصماز یکیدن صلیب سفرلری توالی ایتمش، اوزمان عثمانلی کوکسلری بو متوالی تهاجملر قارشیسنده اسلامیتك ذی حیات برسپرینی تشکیل ایله مشدی. عثمانلیلرك روم ایلنده احرازایتدکلری پارلاق مظفریتلر اوروپایی طوردیرمش، شرقدن کلن متوالی استیلالر سیر طبیعیسنه دوام ایله‌مشدی. اون دردنجی عصرك اواخرنده (قسطنطینیه) عثمانلی دولتنك پایتختی اولدیغی زمان، قره طاغ ایله وندیك اداره سنده بولونان برقاچ نقطه مستثنی اولمق اوزره، (صاوا) نهرندن (ماتاپان) بروننه قدر بوتون بالقان شبه جزیره سی عثمانلی اداره سنه کیرمشدی.

اوتاریخدن اعتباراً آسیا، اوروپادن ایران حربلرینك، اسکندر فتوحاتنك، اهل صلیب مهاجماتنك تماماً انتقامنی آلمشدی. حتی آطه‌لرك و آفریقانك ضبطی ایله نفوذینی بحرسفیده، اردولرینك ترقیسی ایله‌ده طونه ساحللرینه قدر تمدید ایله‌مشدی. اوزمان، بالقان شبه جزیره سنده بولونان اسلاولر، بلغارلر، آرناوودلر، رومانیالیلر ویونانیلر عثمانلی حاکمیتی آلتنده قالمشلر، بوتون مساعیلرینی بالضروره هلال عثمانی آلتنده برلشدیرمشلردی.

قرون وسطاده غرب ایمپراطورلغی شارلمانك وفاتندن صوکرا رهبان وایمپراطورلق طرفدارلرندن مرکب بر فرقه ایمپراطورلغك نفوذینی محافظه‌یه غیرت ایتمش، نتیجه‌ده هیچ بر شیئه موفق اولامامشدی. اوصره‌ده سیاستك ویا تصادفك تأثیریله آلمانیا، فرانسه وایتالیا ظهور ایتمشدی. فقط وردون معاهده سی (٨٤٣) ایله باشلایان بو انقسام هنوز تأسس ایتمه‌مشدی؛ چونکه بو اوچ مملکت، برحکومت، بر عضو سیاسی دکلدی. حکومتلر آنجق قرون وسطی صوکلرینه طوغرو تشکل ایتمشدی. کذا بونلر متشکل ومسئول برملتده وجوده کتیرمه‌مشلردی.

طقوزنجی عصرده فرانسه و آلمانیا نامی موجود دکلدی. بو ایکی حکومت بالآخره تدریجی برصورتده وجود بولمشدی. آلمانیا وایتالیا ایسه اوننجی عصرده ایمپراطورلغك احیاسی ایله یکدیکرینه ارتباط حاصل ایله‌مشدی. اوزمان برشخص، آلمانیا وایتالیا قراللغی ایله ایمپراطورلغی براداره‌ده جمع ایله‌مشدی. بناءعلیه آلمانیا ایله ایتالیا، ایمپراطورلق ایله پاپالغك مقرینی تشکیل ایتمشدی.

ایمپراطورلق وقراللق وظیفه‌سنی ایفا ایدن ذات، قرون وسطانك الك مشغول واك نفوذلی بر شخصی ایدی. بو ذات، کندیسنی حکمدار عمومی اولارق طانیتامادیغی کبی آیریجه بر ملتك‌ده حکمداری دکلدی؛ بو سببدن (ایمپراطور) نامنی آلمشدی. پایتختی روما اولدیغی حالده (روما)ده هیچ اوطورمازدی. کذا آلمانیاده‌ده پایتختی یوقدی. قاروله‌نژیلرك انحطاط دورلرنده قراللرك انتخاب ایله تعیینی اصول اتخاذ ایدلمشدی. آلمانیاده قرال اولمق ایچون انتخابه لزوم واردی. ایمپراطورلق ایچون‌ده، انتخاب اولونان قرالك رومایه، تاج کیمکه کیتمه‌سی لازمدی. آلمان قراللری اوزمانلر، فرانسه قراللری کبی، یالکز قراللقله قالمش اولسه ایدیلر انتخابلرینه لزوم قالمازدی؛ فقط بونلر عین زمانده ایمپراطور ایدیلر. پاپا ایسه ایمپراطورلغك ارثی اولماسنی ورسم تتوجك لزومسز براصول تلقی ایدلمسنی بردرلو قبول ایتمیوردی. بو سببدن انتخابك عادت اولماسی ایچون جرمن پرنسلریله او . یوشمشدی. اوزمان ایمپراطور، انتخاب ایدلمك ایچون منتخبلرینك، تاج کیمك ایچون‌ده پاپانك نفوذینه تابع اولمشدی. ایمپراطور، کلیسایه تابع اولدیغی ایچون اونجی عصرده پاپالغی دوشمش اولدیغی ورطه‌دن قورتارمش، پاپالغه محتاج اولدیغی نفوذ وقدرتی بخش ایله‌دکدن صوکرا انکله مبارزه‌یه باشلامشدی. آلمانیایه‌کلنجه: بو حوالی ایمپراطور ایله پاپا بیننده دائمی بر عربده یری تشکیل ایله‌مشدی. راهب پرنسلرله راهبك غیری پرنسلر، نفوذ واستقلاللرینی آرتدیرمق ایچون ایمپراطوره قارشی پاپاایله برلشمشلردی. دها اون اوچنجی عصردن اعتباراً پرنسلکلر وجمهوریتلردن مرکب قاریشیق بر هیئت متحده وجوده کلمشدی. بو دورده حیات مشترکه‌دن، اردو، مالیه، وعدلیه‌دن اثر قالمامشدی. هر طرفده حرب جاری اولمش، (یومروق قوتی) ندن باشقه قوتك حکمی قالمامشدی. پرنسلرله شهرلر صلح ایچون اتفاق ایتمشلر، حتی بوصلحی بیله جنکاورانه تطبیقه چالیشمشلردی.

اواثناده بوتون بو قارغشه‌لقلره یالکز بر حکمدار حاکم اولمشدی؛ اوده ایمپراطورایدی. فقط اون‌اوچنجی عصرك اواخرنده ایمپراطورده نفوذدن محروم، خاندانئك کسب ثروت ایتمسی ایچون حیثیتندن استفاده‌یه چالیشان عادی بر آلمان پرنسی درکه‌سنه تنزل ایتمشدی. بونلردن لوکسنبورغلر ایله هابسبورغلر کندیلرینه برر مالکانه تأسیس ایتمشلردی. آرتق هر کس کندی نفسی ایچون

چاليشمشدى . اوننجى عصرده ، قارولەنژ ممالكى ايچنده الكزياده وحدتى محافظه ايدييوركبى كورونن بو مملكتده فترت وانقسامه كرفتار اولمشدى .

قرون وسطاده ايتاليا ايتالياده، آلمانيا كبى انقسامه معروض قالمشدى . بو ايكى مملكتده وحدتى تأمين ايتمك غايت مشكل اولمشدى. بوكا يكانه مانع، هر مملكتك وضعيت جغرافيەسى ايدى. ايتالياده اولا اوستروغوطلر، دها صوكرا لومبارلر برر مليت تشكيلنه غيرت ايتمشلردى . فقط پاپالق هر ايكى قومەده، يابانجى ودشمن نظريله باقمشدى. حتى لومبارلر (روما) يى اشغال ايدەجكلرى صرەده فرانقلرى امداده چاغيرمش، اووقت شارلمان لومبار قراللرينك يرينه قائم اولمش ، فقط جنوبده لومبار دوقەلقلرى ايله بيزانس ادارەسنده بولونان يرلره برشى ياپامامشدى . دها طوغروسى شارلمان ايله پەپن، پاپالق حكومتنك مؤسسى اولمشلردى . قارولەنژ خاندانيله برابر ايمپراطورلقده زواله يوز طوتمەيه باشلا-مشدى. اوزمان پاپا، ايمپراطورلغك تأسسنه ياردم ايتمشدى . پاپالر (سجيلتين)دن آلمانلرى چيقارمق ايچون فرانسزلردن آنژوەن خاندانتى كتيرمشلر ، ايتاليان مليتنك عليهنده حركت ايتمشلردى. پاپالر، سياست عموميەيى اداره ايچون بوصورتله حركت ايتمشلر، فقط بالآخره ايتاليانلغى قبول ايدرايتمز پاپالق ايله كليسايى مشوش بر وضعيته القا ايلمشلردى.

آلمانياده اولديغى كبى اوننجى عصردن اون اوچنجى عصره قدر ايتالياەده دره بكلكلر وجمهوريتلر تشكل ايتمشدى. دها صوكرا اون اوچنجى عصر اوا-سطندن قرون وسطانك صوكنه قدر بو جمهوريتلردن اكثريسى پرنسلك اولمشدى. اوندردنجى عصرده ميلان، فلورانسه، كليسا حكومتى، ونديك وناپولى قراللغى برهيئت وجوده كتيرمشلر، فقط ايتاليان وطنپرورلكى ناميله هيچ برحسه تابع اولمامشلردى . بونكله برابر ايتالياده ينه هر پرنسلكك طبايعنه موافق بر حيات سياسيه تأمين ايدلمشدى.

بو صرەده دور انتباه ظهور ايتمشدى. بودور، ايتاليان قلاسيك طوپراغنك طبيعى بر محصولى ايدى . ايتالياده حكمران اولان مختلف حكومتلر دور انتباهك ترقى وتنوعنه خدمت ايتمشلردى. ايتاليان افكارى اوروپاده انتشار ايتمكده ايكن ايتاليان مراكزىده بحرسفيده حاكم اولمايه باشلامشدى. بوشهرلر غرب ايله

شرق بیننده درحال کسب ثروت ایتمشلر، مؤسسات تجاریه‌لرینی ایجاد و اصلاح ایله‌مشلر، قونسولوسلقلر، صرافلقلر، بانقه‌لر تأسیس ایتمشلردی. اوزمان فرانسه‌ده ایتالیان صرافلر حکم‌فرما اولمش، بوتون غربی اوروپاده ایتالیان پاره‌سی تداول ایتمشدی. پاره‌لر جنویز وونديك مسکوکاتی ایله (دوقه)، و حتی‌فلور انسه‌نك چیچکنی حاوی اولان (فلورین) ایله حساب ایدلمکه باشلامشـدی. ایتالیا عادتا بحرسفیدده برایمپراطورلق صاحبی اولمشدی. جنوه (قورسیقه) ایله (ساردنیا)یی اداره ایدییور، وندیك (آدریاتیق) سـاحلنك بویوکجه بر قسمی ایله آطه‌لر دکزنده‌کی آطه‌لره حاکم بولونیوردی. عثمانلی قوتی غربه طوغرو توسع ایلدیکی صره‌ده بیزانس ایمپراطورلغنك درتده برندن فضله‌سنه وندیك حکمفرمااولیوردی.

قرون وسطاده آلمانیانك ترقیسی قرون وسطاده، آلمانیاده حصوله کلن فترت پك شدتلی اولمشدی. آلمانیا، قاروله‌نژیلرك اداره‌سنده بولونیورکن (راین) ایله (البا) نهرلری آره‌سـنده محصور ایدی. آلمانیا اوچ جهتدن توسعه استعداد کوستریبوردی: جنوبده، ایتالیا استقامتندن؛ غربده فرانسه طرفندن؛ شمال‌وشرقده مستملکاتنه آچیلان واسع‌ساحه‌دن. آلمانیا ایتالیایه رسماً مداخله‌ده بولونمش، غربده فرانسه طرفندن توقیف ایدلمش، شمال وشرقده ایسه غایت واسع برمقیاسده بویومشدی. قاروله‌نژیلر زماننده آلمانیانك بوجهتده‌کی حدودی، خرستیانلغك صوك منطقه‌سی ایدی. بو حدودی بویولتمك آلمانیا ایچون دها قولایدی. اول امرده شارلمان دورنده بو حدود پت پرستلر وباربارلرله مسکون بولونیوردی. (ألبا) آغزلرنده اسقاندیناولر، بالطق ساحللرنده اسلاوبولابلر، طونه بوینجه آوارلر وماجارلر کبی تورك نسللری، آدریاتیق ساحللرنده اسلاو قبیله‌لر ساکندی. اقوام مختلفه‌دن مرکب بو منطقه‌نك کریسنده شارلمانك تماسـده بولوندیغی بعض مملکتلر واردی‌که، انلرده پومرانیا، پولونیا وسیله‌زیا ایدی. بوممکتلرك دهااوته‌سنده فینوا قبیله‌لری ولیتوآنیالیلرایله، اووالق اراضیده روسـلر اوطوریبوردی. بوتون بو اقوامی خرستیانلق نامی آلتنده طوپلامق ایچون انلری غرب وشرق ایمپراطورلقلری بیننده تقسیم ایتمك ایجاب ایدردی. فقط‌شرق ایمپراطورلغی قوتدن محروم اولدیغی کبی غرب ایمپراطورلغی‌ده آنجق آلمانیانك قوتی ایله، آلمانیانك امریله بقابولابیلمشدی. بوسببدن بواقوامك

خرستيانلاشديرلماسى، خصوصى تشبثلرله ممكن اولابيلمشدى.

آلمانيا، شمالدن، اسقانديناولردن هيچ برشى قازانمامشدى. اونجى عصرده دانيمارقه، اسوج ونوروج قراللقلرى تشكل ايتمشلر، خرستيانلغى ده قبول ايله‌مشلردى. قرون وسطاده خرستيانلغى قبول ايتمك، بر حكومت ايچون حق بقايى اكتساب ايتمك ديمكدى. اقوام موجوده‌دن بر دانه‌سى خرستيانلغى قبول ايدنجه، اوروپا كنديسنه يكى برقومك التحاقيله بويومش اوليوردى. دانيمارقه، آلمان ايمپراطورلغننه قومشو بولونديغى ايچون انكله دائما مناسباتده ايدى. حتى قرال اره‌صره ايمپراطوره تابعلك وظيفه‌سى‌ده ايديبوردى؛ فقط حكومتك وضعيتى، ينه مستقلانه ايدى. اسقانديناويا قراللرى ايسه آلمانلرله بالطق دكزى ايچون مجادله ايتمشلر، بومظلم دكز اوغورنده برچوق محارباتده بولونمشلردى.

آلمانيا، شمالدن توسعنه مساعد برساحه بولاماينجه (ألبا)ده اسلاولره قارشى توسع ايتمكه موفق اولمشدى. اون ايكنجى عصرك نهايتنده (البا) حوضه‌سى هم جرمنلشديرلمش، هم خرستيانلاشديرلمشدى. بالطق ساحلنده‌كى اسلاولرك يانىنه فوج فوج جرمن مهاجرلر كلمشدى. بونلرك پرنسلرى جرمنلشديرلمش، بومنطقه همان كاملاً آلمانيانك اداره‌سنه كيرمشدى. يالكز چه‌لر بوهميا‌ده شدتلى مدافعاتده بولونمشلردى. دوقلرى، قراللغى وبالخاصه خرستيانلغى قبول ايدرك كنديلرينى قورتارمشلردى. واقعا صوكنده چه‌لرده ايمپراطورلغه تابع اولمشلر، حتى چه تاج قراليسنى آلمان پرنسلرى ألده ايتمشلر؛ فقط چه‌لر اسلاولردن بسبتون باشقه برصورتده ياشامشلردى. اول امرده عرقلرينى، لسانلرينى، كندى فكرمليلرينى محافظه ايتمشلر، موجوديت مليه‌لرينى دائمى صورتده مدافعه ايله‌مشلردى.

آلمانيانك (اوده‌ر) حوضه‌سندن ترقيسى اودرجه فعالانه اولمامشدى. پومرانيا، پولونيا وسيله‌زيايه آلمانلردن فوج فوج چفتجيلر، تاجرلر، صنعتكارلر كلمشدى. بونلردن پولونيا اون يدنجى عصره قدر اجنبى خاندان اداره‌سنده قالمش، سيله‌زيا دوقه‌لق وپرنسلكلرينى محافظه ايتمش، پولونيا ايسه قرون وسطادن اعتباراً فلاكت مستقبله‌سنى كندى كنديسنه حاضرلامايه باشلامشدى؛ پومرانيا ايله سيله‌زيايى ألده ايدرك دكزه وطاغلره حاكم اولمايه موفق اولامامشدى. دهاطوغروسى هرطرفك مهاجماتنه معروض، آچيقده برقراللق اولارق قالمشدى. طوپلولغى

وتشکیلاتی بردرلو تأمین ایده‌مه‌مشدی. شوالیه‌لری برمدت اطرافی فاتحانه طولاشمشلر، فقط نتیجهٔ فتوحاتی هیچ برقوتله محافظه ایده‌مه‌مشلردی. حتی کندیسنه مخصوص برخاندان قرالی بیله وجوده کتیرمیه‌رك دائما اجنبی خاندانلرینك احتراصاتنه آلت اولمشلردی. بناءعلیه پولونیاده بوهمیا درجه‌سنده مستقل برخرستیان واسلاوقراللغی اولارق قالمشدی. اوزمان، شمالده اسقاندیناویانك ثباتی قارشیسنده توقف ایدن آلمانیا، بو استقامتدن‌ده اسلاولرك مقاومتنه هدف اولمشدی.

آلمانیا شرق منطقه‌سندن اولدقجه ترقی ایله‌مشدی. بو استقامتده فینوالر ایله لیتوآنیالیلر، و پروسیالیلر ساکن بولونیوردی. بوقوملر بربرینه دشمن وپت پرست بولوندقلری جهتله ایلك باربارلرکبی عطالت حالنده یاشایورلردی. بناءعلیه هنوزده انتباه کورونجیه قدر، اقوام غربیه‌نك پنچه‌سنه کچمشلردی. اسوەج، فینلاندیا ایله قاره‌لی‌یی، دانیمارقه أستونی‌یی آلمش، فقط اك بویوك فتوحات آلمانیانك حصه‌سنه اصابت ایله‌مشدی. آلمانیاده تشکل ایدن (هانزه) شرکت تجاریه‌سی همان بوتون بالطق ساحلنی تجارتکاهلریله طولدیرمشدی. دها صوکرا (ریغا)ده بر آلمان شوالیه صنفی، (پورت غله‌ولر) تأسس ایتمش، فلسطینده ظهور ایدن (تویتونلر) ارض مقدسدن طرد ایدیلنجه پروسیایه التجا ایله‌مشلردی. بو ایکی جمعیت، نهایت برلشه‌رك (لیتوآنیا) ایله (پروسیا)یی وجوده کتیرمشلردی. شمالده آلمان حاکمیتی (ناروا)یه قدر ایلریله‌مش، جنوبده برچوق یرلرألده ایدلمشدی.

طونه حوضه‌سنده ایسه آلمانلر ایلك اول ماجارلرك مقاومتنه معروض اولمشلردی. ماجارلر دانیمارقه‌لیلر، بوهمیالیلر وپولونیالیلر کبی خرستیانلغی قبول ایدر ایتمز اوروپا تاریخنه داخل اولمشلردی. اوزمان آلمان ایمپراطورلغنه تابع اولمشلر، ایمپراطورلغك حاکمیتی آلتنه پك موقت بر زمان ایچون کیرمشلر، فقط لسانلرینی وعرقلرینی دائمی صورتده محافظه ایله‌مشلردی.

خلاصه: آلمانیا قرون وسطاده قوتنك آرتانی دوکمش، اهالینك بوتون صنفلری فتوحاته، مستملکات تأسیسنه، اراضیدن استفاده‌یه قوشوشمشدی. حدود پرنسلری جوار اراضیلری ضبط ایتمشلر، رهبان صنفی هرطرفه راهبلر ومیسیونرلر کوندرمشلردی. تاجرلر یکی‌یکی شهرلر بنا ایدرك بالطق ساحلنی شهرلرله طولدیرمشلردی. باربارلغك حکم فرما اولدیغی یرلرده آلمان ایشجیسنك آلنی، آلمان

كوپلوسـنك صبانى ثروت ورفاه پيدا ايلەمشـدى . طاتلى سرگذشتلر امرار ايتمك ارزوسى، قازانج، حب استقلال، حريت واراضى صاحبى اولمق حرصى بو بو حوالى‌يه هر صنفدن مهاجرلرك طولماسنه سبب اولمشـدى . آلمانيا او تاريخه كلنجيه قدر ، يعنى قاروله‌نژيلر زماننده، آنجق (ألبا) نهرينه ملاقى اولوركن شمدى (نيه‌مه‌ن)ه قدر توسع ايله‌مشدى. آلمانلر ، روسيه‌ده خرستيانلرك برچوق دشمنلرينى محوه موفق اولمشلردى. فقط بو ترقى‌يه قارشى شرقدن يڭى بر دشمن ظهور ايتمشدى ؛ اوده آناطولينك سينه‌سندن قوپارق طونه بويلرينـه طوغرو سريع آديملرله ايلريله‌ين عثمانليلردى. عثمانليلر جرمن استيلاسنه قطعى بر ضربه اورمشلردى. بر مدت ماجارستان كاملاً بو استيلا داخلنده قالمش، حتى بر زمان طونه بوينده‌كى آلمان اراضيسى‌ده عثمانلى تهديدينه معروض اولمشدى .

مع‌مافيه قرون وسطاده جرمن قوتلرينك توسعى آلمانيا ايچون غايت وخيم نتيجه‌لر توليد ايله‌مشدى. چونكه آلمانيانك دائمى مبارزه‌لرينه سربست بر ساحه تشكيل ايدن شرق منطقه‌سنده ايكى حكومت تشكل ايتمشدى‌كه ، انلرده آوستريا وپروسيا ايدى . بو ايكى حكومت ، آلمانيايه دشمن اولارق ظهور ايلشـدى . آوستريا، شرقده تأسس ايتمشدى . بوراسى بوهميا ايله قارينتيا بيننده ، ماجارلره قارشى جرمن عرقنك حقيقى برمحاربه موضعى ايدى . هابسبورغ خاندانى اون اوچنجى عصرك ختامندن برى بو حوالى‌يه صاحب بولونيوردى . دها صوكرا (تيرول) و(تريسـته)دن‌ده برچوق يرلر آلارق مختلف ايالتلردن مركب اولمق اوزره، آوستريايى وجوده كتيرمشلردى. آوستريانك ياريسى اسلاو، ياريسى‌جرمن ايدى. بوهميا وماجارستان ايله مناسبتدار ، آدرياتيق ساحلى وايتاليا ايله‌ده علاـ قه‌دار ايدى . حتى‌اون بشنجى عصرده هابسبورغلردن برى بوهميا و ماجارستان قراللغى ايتمشدى.

پروسيانك منشائى‌ده (ألبا) ايله (اوده‌ر) بيننده براندبورغ حدودى‌ايدى . بو حوالى روزكارلره معروض ، قوملق و چپلاق تپه‌لرله مسـتور ايدى . اون بشـنجى عصرده هوهنزوله‌رن خاندانڭـك ألينه كچنجيه قدر بر چوق فلاكتلر كچيرمش ، عزم و مسـاعى سايه‌سنده ادامهٔ موجوديت ايده‌بيلمشدى . براندبورغ حواليسى اك زياده مكلنبورغ ايله پومرانيانك ضررينه توسع ايتمش ،

تویتونلره یك زیاده یاردمده بولونمشدی . نهایت اون دردنجی عصرك نهایتنده تویتونلرله برابر پولونیایی پایلاشمشدی.

آلمانیا شرقدن بودرجه توسع ایتدیکی حالده غربدن بسبتون عکسی برصدمه‌یه کرفتار اولمشدی . غربده فرانسه ایله آلمانیا بیننده‌کی اراضی طقوزنجی عصرده لوئی لوده‌بونه‌رك اوچ اوغلی بیننده تقسیم اولوندیغی زمان بونلر (روما) ایله (نه‌قس لاشاپه‌ل)ی ایمپراطور لوطاره براقشلردی. بناءعلیه ایتالیا ایله موز ورایننهرلری بیننده‌کی اراضی لوطارك اداره‌سنه کچمشدی . بو سببدن فرانسه ایله آلمانیا بیننده آچیق بر اراضی قالمشدی. بو اوزون وطار اراضی آز زمان صوکرا (بورغونیا) و(لورره‌ن) نامیله ایکی منطقه‌یه آیرلمشدی. اوزمانلر آلمانیا فرانسه‌دن دها قوتلی اولدیغی ایچون بو منطقه‌لرك هر ایکیسنه‌ده حاکم اولمشدی. لورره‌نایله بورغونیا ایمپراطورلغه تابع اولمشلردی. فرانسه قراللغی کسب قوت ایتدیکی صرده ایمپراطورلغك قوتی دوچارضعف اولمایه باشلامشدی. بوندن باشقه آلمانیانك غرب حدودی لایقیله مدافعه ایدیله‌میه‌جك برحالده ایدی . حدودده‌کی اهالی، مدنیت ، لسان وعرق جهتیله یکدیکرندن فرقلی دکللردی. بوسببدن بومنطقه‌یی طولدیران راهبلرویسقپوسلر آلمانیانك ضعفنه خدمت ایتمشلردی. اون‌بشنجی عصرك ختامنده ایمپراطورلق بو حوالی‌یی کاملاً آلدن چیقارمشدی .

قرون وسطاده فرانسه فرانسه طقوزنجی عصرده ایمپراطورلقدن آیرلدیغی زمان ، ایمپراطورلغی تشکیل ایدن اوچ منطقه ایچنده یك‌وجود برملت وجوده کتیرمکه اك آز مساعد منطقه‌یی تشکیل ایدییوردی . بومنطقه، برقاچ پرنسلك، دوقه‌لق وقونتلق ایله کلیسااراضیسندن ویا دره‌بك‌زعامتندن عبارت بولونیوردی . بو اراضیلر وزعامتلر اوزرنده دوقك ویا قونتك نفوذی عادتا قرال نفوذی یرینه قائم اولیوردی. قرال ، مالکانه‌دن محروم، عادتا موهوم برحالده ایدی. فقط هوغ‌قاپه‌ت خاندانینك انتخابی‌ایله بوموهومیت اورتادن‌قالقمش، قراللق برحقیقت شکلنی آلمش ، او تاریخدن اعتباراً قرالك‌ده اراضیسی ، پاره‌سی وتبعه‌سی‌اولمشدی. قاپه‌تلر معقول برخط حرکت، منطقی برسیاست تعقیب‌ایتمه‌مشلر، هردرلو وسائطی قارماقاریشیق استعمال ایله‌مشلردی . اوچ عصردن زیاده برمدت هپ ارکك اولاد وجوده کتیرمشلر، بوصورتله وراثتك مشروعیتنی تأسیس ایدرك

بويوك برقوتك ظهورينه سبب اولمشلردی . او تاریخدن اعتباراً قرال بر چوق حقوقه مالك اولمشدی: اولاامپراطورلق صلاحیتی کبی اسکی حقوق ایدی. حاکمیت حقوقی ده سائر حقوقه انضمام ایدرك قرالی عادتا فرانسه نك صاحبی ایتمشدی. قاپه تلر احوالك مساعد ظهور ایتمسندن ده استفاده ایله مشلردی . ازجمله کلیسانك سفالت ایچنده قالارق قرالك معاونتنه افتقار ایتمه سی قاپه تلرك پك زیاده ایشلرینه یارامشدی. اوزمان قرالك نفوذی کندی مالکانه سی خارجنده ده اجرای تأثیر ایله مشدی . دها صوکرا قرال فرانسه یی تدریجاً کندی مالکانه سنه الحاق ایتمش ، نورماندیا ، آنژو وطوره ن طرفلرینی زورله ضبط ایله مشدی. قراللق بوصورتله قوت بولمغه باشلایجه هرطرفدن فوج فوج اراضی الحاق ایدلمش ، کوزل فیلیپ بر ازدواج وسیله سیله شامپانیایی أل ده ایدنجه فرانسه قرالنك مالکانه سی ایمپراطورلق حدودینه یاناشمشدی.

اون برنجی واون ایکنجی عصرده قرالك نفوذی هنوز ضعیف ، قراللقده فترت ایچنده بولوندیغی صره ده فرانسه ده ایتالیا و آلمانیا کبی قوای حیاتیه سنی خارجه طوغرو یایمایه باشلامشدی. فقط فرانسه نك جوارنده ، آلمانیاده اولدیغی کبی پت پرست وباربار قومشولر، صاحبسز وخرستیانلغه مساعد یرلر یوقدی . بوسببدن فرانسه بوتون موجودیتی ایله اهل صلیب محاربه لرینه آتیلمش، قدسده وقبریسده قراللقلر ، آتنه ده دوقه لقلر ، قسطنطینیه ده ایمپراطورلقلر تأسیسنه قالقیشمشدی. فرانسه شوالیه لری پورتکیزده برخرستیان قراللق تأسیس ایتمشلردی. فقط بوتوسع، ناپایدار واساسسز ایدی. فرانسه قرون وسطاده الك زیاده فکری برصورتده ترقی وتوسع ایتمشدی . بودورك دینی، اجتماعی ، علمی مدنیتی فرانسه تمثیله باشلامشدی. فرانسه ده قهرمانانه شعرلر یازلمش، شاتولر وکلیسالر انشا ایدلمش، اسپانیا طریقیله عربلردن اقتباس افکار ایدیله رك آرستطالیس حقنده فکرلر سرد اولونمشدی. بوتون بو محصولات فکریه کتدکجه تکمیل ایدلمشدی . خصوصیله بیضی کمرلر انشا ایتمك صنعتی فرانسه ده ایجاد اولونمشدی. فرانسز فکری بودورده تکامل ایتمش، علوم دینیه اربابی میاننده فیلوسوفلرده یتشمکه باشلامشدی .

بوتون خرستیان اوروپا، فرانسه کلیسالرینه، فرانسز داستانلرینه تقلیداً اثرلر وجوده کتیرمشدی. بوسببدن فرانسز لسانی تعمم ایتمش ، اوروپانك همان بوتون دارالفنونلری پارس دارالفنوننه تقلید ایدلمشدی . حتی او زمانلر زبانزد اولان

برضرب مثله کوره: بوتون کائنات اوچ قوتله اداره ایدیلیوردی: پاپالق، ایمپراطورلق، علوم. بونلردن برنجینك مقری (روما)، ایکنجینك (آلمانیا)، اوچنجینك (پارس) ایدی.

فرانسه بر مدت صوکرا قوتنی قراللق سیاستی ایچون استعماله باشلامشدی. قراللق، قوتنی تزییده باشلار باشلاماز معین بر سیاست تعقیب ایله‌مشدی. عائله مسئله‌لرندن طولایی ایتالیا ایشلرینه ودها صوکرا انکلتره سیاستنه‌ده مداخله ایتمشدی. نهایت فرانسه قرالنك تابعلرندن نورماندیا دوقی کیلیوم انکلتره‌یی ضبط ایتمش، متبوعندن دها زیاده کسب قوت ایله‌مشدی. کیلیومك خلفلری، مفید اتفاقلرله مملکتلرینی بویوتمشلر، برزمان صوکرا فرانسه‌نك بوتون بحرمحیط ساحلنی أللرینه کچیرمشلردی. اوزمان، فرانسه‌نك انکلتره ایله حرب ایتمسنه لزوم حاصل اولمشدی. بو محاربه، باشلانغجنده تابع ایله متبوع بیننده، عین لسان ایله متکلم انسانلر بیننده برحرب اولمشدی. اون دردنجی عصرك بدایتنده قاپه‌ت خاندانی زوال بولمشدی. فرانسه تاجی ایکی فرانسز پرنسی بیننده منازع فیه ایدی. بونلردن بری انکلتره قرالی ادوارد، اوبری فیلیپ دوواڵوا ایدی. بو ایکی پرنسك منفعتی ایچون وقوعه کلن حرب اوزون وشدتلی اولمشدی. انکلیزلره قارشی عداوت کوندن کونه آرتمایه باشلامشدی. فرانسه، بویله یابانجی بر دشمنله تماس ایدنجه ملی موجودیتنی، موجودیت سیاسیه‌سنی آکلامشدی. محاربه‌ده مغلوب اولنجه، مغلوبیت عارینی قلباً حس ایتمش، بلدی وملی وطنپرورلکلرله کندینی کوسترمکه باشلامشدی. نهایت ژان دارقك ظهوریله فرانسز وطنپرورلکی‌ده تجلی ایلمشدی.

بو حربده وطنپرورلك حسی تماماً کندینی کوسترمش، حرب بوتون سفالتلری وخرابیلریله وطنپرورلك حسنك کسب قوت ایتمسنه یاردم ایله‌مشدی. اوزمان زادکانلق قالقمش، مملکتك بوتون قوهٔ مقاومتی غلیانه کلمشدی. قرال عمومی تدبیرلر اتخاذ ایتمش، قانونلر یاپمش، قراللق اردوسی وجوده کتیرمشدی. دها طوغروسی فرانسه قراللغی بوتون اعضاسنی اکماله موفق اولمشدی. فرانسه ایله آلمانیا بیننده‌کی منطقه‌ده‌ده فعالیت حکم فرما اولمایه باشلامشدی: آلمانیا شرقده، فرانسه غربده مشغول ایکن بورغونیا ولوره‌ن طرفلری، موجودیتلرینی ادامه‌یه موفق اولامادقلری ایچون، ایچندن چیقلماسی غایت مشکل بر اغتشاشه کرفتار

اولمشلردی. بورغونیا کتدکجه پارچه‌لانمش ، نهایت اون دردنجی عصرده فرانسه قراللغنه التحاق ایلمشدی . بو صره‌ده انکلتره‌نك نورمانلر طرفندن ضبطی قاپه‌ت قراللغنك غربده‌کی مساعیسنی عقیم براقمشدی . دها صوکرا آلبیژووا اهل صلیبی فرانسه‌یی جنوبه طوغرو سوق ایلمشدی. ایشته‌تام بوصره‌ده صاووا ایله اسویچره اتحادی باش کوسترمشدی .

اسویچره هیئت متحده‌سی آلمانیانك جنوب غربنده ، صوآب منطقه‌سنده ظهور ایتمشدی. اولا صوآب، بعده ایتالیا طرفندن بویومش، اون بشنجی عصرده ایسه (رون) وادیسنه طوغرو ایلریله‌مشدی. بوهیئت جرمن ماهیتنی حائز اولدیغی حالده کتدکجه بو ماهیتی ضایع ایتمش، بسبتون باشقه، کویلولر وشهرلردن مرکب، ناحیه‌لردن متشکل، مختلف عرقلردن عبارت برهیئت‌متحده وجوده کتیرمشدی. بوصره‌ده بورغونیا ایله ایتالیا حدودی اوزرنده (صاووا) حکومتی‌ظهورایتمشدی.

صاووا حکومتی، اولا بورغونیایه طوغرو بورومك استعدادینی کوسترمشدی. فقط فرانسه‌نك ترقیسی ودها صوکرا اسویچره هیئت متحده‌سی بوحکومتی‌ایتالیایه طوغرو چکلمکه مجبور ایله‌مشدی.

مع‌مافیه لوره‌ن‌منطقه‌سی‌ده‌مشکوك بروضعیتده بولونیوردی. بوحوالی آلزاس ایله لورره‌ن وفلمنك رهبان سه‌نیورلکلرندن مرکبدی. بوشهرلرده‌پاشایان زادکان حرب ایله تعیش ایدرلردی . مع‌مافیه بویوك شهرلری اوروپانك اك مهم صناعت وتجارت مرکزینی تشکیل ایتمکده ایدی . نهایت فرانسه پرنسلری بورغونیا ایله لوره‌ن منطقه‌لرینی‌ده برلشدیرمکه تشبث ایتمشلردی. قرون وسطانك ختامنه طوغرو فرانسه انکلیز نفوذندن، اسکی دره‌بکلك قارغشه‌لقلرندن قورتولمش، یکی برقوت اکتسابنه موفق اولمشدی . او زمان فرانسه‌نك بوتون نظر دقتی شمال وشرق طرفلره توجه ایله‌مشدی. فرانسه‌نك یکانه غایه‌سی غول حدودینی ضبط ایتمك اولمشدی. فقط فرانسه قراللری اوزمانده ایتالیا حربلریله مشغول‌اولمشلر، مهم برفرصتی‌آلدن قاچیرمشلردی. بواثناده اسویچره ایله صاووا، قوتلرینی آرتدیرمایه باشلامشلردی. فلمنك، ظالم شارلك قیزی واسطه‌سیله اولا آوستریا خاندانتنه ، بعده‌اسپانیایه التحاق ایتمشدی. فرانسه‌نك هرتشبثی عمومی حربلره منجراولمشدی. فرانسه ایله آلمانیا بیننده‌کی مملکتلرهپ تصادفه، حادثاته تابع‌قالمشلردی. بوحوالیده

خصوصی غروبلر پیدا اولمایه، موجودیتلریله برابر تاریخده تبدلات حصوله کتیرمکه باشلامشلردی.

اسپانیانك تشکلی

فرانسه، تشکیلاتیله مشغول اولدیغی صره‌ده ایکی یکی حکومت دها تشکل ایتمك اوزره ایدی که، انلرده: اسپانیا وانکلتره ایدی.

اسپانیا عربلر طرفندن ضبط اولوندیغی تاریخدن اعتباراً اوروپادن آیرلمشدی. آوروپالیلر ارض مقدسی ضبط ایتمك ایچون سوریه چوللرینه بیکلرجه انسانلر کوندرمشلر، الك غدارانه جنایتلری ارتکابدن کری طورمامشلر، سفالت ومزاحم آلتنده پریشان اولمشلردی. فقط اسپانیاده اسلاملره قارشی مهاجماتده بولونمایی عقللرینه کتیرمه‌مشلردی. قرون وسطی حیات یومیه ایچون غایت واضح قاعده‌لر وضع ایدییور، دونژونلری وقوله‌لری اطرافنده بیکلرجه اوفاق حکومتلر تأسیس ایلیور، فقط ینه حقیقت عالمنك خارجنده افکار وحسیاته تابع اولمقدن کندینی قورتارامیوردی. حسیاته تبعیت قرون وسطی رجالنی صلیب محاربه‌لری کبی موفقیات اعتباریله ثمره‌سز فتوحات پشنده قوشدیرییوردی. اودرجه‌ده‌که، پاپالر وقراللر، یانی باشلرنده‌کی اسلاولرله مجادلاتده بولونمایی بردرلو عقللرینه کتیرمیه‌رك آیلرجه اوزاق مسافه‌لرده مزار یسوعی قورتارمایه چالیشیورلردی. بوسببدن اسپانیا اراضیسی متمادیاً اسلام ألنده قالمش، عصرلردن بری پارلاق بر صورتده تاسس ایدن اسلام مدنیتی زواله یوزطوتمایه باشلار باشلاماز، اسپانیاده کندی کندینی احیایه موفق اولمشدی.

اسپانیانك اسلاملره قارشی مجادله‌سی یدی عصر دوام ایتمشدی. بو محاربه‌لر قوم قومه، رئیس رئیسه قارشی اجرا ایدلمه‌مشدی؛ ایبریا طوپراغنده بربرینی متعاقب تشکل ایدن برچوق خرستیان قراللقلر، متعدد عرب امیرلکلرینه قارشی مجادلاتده بولونمشلردی. اون بشنجی عصرده شبه جزیره‌نك احوال و وضعیتی بسبتون ساده‌لشمشدی. اسپانیاده یالکز برعرب حکومتی قالمشدی. اوده (غرناطه‌ده) ایدی. صوکرا درت خرستیان قراللق تشکل ایلمشدی‌که، انلرده ناوار، پورتکیز، آراغون وقاستیل ایدی. ناوار، بوتون قراللقلر ایچنده الك زیاده نفوذ قازانمایه موفق اولدقدن صوکرا، اوفاق بر پیره‌نه حکومتنه منقلب اولمشدی. پورتکیز، بحرمحیط آطلاسی‌یه طوغرو اوزانارق مقدرات آتیه‌سنی اوطرفلرده تأمین

ایله‌مشدی. آراغون، بحرسفید ساحللرنده توسع ایده‌رك بوتون احتراصاتنی آطه‌لره وایتالیا ساحللرینه تشمیل ایتمشدی. قاستیل، اسپانیانك قلبكاهنده تشكل ایلیه‌رك اسلاملره قارشی صوك راده‌یه قدر مجادلاتده بولونمشدی. نهایت (غرناطه)یی ضبطه موفق اولمش، آز برزمان صوكراده قاستیل، آراغون، ناواروغرناطه حكومتلری برلشه‌رك اسپانیا حكومتنی وجوده كتیرمشلردی.

انكلتره قراللغی ایبریا شبه جزیره‌سی كبی بریتانیا آطه‌لری‌ده بر خیلی مدت اوروپادن آیری برصورتده بولونمشدی. اوروپادن بو آطه‌لره مسلح مهاجرلر كوندرلمشدی. بونلر بریتانیانك كه‌لتلردن تشكل ایدن طبقه واهالیسی اوزرنده مختلف طبقه‌لر تشكیل ایله‌مشلردی. بوطبقه‌لری تشكیل ایدن اهالی: فتوحاتلری پك‌چوق دوام ایتمه‌ین روماليلر، متوالی مهاجرتلرله آطه‌لره استیلا ایدن آنغلوصاقسونلرله اسقاندیناولر، فرانسز نورماندیاسندن كله‌رك آطه‌یی دائمی بر مستملكه حالنه قویان ودها صوكرا مرور زمانله یرلی اهالی‌یه قاریشان نورمانلردی.

نهایت آنغلوصاقسون قراللرك خرستیانلغی قبول ایتملری كندیلریله اوروپا بیننده رابطه تشكیل ایله‌مشدی. اوزمان، منشائی روما كلیساسی اولمق اوزره بر انكلتره كلیساسی وجوده كلمش، بوكلیسا بدایتده غایت مطیع و احترامكار بر وضعیتده بولونمشدی. فرانسز قرالنك تابعی نورماندیا دوقی بریتانیایی ضبط ایدر ایتمز بوآطه‌ده فرانسه تاریخنه داخل اولمش، بناءعلیه آوروپا ایشلرینه تماماً قا-ریشمشدی. فقط بووقایع، انكلتره‌نك صرف خارجی اموری ایدی. انكلتره‌ده‌كی قراللرك، متبوعلری فرانسه قرالنه قارشی اجرا ایتدكلری محاربه‌لر، حتی‌یوز سنه حربی بیله او فجیع حادثه‌لریله انكلتره‌نك تاریخ عمومیسنده مملكتك مشروطی تشكلاتنه خدمت ایتمكدن باشقه تأثیری حائز اولامامشدی.

فی‌الحقیقه، قرون‌وسطاده انكلتره غایت اوفاق بر مملكتدی. بریتانیا آطه-لرینك كافه‌سی انكلتره‌یه تابع دكلدی. غال‌قطعه‌سی نورمان قراللر طرفندن ضبط ایدلمش، حالیله قالمشدی. ایرلاندا هیچ دكیشمه‌مش، اسقوچیا منفرد بر قراللق حالنده پایدار اولمشدی. قرون وسطاده اصل انكلتره بویوك بر زعامت جسامتنده ایدی. فقط نورمان قراللر انكلتره‌یی قرون وسطاده هر مملكتدن بسبتون باشقه

بر طرزده اداره ایتمشلردی. نورمانلر اساساً قورصانلق یاپدقلری اثناده انضباطه ونظام انتظامه‌ده آلیشمشلردی. نورمان خلقی کندی قراللرینه اطاعت ایتدکلری کبی، دائماده مطیع بولونورلر، غنائمی قراللریله برابر تقسیم ایدرلردی. بو قراللر نورماندیاده عدالتی وداخلی مسالمتی لایقیله محافظه‌یه موفق اولمشلردی. عین اصول، انکلتره‌ده‌ده تطبیق ایدلمشدی. بناءعلیه وقتیله جدلرینك آلتونی، کوموشی، اشیایی، حیواناتی واسرایی تقسیم ایتملری کبی انلرده مملکتی مختلف پارچه‌لره آییرمشلردی. اراضی‌یی ونفوسی تحریر ایتدیره‌رك مملکتك حقیقی قیمتنه واقف اولمشلردی. انکلیز نورمان قراللر بو صورتله أللرنده بولونان شیئك قیمتنی و نه یاپابیله‌جکلرینی تقدیر ایتمشلردی. بوطرز اداره، قرون وسطاده بسبتون یکی بر شیدی؛ آلمانیا وفرانسه قراللری مملکتلرینی بوصورتله اداره‌یی بردرلو عقللرینه کتیره‌مه‌مشلردی.

انکلتره قراللری، زادکان اولسون اولماسین، بوتون تبعه‌لرینی صیقی بر انضباط آلتنه آلمشلردی. محاکم عالیه ایله حر افراده مخصوص مناصب حکومتی تبعه‌لرینه تخصیص ایله‌مشلردی. تابعلری غایت زنکیندی؛ فقط بونلر یالکز ملکلرینك صاحبی بولونورلر، سه‌نیوری عد ایدلمزلردی. مملکتك اوفاق، آطه‌لرك متجرد بولونملری قرالك تطبیق اوامری ایچون‌ده مساعد بر وضعیت تشکیل ایدییوردی. غال واسقوچیا کبی دشمن بر مملکت ایله دکز بیننده بولونان بو اراضی پارچه‌سنده هر فرد، انکلیز ایدی، وانکلیزدن باشقه برشی اولامازدی. مملکتده مبهم حدود، غیر معین منطقه براقلمامشدی. بربرینه دشمن ایکی قرالدن هانکیسنه تابع اولاجغنده تردد کوسترن، ظهور ایدن فرصتلره کوره فرانسز ویا آلمان اولدیغنی ایلری سوره‌ن، ایسته‌دیکی زمان فرانسز قرالنه، ایسته‌دیکی زمان ایمپراطوره تابع اولدیغنی ادعا ایدن بویوك سه‌نیورلردن اثر یوقدی. بوتون مملکت معین بر نظام آلتنه آلنمشدی.

حکومتك بودرجه منتظم، حکمدار نفوذینك بو مرتبه معقول بولونماسی غیرمأمول بر نتیجه‌یه منجر اولمش، انکلتره‌ده حریت سیاسیه ظهور ایله‌مشدی. بونك‌ده سببی: همان عموم افرادك أل آلتنده بولونماسی، عمومك حقوق ووظائفنك تعین ایتمش اولماسی، هر فردك عموم افراد ایله تماسده بولونماسی، هر کسك یکدیکریله تماسده بولونارق حیثیت ذاتیه‌سنه واقف اولماسی ایدی؛ بوسببدن انکلتره‌ده قرالك نفوذینه قارشی درحال بر مقاومت وجوده کتیرلمش، بو تشبث پك چابق نتیجه‌لنمشدی.

یوردسز ژانك فرماننده ایکی فقره، بری «اقرانلرینك حکم نظامیسی اولمدقجه حر برکیمسه‌یه هرنه صورتله اولورسه اولسون تجاوز ایدلمیه جکدر»، دیکری ده «قراللغك مجلس عمومیسی طرفندن مساعده ایدلمدکجه پاره تحصیل اولونمیه جغنه» عائد فقره‌لر، انکلتره‌ده ایکی بویوك ضمان حریت تأمین ایتمشدی که، انلرده: ژوری وپارلمنتو ایدی.

آرتق بوتاریخدن اعتباراً انکلیز هیئت اجتماعیه‌سی اعتیادات وافکار باطله ایله بربرندن آیری برطاقم صنفلر تشکیل ایتمه‌مشدی. اهالی صنوفه آیرلمش، فقط آره‌لرنده هیچ برمانع قالمامشدی. نهایت نورمانلرله صاقسونلر برلشمشلر، ملی برلسان وجوده کتیرمشلردی. اوتاریخدن اعتباراً اون بشنجی عصرك انکلتره‌سی قوی واساسلی بر حکومته تحول ایله‌مش، یکوجود بر ملت تشکیل ایله‌مشدی.

انکلتره دها صوکرا دکزلره حاکم اولمش، فقط بو دکزلر انکلتره‌یی تجرید ایتمکدن باشقه صورتله‌ده مستفید ایتمشدی. انکلیز قومنه حس ملی تلقیننه مدار اولدیغی کبی، انلره انکلیزلکلرینی ده محافظه ایتدیرمشدی. قرون وسطاده انکلیزلرنه بویوك بر کمیجی نه‌ده بویوك برتاجر ایدی. شهرلری غایت اوفاق، چفتجیلکی ومرعالری ایله یاشا-یوردی. حتی قویونلرینك یوکنی بیله اورمیور، فلاندریه صاتیوردی. بو سببدن انکلتره (فلاندر) ایله مناسباتده بولونمش، بو مملکتی فرانسه قراللرینه قارشی دائما مدافعه ایله‌مشدی. انکلتره قرون وسطاده استعداد خارجیسنی هنوز ادراك ایده-مه‌مشدی. فقط بواستعدادك ابرازی ایچون لزومی اولان قوتی نفسنده حفظ وجمع ایله‌مشدی. بو قوت: قانلی، متین، حریت و فکر استقلال بخش ایدن بر مزاجك قلب ملتده حصوله کتیردیکی قوت ایدی. انکلتره بوقوتی اولا داخلی ودینی حربلرده استعمال ایتمش، اك صوکراده تاریخ بشریتده مثلنه نادر تصادف اولونور واسع وپارلاق بر ایمپراطورلق تأسیسی ایچون صرف ایله‌مشدی.

قرون وسطاده روسیه انکلتره غربده بوصورتله تشکل ایتدیکی صره‌ده شرقده‌ده یکی براسلاو حکومتی تشکل ایله‌مشدی. قرون وسطاده روسیه‌نك اوروپا ایله همان هیچ رابطه‌سی یوقدی. اوروپا، آلمانیا حدودنده ختام بولیوردی. روسیه‌ده طقوزنجی عصرده فینوالر و لیتوآنیالیلرله بالطق دکزندن آیرلمش بولونیوردی. روسیه ایله قاروله‌نژ اداره‌سنده بولونان جرمانیا بیننده ألباء وده‌ر، بوهمیا، موراویا، لوزاس وپولونیاده اوطوران اسلاولر واردی. قره دکز

وطونه جوارنده اوطوران آسيا قبائلى ايسه روسيه‌نك بوساحللره ياناشماسنه كليا مانع اوليوردى. ايشته بو صورتله روسلر ايله ألبا وطونه بيننده، بالطق ايله قره دكز آره‌سنده‌كى اقوامدن مركب برچوق مانعلر موجودايدى. روسلرك بو ايكى بويوك تاريخى دكزه ملاقى اولمق واوروپا ايله برلشمك ايچون بو مانعلرى ياروب كچملرى اقتضا ايدردى.

فقط روسيه ينه يرنده قالمش، روسيه‌يه طوغرو ايلريله‌مكه اوروپا تشبث ايتمشدى. طقوزنجى عصرك صوكلرنده اسوه‌جدن كلن سرسريلر (نووغرود) اسلاولرينه حاكم اولمشلردى. بونلر كنديلرينك اسقانديناويالى اولدقلرينى پك چابق اونوتمشلر، روسيه‌نك ايلك شهرلرى اولمق اوزره اولا (نووغرود)ى، صوكرا (كيه‌ف)ى تأسيس ايتمشلردى. اوزمان شمال شرقيده‌كى جسيم ياپلاده اوفاق برروس مملكتى تشكل ايتمشدى.

بو صره‌ده قره‌دن‌ده آلمانلر ايلريله‌مكه باشلامشلر، براندبورغ حدودقونتلرى ألبه واوده‌ر بيننده‌كى اقوامى اطاعتلرى آلتنه آلمشلردى. نهايت غرب مدنيتى ايله خرستيانلق، بوهميا، پولونيا وماجارستانده انتشار ايتمشدى. فقط روسيه تشكيلات مذهبيه‌سنى، غرب كليساسندن يعنى رومادن آيريلان بيزانسليلردن اقتباس ايلمشدى. برنجى ولاديميره طقوزنجى عصرك نهايتنده خرستيانلغى قبول ايتديرمكه بيزانس موفق اولمشدى. اوتاريخدن اعتبارآروسيه‌نك‌ده، پولونياوبوهميا كبى، غرب كليساسى تشكيلاتنه داخل اولاميه‌جغى آكلاشلمشـدى. بوندن باشقه روسيه برچوق باربار اقوام ايله (قسطنطينيه)دن آيرلمش بولونديغى جهتله، بالقانده‌كى اسلاولر كبى بيزانسه تابع اولمامش، خصوصى برموجوديت كوسترمكه باشلامشـدى؛ كذا پرنسلكلره وجمهوريتلره‌ده آيرلمامشدى. اون اوچنجى عصرده همان كاملاً موغول حاكميتى آلتنه كيرمشدى. آسيااوروپايه طوغرو اوزانمش، بو اوزانيشى اثناسنده روسيه‌يى قاپمايه موفق اولمشدى.

ديكر طرفدن اوروپا روسيه‌يه طوغرو ايلريله‌مكده ينه دوام ايله‌مشـدى اسقانديناولر، آلمانلر و پولونياليلر بالطقده‌كى اقوام صغيره‌نك وجوده كتيردكلرى مانعلرى ييقوب دويرمشلر، اسوه‌جليلر (فنلانديا)يى، آلمانلر (ليوونيا) و(پروسيا)يى آلمشلر، او تاريخدن اعتباراً روسلر غرب ايله طوغرودن طوغرويه تماسده

بولونیایه باشلامشلردی. بر زمان اولمشدی که، فنلاندیا کورفزندن پومرانیایه قدر بوتون ساحل توپتون شوالیه‌لرینك اللرینه كچمش ، رئیسلری پاپا ایله ایمپراطوره تابع اولمشدی. فقط اون بشنجی عصرده پولونیا، لیتوآنیا ایله برلشه‌رك آلمانیا ایله روسیه‌نك آره‌سنه کیرمش ، روسیه‌دن پك بویوك یرلر ضبطنه موفق اولمشدی . اوزمان اوروپاده ، اسلاو عرقی مستقل وبویوك بر حکومت حالنده تمثیل ایتمك شرفنی بو حکومت احراز ایله‌مشدی.

فقط روسیه یاواش‌یاواش موغول تضییقندن قورتولنجه، اون دردنجی عصرده احراز استقلال ایدن (موسقووا) اطرافنده یکی بر حکومت تشکل ایتمشدی. بو حکومت عین‌زمانده روس پرنسلکلرینی‌ده کندی تابعیتنه آلمش، موغوللرك اوروپاده‌کی یرلرینی ضبطه موفق اولمشدی. دها صوکرا بیزانس ایمپراطورلغی محو اولنجه، چار هم اورتودوقسلرك رئیس روحانیسی، هم‌ده اسلاملره قارشی شرق خرستیانلغنك ممثلی صفتنی اکتساب ایله‌مش، و بو ماهیتله بیزانس واسیله‌وسنه خلف اولمشدی.

نتیجه: اوتنجی عصرك بدایتنده اوروپا یکدیگرندن آیری ایکی منطقهٔ تاریخیه‌یه آیرلمشدی: بومنطقه‌لردن بری بیزانس ایمپراطورلغنك حکم‌فرما اولدیغی بالقان شبه جزیره‌سی؛ اوبری‌ده قاروله‌نژ قوتنك مهد ظهوری اولان راین حوضه‌سی‌ایله پاپالغك مقرینی تشکیل‌ایدن روما ایدی. غول، جرمانیا وایتالیا، جسمانی اولارق ایمپراطور، روحانی اولارق پاپا طرفندن‌اداره اولونور متفرق مملکتلردن عبارتدی. انکلتره، صاقسون ویا دانیمارقه‌لی قراللر؛ اسپانیا ده‌اسلام سردارلر اداره‌سنده خرستیانلق عالمنك اجزاسندن معدود دکللردی.

قرون وسطی تاریخنی اوچ بویوك شخصیت تمثیل ایدییوردی: پاپا، غرب ایمپراطوری، شرق ایمپراطوری. بو اوچ شخصیتك اوچ بویوك مقری واردی: روما، ئه‌کس‌لاشاپه‌ل (کولن)، قسطنطینیه.

اون بشنجی عصرده فاتح سلطان محمد شرق ایمپراطورلغنی محو ایدرك بو ایمپراطورلغك یرنده برعثمانلی ایمپراطورلغی تأسیس ایتمشدی. بو تاریخدن اعتباراً شرق مدنیتنك مرکز عرفانی تشکیل ایدن قسطنطینیه ایله پەریقلیسك شهری عثمانلی اداره‌سنه کچمش، بوتون بالقان شبه جزیره‌سی آسیایه تابع اولمشدی.

فقط فاتحك نابهنگام بر صورتده وفاتی عثمانلیلرك غرب ایمپراطورالغیده أل‌ده ایتملرینه‌مانع اولمشدی.

بوصره‌ده غرب ایمپراطوری كندی سراینك ایشلریله مشغول ، حتی آلمانیاده بیله نفوذ وحاكمیتدن محروم ، ارثاً كندیسنه انتقال ایدن مملكتلرده ارائهٔسطوته غیرمقتدر اوفاق‌بر‌پرنس درکه‌سنه اینمشدی. آرتق (دومینوس موندی، جهان حاكمیتی) كولنج بر تعبیر یرینه قائم اولمشدی.

پاپا، شرق كلیساسنك آیرلماسی اوزرینه قوت ونفوذی بیتمش ، دوچار ضعف اولمش ، دائما تجاوزه معروض بر وضعیتده قالمشدی . نهایت حضرت عیسانك وكیلی‌ده برایتالیا پرنسی درکه‌سنه دوشمش ، پاپاده ایشلرینی كوره‌جك برهیئت تشكیل ایتمشدی . بو صره‌ده پاپانك حاكمیت معنویه‌سنه قارشی انكلتره‌ده ویقلیف، بوهمیاده هوس، صمیمی بر آوازهٔ حریت چیقارمشلر، ابدی‌وخلاصكارانه سوزلریله خلقی پاپانك تقییدكارانه روابطندن آزاد ایتمشلردی .

او تاریخدن اعتباراً ایمپراطورلق ایله پاپالغك مبنای شوكت وسطوتی بو- لوندیغی اراضی اوزرینه پریشان برر انقاض حالنده چوكمش ، راین حوضه‌سی اهمیتنی غائب ایتمش، نه‌قس‌لاشاپه‌لك یالكز أليم بر خاطره‌سی قالمشدی . اوتجی عصرده ایمپراطورلغی وجوده كتیرن ، ایمپراطورلق نفوذینی یاشاتان آلمانیا ایله ایتالیا عادتا تعبیرات جغرافیه صره‌سنه كچمشدی.

بوكا مقابل شرقده وغربده یكی یكی حكومتلرده تشكل ایتمكه باشلامشدی. غربده فرانسه، انكلتره واسپانیا، بو اوچ سیاسی هیئت، حیات حاضره‌یه حاضر- لانمایه باشلامش، شرقده بیزانس ایمپراطورلغك پریشان انقاضی اوزرنده عثمانلی حكومتی، پولونیا، بوهمیا، ماجارستان؛ شمالده دانیمارقه واسوه‌ج حكومتلری‌ظهور ایله‌مشدی. شرقك واسع صحرالرنده جامعلر، شاتولر وسرایلر انشا ایدلمشدی . غرب مدنیتی شرقده‌ده تعمم ایتمش، بوهمیا ، پولونیا و ماجارستانده لاتینجه تكلم ایدلمكه ، دارالفنونلر آچیلمایه باشلامشدی. (پراغ) دارالفنونی شرقده بویوك بر نفوذ قازانمشدی.

بوتون آوروپا وانكلتره‌ده مبهم ، فقط ذی نفوذ بر فعالیت حكم فرما اولمشدی . ازمنهٔ قدیمه‌ده كندن فوق‌العاده نظر دقتی جالب عمله‌لر ، صنعتكارلر ،

سياسيلر، عسكرلر ومتفكرلر ظهور ايتمشدى. فكر، سعيك اك طوغرو اصوللرينى كشف ايتمديكى حالده، مساعيسنده هيچ برلحظه قصور ايتمه‌مشدى. هر طرفده ذوق آميز برحياتك غليان ايله‌ديكى كورولمكه باشلامشدى. نهايت قرون وسطانك شماته‌لى ومظلم سينه‌سندن، اسكى يونان وروما‌دن دها بويوك ودها پرسطوت برشخص تاريخى ظهور ايتمشدى: بو شخص تاريخى، اوروپا ايدى.

آرتق قرون وسطى محو اولمش، مدنيت حاضره قرون وسطانك ظرفنى پريشان ايله‌مشدى. قورومش برنباتك صاپندن نصلكه پرطروات برفيليز پيتيشىرسه، قرون وسطى انقاضى اورتاسندن‌ده مدنيت حاضره ظهور ايله‌مشدى. فقط حيات بشريتده وقوعه كلن بوتجدد، كدرسز وقانسز اولمامشدى. ماضى ايله استقبالك بومجادلهٔ متماديه‌سى اثناسنده برچوق احتراصات بشريه‌يه تصادم ايتمش، سير كائنات دوچار عطالت اولمامقله برابر اولدقچه برعارضه‌يه كرفتار اولمشدى. قرون وسطى نظام اجتماعيسنك تأسسى اوروپانى پك چوق فنا القلره كرفتار ايتمشدى؛ شمدى بونظامك صارصيلوب ييقلماسى دها بهاليه مال اولمشدى. ايتاليا، پاپالق وايمپراطورلق احتراصلريله هرج ومرج اولمش، انكلتره‌ده چفته كل حربى سيللر كبى قان دوكولمسنه سببيت ويرمشدى. فرانسه‌ده يوز سنه حربى مدهش قتاللرى، يغمالرى وآجلقلرى ايله حكم فرما اولمشدى. شرقده اسلام مدنيتى ايله عثمانلى دولتى‌ده قرون وسطانك بومهاجمه‌لرى ايچنده تاسس ايده‌بيلمشدى. اويله مهاجمه‌لركه، قرون وسطى شاعرلرندن برينك ديديكى كبى: «آكلاشلماز لسانلر، مدهش كفرلر، ألمناك سوزلر، غضب آلود خطابلر، آجيقلى فريادلر، بوغوق ايكلتيلر، دشمن أللريله ياپيلان مصادمه‌لر بوهواى مظلم ايچنده، سيرروزكاره قاپيلان كردبادلر كبى ولوله‌دار برصورتده يكديكرينه قاريشمش»، مدنيت حاضره بو قانلى ومشوش عالمدن ظهور ايله‌مشدى.

مأخذلر:

لاويس، آوروپا تاريخ سياسيسنه برنظر — پره‌وو پارادول، تاريخ عمومى‌يه دائر تجارب، جلد ٢ — شامبه‌رله‌ن، اون طقوزنجى عصرك اساسلرى (آلمانجه) — اولشتاين، تاريخ عمومى، جلد ٤.

فهرس وقايع

بعدالميلاد

١٠٠٠ سلجوقيلرك آسياده اسلاميتى قبول ايتملرى.

١٠٣٧ طوغرول بكك خراسانى ضبط ايتمسى.

١٠٦٣ طوغرول بكك وفاتى – خلفى آلب آرسلانك بيزانسله محاربه ايتمسى.

١٠٧٢ سلطان ملكشاه – وزيرى نظام الملك.

١٠٩٢ ملكشاهك وفاتى – سلجوق سلطانلغنك زوالى – روم سلجوقيلرينك ظهورى.

١٠٩٥ پاپا ايكنجى اوربانك رياستى آلتنده طوپلانان مجلس روحانيده محاربۀ صليبيه‌يه قرار ويرلمسى – پيه‌رله‌رميت.

١٠٩٦ برنجى محاربۀ صليبيه (-١٠٩٩) – آنطاكيه ايله قدسك ضبطى.

١١٠٠ قدس قراللغنك تأسيسى – فرانسه‌ده سقولاستيك فلسفه‌نك مبدائى.

١١٠٢ خرواتستانك ماجارستانه تابع اولماسى.

١١١٨ تامپيليه‌لر صنفنك تأسيسى – سلچوق حكومتنك انقسامى.

١١٢٢ پرنسلرك تزييد نفوذ ايتملرى.

١١٣٠ رولاند شرقيلرينك ظهورى.

١١٣٧ آراغون ايله قاتالونيانك برلشمه‌سى.

١١٤٠ پورتكيزك مستقل قراللق اولماسى.

١١٤٣ قونت اوچنجى آدولفك (لوبه‌ك) ى تأسيس ايتمسى.

١١٤٦ (اورفه) نك اهل صليب طرفندن ضبطى. ايكنجى محاربۀ صليبيه (١١٤٧-٤٩) نورالدينك سوريه‌ده حاكميتى.

١١٤٧ موسقووانك تاريخده ايلك دفعه ذكر اولونماسى.

١١٥٤ فرانسه خاندانندن پلانطاژنه‌لرك انكلتره تختنه جلوسلرى – شامك

بعدالميلاد

نورالدين طرفندن ضبطى – انكلتره‌لى ايكنجى هانرينك فرانسه‌يى ألده ايتمه‌سى.

١١٥٦ آوستريانك مستقل قونتاق حالنه گلمسى – ويانه‌نك آلمان مدنيتنه مركز اولماسى.

١١٥٧ له‌ئونك قاستيلدن آيرلماسى.

١١٥٨ (ره‌غنسبورغ) مجلسى – بوهميانك قراللق اولماسى.

١١٦٢ ميلانك ايمپراطور فره‌دريق طرفندن تخريبى.

١١٦٣ نوتردام دوپارى. غوتيك طرزك مبدائى – قونت دردنجى بوله‌سلاوك سيله‌زياده پرنسلكلر تأسيس ايتمسى – آلمان مهاجرتنك باشلاماسى.

١١٦٦ فره‌دريقك دردنجى دفعه روما‌يه گيتمسى – ايمپراطورك طوسكولوم غالبيتى.

١١٧٠ انكلتره‌ده حكومتله كليسانك مجادله‌سى.

١١٧١ انكلتره‌لى ايكنجى هانرينك ايرلاندايى آلماسى – ايوبيلرك تأسسى.

١١٨٠ پارس دارالفنوننك تشكيلى.

١١٨٣ ايمپراطور ايله لومبارديا شهرلرى آره‌سنده قونستانس مصالحه‌سى.

١١٨٦ بلغارلرك اعلان استقلال ايتملرى.

١١٨٧ صلاح الدين ايوبينك فرانقلره غلبه‌سى – قدسك صلاح الدين طرفندن ضبطى.

١١٨٩ آرسلان يوره‌كلى ريشار – صلاح الدين ايوبى‌يه قارشى اوچنجى محاربۀ صليبيه (-١١٩٢) – بو سفره اشتراك ايدنلر: ايمپراطور فره‌دريق، آرسلان يوره‌كلى ريشار، ايكنجى فيليپ.

١١٩٠ ايمپراطورلغك شوكتى – نيبه‌لونغن شرقيلرى.

بعدالميلاد

١١٩٨ پاپا اوچنجى اینوسان زماننده پاپالغك اكتساب شوكت ایتمسى. كلیسا حكومتى. آلمانیاده شتاوفنلر ایله وەلفلر بیننده سلطنت منازعەلرى.

١٢٠١ (ریغا)نك تأسیسى ایله بالطق ساحلنك جرمنلشدیرلمسى- (اوقسفورد) دارالفنوننك تأسیسى.

١٢٠٢ پاپا اوچنجى اینوسانك تشویقى ایله دردنجى محاربهٔ صلیبیەنك اجرا ایدلمسى (- ١٢٠٤). اشتراك ایدنلر: فرانسزلر وونديك.

١٢٠٤ بیزانس ایمپراطورلغنك یرنده لاتین ایمپراطورلغنك تأسیسى - ایمپراطور بالدووەن، غودوفرووا و ویللاردووەنك صلیب سفرلرى. بحر سفیدك شرقنده ونديكك حاكمیتى.

١٢٠٩ فرانسەنك جنوبنده آلبیژووالرك محاربەسى.

١٢١٢ اسپانیا خریستیانلرینك (طولوزا)دە مغربیلره قارشى قطعى بر غالبیت احراز ایتملرى- (رەنس) كلیساسنك انشاسنه باشلانماسى - چوجقلر محاربهٔ صلیبیەسى.

١٢١٤ قرال ایكنجى اوكوستك آلمانیا قرالى دردنجى اوطو ایله انكلتره قرالى ژانه (بووین)دە غالب كلمسى.

١٢١٥ لاطران مجلس روحانیسى.

١٢١٦ سن دومنیق طریقتنك تأسیسى - انكلتره قرالى اوچنجى هانرینك وفاتى.

١٢٢٢ قرال ایكنجى آندرەنك ماجارستانده نشر ایتدیكى آلتون فرمان ایله ماجار قانون اساسیسنى وضع ایتمسى.

١٢٢٣ فرانسیسكن طریقتنك تأسیسى.

بعدالميلاد

١٢٢٦ قرال طقوزنجى لوئى- پارس دارالفنوننك دور ترقیسى.

١٢٢٧ پاپا طقوزنجى غرەغوار.

١٢٢٨ ایمپراطور ایكنجى فرەدریقك بشنجى محاربهٔ صلیبیەیه اشتراكى وقدسده تاج كیمەسى.

١٢٣٠ لەئونك قاستیل ایله برلشمەسى- قرال اوچنجى فردیناند - قرطبه ایله اشبیلیەنك ضبطى.

١٢٣١ عثمانلیلرك ارطوغرول بك معیتنده آناطولى یه كلەلرى - كمبریج دارالفنوننك تأسیسى.

١٢٣٦ فرەدریق ایله لومباردیا شهرلرى بیننده مجادله .

١٢٣٧ تاتارلرك آوروپایه ورودى.

١٢٣٩ فرەدریقك پاپا ایله مجادلەسى.

١٢٤٠ روسیەده تاتارلر - كییەفك تخریبى . روس مدنیتنك زوالى .

١٢٤١ تهلكهٔ اصفر. موغوللرك لیغنیچ محاربەسى . روسیەنك موغول ادارەسنه كیرمەسى.

١٢٤٤ قدسك اسلاملر طرفندن استردادى.

١٢٤٥ لیون مجلس روحانیسى.

١٢٤٨ آلتنجى محاربهٔ صلیبیه- سن لوئینك مصرده مغلوب اولماسى.

١٢٥٠ مغربیلرك (غرناطه)یى محافظه ایدهبیلملرى- دردنجى قونرادك ناپولى یى آلماسى.

١٢٥١ اوطوقارك آوستریایى ألده ایتمسى - شرقده بر آلمان حكومتنك تأسیسى .

١٢٥٤ راین اتحادى. بلدیەلرك ایمپراطورلق سیاستنه مداخلەسى.

١٢٥٦ آلمانیاده فاصلهٔ سلطنت (١٢٧٣) .

١٢٥٨ انكلترەده قانون اساسى مجادلەسى .

بعدالميلاد

پارلمنتونك قرال اوچنجى هانرى‌يى تضييق ايتمه‌سى.

١٢٦٠ روسيه تاتارلرينك اسلاميتى قبول ايتملرى.

١٢٦١ بيزانسده‌لاتين ايمپراطورلغنك ميخائل پاله‌ئولوغوس طرفندن مضمحل ايدلمسى. پاله‌ئولوغوسلر - رومادە فرانسز نفوذى.

١٢٦٢ ايرلاندانك نورومج ايله برلشمه‌سى.

١٢٦٥ دانته آلكييه‌رينك طوغماسى (١٣٢١)

١٢٦٨ آنطاكيه‌نك مصر سلطانى طرفندن استردادى.

١٢٧٠ سن‌لوئينك تونسه قارشى حركتى. يدنجى و صوكنجى محاربهٔ صليبيه - سقولاستيك علوم‌وفنونك اك پارلاق دورى: طوماداكه‌ن، روژه‌باقون، آلبرتوس ماغنوس.

١٢٧١ مارقوپولونك شرقى آسياده سياحتى.

١٢٧٨ رودولف فون هابسبورغك بوهميا قرالى اوطوقاره غلبه‌سى.

١٢٨٠ هيكلتراش نيقولا پيزانونك وفاتى.

١٢٨٤ جنويزلرك پيزه‌يه غلبه‌سى. جنويزلرك ساردنيا، قورسيقه والبا آطه‌لرينى ضبط ايتملرى- حاكميت بحريه ايچون جنويزلرايله ونديكليلر بيننده محاربه.

١٢٨٨ ارطوغرولك وفاتى- اوغلى عثمان غازينك عثمانلى حكومتنى تأسيس ايتمسى- عثمانليلرك مرمره وقره‌دكزه‌طوغرو ايلريله‌مه‌لرى.

١٢٩٢ قدسده خرستيانلر ألنده‌كى اراضينك كاملاً تخليه ايدلمسى.

١٢٩٤ پاپا سكزنجى بونيفاس (-١٣٠٣).

١٢٩٦ بونيفاسك فرانسه قراللريله محاربه‌سى.

١٢٩٧ انكلتره‌لى قرالى برنجى ادواردك

بعدالميلاد

پارلمنتوطرفندن مساعده ويرلمكسزين ويركو آلامغى قبول ايتمسى.

١٣٠٠ پروسيانك جرمنلشديرلمسى - آلمان شواليه‌لرينك (اوده‌ر) دن (نه‌وا) يه قدرحاكميتى.

١٣٠١ ماجارستانده آرپادخاندانك انقراضى.

١٣٠٢ قرال‌دردنجى فيليپك ايلك دفعه اولارق مجالس عموميه‌يى دعوت ايتمسى - فلاندرده اهالينك عصيانى.

١٣٠٧ انكلتره قرالى ايكنجى ادواردك وفاتى.

١٣٠٨ ماجارستانده آنژوخاندانى.

١٣٠٩ پاپا بشنجى قله‌مانك (آوينيون)ى پاپالر ايچون مقراتخاذ ايله‌مسى.

١٣٢٦ عثمانليلرك بروسه‌يى ضبط ايتملرى.

١٣٢٧ انكلتره قرالى ايكنجى ادواردك خلعى.

١٣٢٨ فرانسه‌ده والووا خاندانى.

١٣٣٠ انكلتره پارلمنتوسنك مجلس مبعوثان واعيانه انقسامى.

١٣٣٧ عثمانليلرك بيزانسه ايلك تعرضلرى.

١٣٣٨ فلاندرده اهالينك غلبه‌سى.

١٣٣٩ پلانطاژنه‌لر ايله‌والوالرك مجادله‌سى.

١٣٤٢ ماجارستان‌قرالى بويوك‌لوئينك پولونيا تختنى‌ده ألده ايتمسى.

١٣٤٧ انكليزلرك (قيره‌سى) مظفريتى.

١٣٤٨ فلورانسه‌ده وبا - پراغده آلمان دارالفنوننك تأسيسى.

١٣٥٦ قرال دردنجى شارلك آلتون فرمانى.

١٣٥٧ عثمانليلرك روم‌ايلينه گچيشلرى.

١٣٥٨ اورخان‌غازينك وفاتى- برنجى سلطان مراد. قلبه‌نك ضبطى (١٣٦٣). ادرنه‌نك ضبطى (١٣٦٥).

١٣٦٠ انكلتره‌ايله فرانسه بيننده (بره‌تينى) مصالحه‌سى.

١٣٦٤ فرانسه‌قرالى بشنجى شارل. برتران دوكه‌قله‌ن.

بعدالمیلاد

١٣٦٥ ویانه دارالفنونی.

١٣٧٠ ماجارستان و پولونیا قرالی بویوك لوئینك وفاتی.

١٣٧٨ ایمپراطور دردنجی شارلك مملكتنی اوغللرینه تقسیم ایتمسی - كلیساده آیریلق: روما، آوینیون.

١٣٨٠ فرانسه قرالی آلتنجی شارل، بورغونیالیلر ایله آرمانیاقلر.

١٣٨٤ انكلتره‌ده ژان ویقله‌فك وفاتی.

١٣٨٧ هایدلبه‌رغ دارالفنوننك تأسسی.

١٣٨٩ قوصووه میدان محاربه‌سی - برنجی سلطان مرادك وفاتی - ییلدیرم سلطان بایزید (-١٤٠٢).

١٣٩٠ آناطولیده بیزانس اراضیسندن قالان پارچه‌لرك‌ده ضبطی.

١٣٩٣ بلغارستانك عثمانلیلر طرفندن ضبطی.

١٣٩٦ نیكبولی محاربه‌سی. عاشق پاشازاده تاریخی.

١٣٩٧ قولمار اتحادی. دانیمارقه، نورووه‌ج واسوه‌جك برلشمه‌سی.

١٤٠٠ مه‌دیچی خاندانی - مؤرخ ژان فرووا سار.

١٤٠٢ تیمورلنكك آنقره‌ده ییلدیرم بایزیده غلبه‌سی - داخلی اختلافلر - چلبی سلطان محمد.

١٤٠٥ تیمورلنكك وفاتی.

١٤٠٩ كلیسالرك برلشدیرلمسی ایچون (پیزه)ده مجلس روحانی عقد ایدلمسی - لایپزیغ دارالفنوننك تأسیسی.

١٤١٢ قونستانس مجلس روحانیسی - اوچ پاپانك عزلیله بر پاپا نصبی. ژان هوسك یاقیلماسی.

١٤١٦ كلیبولی محاربۀ بحریه‌سی - آناطولیده بوره‌كلیجه مصطفانك دینی عصیانی.

٤٤١٩ هوسیت حربلری - بوهمیاده ملی بر سوسیالیزمك تأسسی.

بعدالمیلاد

١٤٢٠ قریمده تاتار حكومتنك تأسسی - انكلتره‌لی بشنجی هانرینك فرانسه قرالی طانتماسی.

١٤٢١ ایكنجی سلطان مراد (-١٤٥١). بیزانسه قارشی موفقیات. هونیادی یانوشله محاربه. آرناوودلقده اسكندر بكك عصیانی.

١٤٢٩ انكلتره‌یه قارشی حربده فرانسز موجودیت ملیه‌سنك تظاهری - ژان دارق - فلورانسه‌ده قوزما دومه‌دیچی.

١٤٣٠ آرناوودلر آره‌سنده اسلامیتك انتشاری.

١٤٣١ بال مجلس روحانیسی.

١٤٣٥ آرراس مصالحه‌سی.

١٤٣٩ فلورانسه‌ده شرق وغرب كلیسالرینك برلشمه‌سی.

١٤٤٠ فلورانسه‌نك ایتالیا صنایعنه مركز اولماسی.

١٤٤٤ وارنه محاربه‌سی - عثمانلیلرك غلبه‌سی.

١٤٤٥ فرانسه‌ده ایلك دائمی اوردونك تشكیلی.

١٤٤٧ پاپا بشنجی نیقولانك واتیقان كتبخانه‌سنی تأسیس ایتمسی.

١٤٤٨ ایكنجی قوصووه محاربه‌سی. عثمانلیلرك هونیادی یانوشه غلبه‌سی - ویانه قونقورداسی اوزرینه مجالس روحانیه مسئله‌لرینك قاپانماسی - پاپالغك آلمانیاده غلبه‌سی.

١٤٥٠ كتاب باصلماسنك ایجادی - عثمانلیلرك صربستانی ضبط ایتملری.

١٤٥١ فاتح سلطان محمد.

١٤٥٢ اوچنجی فره‌دریقك رومادە صوك ایمپراطور اولمق اوزره تاج كیمه‌سی.

١٥٤٣ قسطنطینیه‌نك عثمانلیلر طرفندن ضبطی.

تلفظى مشكل بعض كلماتك فرانسزجه لرى

آ

آللو	Alleu
آسيز	Assise
آلهكسييوس	Alexius
أندومينيقاتا	Indominicata
أدل	Edel
أدلقنهخت	Edelknecht
أنفاذون	Infason
ئهكو	Ecu
ئهكويبه	Ecuyer
اوماژ	Hommage
أنوهستيتور	Investiture
اوقسفورد	Oxford
اونتهروالدهن	Unterwalden
اورى	Uri
آبروز	Abruzze
اومانيست	Humaniste
اونفرايه ريتتهر	Unfreiereiter
اوردالى	Ordalie
آزهنقور	Azincourt
آوينيون	Avignon
آنژوهن	Angevin
ايماژيه	Imagier

ب، پ، ت

بلووا	Blois
بريند	Brindes
بونيفاس	Boniface
باوئهر	Bauer
بروژ	Bruge
بهنهديكتهن	Bénédictin
باناليته	Banalité
برونهللهسقو	Brunellesco
پرهوو	Prêvot
پوتهسطاتيس	Potestatis
پرهلا	Prélat
پهترارق	Pétrarque
پريميتيف	Primitif
پوواتيه	Poitiers
تامپل	Temple
تورقوپول	Turcopole
تاى	Taille
تودور	Tudore
تريبون دوپوپل	Tribum du peuple
تونور	Teneur

د، ر، ژ

دومينوس	Dominus
دون	Don
دونژون	Donjon
دوژ	Doge
دهقامهرون	Décaméron
دينستمان	Dienstmann
دوگهقلهن	Dugueclin
دوقاتوس	Ducatus
رهزهرو	Réserve
روستيچى	Rustici
ريتتهر	Ritter
ريقوس هومبر	Ricus Hombre
رونهسانس	Renaissance
ژان هوس	Jean Huss
ژانتيلوم	Gentilhomme
ژوويس	Jovis
ژونغلور	Jongleur

س، ش

سن سه‌پولقر	Saint-Sépulcre
سه‌نیور	Seigneur
سانس	Cens
سنت وه‌مه	Sainte-Vehme
سیکستوس	Sixtus
شولت هایس	Schultheiss
شیویتس	Schwitz
شارترو	Chartreux

ف، ق

فورماریاژ	Formariage
فووا	Foi
فوئه‌رو	Fuero
فولقونغس	Folkungs
فلاندر	Flandre
فییه‌ف	Fief
فریدبریف	Friedbrief
فوره‌ن	Foraine
فرانق آرشه	Franc-Archer
قلرمون	Clermont
قورته‌ز	Cortés
قاپیتاسیون	Capitation
قاوه‌ر	Caver
قابالله‌رو	Caballero
قوله	Colée
قاستروم	Castrum
قورفه‌راین	Kurferein
قوندوتیه‌رری	Condottierri
قولورلوقال	Couleure locale
قوتولییه	Coutelier
قیره‌سی	Crécy
قونه‌تابل	Connétable
قونفره‌ری	Confrérie

ل، م

لانقاستر	Lancastre
لاندفریدن	Landbrief
لوور	Louvre
لوطاره‌نژی	Lotharingie
مه‌ن مورط	Maine-Morte
ماژور	Majeur
مانووار	Manoir
مانه‌وه	Maneve
مینیسته‌ریه‌ل	Ministériel

و، ه

وه‌یه دارم	Veillée d'armes
وه‌نچه‌سلاو	Wenceslawe
ویلیکوس	Villicus
هوسپیتالیه	Hospitalier
هایم	Heim
هاوزن	Hauwsen
هوت	Hôte
هوبه‌ر	Hubert
هوم	Hom
هانزه	Hanse
هوسیت	Hussite

فهرس مندرجات

اهل صليب محاربه‌لری

صحیفه

برنجی فصل — اون برنجی عصرده شرق، برنجی اهل صلیب (١٠٧٦-١١٠٠) ٣

شرقده اسلام حکومتلری، ٣ — شرقده خرستیان حکومتلری، ٦ — قدس، قمامه کلیساسی، ٧ — برنجی اهل صلیب، قلرمون مجلس روحانیسی، ٨ — اهل صلیبك حرکتی، ١١ — قسطنطینیه‌ده اهل صلیب، ١٥ — آناطولیده اهل صلیب، ١٦ — اورفه‌نك ضبطی، ١٧ — آنطاکیه‌نك ضبطی، ١٧ — قدسك ضبطی، ٢٢.

ایکنجی فصل — شرقده فرانق بکلکلری، اون ایکنجی عصرده اهل صلیب (١١٠٠-١١٩٩) ٢٤

قدس قراللغی، ٢٤ — سوریه پرنسلکلری، ٢٥ — خرستیانلرك تشکیلاتی، ٢٩ — عسکری صنفلر، ٣٢ — ایکنجی اهل‌صلیب، ٣٤ — قدسك خرستیانلردن آلنماسی، ٣٦ — اوچنجی اهل صلیب، ٣٩.

اوچنجی فصل — اون اوچنجی عصرده اهل صلیب، محاربات صلیبیه‌نك نتایجی (١١٩٩-١٢٩١) ٤٣

دردنجی اهل‌صلیب، ٤٣ — بشنجی و آلتنجی محاربهٔ صلیبیه، ٤٦ — یدنجی و سکزنجی اهل‌صلیب، ٤٨ — اهل‌صلیب محاربه‌لرینك صوکی، ٥٣ — اهل صلیب محاربه‌لرینك ماهیتی، ٥٤ — صلیب محاربه‌لرینك نتایجی، ٥٨.

آوروپای شرقی و غربی حکومتلری

برنجی فصل — دره‌بکلك، کویلولر، زادکان، اصول حکومت (٩٠٠-١٤٠٠) ٦٣

دره‌بکلکك بدایتلری، ٦٣ — کویلولر، بویوك مالکانه‌لر، ٦٤ — تبعه، ٦٤ — اسیرلر، ٦٦ — آزادلیلق، ٦٧ — کویلولر و سه‌نیورلر، ٦٨ — ویرکیلر، ٦٩ — تکالیف، آنغاریه‌لر، ٧١ — دره‌بکلك اداره‌سنك ماهیتی، ٧٣ — زادکان، ٧٤ — شوالیه‌لك، ٧٦ — شوالیه دونژونلری، شاتولری و آولری، ٧٨ — تابعیت، زعامت، ٨١ — دره‌بکلك وظائفی، ٨٣ — دره‌بکلك اداره‌سنده قادینلر و چوجقلر، ٨٤ — دره‌بکلك اداره‌سنده رهبان، ٨٥ — سه‌نیور خدمتجیلری، ٨٦ — دره‌بکلك عاداتی و اصول اداره، ٨٧ — حربلر و جرید اویونلری، ٨٧ — صلح و متارکهٔ الهیه، صلح قرالی، ٨٩ — عدلیه، ٩٠ — اوردالی، ٩١ — دوئللو، ٩١ — اعتراف جرم، جزالر، ٩٢ — تعامل، ٩٣ — شوالیه عادات و اخلاقی، ٩٣ — دره‌بکلك حکومتلری، ٩٤.

ایکنجی فصل — فرانسه (١٣٦٨-١٤٩٨) ٩٦

فرانسه‌ده یوز سنه حربی، ٩٦ — یوز سنه حربنك اسبابی، ٩٧ — آلتنجی فیلیپ، ایی ژان، ٩٩ — ایکی اردو، ٩٩ — قیره‌سی محاربه‌سی، ١٠١ — قاله‌نك ضبطی، ١٠٢ — پوواتیه، ١٠٣ — دوکه قله‌ن، ١٠٥ — آلتنجی شارل، ١٠٧ — یدنجی شارل، ١٠٩ — یوز سنه حربنك نتایجی، ١١٥ — بورغونیا خاندانی، ١١٦ — اون برنجی لوئی، ١١٧ — ظالم شارل و اون برنجی لوئی، ١١٧ — اون بشنجی عصرده فرانسه اصول‌اداره‌سی، ١٢٠ — ١٤٨٤ مجالس عمومیه‌سی، ١٢١ — دارالفنون، پارلمنتو، ١٢١ — اردو، مالیه، عدلیه ١٢٢

صحیفه

اوچنجی فصل — انکلتره (۱۴۷۲-۱۴۸۵) ۱۲۴

برنجی ادوارد، ۱۲۴ — غال واسقوچیا مسئله‌لری، ۱۲۵ — ایکنجی ادوارد، ۱۲۸ — اوچنجی ادوارد، ایکنجی ریشار، ۱۲۸ — لانقاستر خاندانی، دردنجی هانری، ۱۳۳ — چفته‌کل حربی، ۱۳۴ — چفته کل حربنك نتایجی، ۱۳۵.

دردنجی فصل — آلمانیا (۱۲۷۳-۱۴۹۲) ۱۳۶

هابسبورغلر، ۱۳۶ — اسویچره‌لیلرك استقلالی، ۱۳۸ — هابسبورغ خاندانتك ماهیتی، ۱۳۹ — لوکسنبورغ وباویه‌را خاندانی، ۱۴۰ — بوهمیالی شارل، ۱۴۲ — آلتون فرمان، ۱۴۲ — شهرلر، هانزه، ۱۴۴ — شارلك خلفلری، ۱۴۵ — اون بشنجی عصرده هابسبورغلر، ۱۴۶ — اون بشنجی عصرده آلمانیا، ۱۴۸ — حیات اجتماعیه، ۱۴۸.

بشنجی فصل — ایبریا قراللقلری، قوانین ونظامات (۱۲۸۴-۱۴۷۴) . . ۱۵۱

قاستیل قراللری، ۱۵۱ — آراغون وناوار قراللری، ۱۵۲ — ایبریا قراللقلرنده نظامات، پورتکیز، ۱۵۲ — قاستیل نظامی، ۱۵۴ — ناوار نظاماتی، ۱۵۶ — آراغون نظاماتی، ۱۵۶ — قاتالونیا نظاماتی، ۱۵۷ — ایبریا، ۱۵۸.

آلتنجی فصل — اسقاندیناویا، دانیمارقه، فلمنك (۱۲۳۰-۱۴۸۰) . . . ۱۵۹

اسوه‌ج، نورووه‌ج، ۱۵۹ — دانیمارقه، ۱۶۰ — قالمار اتحادی، ۱۶۱ — فلمنك، ۱۶۲ — فلمنك تجارتی، ۱۶۳ — صنایع، ۱۶۴ — شهرلر، اهالی، ۱۶۴ — علوم وفنون، ۱۶۵ — معماری ورسم، ۱۶۶

یدنجی فصل — ایتالیا، ایتالیاده دورانتباه، پاپالق وکلیسا (۱۲۱۸-۱۴۹۲) . ۱۶۷

قرون وسطاده ایتالیا، ۱۶۲ — وندیك، ۱۶۸ — فلورانسه، ۱۶۸ — ناپولی، ۱۶۹ — میلان، ۱۷۰ — روما، ۱۷۱ — ایتالیاده دور انتباه، ۱۷۲ — اون آلتنجی عصرده مراکز ادبیه، ۱۷۶ — فلورانسه، مه‌دیچیلر، ۱۷۷ — ناپولی، میلان، وندیك، ۱۷۹ — صنعتده تکامل، ۱۸۰ — قلاسیك صنعت، ۱۸۲ — معماری، ۱۸۳ — هیکلتراشلق، ۱۸۵ — کلیسا وپاپالق، ۱۸۷ — آوینیون پاپالری، ۱۸۷ — غرب کلیساسنده آیریلق، ۱۸۸ — بال و فلورانسه مجلس روحانیلری، ۱۹۰ — اون دردنجی و اون بشنجی عصرده کلیسا، ۱۹۲.

سکزنجی فصل — بوهمیا، ماجارلر (۱۲۹۰-۱۵۲۶) ۱۹۳

بوهمیاده دردنجی شارل، ۱۹۳ — وه‌یچه‌سلاو، دینی اصلاحات، ۱۹۵ — ژان هوس، ۱۹۷ — هوسیت حربنك نتیجه‌سی، ۲۰۰ — ماجارلر، آنژووه‌ن خاندانی، ۲۰۱ — ماجارستانده عثمانلیلر، ۲۰۳ — ماتیاش قورووه‌ن، ۲۰۴ — ژاکه‌للون خاندانی ۲۰۵.

طقوزنجی فصل — پولونیا، روسلر، بالقان حکومتلری (۱۲۴۰-۱۴۹۲) . ۲۰۷

پولونیا قراللغنك تشکلی، ۲۰۷ — بویوك قازیمیر، ۲۰۷ — قازیمیرك خلفلری، ۲۱۰ — قرون وسطی نهایتنده پولونیا، ۲۱۴ — موغول اداره‌سنده موسقوفلر، ۲۱۵ — موسقوونك منشائی، ۲۱۷ قرون وسطی نهایتنده روسیه، ۲۲۱ — بالقان حکومتلری، رومه‌نلر، ۲۲۲ — رومه‌نلرك تشکیلات ونظاماتی، ۲۲۳ — عثمانلیلر وروم‌ه‌نلر، ۲۲۴ — صربلر وبلغارلر، ۲۲۸ — صربلرك تشکیلات ونظاماتی، ۲۳۰.

اوننجی فصل — قرون وسطاده شهرلر، تجارت وصنایع ۲۳۲

شهرلر، ۲۳۲ — تجارت، ۲۳۵ — صنایع، ۲۳۶ — قرون وسطاده اسلام تجارت وصنایعی، ۲۴۱ — وندیك، جنویز تجارتی، ۲۴۲ — قرون وسطاده مسکوکات، ۲۴۴ — باشلیجه تجارت یوللری، امتعه، ۲۴۴ — قرون وسطاده تجارت شرکتلری، ۲۴۵ — اصناف جمعیتلرینك امتیازاتی، ۲۴۷ — قرون وسطی تجارت وصنایعنك ماهیتی، ۲۴۹ — قرون وسطاده اخلاق واعتقادات، ۲۵۰ — مکتبلر، تدریسات، ۲۵۱ — قرون وسطاده لاتین ادبیاتی، ۲۵۲ — ادبیات وعلوم، ۲۵۴ — صنایع، غوتیك طرز، ۲۵۶ — هیکلتراشلق، ۲۵۶ — صنایع تزیینیه، ۲۵۷ — موسیقی، ۲۵۸ — قرون وسطاده قیافت، ۲۵۸ — قرون وسطاده اختراعات، ۲۶۰.

سلچوقيلر

صحيفه

برنجی فصل — سلچوقيلرك ظهوری، سلچوقيلرك انقسامی (١٠٣٠-١٠٩٢) ٢٦٧

سلچوقيلر وغزنويلر، ٢٦٧ — ايرانده سلچوق حكومتنك تأسسی، ٢٧٢ — سلچوقيلر وخليفه‌لر، ٢٧٣ — سلچوقيلر وبيزانسليلر، ٢٧٤ — آلب آرسلان، ٢٧٦ — آلب آرسلانك صوك كونلری، ٢٨٠ — خراسان سلچوقيلری، ملكشاه، ٢٨٠ — ملكشاهك خلفلری، ٢٨٣.

ايكنجی فصل — روم سلچوقيلری، محاربات صليبيه، سلچوقيلرك صوك زمانلری (١٠٩٢-١٣٠٠) ٢٨٦

ازنيقده سلچوقيلر، ٢٨٦ — سلچوقيلر وبيزانسليلر، ٢٨٨ — قيلج آرسلان، ٢٩٢ — سلچوقيلر واهل صليب محاربه‌لری، ٢٩٣ — مسعودك خلفلری، ٣٠٠ — قيلج آرسلان وايمانوئه‌ل، ٣٠١ — قيلج آرسلان واهل صليب، ٣٠٢ — قسطنطينيه‌ده لاتينلر، ٣٠٣ — عثمانليلر وسلچوقيلر، ٣٠٦ — موغول استيلاسی، ٣٠٨ — علاءالدينك خلفلری، ٣٠٩ — سلچوقيلرك صوك كونلری، عثمان بك، ٣١٠ — سلچوقی مدنيتی، اهالی، ٣١٣ — سلچوقيلرك عادات وقيافتلری، ٣١٤ — سلچوقيلرك اسباب انقراضی، ٣١٦ — سلچوق طرز معماريسی، ٣١٦ — سلچوقيلرده صنايع، ٣١٧.

عثمانليلر

برنجی فصل — عثمانليلرك ترقی دوری، قوصوه محاربه‌سنه قدر (١٣٠٠-١٣٨٩) ٣٢١

عثمان غازی، ٣٢١ — عثمان غازينك دهای سياسيسی، ٣٢٣ — عثمان غازينك اراضيسی، اصول اداره‌سی، ٣٢٤ — عثمان غازينك مناسبات سياسيه‌سی، ٣٢٤ — عثمان غازينك فتوحاتی، ٣٢٧ — ازنيق وبروسه محاصره‌لری، ٣٢٨ — عثمان غازينك صوك زمانلری، ٣٢٩ — اورخان غازی، ٣٣١ — ازميتك ضبطی، ٣٣١ — تأسيسات داخليه، پاره، قيافت، اردو، ٣٣٢ — بيزانسليلرله محاربه، مالتپه وازنيق، ٣٣٣ — قره‌سينك ضبطی، ٣٣٦ — اورخان غازی وقانتاقوزينوس، ٣٣٧ — عثمانليلرك روم ايلينه كچيشلری، ٣٤٠ — برنجی سلطان مراد، ٣٤٢ — آنقره محاربه‌سی، ٣٤٣ — روم ايلی سفری، ٣٤٤ — صرب صنديغی، ٣٤٦ — راكوزه ايله معاهده، ٣٤٨ — فلبه‌نك ضبطی، ٣٤٩ — عثمانليلر عليهنده اتفاق، ٣٤٩ — صربلرله محاربه، ٣٥٠ — روم ايلی فتوحاتی، ٣٥٤ — ساوجی بك، آندرونيقوس، ٣٥٦ — قره‌مان سفری، ٣٥٦ — صرب سفری، قوصوه، ٣٥٨

ايكنجی فصل — ييلديرم بايزيد، انقره محاربه‌سی اختلافات داخليه (١٣٨٩ - ١٤٥٣) ٣٦١

ييلديرم بايزيد، يعقوب چلبی، ٣٦١ — بايزيد وبيزانسليلر، ٣٦٢ — آناطولی سفری، ٣٦٣ — روم ايلی سفری، ٣٦٤ — آناطولی وقوعاتی، ٣٦٦ — نيكبولی ميدان محاربه‌سی، ٣٦٦، بيزانسه مداخله، ٣٦٩ — بايزيد وتيمورلنك، ٣٧٠ — آنقره محاربه‌سندن صوكرا، ٣٧٢ — داخلی اختلافلر ٣٧٤ — برنجی سليمان، ٣٧٥ — موسی چلبی، قسطنطينيه محاصره‌سی، ٣٧٧ — محمد و موسی چلبی، ٣٧٨ چلبی سلطان محمد، ٣٧٨ — كليبولی محاربهٔ بحريه‌سی، ٣٨١ — سلطان محمد وشيخ بدرالدين، ٣٨٢ — دوزمه مصطفی مسئله‌سی، سلطان محمدك وفاتی، ٣٨٣ — ايكنجی سلطان مراد، ٣٨٦ — شهزاده مصطفی مسئله‌سی، ٣٨٦ — قسطنطينيه محاصره‌سی، ٣٨٨ — آناطولی وقايعی، ٣٨٩ — يوركج پاشا، ٣٩٠ — روم ايلی وقايعی، ٣٩١ — سلانيك محاصره‌سی، ٣٩١ — صربلر و ماجارلرله محاربه، ٣٩٢ — سلطان مراد وهونيادی يانوش، ٣٩٤ — وارنه محاصره‌سی، ٣٩٦ — موره وآرناوودلق سفری، ٣٩٩ — ايكنجی قوصوه محاربه‌سی، ٣٩٩ — اسكندربك وسلطان مراد، ٤٠٠ — فاتح سلطان محمد، ٤٠٢ — قسطنطينيه فتحنه حاضرلقلر، ٤٠٥ — بيزانس اوكنده عثمانليلر، ٤٠٦.

اوچنجی فصل — ترقی دورنده عثمانلی مدنيتی (١٣٠٠-١٤٥٣) ٤١٥

عثمانلی مدنيتنك ماهيتی، ٤١٥ — تأسيس سلطنت، ٤١٦ — پادشاهلر، ٤١٨ — اركان دولت، ٤٢٠

صحیفه

—ادارهٔ اراضی ، ٤٢١ — اردو ودونانما ، ٤٢٢ — اخذعسکر، ٤١٣ — اردونك تشکیلاتی ، ٤٢٤ — یکیچری هیئت ضابطانی، ٤٢٨ — علوفه، ٤٢٩ — البسه وقیافت، ٤٣١ — مسکوکات، ٤٣٢— معماری، ٤٣٣ — علوم وفنون، ٤٣٨ — ادبیات وشعر، ٤٤٣—عثمانلیلر وخرستیانلر ، ٤٤٦.

قرون وسطانك صفحات وماهیتی ٤٤٩

قرون وسطاده شرق ، ٤٤٩— قرون وسطاده غرب ایمپراطورلغی، ٤٥١ — قرون وسطاده ایتالیا، ٤٥٣ — قرون وسطاده آلمانیانك ترقیسی ، ٤٥٤ — قرون وسطاده فرانسه ، ٤٥٨ — اسپانیانك تشکلی، ٤٦٢ — انکلتره قراللغی، ٤٦٣ — قرون وسطاده روسیه، ٤٦٥ — نتیجه ، ٤٦٧.

رنکلی تابلولر

١ . نیکبولیده ییلدیرم بایزید . . . . (سرلوحه‌اوکنده)
٢ . صلاح الدین ایوبینك اوکندن خرستیانلرك مروری . . . ١٦
٣ . برنجی ماقسیمیلیه‌ن ١٤٥
٤ . یدنجی شارل زماننده دوق‌والانسونك محکمه‌سی ٢٤١
٥ . عثمانلیلرك روم ایلنه کچیشی ٣٣٧
٦ . فاتح سلطان محمد ٤٠١